

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

58. sējums

2015. gada 25. septembris

Saturs

II Nelegislatīvi akti

LĒMUMI

- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1582 (2013. gada 17. jūlijs) par pasākumiem SA.30704 – 12/C (ex NN 53/10), kurus Latvija īstenojusi par labu AS Latvijas Hipotēku un zemes banka – “komerciālā daļa” (izziņots ar dokumenta numuru C(2013) 4406)⁽¹⁾ 1
- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1583 (2014. gada 4. augusts) par atbalsta shēmu SA.18859 (11/C) (ex 65/10 NN), ko īsteno Apvienotā Karaliste – Minerālo materiālu nodokļa atlaide Ziemeļīrijā (ex N 2/04) (izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 5466)⁽¹⁾ 18
- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1584 (2014. gada 1. oktobris) par valsts atbalstu SA.23098 (C 37/07) (ex NN 36/07), ko Itālija piešķirusi Società di Gestione dell’Aeroporto di Alghero So.Ge.A.AL S.p.A. un dažādiem gaisa pārvadātājiem, kas darbojas Algēro lidostā (izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 6838)⁽¹⁾ 38
- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1585 (2014. gada 25. novembris) par atbalsta shēmu SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) (ko Vācija īstenojusi atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas un energoietilpīgu lietotāju atbalstam) (izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 8786)⁽¹⁾ 122
- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1586 (2015. gada 26. februāris) par pasākumu SA.35388 (13/C) (ex 13/NN un ex 12/N) – Polija – Gdynia-Kosakowo lidostas izveide (izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 1281)⁽¹⁾ 165
- ★ Komisijas Lēmums (ES) 2015/1587 (2015. gada 7. maijs) par valsts atbalstu SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN), ko Portugāle sniegusi Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. (izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 3036)⁽¹⁾ 208

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ.

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1582

(2013. gada 17. jūlijs)

par pasākumiem SA.30704 – 12/C (ex NN 53/10), kurus Latvija īstenojusi par labu AS *Latvijas Hipotēku un zemes banka* – “komerciālā daļa”

(izziņots ar dokumenta numuru C(2013) 4406)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

aicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija 2009. gada 19. novembrī apstiprināja divus rekapitalizācijas pasākumus par labu *Latvijas Hipotēku un zemes bankai* ⁽²⁾ (“LHZB” jeb “banka”) kopsummā LVL 72,79 miljonu (EUR [102,5–103,6] miljonu) apmērā, ko bankai piešķīra attiecīgi 2009. gada janvārī un novembrī ⁽³⁾ (“2009. gada novembra lēmums”).
- (2) Latvijas iestādes 2010. gada 1. aprīlī paziņoja par papildu rekapitalizāciju LVL 70,2 miljonu (EUR 100 miljonu) apmērā, kas bija īstenota 2010. gada 23. martā. Paziņojums reģistrēts 2010. gada 6. aprīlī. Latvijas iestādes laikā no 2010. gada maija līdz 2012. gada janvārim iesniedza Komisijai papildu informāciju ⁽⁴⁾.
- (3) Komisija 2012. gada 26. janvārī nolēma ⁽⁵⁾ pagaidu kārtā apstiprināt 2010. gada 23. marta rekapitalizācijas pasākumu LVL 70,2 miljonu apmērā, 2011. gada beigu rekapitalizācijas pasākumu LVL 50 miljonu apmērā

⁽¹⁾ OV C 130, 4.5.2012., 42. lpp.

⁽²⁾ Lēmuma tekstā angļu valodā: *Latvian Mortgage and Land Bank*.

⁽³⁾ Komisijas 2009. gada 19. novembra lēmums valsts atbalsta lietā NN 60/09 “*Latvijas Hipotēku un zemes bankas rekapitalizācija*” (OV C 323, 31.12.2009., 5. lpp.).

⁽⁴⁾ Sīkāku informāciju skatīt procedūras sākšanas lēmuma 3.–21. apsvērumā.

⁽⁵⁾ Komisijas 2012. gada 26. janvāra lēmums valsts atbalsta lietā SA.30704 (12/C) (ex NN 53/10) “*Papildu atbalsta pasākumi Latvijas Hipotēku un zemes bankai*” (OV C 130, 4.5.2012., 42. lpp.).

(likviditātes atbalsts, kas konvertējams kapitālā), rezerves likviditātes nodrošinājumu bankai maksimums LVL 250 miljonu apmērā, galvojumus *LHZZ* komerciālās daļas starptautiskajiem kreditoriem maksimums LVL 32 miljonu apmērā un likviditātes atbalstu maksimums LVL 60 miljonu apmērā *Hiponia* (*LHZZ* piederoša un tās finansēta aktīvu pārvaldības sabiedrība) slikto aktīvu likvidācijai, neietekmējot maksātspēju, un nolēma attiecībā uz šiem pasākumiem, ciktāl tie bija nepieciešami *LHZZ* komerciālās daļas pārstrukturēšanai ("pārstrukturēšanas pasākumi") un nāca par labu bankas attīstības daļai, un attiecībā uz *LHZZ* pārveides plānu ⁽¹⁾ sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru ("procedūras sākšanas lēmums"). Komisija apšaubīja pārstrukturēšanas pasākumu saderību ar iekšējo tirgu, ņemot vērā "Komisijas paziņojumu par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem" ⁽²⁾ ("pārstrukturēšanas paziņojums").

- (4) Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par pārstrukturēšanas pasākumiem. Tā nesaņēma nekādas ieinteresēto personu piezīmes.
- (5) 2012. gada 22. martā notika Latvijas iestāžu un Komisijas sanāksme.
- (6) 2012. gada 5. aprīlī Latvija iesniedza savas piezīmes par procedūras sākšanas lēmumu.
- (7) Laikā no 2012. gada maija līdz 2013. gada jūnijam Latvija un Komisija regulāri apmainījās ar informāciju. Latvija vairākkārt sniedza informāciju, informējot Komisiju par bankas komerciālās daļas privatizācijas procesa virzību.
- (8) Komisija 2013. gada 23. maijā pieprasīja papildu informāciju. Latvija ar 2013. gada 3. jūnija vēstuli atbildēja uz šo informācijas pieprasījumu, izņemot attiecībā uz jautājumiem par bankas attīstības daļu. Līdztekus Latvija iesniedza vairākus pamatojuma dokumentus, tostarp jaunāko informāciju par *LHZZ* komerciālās daļas pārdošanu.
- (9) 2013. gada 21. jūnijā Latvijas iestādes informēja Komisiju, ka tās izņēmuma kārtā piekrīt šā lēmuma pieņemšanai angļu valodā.
- (10) 2013. gada 28. jūnijā Latvija informēja Komisiju, ka galu galā tās aizdevums *Hiponia* bija LVL 70,98 miljoni euro, un tādējādi tā ir par aptuveni LVL 11 miljoniem pārsniegusi summu, kas šim pasākumam bija pagaidu kārtā atļauta ar procedūras sākšanas lēmumu.

2. FAKTI

2.1. Atbalsta saņēmējs – *LHZZ*

- (11) Latvijas valdība dibināja *LHZZ* kā valsts banku 1993. gada 19. martā. Bankas akcijas pilnībā pieder Latvijas Republikas Finanšu ministrijai.
- (12) *LHZZ* Latvijas tirgū ir vidēja izmēra banka, kas piedāvā bankas pakalpojumus privātpersonām un MVU. *LHZZ* funkcijas ir divējādas, kas nozīmē, ka tā darbojas gan kā attīstības banka, gan kā universāla komercbanka ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Konkrēti, Komisijas šaubas attiecās uz atlīdzību par atbalsta instrumentiem, *LHZZ* komercdarbības pārtraukšanu, *LHZZ* grupas saimnieciskās darbības ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošanu, nepārdoto komercdarbības daļu pienācīgu izbeigšanu un kompensācijas pasākumiem.

⁽²⁾ OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.

⁽³⁾ Sīkāku informāciju par *LHZZ* skatīt procedūras sākšanas lēmuma 22.–42. apsvērumā.

- (13) LHZB grupu veido LHZB un tās meitassabiedrības. Visas bankas meitassabiedrības veic komerciāla rakstura darbību. Galvenās meitassabiedrības ir:
- SIA "Riska investīciju sabiedrība", īpašam nolūkam dibināta sabiedrība ("RIS"),
 - SIA "Hipolīzings" ("HipoLīzings"), kas sniedz līzingu pakalpojumus (galvenokārt attiecībā uz automobiļiem) un kuras tirgus daļa 2011. gada 30. jūnijā bija 5 %. To pilnībā finansē LHZB ar aizdevumu līniju LVL 49 miljonu apmērā,
 - IPS "Hipo Fondi" ⁽¹⁾ ("Hipo Fondi") ir bankas meitassabiedrībai RIS 51 % apmērā piederoša aktīvu pārvaldības sabiedrība, kura pārvalda valsts obligāto fondēto pensiju shēmas (2. līmeņa) fondu – tās pārvaldībā ir LVL 34 miljoni (tirgus daļa – aptuveni 4 %). Hipo Fondi darbojas kā autonoma sabiedrība, taču izmanto LHZB filiāļu tīklu, pārdošanas darbiniekus un IT atbalstu,
 - SIA "Hipotēku bankas nekustamā īpašuma aģentūra" ("Hiponia"), kas ir LHZB pilnībā finansēta ienākumus nenesošo aktīvu ⁽²⁾ portfeļa pārvaldības sabiedrība.
- (14) Saskaņā ar procedūras sākšanas lēmuma 45.–95. apsvērumā aprakstīto pārveides plānu LHZB tiek pārveidota par pilna spektra attīstības banku (t. i., banku, kas atbilstoši valsts publiskajām funkcijām tās vārdā atbalsta strukturālo, ekonomikas un sociālo politiku). Lai to panāktu, tiek nodalītas bankas komercdarbības.
- (15) Latvija uzdeva neatkarīgam ārējam konsultantam sagatavot Latvijas attīstības iestāžu koncepciju. 2011. gada 11. februārī Komisijai un Starptautiskajam Valūtas fondam (SVF) tika iesniegts "Ziņojuma par Latvijas attīstības finanšu iestāžu sistēmas optimizāciju" pirmais projekts.
- (16) Ziņojuma projektā cita starpā ieteikts izveidot vienotu attīstības iestādi ("VAI") un uzsvērts, ka ir jānodrošina tās neatkarība, tāpēc tā jādibina ar īpašu likumu un jāizveido neatkarīgas lēmumu pieņemšanas struktūras. Šajā kontekstā ziņojuma projektā norādīts, ka VAI funkcionālā struktūra jāveido no nulles, balstoties uz esošo programmu un attiecīgo funkcionālo un personāla vajadzību vispusīgu izvērtējumu, jo īpaši attiecībā uz riska novērtējuma un pārvaldības funkcijām.
- (17) Turklāt uzsvērts, ka valsts iejaukšanās jāorganizē ar netiešu instrumentu palīdzību (individuāli un portfeļa galvojumi, riska kapitāls, mezonīna finansējums utt.), atsakoties no apjomīgiem tiešajiem aizdevumiem un atstājot tiešu iejaukšanos vienīgi kā iespēju retos īpašos gadījumos, kad tam ir attiecīgs pamats (mikroaizdevumi, instrumenti lauksaimniekiem utt.).
- (18) Ziņojuma projektā pausts uzskats, ka valsts atbalstītu aizdevumu netieša sniegšana palielinātu šādu programmu iespējas sasniegt potenciālos saņēmējus un uzlabotu gan sadales izmaksu efektivitāti, gan sadarbību ar komercbanku sektoru.

2.2. Pārstrukturēšanas stratēģija – LHZB komercdarbības daļas pārdošana

- (19) Saskaņā ar 2010. gada jūlija saprašanās memoranda papildinājumu bija paredzēts, ka LHZB pārveides plānu sagatavo neatkarīgs konsultants. Konsultantam tika dots uzdevums sagatavot tādus bankas pārveides scenārijus,

⁽¹⁾ Hipo Fondi ir autonoma aktīvu pārvaldības sabiedrība, kurai ir sava neatkarīga grāmatvedības uzskaitē un vadība. Sabiedrības akciju ievērojama daļa ([42–43] %) pieder aktīviem akcionāriem.

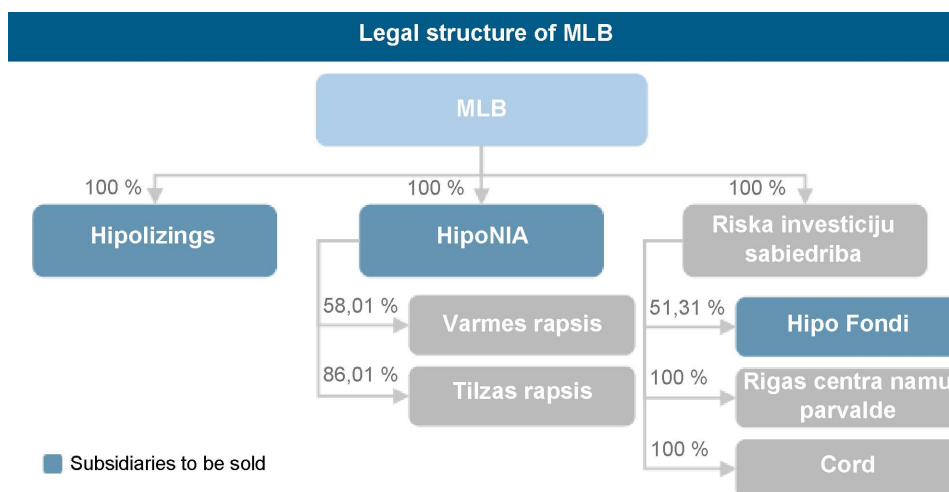
⁽²⁾ Attiecīgie aktīvi pārsvarā ir aizdevumi un nekustamais īpašums.

kas ļautu vai nu nodalīt ar attīstības finansēšanu saistītos aktīvus un saistības un privatizēt banku, kurā atstāta tās komercdarbības daļa, vai arī banku pārveidot tā, ka tās komercdarbības daļa tiek pārdota, paturot attīstības daļu.

- (20) Izanalizējis bankas finansiālo stāvokli, neatkarīgais konsultants 2011. gada aprīlī iesniegtajā pārveides plānā ("2011. gada aprīļa pārveides plāns") secināja, ka vēlamākais scenārijs būtu LHZB komercaktīvu raita pārdošana pa paketēm.
- (21) Latvijas valdība 2011. gada 1. novembrī apstiprināja 2011. gada aprīļa pārveides plānā ieteikto pārdošanas stratēģiju un, konkrētāk, LHZB komerciālās daļas pārdošanu sešās paketēs.
- (22) 1. diagrammā ir redzamas LHZB grupā ietilpstošās sabiedrības, kuras bija paredzētas kā juridiskas personas pārdot kapitāldaļu pārdošanas darījumā.

1. diagramma

LHZB grupā ietilpstošās juridiskās personas ⁽¹⁾

Avots: Latvijas iestādes.

- (23) LHZB pārdodamās komerciālās daļas aktīvi un saistības 2011. gada 31. augustā ietvēra:

— komercaizdevumu portfeli un kapitāldaļas meitassabiedrībās (*Hiponia*, *Hipolizings* un *Hipo Fondi*) LVL 283,8 miljonu apmērā,

— noguldījumus LVL 356,1 miliona apmērā.

- (24) Pārdošanas procesu īstenoja ar respektabla ārējā konsultanta palīdzību. Sākotnēji tika uzrunāts 121 potenciālais pircējs. No tiem 98 saņēma prospektu, un attiecīgi 18 parakstīja vienošanos par informācijas neizpaušanu, 51 nebija ieinteresēts un 29 nesniedza nekādu atbildi. Līdz 2011. gada 16. decembrim, kad noslēdzās pārdošanas procesa pirmais posms, bija iesniegti deviņi sākotnējie piedāvājumi. Pārdošanas procesa otrajā posmā līdz 2012. gada 11. janvārim trīs potenciālie pircēji iesniedza uzlabotu piedāvājumu, seši atstāja spēkā savu sākotnējo piedāvājumu un tika saņemts viens jauns piedāvājums. Visiem šiem potenciālajiem investoriem tika dota piekļuve datu telpai. Šajā procesa posmā trīs potenciālie pircēji izstājās no procesa un viens bija ieinteresēts tikai divu

⁽¹⁾ Ir uzrādītas vienīgi meitassabiedrības, kurās pieder vairāk nekā 50 % kapitāldaļu.

pakešu (2. un 3. paketes) atsevišķās daļās, bet neiesniedza konkrētu piedāvājumu. Rezultātā līdz 2012. gada 16. martam galīgie piedāvājumi bija saņemti no četriem potenciālajiem investoriem, galvenokārt par vienu no paketēm, bet viens potenciālais pircējs bija iesniedzis piedāvājumu par trim paketēm.

Paketes

- (25) Pārdošanas stratēģija, ko Latvijas iestādes apstiprināja 2011. gada 1. novembrī, paredzēja sākotnēji sadalīt *LHZB* aktīvus un saistības sešās paketēs atbilstoši pārbaudītai tirgus ieinteresētībai. Pārdošanas procesā 3. paketi sadalīja divās paketēs: 3A un 3B. Paketes pārdeva dažādiem pircējiem, un *LHZB* atlikušos aktīvus un saistības nodeva attīstības daļai. Process ir pabeigts: līdz 2013. gada 30. jūnijam bija atsavinātas visas paketes. Pakešu sastāvs ir šāds:
- 1) 1. paketi ⁽¹⁾ un 2. paketi ⁽²⁾ veido komerciālo aizdevumu un noguldījumu lielākā daļa. Šīs paketes ir pārdotas – process principā noslēdzās 2012. gada 24. novembrī. Atlikušie komerciālie noteikumi tiks precizēti līdz 2013. gada beigām (atlīdzība no pircēja [..] ^(*) (LVL [..]) un [..] saskaņā ar pārdošanas līguma noteikumiem (LVL[..]) ar [..];
 - 2) 5. pakete, kurā ietilpst *LHZB* līzings meitassabiedrība *Hipolīzings* un kura pārdota 2012. gada 1. augustā, un 6. pakete, kura sastāv no *Hipo Fondi* pārvaldītajiem 2. līmeņa pensiju plāniem un pārdota 2012. gada novembrī. No *Hipo Fondi* pāri palikušās čaulas sabiedrības pārdošana notiks līdz 2013. gada beigām;
 - 3) 3. pakete sastāv no ienākumus nesošiem aizdevumiem uzņēmumiem saistībā ar nekustamā īpašuma attīstīšanu un būvniecību. Tā sadalīta 3A paketē un 3B paketē, lai tādējādi sekmētu atsavināšanas procesu, jo tā neradīja pietiekamu tirgus interesi. 3A paketi 2013. gada 18. jūnijā pārdeva privātam investoram un 3B paketi 2013. gada 28. jūnijā pārdeva *Latvijas Privatizācijas aģentūrai* (“*LPA*”);
 - 4) 4. paketi ⁽³⁾, kurā ietilpst *Hiponia*, 2013. gada 28. jūnijā pārdeva *LPA*.
- (26) Attiecībā uz 3B un 4. paketes dažādajiem pārdošanas variantiem Latvijas iestādes uzskatīja, ka investoru iesniegtie piedāvājumi ir neadekvāti un neatspoguļo paketēs iekļauto aktīvu reālo iekšējo vērtību (ko bija novērtējis neatkarīgs respektabls eksperts). Lai pēc iespējas samazinātu zaudējumus, valsts nolēma 3B un 4. paketi pārdot *LPA*.
- (27) Attiecībā uz *Hipo Fondi*, ņemot vērā investoru iesniegtos piedāvājumus, to varēja pārdot vai nu kā juridisku personu, kas turpina darbību, kopā ar visiem tās pārvaldītajiem aktīviem, vai arī aktīvu pārdošanas formā. Latvija norāda, ka izvēle bija par labu otrajam variantam, jo, papildus citiem iemesliem, par aktīvu darījumu tikai piedāvāta labāka cena. Līdz ar to tika pārdots gandrīz viss *Hipo Fondi* saimnieciskās darbības kopums, t. i., trīs pensiju plāni: “*Rivjera*”, “*Safari*” un “*Jūrmala*”. Papildus šiem pensiju plāniem *Hipo Fondi* pārvaldīja arī vairākus privātos portfeļus un slēgtos fondus. Vairāki no tiem jau ir izbeigti, bet pārējie ir izbeigšanas procesā. No *Hipo Fondi* palika pāri tikai čaula bez jebkādam faktiskām pārvaldāmām saimnieciskajām darbībām. Šo čaulu varēja likvidēt vai pārdot. Tika organizēts minētās juridiskās personas pārdošanas process, un *Hipo Fondi* mazākuma akcionārs ⁽⁴⁾ puda ieinteresētību iegādāties akcijas [..]. Latvijas iestādes nolēma tās pārdot mazākuma akcionāram, jo salīdzinājumā ar likvidāciju tas bija ātrāks risinājums ar labāku finansiālo rezultātu. *Hipo Fondi*
-
- ⁽¹⁾ 1. pakete sastāv no ienākumus nesošiem aizdevumiem privātpersonām un mazajiem uzņēmumiem (izņemot riska darījumus attiecībā uz nekustamā īpašuma attīstīšanu un būvniecību) ar aptuveno neto bilances vērtību LVL 94,6 miljonu apmērā, ņemot vērā visus privātpersonu un mazo uzņēmumu termiņa un beztermiņa noguldījumus LVL 244 miljonu apmērā.
- ⁽²⁾ 2. pakete sastāv no ienākumus nesošiem aizdevumiem lielajiem uzņēmumiem (izņemot riska darījumus attiecībā uz nekustamā īpašuma attīstīšanu un būvniecību) ar aptuveno neto bilances vērtību LVL 27,4 miljonu apmērā, ņemot vērā visus lielo uzņēmumu termiņa un beztermiņa noguldījumus LVL 103 miljonu apmērā.
- ^(*) Konfidenciāla informācija; izlaidumi apzīmēti šādi: [..].
- ⁽³⁾ 4. pakete sastāv no *Hiponia* kapitāldaļām un *LHZB* grupas iekšējā aizdevuma *Hiponia* 41,3 miljonu apmērā; pēc pārdošanas *Hiponia* aktīvus galvenokārt veidos ienākumus nenesoši aizdevumi.
- ⁽⁴⁾ *Hipo Fondi* mazākuma akcionārs, kas iegādājās čaulas sabiedrību, nav nekādi saistīts ar pircēju, kurš iegādājās *Hipo Fondi* savulaik pārvaldītos aktīvus.

pārdošana ir gandrīz pabeigta. Pārdošanas līgums ir parakstīts, bet vēl nav īstenots, jo iegādes darījumu izskata Latvijas uzraudzības iestāde – Finanšu un kapitāla tirgus komisija (“FKTK”). *Hipo Fondi* īpašumā nav nekādu reģistrētu intelektuālā īpašuma tiesību – reģistrētā preču zīme “*hipo*” un saistītās tiesības pieder LHZB. LHZB ar šo pircēju vienojās, ka neiebilst pret “*hipo*” izmantošanu *Hipo Fondi* nosaukumā.

- (28) Saistībā ar *Hiponia* pārdošanu LHZB 2013. gada 20. jūnijā sabiedrībai *Hiponia* pārveda kapitālu LVL [...] apmērā. Rekapitalizācija bija nepieciešama, jo *Hiponia* nodošana no LHZB LPA notika, bilances vērtībai [...], un attiecīgā starpība bija LVL [...]. Šo starpību [...] LHZB, jo tas bija priekšnosacījums tam, lai Valsts Kase piešķirtu aizdevumu *Hiponia* un lai LPA iegādātos *Hiponia* kapitāldaļas. LHZB neto [...] no šā darījuma kopsummā ir LVL [...] (t. i., [...] salīdzinājumā ar neto bilances vērtību pēc uzkrājumu ņemšanas vērā darījuma sākšanas brīdī).

1. tabula

Pārskats par paketēm un to pārdošanas noteikumiem

Tūkstošos latu	Saturs	Pašreizējais statuss	Investors	Bruto bilances vērtība	Neto bilances vērtība	Galīgā cena/ekonomiskā vērtība ilgtermiņā	Bruto atlaide	Neto atlaide	Bruto zaudējumi	Neto zaudējumi
1. pakete	Ienākumus nesošī aizdevumi privātpersonām un mazajiem uzņēmumiem	Pārdota	SwedBank	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]
2. pakete	Ienākumus nesošī aizdevumi lielajiem uzņēmumiem	Pārdota	SwedBank	[..]	—	—	[..]	—	[..]	—
3A pakete	Ienākumus nesošī aizdevumi uzņēmumiem saistībā ar nekustamā īpašuma atīstīšanu un būvniecību	Pārdota	2. investors	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]
3B pakete		Procesā	Privatizācijas aģentūra	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]
4. pakete	<i>Hiponia</i> – ienākumus nenesošo aktīvu pārvaldības sabiedrība	Procesā	Privatizācijas aģentūra	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]	[..]
5. pakete	<i>Hipolīzings</i> – līzings sabiedrība (automobiļi utt.)	Pārdota	SwedBank	[..]	—	[..]	[..]	—	[..]	—
6. pakete	<i>Hipo Fondi</i> – valsts obligātā pensiju fonda aktīvu pārvaldība	Pārdota	SEB Banka	—	—	[..]	—	—	[..]	[..]

Avots: Latvijas iestādes.

- (29) Kopējā summa, kas iegūta pārdošanas procesā, ir nedaudz lielāka, nekā bija paredzēts bāzes scenārijā ar bāzes atlaidēm atbilstoši pārdošanas stratēģijai, ja bruto bilances vērtībām piemēro pārdošanas stratēģijā paredzētās bruto atlaides. Zaudējumi ir LVL 53,1 miljons, bet bija paredzēts, ka tie būs LVL 56,8 miljoni.

Vērtspapīru darījumu izbeigšana

- (30) *LHZB* strādā pie tā, lai izbeigtu ar klientiem noslēgtos turētājbankas pakalpojumu līgumus. Tā izbeigs attiecīgās IT infrastruktūras darbību un pārceļ vai atlaidīs attiecīgos darbiniekus.
- (31) *LHZB* turklāt faktiski izbeigs savus vērtspapīru darījumus. Tā paturēs kontus tikai attiecībā uz aptuveni 100 klientiem, ar kuriem nav iespējams sazināties (galvenokārt tāpēc, ka lielākā daļa šo klientu ir miruši). Tā kā banka nevar likumīgi uzreiz pārdot šo neaktīvo klientu vērtspapīrus, tā plāno: 1) iegūt licenci darbībām ar šo klientu vērtspapīru kontiem un 2) atsaukt pilno bankas licenci, kas attiecas arī uz turētājbankas pakalpojumiem.

2.3. Pārstrukturēšanas stratēģija – VAI izveide

- (32) Paredzēts, ka tās komercdarbības, kuras būs palikušas pēc pārdošanas procesa, nodos attīstības daļai. Tās cita starpā ir: likvidie aktīvi LVL 20,3 miljonu apmērā; citi aktīvi LVL 7,6 miljonu apmērā; beztermiņa noguldījumi LVL 5,9 miljonu apmērā un termiņnoguldījumi LVL 1 miliona apmērā; citas saistības LVL 1,7 miljonu apmērā; apgrozībā esošie pašu kapitāla vērtspapīri LVL 19,2 miljonu apmērā.
- (33) Pēc komercdarbību pārdošanas, t. i., no 2013. gada 30. jūnija, paredzams, ka *LHZB* būs vairs tikai attīstības darbības. Tās aktīvu kopapjoms būs aptuveni LVL 222,3 miljoni.
- (34) Saprašanās memoranda papildinājumā Latvijas iestādes piedāvāja Savienībai un SVF šādas saistības:
- a) pēc *LHZB* komercaktīvu atsavināšanas Latvija apvienos *LHZB* attīstības daļu ar citām valsts iestādēm, izveidojot VAI. VAI īstenotu valsts atbalsta programmas, izmantojot finanšu instrumentus, kurus pašlaik pārvalda *LHZB*, *Latvijas Garantiju aģentūra*, *Lauku attīstības fonds* un *Vides investīciju fonds* ⁽¹⁾;
 - b) VAI nedrīkstēs piesaistīt privātus noguldījumus. Tā nepiešķirs tiešus aizdevumus, izņemot gadījumos, kad priekšrocību programmas jau ir apstiprinātas, vai gadījumos, kad aizdevumi: i) attiecas uz tādu produktu nodrošināšanu, kurus ne komercbankas, ne nebanku finanšu iestādes nepiedāvā; ii) ir atkarīgi no īpašām speciālistu zināšanām, kādu komercbankām un nebanku finanšu iestādēm nav; vai iii) ir pārāk mazi vai pārāk riskanti, lai tie būtu interesanti komercbankām un nebanku finanšu iestādēm;
 - c) *LHZB* nesāks nekādas tiešo aizdevumu programmas, līdz nebūs apstiprināts VAI rīcības plāns. Viss finansējums, kas *LHZB* iedalīts valsts finansēšanas vadības instrumentu īstenošanai, ir jā saglabā un pilnībā jānodod VAI, kolīdz tā ir izveidota. Lai pēc VAI izveides uzlabotu profesionālo uzraudzību un pārredzamību, tiks izveidota konsultatīvā padome, kuru vadīs Finanšu ministrija un kuras sastāvā būs galveno ministriju, sociālo partneru, Komerčbanku asociācijas un atzītu starptautisko finanšu iestāžu pārstāvji, kam ir speciālas zināšanas attīstības darbību jomā;
 - d) pēc tam, kad *LHZB* komerciālā daļa būs pārdota vai nodota *LPA*, banka nedrīkstēs piesaistīt jaunus privātus noguldījumus. FKTK uzraudzīs šo saistību īstenošanu.

⁽¹⁾ Saskaņā ar saprašanās memoranda papildinājumu Latvijas iestādēm rīcības plāns attiecībā uz šo apvienošanos bija jāiesniedz līdz 2013. gada 30. jūnijam. Tomēr virzība šajā jomā ir bijusi gausa, īpaši tāpēc, ka Ekonomikas ministrija un Finanšu ministrija nav spējušas vienoties par to, kura iestāde atbildētu par VAI pārraudzību.

2.4. Šajā lēmumā izskatīto pasākumu apraksts

- (35) Attiecībā uz *LHZZ* attīstības darbībām Komisija pieņem zināšanai, ka Latvija plāno optimizēt attīstības finanšu iestāžu sistēmu, attiecīgās iestādes apvienojot VAI. Procedūras sākšanas lēmuma pieņemšanas laikā bija paredzēts, ka *LHZZ* turpinās attīstības darbības tikai līdz VAI izveidei, kam bija jānotiek līdz 2012. gada 31. decembrim. Tomēr šis process ir aizkavējies un joprojām turpinās. Tā kā Latvijas iestādes nav pabeigušas VAI projektu, šis lēmums attiecas vienīgi uz *LHZZ* komerciālo daļu. Tas nozīmē, ka *LHZZ* attīstības daļa tiks novērtēta atsevišķā galīgajā lēmumā.
- (36) Procedūras sākšanas lēmumā kā pagaidu glābšanas atbalsts bija apstiprināti šādi Latvijas pasākumi par labu *LHZZ* komerciālajai daļai:
- a) 2010. gada 23. marta rekapitalizācijas pasākums LVL 70,2 miljonu apmērā;
 - b) 2011. gada beigu rekapitalizācijas pasākums LVL 50 miljonu apmērā (likviditātes atbalsts, kas konvertējams kapitālā);
 - c) rezerves likviditātes nodrošinājums maksimums LVL 250 miljonu apmērā;
 - d) galvojumi *LHZZ* komerciālās daļas starptautiskajiem kreditoriem maksimums LVL 32 miljonu apmērā;
 - e) likviditātes atbalsts maksimums LVL 60 miljonu apmērā *Hiponia* slikto aktīvu likvidācijai, neietekmējot maksātspēju.
- (37) Latvija iesniedza informāciju par minētā valsts atbalsta izmantojumu *LHZZ* komerciālās daļas likvidēšanai, ievērojot grozījumus saistībā ar pārdošanas stratēģijas īstenošanu.
- (38) Kopējais kapitāla apjoms, kas bija nepieciešams 36. apsvēruma b) apakšpunktā minētajam pasākumam, bija mazāks, nekā sākotnēji plānots, t. i., LVL 25 miljoni LVL 50 miljonu vietā, jo Latvijas iestādes nolēma, ka *LHZZ* strādās bez bankas licences, un tādējādi samazinājās nepieciešamā kapitāla apjoms. Kapitāla palielināšana par LVL 25 miljoniem notika 2012. gada jūnijā ⁽¹⁾.
- (39) Pagaidu kārtā apstiprināto rezerves likviditātes nodrošinājumu maksimums LVL 250 miljonu apmērā, kas minēts 36. apsvēruma c) apakšpunktā, darīja pieejamu *LHZZ* no 2012. gada 1. janvāra līdz pārdošanas procesa pabeigšanai, un tas bija pieejams likviditāti ietekmējošu ārkārtas notikumu gadījumā. Līdz 2013. gada 30. maijam izmantotais likviditātes atbalsts (LVL 50 miljoni) bija ievērojami mazāks nekā paredzētā maksimālā summa, jo noguldījumu masveida izņemšana nenotika un pārveides process noritēja mierīgi. Pašlaik nesamaksātā summa ir LVL 25 miljoni, kura, kā paredzams, tiks samaksāta līdz 2013. gada 31. decembrim.
- (40) Galvojumu maksimums LVL 32 miljonu apmērā, kas minēti 36. apsvēruma d) apakšpunktā, bija paredzēts sniegt *LHZZ* komerciālās daļas starptautiskajiem kreditoriem. Tā kā atbilstoši ar šiem kreditoriem noslēgtajiem līgumiem komerciālās daļas pārdošana un *LHZZ* pārveide par attīstības banku varēja tikt uzskatīta par saistību nepildīšanu, šis pasākums bija nepieciešams saistību nodrošināšanai gadījumā, ja starptautiskie kreditori pieprasītu savu *LHZZ* sniegto aizdevumu pirmstermiņa apmaksu. Tomēr attiecībā uz komerciālo daļu pieprasīto galvojumu summa ir bijusi mazāka nekā paredzētie LVL 32 miljoni, jo papildu drošības pasākumus pieprasīja tikai daži starptautiskie kreditori. 2013. gada 30. maijā nepieciešamo galvojumu prognozētā summa bija LVL 12,4 miljoni.
- (41) Likviditātes atbalsts *Hiponia*, kas minēts 36. apsvēruma d) apakšpunktā, faktiski bija lielāks nekā Komisijas pagaidu kārtā apstiprinātā summa, t. i., nevis LVL 60 miljoni, bet LVL 71 miljons. Šis palielinājums bija nepieciešams, jo daļu 3. paketes nevis pārdeva tirgū, bet nodeva *Hiponia*, un tādējādi pieauga nepieciešamā finansējuma summa. Paredzēts, ka minēto likviditātes atbalstu atmaksās līdz 2018. gada 31. decembrim.

⁽¹⁾ Tādējādi 2010. un 2012. gadā īstenotās rekapitalizācijas kopsumma ir LVL 95,2 miljoni (LVL 70,2 miljoni + LVL 25 miljoni).

- (42) Attiecīgi Latvija ir lūgusi Komisijai apstiprināt likviditātes atbalsta palielināšanu par LVL 11 miljoniem. Saistībā ar šo Latvija norādīja, ka LHZB komerciālās daļas izbeigšanai nepieciešamā atbalsta kopsumma ir mazāka nekā pagaidu kārtā apstiprinātā atbalsta summa.

2. tabula

Pārskats par attiecīgi apstiprināto un piešķirto valsts atbalstu

(situācija 2013. gada maijā)

Likviditātes atbalsts LHZB	
Komisijas 2012. gada 26. janvārī provizoriski apstiprinātā summa	LVL 250,0 miljoni
2011. gada decembrī piešķirtā summa	LVL 50,0 miljoni
Likviditātes atbalsts Hiponia	
Komisijas 2012. gada 26. janvārī provizoriski apstiprinātā summa	LVL 60,0 miljoni
2013. gada jūnijā piešķirtā summa	LVL 71,0 miljoni
Galvojumi	
Komisijas 2012. gada 26. janvārī provizoriski apstiprinātā summa	LVL 32,0 miljoni
2012. gada jūnijā piešķirtā summa	LVL 12,4 miljoni
Kapitāls	
Komisijas 2012. gada 26. janvārī provizoriski apstiprinātā summa	LVL 70,2 + 50,0 miljoni
2012. gada jūnijā piešķirtā summa	LVL 70,2 + 25,0 miljoni
Valsts atbalsta kopsumma	
Komisijas 2012. gada 26. janvārī provizoriski apstiprinātā summa	LVL 462,2 miljoni
Atbalsta pasākumu kopsummas pašreizējā aplēse	LVL 228,6 miljoni

2.5. Procedūras sākšanas pamatojums

- (43) Valsts atbalsta noteikumi, kas piemērojami finanšu iestāžu pārstrukturēšanai pašreizējās krīzes apstākļos, ir noteikti pārstrukturēšanas paziņojumā⁽¹⁾. Saskaņā ar pārstrukturēšanas paziņojumu finanšu iestādes pārstrukturēšanai pašreizējās finanšu krīzes apstākļos ir jāatbilst šādiem nosacījumiem, lai tā būtu saderīga ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu:

- ir paredzēts pietiekams atbalsta saņēmēja paša ieguldījums (sloga sadale),
- ir paredzēti pietiekami pasākumi, kas ierobežo konkurences kropļojumus,

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums par finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošanu un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējumu pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem (OV C 195, 19.8.2009., 9. lpp.).

— rezultātā tiek atjaunota bankas dzīvotspēja vai arī banka tiek pienācīgā kārtībā likvidēta.

- (44) Komisija ar procedūras sākšanas lēmumu pagaidu kārtā apstiprināja konkrēto glābšanas atbalstu, jo uzskatīja, ka 36. apsvērumā minētie pasākumi ir piemēroti, ņemot vērā, ka to mērķis bija novērst draudus, ko Latvijas tautsaimniecībai radīja LHZB problēmas. Komisija arī uzskatīja, ka minētie pasākumi ir nepieciešami un ka tie ir labākie varianti, kā Latvijas valdībai izbeigt bankas komercdarbības. Tomēr Komisijai bija šaubas par atbalsta samērīgumu, tāpēc tā pieprasīja papildu informāciju šajā jautājumā.

Aizsardzības pasākumi pret pārmērīgiem konkurences kropļojumiem – komercdarbības pārtraukšana

- (45) Pārdošanas stratēģija paredzēja, ka lielāko daļu LHZB komerciālās daļas saimniecisko darbību pārtrauks un pārdos pa paketi un ka meitassabiedrības *Hipolīzings* un *Hipo Fondi* pārdos atsevišķi no bankas, ko Komisija vērtēja pozitīvi.
- (46) Attiecībā uz darbības izbeigšanas pienācīgu organizēšanu Komisija secināja, ka, lai novērtētu LHZB komercdarbību pārtraukšanai paredzētā atbalsta saderību, vajadzīgs vairāk informācijas. Konkrētāk, Komisija prasīja Latvijas iestādēm sniegt precīzu informāciju par atskaites punktiem, kas paredzēti darbību pārdošanai, kā arī papildu informāciju par darbībām, kuras neizdodas pārdot.
- (47) Attiecībā uz saimnieciskajām darbībām, kuras bija paredzēts turpināt, tikai divas sabiedrības, t. i., *Hipolīzings* un *Hipo Fondi*, bija paredzēts pārdot kā autonomas juridiskās personas. Neraugoties uz to, Komisija, ņemot vērā šo sabiedrību ierobežoto klātbūtni tirgū⁽¹⁾ un raito pārdošanu, provizoriski secināja, ka atbalsta pasākumi ir atbilstīgi.

LHZB grupas saimniecisko darbību ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana

- (48) Procedūras sākšanas lēmumā Komisija Latvijas iestādēm prasīja sniegt papildu informāciju, kas ļautu pārliecināties, ka tās sabiedrības, kuras paliks autonomas (*Hipolīzings* un *Hipo Fondi*), pēc pārdošanas būs dzīvotspējīgas. Konkrētāk, Komisija vēlējās noskaidrot, kurš LHZB vietā pēc pārdošanas darījuma nodrošinās tām nepieciešamo infrastruktūru vai finansējumu.

Nepārdoto komercdarbību pienācīga izbeigšana

- (49) Kaut arī pārdošanas stratēģijā ir sniegta informācija par komercdarbību pienācīgas izbeigšanas kārtību, Komisija procedūras sākšanas lēmumā šaubījās par to, vai ir paredzēti pietiekami aizsardzības pasākumi pret pārmērīgiem konkurences kropļojumiem.
- (50) Komisija aicināja Latvijas iestādes laicīgi pabeigt pārdošanas darījumus un paredzēt papildu pasākumus, kas nodrošinātu, ka banka saviem komercproduktiem nosaka nepievilcīgas cenas un ierobežo līdzekļu izmaksu atbilstoši esošajiem aizdevumiem.

3. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (51) Komisija nesaņēma nekādas ieinteresēto personu piezīmes.

⁽¹⁾ *Hipolīzings* tirgus daļa līzinga tirgū ir 5 %, un *Hipo Fondi* tirgus daļa 2. līmeņa pensiju plānu pārvaldības tirgū ir 4 %.

4. LATVIJAS PIEZĪMES PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANAS LĒMUMU

- (52) Latvija 2012. gada 5. aprīlī iesniedza piezīmes par procedūras sākšanas lēmumu un pēc tam līdz 2013. gada jūnijam regulāri sniedza informāciju, ar ko papildināja savu nostāju ⁽¹⁾.
- (53) Kopumā Latvija uzskata, ka ir izpildīti visi kritēriji, lai valsts atbalstu LHZB uzskatītu par saderīgu, jo: i) komerciālā daļa ir likvidēta, ii) atlikusī attīstības daļa strādā tikai ar stingri ierobežotu produktu klāstu (atbilstoši konkrētiem uzdevumiem) un iii) rezultātā pāri palikušās iestādes licence tiks anulēta, tādējādi tā nekonkurēs ar citām komercbankām finansējuma nodrošināšanas jomā.
- (54) Attiecībā uz LHZB attīstības daļu Latvija iesniedza plašu informāciju ⁽²⁾. Tomēr Latvija norādīja, ka par VAI (kura pārņems LHZB attīstības daļu) izveidi galīgā vienošanās vēl nav panākta. Latvija informēja, ka attiecīgo ministriju un ārējā eksperta kopīgais rīcības plāns par VAI izveidi jāiesniedz 2013. gada 2. augustā un ka darbs turpināsies 2013. gada atlikušajā daļā. Tomēr VAI izveides datums joprojām nav zināms.
- (55) Šā iemesla dēļ Latvija lūdza VAI izveides novērtējumu no valsts atbalsta viedokļa veikt atsevišķā procedūrā, nevis kopā ar LHZB komerciālo daļu.
- (56) Attiecībā uz aizsardzības pasākumiem pret pārmērīgiem konkurences kropļojumiem Latvija uzskata, ka veiktie pasākumi nodrošina to, ka nav tiešas konkurences starp LHZB komerciālo daļu un citām komercbankām. LHZB pārstāja izsniegt jaunus aizdevumus 2009. gada novembrī. Attiecībā uz noguldījumiem jāatzīmē, ka noguldījumu bāzes aktīva pārvaldība sākotnēji bija nepieciešama, lai līdz pārdošanas pabeigšanai nebūtu nepieciešams papildu valsts atbalsts likviditātes atbalsta veidā. LHZB komerciālajā daļā ietilpstošos noguldījumus galu galā pārdeva 1. un 2. paketes ietvaros, savukārt maksājumu karšu operācijas tika izbeigtas, bet bankomāti tika demontēti.
- (57) *Hiponia*, kas ieguva LHZB aizdevumu portfeļus, vairs klientiem neizsniedz nekādu papildu finansējumu. Ņemot vērā šo aizdevumu statusu (gandrīz visiem maksājumi ir nokavēti par vairāk nekā 90 dienām un jau ir mēģināts veikt pārstrukturēšanu), *Hiponia* gandrīz visos gadījumos nākas pārņemt attiecīgos īpašumus.
- (58) Attiecībā uz komerciālo daļu Latvija iesniedza izsmelošu grafiku par aktīvu pārdošanu vai likvidēšanu, norādīja galvenos atskaites punktus šajā procesā un informēja Komisiju par procesa virzību un faktiskajiem datumiem, kuros noslēgti pārdošanas līgumi. Latvija informēja, ka visas ar komerciālo daļu saistītās bilances pozīcijas būs likvidētas līdz 2014. gada janvārim.
- (59) Latvija sniedza sīku pārskatu par LHZB komerciālajai daļai faktiski piešķirtajām valsts atbalsta summām (t. i., likviditātes atbalsts LHZB LVL 50 miljonu apmērā, valsts galvojumi LVL 12,4 miljonu apmērā, kapitāla pasākumi LVL 95,2 miljonu apmērā un likviditātes atbalsts *Hiponia* LVL 71 miliona apmērā). Latvija uzsvēra, ka LHZB komerciālajai daļai nepieciešamā atbalsta kopsomma ir mazāka nekā sākotnēji lēstā summa (kura bija pagaidu kārtā apstiprināta ar procedūras sākšanas lēmumu).
- (60) Latvija uzskata, ka neviens no atbalsta pasākumiem tiešā veidā nenāk par labu komercdarbībām, kuras *Hipolīzings* un *Hipo Fondi* turpinās pēc to pārdošanas. LHZB galvenās pamatdarbības tika sadalītas trijās paketēs un atsavinātas aktīvu pārdošanas formā. Neviens no šīm paketēm nav uzskatāma par uzņēmumu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, tāpēc Latvija uzskata, ka pēc pārdošanas darījumiem saimnieciskā darbība netiek turpināta un ka attiecībā uz konkrētajām paketēm nav arī gūts nekāds labums no valsts atbalsta, kas saņemts pirms pārdošanas darījumiem.
- (61) Latvijas skatījumā tikai 4. paketes (*Hipolīzings*) pārdošanu varētu uzskatīt par saimnieciskās darbības turpināšanu. Tomēr *Hipolīzings* darbības atbildis ļoti nelielai daļai grupā, kurai pieder šis sabiedrības pircējs (mazāk nekā 0,1 %), un [...]. [...]. Pārdošanas darījums nodrošinās šīs sabiedrības ilgtermiņa dzīvotspēju, neapdraudot pircēja dzīvotspēju. Turklāt *Hipolīzings* tirgus daļa ir ļoti maza: 5 %. Bez tam *Hipolīzings* ieguvumi no LHZB piešķirtā

⁽¹⁾ Galvenā informācija saņemta 2013. gada 15. aprīlī un 3. jūnijā.

⁽²⁾ Sīkāka informācija par attīstības daļu šeit nav sniegta, jo šis lēmums uz to neattiecas.

atbalsta bija ierobežoti un netieši: nebija nepieciešama attiecīgo līgumsaistību negaidīta izbeigšana, un – tāpat kā attiecībā uz pārējām bankai piederošajām sabiedrībām – tās pārdošana nebija jākārtogrūtībās nonākušam īpašniekam. Ņemot vērā ļoti nelielo *Hipolizings* atbalsta summu, Latvija uzskata, ka pēc pārdošanas un pilnīgas integrācijas pircējā *Hipolizings* vairs negūs nekādu labumu no atbalsta.

- (62) Attiecībā uz *Hipo Fondi* čaulu, kas pārdota privātam investoram, Latvija apņemas, ka [...].
- (63) Attiecībā uz *LHZB* aktīvu nodošanu *Hiponia* un tās pēcāku pārdošanu Latvija piekrīt procedūras sākšanas lēmumā paustajam Komisijas sākotnējam konstatējumam, ka šī nodošana neietver valsts atbalstu.
- (64) Attiecībā uz komerciālās daļas kapitāla palielināšanu 2012. gadā Latvija precizēja, ka šis palielinājums notika divās daļās: pirmā bija saistīta ar 1., 2., 3., 5. un 6. paketes pārdošanu, savukārt otrā – ar 4. paketes pārdošanu. Kapitāla apjoms bija ierobežots līdz minimumam un aprēķināts tā, lai pēc pārdošanas radītajiem zaudējumiem nodrošinātu komerciālās daļas atbilstību regulējumā noteiktajām kapitāla pietiekamības prasībām.
- (65) Attiecībā uz rezerves likviditātes nodrošinājumu, kas bija paredzēts pārstrukturēšanas kontekstā, Latvija norādīja, ka atbalsts komerciālajai daļai bija pagaidu rakstura un tā mērķis bija nodrošināt, ka pārdošana notiek pienācīgā kārtībā. Latvija uzskata, ka tā nelielais apjoms un pagaidu raksturs līdz minimumam samazināja iespējamās konkurences kropļojumus.
- (66) Visbeidzot, Latvija apņemas iesniegt uzraudzības ziņojumus par *LHZB* pārstrukturēšanu, tostarp par nepārdoto komercdarbību izbeigšanu, un *ex post* novērtējumu par likvidāciju.

5. PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS

5.1. Atbalsta esība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē

- (67) Kā noteikts Līguma 107. panta 1. punktā, ja vien citos noteikumos nav paredzēts citādi, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Atbalsta saņēmēji

- (68) Kā minēts procedūras sākšanas lēmuma 145. apsvērumā, vērtējumā par to, vai attiecīgie pasākumi ir valsts atbalsts, ir jānodala *LHZB* pašreizējās un turpmākās attīstības bankas darbības, no vienas puses, un atlikušās komercdarbības, ko *LHZB* veic pārejas (darbības pakāpeniskas izbeigšanas) periodā, no otras puses. Latvijas iestādes ir iesniegušas datus, kas parāda, kā pasākumi nāca par labu vienai vai otrai darbības daļai.
- (69) Šā lēmuma darbības jomā ietilpst vienīgi pasākumi par labu *LHZB* komerciālajai daļai. Tas, kā tiek izmantota *LHZB* attīstības daļa, ko paredzēts turpināt jaunveidojamai attīstības iestādei, tiks novērtēts atsevišķā galīgajā lēmumā.
- (70) Līdz ar to šajā lēmumā novērtēti vienīgi tie Latvijas veiktie pasākumi, kas nāca par labu *LHZB* komerciālajai daļai, ciktāl tie nepieciešami *LHZB* komerciālās daļas pārstrukturēšanai.

- (71) Jāatzīmē, ka, novērtējot pasākumus, kas nāk par labu bankas komerciālajai daļai, ir svarīgi noskaidrot, vai un kādā apmērā saimnieciskā darbība pēc komerciālo aktīvu un saistību pārdošanas tiek turpināta vai attiecīgi izbeigta ⁽¹⁾. Saistībā ar šo Komisija konstatē, ka līdz ar 3A paketes pārdošanu (privātam investoram) un 3B un 4. paketes pārdošanu (LPA, ar mērķi pakāpeniski izbeigt attiecīgo aktīvu pārvaldību) līdz 2013. gada 30. jūnijam šīs LHZB kādreizējā komerciālajā daļā ietilpušās saimnieciskās darbības ir izbeigtas. Jāatzīmē, ka lielu daļu no *Hipo Fondi* iepriekš pārvaldītajiem aktīviem pārdeva atsevišķi no šīs sabiedrības, izmantojot aktīvu pārdošanas darījumu. Komisija uzskata, ka pārdošana pa paketēm, kas deva iespēju piedāvājumus par LHZB aktīvu un saistību atsevišķām daļām izteikt dažādiem pircējiem, reāli sekmēja LHZB komercdarbību likvidāciju. Jāatzīmē, ka banka vairākas reizes mēģināja pārdot nepārdotos aktīvus, kuri galu galā tiks nodoti LPA, – tā mainīja pakešu sastāvu un no jauna risināja sarunas ar potenciālajiem investoriem par viņu piedāvājumiem. Tādējādi šķiet, ka LHZB izmēģināja visas iespējas pārdot šos sliktākās kvalitātes aktīvus tirgū par pieņemamu cenu, t. i., par cenu, kas ir augstāka nekā aktīvu ilgtermiņa ekonomiskā vērtība, kuru noteica respektabls ārējais konsultants.
- (72) Attiecībā uz LHZB komerciālā rakstura palīgdarbībām Latvija ir iesniegusi pietiekamu informāciju par to, ka tās jau ir vai drīzumā tiks izbeigtas. Pēc *Hipo Fondi* pārvaldīto aktīvu pārdošanas palikušās čaulas sabiedrības pārdošana tiks pabeigta tuvākajos mēnešos, vērtspapīru darījumi tiks izbeigti, un tiks likvidēta RIS, kas ir tīra pārvaldītājsabiedrība, kurai pašlaik ir kapitāldaļas sabiedrībā *Hipo Fondi* un divās maksātnespējas procesā esošās sabiedrībās. Plānots, ka LHZB bankas licence tiks anulēta 2013. gada 31. decembrī.
- (73) *Hipolīzings* tika kā juridiska persona pārdota kapitāldaļu pārdošanas darījumā. Latvija apgalvoja, ka *Hipolīzings* tiešā veidā neguva nekādu labumu no mātēssabiedrībai LHZB piešķirtā atbalsta ⁽²⁾. Attiecībā uz iespējamo aktīvu glābšanas pasākumu, kas aprakstīts procedūras sākšanas lēmuma 165.–170. apsvērumā, jāatzīmē, ka pirms sabiedrības *Hipolīzings* pārdošanas LHZB sliktākās kvalitātes aktīvi tika grupas ietvaros nodoti *Hiponia*. Procedūras sākšanas lēmumā Komisija secināja, ka šāda aktīvu nodošana grupas ietvaros varētu būt uzskatāma par aktīvu glābšanas pasākumu par labu *Hipolīzings* un *Hipo Fondi* vienīgi tad, ja šīs sabiedrības guva labumu no minētās nodošanas, un vienīgi attiecīgajā apmērā. Tā kā Latvija apliecināja, ka *Hipolīzings* nenodeva nekādus aktīvus *Hiponia*, var secināt, ka attiecībā uz *Hipolīzings* nebija nekādas aktīvu glābšanas, kas būtu tiešā veidā nākusi par labu šīs sabiedrības darbībai. Tomēr, kā Latvija atzinusi, nevar izslēgt iespēju, ka *Hipolīzings* ierobežotā apjomā guva labumu no LHZB piešķirtā atbalsta, jo nebija nepieciešama *Hipolīzings* esošo līgumsaistību negaidīta izbeigšana, un sabiedrības pārdošana nebija jākārtu grūtībās nonākušam īpašniekam. Tāpēc Komisija secina, ka *Hipolīzings* guva labumu no LHZB piešķirtā atbalsta, kaut arī tas notika netieši un ļoti nelielā apmērā.
- (74) Attiecībā uz *Hipo Fondi* Komisija atzīmē, ka laikā, kad to pārdeva mazākuma akcionāram, no tās bija palikusi tikai čaula. Latvija apliecināja, ka *Hipo Fondi* pārvaldītie privātie portfeli un slēgtie fondi jau ir izbeigti, ir izbeigšanas procesā vai tiks likvidēti. Turklāt Latvija ir apņēmusies, ka [..].
- (75) Ņemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka *Hipo Fondi* vismaz kādu laiku palika tikai kā čaula bez jebkādam faktiskām pārvaldāmām saimnieciskajām darbībām. Tā kā šī čaulas sabiedrība ir beigusi darbības, kuras *Hipo Fondi* kādreiz veica kā LHZB meitassabiedrība, un nav uzreiz uzsākusi jaunu saimniecisko darbību, var secināt, ka nav nekādas turpinātības starp *Hipo Fondi* kā sabiedrību, kas ietilpa LHZB grupā, un jauno subjektu, t. i., *Hipo Fondi*, kas pieder jaunajam(-iem) īpašniekam(-iem) un veic (ja vispār veic) jaunu saimniecisko darbību. Tāpēc nevar uzskatīt, ka *Hipo Fondi* čaulas sabiedrība būtu guvusi kādu labumu no LHZB iepriekš piešķirtā atbalsta.
- (76) *Hiponia* turēs noteiktus LHZB kādreizējā komerciālajā daļā ietilpstošos aktīvus darbības izbeigšanas režīmā un darbosies tikai ierobežotu laiku. Tomēr saskaņā ar valsts atbalsta lietās iedibināto praksi pasākumi, kas vērsti uz komercdarbības izbeigšanu, tik un tā var būt valsts atbalsts ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Skatīt procedūras sākšanas lēmuma 153. apsvērumu.

⁽²⁾ Skatīt 60. apsvērumu.

⁽³⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas 2010. gada 25. oktobra lēmumu lietā N 560/09 *Aid for the liquidation of Fionia Bank* (OV C 76, 10.3.2011., 3. lpp.), 2010. gada 23. aprīļa lēmumu lietā N 194/09 *Liquidation aid to Bradford & Bingley* (OV C 143, 2.6.2010., 22. lpp.), un 2008. gada 5. novembra lēmumu lietā NN 39/2008 *Liquidation aid to Roskilde bank* (OV C 12, 17.1.2009., 3. lpp.).

- (77) Attiecībā uz tiem uzņēmumiem, kuri ir pakešu pircēji, Komisija atzīmē, ka, balstoties uz Latvijas iesniegto informāciju, pārdošanas process notika atklāti, bez diskriminācijas, atbilstoši tirgus nosacījumiem un ar mērķi panākt maksimāli augstu cenu par attiecīgajām paketēm.
- (78) Attiecībā uz *Hiponia* nodošanu par cenu, kas ir zem tirgus vērtības, Komisija apstiprina procedūras sākšanas lēmumā izdarīto sākotnējo secinājumu, ka šīs sabiedrības pircēju *LPA* nevar uzskatīt par atbalsta saņēmēju, jo tā neveic saimniecisko darbību un darbojas kā Latvijas valsts aģentūra ⁽¹⁾.
- (79) Balstoties uz to, Komisija uzskata, ka uzņēmumiem, kuri iegādājās *LHVB* komerciālos aktīvus un saistības, atbalsts netika piešķirts.
- (80) Jāsecina, ka pēc visu *LHVB* kādreizējo komercdarbību pakešu pārdošanas, kas tagad ir noslēgusies, atbalsta pasākumi nāk par labu vienīgi tām *LHVB* komercdarbībām, kuras pēc pārdošanas turpina *Hiponia* un *Hipolizings*.

Atbalsta pasākumi

- (81) Kā minēts 73. apsvērumā, *Hipolizings* guva labumu (kaut arī ierobežotā apmērā) no *LHVB* piešķirtā atbalsta. Kā minēts iepriekš, nebija nepieciešama *Hipolizings* esošo līgumsaistību negaidīta izbeigšana, un sabiedrības pārdošana nebija jākārtu grūtībās nonākušam īpašniekam, kas, iespējams, būtu nozīmējis ārkārtas pārdošanu. Komisijas vērtējumu nemaina ne tas, ka priekšrocības apmērs bija ierobežots, ne tas, ka to nevar novērtēt kvantitatīvi.
- (82) Tā kā *Hipolizings* darbojas finanšu sektorā, valsts līdzekļu radītas priekšrocības, kas nāk par labu šīs sabiedrības darbībai, var ietekmēt tirdzniecību Savienībā un izkropļot konkurenci. Tāpēc pasākumi, kas nāk par labu tās darbībai, ir vērtējami kā tādi, kas var izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Priekšrocība tika radīta ar valsts līdzekļu starpniecību un ir selektīva, jo tā dod labumu tikai vienai finanšu grupai.
- (83) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka netiešā priekšrocība, kas sabiedrībai *Hipolizings* piešķirta saistībā ar *LHVB* atbalsta pasākumiem, ir uzskatāma par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (84) Attiecībā uz likviditātes pasākumu par labu *Hiponia*, kurš ir spēkā visā pārstrukturēšanas periodā, tikai lielākā apmērā, jau procedūras sākšanas lēmumā bija konstatēts, ka šis pasākums ir valsts atbalsts. Komisijai nav nekāda iemesla mainīt tās iepriekšējo vērtējumu, ņemot vērā likviditātes atbalsta apmēra palielināšanos. Tas, ka pasākuma apmērs ir mainījies, neietekmē tā kvalificēšanu par atbalstu. Tāpēc Komisija secina, ka sabiedrībai *Hiponia* piešķirtais likviditātes atbalsts LVL 71 miljona apmērā ir uzskatāms par valsts atbalstu.
- (85) Priekšrocības, kas rodas no pārējiem atbalsta pasākumiem par labu *Hiponia* mātesabiedrībai *LHVB*, nedod nekādu labumu *Hiponia*. Visu šo pārējo *LHVB* atbalsta pasākumu mērķis un ietekme bija uzturēt *LHVB* darbības ilgāku laiku, nekā būtu bijis iespējams tūlītējas maksātspējas un likvidācijas gadījumā. Kad šis atbalsts tika piešķirts *LHVB*, *Hiponia* šīs bankas grupā darbojās kā slikto aktīvu pārvaldības sabiedrība. Tā kā *Hiponia* darbības joma aprobežojās ar aktīvu iespējami ātru likvidēšanu bez jebkādas līdzekļu izmaksāšanas klientiem, šis bija neatņemams likvidācijas procesa elements. Tāpēc attiecībā uz *Hiponia* var izslēgt netieša atbalsta pastāvēšanu saistībā ar pārējiem *LHVB* komerciālās daļas atbalsta pasākumiem.

5.2. Atbalsta saderība ar iekšējo tirgu

- (86) Tā kā 5.1. iedaļā ir konstatēts, ka likviditātes pasākums par labu sabiedrībai *Hiponia* un netiešā priekšrocība, kas sabiedrībai *Hipolizings* piešķirta saistībā ar *LHVB* atbalsta pasākumiem, ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, ir jānovērtē tā saderība ar iekšējo tirgu.

⁽¹⁾ Skatīt procedūras sākšanas lēmuma 158. apsvērumu.

5.2.1. Juridiskais pamats saderības novērtējumam

- (87) Procedūras sākšanas lēmuma 177.–180. apsvērumā jau bija noteikts, ka pasākumi, kas nāk par labu LHZB komercdarbībām, ir jānovērtē saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu un jo īpaši saskaņā ar Komisijas pieņemto pārstrukturēšanas paziņojumu.

5.2.2. Atbalsta pasākumu saderība saskaņā ar pārstrukturēšanas paziņojumu

LHZB saimniecisko darbību, kuras Hipolīzings turpināja pēc pārdošanas, ilgtermiņa dzīvotspējas atjaunošana

- (88) Pārstrukturēšanas paziņojuma 17. punktā ir norādīts, ka finanšu iestādes (vai tās daļas) pārdošana trešai personai var palīdzēt atjaunot tās ilgtermiņa dzīvotspēju.
- (89) Sabiedrību Hipolīzings pārdeva sabiedrībai Swedbank Līzings, kas ir lielākā līzings sabiedrība Latvijā (tirgus daļa: 22 %). Tā ir dziļi integrēta Swedbank vispārīgajās bankas operācijās. Moody's 2013. gada 4. jūnijā palielināja Swedbank reitingu uz A1. Grupas operācijas ir bijušas ar pietiekamu ienesīgumu (pašu kapitāla ienesīgums 2012. gada beigās bija 16,9 % un 2013. gada pirmajā ceturksnī – 13,8 % ⁽¹⁾), un pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs pārsniedz 15 %. Hipolīzings darbības apjoms atbilst ļoti nelielai Swedbank grupas aktīvu daļai (aptuveni 0,05 %).
- (90) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka LHZB saimnieciskās darbības, kuras Hipolīzings turpināja pēc tās pārdošanas Swedbank grupā integrētajai sabiedrībai Swedbank Līzings, ir dzīvotspējīgas.

Nepārdoto komercdarbību pienācīga izbeigšana

- (91) Latvija apliecināja, ka Hiponia, kas ieguva LHZB aizdevumu portfeļus, vairs klientiem neizsniedz nekādu papildu finansējumu. Tā turklāt apņēmas iesniegt uzraudzības ziņojumus par nepārdoto komercdarbību izbeigšanu un ex post novērtējumu par likvidāciju.
- (92) Komisija pozitīvi vērtē Latvijas un LHZB paveikto darbu ar mērķi pārdot visas komercdarbības, kuras iespējams pārdot, izņemot tās, kuru pārdošana respektabla ārējā konsultanta vērtējumā būtu ekonomiski neizdevīgāka nekā to pakāpeniska izbeigšana.
- (93) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka procedūras sākšanas lēmumā paustās šaubas ir kļūdētas un ka šajā gadījumā attiecībā uz darbības pienācīgu izbeigšanu ir izpildītas pārstrukturēšanas paziņojuma prasības.

Atbalsta ierobežošana līdz nepieciešamajam minimumam/pašu ieguldījums

- (94) Procedūras sākšanas lēmumā jau bija secināts, ka bāzes scenārijs atbilstoši pārdošanas stratēģijai nodrošina, ka LHZB komercdarbību pakāpeniskai izbeigšanai nepieciešamais atbalsts tiek ierobežots līdz minimumam ⁽²⁾. Plāna faktiskā īstenošana nekādā veidā neietekmē šo secinājumu.
- (95) Turklāt procedūras sākšanas lēmumā secināts arī, ka LHZB komercdarbības tiek pārtrauktas, tās pārdodot, kas nodrošina, ka banka pārstrukturēšanas procesā no saviem līdzekļiem dod lielāko iespējamo ieguldījumu ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Avots: http://www.swedbank.com/idc/groups/public/@i/@sbg/@gs/@ir/documents/financial/cid_900555.pdf.

⁽²⁾ Skatīt procedūras sākšanas lēmuma 210. apsvērumu.

⁽³⁾ Skatīt procedūras sākšanas lēmuma 211.–212. apsvērumu.

Izvaiņšanās no pārmērīgiem konkurences kropļojumiem

- (96) Kā jau minēts procedūras sākšanas lēmumā, *LHVB* meitassabiedrību raita atsavināšana atsevišķi no bankas, kā arī bankas darbību sadalīšana vairākās paketēs pirms to pārdošanas mazina atbalsta radītos konkurences kropļojumus. Tāpēc šie pasākumi tiek vērtēti pozitīvi⁽¹⁾.
- (97) Tā kā pārdošana ir noslēgusies, procedūras sākšanas lēmumā paustās bažas par pārdošanas ātrumu ir kļiedētas.
- (98) Tā kā Latvija apliecināja, ka *Hiponia* neveiks nekādu līdzekļu izmaksu atbilstoši esošajiem aizdevumiem, ir kļiedētas arī bažas, kas procedūras sākšanas lēmumā bija paustas šajā jautājumā.
- (99) Attiecībā uz sabiedrību *Hipolizings* Komisija procedūras sākšanas lēmumā bija provizoriski secinājusi, ka pasākumi nolūkā ierobežot konkurences kropļojumus, ko rada šai sabiedrībai piešķirtais atbalsts, ir pietiekami. Ņemot vērā Latvijas apliecinājumu, ka *Hipolizings* nav saņēmusi nekādu tiešu atbalstu, šis Komisijas sākotnējais secinājums paliek spēkā. Turklāt *Hipolizings* [..]. [..]. Ņemot vērā *Hipolizings* ierobežoto klātbūtni tirgū (tirgus daļa: 5 %) un ierobežoto atbalstu, kurš turklāt bija tikai netiešs, ir uzskatāms, ka konkurences kropļojumu ierobežošanas pasākumi – galvenokārt *LHVB* raita pārdošana – ir pietiekami.

5.2.3. Secinājums par atbalsta saderību

- (100) Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Komisija konstatē, ka *LHVB* pārveides plāns un tā līdzšinējā īstenošana attiecībā uz *LHVB* komercdarbībām atbilst visiem pārstrukturēšanas paziņojumā paredzētajiem nosacījumiem.

6. SECINĀJUMI

- (101) Komisija konstatē, ka likviditātes atbalsts LVL 71 miljona apmērā, kuru Latvija piešķir *LHVB* (konkrētā juridiskā persona: *Hiponia*) 2013. gada jūnijā, un netiešā priekšrocība, kas sabiedrībai *Hipolizings* piešķirta saistībā ar *LHVB* pārstrukturēšanas pasākumiem, ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (102) Komisija konstatē, ka papildu likviditātes atbalstu LVL 11 miljonu apmērā Latvija ir īstenojusi nelikumīgi – tā pārkāpusi Līguma 108. panta 3. punktu. Tomēr Komisija konstatē, ka šis pasākums kopā ar sākotnējo *Hiponia* likviditātes atbalstu LVL 60 miljonu apmērā ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
- (103) Komisija konstatē, ka arī netiešā priekšrocība, kas sabiedrībai *Hipolizings* piešķirta saistībā ar *LHVB* pārstrukturēšanas pasākumiem, ir saderīga ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, kuru Latvija piešķir sabiedrībai *LHVB* un kurš izpaudās kā likviditātes atbalsts sabiedrībai *Hiponia* LVL 71 miljona apmērā un kā netieša priekšrocība, kas sabiedrībai *Hipolizings* piešķirta saistībā ar *LHVB* pārstrukturēšanas pasākumiem, ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

⁽¹⁾ Skatīt procedūras sākšanas lēmuma 219. apsvērumu.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai.

Briselē, 2013. gada 17. jūlijā

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks*
Joaquín ALMUNIA

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1583**(2014. gada 4. augusts)****par atbalsta shēmu SA.18859 (11/C) (ex 65/10 NN), ko īsteno Apvienotā Karaliste – Minerālo materiālu nodokļa atlaide Ziemeļīrijā (ex N 2/04)***(izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 5466)***(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes atbilstoši minētajiem nosacījumiem ⁽¹⁾, un ņemot vērā to iesniegtās piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Apvienotā Karaliste ar 2004. gada 5. janvāra vēstuli, kas reģistrēta 2004. gada 9. janvārī, paziņoja Komisijai par plāniem Ziemeļīrijā ieviest tādu nodokļu atlaidi no Apvienotajā Karalistē noteiktajiem nodokļiem par minerālajiem materiāliem ("pasākums"), kas tiek piemēroti neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kuri iegūti un komerciāli izmantoti Ziemeļīrijā, un apstrādātiem produktiem, kas izgatavoti no neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kuri iegūti un komerciāli izmantoti Ziemeļīrijā.
- (2) Par pasākumu tika paziņots kā par grozījumiem sākotnējā pasākumā "Minerālo materiālu nodokļa atlaide Ziemeļīrijā" ⁽²⁾, ko Komisija bija apstiprinājusi ar 2002. gada 24. aprīļa Lēmumu lietā N 863/01 ⁽³⁾ (Lēmums N 863/01).
- (3) Komisija 2004. gada 7. maijā pieņēma lēmumu necelt iebildumus pret šo pasākumu ⁽⁴⁾ (2004. gada 7. maija Lēmums).
- (4) *British Aggregates Association, Healy Bros. Ltd un David K. Trotter & Sons Ltd* 2004. gada 30. augustā apstrīdēja minēto 2004. gada 7. maija Lēmumu (prasība reģistrēta kā lieta Nr. T-359/04).
- (5) Vispārējā tiesa 2010. gada 9. septembrī atcēla minēto 2004. gada 7. maija Lēmumu ⁽⁵⁾. Spriedumā norādīts, ka Komisija nebija tiesīga pieņemt lēmumu necelt iebildumus, jo tā nebija izvērtējusi jautājumu par iespējamo diskrimināciju nodokļu jomā starp attiecīgajiem pašmāju izcelsmes produktiem un no Īrijas ievestajiem produktiem. Komisija minēto spriedumu nepārsūdzēja.
- (6) Apvienotā Karaliste 2010. gada 15. decembrī un 2011. gada 21. decembrī iesniedza papildu informāciju par pasākumu, tostarp dokumentus par pasākuma īstenošanas apturēšanu no 2010. gada 1. decembra, atceļot 2004. gada Noteikumus par minerālo materiālu nodokli (Ziemeļīrijas nodokļu kredīts) (S.I. 2004/1959).
- (7) Komisija 2011. gada 2. februāra vēstulē pieprasīja sniegt papildu informāciju. Apvienotā Karaliste sniedza papildu informāciju 2011. gada 7. marta un 2011. gada 10. jūnija vēstulē.

⁽¹⁾ OVC 245, 24.8.2011., 10. lpp., ar kļūdu labojumu OVC 328, 11.11.2011., 11. lpp.⁽²⁾ Minerālo materiālu nodokļa pakāpeniska ieviešana.⁽³⁾ OVC 133, 5.6.2002., 11. lpp.⁽⁴⁾ OVC 81, 2.4.2005., 4. lpp.⁽⁵⁾ 2010. gada 9. septembra spriedums lietā T-359/04 *British Aggregates u. c./Komisija* (Krājums 2010, II-04227. lpp.).

- (8) Komisija 2011. gada 13. jūlija vēstulē informēja Apvienoto Karalisti, ka tā saistībā ar minētajiem atbalsta pasākumiem ir pieņēmusi lēmumu sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta Līguma 108. panta 2. punktā.
- (9) Komisijas lēmums ierosināt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽⁶⁾ ("Lēmums par procedūras sākšanu"). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par atbalsta pasākumu.
- (10) Komisija no ieinteresētajām personām saņēma divas piezīmes – abas 2011. gada 23. septembrī. Komisija 2011. gada 10. novembrī pārsūtīja piezīmes Apvienotajai Karalistei, kurai tika dota iespēja atbildēt; Apvienotās Karalistes piezīmes tika saņemtas vēstulē, kas datēta ar 2011. gada 25. novembri.
- (11) Apvienotā Karaliste sniedza papildu informāciju 2012. gada 17. septembrī un 2012. gada 10. oktobrī. Komisija 2014. gada 23. janvārī un 2014. gada 7. februārī pieprasīja papildu informāciju, ko Apvienotā Karaliste sniedza attiecīgi 2014. gada 1. aprīlī un 2014. gada 4. jūnijā.

2. PASĀKUMA DETALIZĒTS APRAKSTS

2.1. Minerālo materiālu nodoklis

- (12) Minerālo materiālu nodoklis (turpmāk – "MMN") ir dabas resursu nodoklis par minerālo materiālu komerciālu izmantošanu, un to piemēro iežiem, smiltij un grantij. Apvienotā Karaliste MMN sāka piemērot no 2002. gada 1. aprīļa vides apsvērumu dēļ, lai palielinātu otrreiz pārstrādāto minerālo materiālu un citu neapstrādātus minerālos materiālus aizstāspējīgu produktu izmantošanu un veicinātu neapstrādāto minerālo materiālu, kas ir neatjaunojams dabas resurss, racionālu ieguvu un izmantošanu. Kaitējums videi, ko rada minerālo materiālu ieguve un ko plāno ierobežot ar MMN palīdzību, ietver troksni, putekļus, kaitējumu bioloģiskajai daudzveidībai un ainavai.
- (13) MMN piemēro neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kas iegūti Apvienotajā Karalistē, un importētiem neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, ko pirmo reizi izmanto vai pārdod Apvienotajā Karalistē ⁽⁷⁾. Sākotnējā paziņojuma laikā likme bija GBP 1,60 par tonnu ⁽⁸⁾. MMN piemēro arī par apstrādātu produktu ražošanā izmantotu neapstrādātu minerālo materiālu komerciālu izmantošanu. To nepiemēro apstrādātiem un otrreiz pārstrādātiem minerālajiem materiāliem un neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kas tiek eksportēti no Apvienotās Karalistes.

2.2. Sākotnējā MMN atlaide Ziemeļīrijā

- (14) Lēmumā N 863/01 Komisija norādīja, ka pakāpeniska MMN ieviešana Ziemeļīrijā atbilst E.3.2. sadaļai Kopienas Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai ⁽⁹⁾ (turpmāk – "2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā"). Apstiprinātais atbalsta pasākums tika veidots kā piecu gadu regresīvais režīms, kura laikā tika īstenots atbrīvojums no nodokļa; tas stājās spēkā 2002. gadā un beidzās 2007. gadā. Sākotnējā MMN atlaide Ziemeļīrijā attiecās vienīgi uz apstrādātu produktu ražošanā izmantotu neapstrādātu minerālo materiālu komerciālu izmantošanu.

2.3. Grozītā MMN atlaide Ziemeļīrijā

- (15) Šis lēmums attiecas vienīgi uz grozīto MMN atlaidi Ziemeļīrijā, kas tika piemērota neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kuri iegūti un komerciāli izmantoti Ziemeļīrijā, un apstrādātiem produktiem, kas izgatavoti no neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kuri iegūti un komerciāli izmantoti Ziemeļīrijā.

2.3.1. Grozījumi

- (16) Kā skaidrots Lēmuma par procedūras sākšanu 12. un 14. apsvērumā, Apvienotā Karaliste uzskatīja, ka, ievērojot īpašos apstākļus Ziemeļīrijā, bija nepieciešams paplašināt MMN atlaides tvērumu Ziemeļīrijā.

⁽⁶⁾ Turpat, [1].

⁽⁷⁾ MMN piemēro importētiem neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, taču ne importētos apstrādātus produktos esošiem minerālajiem materiāliem.

⁽⁸⁾ 2008. gada 2. aprīlī, t. i., dienā, kad stājās spēkā 2008. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā, MMN apmērs bija GBP 1,95 par tonnu.

⁽⁹⁾ OVC 37, 3.2.2001., 3. lpp.

- (17) Tika grozīta sākotnējā atvieglojumu shēma (pakāpeniska MMN ieviešana). Atlaide attiecās uz visa veida neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, t. i., ne tikai uz minerālajiem materiāliem, kas izmantoti apstrādāto produktu ražošanā, kā tas bija sākotnējā atvieglojumu shēmā saskaņā ar Lēmumu N 863/01, bet arī uz neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, kas izmantoti neapstrādātā veidā ⁽¹⁰⁾.
- (18) Atlaides apmērs tikai noteikts 80 % apmērā no parasti maksājamā MMN, un tas bija paredzēts kā pārejas režīms. Minētais režīms stājās spēkā 2004. gada 1. aprīlī, un bija paredzēts, ka tas būs spēkā līdz 2011. gada 31. martam (t. i., 9 gadus no MMN spēkā stāšanās dienas – 2002. gada 1. aprīļa).
- (19) Atlaides režīma darbība tika apturēta 2010. gada 1. decembrī.

2.3.2. Līgumi vides jomā

- (20) Lai efektīvāk sasniegtu paredzētos mērķus vides jomā, Apvienotā Karaliste saistībā ar atlaidi izvirzīja nosacījumu, paredzot, ka uzņēmumiem, kas vēlas izmantot atlaidi, ir jānoslēdz ar Apvienoto Karalisti līgumi, ar kuriem šie uzņēmumi iesaistās vides snieguma uzlabojumu programmā atlaides spēkā esamības laikā, un jāpilda tie.
- (21) Lai iesaistītos režīmā, galvenie kritēriji bija šādi:
- attiecībā uz katru objektu, kuram varētu piemērot režīmu, bija jāsaņem nepieciešamā(-ās) plānošanas atļauja (-as) un likumā noteiktās vides licences u. c.;
 - objekta operatoram bija jāreģistrējas dalībai vides auditu režīmā. Pirmais audits bija jāpasūta un jāiesniedz 12 mēnešos no dienas, kad notika pievienošanās režīmam, un pēc tam jāaktualizē ik pēc 2 gadiem.
- (22) Katrs līgums tika atsevišķi pielāgots karjera apstākļiem, ņemot vērā, piemēram, spēkā esošās normas un uzlabojumu apmēru. Izpildes jomas aptvēra šādus aspektus: gaisa kvalitāte; arheoloģiskā un ģeoloģiskā daudzveidība; bioloģiskā daudzveidība; spridzināšanas darbi; kopienas atbildība; putekļi; energoefektivitāte; gruntsūdeņi; ainava un iejaukšanās tajā; troksnis; naftas un ķīmikāliju uzglabāšana un apstrāde; atjaunošana un pēcapstrāde; primāro minerālo materiālu aizstājēju izmantošana; virszemes ūdeņi; transporta ietekme uz vidi ārpus objekta; atkritumu pārstrāde.
- (23) Ziemeļīrijas Vides departaments bija atbildīgs par šo līgumu uzraudzīšanu, un uzņēmumiem, kuru darbībā bija konstatēti būtiski trūkumi, atlaides tika atceltas.

2.3.3. Minerālo materiālu ražošanas izmaksas, pārdošanas cena un pieprasījuma cenas elastīgums

- (24) Attiecībā uz minerālo materiālu ražošanas izmaksām Apvienotā Karaliste paskaidroja, ka tās, tāpat kā cenas, dažādos karjeros būtiski atšķīrās ⁽¹¹⁾. Informācija par no karjeriem iegūto dažādo minerālo materiālu vidējo pārdošanas cenu bija apkopota 1. tabulā ⁽¹²⁾. Atšķīrās arī iegūtās peļņas rādītājs, taču nozares aplēses liecina, ka atšķirības parasti bija 2–5 % robežās.

1. tabula

Pārdošanas cena

Iežu veids	Cena, izvedot no karjera, pirms nodokļiem (GBP par tonnu)
Bazalts	4,21
Smilšakmens	4,37

⁽¹⁰⁾ MMN pilnā apmērā tiek piemērots Ziemeļīrijā iegūtiem minerālajiem materiāliem, kas tiek nosūtīti uz jebkuru piegādes vietu Lielbritānijā. Tādi paši nosacījumi attiecās arī uz minerālajiem materiāliem, kas iegūti Ziemeļīrijā un izmantoti tādu apstrādāto produktu ražošanā, kuri tiek nosūtīti uz Lielbritāniju. Tādējādi tika panākts, ka minerālajiem materiāliem un apstrādātiem produktiem no Ziemeļīrijas nepiemita lielāka konkurētspēja Lielbritānijas tirgū.

⁽¹¹⁾ Apvienotā Karaliste šo informāciju iesniedza, lai būtu iespējams veikt pasākuma novērtēšanu, pamatojoties uz 2008. gada Pamatnostādņiem par atbalstu vides jomā. Uzņēmējdarbības, tirdzniecības un investīciju departamenta (DETI) 2009. gada Paziņojums par minerāliem.

⁽¹²⁾ Izplatīšanas izmaksas ir atkarīgas no pārvadāšanas attāluma – piegādes izmaksas ir GBP 0,15–0,20 par tonnu uz jūdzi, piegādājot minerālos materiālus 10–15 jūdžu attālumā atkarībā no vietējiem apstākļiem.

Iežu veids	Cena, izvedot no karjera, pirms nodokļiem (GBP par tonnu)
Kaļķakmens	3,72
Smiltis un grants	4,80
Citi	5,57
Vidējā svērtā cena	4,42

- (25) Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste sniedza papildu informāciju par minerālo materiālu ražošanas izmaksām Ziemeļīrijā un Lielbritānijā. Salīdzinot ar Lielbritāniju, Ziemeļīrijā ir augstākas izmaksas par elektroenerģiju un plānošanas atļauju saņemšanu. Mazam/vidējam Ziemeļīrijas uzņēmumam elektroenerģijas izmaksas ir aptuveni 14 p/kWh, salīdzinot ar 11 p/kWh līdzīga izmēra uzņēmumam Apvienotajā Karalistē kopumā. Lielie un ļoti lielle elektroenerģijas patērētāji Ziemeļīrijā vidēji maksā 10 p/kWh, salīdzinot ar aptuveni 8 p/kWh Apvienotajā Karalistē kopumā. Nozares aplēses liecina, ka elektroenerģijas un kurināmā izmaksas kopā ir 30–46 pēnsi uz katru saražoto minerālo materiālu tonnu. Turklāt Ziemeļīrijas karjeriem ir jāsaskaras ar ievērojami lielākām plānošanas izmaksām nekā karjeriem Lielbritānijā un Īrijas Republikā. Lai pamatotu šo apgalvojumu, Apvienotā Karaliste sniedza izmaksu salīdzinājumu.
- (26) Attiecībā uz vispārējā cenu līmeņa atšķirībām starp Ziemeļīriju un Lielbritāniju Apvienotā Karaliste skaidroja, ka Ziemeļīrijas piegādātāji nekad nav varējuši pieprasīt tādu pašu cenu kā Lielbritānijā. Apvienotā Karaliste to ilustrēja, norādot vidējās minerālo materiālu cenas Ziemeļīrijā un Lielbritānijā laikposmā no 2001. līdz 2008. gadam. Tādējādi pilnas likmes nodoklis būtu veidojis daudz lielāku pārdošanas cenas daļu jau tāpat novājinātā tirgū. Šī nespēja segt izmaksas ar pārdošanas cenu vēsturiski ir bijis būtisks faktors, kas noteica investīciju trūkumu vides uzlabošanā, un to var skaidrot ar ekonomiskiem (tirgus sadrumstalotība) un ģeoloģiskiem faktoriem.
- (27) Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste sniedza detalizētāku informāciju par vidējām minerālo materiālu cenām. Acīmredzot, izņemot augstvērtīgu, specializētu minerālo materiālu gadījumā, minerālo materiālu transportēšana no Ziemeļīrijas uz Lielbritāniju vai pat Lielbritānijas teritorijā no Skotijas, piemēram, izmantošanai Londonā, nav ekonomiski izdevīga. Vidējās minerālo materiālu cenas, izvedot no karjera, ir parādītas 2. tabulā (Ziemeļīrijā no 2006. gada līdz 2011. gadam un Lielbritānijā – līdz 2012. gadam).

2. tabula ⁽¹³⁾**Vidējā cena, izvedot no karjera**

Gads	Cena par tonnu Ziemeļīrijā (GBP)		Cena par tonnu Lielbritānijā (GBP)	
	Smiltis un grants	Šķembas	Smiltis un grants	Šķembas
2006.	3,81	3,60	9,18	7,34
2007.	4,68	4,07	9,08	7,01
2008.	3,74	4,84	10,05	8,11
2009.	4,80	4,30	10,04	8,03
2010.	3,38	4,25	10,47	7,90
2011.	2,93	4,30	10,70	7,77
2012.			10,02	8,28

⁽¹³⁾ Dati par Ziemeļīriju iegūti no Ziemeļīrijas Uzņēmējdarbības, tirdzniecības un investīciju departamenta Ikgadējā minerālu pārskata, savukārt dati par Lielbritāniju – no Nacionālā statistikas biroja (ONS) apkopotās informācijas Ikgadējā iegūto minerālu pārskatā.

- (28) Detalizētāka informācija par cenām liek nonākt pie tāda paša secinājuma, kā Apvienotā Karaliste bija ziņojusi iepriekš (26. apsvēruma), t. i., ka MMN likme pilnā apmērā veidotu daudz lielāku pārdošanas cenas daļu jau tāpat novājinātā tirgū. Dati liecina, ka no Ziemeļīrijas ievestās smilts un grants, kā arī šķembu minerālo materiālu cenas nevarētu sacensties ar vidējām cenām Lielbritānijā, ja tiek ņemtas vērā jūras transporta izmaksas, kas sastāda GBP [...] (*) par tonnu. Kopumā zemā cena par minerālajiem materiāliem kavē to pārdošanu attālos tirgos, jo pat tad, ja cena būtu GBP [...] par tonnu, pārvadāšana [...] jūdžu attālumā paaugstinātu cenu, kas noteikta, izvedot minerālos materiālus no karjera, par gandrīz [...] procentiem. Vairumā gadījumu ir ticams, ka tuvāk esošs karjers varētu piedāvāt daudz konkurētspējīgāku cenu.
- (29) Attiecībā uz pieprasījuma cenas elastīgumu Apvienotā Karaliste bija skaidrojusi, ka minerālo materiālu pieprasījuma cenas elastīgums ir robežās no 0,2 līdz 0,5. Apvienotās Karalistēs izpēte par minerālo materiālu kvantitātes un izcenojuma datiem Lielbritānijā un Ziemeļīrijā liecināja, ka lielākajai daļai minerālo materiālu veidu cenas elastīgums ir robežās no nulles pietuvinātas vērtības līdz aptuveni 0,52. Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste norādīja, ka pieprasījuma cenas elastīguma aplēses, kas attiecas uz Apvienotās Karalistes lielāko salu, nevar piemērot Ziemeļīrijai starp abiem tirgiem esošo atšķirību dēļ. Tāpēc sākotnēji sniegtie dati nav attiecināmi uz Ziemeļīrijas tirgu. Apvienotā Karaliste norādīja, ka tā ir centusies noskaidrot tikai uz Ziemeļīriju attiecināmo elastīgumu, taču aprēķiniem nepieciešamie dati nebija pieejami.
- (30) Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste sniedza informāciju par to, kā cenu atšķirības ietekmē pieprasījumu Ziemeļīrijas tirgū. Informāciju šajā nolūkā sniedza četri no pieciem lielākajiem Ziemeļīrijas karjeru izstrādes nozares uzņēmumiem. Tā kā transportēšanas izmaksas ierobežo tirgu, kurā karjeri var pārdot produktus par konkurētspējīgām cenām, tieša korelācija starp cenām un tirgus daļām bija grūti nosakāma. Ir lielāka iespējamība, ka pieprasījumu un tirgus daļu ietekmē lielu būvprojektu uzsākšana vai pabeigšana tuvākajā apkaimē, nevis valsts mēroga cenu atšķirības. Turklāt tie uzņēmumi, kam pieder lielākā tirgus daļa Ziemeļīrijā, dažkārt pārdod arī augstākas kvalitātes, specializētus produktus, līdz ar to ražotāju salīdzinājums tirgus tendenču noskaidrošanai nebūtu precīzs. Tomēr Apvienotā Karaliste norāda, ka cenu atšķirības ietekmē pieprasījumu, taču drīzāk vietējā mērogā. Uzņēmumi, kas darbojas netālu no Īrijas Republikas robežas, t. i., aptuveni 23 jūdžu attālumā no robežas, norādīja, ka tad, kad viņi paaugstināja savas cenas, viņu pārdošanas apjoms būtiski samazinājās. Konkrēti dati tika sniegti attiecībā uz [...] un [...]. Turpmāk dotajā 3. tabulā ir parādīta cenu izmaiņu ietekme [...] un [...] [...] objektos laikposmā no 2009. gada līdz 2013. gadam, uzrādot būtisku pārdošanas apjoma un ieņēmumu samazinājumu pēc tam, kad 2010. gadā tika atcelta atlaides apturēšana. Cenšoties iekļaut cenā pilno nodokļa apmēru, uzņēmuma [...] un [...] [...] objekti zaudēja [...] % no sava pārdošanas apjoma, kas uzskatāms par būtisku samazinājumu.

3. tabula

Cenu izmaiņu ietekme [...] un [...] [...] objektā no 2009. gada līdz 2013. gadam

Gads	Tonnas	Pārdošana	Vid. cena
2009.	[..]	[..]	[..]
2010.	[..]	[..]	[..]
2011.	[..]	[..]	[..]
2012.	[..]	[..]	[..]
2013.	[..]	[..]	[..]

- (31) Objekti, kuru darbība ir saistīta ar apstrādātiem produktiem un kuri atrodas tuvu Īrijas Republikas robežai, arī piedzīvoja būtisku pārdošanas apjoma samazinājumu, kad tie centās cenā iekļaut pilnā minerālo materiālu nodokļa izmaksas. Piemēram, uzņēmuma [...] objektā [...], kas atrodas [...], tikai vienas jūdzes attālumā no robežas, paaugstinoties materiālu cenai, ražošanas apjoms samazinājās no [...] m³ 2005. gadā uz tikai [...] m³ 2013. gadā.

(*) Komerccnoslēpums.

- (32) Turklāt Apvienotā Karaliste sniedza informāciju par infrastruktūras un citu valsts sektoru darba attīstību no 2000. gada līdz 2012. gadam. Attīstība uzrāda pieaugošu valsts darbības apjomu laikā no 2007. gada līdz 2009. gadam, kam sekoja samazinājums un neliels pieaugums 2012. gadā. Taču Komisija atzīmē, ka ekonomikas lejupslīde kopumā ir ietekmējusi būvdarbus, tāpēc šādas tendences nevar aplūkot nodalīti, jo tās, iespējams, radušās ekonomiskās vides un būvniecības tirgus tendenču rezultātā.
- (33) Apvienotā Karaliste sniedza arī informāciju par iepirkumu cenām laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam attiecībā uz minerālajiem materiāliem, ko bija iegādājies Ziemeļrijas Ceļu iepirkumu departaments (4. tabula), norādot izmaksas par transportēšanu uz Ceļu departamenta vietējām noliktavām. Dati uzskatāmi parāda, ka pēc 2010. gada, kad tika atcelta MMN atlaide, cenas vai nu samazinājās, reizēm krasi, vai arī nedaudz palielinājās, taču daudz mazākā apmērā nekā pilns MMN nodokļa likmes apmērs – GBP 1,95. Tas liecina, ka pat attiecībā uz valsts darījumiem Ziemeļrijas minerālo materiālu ražotāji nevarēja iekļaut MMN izmaksas pārdošanas cenā. Tas ir vēl skaidrāk redzams, jo ir mazāka iespējamība, ka ekonomikas lejupslīde būtu ietekmējusi valsts sektoru, un valsts sektora būvdarbi, ko veicis, piemēram, Ceļu departaments, palielināja savu īpatsvaru vispārējā pieprasījumā pēc minerālajiem materiāliem.

4. tabula

Iepirkumu cenas no 2007. gada līdz 2013. gadam par minerālajiem materiāliem, ko iegādājās Ziemeļrijas Ceļu iepirkumu departaments

Gads	10 mm frakcijas šķembas (GBP)	Smiltis betonam (GBP)	3. tipa akmens (GBP)
2007.	8,43	9,52	4,67
2008.	8,49	9,52	4,70
2009.	[..]	[..]	[..]
2010.	[..]	[..]	[..]
2011.	[..]	[..]	[..]
2012.	[..]	[..]	[..]
2013.	[..]	[..]	[..]

2.3.4. Ziemeļrijas minerālo materiālu tirgus

- (34) Tā kā no MMN nodokļa atlaides labumu guva tikai Ziemeļrijas karjeri, nevis pārējā Apvienotā Karaliste, tad Apvienotā Karaliste sniedza informāciju par to, kāpēc Ziemeļrijas minerālo materiālu tirgus ir no Apvienotās Karalistes kopējā tirgus atšķirīgs ģeogrāfiskais tirgus, kā arī skaidroja atšķirības.
- (35) Apvienotā Karaliste parāda, ka minerālo materiālu tirgi Ziemeļrijā un Lielbritānijā ir savstarpēji nošķirti un atšķirīgi, un mijiedarbība starp tiem ir pavisam neliela. Ir vērojama tendence, ka minerālo materiālu tirgus ir vietēja mēroga tirgus, jo materiālu transportēšanas izmaksas ir nosacīti augstas, salīdzinot ar to pārdošanas cenu. Izmantojot pieejamos Satiksmes departamenta datus, Apvienotā Karaliste aprēķināja, ka gadījumā, ja transportēšana notiek pa ceļiem, vidējās transportēšanas izmaksas par vienu tonnu minerālā materiāla ir GBP 0,855 uz jūdzi. Minerālo materiālu produktu zemā cena nosaka, ka gari pārvadājumi samazina minerālo produktu konkurētspēju, salīdzinot ar materiāliem, kuru izcelsmes karjers atrodas tuvāk klientam. Turklāt minerālo materiālu eksportētāji lēš, ka gadījumā, ja minerālie materiāli tiktu transportēti pa jūru starp Ziemeļriju un Lielbritāniju, izmaksas būtu aptuveni GBP [..] uz tonnu. Turklāt jūras pārvadājumu izmaksas papildina nepieciešamās izmaksas saistībā ar pārvadāšanu no karjera uz ostu un no izkraušanas piestātnes līdz izmantošanas vietai. Vēl Apvienotā Karaliste norāda, ka minerālo materiālu transportēšana starp minētajiem diviem reģioniem ir ekonomiski neizdevīga, izņemot specializētākus krāsainos minerālus vai dārgākus minerālos materiālus. Tiek lēsts, ka pat attiecībā uz tādiem materiāliem ir iespējamas papildu izmaksas GBP [..]-[..] apmērā par tonnu saistībā ar transportēšanu pa ceļu no izkraušanas piestātnes Lielbritānijā līdz tuvākajām asfalta ražotnēm.

- (36) Minerālo materiālu piedāvājums Ziemeļīrijā un Lielbritānijā būtiski atšķiras gan materiālu pieejamības, gan dažāda veida karjeru izstrādes uzņēmumu skaita dēļ. Pateicoties ģeoloģiskajām īpatnībām, Ziemeļīrija var lepoties ar visplašāko dažāda veida iežu klāstu, salīdzinot ar pielīdzināmas platības reģioniem Apvienotajā Karalistē. Karjeri Ziemeļīrijā ir nosacīti vienmērīgi izvietoti. Lai arī dažādos apgabalos visplašāk pieejamo konkrēto iežu veidi atšķiras, šķembu minerālie materiāli ir lielā mērā aizstājami, kas nodrošina to, ka visā teritorijā ir pieejams plašs tādu iežu klāsts, kurus var izmantot kā minerālos materiālus. Savukārt Lielbritānijā tādas ģeoloģiskās daudzveidības nav. Pateicoties dažādo un bagātīgo iežu nogulām, kas vienmērīgi izplatītas visā valstī un atrodas tuvu visiem nozīmīgākajiem tirgiem, Ziemeļīrijā ir pieejams ievērojami lielāks savstarpēji aizvietojamu produktu piedāvājums nekā Lielbritānijā. Tā rezultātā Ziemeļīrijā ir sīvāka konkurence un Ziemeļīrijas minerālo materiālu ražotāji savas cenas var paaugstināt mazāk.
- (37) Kā norādījusi Apvienotā Karaliste, ievērojami lielākā Ziemeļīrijas neatkarīgo karjeru īpatsvara un lielāka karjeru skaita uz kvadrātjūdzi dēļ tiek nodrošināta arī lielāka konkurence starp minerālo materiālu piegādātājiem. Lielbritānijā vairāk nekā 75 % no visiem minerālajiem materiāliem piegādā pieci lielākie uzņēmumi ⁽¹⁴⁾. Salīdzinājumam – Ziemeļīrijas pieci lielākie uzņēmumi veido tikai aptuveni 39 % no tās kopējā minerālo materiālu ražošanas daudzuma.
- (38) Apvienotā Karaliste norāda, ka abiem tirgiem ir raksturīgas atšķirīgas pieprasījuma tendences, jo pieprasījums pēc minerālajiem materiāliem ekonomikas lejupslīdes laikā un pēc tās Ziemeļīrijā ir samazinājies daudz lielākā apmērā nekā Lielbritānijā. Turklāt, samazinoties būvniecības apjomam un minerālo materiālu pieprasījumam, starp karjeru operatoriem pieaug konkurence uz atlikušo pieprasījumu.
- (39) Ziemeļīrijā ir vērojama daudz lielāka nosliece veikt izolētas darbības, un Ziemeļīrijas tirgū daudz retāk ir sastopama vertikāla integrācija starp minerālo materiālu, cementa un betona ražošanu, salīdzinot ar Lielbritāniju. Lielbritānijā, kā norādīts 37. apsvērumā, pieci lielākie uzņēmumi kontrolē vismaz 75 % no visas minerālo materiālu produkcijas. Tie paši uzņēmumi kontrolē arī 70 % no visas gatavā maisījuma betona produkcijas un lielu daļu visu asfalta ražotņu, kas ir minerālo materiālu galvenie pārdošanas tirgi. Tādējādi, samazinoties būvniecības apjomam un pieprasījumam pēc betona un asfalta, pieci lielākie uzņēmumi Lielbritānijā var kontrolēt savu minerālo materiālu ražošanas jaudas samazināšanu. Būtībā minerālo materiālu piedāvājumu Lielbritānijā būs daudz vieglāk pielāgot pieprasījumam, tādējādi ierobežojot ar cenu samazināšanu saistīto spiedienu. Ziemeļīrijā situācija atšķiras, jo tur trūkst tirgus vertikālās integrācijas, un, tā kā būvniecības apjoms un pieprasījums pēc minerālajiem materiāliem samazinās, pieaug konkurence starp karjeru operatoriem attiecībā uz atlikušo pieprasījumu. Līdz ar to Ziemeļīrijas tirgū, kurā ir vairāk karjeru uz kvadrātjūdzi un *per capita*, kā arī lielāks neatkarīgo karjeru īpatsvars, kas cenšas pārdot savus produktus neatkarīgām, izolētām apstrādāto produktu ražotnēm, ir daudz lielāka konkurence nekā Lielbritānijas tirgū.
- (40) Turklāt Apvienotā Karaliste norādīja, ka Ziemeļīrijas minerālo materiālu tirgus ir ļoti līdzīgs Īrijas Republikas minerālo materiālu tirgum.

2.3.5. Tirdzniecības riskantums

- (41) Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste sniedza informāciju par Ziemeļīrijas minerālo materiālu nozares tirdzniecības riskantumu laikposmā no 2002. gada līdz 2013. gadam. Saskaņā ar Viņas Augstības Ieņēmumu un muitas departamenta (HMRC) izpaušanas noteikumiem oficiālajā statistikā atrodami tikai apkopotī dati, kas tiek publiskoti divreiz gadā. Tie nav pietiekami, lai noskaidrotu tirdzniecības riskantumu pa minerālo materiālu veidiem, turklāt par dažiem gadiem tirdzniecības statistika nebija pieejama vispār. Nācās sastapties ar papildu grūtībām, jo trūka oficiālo datu par apstrādāta betona un apstrādāta asfalta produktu ražošanu. Šādos gadījumos Apvienotā Karaliste ir pielietojusi tirgus aplēses ⁽¹⁵⁾, ko nodrošinājusi

⁽¹⁴⁾ Nedaudzu lielo uzņēmumu koncentrācija un to darbības vertikālā integrācija Godīgas tirdzniecības birojam (OFT) tika minēta kā daži no iemesliem attiecībā uz minerālo materiālu, cementa un betona tirgiem saistībā ar šo tirgu izskatīšanu Konkurences komisijā 2011. gada augustā. Šajā pašā lietā OFT nošķir Ziemeļīrijas tirgu no Apvienotās Karalistes vispārējā tirgus tā īpašību dēļ. Tāpat OFT uzskatīja, ka Ziemeļīrijas minerālo materiālu tirgus nerada tādas pašas bažas attiecībā uz konkurenci kā Apvienotās Karalistes kopējais tirgus.

⁽¹⁵⁾ Šie dati pamatā balstās uz organizācijas *Grant Thornton* 2012. gadā publicēto ziņojumu *InterTradeIreland*, un dati ir projicēti nākotnē un pagātnē saskaņā ar Ziemeļīrijas kopējā būvniecības apjoma ikgadējām procentuālajām izmaiņām. Nozares galvenie ražotāji ir apliecinājuši, ka šie dati uzskatāmi par pamatotām aplēsēm.

Ziemeļīrijas Karjeru produktu asociācija ("QPANI"). Tā kā valsts statistika par citām produktu kategorijām nav pieejama, Apvienotā Karaliste sniedza ticamākās aplēses par šķembu, apstrādāta betona produktu, smilts un asfalta tirdzniecības riskantumu. Taču, pat ievērojot šādus ierobežojumus, Apvienotā Karaliste uzskata, ka dati par tirdzniecības riskantumu liecina par tirdzniecības pakāpi starp Īrijas Republiku un Ziemeļīriju. Tirdzniecības riskantums detalizēti ir atspoguļots 5. tabulā. Informācijas pamatā ir ikgadējie vai divreiz gadā sniegtie dati par importu un eksportu, kā arī par ikgadējo ražošanas apjomu, kas tika iesniegti arī Komisijai.

5. tabula

Tirdzniecības riskantums

Šķembu minerālie materiāli (GBP)						
	2006.–2007.	2008.–2009.				
Imports	13 699 717	5 986 891				
Eksports	28 519 715	19 938 824				
Valstī veiktās pārdošanas apjoma aptuvenā vērtība	160 426 000	143 524 581				
Tirdzniecības riskantums (imports+eksports)/(imports+pārdošana)	24,25 %	17,34 %				
Apstrādāti betona produkti (GBP)						
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Imports	10	10	9	7	7,5	7,5
Eksports	70	35	28	21	16	15
Valstī veiktās pārdošanas apjoma aptuvenā vērtība	325	276	210	210	216	226
Tirdzniecības riskantums (imports+eksports)/(imports+pārdošana)	23,9 %	15,7 %	16,9 %	12,9 %	10,5 %	9,6 %
Apstrādāti asfalta produkti un smilts ⁽¹⁾ (GBP)						
	2007.–2008.	2009.–2010.	2011.–2012.			
Asfalta produktu un smilts imports	1 540 633	1 909 210	4 489 366			
Asfalta produktu un smilts eksports	12 382 394	6 220 782	4 670 559			
Valstī veiktās asfalta produktu un smilts pārdošanas apjoma aptuvenā vērtība	384 518 301	310 666 790	293 343 700			
Tirdzniecības riskantums (imports+eksports)/(imports+pārdošana)	3,61 %	2,60 %	3,08 %			

(¹) Apvienotā Karaliste norādīja, ka asfalta produktu un smilts imports strauji pieauga 2011.–2012. gadā pēc MMN atcelšanas 2010. gadā. Taču sakarā ar HMRC izpaušanas noteikumiem grūti noteikt, cik lielā mērā šāds pieaugums ir attiecināms uz smilti un cik – uz apstrādātiem asfalta produktiem. Tomēr ir iespējams, ka liela daļa pieauguma ir attiecināma uz apstrādātiem asfalta produktiem, kas tika importēti no Īrijas Republikas. Importējot smilti uz Apvienoto Karalisti, uz to attiecas MMN, savukārt uz apstrādātiem asfalta produktiem tas neattiecas, līdz ar to apstrādātu asfalta produktu ražotāji varētu gūt labumu no zemākām ražošanas izmaksām un būt konkurētspējīgāki tajā pašā tirgū Ziemeļīrijā nekā vietējās izcelsmes asfalta ražotāji.

- (42) Skaitļi, kas doti 5. tabulā, atspoguļo situāciju, ka Ziemeļīrijas minerālo materiālu nozare ir pakļauta ievērojamai tirdzniecības riska pakāpei attiecībā uz šķembu tirdzniecību. Apvienotā Karaliste norāda, ka pēc tam, kad 2002. gadā tikai ieviests MMN, Ziemeļīrijā būtiski pieauga nedeklarēto minerālo materiālu imports. Šis nedeklarētais importa līmenis, visticamāk, atkārtoti pieauga pēc MMN atlaides apturēšanas 2010. gadā. Alsteras Universitātes 2002. gadā veiktajā pētījumā astoņos svarīgākajos robežkontroles punktos tika uzskaitītas Ziemeļīrijā iebraucošās smagās automašīnas, kas ieveda minerālos materiālus. Pētījuma rezultāti liecināja, ka dienā minerālos materiālus ieveda pat 89 smagās automašīnas. Visa gada laikā deklarētā importa apjoma ievēšanai būtu nepieciešamas vien 243 smagās automašīnas. Tas norādīja uz to, ka faktiskais minerālo materiālu importa apjoms varētu būt pat 133 reīzu lielāks, nekā norādīts 2002. gada oficiālajā statistikā, kas nozīmē, ka tirdzniecības riskantuma aplēses, visticamāk, ir zemākas par faktisko tirdzniecības riskantuma līmeni.

2.3.6. Izmaksu iekļaušana cenā un pārdošanas apjoma samazināšanās

- (43) Attiecībā uz paaugstinātu ražošanas izmaksu iekļaušanu pārdošanas cenā, ko sedz galapatērētāji, un iespējamiem pārdošanas apjoma samazinājumiem Apvienotā Karaliste sniedza informāciju, kas norāda, ka pēc nodokļa ieviešanas 2002. gadā minerālo materiālu vidējā cena Ziemeļīrijā pieauga daudz mazāk, nekā būtu bijis paredzams, ja MMN pilnā apmērā būtu bijis iekļauts cenā, un ka tas bija saistīts ar likumīgu pārdošanas darījumu skaita sarukumu, kas bija proporcionāli lielāks nekā Lielbritānijā fiksētais sarukums.
- (44) Apvienotā Karaliste skaidroja arī, ka zemas šķiras minerālo materiālu un apstrādes materiālu pārdošanas apjomi tā finanšu gada laikā, kas beidzās 2003. gada 31. martā, saruka, salīdzinot ar divu gadu apjomu pirms MMN ieviešanas. Ražošanas apjoms likumīgos karjeros 2002. kalendārajā gadā bija ievērojami mazāks par ierastajām tendencēm attiecībā uz minerālo materiālu pārdošanu (kopumā pēdējos 30 gados Ziemeļīrijā tika novērota pieaugoša minerālo materiālu pārdošanas tendence). Lielbritānijā minerālo materiālu ražošanas apjoms 2002. gadā samazinājās par 5,7 %, salīdzinot ar nelielu pieaugumu iepriekšējā gadā (taču tendenču analīze liecināja, ka Lielbritānijā kopumā apjomam pēdējos 10 gados bija vērojama tendence samazināties).
- (45) Tāpat Apvienotā Karaliste skaidroja, ka līdz ar nodokļa ieviešanu ar likmi GBP 1,60 par tonnu vidējā minerālo materiālu cena 2002. gadā Ziemeļīrijā pieauga par aptuveni GBP 0,25–0,30 par tonnu, salīdzinot ar 2001. gadu, savukārt Lielbritānijā cena pieauga par GBP 1–1,40 par tonnu. Pat pieņemot, ka minerālie materiāli, kas tiek izmantoti apstrādātos produktos, uz kuriem attiecās 80 % atlaide saskaņā ar sākotnējo 2002. gada regresīvo režīmu saistībā ar atbrīvojumu no nodokļa Ziemeļīrijā, tiek iekļauti vidējā aprēķinā, tas nozīmē, ka karjeru operatoriem Ziemeļīrijā nācās absorbēt būtisku nodokļa daļu. Pieņemot, ka apstrādātajos produktos tika izmantota puse Ziemeļīrijā iegūto minerālo materiālu un ka to cenu neietekmēja 2002. gada nodoklis, tas saskaņā ar Apvienotās Karalistes sniegto informāciju vēl arvien nozīmē, ka vidēji bija nepieciešams absorbēt vairāk nekā GBP 1 par tonnu nodokļa izmaksas uz katru tonnu neapstrādātā veidā izmantojamo pārdoto minerālo materiālu.
- (46) Pēc Lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas Apvienotā Karaliste sniedza papildu skaidrojumus par tās apgalvojumiem 45. apsvērumā, proti, ka, tiklīdz tika ieviests MMN, vidējā cena Ziemeļīrijā pieauga mazākā apmērā nekā nodokļa likmes apmērs, savukārt Lielbritānijā tā pieauga par GBP 1–1,40 par tonnu, ievērojot, ka minerālo materiālu apstrādāto produktu ražotāji nebija maksājuši pilnu MMN likmi. Apvienotās Karalistes aplēses liecina, ka viena trešdaļa līdz puse visu Ziemeļīrijā iegūto minerālo materiālu tiek izmantoti apstrādāto produktu ražošanā. Pat ja diskusijas nolūkā aprēķinam tiktu izmantots lielākais skaitlis, kam piemērotu pilnu 100 % atlaides likmi, kura attiecās uz apstrādātiem produktiem nodokļa piemērošanas pirmajā gadā, un attiecīgi pieņemtu, ka ražošanas izmaksas nodokļa piemērošanas rezultātā nepieaugtu 50 % minerālo materiālu, tādā gadījumā cenas pieaugums atlikušajiem 50 % būtu tikai divkārsš. Šāds divkārsš pieaugums nozīmētu, ka aprēķinātais cenas pieaugums bija GBP 0,50–0,60 par tonnu, kas tik un tā ir zemāks nekā Lielbritānijā aprēķinātais, un tas būtiski atpaliek no pilna cenas pieauguma GBP 1,60 par tonnu, kas radās pirmajā nodokļa piemērošanas reizē.
- (47) Turklāt Apvienotā Karaliste sniedza datus, kas iegūti no Ziemeļīrijas minerālo materiālu nozares tipiskas izlases attiecībā uz minerālo materiālu ražošanas, apgrozījuma un peļņas tendencēm. Taču aplūkotās tendences ir saistītas, un tās nav iespējams izskatīt nodalīti no tendencēm būvniecības tirgū un no ekonomikas lejupslīdes, kas sākās 2008. gadā.
- (48) Dati liecināja, ka rentabilitāte un cenas bija jau tik zemas pirms atvieglojumu shēmas atcelšanas, ka nodokļa izmaksu pilnīga absorbēšana finansiāli nebūtu bijusi iespējama. Tā vietā uzņēmumi uzrādīja, ka tie ir iekļāvuši nodokļa izmaksas cenā, un tā rezultātā tiem nācās ciest turpmākus pārdošanas zaudējumus papildu tiem, ko jau bija izraisījuši sarežģītie ekonomiskie apstākļi. Lai turpinātu uzņēmējdarbību, nozarē tika atlikta svarīgu kapitālieguldījumu veikšana un tika atlaisti darbinieki. Pētījuma rezultāti liecina, ka iekļaut pārdošanas cenās nodokļa izmaksas GBP 1,95 apmērā par tonnu bija grūts uzdevums, jo līdz ar to pārdošanas cenas pieaugtu par 50 % līdz

66 %. Arī ekonomiskās situācijas dēļ klienti negribīgi maksā augstākas cenas, tā vietā atliekot investīcijas vai vērstoties pie konkurentiem, lai atrastu alternatīvus materiālus vai konkurētspējīgāku cenu. Tas rada kaitējumu Ziemeļīrijas minerālo materiālu uzņēmumiem, kā rezultātā tiek zaudēti klienti, samazinās pārdošanas apjoms un rodas spiediens papildus samazināt peļņu.

- (49) Tāpēc, lai arī no Ziemeļīrijas minerālo materiālu nozares tipiskās izlases iegūtie dati skaidri norāda uz Ziemeļīrijas minerālo materiālu nozares apgrozījuma un peļņas attīstību, tos nevar skatīt nodalīti no ekonomikas konteksta un tie nav pietiekami, lai izolēti novērtētu pilnā MMN ieviešanas sekas.

2.3.7. Cita informācija

- (50) Aptuvenais atlaides režīma gada budžets (ieguldītie valsts resursi) sākotnējā paziņojuma laikā bija robežās no GBP 15 miljoniem (2004.–2005. gadā) līdz GBP 35 miljoniem (2010.–2011. gadā).
- (51) Attiecībā uz saņēmēju skaitu tika lēsts, ka aptuveni 170 karjeru operatori atbilstu atlaides saņemšanas nosacījumiem.
- (52) MMN atlaides piešķirēja iestāde Ziemeļīrijā bija HMRC.

2.3.8. Oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas iemesli

- (53) Kā skaidrots Lēmuma par procedūras sākšanu 47. un 54. apsvērumā, Komisija apšaubīja, vai grozītā MMN atlaide, kas piemērojama Ziemeļīrijā, atbilst Līgumam, un konkrēti tā 110. pantam. Šīs šaubas liedza Komisijai šajā stadijā atzīt pasākumu par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- (54) Komisijas skatījumā MMN ir uzskatāms par iekšējo nodokli Līguma 110. panta izpratnē. Tā noskaidroja, ka pastāvēja tādas atšķirības MMN piemērošanā Ziemeļīrijas ražotājiem un citu dalībvalstu ražotājiem, kas nebija attaisnojamas.
- (55) Kā skaidrots Lēmuma par procedūras sākšanu 56. apsvērumā, Komisija uzskatīja, ka, pamatojoties uz atbilstošo judikatūru, 2004. gada 7. maija Lēmuma atcelšanas rezultātā no šā datuma piemērotie pasākumi (līdz to atcelšanai 2010. gada 1. decembrī) uzskatāmi par nelikumīgiem. Turklāt Komisija ir norādījusi, ka tā vienmēr novērtē nelikumīga valsts atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu saskaņā ar būtiskajiem kritērijiem, kas ir spēkā jebkuram instrumentam laikā, kad ir ticis piešķirts valsts atbalsts ⁽¹⁶⁾. Tā kā atbalsts uzskatāms par nelikumīgu un tas ticis piešķirts laikā, kurā bija piemērojamas 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā, kā arī pēc 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā publicēšanas ⁽¹⁷⁾, Komisija novērtēja MMN atbalsta shēmas saderīgumu tā instrumenta ietvaros, kas bija spēkā laikā, kad atbalsts tika piešķirts:
- a) 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā;
- b) 2008. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā no 2008. gada 2. aprīļa.
- (56) Attiecībā uz pasākuma novērtēšanu saskaņā ar 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā Komisija konstatēja, ka var uzskatīt, ka tajās noteiktie saderīguma nosacījumi ir izpildīti. Taču tā atgādināja, ka, ievērojot šaubas, kas paustas saistībā ar Līguma 110. pantu, tā šajā stadijā nevarēja atzīt pasākumu par savienojamu ar iekšējo tirgu atbilstoši 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā.
- (57) Attiecībā uz pasākuma savienojamību atbilstoši 2008. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā Komisija secināja:
- a) ka MMN atlaide Ziemeļīrijā vismaz netieši veicina vides aizsardzību un ka tā nemazina vispārējo MMN mērķi saskaņā ar 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 151. punktu;

⁽¹⁶⁾ Komisijas paziņojums par to noteikumu noteikšanu, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai (OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.).

⁽¹⁷⁾ Kopienas 2008. gada Pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.).

- b) ka atlaides saņēmēji ir noteikti, piemērojot kritērijus, kas ir objektīvi un pārskatāmi saskaņā ar 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta a) apakšpunktu;
- c) ka nodokļa piemērošana bez atlaides veicina būtisku ražošanas izmaksu pieaugumu, kā noteikts 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta b) apakšpunktā;
- d) ka ir izpildīts atbalsta samērīguma nosacījums, kā noteikts 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 159. punktā, jo MMN atlaides saņēmēji Ziemeļīrijā maksā nodokli 20 % apmērā.
- (58) Lai arī Apvienotās Karalistes sniegtā informācija norādīja uz ļoti būtisku ražošanas izmaksu pieaugumu saistībā ar MMN, kas parastos apstākļos nozīmētu, ka, visticamāk, šādam pieaugumam sekotu ievērojams pārdošanas apjomu sarukums, Komisija, ievērojot sniegto informāciju, un īpaši to, ka sniegtā informācija nebija pietiekami detalizēta, šajā stadijā nevarēja nonākt pie secinājuma, ka 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktā izvirzītais savienojamības nosacījums ir izpildīts.
- (59) Saskaņā ar 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktu atbilstība vajadzības kritērijiem nosaka, ka nav iespējama 58. apsvērumā minēto ražošanas izmaksu iekļaušana pārdošanas cenās, lai tā rezultātā nerastos būtisks pārdošanas apjoma sarukums. Attiecībā uz to dalībvalsts cita starpā var sniegt aplēses par attiecīgās nozares produktu cenas elastīgumu atbilstošajā ģeogrāfiskajā tirgū, kā arī aplēses par zaudētajiem pārdošanas apjomiem un/vai samazinātu peļņu attiecīgās nozares vai kategorijas uzņēmumiem.
- (60) Komisija šajā kontekstā atzīmēja, ka Apvienotās Karalistes argumenti par to, ka nav iespējams ražošanas izmaksu pieaugumu iekļaut pārdošanas cenās, lai tādējādi nerastos būtisks pārdošanas apjoma sarukums, bija balstīti uz salīdzinājumu starp cenu pieaugumu MMN ieviešanas rezultātā (aptuveni GBP 0,25–0,30 par tonnu 2002. gadā, salīdzinot ar 2001. gadu Ziemeļīrijā, savukārt Lielbritānijā cenas par tonnu bija pieaugušas par GBP 1–1,40). Attiecībā uz (likumīgas) pārdošanas apjomu sarukumu Ziemeļīrijā Komisija norādīja, ka tas kopumā visiem minerālo materiālu veidiem bija robežās no – 17,6 % (2001.–2003. g.) līdz – 22,8 % (2002.–2003. g.) un proporcionāli bija daudz lielāks nekā Lielbritānijā. Komisijas skatījumā šie argumenti uzskatāmi par norādi uz sarežģījumiem, kas radušies, Ziemeļīrijā iekļaujot paaugstinātās ražošanas izmaksas pārdošanas cenās.
- (61) Tomēr Komisija norādīja, ka Apvienotā Karaliste nebija sniegusi pietiekami detalizētus datus, kas atspoguļotu un kvantificētu šo argumentu ietekmi uz to, ka apstrādāto produktu, kas izgatavoti no minerālajiem materiāliem, ražotāji nav nekad maksājuši MMN pilnā apmērā, jo tā ieviešana Ziemeļīrijā bija pakāpeniska.
- (62) Turklāt attiecībā uz argumentu par pārdošanas apjomu samazinājumu Apvienotā Karaliste nav sniegusi skaidrojumu par minerālo materiālu tirgu attīstību Ziemeļīrijā pēc 2002. gada. Ziemeļīrijas Karjeru produktu asociācijas iesniegtā ziņojuma OFT saistībā ar Apvienotās Karalistes minerālo materiālu nozares tirgus izpēti⁽¹⁸⁾, ko iesniegusi Apvienotā Karaliste, 2. attēlā bija parādīts ražošanas pieaugums no 2004. gada līdz 2007. gadam.
- (63) Apvienotā Karaliste savā iesniegumā norādīja, ka “izmaksu pieaugums ietekmēja operatoru apgrozījumu un samazināja to peļņu”. Tomēr nav sniegti dati, kas pamatotu šo apgalvojumu.
- (64) Lai demonstrētu atbilstību ar saderīguma nosacījumu saskaņā ar 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktu, Apvienotā Karaliste bija sniegusi datus vienīgi par vispārējo nozares līmeni, taču nav sniegta individuālo atbalsta saņēmēju tipiska izlase, pamatojoties, piemēram, uz to lielumu.
- (65) Visbeidzot, Komisija atzīmēja, ka Apvienotās Karalistes novērojumi liecina, ka vairuma minerālo materiālu veidu cenas elastīgums bija robežās no nullei pietuvinātas vērtības līdz aptuveni 0,52, t. i., tādējādi cenas bija samērā neelastīgas. Būtībā tas nozīmētu, ka ražošanas izmaksas varētu iekļaut pārdošanas cenās, ko sedz galapatērētāji. Apvienotā Karaliste nebija sniegusi turpmākus paskaidrojumus vai aprēķinus, īpaši par relatīvā neelastīguma ietekmi atbilstoši secinājumiem par argumentiem, kas sniegti par (nespēju) iekļaut ražošanas izmaksas pārdošanas cenās, ko sedz galapatērētāji.

⁽¹⁸⁾ Sk. <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140402142426/http://www.of.gov.uk/OFTwork/markets-work/aggregates/>, skatīts 2014. gada 18. jūlijā.

3. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

3.1. No QPANI 2011. gada 23. septembrī saņemtās piezīmes

- (66) QPANI apgalvoja, ka minerālo materiālu ražotāji Ziemeļīrijā labticīgi iesaistījās atbalsta shēmā, balstoties uz to, ka Apvienotā Karaliste bija vērsusies pie Komisijas, lai saņemtu apstiprinājumu, un ka Komisija bija pieņēmusi pozitīvu lēmumu. Tāpat viņi noslēdza vides līgumus, kas nozīmēja, ka viņiem jāveic lieli ieguldījumi.
- (67) Pieteicēji, kas apstrīdēja Komisijas lēmumu apstiprināt atvieglojumu shēmu, ar pierādījumiem nepamatoja apgalvojumu, ka ir notikusi reāla diskriminācija saistībā ar importētiem minerālajiem materiāliem.
- (68) QPANI apgalvo, ka jebkāda valsts sniegtā atbalsta piedziņa būtu pretrunā Ziemeļīrijas karjeru operatoru pamatotajiem pieņēmumiem, ka atbalsts ir likumīgs. Tā kā karjeru operatori jau ir ieguldījuši līdzekļus vides uzlabojumu veikšanā, piedziņas rīkojums faktiski nozīmētu, ka uzņēmumiem izmaksas ir jāsedz divreiz. Turklāt piedziņa būtu pretrunā tiesiskās noteiktības principam.
- (69) QPANI piebilst, ka minerālo materiālu imports uz Ziemeļīriju vienmēr ir bijis neliels. Asociācija norāda, ka pēc MMN ieviešanas importa apjomi patiesībā palielinājās, jo attīstījās mājokļu tirgus un pieauga valsts tēriņi būvniecībai.
- (70) Attiecībā uz to, ka nav iespējams MMN iekļaut pārdošanas cenās, QPANI apgalvo, ka būtisko ražošanas izmaksu pieaugumu, ko Komisija jau ir atzinusi, nav iespējams iekļaut minerālo materiālu sektora pārmērīgās jaudas dēļ un tāpēc, ka Ziemeļīrijas tirgū ir daudz lielāka konkurence. Turklāt Ziemeļīrijā ir pieejams ievērojams skaits materiālu, uz ko MMN neattiecas, piemēram, slānekļis, ko izmanto gan valsts, gan privātajos būvniecības projektos, kā arī lauksaimnieki. QPANI pētījums par privātiem patērētājiem pārdotu akmens izstrādājumu pārdošanas apjomiem mēnesī (no 2001. gada septembra līdz 2002. gada septembrim) liecināja par ievērojamu uzņēmējdarbības sarukumu kopš 2002. gada aprīļa, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Uzņēmējdarbības, tirdzniecības un investīciju departamenta statistikas nodaļas (NI) 2002. gada ikgadējā minerālo materiālu pārskatā konstatēts, ka minerālo materiālo ražošana Ziemeļīrijā samazinājās par aptuveni 2,7 miljoniem tonnu, kas atbilst aptuveni 11 % ražošanas apjoma.
- (71) QPANI uzskata, ka Ziemeļīrijas Lietu komitejas pētījums "Minerālo materiālu nodokļa ieviešana – situācija pēc gada, trešais 2003.–2004. gada sanāksmes ziņojums" sniedz skaidrus pierādījumus, kas liecina par MMN ieviešanas ietekmi uz minerālo materiālu pārdošanas un nodarbinātības līmeņiem.
- (72) QPANI apgalvo, ka minerālo materiālu ražošanas pieauguma pamatā Ziemeļīrijā laikposmā no 2004. līdz 2007. gadam ir lielāka būvniecības aktivitāte provincē.
- (73) Tāpat QPANI apgalvo, ka izmaksu palielinājums ietekmēja operatoru peļņu, par ko liecina fakts, ka cenas pieauga tikai par GBP 0,25 līdz GBP 0,30, kā norādīts Lēmuma par procedūras sākšanu 81. apsvērumā. Tādējādi operatori uzņēmās MMN rezultātā radušos ražošanas izmaksu pieauguma lielāko daļu, un, ievērojot to, ka nozarei ir raksturīga augsta kapitāla intensitāte un pieskaitāmās izmaksas, kļuva skaidrs, ka operatoru nelielā peļņa tika vēl vairāk samazināta.
- (74) QPANI apgalvo, ka dati par cenu elastīgumu Lielbritānijas minerālo materiālu tirgū neatspoguļoja situāciju Ziemeļīrijā.

3.2. No *British Aggregates Association* ("BAA") 2011. gada 23. septembrī saņemtās piezīmes

- (75) BAA uzskata, ka Apvienotajai Karalistei nebūtu iespējams ar atpakaļejošu spēku novērst nodokļu diskrimināciju attiecībā uz produktiem, kas importēti no citām dalībvalstīm. Tiek apgalvots, ka, pat ja Apvienotā Karaliste atmaksātu jebkādas summas, kas ir samaksātas minerālo materiālu nodokļos par produktiem, kas ir importēti uz Ziemeļīriju no citām dalībvalstīm, tas nenovērstu nodokļu diskriminācijas smagās atturošās sekas. Tāpēc nebūtu iespējama atvieglojumu shēmas apstiprināšana ar atpakaļejošu spēku.

- (76) BAA apgalvo, ka MMN atvieglojumu shēma neatbilst 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā. Saskaņā ar apgalvojumiem MMN nepiemīt ievērojama ietekme uz vidi, kā noteikts 2001. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 51.2. punkta a) apakšpunktā; 2004. gada atvieglojumu shēma netika apstiprināta, kad MMN tika pieņemts saskaņā ar 2001. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 51.2. punkta b) apakšpunktu; 20 % nav būtiska nodokļa daļa, kā noteikts 2001. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 51.1. punkta b) apakšpunktā.
- (77) BAA piebilst, ka atvieglojumu shēma neatbilst arī 2008. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā. MMN atvieglojumi mazina vides mērķus, ko tiecas panākt ar MMN, pretēji 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 151. punktam, tā kā tas kopš 2004. gada ir izraisījis būtisku minerālo materiālu "importu" no Ziemeļīrijas Lielbritānijā. Tas nozīmētu, ka tiek apieti noteikumi, kas paredz, ka uz Ziemeļīrijā iegūtiem, bet Lielbritānijā izmantotiem minerālajiem materiāliem nodoklis attiecas pilnā apmērā.
- (78) Tāpat BAA apgalvo, ka MMN atvieglojumi neatbilst 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktam, jo nav pierādīts tas, ka nav iespējams iekļaut būtiskas ražošanas izmaksas pārdošanas cenās. Un konkrēti Apvienotās Karalistes iesniegtie ekonomiskie dati, uz kuriem ir veiktas atsauces Lēmuma par procedūras sākšanu 21. un 23. apsvērumā, nav ticami un, iespējams, ir maldinoši. Apvienotās Karalistes sniegtie dati par vidējām cenām ir, kā tiek apgalvots, bezjēdzīgi, jo ir daudz dažādu minerālo materiālu veidu un attiecīgi – liels skaits dažādu cenu. Turklāt cena, kas noteikta, izvedot no karjera, ir atkarīga arī no karjera atrašanās vietas un attāluma līdz būvobjektam. Tādējādi Ziemeļīrijas (salīdzinoši maza lauku teritorija) vidējās cenas salīdzināšana ar vidējo cenu visā Lielbritānijā būtu nepamatota. Atbilstoši apgalvojumiem, ja Ziemeļīrijā cenas, izvedot no karjera, patiešām būtu par 50 % zemākas kā cenas Lielbritānijā, tad Lielbritānijā būtu ļoti liels pieprasījums pēc Ziemeļīrijas minerālajiem materiāliem. BAA apgalvo, ka transportēšanas izmaksas no Ziemeļīrijas līdz Londonai nepārsniedz transportēšanas izmaksas no Skotijas līdz Londonai.

4. NO APVIENOTĀS KARALISTES 2011. GADA 25. NOVEMBRĪ SAŅEMTĀS PIEZĪMES

- (79) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka atbalsts nav uzskatāms par nelikumīgu atbalstu un ka, novērtējot pasākuma saderīgumu ar iekšējo tirgu, ir piemērojamas vienīgi 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā.
- (80) Apvienotā Karaliste uzskata, ka Komisijai būtu jāņem vērā tas, ka tās 2004. gada 7. maija Lēmums, ar ko atbalsts tika apstiprināts, tika pasludināts par spēkā neesošu, jo Komisija pretēji likumam nebija ierosinājusi oficiālu izmeklēšanu. Komisijai tika paziņots par pasākumu, un tas tika apstiprināts vēl pirms tam, kad tika piešķirti jebkādi nodokļu atvieglojumi. Kad atbalsts tika piešķirts, tas nebija nelikumīgs.
- (81) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka, tā kā 2004. gada 7. maija Lēmums nebija spēkā esošs, Komisija faktiski nepieņēma lēmumu Padomes Regulas Nr. 659/1999⁽¹⁹⁾ ("Procesuālā regula") 4. pantā noteiktajā divu mēnešu periodā. Tādējādi ir uzskatāms, ka pasākums ir atļauts. Ja Procesuālās regulas 4. panta 6. punkts tiek piemērots sākotnējam paziņojumam, tad bija uzskatāms, ka atbalsts ir atļauts 2004. gadā, un jauna lēmuma pieņemšana saskaņā ar 4. pantu neietilpst Komisijas kompetencē. Tāpēc pasākums ir jāuzskata par spēkā esošu atbalstu un attiecībā uz to var izskatīt vienīgi tā nākotnes ietekmi, nevis pakļaut to piedziņas rīkojumam ar atpakaļejošu spēku. Taču tika pieņemts lēmums saskaņā ar 4. panta 3. punktu, lai arī pretrunā likumam un neraugoties uz to, ka tas vēlāk tika pasludināts par spēkā neesošu, līdz ar to Procesuālās regulas 4. panta 6. punkts vairs nav piemērojams. Apvienotā Karaliste apgalvo, ka tai vajadzētu būt tiesībām paļauties uz faktu, ka lēmums par apstiprināšanu saskaņā ar Procesuālās regulas 4. panta 3. punktu tika pieņemts, pirms tika piešķirts nodokļu atvieglojums, līdz ar to atbalsta piešķiršana nebija nelikumīga tādā ziņā, ka tas netika piešķirts bez Komisijas apstiprinājuma.
- (82) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka šajā gadījumā iemesls tam, kāpēc atbalsts tiek uzskatīts par nelikumīgu, ir vienīgi tas, ka 2004. gada 7. maija Lēmums tika pasludināts par spēkā neesošu, jo 2004. gadā netika uzsākta oficiāla izmeklēšana. Tādējādi tas nav saistīts ar to, ka Apvienotā Karaliste laikā, kad pasākums tika ieviests, būtu pārkāpusi Līguma 108. panta 3. punktu. Novērtējot pasākuma saderīgumu ar iekšējo tirgu, ir jāpiemēro vienīgi 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā. Komisijai vajadzētu novērtēt atbalstu, pamatojoties uz 2004. gada paziņojumu, un piemērot tajā laikā spēkā esošos noteikumus.

⁽¹⁹⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai [tagad – Līguma 108. pants] (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

- (83) Tā kā Apvienotā Karaliste uzskata, ka atbalsts nav nelikumīgs, tā apgalvo, ka Komisijai nebija tiesību piešķirto atbalstu sadalīt laikposmos, kad spēkā bija attiecīgi 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā un 2008. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā. Līdz ar to, tā kā Komisija ir atzinusi pasākumus par atbilstošiem 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā, visam atbalstam, kas piešķirts shēmas ietvaros, ir jābūt atzītam par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- (84) Apvienotā Karaliste noraida argumentus, ko izvirza *British Aggregates Association* ("BAA") atbildē uz Lēmumu par procedūras sākšanu, proti, BAA apgalvo, ka pasākums, kā paziņots 2004. gadā, neatbilda 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā. Apvienotā Karaliste izceļ faktu, ka Komisija jau ir konstatējusi, kā norādīts Lēmuma par procedūras sākšanu 63. apsvērumā, ka MMN ieviešanai bija jūtama ietekme uz vidi, un ka BAA neapstrīd Komisijas secinājumus par to, ka vides līgumiem, kas noslēgti ar Ziemeļīrijas minerālo materiālu uzņēmumiem, kuri gūst labumu no MMN atlaides 80 % apmērā, ir pozitīva ietekme uz vidi un ka tas nemazina MMN mērķu sasniegšanu. Turklāt Apvienotā Karaliste norāda, ka Komisijas 2004. gadā apstiprinātais pasākums bija papildinājums atvieglojumu shēmai, kas sākotnēji tika ieviesta vienlaikus ar nodokli. Minēto 2001. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 51.2. punkta b) apakšpunktā nav noteikts, ka ikvienam samazinājumu aspektam ir jābūt noteiktam vai ieviestam laikā, kad ticis ieviests nodoklis. Ja tā būtu, tad nebūtu bijis iespējams ieviest modificētu samazinājumu, līdz ar to 51.2. punkts būtu lieks. Tāpat Apvienotā Karaliste uzskata, ka ir izpildīts 2001. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 51.1. punkta b) apakšpunkts un, kā Komisija Lēmuma par procedūras sākšanu 67. apsvērumā jau ir atzinusi, prasība maksāt MMN 20 % apmērā izpilda prasību maksāt būtisku nodokļa daļu. Atbildot uz jautājumu, vai šāda proporcija ir būtiska, ir jāņem vērā arī tas, ka karjeru operatoriem, kas atbilst kritērijiem atvieglojuma saņemšanai, ir jāuzņemas izmaksas par vides snieguma uzlabojumiem un ka minerālo materiālu cenas kopumā Ziemeļīrijā ir zemākas nekā citviet Apvienotajā Karalistē. Absolūtos skaitļos maksājama valsts nodokļa 20 % daļas monetārā vērtība ir lielāka nekā citviet Apvienotajā Karalistē,
- (85) Apvienotā Karaliste apgalvo, ka nav pareizs apgalvojums, ka atvieglojumu shēma varētu būt diskriminējoša nodokļu sistēma, kas ir pretrunā Līguma 110. pantam. Imports uz Īrijas uz Apvienoto Karalisti tiek aplūkts ar nodokli tāda pašā veidā kā produkcija Apvienotajā Karalistē, tostarp produkcija Ziemeļīrijā, kur nav nodrošināta atbilstība atvieglojuma noteikumiem. Tāpēc starp produktiem, kas tiek importēti no Īrijas uz Apvienoto Karalisti, un Apvienotajā Karalistē ražotajiem produktiem diskriminācijas nav. Ziemeļīrija nav ES dalībvalsts, tāpēc nav atbilstoši piemērot Līguma 110. pantu, lai noskaidrotu, vai noteikta nodokļu režīma piemērošana konkrētiem ražotājiem šajā teritorijā uzskatāma par diskriminējošu attiecībā uz produkciju, kas tiek importēta no citām dalībvalstīm un pārdota šajā teritorijā. Apvienotā Karaliste apgalvo, ka diskriminācija jāvērtē, ņemot vērā valsts produkciju, un, ka, tā kā Apvienotajā Karalistē valsts produkcijai ir piemērojams MMN pilnā apmērā, diskriminācijas nav. Turklāt tas, ka atsevišķiem ražotājiem noteiktā dalībvalsts teritorijā tiek piešķirti nodokļu atvieglojumi, ir valsts atbalsta kontroles pārziņā saskaņā ar Līguma 107. pantu, nevis 110. pantu. Ražotājiem piešķirtajiem fiskālā atbalsta pasākumiem būtu piemērojams tikai Līguma 107. panta 3. punkts, nevis 110. pants. Pretējā gadījumā visi ražotāju fiskālā atbalsta pasākumi būtu jāattiecinā uz produkciju no citām dalībvalstīm. Turklāt Savienības tiesībās nav noteikuma, kas paredzētu, ka dalībvalsts vienā daļā esošajiem ražotājiem sniegtais atbalsts nodokļu atvieglojumu formā būtu jānodrošina arī līdzīgas produkcijas importētājiem no citām dalībvalstīm.
- (86) Apvienotā Karaliste nepiekrīt, ka atbalsts ir nelikumīgs, taču, ja Komisija to atzītu par nelikumīgu, Apvienotā Karaliste uzskata, ka piedziņas rīkojums nebūtu atbilstīgs. Piedziņas rīkojums būtu pretrunā saņēmēju pamatotajiem pieņēmumiem un būtu nesamērīgs.

5. PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS

5.1. Valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta (bijušais EKL 87. panta 1. punkts) izpratnē

- (87) Līguma 107. panta 1. punktā valsts atbalsts ir definēts kā atbalsts, ko piešķir dalībvalsts vai jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- (88) MMN atvieglojumi tika piešķirti, izmantojot valsts līdzekļus, samazinātas nodokļu likmes veidā uzņēmumiem, kas atrodas noteiktā Apvienotās Karalistes teritorijas daļā (Ziemeļīrijā), tādējādi dodot tiem priekšroku, samazinot izmaksas, kas tiem citādi būtu jāsedz. Atbalsta saņēmēji darbojas minerālo materiālu ieguves vai apstrādāto produktu ražošanas jomā, kas ir saimnieciskas darbības, kurās ietilpst tirdzniecība starp dalībvalstīm.
- (89) Attiecīgi Komisija Lēmuma par procedūras sākšanu 39. apsvērumā secināja, ka paziņotais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta (bijušais Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87. panta 1. punkts) izpratnē.

5.2. Valsts atbalsta novērtējums

5.2.1. Tiesiskais pamats

- (90) Kā aprakstīts 55. apsvērumā, Komisija secināja, ka atbalsts uzskatāms par nelikumīgu atbalstu un, ievērojot pasākuma vides mērķus, Komisijai būtu jāvērtē pasākuma saderīgums saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, pamatojoties uz atbalsta piešķiršanas laikā spēkā esošo tiesisko pamatu:
- a) 2001. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā;
- b) 2008. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā – no 2008. gada 2. aprīļa.
- (91) Apvienotā Karaliste uzskata, ka 79.–83. apsvērumā minēto iemeslu dēļ valsts atbalsts nav uzskatāms par nelikumīgu un tas būtu vērtējams, pamatojoties vienīgi uz 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā.
- (92) Komisija saistībā ar to papildus saviem secinājumiem, ko tā norādījusi Lēmumā par procedūras sākšanu, ievērojot Apvienotās Karalistes pausto nostāju, norāda, ka Eiropas Savienības Tiesa konsekventi ir uzskatījusi, ka, apstrīdot pozitīvu Komisijas lēmumu noteiktajā periodā, ko Tiesa atceļ, vispārējie Savienības tiesību principi, un īpaši tiesiskās noteiktības un pamatotu pieņēmumu aizsardzības princips, neliedz Komisijai pasludināt, ka konkrētais atbalsta pasākums ir nelikumīgs un nesaderīgs atbalsta pasākums, un noteikt atlīdzināšanu. Lietā *CELF I* ⁽²⁰⁾ Tiesa norādīja, ka “atbalsts, kas ir īstenots pēc pozitīva Komisijas lēmuma, tiek prezumēts kā likumīgs līdz Kopienas tiesas lēmumam par Komisijas lēmuma atcelšanu. Tad šīs tiesas lēmuma datumā saskaņā ar EKL 231. panta pirmo daļu attiecīgais atbalsts tiek uzskatīts par tādu, kas ar atcelto lēmumu nav atzīts par saderīgu, tādējādi šā atbalsta īstenošana ir jāuzskata par nelikumīgu”. Lietā *CELF II* ⁽²¹⁾ Tiesa apstiprina savus secinājumus, norādot, ka “pozitīvs Komisijas lēmums būtībā nevar radīt atbalsta saņēmēja tiesisko paļāvību, ja, pirmkārt, šis lēmums ir ticis apstrīdēts prasību celšanai paredzētajos termiņos un vēlāk Tiesā atcelts un, otrkārt, nav beidzies termiņš prasības celšanai vai prasības celšanas gadījumā Tiesa par to nav pieņēmusi galīgu lēmumu”.
- (93) Tāpēc Komisija joprojām uzskata, ka MMN uzskatāms par nelikumīgu atbalstu. Attiecīgi atbalstam, kas piešķirts pēc 2008. gada 2. aprīļa, ir piemērojamas 2008. gada Pamatnostādnes par atbalstu vides jomā. Tomēr, pat ja, kā Apvienotā Karaliste apgalvo, MMN atvieglojums būtu uzskatāms par spēkā esošu atbalstu, tas būtu jāpielāgo 2008. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides aizsardzības jomā, kā noteikts pamatnostādņu 200. punktā.

5.2.2. Līguma 110. panta pārkāpums

- (94) Kā skaidrots 53. un 54. apsvērumā, Komisija uzskatīja, ka, nepiešķirot MMN atvieglojumu produktiem, kas no citām dalībvalstīm tiek importēti uz Ziemeļīriju, būtu pārkāpts Līguma 110. pants.
- (95) Līguma 110. panta pirmajā daļā tiek izslēgtas tādas nacionālās shēmas kā MMN atvieglojuma shēma, kas piemērojama Ziemeļīrijā, paredzot zemāku MMN likmi neapstrādātiem minerālajiem materiāliem, ko Ziemeļīrijā iegūst ražotāji, kuri ir noslēguši vides līgumus, savukārt identiskiem produktiem, kas tiek importēti no citām dalībvalstīm, nav piemērojama samazinātās likmes shēma, līdz ar to tiem nodoklis tiek piemērots pilnā

⁽²⁰⁾ Spriedums lietā C-199/06 – *CELF un ministre de la Culture un de la Communication* (Krājums 2008, I-00469. lpp., 63. punkts).

⁽²¹⁾ Spriedums lietā C-1/09 – *CELF un ministre de la Culture un de la Communication* (Krājums 2010, I-02099. lpp., 45. punkts). Sk. arī spriedumu lietā T-116/01 – *P & O European Ferries (Vizcaya)/Komisija* (*Recueil* 2003, II-02957. lpp., 205. punkts).

apmērā ⁽²²⁾. Pretēji Apvienotās Karalistes 85. apsvērumā paustajam viedoklim, tas, ka samazinātās likmes shēma ir piemērojama tikai noteiktā teritorijā, nemaina šo interpretāciju. Ja tiktu pieļauti tādi noteikumi, kā paredz Apvienotās Karalistes atvieglojumu shēma, dalībvalstis varētu vienkārši apiet Līguma 110. pantā ietvertu nediskriminēšanas principu.

- (96) Eiropas Savienības Tiesa ir konstatējusi ⁽²³⁾, kā Apvienotā Karaliste apgalvo, ka “Kopienas tiesības neierobežo katras dalībvalsts brīvību noteiktām, pat EKL 90. panta pirmās daļas nozīmē līdzīgām precēm noteikt diferencētu taksācijas sistēmu”. Taču šāda diferenciacija ir saderīga ar Savienības tiesībām “tikai tad, ja tā ir vērsta uz mērķiem, kas arī paši ir saderīgi ar Līguma prasībām un atvasinātajām tiesībām, un ja tās īstenošanas noteikumi ļauj izvairīties no visām importa no citām dalībvalstīm tiesas un netiesas diskriminācijas formām vai valsts konkurējošo ražojumu aizsardzības”. Attiecībā uz MMN atvieglojumu atšķirīgie noteikumi importētajiem minerālajiem materiāliem ir neapšaubāmi nesaderīgi ar diferenciacijas prasībām, ko izvirzījusi Tiesa.
- (97) Noteicošais princips attiecībā uz Savienības tiesībām ir tāds, ka Līguma principi ir skaidrojami un piemērojami tādejādi, lai sasniegtu to mērķus. Līguma 110. pantā ir paredzēti konkrēti noteikumi attiecībā uz starptautisko nodokļu sistēmu, kas aizliedz dalībvalstīm ieviest diskriminējoša rakstura iekšējos nodokļus. Lai nodokļu pasākums, kas veido atbalstu, būtu spēkā esošs, Komisijai ir jābūt pārliecinātai, ka attiecīgais pasākums, pirmkārt, nepārkāpj Līguma 110. pantu un, otrkārt, atbilst visiem 107. un 108. pantā izvirzītajiem atbilstošajiem nosacījumiem ⁽²⁴⁾. Nav pamata uzskatīt, ka atbalsta pasākums nodokļu atvieglojumu veidā, kas piemērots tikai vienā dalībvalsts daļā, ir izņēmums no šā skaidrojuma.
- (98) Tomēr Komisija ņem vērā, ka Apvienotā Karaliste 2014. gada 1. aprīļa vēstulē ir apņēmusies labot MMN neatbilstību Līguma 110. pantam, atļūdzinot ieņemtās summas, kas ir nesaderīgas ar iekšējo tirgu, saskaņā ar kritērijiem, kas izklāstīti (99)–103. apsvērumā. Šā pasākuma ietvaros ietilpst minerālo materiālu iegādes uz Ziemeļīriju no citām dalībvalstīm un kas maksāja pilnu MMN likmi laikposmā, kad darbojās MMN atvieglojumu shēma no 2004. līdz 2010. gadam, lai gūtu labumu no minerālo materiālu nodokļa kredīta 80 % apmērā, kas bija pieejams MMN atvieglojumu shēmā iesaistītajiem Ziemeļīrijas karjeru operatoriem. Piedāvātās shēmas ieviešanas mērķis būtu novērst radušos nevienlīdzību.
- (99) Komisija ņem vērā Apvienotās Karalistes 2012. gada 17. septembra vēstulē sniegto atsauci uz neiespējamību noskaidrot, kuri ārvalstu karjeri pārdeva minerālos materiālus, uz ko attiecās MMN un kas tika importēti un izmantoti Ziemeļīrijā. Tāpat Komisija atzīmē, ka faktiski MMN maksāja nevis ārvalstu karjeri, bet gan importētāji, kas bija reģistrējušies kā nodokļa maksātāji. Tāpēc atbilstoši un konsekventi Komisijas lietu praksei ⁽²⁵⁾ ir tas, ka atlīdzība pienākas organizācijām, kas faktiski maksāja nodokli un virzīja minerālos materiālus piegādes laikā. Piedāvātā shēma ar atpakaļejošu spēku nodrošina, ka ikvienam, kas sniedz pierādījumus par ziņošanu HMRC attiecībā uz MMN pēc pilnas likmes, iegādājoties minerālos materiālus, kas no citām dalībvalstīm tika importēti Ziemeļīrijā laikposmā no 2004. gada 1. aprīļa līdz 2010. gada 30. novembrim (“atbilstošais periods”), un kas atbilda noteiktiem vides kritērijiem un īpašiem nosacījumiem, ir tiesības pieprasīt 80 % kredītu par samaksāto nodokli.
- (100) Tā kā shēmai ar atpakaļejošu spēku ir jānodrošina, ka no atlīdzināšanas mehānisma labumu gūst vienīgi tāds minerālo materiālu imports no karjeriem, kas atbilst vienlīdzīgiem vides standartiem, kādi bija izvirzīti Ziemeļīrijas karjeriem, kas atbilda atbalsta saņemšanas kritērijiem, Apvienotajai Karalistei vajadzēja nodrošināt pārbaudes mehānismu. Komisija atzīst, ka, lai shēma ar atpakaļejošu spēku būtu faktiski piemērojama un neradītu nevajadzīgu slogu, Apvienotā Karaliste nepārbaudīs, vai ārvalstu karjeri atbilst tieši tiem pašiem standartiem, kas tika noteikti Ziemeļīrijas karjeriem, jo faktiski tai nebūtu bijis iemesla tā rīkoties, bet gan vismaz tādiem vides standartiem, kas tajā brīdī bija izvirzīti attiecīgajos valstu tiesību aktos, kuri transponēti ar atbilstošajiem Savienības tiesību aktiem. Ziemeļīrijas Vides departaments (VD) nodrošinātu potenciālo pieteicēju vides standartus un īstenotu vienu gadu ilgu reģistrācijas periodu, kas sāktos no Apvienotās Karalistes likumprojekta par atvieglojumu shēmu ar atpakaļejošu spēku publicēšanas dienas.

⁽²²⁾ Sk. spriedumu lietā C-221/06, *Stadtgemeinde Frohnleiten un Gemeindebetriebe Frohnleiten* (Krājums 2007, I-09643. lpp., 56.–73. punkts).

⁽²³⁾ Turpat, 22.

⁽²⁴⁾ E. Szyszczak, *Research Handbook on European State Aid Law*, Edward Elgar Publishing Limited, UK, 2011., 287. lpp.

⁽²⁵⁾ Lēmums C-43/02 (ex NN 75/01) – Luksemburga, C-7/05 – Slovēnija, NN 162/A/2003 un N 317/A/2006 – Austrija, C-4/09 (ex N 679/97) – Francija.

- (101) Lai pieteicējam būtu tiesības saņemt atvieglojumus, tam būtu jānorāda minerālo materiālu izcelsmes karjers ārpus Apvienotās Karalistes un Ziemeļīrijas Vides departamentā jāpieprasa apliecinājums par to, ka karjers tajā laikā bija nodrošinājis vides standartu atbilstību Savienības tiesību aktiem. Tad VD konsultētos ar citu dalībvalstu atbildīgajām iestādēm, lai pārliecinātos par piemērojamiem standartiem un atbilstību tiem. Ja VD ir saņēmis apmierinošu informāciju, tad tas izsniedz atbilstības apliecinājumu, kas būtu pieejams HMRC ⁽²⁶⁾, nodrošinot, ka tam ir nepieciešamā informācija, lai apstrādātu nodokļu atmaksas pieprasījumus. Pieteikumiem par vienu un to pašu karjeru atbilstu viens un tas pats apliecinājums.
- (102) Atmaksas pieteikumos vajadzētu ietilpt šādiem dokumentāriem pierādījumiem: ka minerālie materiāli ir iegādāti no karjera citā dalībvalstī atbilstošajā periodā; ka VD ir sertificējis karjeru; ka tika veikta pilna MMN samaksa; ka nav pieprasīti atvieglojumi citā nolūkā. Iegādes pierādījums var sastāvēt no atbilstošas komerciālās dokumentācijas, kurā norādīts darījuma datums un minerālo materiālu izcelsme. Reģistrēto nodokļu maksātāju minerālo materiālu nodokļu konts varētu kalpot par pierādījumu tam, ka tika veikta MMN pilna samaksa un ka nav pieprasīti citi atvieglojumi. Tā ir nodokļu maksātāju dokumentācijas daļa, tā kā iestādēm tiek iesniegti dati par kopējo nodokļu summu par komerciāli izmantotiem minerālajiem materiāliem, kas apliekami ar nodokli. Komisija atzīst sarežģījumus, ar ko iespējamie pieteicēji varētu saskarties, nodrošinot šādu dokumentāciju, tā kā ir pagājis ilgs laiks kopš MMN atvieglojumu ieviešanas ⁽²⁷⁾. Taču tā ņem vērā, ka Apvienotā Karaliste pieprasa vienīgi pamatotus pierādījumus, kas pieejami atvieglojumiem ar atpakaļejošu spēku, ievērojot to, ka par šādu informāciju nav pieejamas publiskas ziņas.
- (103) Apvienotās Karalistes piedāvātajam pasākumam ar atpakaļejošu spēku ir šādas galvenās iezīmes:
- a) informācija par to tiks plaši izplatīta, tostarp ar reklāmas palīdzību valsts presē Ziemeļīrijā un Īrijas Republikā. Tā kā ārpus Apvienotās Karalistes esošā objektā iegūtu minerālo materiālu nodokļa piemērošanas laiks ir tad, kad minerālie materiāli tiek komerciāli izmantoti, proti, saskaņā ar līgumu piegādāt tos Apvienotajā Karalistē, izmantoti būvniecībā vai sajaukti ar citu vielu, kas nav ūdens, iespējamās kritērijiem atbilstošās organizācijas varētu noskaidrot, balstoties uz nodokļu uzskaites informāciju Ziemeļīrijā. Tāpēc shēmas ar atpakaļejošu spēku publicitātes pasākumos cita starpā ietilps vēstuļu nosūtīšana visiem Ziemeļīrijā reģistrētajiem minerālo materiālu nodokļu maksātājiem, tostarp tiem, kas, iespējams, bija reģistrēti atbilstošajā periodā, bet kas kopš tā laika ir reģistrāciju pārtraukuši;
 - b) tiesiskais regulējums tam tiks izstrādāts nākamajā iespējamajā budžeta likumprojektā pēc Komisijas lēmuma pieņemšanas. Apvienotā Karaliste informēja Komisiju, ka darbs pie likumprojekta izstrādes ir uzsākts jau 2014. gadā, jau iesniedzot Komisijai MMN atmaksas veidlapas eksemplāru. Paredzams, ka shēma ar atpakaļejošu spēku varētu stāties spēkā 2015. gada aprīlī vai maijā;
 - c) tajā būs paredzēts 1 gadu ilgs periods, lai pieteiktos VD, no dienas, kad likumprojekts ir publicēts, nodrošinot, ka VD ir pietiekami daudz laika, lai veiktu pārbaudes par attiecīgajiem karjeriem;
 - d) shēmas ilgums būs 4 gadi no dienas, kad tiesību akts tiks pieņemts (t. i., pēc tam, kad atbilstošais budžeta likums ir saņēmis karalisko piekrišanu);
 - e) tam nebūs ierobežojumu attiecībā uz līdzekļu apmēru;
 - f) tajā būs ietverti procentu maksājumi attiecīgā nodokļa atmaksas ar atpakaļejošu spēku ietvaros. Procentu likme tiktu aprēķināta saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽²⁸⁾ 9. pantu;
 - g) tādējādi tiks nodrošināts, ka maksājumi tiek apstrādāti pēc iespējas ātrāk (konkrētais periods būtu atkarīgs no tā, cik ilgs laiks ir vajadzīgs iestādēm citās dalībvalstīs, lai apstiprinātu to karjeru vides datus, no kuriem minerālie materiāli tika importēti uz Ziemeļīriju).
- (104) Tāpēc Komisija uzskata, ka Apvienotā Karaliste ir apņēmusies ieviest piemērotu instrumentu, lai novērstu jebkādu diskrimināciju, kas pagātnē varētu būt radusies.

⁽²⁶⁾ HMRC vadīja nodokļu un atvieglojumu shēmu.

⁽²⁷⁾ Uzņēmumiem Apvienotajā Karalistē parasti ir noteikta prasība minerālo materiālu nodokļu mērķiem saglabāt nodokļu dokumentāciju sešus gadus.

⁽²⁸⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

5.2.3. Novērtējums saskaņā ar 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā

- (105) Kā norādīts 56. apsvērumā, Komisija nevarēja sniegt pozitīvu novērtējumu par MMN atvieglojumiem saskaņā ar 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā, jo tai bija radušās šaubas saistībā ar Līguma 110. pantu. Tā kā Apvienotā Karaliste ieviesis atbilstošu instrumentu, lai novērstu jebkādu diskrimināciju, kas izriet no minētā pasākuma, Komisija šobrīd var secināt, ka pasākums ir savienojams ar iekšējā tirgus prasībām, pamatojoties uz 2001. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā.
- (106) Komisija ņem vērā BAA iesniegtās piezīmes attiecībā uz pasākuma novērtējumu Lēmumā par procedūras sākšanu, kā arī Apvienotās Karalistes iesniegtās piezīmes šajā jautājumā. Komisija konstatē, ka nav sniegti jauni argumenti, ko Komisija jau nebūtu ņēmusi vērā, kā arī nav iemeslu grozīt Lēmumā par procedūras sākšanu sniegto novērtējumu.

5.2.4. Novērtējums saskaņā ar 2008. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā

- (107) Komisija Lēmumā par procedūras sākšanu novērtēja pasākuma saderīgumu ar iekšējo tirgu atbilstoši 2008. gada Pamatnostādnēm par atbalstu vides jomā. Komisijas novērtējums visos jautājumos bija pozitīvs, izņemot atbilstību 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktam, t. i., vajadzības kritērijiem, kas nosaka, ka MMN izraisītu būtisku ražošanas izmaksu pieaugumu nebija iespējams iekļaut pārdošanas cenās tādējādi, lai rezultātā MMN atvieglojumu saņēmējiem Ziemeļīrijā nerastos būtisks pārdošanas apjoma samazinājums.
- (108) Komisija Lēmumā par procedūras sākšanu norādīja, ka Apvienotā Karaliste nebija atbilstoši ņēmusi vērā ietekmi, ko uz vidējo cenu pieaugumu Ziemeļīrijā radīja apstākļi, ka no minerālajiem materiāliem ražotu apstrādāto produktu ražotāji nekad nebija maksājuši MMN pilnā apmērā, salīdzinot ar vidējo cenu pieaugumu Lielbritānijā 2001. gadā un pēc MMN ieviešanas – 2002. gadā. Apvienotā Karaliste šobrīd ir sniegusi aplēses par šādu apstrādāto produktu ietekmi uz datiem, un tās liecina, ka cenu pieaugums norāda uz neiespējamību iekļaut MMN izmaksas pārdošanas cenās (sk. 46. apsvērumu).
- (109) Turklāt attiecībā uz argumentu par pārdošanas apjomu samazināšanos Komisija norādīja, ka Apvienotā Karaliste nav sniegusi skaidrojumu par minerālo materiālu tirgu attīstību Ziemeļīrijā pēc 2002. gada. Iesniegtie dati liecināja par ražošanas apjomu pieaugumu no 2004. gada līdz 2007. gadam. Kā norādīts 47.–49. apsvērumā, ir iesniegti dati par Ziemeļīrijas minerālo materiālu ražotāju tipisku izlasi, ietverot ziņas par ražošanas tendencēm. Taču šķietami tās lielā mērā atbilst būvniecības tendencēm, kuras būtiski ietekmēja ekonomikas lejupslīde 2008. gadā, līdz ar to tās nav pilnībā pamatotas, lai tās attiecinātu uz pārdošanas apjomu sarukumu MMN ieviešanas rezultātā.
- (110) Tāpat Komisija Lēmumā par procedūras sākšanu norādīja, ka nebija iesniegti dati, kas pamatotu apgalvojumu, ka izmaksu pieaugums ir ietekmējis operatoru apgrozījumu un samazinājis to peļņu. Neraugoties uz lielajiem sarežģījumiem, kas bija jāpārvar, lai iegūtu atbilstošu informāciju, Apvienotā Karaliste tādu sniedza, lai pamatotu minēto apgalvojumu, kā aprakstīts 2.3.4.–2.3.7. sadaļā. Tāpat Apvienotā Karaliste sniedza informāciju, kas liecināja par lielo konkurenci, ar ko nākas sastapties Ziemeļīrijas minerālo materiālu ražotājiem, un par nelielajām iespējām palielināt cenas, jo pastāv plašs savstarpēji aizvietojamu produktu piedāvājums, tirgus vertikālās integrācijas trūkums, liels skaits ražotāju, kam pieder maza tirgus daļa (sk. 34.–40. apsvērumu).
- (111) Tāpat Komisija Lēmumā par procedūras sākšanu atzīmēja, ka pieprasījuma cenu elastīguma dati liecināja par to, ka pieprasījums varētu būt neelastīgs. Šobrīd Apvienotā Karaliste ir parādījusi, ka atbilstošie dati attiecās uz Apvienoto Karalisti kopumā un nav uzskatāms, ka tie ir piemērojami Ziemeļīrijai atsevišķi. Komisija atzīst Apvienotās Karalistes skaidrojumu, ka nav iespējams aprēķināt konkrētu Ziemeļīrijas tirgus elastīgumu.
- (112) Komisija atzīmē, ka saskaņā ar BAA piezīmi par to, ka Apvienotās Karalistes ekonomiskie dati, kas norādīti Lēmuma par procedūras sākšanu 21., 22. un 23. apsvērumā, nav ticami un, iespējams, ir maldinoši, Apvienotā Karaliste sniedza sīkāk izstrādātus papildu datus (27. apsvēruma) par minerālo materiālu cenām Ziemeļīrijā un Lielbritānijā. Dati parāda, ka pilnas likmes MMN patiešām būtu veidojis daudz lielāku pārdošanas cenas daļu jau tāpat novājinātā tirgū.

- (113) Komisija papildus aplūkoja iemeslus, kāpēc MMN Lielbritānijā varēja iekļaut pārdošanas cenā, taču Ziemeļīrijā tas nebija iespējams. Saistībā ar to Komisija atzīst Apvienotās Karalistes novērtējumu, kā aprakstīts 34.–40. apsvērumā, ko savā ziņojumā par Minerālajiem materiāliem ir apliecinājis OFT ⁽²⁹⁾, proti, ka Ziemeļīrijas minerālo materiālu tirgus ir no Lielbritānijas atšķirīgs ģeogrāfiskais tirgus un ka Ziemeļīrijas minerālo materiālu ražotājiem varētu būt mazāka līdzekļu rezerve, lai nodokļa izmaksas pilnā apmērā iekļautu pārdošanas cenās.
- (114) Tāpat Komisija norāda, ka Ziemeļīrijā cenas pieauguma amplitūdu lielā mērā ierobežo augstākas ražošanas izmaksas, kas konstatējamas daudzos apgabalos. Apvienotā Karaliste parādīja, ka dati, ko sniedza četri no pieciem lielākajiem nozares uzņēmumiem, liecināja, ka peļņa jau tāpat ir ārkārtīgi maza un daudzi karjeri vairākus gadus strādā ar zaudējumiem, jo izmaksas par elektroenerģiju un plānošanas atļaujām ir augstākas (sk. 25. apsvērumu).
- (115) Komisija norāda, ka, lai arī Apvienotās Karalistes sniegtie un 2.3.6. sadaļā aplūkoti dati nav sniegti gadu un minerālo materiālu veida griezumā, tie liecina par to, ka minerālo materiālu nozare Ziemeļīrijā piedzīvoja lietu tirdzniecības riskantumu, kopumā pārsniedzot 10 % un sasniedzot pat 24,25 %. Kā norādījusi Apvienotā Karaliste, nedeklarētā importa no Ziemeļīrijas dēļ tirdzniecības riskantums varētu būt daudz lielāks. Līdzšinējā praksē ⁽³⁰⁾ Komisija ir uzskatījusi, ka tirdzniecības riskantums virs 10 % uzskatāms par risku attiecīgās nozares konkurētspējai. Turklāt Komisija atzīst, ka augsts tirdzniecības riskantums kombinācijā ar nelielām tirgus daļām neļauj būtiskas papildu izmaksas iekļaut pārdošanas cenā ⁽³¹⁾, vienlaikus nezaudējot pārdošanas apjomus.
- (116) Taču Komisija atzīmē, ka dati par asfaltu un smilti neliecina par tādu tendenci un šo materiālu tirdzniecības riskantums ir ievērojami zemāks. Smilts un asfalts neatbilst tādām pašām tendencēm kā citi neapstrādāti vai apstrādāti minerālie materiāli. Kopumā statistika liecina par importa un eksporta apjomu samazināšanos. Savukārt smilts un asfalta importa apjoms pēdējos gados ir divkāršojies. Tas, protams, ietekmē tirdzniecības riskantuma aprēķinus. Ir jāatzīmē, ka uz importētajiem apstrādātajiem minerālajiem materiāliem MMN neattiecas, kas nozīmē, ka pēc MMN atviegrojuma atcelšanas, kad Ziemeļīrijas asfaltam bija piemērojams MMN pilnā apmērā, importētais asfalts automātiski kļuva daudz lētāks. Tāpēc, iespējams, šī cenu starpība ietekmēja importa tendences.
- (117) Turklāt Komisija norāda, ka minerālo materiālu tirgus visa veida neapstrādātiem minerālajiem materiāliem pārstāv vienu un to pašu produktu tirgu. Tas tā ir, pateicoties dažādo neapstrādāto minerālo materiālu savstarpējai aizvietojamībai, un OFT to ir apliecinājis 2012. gada ziņojumā ⁽³²⁾, kad tas novērtēja minerālo materiālu (neapstrādāto minerālo materiālu), cementa un gatavā maisījuma betona tirgus un atsevišķi nenodalīja minerālo materiālu tirgu. Tāpēc Komisija secina, ka atšķirīgie tirdzniecības riskantuma līmeņi smiltij un asfaltam, salīdzinot ar citiem minerālo materiālu veidiem, nav attiecināmi uz to novērtējumu, tā kā, pirmkārt, smilts un asfalts ir aplūkoti kopā, lai arī tie pieder atšķirīgiem produktu tirgiem (smilts – pirmās kategorijas šķembu minerālajiem materiāliem, savukārt asfalts – apstrādātiem minerālajiem materiāliem), un, otrkārt, datus ietekmē importa tendences, kas, iespējams, attiecas uz asfaltu.
- (118) Noslēgumā Komisija uzskata, ka šobrīd Apvienotā Karaliste ir parādījusi, ka MMN radītu būtisku ražošanas izmaksu pieaugumu nav bijis iespējams iekļaut pārdošanas cenās, vienlaikus būtiski nesamazinoties pārdošanas apjomiem, un ka ir nodrošināta atbilstība saderīguma nosacījumam, kas paredzēts 2008. gada Pamatnostādņu par atbalstu vides jomā 158. punkta c) apakšpunktā.
- (119) Līdz ar to Komisija sniedz pozitīvu novērtējumu par pasākuma saderību ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu atbilstoši 2008. gada Pamatnostādņiem par atbalstu vides jomā.

6. NOSLĒGUMS

- (120) Kā skaidrots Lēmuma par procedūras sākšanu 40. apsvērumā, Komisija konstatēja, ka Apvienotā Karaliste Ziemeļīrijā bija nelikumīgi īstenojusi grozīto MMN atvieglojumu, tādējādi pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. Taču, ievērojot pasākuma ar atpakaļejošu spēku saistības, ko uzņēmusies Apvienotā Karaliste, Komisija atzīst grozītos atvieglojumus no MMN par saderīgiem ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu atbilstoši 2008. gada Pamatnostādņiem par atbalstu vides jomā,

⁽²⁹⁾ Minerālie materiāli – OFT iemesls nodot Konkurences komisijai izskatīšanai tirgus situāciju no 2012. gada janvāra

⁽³⁰⁾ Lēmums N 327/08 – Dānija, 64. apsvērumus.

⁽³¹⁾ Turpat, 30, 66. apsvērumus.

⁽³²⁾ Turpat, 28.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Grozītais atvieglojums no minerālo materiālu nodokļa, ko Apvienotā Karaliste īstenojusi laikposmā no 2004. gada 1. aprīļa līdz 2010. gada 30. novembrim, ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē ar nosacījumu, ka Apvienotā Karaliste pilda 2. pantā norādītās apņemšanās.

2. pants

1. Lai novērstu diskrimināciju, ar ko saskārušies uzņēmumi, kuri importēja minerālos materiālus uz Ziemeļīriju, maksājot minerālo materiālu nodokli pilnā apmērā, bez iespējas gūt labumu no grozītajiem Ziemeļīrijā piemērotā nodokļa atvieglojumiem, Apvienotās Karalistes iestādes īsteno mehānismu, lai ar atpakaļejošu spēku atļidzinātu 80 % no nodokļiem, kas tika pilnā apmērā iekasēti no minerālo materiālu importētājiem Ziemeļīrijā laikposmā no 2004. gada 1. aprīļa līdz 2010. gada 30. novembrim.

2. Atlīdzības mehānismā ir paredzēts vienu gadu ilgs reģistrācijas periods Ziemeļīrijas Vides departamentā, sākot no likumprojekta publikācijas dienas. Atlīdzības mehānisma darbība turpināsies četrus gadus no tā spēkā stāšanās dienas.

3. Atlīdzības mehānisma tiesiskais regulējums tiks izstrādāts nākamajā iespējamajā budžeta likumprojektā pēc šā lēmuma pieņemšanas.

4. Atlīdzības mehānismā netiks ierobežots līdzekļu apmērs, un tajā ietilps procentu maksājumi atbilstoši likmei, kas aprēķināta saskaņā ar 9. pantu 2004. gada 21. aprīļa Regulā (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Regulu (EK) Nr. 659/1999.

5. Apvienotā Karaliste plaši izplatīs informāciju par atlīdzības mehānismu, tostarp ar reklāmas palīdzību valsts presē Ziemeļīrijā un Īrijas Republikā.

3. pants

Viena gada laikā kopš šā lēmuma paziņošanas dienas Apvienotā Karaliste informēs Komisiju par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu atbilstību lēmumam.

Tai jānosūta Komisijai ikgadējie pārskati par 2. pantā minēto atlīdzības procedūru, sākot no dienas, kad šis lēmums ir ticis paziņots, līdz 2. panta 2. punktā minētā četru gadu ilgā perioda beigām.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2014. gada 4. augustā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1584**(2014. gada 1. oktobris)****par valsts atbalstu SA.23098 (C 37/07) (ex NN 36/07), ko Itālija piešķirusi *Società di Gestione dell'Aeroporto di Alghero So.Ge.A.AL S.p.A.* un dažādiem gaisa pārvadātājiem, kas darbojas Algēro lidostā**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 6838)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc ieinteresēto personu uzaicināšanas iesniegt piezīmes ⁽¹⁾ saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem un ņemot vērā viņu piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Komisija 2003. gada 22. decembrī saņēma sūdzību no Itālijas gaisa pārvadātāja *Air One S.p.A.* (turpmāk "Air One") par iespējamo nelikumīgo atbalstu, ko vairāki Itālijas lidostu pārvaldītāji ir piešķirusi *Ryanair Ltd.* (turpmāk "Ryanair") kā vairākus līgumus, kuros noteikti īpaši darbības nosacījumi lidostās. Attiecīgās lidostas bija Algēro, Peskāras un Romas lidosta, ko pārvalda attiecīgi *Società di Gestione dell'Aeroporto di Alghero So.Ge.A.AL S.p.A.* (turpmāk "So.Ge.A.AL"), *SAGA S.p.A.* un *Aeroporti di Roma S.p.A.*, kā arī Pizas, Trevizo un Bergāmo lidostas (turpmāk "Orio al Serio").
- (2) *Air One* ar vēstuli, kas datēta ar 2004. gada 11. jūniju, aicināja Komisiju formulēt savu nostāju attiecībā uz tā sūdzību atbilstīgi Līguma 265. pantam un Vispārējā tiesā iesniedza pieteikumu par bezdarbību. Tiesa šo prasību noraidīja ⁽²⁾.
- (3) Ar 2004. gada 9. jūlija vēstuli Komisija nosūtīja sūdzības nekonfidenciālo versiju Itālijai. Pēc tam, kad Komisija piekrita termiņa pagarinājumam, Itālija iesniedza savas piezīmes par sūdzību ar vēstulēm, kas datētas ar 2004. gada 5. oktobri un 2004. gada 5. novembri.
- (4) Komisija ar 2005. gada 14. marta vēstuli pieprasīja papildu informāciju. Pēc tam, kad Komisija bija piekritusi pagarināt termiņu, Itālija 2005. gada 17. jūnijā iesniedza pieprasīto informāciju. Papildu informāciju Itālija nosūtīja Komisijai 2005. gada 30. jūnijā.
- (5) Ar 2005. gada 21. novembra vēstuli *Air One* pieprasīja Komisijai attiecināt izmeklēšanu arī uz Bari un Brindizi lidostām. Ar 2006. gada 18. maija vēstuli *Air One* oficiāli aicināja Komisiju formulēt savu nostāju atbilstīgi Līguma 265. pantam. Komisija atbildēja ar 2006. gada 14. jūlija vēstuli.
- (6) *Air One* 2006. gada 26. oktobra un 2007. gada 10. janvāra vēstulēs pauda iebildumus tikai par iespējamo atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar līgumiem starp Algēro lidostas pārvaldītāju *So.Ge.A.AL* un *Ryanair*. *Air One* 2007. gada 12. februārī aicināja Komisiju rīkoties atbilstīgi Līguma 265. pantam.

⁽¹⁾ OV C 38, 12.2.2008., 19. lpp., un OV C 40, 12.2.2013., 15. lpp.⁽²⁾ Tiesas 2006. gada 10. maija spriedums lietā T-395/04 *Air One SpA/Eiropas Savienības Komisija* (Krājums 2006, II-1347. lpp.).

- (7) Komisija 2006. gada 27. jūnija un 2006. gada 30. novembra vēstulēs pieprasīja papildu informāciju no Itālijas. Uz pieprasījumu tika daļēji atbildēts Itālijas 2007. gada 17. janvāra vēstulē. Komisija ar vēstuli, kas datēta ar 2007. gada 19. februāri, pieprasīja papildu informāciju no Itālijas. Itālija atbildēja uz šo pieprasījumu ar 2007. gada 16. marta un 2007. gada 26. marta vēstulēm.
- (8) Pēc tam, kad bija pārbaudīta Itālijas iesniegtā informācija, Komisija 2007. gada 12. septembrī nolēma uzsākt izmeklēšanas procedūru, kas izklāstīta Līguma 108. panta 2. punktā (turpmāk "2007. gada lēmums"). 2007. gada lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par izmeklēšanā aplūkotajiem pasākumiem.
- (9) Ar 2007. gada 15. oktobra un 2007. gada 22. oktobra vēstulēm Itālija lūdza Komisiju pagarināt termiņu apsvērumu iesniegšanai par novērtējumu 2007. gada lēmumā. Komisija pagarināja termiņu ar 2007. gada 23. oktobra vēstuli. Itālija iesniedza apsvērumus par 2007. gada lēmumu 2007. gada 14. novembrī.
- (10) Komisija 2008. gada 12. februārī publicēja 2007. gada lēmuma labojumu ⁽⁴⁾.
- (11) *Ryanair* 2008. gada 18. februārī iesniedza apsvērumus par novērtējumu 2007. gada lēmumā. *So.Ge.A.AL* iesniedza apsvērumus tajā pašā dienā. *So.Ge.A.AL* iesniedza papildu informāciju 2008. gada 16. jūnija vēstulē. Itālija 2008. gada 20. februārī pārsūtīja Komisijai Sardīnijas reģiona (RAS) apsvērumus.
- (12) *Ryanair* un *So.Ge.A.AL* apsvērumi tika nosūtīti Itālijai ar 2008. gada 28. februāra vēstuli.
- (13) Ar 2008. gada 20. jūnija vēstuli *Air One* papildināja sākotnējo sūdzību. Komisija 2008. gada 10. decembrī nosūtīja šo vēstuli Itālijai, lai tā varētu izteikt piezīmes. Itālijas iestādes ar 2009. gada 15. janvāra vēstuli lūdza pagarināt termiņu piezīmju iesniegšanai par *Air One* vēstuli. Komisija vēstulē, kas datēta ar 2009. gada 20. janvāri, piekrita pagarināt termiņu. Itālija 2009. gada 13. februārī iesniedza Komisijai savus apsvērumus.
- (14) Komisija 2008. gada 1. septembrī sazinājās ar *Ecorys Netherlands BV* (turpmāk "*Ecorys*") un pasūtīja ekonomisku novērtējumu saistībā ar vairākām procesā esošām valsts atbalsta izmeklēšanām, tostarp to, kas attiecas uz Algēro lidostu. Analīze cita starpā attiecas uz lidostas pārvaldītāja *So.Ge.A.AL* un vietējo pašpārvalžu rīcību saistībā ar līgumiem, kas noslēgti starp *So.Ge.A.AL* un gaisa pārvadātājiem, un to, cik lielā mērā vienošanās ar gaisa pārvadātājiem, kas darbojas Algēro lidostā, atbilst tirgus ekonomikas dalībnieka principam (MEOP). *Ecorys* iesniedza galīgo ziņojumu 2011. gada 30. martā (turpmāk "*Ecorys* ziņojums").
- (15) *Ryanair* ar 2010. gada 5. marta vēstuli iesniedza Komisijai papildu informāciju par visām procesā esošajām valsts atbalsta izmeklēšanām, kuras attiecas uz *Ryanair*, starp kurām viena bija saistībā ar Algēro lidostu.
- (16) Komisija 2011. gada 30. martā nosūtīja papildu informācijas pieprasījumu Itālijai. Ar to pašu vēstuli Komisija nosūtīja Itālijai *Ecorys* ziņojuma tulkojumu angļu valodā.
- (17) Komisija nosūtīja informācijas pieprasījumu pārvadātājam *Ryanair* 2011. gada 8. aprīlī. *Ryanair* atbildēja uz šo pieprasījumu ar 2011. gada 22. jūlija vēstuli.
- (18) Itālija ar 2011. gada 23. maija un 2011. gada 30. maija vēstulēm lūdza pagarināt termiņu informācijas iesniegšanai, ko Komisija pieprasīja 2011. gada 30. martā. Ar to pašu vēstuli Itālija pieprasīja *Ecorys* ziņojuma tulkojumu no angļu valodas itāļu valodā. Itālija 2011. gada 1. jūnijā apstiprināja tulkojuma pieprasījumu. Komisija 2011. gada 1. augustā nosūtīja Itālijai *Ecorys* ziņojuma tulkojumu itāļu valodā.
- (19) Itālija (RAS un Itālijas Satiksmes ministrija) ar 2011. gada 31. augusta un 2011. gada 9. septembra vēstulēm atbildēja uz informācijas pieprasījumu, ko Komisija nosūtīja 2011. gada 30. martā.
- (20) Komisija ar 2011. gada 19. oktobra vēstuli pārsūtīja Itālijai *Ryanair* 2011. gada 22. jūlija atbildi. Itālija ar 2011. gada 16. novembra vēstuli lūdza pagarināt piezīmju iesniegšanas termiņu. Ar to pašu vēstuli Itālija lūdza

⁽³⁾ OVC 12, 17.1.2008., 7. lpp.

⁽⁴⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

- tulkojumu itāļu valodā Tirgus ekonomikas ieguldītāja principa ekonomiskā novērtējuma ziņojumam (turpmāk "2011. gada MEOP ziņojums"), kas bija pievienots *Ryanair* atbildei. Komisija ar 2011. gada 17. novembra vēstuli piekrita pagarināt termiņu. Komisija 2012. gada 23. janvārī nosūtīja Itālijai 2011. gada MEOP ziņojuma tulkojumu itāļu valodā. Itālija 2012. gada 15. februārī iesniedza piezīmes par *Ryanair* apsvērumiem, proti, par 2011. gada MEOP ziņojumu.
- (21) Komisija 2012. gada 17. februārī nosūtīja informācijas pieprasījumu *Ryanair* par virkni procesā esošu valsts atbalsta izmeklēšanu, tostarp to, kas noris par Algēro lidostu. *Ryanair* atbildēja uz šo pieprasījumu ar 2012. gada 16. aprīļa vēstuli.
- (22) Komisija 2012. gada 27. jūnijā paplašināja oficiālo izmeklēšanas procedūru, lai ietvertu tajā papildu pasākumus, ko veic Itālija, bet kas nebija ietverti *Air One* sūdzībā (turpmāk "2012. gada lēmums") ⁽⁵⁾. 2012. gada lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savas piezīmes par pasākumiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana.
- (23) Itālija apsvērumus par 2012. gada lēmumu iesniedza 2012. gada 31. augustā, 2012. gada 3. oktobrī, 2012. gada 19. oktobrī, 2012. gada 22. oktobrī un 2013. gada 20. februārī. Komisija saņēma piezīmes no četrām ieinteresētajām personām: *So.Ge.A.AL*, *Ryanair*, *Airport Marketing Services Ltd.* (turpmāk "AMS") un *Unioncamere*. *Ryanair* vēstulei bija pievienots atjaunināts MEOP ziņojums (turpmāk "2013. gada MEOP ziņojums"). Komisija nosūtīja ieinteresēto personu piezīmes Itālijai, kurai tika sniegta iespēja atbildēt. Itālijas apsvērumi par ieinteresēto personu piezīmēm tika saņemti 2013. gada 6. septembrī un 2013. gada 13. novembrī.
- (24) No *Ryanair* tika saņemtas vairākas vēstules – 2013. gada 20. decembrī, 2014. gada 17., 24., un 31. janvārī. Komisija visas vēstules, kas attiecās uz Algēro lidostu, pārsūtīja Itālijai 2014. gada 9. janvārī un 2014. gada 5. februārī. Itālija 2014. gada 24. februārī pieprasīja Komisijas 2014. gada 5. februārī pārsūtīto *Ryanair* vēstulu tulkojumu itāļu valodā. Saskaņā ar pieprasījumu Komisija ar 2014. gada 8. aprīļa vēstuli nosūtīja Itālijai *Ryanair* vēstulu tulkojumu itāļu valodā.
- (25) Komisija ar 2013. gada 23. decembra vēstuli pieprasīja papildu informāciju no Itālijas par pasākumiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana. Pēc sākotnēji noteiktā termiņa pagarināšanas Itālija 2014. gada 18. februārī sniedza daļēju atbildi uz Komisijas pieprasījumu. Itālijai 2014. gada 4. martā tika atgādināts par tās pienākumu sniegt visaptverošu atbildi uz visiem jautājumiem, kas tai tika uzdoti Komisijas 2013. gada 23. decembra vēstulē. Itālija sniedza pieprasīto informāciju 2014. gada 25. marta vēstulē.
- (26) Komisija 2014. gada 14. martā informēja Itāliju un procedūrā ieinteresētās personas, ka 2014. gada 20. februārī tika pieņemtas Komisijas Pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām (turpmāk "2014. gada Aviācijas pamatnostādnes") ⁽⁶⁾, un aicināja Itāliju iesniegt piezīmes 20 darbadienu laikā no 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu publicēšanas. Itālija neatbildēja uz Komisijas 2014. gada 14. marta vēstuli.
- (27) Komisija ar 2014. gada 21. marta vēstuli pieprasīja no Itālijas papildu informāciju. Pēc noteiktā sākotnējā termiņa pagarināšanas Itālija pieprasīto informāciju iesniedza 2014. gada 25. aprīlī un 2014. gada 8. maijā.
- (28) 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes tika publicētas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2014. gada 4. aprīlī. Ar tām aizstāj 2005. gada Vadlīnijas par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām (turpmāk "2005. gada Aviācijas pamatnostādnes") ⁽⁷⁾.
- (29) *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2014. gada 15. aprīlī tika publicēts paziņojums, ar kuru dalībvalstis un ieinteresētās personas tika uzaicinātas viena mēneša laikā no publicēšanas dienas iesniegt piezīmes par 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu piemērošanu šajā lietā. *So.Ge.A.AL* iesniedza piezīmes 2014. gada 8. maijā. *So.Ge.A.AL* piezīmes tika nosūtītas Itālijai 2014. gada 22. maijā.
- (30) Komisija ar 2014. gada 26. maija vēstuli pieprasīja no Itālijas papildu informāciju. Itālija sniedza pieprasīto informāciju 2014. gada 10. jūnijā, 2014. gada 28. jūlijā, 2014. gada 20. un 27. augustā un 2014. gada 1. un 19. septembrī.

⁽⁵⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

⁽⁶⁾ OVC 99, 4.4.2014., 3. lpp.

⁽⁷⁾ OVC 312, 9.12.2005., 1. lpp.

- (31) Ar 2014. gada 11. septembra vēstuli Itālija informēja Komisiju, ka izņēmuma kārtā tā piekūr, ka šis lēmums tiek pieņemts tikai angļu valodā.

2. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR ALGĒRO LIDOSTU

- (32) Algēro lidosta atrodas Itālijas salas Sardīnijas ziemeļrietumos. Sākotnēji Algēro tika izveidota kā militārā lidosta un civilajai satiksmei tika atvērta 1974. gadā. Lidostas infrastruktūras un iekārtas pieder valstij ar *Ente Nazionale Aviazione Civile* (turpmāk "ENAC") – Itālijas Nacionālās civilās aviācijas iestādes – starpniecību.
- (33) Attiecībā uz attālumu no Algēro lidostas līdz citām Sardīnijas lidostām jānorāda, ka Algēro lidosta atrodas 128 km no Olbijas lidostas, 133 km no Oristāno lidostas, 225 km no Tortoli–Arbataksas lidostas un 235 km no Kaljāri lidostas ⁽⁸⁾. Itālija uzskata, ka ģeogrāfiskā novietojuma dēļ un transporta tīkla (sauszemes un dzelzceļa) īpašā raksturojuma dēļ Algēro lidosta nav aizstājama ne ar vienu no līdzās esošajām lidostām.
- (34) Pasažieru plūsma lidostā ir pieaugusi no 663 570 pasažieriem 2000. gadā līdz vairāk nekā 1 miljoniem 2005. gadā un gandrīz 1,6 miljoniem 2013. gadā.

1. tabula

Pasažieru plūsma Algēro lidostā

Gads	Pasažieri
2000	663 570
2001	680 854
2002	803 763
2003	887 127
2004	997 674
2005	1 078 671
2006	1 069 595
2007	1 299 047
2008	1 379 791
2009	1 506 080
2010	1 387 287
2011	1 513 245
2012	1 512 954
2013	1 563 020

- (35) Kopš 2000. gada *Ryanair* ir bijusi galvenā aviosabiedrība, kas izmantojusi šo lidostu. Tomēr kopš 2000. gada lidostā darbojušās arī citas aviosabiedrības, tostarp zemo cenu aviosabiedrības (*Germanwings*, *Air Italy*, *Air Dolomiti*, *Air Vallée*, *Meridiana*, *Alpi Eagles*, *bmibaby*, *easyJet*, *Air One*, *Volare* un *Alitalia*) ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Skatīt <http://servizi.aci.it/distanze-chilometriche-web>.

⁽⁹⁾ Izmeklēšanas laikā Itālija informēja Komisiju, ka *Volare* juridiskais tiesību pārņēmējs ir *CAI Second S.p.A.*, *Alitalia – Compagnia Aerea Italiana S.p.A.* meitasuzņēmums. Līdzīgi *Air One S.p.A.* apvienojās ar *Alitalia – Compagnia Aerea Italiana S.p.A.*

- (36) Algēro lidostā nodevas, kas tiek piemērotas aviosabiedrībām, parasti tiek noteiktas, par pamatu ņemot publicēto lidostas maksu sarakstu, kurā ir iekļautas šādas pozīcijas: pacelšanās un nolaišanās maksa, pasažieru maksa, drošības maksa, bagāžas pārbaudes maksa un maksa par apkalpošanu uz zemes.

3. ALGĒRO LIDOSTAS PĀRVALDĪBA

3.1. *So.Ge.A.AL*

- (37) *So.Ge.A.AL* dibināta 1994. gadā kā Algēro lidostas pārvaldītājs. Uzņēmuma sākumkapitāls bija ITL 200 miljoni (EUR 103 291,4), ko pilnībā parakstījušas valsts iestādes. Kapitāla lielākā daļa piederēja RAS (tieši vai netieši ar *Società Finanziaria Industriale Regione Sardegna – SFIRS S.p.A* (turpmāk “*SFIRS*”)) starpniecību. *SFIRS* tika izveidots kā RAS ⁽¹⁰⁾ ieguldījumu uzņēmums.
- (38) Lai gan *So.Ge.A.AL* kapitāla sastāvs gadu gaitā ir mainījies, kopš 1994. gada uzņēmums vienmēr pilnībā ir piederējis valsts iestādēm: Sasāri Tirdzniecības palātai, Sasāri provincei, Sasāri pašvaldībai, Algēro pašvaldībai un *SFIRS S.p.A*.
- (39) 2010. gadā 80,20 % *So.Ge.A.AL* akciju piederēja RAS un 19,80 % – *SFIRS*.

3.2. PĀRVALDĪBAS KONCESIJA

- (40) *So.Ge.A.AL* 2007. gada 28. maijā parakstīja ar ENAC konvenciju par Algēro lidostas četrdesmit gadu “visaptverošas” pārvaldības koncesiju ⁽¹¹⁾ (turpmāk “Konvencija”) ⁽¹²⁾. Līdz 2007. gadam Algēro lidostu pārvaldīja *So.Ge.A.AL* uz 1999. gada 11. februārī piešķirtās “pagaidu” pārvaldības koncesijas pamata.
- (41) Itālijā koncesiju lidostas pārvaldībai piešķir ENAC, par pamatu ņemot ilgtspējas novērtējumu darījumdarbības plānam, kurā ietverts rīcības plāns, ieguldījumu plāns un finanšu ekonomiskais plāns. Rīcības plānā lidostas pārvaldītājs norāda ekonomiskās plānošanas stratēģijas, kā arī organizatorisko struktūru. Ieguldījumu plānu veido īss ziņojums par plānotajām darbībām un to tehniskā, ekonomiskā un administratīvā priekšizpēte. Finanšu ekonomiskais plāns atspoguļo lidostas pārvaldības finansiālo bilanci.
- (42) Saskaņā ar Konvencijas 8. pantu *So.Ge.A.AL* ieņēmumus veido:
- lidostu lietotāju nodevas atbilstoši Itālijas 1976. gada 5. maija Likumam Nr. 324 un tā grozījumiem;
 - iekraušanas un izkraušanas nodevas precēm, kas tiek pārvadātas pa gaisu saskaņā ar Itālijas 1974. gada 16. aprīļa Likumu Nr. 117;

⁽¹⁰⁾ RAS pieder 100 % *SFIRS* akciju kapitāla. *SFIRS* gatavo plānus un programmas un pamatnostādņu projektus reģiona ekonomiskajai un sociālajai attīstībai.

⁽¹¹⁾ Lidostas infrastruktūra pieder ENAC, kas to pārvalda tieši vai piešķir to trešām personām, izmantojot koncesiju. Tradicionāli Itālijā ir pastāvējuši četru veidu lidostu pārvaldības modeļi: i) lidostas, ko tieši vadījusi valsts, kas bija atbildīga par visas lidostas infrastruktūras būvi un uzturēšanu un visām saistītajām izmaksām un paturēja visus ieņēmumus; ii) lidostas, kas tika vadītas, izmantojot *pagaidu* koncesiju; šādā gadījumā lidostas pārvaldītājs uz pagaidu pilnvaras pamata varēja izmantot lidostas infrastruktūru un paturēt ieņēmumus no komercdarbības; iii) lidostas, kas tika vadītas, izmantojot *dalēju* koncesiju; šādā gadījumā lidostas pārvaldītājs paturēja visus ieņēmumus no pasažieru un kravas termināļu izmantošanas un galvenajiem lidostas pakalpojumiem (piem., apkalpošanas pakalpojumi), bet valsts ar ENAC starpniecību paturēja visus ieņēmumus no lidostas maksām (nolaišanās un pacelšanās maksas, lidmašīnu novietošanas maksas un pasažieru pieņemšanas maksas); iv) lidostas, kas tika pārvaldītas, izmantojot *visaptverošu* koncesiju; šajā gadījumā lidostas pārvaldītājs bija atbildīgs par visas infrastruktūras (tostarp gaisa) pārvaldīšanu un visu lidostas pakalpojumu sniegšanu un iekasēja visus ieņēmumus no lidostas darbībām laika periodā līdz pat četrdesmit gadiem. Sākot no 2007. gada, ENAC drīkst uzticēt *dalējās* koncesijas turētājiem (tostarp tiem, kam tikai *uz laiku* uzticēta infrastruktūras pārvaldīšana) lidostas pārvaldību, izmantojot *visaptverošu* pārvaldības režīmu, ierobežojot tiesības izmantot ieņēmumus no lietotāja tiesībām tikai steidzamiem pasākumiem, kas jāveic lidostas pārvaldītājam, lai veiktu savu darbību, kā tas noteikts rīcības plānā (*Piano di interventi*).

⁽¹²⁾ Starpministriju dekrēts 125 T par koncesijas piešķiršanu *So.Ge.A.AL* tika izdots 2007. gada 3. augustā.

- c) koncesijas nodevas par drošības pakalpojumiem, kas noteiktas saskaņā ar Itālijas Likumu Nr. 248/2005 un tā turpmākajiem grozījumiem;
- d) ieņēmumi, kas tieši vai netieši izriet no lidostas vadības, kā arī no trešo personu veiktas lidostas zonas un iekārtu izmantošanas, kā tas noteikts Itālijas Dekrētlukumā Nr. 18/1999.
- (43) Lidostu pārvaldītājiem ir jāmaksā ikgadēja koncesijas nodeva ENAC par tiesībām vadīt lidostu tādā apmērā un saskaņā ar procedūru, kas noteikta attiecīgajos spēkā esošajos tiesību aktos (sīkāk par koncesijas nodevu noteikšanu skatīt 155.–157. apsvērumu).
- (44) Saskaņā ar Konvencijas 12. pantu katru gadu, sākot ar koncesijas piešķiršanas gadu, lidostas pārvaldītājam ir jāiesniedz ENAC ziņojums par rīcības plāna īstenošanas statusu. Turklāt lidostas pārvaldītājam ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms katra koncesijas četru gadu perioda beigām jāiesniedz ENAC apstiprināšanai darījumdarbības plāns (tostarp ieguldījumu plāns un rīcības plāns) nākamajam četru gadu periodam. Ja lidostas pārvaldītājs nepilda šos pienākumus, tiek piemērota sodanauda.
- (45) Saskaņā ar Konvencijas 14.bis pantu koncesija tiek atsaukta un Konvencijas darbība tiesiski izbeigta: i) ja noteiktā termiņā netiek īstenoti pasākumi, kas izklāstīti 44. apsvērumā; ii) ja vairāk nekā par divpadsmit mēnešiem tiek aizkavēta koncesijas nodevas maksāšana, kas jāmaksā lidostas pārvaldītājam; iii) bankrota gadījumā vai iv) ja līdz pirmā četru gadu perioda beigām netiek panākts finanšu un ekonomikas līdzsvars.

3.3. SABIEDRISKĀS KĀRTĪBAS JOMA

- (46) Itālija ar 2014. gada 18. februāra vēstuli paziņoja, ka *So.Ge.A.AL* neveic darbības, kas ietilpst sabiedriskās kārtības jomā ⁽¹³⁾.
- (47) Tomēr *So.Ge.A.AL*, īstenojot publiskās pilnvaras, piešķir lidostas telpas konkrētu valsts pakalpojumu sniegšanai un uzņemas izmaksas par konkrētu zonu uzturēšanu un administrēšanu.
- (48) Itālija ar 2014. gada 10. jūnija vēstuli ⁽¹⁴⁾ pārskatīja savu nostāju un paziņoja, ka izmaksas, kas rodas šo lidostas telpu administrēšanai, ietilpst sabiedriskās kārtības jomā. Attiecībā uz tiesisko regulējumu Itālija iesniedza paziņojumu, ka pastāv tiesību normas, kas strikti nosaka, ka šīs ir lidostu pārvaldītāju izmaksas. Konkrēti, lidostas pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt ENAC un citām valsts iestādēm (Gaisa robežu policijai, Muitas aģentūrai, Finanšu sardzei, Jūras lietu, gaisa un robežu veselības birojam, Itālijas Sarkanajam Krustam, Ugunsdzēsības dienestam, policijai) konkrētas lidostas zonas un uzņemt atbilstošas administrācijas un uzturēšanas izmaksas ⁽¹⁵⁾. Pienākums lidostas pārvaldītājiem nodot valsts iestāžu rīcībā lidostas telpas un uzņemt attiecīgās izmaksas ir paredzēts Ietvarkonvencijā par Itālijas lidostu pārvaldības pilnvaru piešķiršanu, kas noteikta Itālijas Satiksmes un navigācijas ministrijas 1999. gada 20. oktobra Rīkojumā Nr. 12479, kas pieņemts, piemērojot Ministrijas 1997. gada Likumu Nr. 521. Attiecīgie nosacījumi tika iestrādāti Konvencijā, kuras 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēts pienākums lidostas pārvaldītājam "veikt darbības, kas nepieciešamas tādu darbību atbalstam, kas ir valsts atbildībā, saistībā ar ārkārtas situācijām un veselības pakalpojumiem lidostu telpās". Saskaņā ar Itālijas paziņojumu kopējās *So.Ge.A.AL* darbības izmaksas šo zonu uzturēšanai laikposmā 2000.–2010. gads veido EUR 2 776 073 ⁽¹⁶⁾.
- (49) Turklāt Itālija iesniedza informāciju, ka EUR 1 284 133 no kopējām ieguldījumu izmaksām jaunajā terminālī būtu vienādas ar tādu zonu būvniecības izmaksām, kādas *So.Ge.A.AL* ir pienākums piešķirt valsts iestādēm, un tādēļ tās var kvalificēt kā izmaksas, kas radušās, nodrošinot darbības, kas ietilpst sabiedriskās kārtības jomā (skatīt arī 86. apsvērumu).

⁽¹³⁾ Šajā saistībā Komisija atgādina, ka Eiropas Savienības Tiesa ir lēmusi, ka darbības, par kurām parasti ir atbildīga valsts, pildot savas oficiālās pilnvaras, kas saistītas ar valsts varas īstenošanu, nav saimnieciska rakstura darbības un valsts atbalsta noteikumi parasti uz tām neattiecas. Šajā saistībā skatīt lietu C-118/85 Komisija/Itālija (*Recueil* 1987, 2599. lpp., 7. un 8. punkts), lietu C-30/87 *Bodson/Pompes funèbres des régions libérées* (*Recueil* 1988, I-2479. lpp., 18. punkts), lietu C-364/92 *SAT/Eurocontrol* (*Recueil* 1994, I-43. lpp., 30. punkts) un lietu C-113/07 *P Selex Sistemi Integrati/Komisija* (Krājums 2009, I-2207. lpp., 71. punkts).

⁽¹⁴⁾ Atbildot uz Komisijas informācijas pieprasījumu 2014. gada 26. maijā.

⁽¹⁵⁾ 2007. gada Konvencijas 4. panta 7. un 8. punkts un 11. pants.

⁽¹⁶⁾ Itālijas 2014. gada 10. jūnija vēstules 22. pielikums.

3.4. SO.GE.A.AL MAKSĀTĀS KONCESIJAS NODEVAS

- (50) So.Ge.A.AL maksātās (pārvaldības un drošības) koncesijas nodevas laikposmā no 2000. līdz 2010. gadam ir parādītas 2. tabulā ⁽¹⁷⁾.

2. tabula

So.Ge.A.AL maksātās koncesijas nodevas 1998.–2010. gadā (EUR)

Apraksts	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Pārvaldības koncesijas nodeva ministrijai	139 572	166 505	243 880	266 205	312 950	371 912	418 358
Drošības koncesijas nodeva	—	—	—	—	—	—	—
Kopā	139 572	166 505	243 880	266 205	312 950	371 912	418 358
Apraksts	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Kopā
Pārvaldības koncesijas nodeva	473 836	119 197	171 019	232 130	267 009	171 005	2 643 514
Drošības koncesijas nodeva	7 092	37 324	45 439	48 205	52 618	48 571	239 249
Kopā	480 928	156 539	216 458	280 335	319 627	219 575	2 882 763

3.5. So.Ge.A.AL FINANŠU STĀVOKLIS

- (51) So.Ge.A.AL finanšu rezultāti laikposmā 2000.–2010. gads bija negatīvi. Saskaņā ar Itālijas pausto uzņēmuma sliktie rādītāji bija rezultāts tam, ka aizkavējās “visaptverošas” koncesijas piešķiršana lidostas pārvaldībai. Pēc koncesijas piešķiršanas ekonomiskā krīze izraisīja strauju pasažiera skaita kritumu, kas negatīvi ietekmēja lidostas darbību.
- (52) Itālija 2011. gada augustā iesniedza Komisijai ziņojumu, kurā tika novērtēts Algēro lidostas finanšu stāvoklis laikposmā 2000.–2010. gads (turpmāk “Accuracy ziņojums”) ⁽¹⁸⁾. Saskaņā ar Accuracy ziņojumu So.Ge.A.AL gada finanšu rezultāti bija šādi:

3. tabula

So.Ge.A.AL finanšu rezultāti 2000.–2010. gadam (tūkstošos EUR)

Gads	Rezultāts
2000	(32,2)
2001	(790,7)
2002	(47,3)
2003	(951,0)
2004	(2 981,7)

⁽¹⁷⁾ Papildus koncesijas nodevai par lidostas pārvaldību, sākot no 2005. gada, So.Ge.A.AL maksāja arī “drošības koncesijas nodevu” par tiesībām sniegt drošības pakalpojumus lidostā un maksu par drošības pakalpojumiem.

⁽¹⁸⁾ “Projekts Nuraghe – Il caso So.Ge.A.AL, 2011. gada 29. augusts, sagatavojis Accuracy, iesniegts Komisijai ar Itālijas 2011. gada 31. augusta vēstuli, 1. pielikums.

Gads	Rezultāts
2005	(2 064,7)
2006	(1 108,2)
2007	(1 800,8)
2008	(4 577,3)
2009	(12 404,1)
2010	(1 847,2)

- (53) Izmeklēšanas laikā Itālija iesniedza Komisijai *So.Ge.A.AL* gada pārskatus (*Relazione sulla gestione del bilancio*) par laikposmu 2000.–2010. gads⁽¹⁹⁾.
- (54) 2001. gadā *So.Ge.A.AL* ziņoja par zaudējumiem ITL 1 530 960 048 apmērā. Arī *So.Ge.A.AL* 2002. un 2003. gadā ziņotie finanšu rādītāji bija negatīvi.
- (55) *So.Ge.A.AL* pabeidza 2004. gadu ar zaudējumiem EUR 2 981 688 apmērā. Tas turpināja strādāt ar zaudējumiem 2005. un 2006. gadā. Uzņēmums 2007. gadā ziņoja par EUR 1 801 000 zaudējumiem, neskatoties uz to, ka 2007. gada 3. augustā tika piešķirta “visaptveroša” koncesija lidostas pārvaldībai. Saskaņā ar 2007. gada pārskatu neparedzēti notikumi pasliktināja *So.Ge.A.AL* finanšu rādītājus 2007. gadā.
- (56) *So.Ge.A.AL* ziņoja par zaudējumiem EUR 4 577 000 apmērā 2008. gadā un EUR 12 404 126 apmērā 2009. gadā.
- (57) *So.Ge.A.AL* 2009. gada pārskatā atzīmēja, ka saskaņā ar 2007. gada Konvenciju tam ir jāabalansē izdevumi un ieņēmumi četru gadu periodā pēc koncesijas piešķiršanas. Ņemot vērā uzņēmuma slikto finanšu stāvokli 2009. gadā, *So.Ge.A.AL* ierosināja sagatavot un pieņemt atjauninātu darījumdarbības plānu, ko tas raksturoja kā nepieciešamu, lai prognozes būtu atbilstošākas tirgus attīstībai. Šajā ziņā Rolanda Bergera sagatavotais darījumdarbības plāns (skatīt 64.–70. apsvērumu) tika uzskatīts par nepietiekami uzticamu.
- (58) Attiecībā uz 2010. gadu tika ziņots par zaudējumiem EUR 1 847 165 apmērā. Saskaņā ar pieejamo informāciju satiksmes rādītāji turpināja attīstīties pozitīvā virzienā, pat grūtajā ekonomiskajā vidē, ko ietekmēja vulkānisko pelnu krīze, kuras dēļ uz laiku tika slēgta Eiropas gaisa telpa.

4. DARĪJUMDARBĪBAS PLĀNI

- (59) Kopš 1999. gada *So.Ge.A.AL* ir izveidojis vairākus darījumdarbības plānus, kuri ir īsumā apkopoti 60.–75. apsvērumā.

4.1. 1999. GADA DARĪJUMDARBĪBAS PLĀNS

- (60) 1999. gada darījumdarbības plāns aptver laikposmu 1999.–2007. gads divos secīgos posmos:
- 1999.–2001.: šajā laikposmā *So.Ge.A.AL* plānoja kapitāla palielinājumu, uzņēmuma privatizācijas uzsākšanu, “visaptverošas” koncesijas piešķiršanu, ieguldījumus lidostas infrastruktūrā, uzsākt jaunus regulārus reisu, ko veiktu divas aviosabiedrības, un tirgvedības un komercattīstības plāna definēšanu;
 - 2002.–2007.: šis posms bija paredzēts uzņēmējdarbības attīstībai uz uzlabotās infrastruktūras pamata.
- (61) Darījumdarbības plānā tika paredzēta “visaptverošas” koncesijas piešķiršana 1999. gadā pēc *So.Ge.A.AL* kapitāla palielināšanas līdz ITL 6 miljardiem.

⁽¹⁹⁾ Itālijas 2012. gada 26. oktobra un 2014. gada 18. februāra vēstules.

- (62) Darījumdarbības plānā tika pieņemta aviosabiedrības savienojumu dažādošana, piesaistot divas ātri augošas zemo cenu aviosabiedrības kā galvenos izaugsmes virzītājspēkus. Vienam gaisa pārvadātājam bija jāsāk darbība no Algēro lidostas maršrutā Algēro–Milāna 1999. gadā, un otram bija jāsāk darbība maršrutā Algēro–Londona 2000. gadā, ar trīs lidojumiem nedēļā, kas pirmo gadu darbotos ar samazinātām pārdošanas veicināšanas cenām.
- (63) Satiksmes prognozes rādīja, ka abu 62. apsvērumā minēto gaisa pārvadātāju jauno maršrutu rezultātā Algēro lidosta sasniegs 1 miljonu pasažieru 2004. gadā un līdz 1,1 miljonam 2007. gadā. Darījumdarbības plāna sagatavošanas laikā abas aviosabiedrības veica pārrunas par lidostas pakalpojumu līgumu slēgšanu ar *So.Ge.A.AL*.

4.2. ROLANDA BERGERA PLĀNS

- (64) 2004. gada plāns, ko *So.Ge.A.AL* vajadzībām sagatavoja konsultants Rolands Bergers (turpmāk "Rolanda Bergera plāns"), ietvēra detalizētas prognozes laikposmam 2004.–2008. gads. Galvenie darījumdarbības plāna elementi bija:
- a) zemo cenu pārvadājumu palielināšana no 20 līdz 44 % no kopējās satiksmes lidostā līdz 620 000 pasažieriem 2008. gadā;
 - b) ar aviāciju nesaistītu ieņēmumu palielināšana no EUR 2,2 par pasažieri līdz EUR 5 par pasažieri ⁽²⁰⁾;
 - c) ar aviāciju saistītu ieņēmumu palielinājums no EUR 6,8 par pasažieri 2003. gadā līdz EUR 7,47/7,75 par pasažieri 2008. gadā;
 - d) ieguldījumi EUR 42,6 miljonu apmērā infrastruktūrā un iekārtās, no kuriem EUR 41,3 miljoni tiktu segti no publiskā finansējuma.
- (65) Lai saprastu, kādi bija Algēro lidostas darbības rādītāji salīdzinājumā ar tirgu, tās darbība tika salīdzināta ar salīdzināmu lidostu darbību:
- a) ieņēmumi no apkalpošanas pakalpojumiem un no avotiem, kas nav saistīti ar aviāciju, piemēram, stāvvietas, nomas automobiļi, degvielas plūsma, mazumtirdzniecības un pārtikas koncesijas saskaņā ar pieejamo informāciju nesasniedza nozares vidējos rādītājus; patēriņš uz pasažieri mainījās no puses līdz vienai trešdaļai no rādītājiem, kāds reģistrēts mazās lidostās, un tas bija mazāk nekā viena piektdaļa no lielajās lidostās reģistrētā;
 - b) sliktus ieņēmumu rādītājus apstiprināja izdevumi uz vienu pasažieri, kas atbilst Apūlijas lidostas rādītājiem, kas uzrādīja negatīvu tīro darbības rezultātu;
 - c) tomēr darbības izmaksas bija vienā līmenī ar Itālijas lidostām, kam ir labākie rezultāti.
- (66) Prognozes Rolanda Bergera plānā atspoguļoja lidostas pārvaldītāja nākotnes darbības ieņēmumus un izdevumus, izmantojot divus scenārijus: lidostas attīstība, izmantojot "pagaidu" koncesijas scenāriju pret "visaptverošas" koncesijas scenāriju. Saskaņā ar pirmo scenāriju tika paredzēts, ka lidostai turpināsies zaudējumi līdz 2008. gadam, savukārt ar otro scenāriju lidostas darbības rādītāji izlīdzinātos jau 2005. gadā ar ikgadējiem ieņēmumiem, kas būtu par 7 % augstāki nekā vidēji "visaptverošas" koncesijas scenārijā salīdzinājumā ar "pagaidu" scenāriju (lielākoties tā pamatā ir lielāki ar aviāciju nesaistīti ieņēmumi – tika paredzēts, ka efektīvākas reklamēšanas darbības, automobiļu stāvvietu darbība un degvielas pārdošana palielinātu komerciālos ieņēmumus). Tika plānots, ka ar aviāciju saistīto darbību finanšu rezultāti paliks negatīvi pat "visaptverošas" koncesijas scenārija gadījumā.
- (67) Rolanda Bergera plāns liecināja, ka netiek sasniegti plānotie ieņēmumi no apkalpošanas zemo cenu satiksmes segmentā. Tika paredzēts, ka apkalpošanas pakalpojumi turpinās radīt zaudējumus vidējā termiņā pat ar optimistisku pieeju. Tika lēsts, ka negūtīe ieņēmumi, kas saistīti ar zemo cenu pārvadātāju apkalpošanu, 2008. gadā sasniegs EUR 3,2 miljonus.

⁽²⁰⁾ Lidostām ir divi galvenie ieņēmumu avoti: aviācijas ieņēmumi, kas izriet no maksām, kas tiek piemērotas aviosabiedrībām par to, ka lidmašīna un pasažieri izmanto lidostu; un komerciāli ieņēmumi, kas izriet no komercdarbības lidostas teritorijā, tostarp mazumtirdzniecības, automobiļu novietošanas, ēdināšanas un biroju/īpašuma telpu īres.

- (68) Saskaņā ar Rolanda Bergera plānu lidostas primārais uzsvars nolūkā pārvarēt iepriekšējos kritumus un izlīdzinātu rādītājus ir uz komerciālo ieņēmumu veicināšanu līdz brīdim, kad patēriņš uz pasažieri sasniegtu līmeni, kāds tas ir salīdzināmās lidostās (no EUR 2,2 uz EUR 5 uz vienu pasažieri). Tika plānots, ka zemo cenu pārvadātāji būs galvenais ar aviāciju nesaistīto ieņēmumu avots laikposmā 2004.–2008. gads un mazinās uzņēmējdarbības aviācijas daļas zaudējumu ietekmi. Prognozes rādīja 620 000 zemo cenu pasažierus 2008. gadā.
- (69) Rolanda Bergera plānā arī tika atzīmēts, ka, turpinot lidostas pārvaldību saskaņā ar “pagaidu koncesiju”, būs nepieciešama *So.Ge.A.AL* rekapitalizācija, lai segtu darbības zaudējumus.
- (70) Lai ņemtu vērā nozares attīstību, Rolanda Bergera plāns tika atjaunināts divreiz – 2007. un 2008. gadā. Atjauninājumos tika ierosināta konkrēta rīcība lidostas attīstībai laikposmā 2008.–2011. gads, palielinot gan aviācijas ieņēmumus, proti, no apkalpošanas pakalpojumiem, gan ar aviāciju nesaistītus ieņēmumus.

4.3. DARĪJUMDARBĪBAS PLĀNS KONCESIJAS PIEŠĶIRŠANAI

- (71) *So.Ge.A.AL* darījumdarbības plāns tika izstrādāts, pieņemot, ka 2005. gada septembrī tika apstiprināta visaptverošas koncesijas piešķiršana, un tajā tika prognozēti ieņēmumi un izmaksas četrdesmit gadu periodam, uz kuru piešķir koncesiju lidostas pārvaldībai, ar pieņēmumu, ka koncesija *So.Ge.A.AL* tiks piešķirta 2006. gadā.
- (72) Prognozes par ikgadējiem pārvadājumiem rādīja stabilu 4,5 % pieaugumu gadu no gada līdz 2010. gadam, 2,6 % no 2011. līdz 2025. gadam un 3,78 % laikposmā 2006.–2025. gads, līdz aptuveni 2 800 000 pasažieriem, tuvojoties 2045. gadam. Budžetā tika plānots ar aviāciju nesaistītu ieņēmumu palielinājums no EUR 2 929 000 200 6. gadā līdz EUR 8 814 000 204 5. gadā. Līdzīgi, aviācijas ieņēmumu palielinājums tika plānots no EUR 9 288 000 200 6. gadā līdz EUR 29 587 000 četrdesmit gadu perioda beigās. Prognozēs tika pieņemts aviācijas ieņēmumu 20 % samazinājums, lidostai sasniedzot 2 miljonu pasažieru sliekšni, un tam sekojoša apkalpošanas pakalpojumu uz zemes papildu sniedzēja ieiešana tirgū saskaņā ar ES noteikumiem par apkalpošanas pakalpojumiem uz zemes Eiropas lidostās ⁽²¹⁾.
- (73) EUR 143,3 miljonu kapitāla izdevumi, kas paredzēti laikposmā no 2006. līdz 2045. gadam. Plānā iekļauta sīki izstrādāta programma kapitāla ieguldījumiem pa gadiem laikposmā 2006.–2045. gads un uzskaitīti finansējuma avoti (privātie un publiskie) šiem ieguldījumiem.

4.4. 2010. GADA REORGANIZĀCIJAS UN PĀRSTRUKTURĒŠANAS PLĀNS

- (74) 2010. gada reorganizācijas un pārstrukturēšanas plānu RAS apstiprināja 2010. gada septembrī. Plānā tika paredzēta visaptveroša *So.Ge.A.AL* ekonomiskās situācijas analīze laikposmam 2000.–2010. gads un prognozēta uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošana 2012. gadā, arī ņemot vērā 2010. gadā paredzēto uzņēmuma rekapitalizāciju.
- (75) Saskaņā ar 2010. gada reorganizācijas un pārstrukturēšanas plānu *So.Ge.A.AL* sliktos darbības rādītājus līdz 2010. gadam izraisīja nepienācīga uzņēmuma pārvaldība, neefektīva apkalpošanas uz zemes, infrastruktūras trūkumi un nepietiekami aviācijas ieņēmumi un ar aviāciju nesaistīti ieņēmumi.

5. PASĀKUMI, UZ KURIEM ATTIECAS IZMEKLĒŠANA

- (76) Ar attiecīgi 2007. un 2012. gada lēmumu uzsāktajai un paplašinātajai izmeklēšanai pakļauti šādi pasākumi:
- a) pasākumi, kas īstenoti par labu lidostas pārvaldītājam *So.Ge.A.AL*:
- RAS un citu valsts akcionāru veiktā kapitāla iepludināšana,
 - atbalsts “aprikojumam un būvdarbiem” no RAS,
 - valsts finansējums lidostas infrastruktūrai un iekārtām;
- b) potenciālais atbalsts dažādos līgumos, kas noslēgti starp aviosabiedrībām, izmantojot lidostu no 2000. gada.

⁽²¹⁾ Padomes 1996. gada 15. oktobra Direktīva 96/67/EK par pieeju lidlauka sniegto pakalpojumu tirgum Kopienas lidostās (OV L 272, 25.10.1996., 36. lpp.).

5.1. PASĀKUMI SO.GE.A.AL LABĀ

5.1.1. 1. pasākums. Kapitāla iepludināšana

- (77) Itālijas tiesību aktos ir noteikts, ka lidostas pārvaldītājiem jāuztur minimāls kapitāla līmenis atkarībā no satiksmes apjomiem ⁽²²⁾: lidostām ar pārvaldājumu apjomu no 300 000 līdz 1 miljonam pasažieru, minimālā pieprasītā kapitāla summa ir noteikta EUR 3miljonu apmērā, bet ar pārvaldājumiem no 1 miliona līdz 2 miljoniem pasažieru, sliekšnis ir noteikts EUR 7,5 miljoni. Izmeklēšanas gaitā Itālija norādīja, ka *So.Ge.A.AL* valsts akcionāru veiktā kapitāla iepludināšana galvenokārt bija paredzēta uzņēmuma kapitāla atjaunošanai, jo zaudējumu dēļ tas bija samazinājies līdz valsts tiesību aktos noteiktajam līmenim.
- (78) Saskaņā ar Itālijas sniegto informāciju laikposmā no 2000. līdz 2010. gadam *So.Ge.A.AL* valsts akcionāri iepludināja uzņēmumā jaunu kapitālu vairākās reizēs šādi: ⁽²³⁾

4. tabula

Darbības ar *So.Ge.A.AL* kapitālu

Gads	Apraksts	<i>So.Ge.A.AL</i> akcionāru kopsapulce	Kapitāla iepludināšana (EUR)
2003	Ieplūde, lai atjaunotu kapitālu, ko samazinājuši zaudējumi, un palielinātu kapitālu līdz EUR 7 754 000	2003. gada 9. maijs	5 198 000
2005	Ieplūde EUR 3 933 372,17 apmērā, lai atjaunotu kapitālu, ko samazinājuši zaudējumi	2005. gada 29. aprīlis	3 933 372,17
2007	Ieplūde EUR 3 797 185 apmērā, lai atjaunotu kapitālu, ko samazinājuši zaudējumi	2007. gada 31. oktobris	3 797 185
2009	Ieplūde EUR 5 649 535 apmērā, lai atjaunotu kapitālu, ko samazinājuši zaudējumi	2009. gada 26. janvāris	5 649 535
2010	Ieplūde EUR 12 508 306 apmērā, lai atjaunotu kapitālu, ko samazinājuši zaudējumi	2010. gada 21. maijs	12 508 306

5.1.2. 2. pasākums. "Aprīkojuma un būvdarbu" finansēšana

- (79) Saskaņā ar Itālijas sniegto informāciju laikposmā no 1998. līdz 2009. gadam *So.Ge.A.AL* saņēma no RAS ieguldījumu "aprīkojumam un būvdarbiem" kopsummā EUR 6 540 269.
- (80) Piezīmēs par 2012. gada lēmumu Itālija skaidroja, ka galvenais mērķis "aprīkojuma un būvdarbu" pasākumam bija uzlabot lidostas infrastruktūru. Itālija atsauca uz sabiedrisko darbu (*lavoro pubblico*) vispārējo definīciju, kas ietverta 2. panta 1. punktā Itālijas 1994. gada 11. februāra Likumā Nr. 109 (*Legge quadro in materia di lavori pubblici*) ⁽²⁴⁾, proti, "būvniecības, nojaukšanas, atjaunošanas, renovācijas un uzturēšanas darbības būvdarbiem un instalācijām, tostarp vides un bioinženierijas aizsardzība" ⁽²⁵⁾. Itālija skaidroja, ka aplūkotais finansējums galu galā tiku izmantots būvdarbu finansēšanai pasažieru terminālī, modernizējot ārējos ceļu savienojumus, modernizējot lidmašīnu novietošanas zonas, kā arī iekārtām, kas nepieciešamas lidostas darbībai.

⁽²²⁾ Skatīt jo īpaši Ministrijas Likuma Nr. 521/1997 3. pantu.

⁽²³⁾ Itālijas 2011. gada 31. augusta vēstule, 7. un 23. pielikums. Publiskā finansējuma sadalījumu pa valsts akcionāriem, tostarp SFIRS ieguldījumu 2007., 2009. un 2010. gadā, skatīt šīs vēstules 1. pielikumā (*Accuracy ziņojums*), 40. lpp.

⁽²⁴⁾ Itālijas 2012. gada 22. oktobra vēstule.

⁽²⁵⁾ Šī definīcija ietverta 2006. gada 12. aprīļa Dekrētikuma Nr. 163 3. panta 8. punktā (*Codice dei contratti pubblici relativi ai lavori, servizi e forniture*).

- (81) Par pamatu izmantojot šos skaidrojumus, vērtējumā, kas veikts šajā lēmumā, Komisija kopā analizēja “aprīkojuma un būvdarbu” finansējumu (2. pasākums) un subsīdijas infrastruktūras ieguldījumiem (3. pasākums) kā pasākumu sēriju infrastruktūras un iekārtu radīšanai un modernizēšanai.

5.1.3. 3. pasākums. Lidostas infrastruktūras un iekārtu finansēšana

- (82) 5. tabulā uzskaitīti infrastruktūras ieguldījumi, kuri veikti 2000.–2010. gadā un kuri daļēji tika finansēti no publiskajiem līdzekļiem ⁽²⁶⁾.

5. tabula

Infrastruktūras ieguldījumi, 2000.–2010. gads

Ieguldījums	Saistošas iemaksas datums publiskajam finansējumam	Ieguldījumu izmaksas (EUR)	Publiskais finansējums (EUR)	Publiskā finansējuma avots
Jauna izlidošanas zona	1994	109 773,59	109 774	RAS
Ierašanās zonas pārstrukturēšana (<i>Ristrutturazione zona arrivi</i>)	1996	1 442 990,23	1 350 812	RAS
Jauns terminālis	1997	17 325 483,05	15 012 344,72	ENAC
Manevrēšanas ceļu seguma modernizēšana	1997	4 175 608,09	3 861 392	ENAC
Sānu drošības zonas	1998	429 894,54	417 102	RAS
KOPĀ	nepiemēro	23 483 749,5	20 751 424,72	ENAC
Rentģena bagāžas kontroles sistēma	2003	208 782,99	191 082,99	ENAC
Vecā pasažieru termināļa pārstrukturēšana (<i>Ristrutturazione vecchia aerostazione passeggeri</i>)	2003	2 406 862,57	1 623 967	ENAC
Perona modernizēšana	2003	7 499 177,02	6 905 599	ENAC
Manevrēšanas ceļu modernizēšana	2003	7 287 065,75	6 755 162	ENAC
Skrejceļa modernizēšana	2003	6 702 055,64	6 323 883	ENAC
Perimetra kontroles sistēma	2003	6 073 054,61	5 951 919	ENAC
Pretsprāgstvielu iekārtas (<i>Carrello antideflagrante</i>)	2004	76 001,29	76 000	ENAC
KOPĀ	nepiemēro	53 736 749,37	48 579 036,23	nepiemēro

⁽²⁶⁾ Itālijas 2014. gada 8. maija vēstule.

- (83) Papildus laikposmā 2000.–2010. gads RAS piešķīra *So.Ge.A.AL* tiešas dotācijas iekārtu iegādei (iekšējās komunikācijas iekārtas, programmatūra, transportlīdzekļi utt.) par kopējo summu EUR 4 680 281,44.
- (84) Saskaņā ar Itālijas pausto ⁽²⁷⁾ publiskā finansējuma summa EUR 25 431 706,16 apmērā tika likumīgi ieguldīta pirms 2000. gada, proti, pirms *Aéroports de Paris* sprieduma ⁽²⁸⁾ dienas. Konkrēti:
- valsts finansējums, kas noteikts *CIPE* ⁽²⁹⁾ 1997. gada 29. augusta lēmumā: finansējums tika izmantots jauna pasažieru termināļa izbūvei un manevrēšanas ceļa modernizēšanai;
 - reģionālais finansējums, kas *So.Ge.A.AL* tika piešķirts, pamatojoties uz 1996. gada 5. augusta lēmumu starp RAS un Satiksmes ministriju, Itālijas 1994. gada 29. janvāra Reģionālo likumu Nr. 2 un 1996. gada 15. februāra Likumu Nr. 9: finansējums tika novirzīts vecā termināļa pārstrukturēšanai un sānu drošības zonu būvniecībai. Turklāt saskaņā ar šiem reģionālajiem likumiem reģionālais finansējums tika piešķirts *So.Ge.A.AL* iekārtu finansējumam.
- (85) Saskaņā ar Itālijas pausto pirms “visaptverošas” koncesijas piešķiršanas 2007. gadā valsts saglabāja atbildību par infrastruktūras ieguldījumiem, bet lidostas pārvaldītājs bija tikai valsts apstiprināto infrastruktūras būvdarbu izpildītājs.
- (86) Ar 2014. gada 10. jūnija vēstuli ⁽³⁰⁾ Itālija arī paziņoja, ka no kopējām ieguldījumu izmaksām jaunajam terminālim EUR 1 284 133 būtu jākvalificē kā izmaksas, kas radušās, nodrošinot darbības, kas ietilpst sabiedriskās kārtības jomā, kā atbilstošas tādu termināļa zonu būvniecības izmaksām, kuras *So.Ge.A.AL* ir jānodrošina pieejamas valsts iestādēm (skatīt arī 49. apsvērumu).

5.2. PASĀKUMI, KAS ĪSTENOTI TO AVIOSABIEDRĪBU LABĀ, KAS IZMANTO LIDOSTU

- (87) Izmeklēšana aptver vairākus līgumus, ko *So.Ge.A.AL* parakstījis ar dažādām aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no Algēro lidostas, kurus 2007. un 2012. gada lēmumā Komisija uzskatīja par tādiem, kas, iespējams, veido valsts atbalstu šīm aviosabiedrībām.
- (88) Saskaņā ar Itālijas pausto līgumus ar gaisa pārvaldītājiem slēdza *So.Ge.A.AL* ģenerāldirektors, kas ziņoja direktoru valdei par pārrunu statusu un līgumu saturu. *So.Ge.A.AL* direktoru valde apstiprināja līgumu nosacījumus pirms to parakstīšanas ⁽³¹⁾.

5.2.1. 4. pasākums. Līgumi, ko *So.Ge.A.AL* parakstīja ar *Ryanair/AMS*

- (89) Kopš 2000. gada *Ryanair* ir galvenā aviosabiedrība, kas darbojas Algēro lidostā. Starp *Ryanair* un tā meitasuzņēmumu *AMS*, no vienas puses, un *So.Ge.A.AL*, no otras puses, ir parakstīti divu veidu līgumi.

i. Lidostas pakalpojumu līgumi (LPL)

- (90) Lidostas pakalpojumu līgumos (turpmāk “LPL”), kas tika parakstīti starp *Ryanair* un *So.Ge.A.AL*, sākot no 2000. gada, ir paredzēti *Ryanair* darbības nosacījumi Algēro lidostā un lidostas maksas, kas jāmaksā aviosabiedrībai. *Ryanair* apņēmas sasniegt iepriekš noteiktus mērķus attiecībā uz reisu/pasažieru skaitu, pretī saņemot panākumu nodevu, ko maksātu *So.Ge.A.AL*. Tika noteikta sodanauda, ja šie mērķi netiktu sasniegti.

ii. Tirgvedības pakalpojumu līgumi

- (91) Tirgvedības pakalpojumu līgumi attiecas uz Algēro kā galamērķa reklamēšanu *Ryanair* oficiālajā vietnē. Sākot no 2006. gada, šie līgumi bija parakstīti ar *Ryanair* pilnībā piederošu meitasuzņēmumu *AMS* un noslēgti tajā pašā datumā, kā LPL, ko parakstīja *Ryanair*.

⁽²⁷⁾ Itālijas 2014. gada 8. maija vēstule.

⁽²⁸⁾ Lieta T-128/89 *Aéroports de Paris/Komisija* (*Recueil* 2000, II-3929. lpp.).

⁽²⁹⁾ *Comitato interministeriale per la programmazione economica*.

⁽³⁰⁾ Atbildot uz Komisijas informācijas pieprasījumu 2014. gada 26. maijā.

⁽³¹⁾ Itālijas 2014. gada 18. februāra vēstule, A pielikums.

- (92) Komisija 93.–109. apsvērumā apkopojusi *So.Ge.A.AL* un *Ryanair/AMS* līgumu (LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumu) galvenos nosacījumus.

5.2.1.1. 2000. gada LPL ar *Ryanair*

- (93) Pirmais LPL starp *Ryanair* un *So.Ge.A.AL* tika parakstīts 2000. gada 22. jūnijā uz desmit gadu periodu.
- (94) Saskaņā ar 2000. gada LPL *Ryanair* bija jānodrošina vismaz viens reiss abos virzienos starp Londonu un Algēro dienā un jāmaksā *So.Ge.A.AL* ITL [...] (*) per turnpar apgrozījumu. *Ryanair* bija jāiesniedz ikgadējs pārdošanas un tirgvedības plāns un tajā jānorāda maršruta apkalpošanā iegūtie rezultāti, kā arī attīstības perspektīvas.
- (95) *So.Ge.A.AL* uzņēmās sniegt pārvaldītājam *Ryanair* termināļa un apkalpošanas pakalpojumus. Lidostas pārvaldītājam bija "jāmaksā vai jākreditē" ikmēneša summa, kas vienāda a summu, kas *Ryanair* maksājama par apkalpošanu, pirmajā gadā šai summai bija līgumā noteikts maksimālais ierobežojums. *So.Ge.A.AL* arī uzņēmās ik gadu maksāt *Ryanair* fiksētu summu un papildu summu, ja reisu sarakstam tiks pievienots otrs reiss abos virzienos.

5.2.1.2. 2002. gada LPL un tirgvedības līgums ar *Ryanair*

- (96) *Ryanair* otro LPL ar *So.Ge.A.AL* parakstīja 2002. gada 25. janvārī, un tas aizstāja 2000. gada LPL un attiecās uz laikposmu no 2002. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim. Saskaņā ar šo līgumu *Ryanair* bija jāmaksā *So.Ge.A.AL* EUR [...] par apkalpošanas pakalpojumu apgrozījumu. *Ryanair* bija jāmaksā lidostas nodevas un drošības maksas saskaņā ar publicēto maksu sarakstu.
- (97) Tajā pašā datumā tika parakstīts tirgvedības līgums starp *So.Ge.A.AL* un *Ryanair*, kas aptvēra tādu pašu laikposmu kā 2002. gada LPL. *Ryanair* apņēmās veikt reklamēšanu un pārdošanas veicināšanas pasākumus savā tīmekļa vietnē un citos plašsaziņas līdzekļos pēc saviem ieskatiem, lai, konsultējoties ar *So.Ge.A.AL*, popularizētu savienojumu Algēro–Londona. Saskaņā ar šo līgumu *So.Ge.A.AL* bija jāmaksā tirgvedības iemaksa EUR [...] par pirmo gadu, kurā tiek nodrošināti regulāri reisi abos virzienos par katru maršrutu un EUR [...] par otro tikai vasaras sezonas regulāru reisu katrā maršrutā.

5.2.1.3. 2003. gada LPL un tirgvedības līgums ar *Ryanair*

- (98) *So.Ge.A.AL* 2003. gada 1. septembrī parakstīja ar *Ryanair* jaunu LPL uz vienpadsmit gadu periodu (ar iespēju to pagarināt uz papildu desmit gadu periodu), kas aizstāja 2002. gada LPL.
- (99) Saskaņā ar 2003. gada LPL *Ryanair* bija jāturpina nodrošināt reisu uz Londonu un atkarībā no iepriekšējo līgumu izpildes attiecībā uz satiksmes plūsmu *Ryanair* bija jāizveido jauns regulārs reiss uz Frankfurti-Hānu vai uz jebkuriem citiem punktiem *Ryanair* tīklā. *Ryanair* bija jāmaksā *So.Ge.A.AL* EUR [...] par apkalpošanas pakalpojumu apgrozījumu. Savukārt aviosabiedrībai bija jāmaksā lidostas nodevas un drošības maksas saskaņā ar publicēto maksu sarakstu.
- (100) 2003. gada 1. septembrī tika parakstīts arī tirgvedības pakalpojumu līgums, kas aptvēra tādu pašu laikposmu kā 2003. gada LPL. Saskaņā ar šo līgumu *So.Ge.A.AL* bija jāmaksā tirgvedības iemaksa i) EUR [...] gadā par pirmo regulāro gada reisu abos virzienos par katru starptautisko maršrutu, ii) EUR [...] par otro tikai vasaras sezonas regulāro reisu katrā maršrutā un iii) vienreizēju sākotnēju tirgvedības iemaksu EUR [...] attiecībā uz katra starptautiskā maršruta, kas nav maršruts uz Londonu, darbības pirmo gadu, un turpmāk EUR [...] par katru otro un trešo darbības gadu šādam jaunam maršrutam.
- (101) *Ryanair* bija jāturpina regulāri pasažieru gaisa pārvadājumi starp Algēro un Londonu un jāatklāj jauns regulārs pasažieru gaisa pārvadājumu maršruts no Algēro uz Frankfurti-Hānu un/vai uz jebkuriem citiem punktiem

(*) Uz šo informāciju attiecas dienesta noslēpums.

Ryanair tīklā (turpmāk "pakalpojumi"). *Ryanair*, konsultējoties ar *So.Ge.A.AL*, bija jānodrošina arī visi pakalpojumi un darbības, ko parasti piedāvā reklāmas, pārdošanas veicināšanas un sabiedrisko attiecību uzņēmumi, kas darbojas tajā pašā jomā, piemēram (bet neaprobežojoties tikai ar šiem pasākumiem):

- izstrādāt, sagatavot, radīt, attīstīt, pārbaudīt, īstenot, uzturēt un modernizēt tīmekļa saites un *Ryanair* tīmekļa vietni un uzņemties veikt jebkurus citus pasākumus, kurus *Ryanair* uzskata par piemērotiem un kas spētu radīt, uzturēt un/vai uzlabot reklamēšanas centienus attiecībā uz klientu reģistrēšanu uz Algēro lidostu un no tās, izmantojot internetu,
- izstrādāt reklāmu angļu valodā vai citās valodās (ja nepieciešams), kas pielāgota interneta videi, un uzņemties īstenot tirdzniecības veicināšanu un sabiedriskās attiecības, lai, izmantojot internetu, spētu radīt, uzturēt un/vai veicināt klientu informētību par pakalpojumiem,
- izstrādāt, sagatavot un radīt reklāmas materiālus vai citas piemērotas pakalpojumu reklamēšanas metodes,
- izstrādāt, sagatavot un radīt reklāmas materiālus vai citas piemērotas Algēro lidostas reklamēšanas metodes Apvienotajā Karalistē un jebkurā citā valstī, kurā *Ryanair* atklāj pakalpojumu maršrutu,
- izglītēt preses lasītājus par pakalpojumiem un līdz ar to ietekmēt sabiedrību, iepazīstināt to ar reģionu ap Algēro lidostu un rosināt viņus izmantot aplūkotos maršrutus,
- noorganizēt vienas *So.Ge.A.AL* ierosinātas un *Ryanair* apstiprinātas tīmekļa vietnes sasaisti ar *Ryanair* tīmekļa vietni ar nosacījumu, ka šāda tīmekļa vietne neietver tiešsaistes viesnīcas rezervācijas vai automobiļu nomas funkciju.

5.2.1.4. 2006. gada LPL ar *Ryanair* un tirgvedības līgums ar AMS

- (102) 2006. gada 3. aprīlī *So.Ge.A.AL* parakstīja jaunu LPL ar *Ryanair*, kas aizstāja 2003. gada LPL un bija spēkā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. decembrim ar iespēju pagarināt to uz nākamo piecu gadu periodu.
- (103) Saistībā ar šo līgumu 2006. gada 3. aprīlī tika parakstīts papildu līgums laikposmam no 2006. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 31. decembrim, kurā tika noteikti vispārīgie pasažieru mērķi, kas jāsasniedz *Ryanair*, un panākumu nodeva, kas jāmaksā *So.Ge.A.AL*. Tajā bija arī noteikta sodanauda, kas jāmaksā *Ryanair* gadījumā, ja tas nesasniedz saistībā ar pasažieru skaitu noteiktos mērķus.
- (104) 2006. gada tirgvedības līgums tika parakstīts ar AMS (nevis ar *Ryanair*) 2006. gada 3. aprīlī, un tas attiecās uz to pašu periodu kā LPL. Līguma pamatā bija *Ryanair* apņemšanās veikt lidojumus konkrētos ES maršrutos un sasniegt konkrētus mērķus attiecībā uz pasažieru skaitu. AMS piedāvāja *So.Ge.A.AL* tiešsaistes reklāmas pakalpojumus apmaiņā pret EUR [...] gadā.

5.2.1.5. 2010. gada LPL ar *Ryanair* un tirgvedības līgums ar AMS

- (105) 2010. gada sākumā *So.Ge.A.AL* un *Ryanair* izteica nodomu atjaunot esošo attiecību nosacījumus, veicot pārrunas par jaunu līgumu, un 2010. gada 10. martā parakstīja saprašanās memorandu. Saprašanās memorandā ir norādīts, ka "sākot no 2010. gada marta *Ryanair* un *So.Ge.A.AL* veiks labticīgas pārrunas, lai no jauna formulētu savas partnerības nosacījumus".
- (106) Tādējādi 2010. gada 20. oktobrī *So.Ge.A.AL* un *Ryanair* parakstīja jaunu LPL, kas aizstāj 2006. gada LPL. Šajā līgumā tika noteiktas jaunas nodevas un stimulējoša struktūra laikposmam no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim ar iespēju līgumu pēc sākotnējā termiņa beigām pagarināt uz piecu gadu periodu.
- (107) *So.Ge.A.AL* apņēmas maksāt panākumu nodevu par sasniegto reisu skaitu un konkrētu skaitu pasažieru, savukārt *Ryanair* apņēmas maksāt apkalpošanas nodevu un lidostu maksas un veikt pārdošanas veicināšanas un sabiedrisko attiecību pasākumus.

- (108) Tirgvedības līgums tika parakstīts tajā pašā dienā uz četrus gadu periodu ar iespēju to pagarināt uz nākamajiem četriem gadiem. AMS piedāvāja So.Ge.A.AL tiešsaistes reklāmas pakalpojumu paketi, piemērojot šādas gada maksas: EUR [...] par 2010. gadu; EUR [...] par 2011. gadu; EUR [...] par 2012. gadu; EUR [...] par 2013. gadu. Tāpat kā 2006. gadā tirgvedības līguma pamatā bija *Ryanair* apņemšanās veikt pārvadājumus konkrētos ES maršrutos un sasniegt konkrētu skaitu pasažieru.
- (109) Pēc Komisijas pieprasījuma Itālija rekonstruēja *ex ante* rentabilitātes izvērtējumu līgumiem ar *Ryanair*, kuru pamatā bija inkrementālās izmaksas un ieņēmumi, kādus tirgus ekonomikas dalībnieks varētu pamatot gaidīt, darbojoties So.Ge.A.AL vietā, laikā, kad tika slēgti katrs no šiem līgumiem par laikposmu, uz kuru attiecas izmeklēšana, t. i., 2000.–2010. gadā (turpmāk "2014. gada MEOP ziņojums")⁽³²⁾. Saskaņā ar Itālijas viedokli laikā, kad tika slēgti līgumi ar *Ryanair*, So.Ge.A.AL plānoja, ka tie lidostai būs rentabli.

5.2.2. 5. pasākums. Līgumi ar citiem pārvadātājiem

- (110) Laikā, kad tika pieņemts 2012. gada lēmums, Komisija norādīja, ka šķiet, ka So.Ge.A.AL ir piešķīris atlaides lidostas maksām arī pārvadātājiem, kas nav *Ryanair*. Lai gan Komisija zināja, ka So.Ge.A.AL ir noslēdzis tirgvedības līgumus arī ar citiem pārvadātājiem, kas nav *Ryanair*, šajā laikā Komisijai par šiem līgumiem tika sniegta nepietiekama informācija.
- (111) Ar 2014. gada 18. februāra vēstuli Itālija iesniedza Komisijai rentabilitātes izvērtējumu, kura pamatā bija *ex ante* dati par vienošanos ar *Alitalia*, *Meridiana* un *Volare*, lai parādītu, ka no lidostas viedokļa noslēgt līgumus ar šīm aviosabiedrībām bija ekonomiski pamatoti. Šajā datumā netika iesniegta analīze līgumam ar *Germanwings*.
- (112) Ar 2014. gada 25. marta vēstuli Itālija iesniedza Komisijai rentabilitātes analīzi par līgumiem, ko So.Ge.A.AL ir noslēdzis ar *Air One/Alitalia*, *Meridiana*, *Volare* un *Germanwings*, ar to cenšoties parādīt, ka tika paredzēts, ka šie līgumi uz *ex ante* analīzes pamata So.Ge.A.AL būs rentabli.
- (113) Visbeidzot 2014. gada 10. jūnijā Itālija iesniedza Komisijai analīzi par to apkalpošanas pakalpojumu līgumu paredzamo rentabilitāti, ko So.Ge.A.AL bija noslēdzis ar *bmibaby*, *Air Vallée* un *Air Italy*.
- (114) Līgumi, ko So.Ge.A.AL ir noslēdzis ar gaisa pārvadātājiem, kas nav *Ryanair*, un uz kuriem attiecas izmeklēšana šajā lietā, ir norādīti 115.–132. apsvērumā.

5.2.2.1. Līgumi ar *Germanwings*, *Volare*, *Meridiana* un *Alitalia*

- (115) So.Ge.A.AL noslēdza apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības līgumus ar *Germanwings*, *Volare*, *Meridiana* un *Alitalia*.

i. *Germanwings*

- (116) Apkalpošanas pakalpojumu līgums starp *Germanwings* un So.Ge.A.AL tika parakstīts 2007. gada 19. martā, un tas stājās spēkā 2007. gada 25. martā. Saskaņā ar šo līgumu *Germanwings* bija jāmaksā So.Ge.A.AL EUR [...] par apkalpošanas pakalpojumu apgrozījumu.
- (117) 2007. gada 25. martā tika parakstīts tirgvedības līgums starp *Germanwings* un So.Ge.A.AL, saskaņā ar kuru pārvadātājs apņēmas veikt pārvadājumus konkrētos ES maršrutos un sasniegt konkrētu skaitu pasažieru un reisus. Līguma darbības termiņš bija no 2007. gada 25. marta līdz 2009. gada 31. oktobrim. Tomēr *Germanwings* pārvadājums no Algēro lidostas veica tikai 2007. gadā. Saskaņā ar Itālijas pausto šis pārvadātājs nolēma pārtraukt reisus no Algēro lidostas, jo nespēja nodrošināt pietiekamu reisus skaitu, lai sasniegtu pozitīvu finanšu rezultātu.
- (118) Tirgvedības līgumā bija noteikta konkrēta sākuma iemaksa EUR [...] apmērā, kas So.Ge.A.AL bija jāsamaksā *Germanwings*, "lai popularizētu Algēro lidostu, palielinot izlidojošo pasažieru skaitu, atverot jaunu maršrutu".

⁽³²⁾ Itālijas 2014. gada 18. februāra vēstule.

(119) Tirgvedības līgumā bija noteikta arī panākumu nodeva, kas *So.Ge.A.AL* bija jāmaksā *Germanwings*, ja aviosabiedrība sasniegtu noteiktos mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu. Līgumā bija noteikta arī sodanauda, kas *Germanwings* jāmaksā *So.Ge.A.AL* gadījumā, ja aviosabiedrība vai nu atceļ vairāk par 10 % tās reisu, vai nesasniedz noteiktos mērķus attiecībā uz plānoto pasažieru un reisu skaitu.

ii. *Volare*

(120) *Volare* 2007. gada 29. novembrī parakstīja apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības līgumu ar *So.Ge.A.AL*.

(121) Apkalpošanas pakalpojumu līgumā bija noteikti mērķi, kas sasniedzami pārvadātājam attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu gadā, un atbilstošas panākumu nodevas, kas šādā gadījumā jāmaksā *So.Ge.A.AL*.

(122) Tirgvedības līgumā bija noteikta ikgadējā tirgvedības nodeva EUR [...] apmērā, kas jāmaksā lidostas pārvaldītājam kā "reklāmas atbalsts darbībai pirmajā gadā". Tirgvedības līgums bija spēkā no 2007. gada 28. oktobra līdz 2010. gada 31. oktobrim.

iii. *Meridiana*

(123) *Meridiana* veica pasažieru pārvadājumus no Algēro lidostas 2000., 2001. un 2010. gadā.

(124) 2000. un 2001. gadā *Meridiana* neveica paredzētos regulāros pasažieru pārvadājumus no Algēro lidostas, bet sniedza tikai čārterreisu pakalpojumus. Starp *So.Ge.A.AL* un *Meridiana* netika noslēgti oficiāli apkalpošanas pakalpojumu līgumi. Pārvadātājs par visiem lidostas pakalpojumiem maksāja *So.Ge.A.AL* saskaņā ar publicēto lidostas maksu cenrādi.

(125) *Meridiana* neveica pārvadājumus no lidostas laikposmā no 2002. līdz 2010. gadam. 2010. gadā *Meridiana* atsāka darbību no lidostas un parakstīja tirgvedības līgumu, kā arī apkalpošanas pakalpojumu līgumu ar *So.Ge.A.AL*.

(126) Apkalpošanas pakalpojumu līgums tika noslēgts 2010. gada 28. aprīlī un attiecās uz laikposmu no 2010. gada aprīļa līdz 2011. gada aprīlim. Saskaņā ar šo līgumu *Meridiana* bija jāmaksā *So.Ge.A.AL* EUR [...] par apkalpošanas pakalpojumu apgrozījumu.

(127) Tirgvedības līgums tika noslēgts 2010. gada 20. oktobrī un attiecās uz laikposmu no 2010. gada jūnija līdz 2010. gada oktobrim. Līgumā bija noteikts vienreizējs maksājums EUR [...] apmērā (bez PVN), ko *So.Ge.A.AL* maksāja *Meridiana* saistībā ar reisu uzsākšanu maršrutā no Milānas, Veronas un Bari un uz Milānu, Veronu un Bari 2010. gada vasarā. Maksājums bija jāveic ar nosacījumu, ja *Meridiana* sasniedz konkrētus mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu. Saskaņā ar Itālijas pausto laikā, uz kuru līgums ar *Meridiana* attiecās retrospektīvi, *So.Ge.A.AL* veica pārrunas ar pārvadātāju par līdzvērtīgiem nosacījumiem, kas būtībā bija iekļauti parakstītajā līgumā. Attiecībā uz šo Itālija iesniedza Komisijai līguma projektu, kas tika apspriests starp *Meridiana* un *So.Ge.A.AL* un kas datēts ar 2010. gada 7. jūniju.

iv. *Air One/Alitalia*

(128) Līdz 2010. gadam *Air One/Alitalia* neparakstīja oficiālu līgumu ar *So.Ge.A.AL* un par lidostas pakalpojumiem maksāja *So.Ge.A.AL* saskaņā ar publicēto lidostas maksu cenrādi. Līdz 2010. gadam *So.Ge.A.AL* nesniedza *Air One/Alitalia* pakalpojumus saistībā ar apkalpošanu uz zemes.

(129) 2010. gadā *So.Ge.A.AL* sāka sniegt *Air One/Alitalia* pakalpojumus saistībā ar apkalpošanu uz zemes. Tā rezultātā *Air One/Alitalia* ar *So.Ge.A.AL* parakstīja apkalpošanas pakalpojumu līgumu. Abas puses noslēdza arī tirgvedības līgumu par *Air One/Alitalia* sāktajiem starptautiskajiem lidojumiem no Algēro lidostas.

(130) Tirgvedības līgums tika parakstīts 2010. gada 20. oktobrī un attiecās uz laikposmu no 2010. gada 7. jūnija līdz 2010. gada 30. septembrim. Itālija iesniedza Komisijai līguma projektu, ko 2010. gada maijā apsprieda *Alitalia* un *So.Ge.A.AL*. Parakstītais līgums paredzēja vienreizēju tirgvedības maksājumu EUR [...] apmērā, ko *Air One/Alitalia* saņemtu par tirgvedības pakalpojumu sniegšanu *So.Ge.A.AL* šajā laikposmā, ar iespēju šo līgumu pagarināt līdz 2011. un 2012. gadam.

- (131) *Air One/Alitalia* un *So.Ge.A.AL* parakstīja apkalpošanas pakalpojumu līgumu 2010. gada 30. novembrī uz sešu gadu periodu, un tajā tika noteikta apkalpošanas pakalpojumu maksa, kas *Air One/Alitalia* jāmaksā *So.Ge.A.AL* par iekšzemes un starptautiskajiem maršrutiem.

5.2.2.2. Apkalpošanas pakalpojumu līgumi ar citiem pārvadātājiem

- (132) Komisija veica izmeklēšanu arī saistībā ar līgumiem par apkalpošanu uz zemes, ko *So.Ge.A.AL* ir noslēdzis ar *Air Italy*, *bmibaby* un *Air Vallée*. Līgumi tika noslēgti uz laiku no viena mēneša (*Air Vallée*) līdz vairāk nekā diviem gadiem (*Air Italy*), un tajos bija noteiktas apkalpošanas pakalpojumu maksas, kas jāmaksā pārvadātājiem.

6. tabula

Apkalpošanas pakalpojumu līgumi ar *Air Italy*, *bmibaby* un *Air Vallée*

Noslēgšanas datums	Pārvadātājs	Darbības ilgums
28.5.2008.	<i>Air Italy</i>	1.6.2008.–31.12.2010.
29.7.2010.	<i>bmibaby</i>	29.5.2010.–30.9.2010.
2010.	<i>Air Vallée</i>	9.8.2010.–30.8.2010.

6. ECORYS ZIŅOJUMS

- (133) Izmeklēšanas gaitā Komisija lūdza *Ecorys* sagatavot ziņojumu par *So.Ge.A.AL* finanšu rādītājiem un noteikt, vai lidostas pārvaldītājs ir rīkojies kā tirgus ekonomikas dalībnieks, noslēdzot līgumus ar gaisa pārvadātājiem. *Ecorys* ziņojums tika iesniegts 2011. gada 30. martā.
- (134) *Ecorys* ziņojumā tika secināts, ka *So.Ge.A.AL* rīcība bija atbilstoša MEOP rīcībai. *Ecorys* uzskatīja, ka *So.Ge.A.AL* īstenotā uzņēmējdarbības stratēģija deva rezultātus. Šāda stratēģija nozīmēja, ka lidostas pārvaldītājs iesniedza pieteikumu "visaptverošai" koncesijai par lidostas pārvaldību, ka tika paplašināta termināļa jauda un ka tika parakstīti līgumi ar zemo cenu pārvadātājiem ar mērķi veicināt starptautiskus zemo cenu pārvadājumus. *Ecorys* secināja, ka no tirgus ekonomikas dalībnieka viedokļa līgumu slēgšana ar *Ryanair* bija saprātīgs lēmums, jo šie līgumi nodrošināja ievērojamu satiksmes pieaugumu, līdz ar ko tika plānots ieņēmumu pieaugums gan aviācijas ieņēmumiem, gan ar aviāciju nesaistītiem ieņēmumiem. Saskaņā ar *Ecorys* ziņojumu *So.Ge.A.AL* varēja droši gaidīt, ka ilgtermiņa ieguvums no šādiem līgumiem pārsniegs inkrementālās izmaksas.

7. PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS PAMATOJUMS

7.1. ATBALSTA ESAMĪBA PAR LABU SO.GE.A.AL

- (135) Attiecībā uz iespējamo atbalstu lidostas pārvaldītājam Komisija norādīja, ka pirms sprieduma *Aéroports de Paris* lietā lidostas infrastruktūras attīstība un ekspluatācija netika uzskatīta par saimniecisko darbību Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē⁽³³⁾. Tā kā lēmumi par daļu no izvērtējamajiem pasākumiem tika pieņemti līdz 2001. gadam, Komisija norāda, ka tai būtu bijis jāizvērtē, vai to pamatā ir juridiski saistošas apņemšanās, kas paredzētas, pirms tika pieņemts spriedums *Aéroports de Paris* lietā, proti, pirms 2000. gada 12. decembra⁽³⁴⁾, un līdz ar to tiem nepiemēro valsts atbalsta noteikumus.

⁽³³⁾ Citēts spriedums *Aéroports de Paris* lietā. Skatīt arī Komisijas pamatnostādnes par Līguma 92. un 93. panta piemērošanu un EEZ līguma par valsts atbalstu aviācijas nozarē 61. panta piemērošanu, OVC 350, 10.12.1994., 5. lpp.

⁽³⁴⁾ Skatīt Komisijas 2012. gada 21. marta lēmumu lietā C76/2002 *Avantages consentis par la Région Wallonne et Brussels South Charleroi Airport à la compagnie aérienne Ryanair* un Komisijas 2012. gada 25. aprīļa lēmumu lietā SA.33961 *Plainte Air France – Aéroport de Nîmes*.

- (136) Komisija arī atgādina, ka, ciktāl darbību finansēšana, kas parasti ir valsts uzdevums, īstenojot tās publiskās pilnvaras, tiek ierobežota līdz apmēram, kas sedz izmaksas un netiek izmantotas citu saimniecisku darbību finansēšanai⁽³⁵⁾, šādam finansējumam nepiemēro valsts atbalsta noteikumus. Laikā, kad tika pieņemts 2012. gada lēmums, Komisijai nebija pietiekamas informācijas par *So.Ge.A.AL* veikto darbību raksturu (saimnieciskas vai nē) un par izmaksām, kuras saistītas ar infrastruktūru un kuras tiek finansētas no pasākumiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana, nedz arī par to, vai konkrētas izmaksas bija saistītas ar darbībām, kas ir sabiedriskās kārtības jomā. Komisija aicināja Itāliju paskaidrot, kuras darbības uzskatāmas par tādām, kam nav saimnieciska rakstura, un kuras izmaksas (ja tādas pastāv) saistībā ar šādām darbībām ir finansētas no pasākumiem, uz kuriem attiecas Komisijas izmeklēšana.

7.1.1. 1. pasākums. Kapitāla iepludināšana

- (137) Komisija izteica nopietnas šaubas par to, ka kapitāla iepludināšana varētu būt atbilstoša tirgus ekonomikas dalībnieka principam. Tā norādīja, ka *So.Ge.A.AL* kopš 2000. gada ir nepārtraukti strādājis ar zaudējumiem un ka tā finanšu sniegums šķiet esam pasliktinājies pēc "visaptverošās" koncesijas piešķiršanas. Tas šķita esam pretrunā ar Itālijas apgalvojumu, ka uzņēmuma sliktie darbības rādītāji pirmkārt ir skaidrojami ar to, ka nav iespējams pilnībā izmantot ar lidostu saistītas darbības, jo tiek izmantota daļēja/pagaidu koncesija.
- (138) Turklāt Komisija norādīja, ka tajā laikā Itālija bija iesniegusi tikai *ex post* apsvērumus savu apgalvojumu pamatošanai par to, ka pasākumu pamatā bija paredzamā rentabilitāte. Turklāt šāda analīze šķita esam saistīta ar vispārējo labumu, ko guva RAS, palielinoties gaisa satiksmes intensitātei un līdz ar to palielinoties ieņēmumiem, ko privāts ieguldītājs neņemtu vērā, analizējot savu ieguldījumu rentabilitāti. Līdz ar to Komisija sākotnēji secināja, ka lidostas pārvaldītājam kapitāla iepludināšana sniedz labumu un veido darbības atbalstu.
- (139) Visbeidzot Komisija norādīja, ka, pat ja *So.Ge.A.AL* izpildīja nosacījumus, lai to dēvētu par grūtībās nonākušu uzņēmumu saskaņā ar Pamatnostādnēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽³⁶⁾, Itālija Komisijai nebija iesniegusi nekādu informāciju par to, lai pamatotu secinājumu, ka šāds atbalsts būtu saderīgs ar šo pamatnostādņu prasībām.

7.1.2. 2. pasākums. Atbalsts aprīkojumam un darbiem

- (140) Komisijai tika iesniegta nepietiekama informācija par atbalstu aprīkojumam un būvdarbiem ar kopējo vērtību EUR 6 540 269, ko uzņēmumam *So.Ge.A.AL* piešķīra RAS laikposmā no 1998. līdz 2009. gadam. Itālija tika aicināta konkrēti norādīt RAS subsidēto izmaksu raksturojumu.

7.1.3. 3. pasākums. Ieguldījumi lidostas infrastruktūrā un iekārtās

- (141) Komisija norādīja, ka laikposmā no 2001. līdz 2010. gadam *So.Ge.A.AL* samaksāja EUR 3 042 887 valstij nodevās par lidostas infrastruktūras izmantošanu, bet valsts finansēja ieguldījumus infrastruktūrā EUR 46 940 534 apmērā un iekārtās EUR 284 782 apmērā laikposmā no 2004. līdz 2010. gadam.
- (142) Turklāt Komisija norādīja, ka izskatās, ka visaptverošas koncesijas piešķiršana uzņēmumam *So.Ge.A.AL* 2007. gadā nepalielināja koncesijas nodevas līmeni. Tādējādi Komisijas sākotnēji uzskatīja, ka koncesijas nodeva bija izteikti neproporcionāla publiskajam finansējumam, ko valsts piešķīra saistībā ar infrastruktūras ieguldījumiem. Tādēļ Komisija sākotnēji uzskatīja, ka *So.Ge.A.AL* varētu būt guvis labumu, maksājot koncesijas nodevu, kas zemāka par tirgus cenu.

⁽³⁵⁾ Skatīt 1997. gada 18. marta spriedumu lietā C-343/95 *Calì & Figli/Servicesi ecologici porto di Genova* (Recueil 1997, I-1547. lpp.); Komisijas 2003. gada 19. marta lēmumu lietā N309/2002 *Sûreté aérienne – Compensation des coûts à la suite des attentats du 11 septembre 2001* un Komisijas 2002. gada 16. oktobra lēmumu lietā N438/2002 *Subventions aux régies portuaires pour l'exécution de missions relevant de la puissance publique*.

⁽³⁶⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

- (143) Itālija tika aicināta sniegt *ex ante* darījumdarbības plānu, kas parādītu paredzamo rentabilitāti infrastruktūras ieguldījumiem, ko veica valsts iestādes Algēro lidostā, kas pierādītu apgalvojumu, ka šādi ieguldījumi atbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam.

7.2. SĀKOTNĒJI VIEDOKĻI PAR UZŅĒMUMAM SO.GE.A.AL PIEŠKIRTĀ ATBALSTA SADERĪBU

- (144) Komisija izteica šaubas par atbalsta, kas tika izsniegts *So.Ge.A.AL* saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņem, saderību ar Līguma 107. panta 3. punktu.
- (145) Lai gan pasākumi šķita atbilstoši vispārējas nozīmes mērķim, kas bija skaidri noteikts, Komisijai tika iesniegta nepietiekama informācija, lai izvērtētu, vai Algēro lidostas infrastruktūra bija nepieciešama un proporcionāla noteiktajam mērķim. Komisijai arī nebija pietiekamas informācijas, lai izvērtētu šādas infrastruktūras lietojuma perspektīvas vidējā termiņā. Komisijai arī bija šaubas, vai lidostas infrastruktūra bija pieejama gaisa pārvadātājiem ar nediskriminējošiem nosacījumiem.
- (146) Visbeidzot, tā kā šajā posmā izskatījās, ka daži infrastruktūras ieguldījumi izrietēja no *So.Ge.A.AL* līgumiskajām saistībām pret *Ryanair*, Komisijai bija šaubas par jebkāda atbalsta nepieciešamību šādu ieguldījumu finansēšanai.

7.3. IESPĒJAMĀIS ATBALSTS AVIOSABIEDRĪBĀM

- (147) Komisija izteica sākotnēju viedokli, ka lēmumi par aviosabiedrību darbības nosacījumiem Algēro lidostā, visticamāk, ietver valsts līdzekļus un ir saistīti ar valsti.

7.3.1. 4. pasākums. Līgumi, ko *So.Ge.A.AL* parakstīja ar *Ryanair/AMS*

- (148) Vispirms Komisija norādīja, ka *AMS* ir aviosabiedrībai *Ryanair* pilnībā piederošs meitasuzņēmums, kas izveidots ar konkrētu nolūku sniegt tirgvedības pakalpojumus ar *Ryanair* tīmekļa vietnes starpniecību, un ka šis uzņēmums nesniedz citus pakalpojumus. Tādējādi Komisija izteica sākotnēju viedokli, ka, lai izvērtētu selektīvu priekšrocību, *Ryanair* un *AMS* ir jāuzskata par vienu juridisku personu. Komisija arī uzskatīja, ka, izvērtējot, vai pasākumi saistībā ar *Ryanair/AMS* atbilst tirgus apstākļiem, jāizvērtē *So.Ge.A.AL* rīcība kopā ar *RAS* rīcību un/vai pārējo *So.Ge.A.AL* valsts akcionāru rīcību laikposmā, uz ko attiecas izmeklēšana. Komisija uzskatīja, ka, lai veiktu *MEOP* novērtēšanu, *LPL* un tirgvedības līgumi un to finanšu sekas nevar tikt nodalīti un tādēļ tiem piemērojams kopīgs novērtējums.
- (149) Komisija atgādināja, ka, piemērojot *MEOP*, nevar ņemt vērā reģionālās attīstības apsvērumus. Tā arī piebilda, ka saskaņā ar tās rīcībā esošo informāciju šajā laikā nebija sagatavots ne darījumdarbības plāns, ne *ex ante* analīze līgumiem, kas parakstīti ar *Ryanair/AMS* un kas būtu bijuši pamatā *So.Ge.A.AL* lēmumam noslēgt šādas vienošanās.
- (150) Tādējādi Komisija izteica šaubas par to, ka *So.Ge.A.AL* un *RAS* rīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs attiecībās ar *Ryanair/AMS*.

7.3.2. 5. pasākums. Līgumi ar citiem gaisa pārvadātājiem, kas nav *Ryanair*

- (151) Komisija norādīja, ka *So.Ge.A.AL* piešķīra ievērojamas atlaides lidostas maksām gaisa pārvadātājiem, kas nav *Ryanair*, piemēram, atkarībā no tā, vai tiek atvērti jauni maršruti un palielinās pārvadājumu skaits. Komisija aicināja Itāliju iesniegt jebkādu *ex ante* darījumdarbības plānu, pētījumus vai dokumentus, kuros būtu izvērtēta lidostas pārvaldītāja rentabilitāte attiecībā uz katru no šiem līgumiem ar aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, vai, ja tādi dokumenti nav pieejami, *So.Ge.A.AL* jaunākās budžeta prognozes, kas sagatavotas pirms šo līgumu slēgšanas. Tādējādi Komisija izteica šaubas par to, ka *So.Ge.A.AL* un *RAS* rīkojās kā tirgus ekonomikas ieguldītājs attiecībās ar pārvadātājiem, kas darbojas lidostā.

8. ITĀLIJAS PIEZĪMES

- (152) Komisija norāda, ka papildus atbildēm uz Komisijas pieprasījumu iesniegt informāciju izmeklēšanas laikā Itālija vairākkārt ir iesniegusi dažādu informāciju Tomēr, lai gan Komisija pieņēma viena mēneša pagarinājumu termiņam, kas Procedūras regulas 6. panta 1. punktā⁽³⁷⁾ noteikts dalībvalstīm, lai iesniegtu piezīmes par Komisijas lēmumu uzsākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, Itālija šajā pagarinātajā termiņā iesniedza informāciju tikai vienreiz, proti, Itālijas 2012. gada 31. augusta vēstuli. Itālija iesniedza informāciju 2012. gada 3. oktobrī, 2012. gada 19. oktobrī, 2012. gada 22. oktobrī un 2013. gada 20. februārī, kas jau bija pēc termiņa beigām.
- (153) Tādēļ šajā sadaļā aplūkotas tikai tās piezīmes, ko Itālija iesniedza ar vēstuli 2012. gada 31. augustā. Apgalvojumi, kas izvirzīti Itālijas vēlākajās vēstulēs, un kas bija būtiski novērtējumam, ir aplūkoti 3.–5. nodaļā.

8.1. IESPĒJAMĀIS ATBALSTS LIDOSTAI

i. Zaudējumu atmaksai un kapitāla iepludināšanai

- (154) Itālija atgādināja, ka saskaņā ar likumu lidostas pārvaldītājiem ir jāievēro konkrēts minimālā kapitāla sliekšnis. Saskaņā ar Itālijas pausto izvērtētā kapitāla iepludināšana šajā gadījumā bija paredzēta *So.Ge.A.AL* kapitāla atjaunošanai nepieciešamajā apjomā.

ii. Publiskais finansējums aprīkojumam un būvdarbiem

- (155) Itālija skaidroja, ka saskaņā ar Itālijas 1976. gada 5. maija Likumu Nr. 324 un tā grozījumiem līdz 2003. gadam koncesijas nodevas, kas bija jāmaksā lidostas pārvaldītājiem, kas ieguvuši "visaptverošu" koncesiju, bija noteiktas 10 % apmērā no lietotāju nodevām un nodeva par preču iekraušanu un izkraušanu precēm, kas tiek pārvadātas pa gaisu, bija saskaņā ar Itālijas 1974. gada 16. aprīļa Likumu Nr. 117.
- (156) Sākot no 2003. gada koncesijas nodeva tika noteikta atkarībā no lidostas darba slodzes vienībām (*WLU* jeb kravas vienībām, kas atbilst vienam pasažierim vai vienam simtam kilogramu preču vai pasta), kas savukārt tika noteiktas, par pamatu ņemot satiksmes datus, ko katru gadu publicē Infrastruktūras un satiksmes ministrija un *ENAC*.
- (157) Saskaņā ar Itālijas 2006. gada 27. decembra Likumu Nr. 296 ikgadējā koncesijas nodeva lidostas pārvaldītājiem tika palielināta, lai attiecīgi garantētu ieņēmumus Valsts kasei EUR 3 miljonu apmērā 2007. gadā, EUR 9,5 miljonu apmērā 2008. gadā un EUR 10 miljonu apmērā 2009. gadā.

8.2. IESPĒJAMĀIS ATBALSTS AVIOSABIEDRĪBĀM

- (158) Procedūras regulas 6. panta 1. punktā noteiktajā termiņā attiecībā uz dalībvalstu pienākumu iesniegt savas piezīmes pēc tam, kad Komisija pieņēmusi lēmumu par oficiālas izmeklēšanas procedūras sākšanu, Itālija neiesniedza piezīmes par iespējamo atbalstu aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā.

9. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (159) Komisija norāda, ka ieinteresēto personu piezīmes aptver plašu argumentu spektru. Piemēram, *Ryanair* savos daudzajos informācijas iesniegumos Komisijai sīki izklāsta pamatā esošos principus un pieņēmumus, kuriem saskaņā ar uzņēmuma viedokli būtu jākalpo par pamatu Komisijas veiktajai *MEOP* analīzei attiecībā uz līgumiem ar aviosabiedrībām. *So.Ge.A.AL* uzskata, ka pastāv daudzi iemesli, saskaņā ar kuriem izvērtējamie pasākumi tā labā ir atzīstami par saderīgiem ar iekšējo tirgu.

⁽³⁷⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

9.1. SO.GE.A.AL PIEZĪMES

9.1.1. Iespējamais atbalsts lidostas pārvaldītājam

i. Par saimniecisko darbību

- (160) *So.Ge.A.AL* uzsver, ka tam piešķirtais publiskais finansējums to izmaksu segšanai, kas radušās, sniedzot pakalpojumus, kas ietilpst sabiedriskās kārtības jomā, neveido valsts atbalstu. *So.Ge.A.AL* sīki neizklāsta šādu izmaksu summu vai veidu.
- (161) *So.Ge.A.AL* uzskata, ka visi izvērtējamie pasākumi, kas šajā lietā attiecas uz infrastruktūras finansēšanu, iekārtām un "aprikojumu un būvdarbiem", ir veikti likumīgi pirms sprieduma *Aéroports de Paris* lietā un tādēļ tie izslēdzami no padziļinātas izmeklēšanas saistībā ar valsts atbalstu. Attiecībā uz laikposmu pēc 2000. gada 12. decembra *So. Ge.A.AL* atgādina, ka Itālija jau bija iesniegusi pierādījumus par tādu lidostas pārvaldītāja veikto darbību raksturojumu, kas nav saimnieciskas darbības. Tādējādi Komisijai daļa no aplūkotā publiskā finansējuma būtu jāattiecinā uz izmaksām, kas radušās, veicot darbības, kas nav saimnieciskā darbība.
- (162) Papildus *So.Ge.A.AL* norāda, ka 2012. gada lēmumā nav skaidra izklāstījuma par iespējamā atbalsta veidu un mērogu lidostas pārvaldītājam. Konkrēti, nav skaidrs, vai Komisijas nolūks bija kvalificēt visu infrastruktūras būvdarbu finansējumu kā valsts atbalstu vai gluži otrādi – uzskatīt, ka tikai starpība starp tirgū esošo koncesijas nodevu, ko *So.Ge.A.AL* būtu bijis jāmaksā valstij par uzlabotu infrastruktūru, un koncesijas nodevu, ko faktiski maksāja lidostas pārvaldītājs, tiktu uzskatīta par valsts atbalstu. Tas norādīja, ka pirmā iespēja nesaskanētu ar faktu, ka lidostas infrastruktūra visu laiku paliek valsts īpašumā. Tādējādi *So.Ge.A.AL* nevar uzskatīt par ieguldījumu atbalsta saņēmēju. Jebkurā gadījumā *So.Ge.A.AL* uzskata, ka tas nav guvis labumu no nepamatotas ekonomiskas priekšrocības, pat ja priekšroka tiek dota otrajam variantam.

ii. Par konkurences nekropļošanu

- (163) *So.Ge.A.AL* uzsver, ka tam piešķirtā publiskā finansējuma rezultātā nevar rasties konkurences kropļojums. Ņemot vērā Algēro lidostas attālo atrašanās vietu, tās aptvēruma teritorija⁽³⁸⁾ nepārklājas ar citu Itālijas vai citu dalībvalstu lidostu aptvēruma teritorijām. Lidosta arī nekonkurē ar citām salas lidostām, ņemot vērā attālumu starp tām un to, ka nepastāv uzticami sauszemes ceļu savienojumi. *So.Ge.A.AL* piebilst, ka visas trīs Sardīnijas lidostas apkalpo atšķirīgus satiksmes veidus. Turklāt gaisa satiksme nekonkurē ar citiem transporta veidiem no salas un uz to.
- (164) *So.Ge.A.AL* nepieņem argumentu, ko Komisija izvirzījusi 2012. gada lēmumā, ka vairāki lidostu pārvaldītāji konkurē par lidostas infrastruktūras pārvaldīšanu. *So.Ge.A.AL* pirmā "daļējā" koncesija⁽³⁹⁾ lidostas pārvaldībai tika piešķirta 1995. gadā, un tas bija ilgi pirms sprieduma *Aéroports de Paris* lietā. Kopš 1995. gada *So.Ge.A.AL* darbojās tikai un vienīgi kā Algēro lidostas infrastruktūras pārvaldītājs, un tā darbība nekonkurētu ar citu lidostu pārvaldītāju darbību.

iii. Par ekonomiskas priekšrocības neesamību uzņēmumam *So.Ge.A.AL*

- (165) *So.Ge.A.AL* norāda, ka kapitāla iepludināšana būtu tirgus ekonomikas ieguldītāja principam atbilstoša. Saskaņā ar *So.Ge.A.AL* pausto pasākumu ekonomiskais pamatojums ir jāizvērtē atsevišķi pa diviem periodiem: pirms un pēc "visaptverošās" koncesijas piešķiršanas uzņēmumam *So.Ge.A.AL* 2007. gadā.
- (166) *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka rekapitalizācijai, kas veikta pirms 2007. gada, pamatā bija nepieciešamība garantēt uzņēmējdarbību, īpaši ņemot vērā "visaptverošās" koncesijas piešķiršanu, kāda tai bija jau 1999. gada 18. janvārī. Ņemot vērā informāciju, kas pieejama laikā, kad tika pieņemti lēmumi par kapitāla iepludināšanu uzņēmumā,

⁽³⁸⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes definēta kā teritorija 100 km rādiusā vai 60 minūšu brauciena attālumā līdz lidostai ar automobili, autobusu, vilcienu vai ātrvilcienu.

⁽³⁹⁾ *So.Ge.A.AL* 1995. gada 10. maijā tika piešķirta pirmā "daļējā" koncesija apkalpošanas pakalpojumu sniegšanai, par pamatu ņemot līgumus, kas bija jānoslēdz ar gaisa pārvadātājiem. Otrā "daļējā" koncesija tika piešķirta *So.Ge.A.AL* par ēdināšanas pakalpojumiem 1995. gada 20. oktobrī. Savukārt 1999. gada 11. februārī *So.Ge.A.AL* tika piešķirtas pagaidu tiesības vadīt lidostu saskaņā ar "visaptverošu" koncesiju.

nākotnes perspektīva saņemt "visaptverošu" koncesiju bija ļoti svarīga *So.Ge.A.AL* akcionāriem, jo tas ļautu lidostas pārvaldītājam pilnībā kapitalizēt lidostas darbības un tādējādi palielināt aviācijas ieņēmumus un ar aviāciju nesaistītus ieņēmumus. Valsts akcionāriem nebija citas dzīvotspējīgas alternatīvas, kā vien rekapitalizēt uzņēmumu, un tiem tika ļauts to darīt, pieņemot, ka aizkavēšanos ar koncesijas piešķiršanu izraisīja ārēji notikumi, ko nevar attiecināt uz uzņēmumu. *So.Ge.A.AL* uzstāj, ka Komisijai tas jāņem vērā, veicot MEOP novērtējumu. *So.Ge.A.AL* piebilst, ka pasākumi būtu attaisnojami, par pamatu ņemot prognozēto pasažieru skaita pieaugumu, kas tiktu panākts, īstenojot zemo cenu pārvaldātāju stratēģiju, sākot no 1999. gada.

- (167) 2009. un 2010. gadā veiktās kapitāla iepludināšanas pamatā bija nepieciešamība garantēt lidostas pārvaldītāja darbības spēju, proti, ņemot vērā uzlabotās dzīvotspējas izredzes, kas izrietēja no "visaptverošās" koncesijas piešķiršanas. Tas, ka *So.Ge.A.AL* neatguva rentabilitāti pēc koncesijas piešķiršanas, ir saistīts ar tirgus scenāriju, kas ievērojami atšķiras no prognozētā, un tas ievērojami ietekmēja gaisa satiksmes attīstību šajā laikposmā, proti, ekonomiskā lejupslīde un tai sekojošās ekonomiskās problēmas, ar ko saskārās starptautiskās aviosabiedrības. Šajā ziņā *So.Ge.A.AL* satiksmes apjomi samazinājās par 1,8 %. Turklāt *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka satiksme nevarēja attīstīties kā plānots, jo aizkavējās infrastruktūras darbu izpilde (kuri bija jāsāk jau 2004. gadā, bet tie nebija vēl sākti 2009. gadā). Visbeidzot, ENAC nespēja pārskatīt un paaugstināt lidostas maksas neatkarīgi no oficiālā pieprasījuma, ko iesniedza *So.Ge.A.AL*, arī ir jāņem vērā.
- (168) Šajā kontekstā *So.Ge.A.AL* izstrādāja korigējošus pasākumus ar nolūku sasniegt ekonomisku līdzsvaru, piemēram, reorganizējot savu darbību, samazinot darbības izmaksas un ieguldījumu pasākumus infrastruktūrā. Šīs darbības detalizēti tika izvērtētas 2010. gada reorganizācijas un pārstrukturēšanas plānā.
- (169) *So.Ge.A.AL* noraida Komisijas argumentu, ka pirms pasākumu īstenošanas netika veikta *ex ante* analīze. *So.Ge.A.AL* valsts akcionāri, iespējams, īstenoja konkrētos pasākumus, par pamatu ņemot *ex ante* sagatavotos darījumu darbības plānus. Pierādījumi tam būtu dokumenti, kas tika iesniegti Komisijai izmeklēšanas gaitā, proti:
- So.Ge.A.AL* 1999. gada 15. marta darījumdarbības plāns;
 - So.Ge.A.AL* direktoru valdes 2000. gada 8. aprīļa sanāksmes protokols;
 - darījumdarbības plāns četrdesmit gadu koncesijas piešķiršanai 2005. gada septembrī;
 - Rolanda Bergera plāns ar 2007. un 2009. gada atjauninājumiem;
 - reorganizācijas un pārstrukturēšanas programma 2010.–2012. gadam;
 - Accuracy* ziņojums.
- (170) Turklāt *So.Ge.A.AL* atgādina, ka kapitāla ieplūdes atbilsme MEOP jau tika noteikta *Ecorys* ziņojumā, *Accuracy* ziņojumā un Rolanda Bergera plānā.
- (171) Komisija nebūtu varējusi pienācīgi aplūkot gaisa satiksmes nozares īpašo raksturu Itālijā, ņemot vērā piemērojamos Itālijas tiesību aktus. Situācijas novērtējumā pirms un pēc visaptverošās koncesijas piešķiršanas uzņēmumam *So.Ge.A.AL* Komisijai būtu bijis jāņem vērā fakts, ka rekapitalizācijas iemesls bija ar likumu noteikts pienākums, kura neievērošanas gadījumā tiktu atsaukta koncesija. Tādējādi *So.Ge.A.AL* akcionāri deva priekšroku rentablākajai iespējai, lemjot rekapitalizēt uzņēmumu.
- (172) *So.Ge.A.AL* uzskata, ka, veicot kapitāla iepludināšanu, tā valsts akcionāri ir rīkojušies tāpat, kā to darītu tirgus ekonomikas dalībnieks līdzīgos apstākļos, ja ieplūde garantētu publiskajiem ieguldītājiem pozitīvu atdevi vidējā termiņā un ilgtermiņā. Saskaņā ar *So.Ge.A.AL* pausto lidostas darbības rada nodokļu ieņēmumus par summu, kas pārsniedz tam piešķirtā publiskā finansējuma summu.

- (173) *So.Ge.A.AL* arī apgalvo, ka kapitāla iepludināšana neradītu lidostas pārvaldītājam ekonomisku priekšrocību *Altmark* jurisprudences nozīmē⁽⁴⁰⁾. Kopumā lidostas pārvaldība ir vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojums (VTNP), ņemot vērā vajadzību garantēt piekļuvi salai, un tādējādi aplūkojamā kapitāla ieplūde būtu vienāda ar kompensāciju par VTNP sniegšanu, ko veic lidosta.
- (174) *So.Ge.A.AL* saskaņā ar Konvenciju tiktu uzticēts sniegt VTNP. Daļējo koncesiju, kas tika piešķirta *So.Ge.A.AL* pirms 2007. gada, vienlīdz labi var uzskatīt par šādu uzticēšanu. Turklāt *So.Ge.A.AL* norāda, ka no tiesiskā viedokļa lidostu pārvaldītāji ir spiesti ievērot noteiktas saistības attiecībā uz lidostu pārvaldību, kurās noteikti ņem vērā sabiedrības intereses. Šādas saistības attiecas uz pietiekamas kvalitātes pakalpojumu sniegšanu, drošības standartu ievērošanu, pakalpojumu nepārtrauktību un regularitāti.
- (175) Otrais un trešais nosacījums, kas izriet no sprieduma *Altmark* lietā, arī ir ievērots, ņemot vērā, ka *So.Ge.A.AL* saņēma kompensāciju tikai tādā apmērā, kāds nepieciešams, lai segtu zaudējumus, konkrētāk, lai sasniegtu līmeni, kāds nepieciešams, lai kapitāls būtu tādā apjomā, kas noteikts tiesību aktos pēc tam, kad šādi zaudējumi ir segti. Turklāt *So.Ge.A.AL* piebilst, ka saskaņā ar tiesību aktiem lidostu pārvaldītājiem ir prasība nodrošināt atsevišķu uzskaiti pamatdarbībai un tām darbībām, kas nav pamatdarbība.
- (176) Visbeidzot, *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka pastāv atbilde arī ceturtajam *Altmark* kritērijam, tomēr nesniedz nekādu pierādījumu šim apgalvojumam.

iv. Par saderību

- (177) Saskaņā ar *So.Ge.A.AL* pausto iespējamā atbalsta lidostai saderība Komisijai jāvērtē atbilstīgi:
- a) reģionālā atbalsta pamatnostādņēm;
 - b) glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņēm;
 - c) Līguma 106. panta 2. punktam;
 - d) 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēm.
- (178) Pirmkārt, *So.Ge.A.AL* uzskata, ka aplūkojamie pasākumi tika piešķirti Algēro lidostai, lai kompensētu neizdevīgumu, kas izriet no Sardinijas reģiona izolētības. Uz šī pamata Komisijai vajadzētu atbalstu atzīt ar saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu.
- (179) Otrkārt, *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka visi izvērtējamie pasākumi tika piešķirti, lai ļautu *So.Ge.A.AL* veikt pārstrukturēšanu nolūkā nodrošināt tā dzīvotspējas atjaunošanu. Šajā ziņā *So.Ge.A.AL* norāda, ka attiecībā uz 2009. un 2010. gadā veikto kapitāla iepludināšanu *So.Ge.A.AL* sagatavoja pārstrukturēšanas plānu, proti, 2010. gada reorganizācijas un pārstrukturēšanas plānu, kurā tika identificēti faktori, kuriem ir negatīva ietekme uz uzņēmumu, un kurā tika ierosināti koriģējoši pasākumi ar mērķi samazināt izmaksas un pārskatīt uzņēmējdarbības politiku. Šis plāns paredzēja ievērojamu *So.Ge.A.AL* pašu ieguldījumu pārstrukturēšanā.
- (180) Treškārt, attiecībā uz atbalsta saderību saskaņā ar Līguma 106. panta 2. punktu *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka tam piešķirtā kompensācija par VTNP sniegšanu bija ievērojami mazāka nekā maksimālā summa, kas noteikta 2005. gada lēmuma par VTNP sniegšanu 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā⁽⁴¹⁾, proti, EUR 30 miljoni gadā, un tā apgrozījums bija mazāks par EUR 100 miljoniem. Turklāt *So.Ge.A.AL* piebilst, ka līdz 2004. gadam tika ievērots arī 1 miliona pasažieru skaita ierobežojums atbilstoši 2005. gada lēmuma par VTNP sniegšanu 2. panta 1. punkta d) apakšpunktam. Arī 2005. gada lēmuma par VTNP sniegšanu 4., 5. un 6. panta nosacījumi tiek ievēroti, ņemot vērā, ka kompensācija tika piešķirta uzņēmumam saistībā ar pareizi definētiem VTNP un piešķirti *So.Ge.A.AL* ar vienu vai vairākiem piešķiršanas aktiem un ka šāda kompensācija nepārsniedza summu, kas nepieciešama VTNP sniegšanai.

⁽⁴⁰⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg* (Recueil 2003, I-7747. lpp.).

⁽⁴¹⁾ Komisijas 2005. gada 28. novembra Lēmums 2005/842/EK par EK līguma 86. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 312, 29.11.2005., 67. lpp.).

- (181) Ceturtkārt, *So.Ge.A.AL* apgalvo, ka atbalsts lidostai par infrastruktūras ieguldījumiem, iekārtām, aprīkojumu un būvdarbiem būtu uzskatāms par saderīgu saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm. Aplūkojamā infrastruktūra būtu proporcionāla izvirzītajiem mērķiem, un tai būtu vidēja termiņa perspektīvas 2004. gada Aviācijas pamatnostādņu nozīmē. Infrastruktūra ar nediskriminējošiem nosacījumiem būtu pieejama arī aviosabiedrībām. Turklāt tirdzniecība netika ietekmēta tādā apmērā, lai būtu pretrunā kopīgām interesēm, un publiskais finansējums bija nepieciešams un samērīgs.

9.1.2. Pasākumi, kas īstenoti par labu aviosabiedrībām, kuras darbojas lidostā

- (182) Komisijai būtu taisnība, uzskatot, ka *So.Ge.A.AL* un *RAS* rīkojās kopā, piemērojot *MEOP*. Pieņemot konkrētos pasākumus, *RAS* un *So.Ge.A.AL* rīkojās tāpat, kā būtu rīkojies tirgus ekonomikas dalībnieks līdzīgos apstākļos. *So.Ge.A.AL* nebūtu ieguvis ekonomisku priekšrocību no tirgvedības iemaksas, ko piešķirtu *RAS* par labu aviosabiedrībām, kas izmanto Algēro lidostu. Aplūkojamā maksa ir tikai virzīta caur lidostas vadību, lai tās tiktu piešķirtas aviosabiedrībām.
- (183) *So.Ge.A.AL* norāda, ka jebkāds atbalsts aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā, zemāku lidostas maksu veidā vai kā tirgvedības iemaksa būtu uzskatāms par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta a) vai c) apakšpunktu un 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm.
- (184) Lai pamatotu šo secinājumu, *So.Ge.A.AL* norāda, ka iespējamais atbalsts tika piešķirts uzņēmumiem, kam dalībvalsts piešķirusi licenci sniegt gaisa transporta pakalpojumus maršrutos, kas savieno C vai D kategorijas reģionālo lidostu atbilstīgi 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu definējumam ar citu Savienības lidostu. Finansējums neattiecas uz maršrutiem, kam piemēro sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1008/2008⁽⁴²⁾ nozīmē, un ar šīm aviosabiedrībām noslēgtie līgumi paredzēja sodanaudas piemērošanu, ja aviosabiedrības nepildītu savas saistības.
- (185) Apstiprinot, ka aplūkojamās dotācijas tika piešķirtas aviosabiedrībām uz ilgāku laiku un ar lielāku intensitāti nekā atļauts saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm, *So.Ge.A.AL* uzsver, ka līgumi ar aviosabiedrībām netika slēgti uz periodu, kas pārsniedz trīs gadus, un ka 2005. gada Aviācijas pamatnostādnes pieļauj izņēmumus attiecībā uz atbalsta intensitātes līmeni mazāk labvēlīgiem reģioniem.

9.1.3. 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu piemērojamība

- (186) Piezīmēs par 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu piemērojamību *So.Ge.A.AL* atgādina, ka neviens no izvērtējamajiem pasākumiem lidostas labā neveido valsts atbalstu. Tomēr, ja Komisija secinātu, ka kāds no šiem pasākumiem veido darbības atbalstu *So.Ge.A.AL* labā, uzņēmums uzskata, ka tiek ievēroti visi 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu saderības nosacījumi.

10. CITU IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (187) *Ryanair*, *AMS* un *Unioncamere* iesniedza savus apsvērumus izmeklēšanas laikā.

10.1. RYANAIR PIEZĪMES

- (188) *Ryanair* savas piezīmes par 2012. gada lēmumu iesniedza 2013. gada 12. martā. *Ryanair* atsaucās uz savu iepriekš iesniegto informāciju šajā lietā pirms 2012. gada lēmuma pieņemšanas, kā arī uz citu iesniegto informāciju attiecībā uz virkni valsts atbalsta izmeklēšanu par iespējamo atbalstu *Ryanair*.
- (189) *Ryanair* galvenās piezīmes no šīs iesniegtās informācijas ir apkopotas 190.–226. apsvērumā.

⁽⁴²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

i. Par AMS

- (190) *Ryanair* noraida Komisijas sākotnējo secinājumu, ka *Ryanair* un AMS ir jāuzskata par vienu uzņēmumu un ka LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumi, kā arī to finanšu sekas ir jāizvērtē kopā, lai novērtētu, vai ir gūta ekonomiska priekšrocība.
- (191) Ne AMS īpašnieku struktūra, ne tās darbības mērķis neliecina par šādu pieeju. Ar *Ryanair* noslēgtie LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumi, kas noslēgti ar AMS, ir atsevišķi un neatkarīgi, tie ir saistīti ar dažādiem pakalpojumiem un tiem nav ne līgumiskas, ne citādas saistības, kas attaisnotu to uztveršanu par vienotu pasākumu kopumu.
- (192) Tirgvedības pakalpojumu līgumi dod labumu *So.Ge.A.AL* kā reklāmas pakalpojumu pircējam. Šie līgumi veido ieguldījumu zīmola pastiprināšanai lidostā, un to rezultātā palielinātos ielidojošo pasažieru skaits, un līdz ar to palielinātos ar aviāciju nesaistīti ieņēmumi. Tie nebija paredzēti, lai uzlabotu slodzes rādītāju vai ienesīgumu *Ryanair* maršrutos, kā arī nebija saistīti ar jebkādu plānotu priekšrocību, ko šāda lidostas reklāma vietnē *Ryanair.com* nodrošina aviosabiedrībai *Ryanair*.
- (193) Turklāt tirgvedības pakalpojumu līguma slēgšana ar AMS nav nosacījums *Ryanair* lidojumu veikšanai no lidostas un uz to. Patiesi, daudzas lidostas, ko apkalpo *Ryanair*, vispār neslēdz līgumus ar AMS. Kopumā ņemot, nepieciešamība veikt īpašu tirgvedību ar mērķi popularizēt lidostas zīmolu un ietekmēt ielidojošo pasažieru īpatsvaru, ir aktuāla mazāk zināmām lidostām, kur lidostas zīmols nav redzams un ir jāstimulē ienākošā satiksme.
- (194) Līdz ar to šādai lidostai būtu pilnīgi loģiski veltīt līdzekļus šādam nolūkam, un tas, ka *Ryanair* var būt vai nebūt ieguvējs no šādas reklāmas, lidostai komerciāli ir nebūtiski. Privāts ieguldītājs neatturētos no ieguldījuma veikšanas tikai tadēļ, ka citas personas arī varētu gūt labumu no tā uzņēmējdarbības apjomu palielinājuma.
- (195) *Ryanair* līgumi ar *So.Ge.A.AL* bija parasti komerciāli atbilstoši MEOP, un tas pats attiecas uz AMS līgumiem ar *So.Ge.A.AL*, jo AMS slēdz tirgvedības līgumus ar vienādiem izcenojumiem un attiecībā uz salīdzināmiem apjomiem gan ar valsts, gan privātām lidostām, tūrisma aģentūrām, automobiļu nomas grupām, viesnīcu rezervācijas tīmekļa vietnēm, apdrošināšanas uzņēmumiem, telesakaru pakalpojumu sniedzējiem⁽⁴³⁾.
- (196) Šī pieeja atbilst *Ryanair* nostājai, kas pausta citos informācijas iesniegšanas gadījumos, kad *Ryanair* sūtīja Komisijai informāciju izmeklēšanas gaitā. Šajās citās informācijas iesniegšanas reizēs *Ryanair* nepiekrīta Komisijas vērtējumam, ka maksājumi AMS veido izmaksas lidostai. Saskaņā ar *Ryanair* pausto šī pieeja ignorētu AMS sniegto pakalpojumu vērtību lidostai⁽⁴⁴⁾. Iegādājoties reklāmas laukumu, lidostas var palielināt ar *Ryanair* ielidojošo pasažieru īpatsvaru, kas parasti tērē vairāk ar aviāciju nesaistītām precēm un pakalpojumiem nekā izlidojošie pasažieri. To darīt lidostām ir komerciāli izdevīgi⁽⁴⁵⁾. *Ryanair* uzskata, ka, veicot MEOP novērtējumu, tirgvedības pakalpojumu iegāde par tirgus cenām ir jānodala no jebkuras citas lidostas un aviosabiedrības līgumiskas vienošanās. Ja Komisija uzstāj uz AMS vienošanos un *Ryanair* lidostas pakalpojumu vienošanās iekļaušanu MEO kritērijā, nedrīkst ņemt vērā lidostai sniegto AMS pakalpojumu vērtību.

ii. Par attiecināmību/valsts līdzekļiem

- (197) *Ryanair* uzskata, ka Komisijas viedoklis, ka valsts iestādes bija iesaistītas to pārbaudāmo lēmumu pieņemšanā par pasākumiem, kuros iesaistīts *Ryanair* un AMS, nav pamatots ar pierādījumiem. Nevar pieņemt – un tas ir jāparāda –, ka valsts iestādes patiesībā bija iesaistītas pasākumu pieņemšanā.

⁽⁴³⁾ *Ryanair* 2011. gada 22. jūlija vēstule.

⁽⁴⁴⁾ *Ryanair* 2013. gada 20. decembra vēstule.

⁽⁴⁵⁾ *Ryanair* 2009. gada 15. septembra vēstule.

- (198) Apgalvojums, ka "So.Ge.A.AL pilnībā pieder valsts iestādēm", kas "iejaucās So.Ge.A.AL lēmumu pieņemšanas procesā", nav pietiekami pierādīts, jo tā pamatā ir tikai viens dabisks valsts akcionāru īstenotas So.Ge.A.AL direktoru valdes iecelšanas kritērijs. Arī 2002. gada līgums, ar kuru Sardīnija uzņēmās sadarboties ar *Ryanair* nolūkā attīstīt tūrismu un uzlabot nodarbinātības līmeni reģionā, nepierāda, ka valsts iestādes vienā vai otrā veidā bija iesaistītas lēmumu pieņemšanā par pasākumiem, ko So.Ge.A.AL īstenoja attiecībā uz *Ryanair* vai AMS pēc līguma parakstīšanas. Turklāt apstākļi, ka So.Ge.A.AL un Sardīnija parakstīja secīgus līgumus 2004., 2005., 2006. un 2007. gadā par kopīgu tirgvedības iemaksu, tikai pamato nostāju, ka Sardīnija finansēja So.Ge.A.AL, bet ne to, ka tā vadīja So.Ge.A.AL darbības attiecībā pret *Ryanair* vai AMS.
- (199) *Ryanair* nav informēts vai atbildīgs par līgumiem starp So.Ge.A.AL un RAS, nav vedinājis uz šādiem līgumiem vai pieprasījis šādus līgumus, un tādēļ vienošanos, kas pastāv starp *Ryanair* un AMS un So.Ge.A.AL, nav jāietekmē vienošanās, kas So.Ge.A.AL saista ar RAS.
- (200) *Ryanair* arī nevar uzskatīt par valsts atbalsta netiešu saņēmēju. Ja nav pierādījumu, ka aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, tiešām ir kādas valsts atbalsta dotas priekšrocības, Komisija tāpat vien nevar nākt klajā ar pieņēmumu, ka tām ir piešķirts valsts atbalsts. Kamēr komercattiecības starp *Ryanair* un lidostu atbilst MEOP, atgūšanas pienākums uz *Ryanair* neattiecas. *Ryanair* kritizē Komisijas apsvērumus, ka jebkurš stimulants, ko valsts lidosta piešķir aviosabiedrībai, automātiski tiek uzskatīts par valsts atbalstu, pat ja tikai tā daļa ir finansēta no valsts līdzekļiem. *Ryanair* uzskata, ka Komisijas nevēlēšanās izmeklēt jautājumu par pasākumu attiecināmību uz valsti nav pamatojams ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņiem, kas nosaka, ka lēmumam pārdalīt valsts līdzekļus aviosabiedrībai ir jāattiecas uz valsts iestādēm, lai tas veidotu valsts atbalstu ⁽⁴⁶⁾.

iii. Par salīdzinājuma analīzi

- (201) *Ryanair* apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru ⁽⁴⁷⁾ salīdzinājuma analīzei būtu jābūt primārajam testam, ko izmantot, lai pārbaudītu atbalsta esamību aviosabiedrībām, un uz izmaksām balstīts tests jāizmanto tikai tad, ja nav iespējams salīdzināt varbūtējā atbalsta piešķirēja situāciju ar privātas uzņēmumu grupas situāciju. Turklāt *Ryanair* norāda, ka, izvērtējot līgumus, ko lidostas pārvaldītāji noslēguši ar aviosabiedrībām, ir jāņem vērā arī tikla ārējie faktori, kas izriet no noslēgtajiem līgumiem. Citā dokumentā *Ryanair* piekrīt, ka gan salīdzinājuma analīzes metodes, gan uz izmaksām balstītās analīzes metodes ir ierasta uzņēmējdarbības prakse ⁽⁴⁸⁾.

iv. Par ex ante rentabilitāti

- (202) Būtībā *Ryanair* uzskata, ka Komisijas kopējie apsvērumi 2012. gada lēmumā ir atzīstami par spēkā neesošiem, jo kļūdaini ir izmantots MEO kritērijs, kas izriet no neprecīza pieņēmuma, ka bija nepieciešams ex ante darījumdarbības plāns, lai secinātu, ka tiek ievērots MEOP. Darījumdarbības plāni nav nosacījums privāto ieguldītāju komercdarbībai ⁽⁴⁹⁾. Protams, šādi plāni var apstiprināt, ka valsts iestāde rīkojas kā privātais ieguldītājs, bet šāda plāna neesamība nav pietiekams iemesls, lai secinātu, ka valsts iestāde nerīkojas kā privātais ieguldītājs.
- (203) Jebkurā gadījumā šajā lietā Komisija jau 2012. gada lēmumā bija piekritusi, ka Algēro lidosta iesniedza pamata ex ante analīzi, kas uzskatāma par pietiekamu. Komisija nevar izvērtēt, kas veido "pieņemamu" darījumdarbības plānu, un to nav jāmēģina darīt.
- (204) *Ryanair* turklāt norāda, ka Komisija MEOP analīzi ir ieguvusi no *Ecorys* ziņojuma, kurā secināts, ka *Ryanair* līgumi atbilst MEOP un ka So.Ge.A.AL zaudējumi radās tādēļ, ka bija valsts ievērojama un neparedzama aizkavēšanās ar

⁽⁴⁶⁾ *Ryanair* 2009. gada 15. decembra vēstule.

⁽⁴⁷⁾ *Ryanair* 2013. gada 12. marta un 2009. gada 15. decembra vēstules.

⁽⁴⁸⁾ "Izvērtējot valsts atbalstu zemo cenu pārvadātājiem", 2011. gada 26. oktobris, *Ryanair* uzdevumā sagatavojis *Simon Pilsbury, Oxera* vadošais konsultants.

⁽⁴⁹⁾ *Ryanair* 2011. gada 22. jūlija vēstule.

“visaptverošas” koncesijas piešķiršanu. Neparedzamā neefektivitāte un aizkavēšanās MEOP analīzē būtu jāneitralizē, jo ar tādu var saskarties arī privātās lidostas ierastas uzņēmējdarbības veikšanas laikā gan valsts bezdarbības dēļ, gan citu tādu privātu uzņēmumu darbības dēļ, uz kuriem lidosta pašaujas.

- (205) Turklāt *Ryanair* iesniedza vairākas piezīmes, ko sagatavojis *Oxera*, un profesora *Damien P. McLoughlin* sagatavotu analīzi.

Oxera 1. piezīme. Tirgus salīdzinājuma kritērija noteikšana salīdzinājuma analīzē attiecībā uz MEO kritēriju. *Ryanair* valsts atbalsta lietas, sagatavojis *Oxera* pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2013. gada 9. aprīlis

- (206) *Oxera* uzskata, ka Komisijas pieeja, pieņemot tikai salīdzinājuma lidostas tajā pašā aptvēruma teritorijā, kurā atrodas lidosta, uz kuru attiecas izmeklēšana, ir kļūdaina.

- (207) *Oxera* apgalvo, ka tirgus salīdzināmās cenas, kas iegūtas no salīdzinājuma lidostām, neietekmē valsts atbalsts, kas piešķirts apkārtējām lidostām. Tādēļ ir iespējams konkrēti noteikt tirgus salīdzināmās cenas attiecībā uz MEO kritēriju.

- (208) Tas notiek tāpēc, ka:

- a) salīdzinājuma analīzes tiek plaši izmantotas attiecībā uz MEO kritēriju arī jomās, kas nav valsts atbalsts;
- b) uzņēmumi ietekmē cits cita cenu veidošanas lēmumus tikai tādā mērā, cik to produkti aizstāj vai papildina cits citu;
- c) lidostas tajā pašā aptvēruma teritorijā ne vienmēr konkurē savā starpā, un salīdzinājuma lidostas, kas izmantotas iesniegtajos ziņojumos, saskaras ar ierobežotu konkurenci ar valsts īpašumā esošajām lidostām savā aptvēruma teritorijā (< 1/3 no komerclidostām salīdzinājuma lidostu aptvēruma teritorijā pilnībā pieder valstij, un neviena no lidostām tajā pašā aptvēruma teritorijā, kur atrodas salīdzinājuma lidostas, nav pakļauta procesā esošai izmeklēšanai attiecībā uz valsts atbalstu (2013. gada aprīlī);
- d) pat ja salīdzinājuma lidostas saskaras ar konkurenci no valstij piederošu lidostu puses tajā pašā aptvēruma teritorijā, nav pamata uzskatīt, ka to rīcība atbilst tirgus ekonomikas dalībnieka principam (piemēram, ja pastāv liels privātkapitāla īpatsvars vai lidosta ir privātā valdījumā);
- e) tirgus ekonomikas dalībnieku lidostas nenoteiks cenas, kas zemākas par inkrementālajām izmaksām.

Oxera 2. piezīme. Principi, kas ir pamatā rentabilitātes izvērtējumam attiecībā uz MEO kritēriju. *Ryanair* valsts atbalsta lietas, sagatavojis *Oxera* pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2013. gada 9. aprīlis

- (209) *Oxera* apgalvo, ka rentabilitātes izvērtējumā, ko *Oxera* veicis savos ziņojumos, kas iesniegti Komisijai, ir ņemti vērā principi, kādus ievērotu saprātīgs privātā sektora ieguldītājs, un tie atspoguļo pieeju, kas izriet no Komisijas precedentiem.

- (210) Principi, kas ir rentabilitātes izvērtējuma pamatā, ir šādi:

- a) vērtējums tiek veikts uz inkrementāla pamata;
- b) *ex ante* darījumdarbības plāns netiek noteikti pieprasīts;
- c) nepārblīvētās lidostās vienotas maksas pieeja ir piemērota cenu veidošanas metode;

- d) vērā jāņem tikai tie ieņēmumi, kas saistīti ar funkcionējošas lidostas saimniecisko darbību;
- e) vērā jāņem viss līguma darbības termiņš, tostarp tā pagarinājumi;
- f) lai izvērtētu līgumu rentabilitāti, nākotnes finanšu plūsmas ir jādiskontē;
- g) *Ryanair* līgumu inkrementālā rentabilitāte lidostām ir jāizvērtē, par pamatu ņemot aplēses par iekšējo atlīdzības likmi vai neto pašreizējo vērtību (NPV).

Profesora *Damien P. McLoughlin* analīze – zīmola veidošana: kādēļ un kā maziem zīmoliem jāiegulda tirgvedībā, sagatavots pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2013. gada 10. aprīlis

- (211) Dokumenta nolūks ir izklāstīt komercdarbības loģiku, saskaņā ar kādu tiek pieņemti reģionālo lidostu lēmumi iegādāties reklāmu no AMS tīmekļa vietnē *Ryanair.com*.
- (212) Dokumentā apgalvots, ka ir liels skaits ļoti spēcīgu, labi zināmu un parasti izmantotu lidostu. Vājākajiem konkurentiem, lai palielinātu darbības apjomus, ir jāpārvar patērētāju iesīkstējušie pirkšanas ieradumi. Mazākajām reģionālajām lidostām ir jāatrod veidi, kā savu zīmola vēstījumu konsekventi nodot pēc iespējas plašākai sabiedrībai. Lai izmantotu tradicionālās tirgvedības komunikācijas formas, ir nepieciešami līdzekļi, kādu tām nav.

Oxera 3. un 4. piezīme. Kā jāuztver AMS līgumi, veicot rentabilitātes izvērtējumu tirgus dalībnieka kritērija ietvaros? 2014. gada 17. un 31. janvāris

- (213) *Ryanair* iesniedza papildu ziņojumus, ko sagatavojis tā konsultants *Oxera*. Šajos ziņojumos *Oxera* aplūko principus, kas saskaņā ar aviosabiedrības viedokli jāņem vērā, veicot rentabilitātes izvērtējumu saistībā ar LPL starp *Ryanair* un lidostām, no vienas puses, un tirgvedības līgumiem starp AMS un tām pašām lidostām, no otras puses, attiecībā uz MEO kritēriju⁽⁵⁰⁾. *Ryanair* uzsver, ka šie ziņojumi nekādā veidā nemaina tā nostāju, kas izklāstīta iepriekšējos LPL, un tirgvedības līgumi ir jāanalizē kā atsevišķi MEO kritēriji.
- (214) Ziņojumos norādīts, ka AMS iegūtā peļņa ir ietverama kā ieņēmumi kopējā rentabilitātes izvērtējumā, savukārt AMS izdevumi ir jāiekļauj izmaksās. Lai to darītu, ziņojumos rosināts kopējam rentabilitātes izvērtējumam piemērot uz naudas plūsmas pamatotu metodoloģiju, proti, ka lidostu izdevumus, ko tās maksā AMS, var uztvert kā inkrementālas darbības izmaksas.
- (215) Ziņojumos uzsvērts, ka tirgvedības darbības veicina zīmola vērtības radīšanu un atbalstu, tādējādi tiek radīta ietekme un ieguvumi ne tikai ar aviosabiedrību noslēgtā līguma darbības laikā, bet arī pēc tā termiņa beigām. Tas jo īpaši tā būtu, ja tā iemesla dēļ, ka *Ryanair* ir noslēdzis līgumu ar lidostu, citas aviosabiedrības arī darbotos lidostā, kas savukārt piesaistītu vairāk veikalus un tādējādi lidostai nestu vairāk ar aviāciju nesaistītus ieņēmumus. Saskaņā ar *Ryanair* pausto, ja Komisija turpina veikt kopēju rentabilitātes izvērtējumu, šie ieguvumi ir jāņem vērā, uztverot AMS izdevumus kā inkrementālas darbības izmaksas, neskaitot AMS maksājumus.
- (216) Turklāt *Ryanair* uzskatīja, ka galavērtība būtu jāiekļauj paredzamajā inkrementālajā peļņā lidostas pakalpojumu līguma beigās, lai ņemtu vērā vērtību, kas tiek radīta pēc līguma darbības izbeigšanas. Galavērtību varētu pieņemt, par pamatu izmantojot "atjaunošanas" rentabilitāti, paredzot, ka peļņa saglabāsies pēc līguma ar *Ryanair* darbības beigām vai ja ar citām aviosabiedrībām tiks panākta vienošanās par līdzīgiem nosacījumiem. *Ryanair* uzskatīja, ka tad būtu iespējams aprēķināt to ieguvumu apakšējo robežu, ko kopīgi rada līgums ar AMS un lidostas pakalpojumu līgums, atspoguļojot inkrementālās peļņas neskaidrības pēc lidostas pakalpojumu līguma izbeigšanas.

⁽⁵⁰⁾ *Oxera* dokuments "Kā aplūkojami AMS līgumi, veicot rentabilitātes izvērtējumu kā daļu no tirgus ekonomikas dalībnieka kritērija?", sagatavots pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2014. gada 17. janvāris.

- (217) Atbalstot šo pieeju, ziņojumā atspoguļota tirgvedības ietekmes uz zīmola vērtību pētījumu rezultātu sintēze. Šajos pētījumos atzīts, ka tirgvedība var stiprināt zīmola vērtību un palīdzēt veidot klientu bāzi. Saskaņā ar ziņojumiem lidostai, kas veic tirgvedību tīmekļa vietnē *Ryanair.com*, lidostas zīmola pamanāmība palielinās ievērojami. Turklāt ziņojumos norādīts, ka jo īpaši mazākās reģionālās lidostas, kas vēlas palielināt gaisa satiksmes plūsmu, varētu palielināt sava zīmola vērtību, noslēdzot tirgvedības līgumus ar AMS.
- (218) Visbeidzot, ziņojumos norādīts, ka priekšroka dodama uz naudas plūsmu balstītai pieejai, nevis kapitalizācijas pieejai, kurā AMS izdevumi tiktu aplūkoti kā nemateriālo aktīvu kapitāla izdevumi (t. i., zīmola vērtība)⁽⁵¹⁾. Izmantojot kapitalizācijas pieeju, vērā tiktu ņemta tikai tā tirgvedības izdevumu daļa, kas attiecināma uz lidostas nemateriālajiem aktīviem. Tirgvedības izdevumi tiktu aplūkoti kā nemateriālie aktīvi un tad amortizēti līguma darbības laikā, ņemot vērā atlikušo vērtību paredzamajā LPL darbības beigšanās brīdī. Šādā pieejā ņemtu vērā inkrementālo peļņu, kas rastos no LPL noslēgšanas ar *Ryanair*. Grūti ir aprēķināt arī nemateriālo aktīvu vērtību, ņemot vērā zīmola izdevumus un šo aktīvu izmantošanas laika periodu. Naudas plūsmas metode ir piemērotāka nekā kapitalizācijas metode, jo otrā neaptver lidostas pozitīvos ieguvumus, kādi paredzami no LPL parakstīšanas ar *Ryanair*.

v. 2011. un 2013. gada MEOP ziņojumi

- (219) *Ryanair* lūdza *Oxera* veikt testu, kura pamatā būtu MEOP, un tas tika iesniegts Komisijai *Ryanair* vārdā 2011. gada jūlijā (turpmāk "2011. gada MEOP ziņojums")⁽⁵²⁾. 2011. gada MEOP ziņojumā tika izklāstīti rentabilitātes izvērtējuma rezultāti attiecībā uz 2000. un 2010. gada LPL starp *So.Ge.A.AL* un *Ryanair*, kuru pamatā bija informācija, kura saskaņā ar *Ryanair* pausto bijusi pieejama *So.Ge.A.AL* laikā, kad šie līgumi tika slēgti. 2011. gada MEOP ziņojumā nebija ietverta 2002., 2003. un 2006. gada LPL paredzamās peļņas analīze.
- (220) Izmantojot 2011. gada MEOP ziņojumu, Komisijai 2013. gada martā tika iesniegts atjaunināts ziņojums (turpmāk "2013. gada MEOP ziņojums")⁽⁵³⁾, kurā aplēsta paredzamā LPL rentabilitāte, kas nebija aplūkota 2011. gada MEOP ziņojumā (proti, par 2002., 2003. un 2006. gada LPL).
- (221) Saskaņā ar *Ryanair* iesniegto informāciju *ex ante* rentabilitātes novērtējums attiecībā uz 2000., 2002., 2003., 2006. un 2010. gada LPL liecina, ka bija paredzams, ka laikā, kad visi šie līgumi tika parakstīti, tie lidostai būs rentabli. Paredzamā rentabilitāte katram līgumam starp *So.Ge.A.AL* un *Ryanair* tika novērtēta, ņemot vērā paredzamo inkrementālo izmaksu un inkrementālo ieņēmumu prognozes, tostarp aviācijas ieņēmumus un ar aviāciju nesaistītus ieņēmumus, un aviosabiedrībai *Ryanair* piedāvātu finanšu stimulu izmaksas. Tas, ka rezultātā iegūtās NPV visas ir pozitīvas, visticamāk, apstiprina, ka bija saprātīgi slēgt līgumus ar *Ryanair*.
- (222) Piemērojot MEO kritēriju attiecībā uz LPL, 2011. un 2013. gada MEOP ziņojumos netiek aplūkoti līgumi starp *So.Ge.A.AL* un AMS par tirgvedības pakalpojumu sniegšanu. Saskaņā ar *Ryanair* pausto līgumi ar AMS ir atsevišķi no *Ryanair* LPL, kas noslēgti ar lidostu, līdz ar to tie attiecas uz tirgvedības pakalpojumu sniegšanu lidostām (nevis reisiem/pasažieriem) par tirgus cenu un nav aplūkojami.

vi. Par *Ryanair* piemēroto lidostas maksu neselektivitāti

- (223) *Ryanair* noraida Komisijas viedokli, ka Algēro lidostas piešķirtās atlaides uzskatāmas par valsts atbalstu, pat ja visas aviosabiedrības gūst labumu no šīm atlaidēm. Pirmkārt, saskaņā ar *Ryanair* viedokli, ja visas aviosabiedrības saņem atlaidi, tad pienācīga hipotētiska cena, nevis publicētās maksas, var būt atlaides zemākais līmenis. Otrkārt, šajā pieejā ņem vērā atšķirīgās izmaksas un ieguvumus, apkalpojot dažādas aviosabiedrības. Ir jāveic izmaksu

⁽⁵¹⁾ *Oxera* dokuments "Kā aplūkojami AMS līgumi, veicot rentabilitātes izvērtējumu kā daļu no tirgus ekonomikas dalībnieka kritērija?" – Praktiska izmantošana, sagatavots pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2014. gada 31. janvāris.

⁽⁵²⁾ *Oxera* ziņojums "MEOP novērtējums, Algēro lidosta", sagatavots pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2011. gada 22. jūlijs

⁽⁵³⁾ *Oxera* ziņojums "Ekonomisks MEOP novērtējums: atjaunināts rentabilitātes izvērtējums – Algēro lidosta". Sagatavots pēc *Ryanair* pasūtījuma, 2013. gada 12. marts.

atspoguļojuma novērtējums, lai izvērtētu, vai atlaide konkrētai aviosabiedrībai veido valsts atbalstu. Relatīvi zemas maksas pašas par sevi neveido valsts atbalstu, un saskaņā ar *Ecorys* konstatējumiem zemākas maksas atspoguļo zemāku apkalpošanas līmeni, kādu pieprasa *Ryanair*.

- (224) Šajā gadījumā atlaides, ko saņēma *Ryanair*, tika piedāvātas, saprotot ievērojamo komercdarbības risku, kādu *Ryanair* uzņēmās, izveidojot regulārus gada pārvadājumus lidostā, kas tajā laikā nebija zināma ⁽⁵⁴⁾.

vii. Par konkurences kropļojumu

- (225) Komisija, šķiet, neizslēdza konkurenci starp Algēro un Kaljāri vai Olbijas lidostām, neskatoties uz attiecīgi 235 un 128 kilometrus plašo kalnaino apvidu, kas šķir šīs lidostas, un to, ka Sardīnijā nav lielceļu. Saskaņā ar *Ryanair* pausto maz ticams, ka jebkāds valsts atbalsts Algēro lidostai varētu izraisīt konkurences kropļojumu, un ir neskaidrs, ko Komisija uzskata par šāda kropļojuma tvērumu.

viii. Par saderību

- (226) *Ryanair* uzskata, ka vienošanās starp *Ryanair* un lidostu neveido valsts atbalstu. Šajā ziņā *Ryanair* uzskata, ka iespējamā 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu piemērošana šajā gadījumā nav atbilstoša.

10.2. AMS APSVĒRUMI

i. Par AMS un *Ryanair* tīmekļa vietni

- (227) AMS piekūr *Ryanair* iesniegtajām piezīmēm attiecībā uz AMS. Komisijas pieņēmums, ka tirgvedības nodevas, kas maksātas AMS par tirgvedības pakalpojumiem, veido atbalstu (uzņēmumam *Ryanair*) un AMS un *Ryanair* uztveršana par vienu valsts atbalsta saņēmēju būtu kļūdaini. AMS piedāvā tirgvedības pakalpojumus, kuriem ir savs nolūks, un tie tiek sniegti par tirgus cenu.
- (228) Turklāt *Ryanair* lēmums iesaistīt starpnieku reklāmas laukuma pārdošanā uzņēmuma tīmekļa vietnē nebūtu nekas neparasts. AMS ir veiksmīgi darbojies, reklamējot un pārdodot reklāmas laukumu daudziem uzņēmumiem visā Eiropā – gan privātiem, gan valsts uzņēmumiem.
- (229) *Ryanair* tīmekļa vietnei ir īpaši vēlamas iezīmes attiecībā uz tirgvedību: tā ir viena no populārākajām ceļojumu tīmekļa vietnēm pasaulē; vidējais katra apmeklējuma garums *Ryanair* tīmekļa vietnē ir ļoti garš; lidostas reklāma, kas izvietota *Ryanair* tīmekļa vietnē, sasniedz potenciālos šīs lidostas pasažierus, nodrošinot ļoti niecīgu reklāmas līdzekļu nelietderīgu izmantošanu vai nelietderīgas izmantošanas neesamību pretēji reklāmai avīzēs, radio, TV un citos mazāk fokusētos plašsaziņas līdzekļos, kas vērsti uz vispārējo sabiedrību.

ii. Par priekšrocību neesamību uzņēmumiem AMS vai *Ryanair*

- (230) AMS slēdz tirgvedības līgumus ar valsts un privātajām lidostām, tūrisma aģentūrām, automobiļu nomas grupām, viesnīcu rezervācijas tīmekļa vietnēm, apdrošināšanas uzņēmumiem, telesakaru pakalpojumu sniedzējiem.
- (231) Likmes, par kādām AMS nodrošina reklāmas laukumus, un apjomi, kādos tie tiek iegādāti, nenorāda uz atšķirību starp valsts sektora un privātajiem reklāmas devējiem. *Ryanair* un AMS neliek lidostām iegādāties tirgvedības pakalpojumus, un daudzas lidostas būtībā izvēlas nereklamēties *Ryanair* tīmekļa vietnē. AMS vienošanās ar valsts lidostām vai to pārvaldītājiem, piemēram, *So.Ge.A.AL*, neveido valsts atbalstu, jo AMS viegli var pārdot tīmekļa vietnes laukumus privātiem uzņēmumiem par salīdzināmām cenām.

⁽⁵⁴⁾ *Ryanair* 2011. gada 22. jūlija vēstule.

- (232) AMS norādīja vairākus iemeslus, kas pierāda, ka *So.Ge.A.AL* iegādājās no AMS tirgvedības pakalpojumus, lai reklamētos *Ryanair.com*, un tie ir apkopoti turpmāk.
- (233) Pirmkārt, reklamēja *Ryanair* tīmekļa vietnē ir ieguldījums zīmola atpazīstamībā. Perifēro lidostu pārvaldītāji saskaras ar ievērojamām problēmām nodrošināt, lai pasažieri, aviosabiedrības un ar aviāciju nesaistīti komercvadītāji – visi, kas veido iespējamu ieņēmumu avotu lidostai, – atpazītu viņu “zīmolu”. Zīmola labāk atpazīstamība var dot lidostām labumu vairākos savstarpēji iekļaujošos un papildinošos veidos, proti, tā var piesaistīt i) ielidojošos pasažierus no aviosabiedrībām, kuru vietnē lidosta tiek reklamēta; ii) potenciālos klientus, kas veic meklēšanu tās aviosabiedrības tīmekļa vietnē, kurā lidosta tiek reklamēta kā galamērķis, izmantojot citu aviosabiedrību, kurai ir reisi uz šo lidostu; iii) citu aviosabiedrību, ar ko lidot uz šo lidostu, un iv) komercvadītājus (piemēram, lidostu mazumtirdzniecības ķēžu veikalus).
- (234) Otrkārt, reklamēšanās *Ryanair* tīmekļa vietnē palielina ielidojošo pasažieru īpatsvaru. Lidostām ir tendence aptuveni pusi no ieņēmumiem radīt no darbībām, kas nav saistītas ar aviāciju. No reģionālas lidostas perspektīvas ielidojošie pasažieri, kas ierodas un tad aizlido no lidostas, daudz ticamāk radīs lidostai ar aviāciju nesaistītus ieņēmumus nekā vietējie pasažieri, kas izmanto lidostu, lai dotos uz galamērķiem ārpusēm.
- (235) Treškārt, tirgvedība un reklamēšanās tīmekļa vietnē visām aviosabiedrībām ir kļuvusi par parastu praksi. *Ryanair* tīmekļa vietnei ir īpaša vērtība, jo tā ir tirgvedības vieta plašam klāstam ar ceļošanu saistītu produktu un pakalpojumu. Par lidostu ierastu praksi ir kļuvusi daļas savu pārdošanas akciju veikt, izmantojot aviosabiedrību tīmekļa vietnes. Šajā gadījumā Algēro lidosta, šķiet, ir iegādājusies reklāmas pakalpojumus ne tikai no AMS, bet arī no *Meridiana* un *Alitalia*.
- (236) Ceturtkārt, AMS pakalpojumu cena ir atbilstoša to tirgus vērtībai. Virkne privāto klientu, kas nav lidostas un pārstāv dažādas nozares, iegādājās tirgvedības pakalpojumus no AMS. Šiem klientiem netiek piedāvāti *Ryanair* maršruti, tomēr viņi ir priecīgi sniegt atbildību par AMS pakalpojumiem. Šie privātie klienti, kas rīkojas kā tirgus ekonomikas ieguldītāji, noteikti pievieno komerciālo vērtību AMS pakalpojumiem uz neatkarīga pamata, tieši tāpat kā to dara valsts un privātās lidostas visā Savienībā. Šie privātie salīdzināmie elementi paši par sevi jau būtu pietiekami, lai parādītu, ka AMS cenas ir reālas tirgus cenas.

iii. Par Sardīnijas veikto *So.Ge.A.AL* finansēšanu

- (237) Komisija uzskata *So.Ge.A.AL* par vienkāršu kanālu, caur kuru reģionālais finansējums tiek nodots *Ryanair/AMS* šķietamai izmantošanai tirgvedības nolūkos. Tomēr saskaņā ar AMS pausto viedokli Komisija nespēj pierādīt, ka *So.Ge.A.AL* nebija autonomijas attiecībā uz RAS piešķirto līdzekļu izlietojumu, un tādēļ tos nevarētu izmantot citos nolūkos.
- (238) Šķiet, ka *So.Ge.A.AL* maksāja fiksētu koncesijas nodevu valstij un ar valsti ieņēmumos nedalījās. *So.Ge.A.AL* īpašniekam, proti, RAS, bija tieša interese palielināt *So.Ge.A.AL* ilgtermiņa rentabilitāti, piemēram, finansiāli atbalstot tā tirgvedības centienus, lai uzlabotu tā zīmola tēlu. Šāda rīcība atbilstu MEO kritērijam un dotu labumu RAS.
- (239) AMS piebilst, ka ir iespējams, ka daļu no *So.Ge.A.AL* finansējuma varētu uzskatīt par kompensāciju par VTNP sniegšanu. Algēro lidosta veicina gaisa pakalpojumu sniegšanu reģionā, kas ir izolēts un citādi grūti sasniedzams.

iv. Secinājums

- (240) AMS secina, ka tas nav bijis valsts atbalsta saņēmējs un ka *So.Ge.A.AL* un RAS attiecībā pret AMS rīkojās atbilstīgi MEOP.

10.3. UNIONCAMERE PIEZĪMES

- (241) *Unioncamere* uzsver, ka, neapstrīdot saimnieciskās darbības koncepciju, kas izklāstīta Tiesas judikatūrā, darbību, kas pati par sevi ir saimnieciska, nevar vienmēr uztvert kā tādu, kas sniegta tirgū, ja šāda darbība ir vai varētu reāli būt tikt veikta, konkurējot ar citiem tirgus dalībniekiem.
- (242) *Unioncamere* atzīst, ka līdzīgos apstākļos privāts ieguldītājs, visticamāk, nebūtu veicis aplūkotos pasākumus lidostas labā. Tomēr Komisijai jāņem vērā tas, ka valsts ieguldījums lidostā bieži tiek veikts ar apsvērumiem, kas nav vienādi ar privātā ieguldītāja apsvērumiem. Publiskajam ieguldītājam ir atšķirīgi plāni saistībā ar ieguldījumu rentabilitāti, un tajā pašā laikā to vada vispārīgāki mērķi, piemēram, tautsaimniecības un reģionālās attīstības saglabāšana. Atzīstot, ka, par pamatu ņemot Tiesas judikatūru, šādus apsvērumus nevar ņemt vērā, veicot MEOP analīzi, *Unioncamere* uzsver, ka publiskais finansējums Algēro lidostai bija nevis ar mērķi saglabāt tāda uzņēmuma konkurētspēju, kurš citādi nebūtu konkurētspējīgs, bet gan ar mērķi atbalstīt reģionālo attīstību. Ņemot vērā Sardīnijas īpašo ģeogrāfisko novietojumu, šādas lidostas esamība ir valsts iestāžu prioritāte.
- (243) *Unioncamere* secina, ka Komisijai vajadzētu piemērot MEOP, ņemot vērā mērķi, ka pasākumam jāatbalsta reģionālā un ekonomiskā attīstība, "citiem vārdiem sakot, pasākumi jāuztver kā valsts pilnvaru izmantošana".
- (244) *Unioncamere* uzskata, ka izvērtējamo pasākumu par labu *So.Ge.A.AL* saderība būtu jāizvērtē atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.

11. ITĀLIJAS PIEZĪMES PAR IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMĒM

- (245) Itālija iesniedza piezīmes tikai par *Ryanair* un *Unioncamere* piezīmēm.

11.1. PAR RYANAIR PIEZĪMĒM

- (246) Attiecībā uz pasākumiem Algēro lidostas labā Itālija uzskata, ka lidosta darbojas attālā reģionā un tādēļ "nevar izslēgt" lidostai piešķirto VTNP sniegšanas uzdevumu.
- (247) Itālija piekrīt *Ryanair* apgalvojumam, ka mazajām lidostām nav izvēles, tām jāiegulda savā tēlā, lai nodrošinātu atpazīstamības perspektīvas. Šajā ziņā reklamēšanās zemo cenu aviosabiedrību tīmekļa vietnēs ir parasta prakse. Itālija arī uzsver, ka lidosta ir iegādājusies līdzīgus pakalpojumus no citām aviosabiedrībām, piemēram, *Germanwings*, *Volare*, *Meridiana* un *Alitalia*.
- (248) Itālija apstiprina, ka AMS pakalpojumiem tiek piemērota tirgus cena. Cenas ir pieejamas AMS tīmekļa vietnē un likmes, kas tika piemērotas *So.Ge.A.AL*, bija saskaņā ar tīmekļa vietnē publicētajām.
- (249) Itālija secina, ka AMS neguva labumu no valsts atbalsta un ka *So.Ge.A.AL* un RAS rīkojās atbilstīgi MEOP.

11.2. PAR UNIONCAMERE PIEZĪMĒM

- (250) Itālija piekrīt, ka valsts ieguldījums lidostā bieži ir pamatots ar apsvērumiem, kas neatbilst privātā ieguldītāja apsvērumiem, jo publiskie ieguldītāji izmanto arī vispārīgākus mērķus, piemēram, ekonomisko un reģionālo attīstību.

12. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

12.1. PASĀKUMI SO.GE.A.AL LABĀ

12.1.1. Atbalsta esamība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē

- (251) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu “ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- (252) Līguma 107. panta 1. punkta kritēriji ir kumulatīvi. Tāpēc, lai noteiktu, vai pasākums, uz kuru attiecas izmeklēšana, ir valsts atbalsts 107. panta 1. punkta nozīmē, ir jāpārbauda, vai ir izpildīti visi 251. apsvērumā minētie nosacījumi. Proti:
- atbalstu piešķir dalībvalsts vai no dalībvalsts līdzekļiem,
 - atbalsta konkrētus uzņēmumus vai konkrētu preču ražošanu,
 - rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus,
 - ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

12.1.1.1. Saimnieciskā darbība un jēdziens “uzņēmums”

- (253) Saskaņā ar iedibināto judikatūru Komisijai vispirms jānosaka, vai *So.Ge.A.AL* ir uzņēmums Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Ar jēdzienu “uzņēmums” saprot uzņēmumu, kas iesaistīts saimnieciskajā darbībā, neatkarīgi no tā juridiskā statusa un tā, kā tas tiek finansēts⁽⁵⁵⁾. Saimnieciskā darbība ir jebkura darbība, kas ietver preču un pakalpojumu piedāvāšanu konkrētajā tirgū.
- (254) Tiesa savā spriedumā lietā *Leipzig/Halle Airport* lietā apstiprināja, ka lidostas izmantošana komerciāliem mērķiem un lidostas infrastruktūras būve ir saimnieciska darbība⁽⁵⁶⁾. Ja lidostas pārvaldītājs iesaistās saimnieciskā darbībā, piedāvājot lidostas pakalpojumus par atlīdzību, neatkarīgi no tā juridiskā statusa vai veida, kādā tas tiek finansēts, tas atbilst uzņēmumam Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, un tādēļ Līguma valsts atbalsta noteikumi ir piemērojami priekšrocībām, ko šim lidostas pārvaldītājam piešķirusi valsts vai izmantojot valsts līdzekļus⁽⁵⁷⁾.
- (255) Attiecībā uz laika brīdi, no kura lidostas būve un darbība kļuva par saimniecisku darbību, Komisija atgādina, ka tirgus spēku pakāpeniskā attīstība lidostu nozarē neļauj precīzi noteikt šo datumu. Tomēr Eiropas tiesas ir atzinušas attīstību lidostu darbības raksturojumā un spriedumā *Leipzig/Halle Airport* lietā Vispārējā tiesa lēma, ka no sprieduma *Aéroports de Paris* lietā (2000. gada 12. decembrī) dienas vairs nevar izslēgt valsts atbalsta noteikumu piemērošanu lidostu infrastruktūras finansējumam. Tādējādi, sākot no 2000. gada 12. decembra, lidostu infrastruktūras ekspluatācija un būve ir jāuzskata par darbību, uz kuru attiecas valsts atbalsta kontrole. Savukārt Komisija, balstoties uz valsts atbalsta noteikumiem, tagad nevar apšaubīt finansēšanas pasākumus, kuri veikti pirms 2000. gada 12. decembra⁽⁵⁸⁾.
- (256) Tādējādi Komisija secina, ka kopš 2000. gada 12. decembra *So.Ge.A.AL* bija iesaistīts saimnieciskā darbībā un ka tas atbilst uzņēmumam Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Līdz ar to attiecībā uz pasākumiem, kas piešķirti no 2000. gada 12. decembra, Komisija turpmāk izvērtē atbalsta kvalificēšanu par valsts atbalstu, un attiecībā uz pasākumiem, ko kvalificē kā valsts atbalstu, – saderību ar iekšējo tirgu. Tomēr Komisija neaplūko pasākumus, par kuriem lēmums pieņemts līdz 2000. gada 12. decembrim, un līdz ar to tie nav jāizvērtē šajā lēmumā.

⁽⁵⁵⁾ Spriedums lietā C-41/90 *Höfner and Elser* (Recueil 1991, I-1979. lpp., 21. punkts); spriedums lietā C-160/91 *Poucet and Pistre v AGF and Cancava* (Recueil 1993, I-637. lpp., 17. punkts); spriedums lietā C-35/96 Komisija/Itālija (Recueil 1998, I-3851. lpp., 36. punkts).

⁽⁵⁶⁾ Spriedums lietā C-288/11 P *Mitteldeutsche Flughafen and Flughafen Leipzig-Halle*/Komisija (2012), vēl nav paziņots; skatīt arī spriedumu lietā T-128/89 *Aéroports de Paris*/Komisija (Recueil 2000, II-3929. lpp.), kas apstiprināts ar spriedumu lietā C-82/01P *Aéroports de Paris*/Komisija (Recueil 2002, I-9297. lpp.) un spriedumu lietā T-196/04 *Ryanair*/Komisija (Krājums 2008, II-3643. lpp.).

⁽⁵⁷⁾ Spriedums lietās C-159/91 un C-160/91 *Poucet v AGV un Pistre/Cancava* (Recueil 1993, I-637. lpp.).

⁽⁵⁸⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 29. punkts.

(257) Itālija ir iesniegusi datus par kapitāla izdevumiem (tostarp infrastruktūras, iekārtu, "aprīkojuma un būvdarbu" finansēšanu), kas veikta līdz 2000. gada 12. decembrim (skatīt 84. apsvērumu). Uz tā pamata Komisija secina, ka tai nav tiesību pārbaudīt un apšaubīt summu EUR 25 431 706,16 apmērā, par kuru lēmums pieņemts pirms minētā datuma.

12.1.1.2. Sabiedriskās kārtības joma

(258) Lai gan *So.Ge.A.AL* ir uzskatāms par uzņēmumu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē vismaz no 2000. gada 12. decembra, ir jāatgādina, ka ne visas lidostas pārvaldītāja darbības ir saimnieciska rakstura ⁽⁵⁹⁾.

(259) Tiesa ir lēmusi, ka darbības, par kurām parasti ir atbildīga valsts, pildot savas oficiālās pilnvaras kā publiska iestāde, nav saimnieciska rakstura darbības un uz tām neattiecas valsts atbalsta noteikumi.

(260) Tāpēc to darbību finansēšana, kas ir sabiedriskās kārtības jomā, vai ar šīm darbībām tieši saistītas infrastruktūras finansēšana parasti nav valsts atbalsts ⁽⁶⁰⁾. Vispārēji tiek uzskatīts, ka lidostā tādas darbības kā gaisa satiksmes kontrole, policija, muita, ugunsdzēsība, darbības, kas paredzētas civilās aviācijas aizsardzībai pret nelikumīgas iejaukšanās darbībām, un ieguldījumi, kuri saistīti ar infrastruktūru un iekārtām, kas vajadzīgas šo darbību veikšanai, nav saimnieciska rakstura darbība ⁽⁶¹⁾.

(261) Tomēr darbību, kas nav saimnieciskā darbība, publiskā finansēšana nedrīkst radīt nepamatotu diskrimināciju starp aviosabiedrībām un lidostu pārvaldītājiem. Judikatūrā paredzēts, ka priekšrocība rodas, ja valsts iestādes atbrīvo uzņēmumus no izmaksām, kas attiecas uz to saimniecisko darbību ⁽⁶²⁾. Tāpēc, ja attiecīgajā tiesību sistēmā aviosabiedrības vai lidostu pārvaldītāji parasti sedz noteiktu pakalpojumu izmaksas, bet dažām aviosabiedrībām vai lidostu pārvaldītājiem, kas sniedz tos pašus pakalpojumus to pašu valsts iestāžu vārdā, nav jāsedz minētās izmaksas, lidostu pārvaldītāji var saņemt priekšrocību pat tad, ja tiek uzskatīts, ka šie pakalpojumi paši par sevi nav saimnieciska rakstura ⁽⁶³⁾.

(262) Kā minēts 49. apsvērumā, Itālija 2014. gada 10. jūnija vēstulē apgalvoja, ka *So.Ge.A.AL* veica zināmas darbības, kas uzskatāmas par ietilpstošām sabiedriskās kārtības jomā. Konkrēti, Itālija norādīja, ka izmaksas (ieguldījumu izmaksas vai darbības izmaksas), kas izriet no lidostu pienākuma nodrošināt *ENAC* un citām vietējām valsts iestādēm (Gaisa robežu policijai, Muitas aģentūrai, Sarkanajam Krustam, ugunsdzēsības dienestam un policijai) konkrētas lidostas zonas un uzņemties šo zonu administrācijas/uzturēšanas izmaksas, ir jāuzskata par esošām sabiedriskās kārtības jomā. Šāds pienākums ir noteikts valsts tiesību aktos un tiek piemērots visiem lidostu pārvaldītājiem Itālijā. Saskaņā ar Itālijas paziņojumu kopējās *So.Ge.A.AL* darbības izmaksas šo zonu uzturēšanai laikposmā 2000.–2010. gads veido EUR 2 776 073 ⁽⁶⁴⁾.

(263) Komisija uzskata, ka kopumā šādas izmaksas var uzskatīt par izmaksām, kas ietilpst sabiedriskās kārtības jomā. Tomēr šajā gadījumā Komisija norāda, ka valsts tiesību aktos nav noteiktas lidostu pārvaldītāju tiesības saņemt kompensāciju par šādu darbību radītām izmaksām. Tādēļ saskaņā ar spēkā esošo tiesisko sistēmu Itālijas lidostas parasti pašas sedz attiecīgās izmaksas. Līdz ar to izmaksas, kas saistītas ar 262. apsvērumā uzskaitīto darbību veikšanai nepieciešamo zonu un telpu nodrošināšanu un uzturēšanu, uzskatāmas par lidostas pārvaldītāju parastām izmaksām ⁽⁶⁵⁾. Tādēļ darbības izmaksas (kas minētas 48. apsvērumā) un ieguldījumu izmaksas (kas minētas 49. apsvērumā) attiecībā uz telpu, kas rezervētas 262. apsvērumā minētajām darbībām, nodrošināšanu un uzturēšanu nav uzskatāmas par sabiedriskās kārtības jomas izmaksām, un valsts iestāžu veikta šādu izmaksu finansēšana var veidot valsts atbalstu *So.Ge.A.AL* labā.

⁽⁵⁹⁾ Spriedums lietā C-364/92 *SAT Fluggesellschaft/Eurocontrol* (*Recueil* 1994, I-43. lpp.); 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 34. punkts.

⁽⁶⁰⁾ Citēts Komisijas 2003. gada 19. marta lēmums lietā N 309/2002.

⁽⁶¹⁾ Sk. jo īpaši spriedumu lietā C-364/92 *SAT Fluggesellschaft/Eurocontrol* (*Recueil* 1994, I-43. lpp., 30. punkts) un lietā C-113/07 *P Selex Sistemi Integrati*/Komisija (Krājums 2009, I-2207. lpp., 71. punkts), 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 35. lpp.

⁽⁶²⁾ Skatīt spriedumu lietā C-172/03 *Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck* (Krājums 2005, I-01627. lpp, 36. punkts) un citēto judikatūru.

⁽⁶³⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 37. punkts.

⁽⁶⁴⁾ Itālijas 2014. gada 10. jūnija vēstule, 22. pielikums.

⁽⁶⁵⁾ Skatīt 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 37. punktu.

12.1.1.3. Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti

- (264) Kā Tiesa lēmusi spriedumā *Stardust Marine* lietā, valsts atbalsta jēdziens attiecas visām piešķirtām priekšrocībām, ko finansē no valsts līdzekļiem valsts vai starpnieks, kas darbojas saskaņā ar tam piešķirto pilnvarojumu⁽⁶⁶⁾. Dalībvalstu iekšējo personu (decentralizēto, federālo, reģionālo, vietējo vai citu) resursi Līguma 107. panta piemērošanas nolūkā ir valsts līdzekļi⁽⁶⁷⁾. Turklāt šādu iestāžu pieņemtiem pasākumiem, neatkarīgi no to tiesiskā statusa un raksturojuma, tāpat kā centrālo iestāžu pasākumiem, piemēro Līguma 107. pantu⁽⁶⁸⁾.
- (265) Šajā gadījumā RAS subsīdijas "aprikojumam un būvdarbiem (2. pasākums) tika piešķirtas So.Ge.A.AL tieši no reģionālā budžeta, un tādēļ tie ir valsts līdzekļi un ir attiecināmi uz valsti. Tieši tāpat valsts līdzfinansējums lidostas infrastruktūrā un RAS līdzfinansējums Algēro lidostas iekārtām (3. pasākums) tika tieši finansēts no valsts līdzekļiem.
- (266) Attiecībā uz piecām kapitāla ieplūdēm, kas tika veiktas laikposmā 2000.–2010. gads ar kopējo summu EUR 31 086 398 apmērā (1. pasākums) jānorāda, ka, tā kā tās veica un līdz ar to finansēja So.Ge.A.AL valsts akcionāri, proti, Sasāri Tirdzniecības palāta, Sasāri province, Sasāri pašvaldība, Algēro pašvaldība, RAS un SFIRS, tās ir uzskatāmas par finansētām, izmantojot valsts līdzekļus.
- (267) Atsevišķs pētāms jautājums ir par to, vai šie valsts līdzekļu pārskaitījumi ir attiecināmi uz valsti. Lēmumi, ko pieņēmusi Sasāri Tirdzniecības palāta, Sasāri province, Sasāri pašvaldība, Algēro pašvaldība un RAS – kā valsts iestādes vai vietējās autonomās valsts institūcijas, kuras darbojas saskaņā ar publisko tiesību normām, kuras uzskata sevi par daļu no valsts pārvaldes un kurām uzticēti sabiedriskās kārtības uzdevumi (piemēram, Sasāri Tirdzniecības palāta) –, ir attiecināmi uz valsti.
- (268) Attiecībā uz SFIRS iedibinātajā judikatūrā ir noteikts, ka valsts uzņēmuma īstenota pasākuma attiecināmību uz valsti var noteikt, izmantojot vai nu "dabiskus", vai "strukturālus" rādītājus vai norādes, ka valsts ir bijusi iesaistīta, vai maz ticams, ka nebija iesaistīta, lēmumā, kura rezultātā radās konkrētais pasākums. Tiesa ir noteikusi papildināmu iespējamo rādītāju sarakstu, kas ir būtiski, nosakot attiecināmību uz valsti, piemēram⁽⁶⁹⁾:
- a) tas, ka uzņēmumam, izmantojot starpnieku, ar kura starpniecību ir piešķirts atbalsts, ir bijis jāņem vērā valdības iestāžu norādes;
 - b) valsts uzņēmuma integrācija valsts pārvaldes struktūrās;
 - c) uzņēmuma darbības raksturs un darbība tirgū parastos konkurences ar citiem privātajiem uzņēmējiem apstākļos;
 - d) uzņēmuma juridiskais statuss (publiskās tiesības vai parasts komerclikums);
 - e) intensitāte, ar kādu valsts iestādes īsteno uzņēmuma pārvaldības pārraudzību; un
 - f) jebkura cita norāde, kas konkrētā gadījumā liecina par valsts iestāžu līdzdalību vai līdzdalības trūkuma neiespējamību kāda pasākuma pieņemšanā attiecībā uz tā apjomu, saturu vai nosacījumiem.
- (269) Izmeklēšana šajā gadījumā ir apstiprinājusi Komisijas sākotnējo novērtējumu, ka kapitāla iepludināšana uzskatāma par tādas rīcības sekām, kas attiecināma uz valsti, un ka SFIRS neiesaistījās kapitāla iepludināšanā, uz kuru attiecas izmeklēšana, tikai peļņas palielināšanas apsvērumu dēļ.
- (270) SFIRS tika izveidots kā RAS ieguldījumu uzņēmums ar uzdevumu sagatavot plānus un pamatnostādnes reģiona ekonomiskās un sociālās attīstības virzīšanai. Tādējādi SFIRS galvenais mērķis ir nevis gūt maksimālu peļņu, bet gan rīkoties kā RAS instrumentam, veicinot Sardīnijas ekonomisko attīstību. So.Ge.A.AL 2004. gada 30. aprīļa

⁽⁶⁶⁾ Spriedums lietā C-482/99 Francija/Komisija (*Stardust Marine*) (Recueil 2002, I-4397. lpp.).

⁽⁶⁷⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-267/08 un T-279/08 *Nord-Pas-de-Calais* (2011), vēl nav publicēts, 108. punkts.

⁽⁶⁸⁾ 2002. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās T-127/99, T-129/99 un T-140/99 *Diputación Foral de Álava e.a./Komisiju* (Recueil 2002, II-1330. lpp., 142. punkts).

⁽⁶⁹⁾ Citēts spriedums *Stardust Marine* lietā.

akcionāru kopsapulcē RAS pārstāvis atlaida lidostas pārvaldītāja darbības zaudējumus 2003. gadā, ņemot vērā "lidostas stratēģisko lomu reģionālā līmenī" ⁽⁷⁰⁾. Tas norāda, ka RAS īpašu nozīmi piešķir lidostas attīstībai. Šis ir mērķis, kam tas sekoja, izmantojot ieguldījumu instrumentu SFIRS kopā ar pārējiem So.Ge.A.AL valsts akcionāriem. Turklāt SFIRS ieviešanā sekoja pārējo valsts akcionāru darbībai.

- (271) Tādēļ Komisija secina, ka kapitāla ieplūdi veido valsts līdzekļi un tā ir attiecināma uz valsti. Komisija arī norāda, ka Itālija izmeklēšanas laikā nav apstrīdējusi šo konstatējumu.

12.1.1.4. Ekonomiska priekšrocība

- (272) Priekšrocība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nebūtu guvis parastos tirgus apstākļos, t. i., bez valsts ieviešanas ⁽⁷¹⁾. Šajā saistībā tādu izmaksu finansēšana, kas radušās, sniedzot VTNP, nerada ekonomisku priekšrocību saņēmējam tiktāl, ciktāl ir ievēroti nosacījumi, ko Tiesa noteikusi *Altmark* lietā ⁽⁷²⁾ (skatīt 273.–278. apsvērumu). Svarīga ir tikai pasākuma ietekme uz uzņēmumu, bet ne valsts ieviešanās iemesls vai mērķis ⁽⁷³⁾. Tādējādi Komisija vispirms izvērtē, vai konkrētie pasākumi (1., 2. un 3. pasākums) atbilst *Altmark* nosacījumiem, un tad analizē, vai tie tika piešķirti parastos tirgus apstākļos atbilstīgi MEOP.

12.1.1.4.1. *Altmark* kritēriju neievērošana

- (273) Izmeklēšanas laikā So.Ge.A.AL apgalvoja, ka tam tika uzticēts sniegt VTNP. So.Ge.A.AL apgalvo, ka pildīja sabiedrisko pakalpojumu saistības, kas tam noteiktas Konvencijā (skatīt 173.–176. apsvērumu).

- (274) Savukārt apsvērumos par 2012. gada lēmumu Itālija netika apgalvojusi, ka lidostas vispārējā pārvaldība vai daļa no tās darbības būtu uzskatāma par VTNP un tādēļ aplūkoti pasākumi būtu kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistību pildīšanu. Atbildot uz apsvērumiem, ko izmeklēšanas gaitā iesniedza *Ryanair*, Itālija ir tikai apstiprinājusi, ka "nevar izslēgt, ka lidostas pārvaldītājs sniedz sabiedriskus pakalpojumus" (skatīt 246. apsvērumu). Izmeklēšanas procesa beigās, atbildot uz informācijas pieprasījumu no Komisijas, Itālija – RAS vārdā – norādīja, ka So.Ge.A.AL faktiski sniegtu VTNP, kas tam ir uzticēti:

- a) attiecībā uz lidostas pārvaldību, izmantojot dažādas konvencijas, kas parakstītas starp So.Ge.A.AL un valsti;
- b) attiecībā uz lidostas infrastruktūru, izmantojot dažādus tiesību aktus, kas nosaka tās finansēšanu, izmantojot publiskos līdzekļus.

- (275) Attiecībā uz uzņēmumiem, kam uzticēts sniegt VTNP, lai secinātu, vai izvērtējamie pasākumi veido priekšrocību Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, Komisijai jāpārbauda, vai ir ievēroti nosacījumi, ko Tiesa izklāstījusi savā spriedumā *Altmark* lietā. Šos nosacījumus var rezumēt šādi.

- a) saņēmējam uzņēmumam jābūt faktiski uzdotai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību pildīšanai un šīm saistībām jābūt skaidri definētām ("pirmais *Altmark* kritērijs");
- b) kritērijiem, uz kuru pamata tiek aprēķināta kompensācija, jābūt noteiktiem pirms kompensācijas piešķiršanas, turklāt kompensācijas aprēķina metodikai jābūt objektīvi pamatotai un pārredzamai ("otrais *Altmark* kritērijs");
- c) kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kāda nepieciešama, lai pilnībā vai daļēji segtu izmaksas, ko rada sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību pildīšana, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus, kā arī sprātīgu peļņu par šo saistību pildīšanu (trešais *Altmark* kritērijs);

⁽⁷⁰⁾ Itālijas 2014. gada 18. februāra vēstule, 17. pielikums.

⁽⁷¹⁾ Citēts spriedums *Altmark* lietā.

⁽⁷²⁾ Spriedums lietā C-39/94 *Syndicat français de l'Express international (SFEI)* un citi/*La Poste* un citi (*Recueil* 1996, I-3547. lpp., 60. punkts) un lietā C-342/96 Spānijas Karaliste/Eiropas Kopienų Komisija (*Recueil* 1999, I-2459. lpp., 41. punkts).

⁽⁷³⁾ Spriedums lietā 173/73 Itālijas Republika/Eiropas Kopienų Komisija (*Recueil* 1974, 709. lpp., 13. punkts).

- d) ja VTNP uzdevums uzņēmumam nav dots, īstenojot publiskā iepirkuma procedūru, nepieciešamās kompensācijas apmērs ir jānosaka, pamatojoties uz to izmaksu analīzi, ko vidējam un labi pārvaldītam uzņēmumam, kuram ir pieejami atbilstoši līdzekļi, lai varētu apmierināt nepieciešamās ar valsts pakalpojumiem saistītās prasības, ir radušās, lai izpildītu šos pienākumus, ņemot vērā ar tiem saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi (ceturtais *Altmark* kritērijs).
- (276) Vispirms Komisija izvērtē otrā *Altmark* kritērija ievērošanu. Ņemot vērā, ka *Altmark* kritēriju ievērošana ir kumulatīva, viena no šiem kritērijiem neievērošana ļauj secināt, ka priekšrocības esamību uz šīs pārbaudes pamata nevar izslēgt pat tad, ja *So.Ge.A.AL* pakalpojumi kvalificējami kā VTNP.
- (277) Šajā gadījumā kritēriji, lai aprēķinātu kompensāciju lidostas pārvaldītājam par VTNP sniegšanu, iepriekš nebija noteikti. Būtībā Konvencijā nav skaidras atsauces uz kompensāciju, kas valstij jāpiešķir lidostas pārvaldītājam par lidostas pakalpojumu sniegšanu. Ar to pietiek, lai secinātu, ka otrais *Altmark* kritērijs šajā gadījumā nav izpildīts.
- (278) Ņemot vērā, ka visi četri *Altmark* lietas kritēriji šajā gadījumā nav kumulatīvi ievēroti, Komisija secina, ka, balstoties uz šo pārbaudi, priekšrocības esamība nav izslēgta pat tiktāl, ciktāl *So.Ge.A.AL* sniegtie pakalpojumi būtu uzskatāmi par VTNP.

12.1.1.4.2. MEOP ievērošana

- (279) Tālāk Komisija atgādina, ka "kapitālu, ko valsts tieši vai netieši nodevusi uzņēmuma rīcībā apstākļos, kas ir parasti tirgus apstākļi, nevar uzskatīt par valsts atbalstu" ⁽⁷⁴⁾.
- (280) Šajā gadījumā, lai noteiktu, vai Algēro lidostas publiskais finansējums radīja *So.Ge.A.AL* priekšrocību, kas tam nebūtu parastos tirgus apstākļos, Komisijai ir jāsalīdzina valsts iestāžu rīcība, nodrošinot konkrēto finansējumu, ar tāda tirgus ekonomikas ieguldītāja rīcību, kas ņem vērā paredzamo rentabilitāti ⁽⁷⁵⁾.
- (281) Novērtējumā nebūtu jāņem vērā pozitīvā ietekme uz reģionu, kur atrodas lidosta, ekonomiku, izņemot to, kas ietekmē peļņu, ar ko rēķinās valsts iestādes, kas piešķir pasākumus. Tiesa ir precizējusi, ka MEOP piemērošanai būtisks jautājums ir, "vai līdzīgos apstākļos privāts akcionārs, ņemot vērā ienākumu gūšanas prognozējamību un neņemot vērā nekādus sociālus, reģionālās politikas un nozares apsvērumus, būtu parakstījis uz attiecīgo kapitālu" ⁽⁷⁶⁾.
- (282) Spriedumā *Stardust Marine* lietā Tiesa atzina, ka "[...] lai pārbaudītu jautājumu, vai valsts ir rīkojusies kā piesardzīgs tirgus ekonomikas principu vadīts ieguldītājs, ir jāatgriežas tā laikposma kontekstā, kad tika veikti finansiālā atbalsta pasākumi, lai tādējādi varētu novērtēt, vai valsts rīcība ir bijusi ekonomiski saprātīga, un ir jāatturas no vērtējuma, kura pamatā ir vēlāka situācija" ⁽⁷⁷⁾.
- (283) Turklāt spriedumā *EDF* lietā Tiesa atzinusi, ka "[...] savukārt ekonomiskie vērtējumi, kas ir veikti pēc minētās priekšrocības piešķiršanas, retrospektīvs konstatējums par attiecīgās dalībvalsts veikta ieguldījuma faktisko ienesīgumu vai vēlāki pamatojumi faktiski veiktās rīcības izvelei nav pietiekami, lai tiktu pierādīts, ka šī dalībvalsts pirms piešķiršanas vai vienlaikus ar šo piešķiršanu ir pieņēmusi šādu lēmumu akcionāres statusā." ⁽⁷⁸⁾
- (284) Tādēļ, lai varētu piemērot MEOP, Komisijai ir jāiztēlojas laiks, kad tika pieņemts lēmums piešķirt *So.Ge.A.AL* publiskos līdzekļus. Komisijai arī principā ir jāpamato uz peļņu vērsta ieguldījuma raksturojuma vērtējums ar

⁽⁷⁴⁾ Spriedums *Stardust Marine* lietā, 69. punkts.

⁽⁷⁵⁾ Spriedums lietā C-305/89 Itālija/Komisija (*Alfa Romeo*) (*Recueil* 1991, I-1603. lpp., 23. punkts); spriedums lietā T-296/97 *Alitalia*/Komisija (*Recueil* 2000, II-03871. lpp., 84. punkts).

⁽⁷⁶⁾ Spriedums lietā C-40/85 Beļģija/Komisija (*Recueil* 1986, I-2321. lpp.).

⁽⁷⁷⁾ Cītēts sprieduma *Stardust Marine* lietā 71. pants.

⁽⁷⁸⁾ Spriedums lietā C-124/10P, Eiropas Komisija/*Électricité de France* ("EDF") (2012), vēl nav publicēts, 85. punkts.

informāciju un pieņēmumiem, kas bija valsts iestāžu rīcībā laikā, kad tikai pieņemts lēmums piešķirt *So.Ge.A.AL* finansējumu. Aviācijas pamatnostādņu 63. punktā noteikts, ka vienošanās, kas noslēgtas starp aviosabiedrībām un lidostu, var uzskatīt par atbilstošām MEO kritērijiem, ja tās, skatoties no *ex ante* perspektīvas, inkrementāli palīdz uzlabot lidostas rentabilitāti. Lai gan šis kritērijs atspoguļo MEO kritērija loģiku, tas ir tikai nesen skaidri formulēts un attiecas uz individuālām sistēmām, nevis uz uzņēmējdarbību kopumā, kā tas biežāk notiek, kad piemēro MEO kritēriju. Turklāt Komisija atzīst, ka varētu būt grūti attiecīgajai dalībvalstij un konkrētajiem uzņēmējiem iesniegt pilnu konkrētā brīža aktuālu pierādījumu attiecībā uz vienošanos, kas noslēgtas pirms daudziem gadiem, un ņems to vērā, piemērojot šo kritēriju konkrētajā gadījumā.

i. Lidostas infrastruktūras (tostarp “aprikojuma un būvdarbu”) un iekārtu finansējums

- (285) Kā minēts 81. apsvērumā, vērtējumā, kas veikts šajā lēmumā, Komisija kopā analizēja subsīdijas infrastruktūrā un iekārtās (3. pasākums) un “aprikojuma un būvdarbu” finansēšanu (2. pasākums) kā tādu pasākumu virkni, kas paredzēti infrastruktūras un iekārtu radīšanai un modernizācijai.
- (286) Izmaksas, kas saistītas ar lidostas būvi un darbību, tostarp ieguldījumu izmaksas, parasti sedz lidostas pārvaldītājs, līdz ar to, sedzot daļu šo izmaksu, tas tiek atbrīvots no sloga, kas tam parasti būtu jāuzņemas.
- (287) Ir jānosaka, vai, piešķirot ieguldījumu dotācijas infrastruktūras, iekārtu, aprikojuma un būvdarbu finansēšanai Algēro lidostā, valsts iestādes varēja pamatoti gaidīt atdevi no ieguldījumiem jebkādā veidā un tādā apmērā, kas padarītu tām šo ieguldījumu rentablu.
- (288) Itālija tieši nepierādīja, ka ieguldījumu dotācija atbilstu MEOP. Itālija arī neiesniedza darījumdarbības plānu ar aprēķiniem par paredzamo ieguldījumu dotāciju rentabilitāti, neatkarīgi no tā, vai to darītu *ex ante* vai rekonstruētu, izmantojot pieejamo informāciju un paredzamo notikumu attīstību tajā laikā.
- (289) Attiecībā uz valsts piešķirtajām dotācijām ir jānorāda, ka, lai saņemtu tiesības pārvaldīt lidostas infrastruktūru, *So. Ge.A.AL* valstij maksā koncesijas nodevu. Itālija iesniedza informāciju, ka koncesijas nodevas, ko maksā lidostu pārvaldītāji, tiek noteiktas atkarībā no pārvaldījumu apjomiem un tādēļ nav paredzētas valsts ieguldījumu lidostas infrastruktūrā kompensēšanai. Nepastāv nekādas norādes, ka, finansējot konkrētus ieguldījumus Algēro lidostā, valsts varētu gaidīt satiksmes plūsmas palielinājumu un ar to saistītu koncesijas nodevas palielinājumu, kas būtu pietiekami liels, lai tās izdevumi būtu rentabli.
- (290) Komisija uzskata, ka, ņemot vērā specifiskās un nozīmīgās neskaidrības, kas saistītas ar infrastruktūras projektiem, valsts ieguldījumu dotācijas neatbilst tā veida analīzei, kādu piesardzīgs ieguldītājs veiktu attiecībā uz šādu projektu. Tā kā nepastāv norādes, ka tiktu gaidīts, ka konkrētais finansējums dotu normālu atdevi, Komisija uzskata, ka finansējums, ko valsts piešķirusi pēc 2000. gada 12. decembra, neatbilst MEOP un rada priekšrocību lidostas pārvaldītājam.
- (291) Arī publiskais finansējums iekārtām neatbilst MEOP, jo jebkādu rentabilitātes pieņēmumu pamatā nebija ne *ex ante* darījumdarbības plāna, ne sensitivitātes analīzes, kas rādītu, kādu finanšu atdevi RAS var plānot saņemt no ieguldījumu dotācijām, ko tas piešķir *So.Ge.A.AL*. Nav pat skaidrs, ka RAS varētu gaidīt jebkādu atdevi, jo atšķirībā no valsts tas nesaņēma koncesijas nodevu no *So.Ge.A.AL*.
- (292) Turklāt, pat ja būtu jāpieņem, ka dividendes, ko tas varētu saņemt, un iespējamais to akciju vērtības palielinājums, kas tam pieder uzņēmumā *So.Ge.A.AL* kā vairākuma akcionāram, varētu uzskatīt par iespējamo finanšu atdeves avotu, ko varētu ņemt vērā, šajā kontekstā piemērojot MEOP⁽⁷⁹⁾, ir pietiekami norādīt, ka *So.Ge.A.AL* ir radījis

⁽⁷⁹⁾ Komisija šajā lēmumā neizsaka galīgu viedokli par šo jautājumu.

ievērojamus zaudējumus katru gadu laika periodā, uz kuru attiecas izmeklēšana (sākot no 2000. gada). Līdz ar to ne valsts, ne RAS nevar pamatoti paredzēt, ka to veiktais infrastruktūras vai iekārtu finansējums Algēro lidostā šajā periodā varētu uzlabot *So.Ge.A.AL* finanšu situāciju tādā mērā, lai uzņēmums maksātu pietiekamas dividendes, vai ka *So.Ge.A.AL* akciju vērtība palielinātos šī finansējuma rezultātā tādā mērā, lai publiskais finansējums būtu "rentabls". Ne Itālija, ne trešās personas nav iesniegušas informāciju, kas apstiprinātu, ka šis ir tāds gadījums.

(293) Tādējādi 2. un 3. pasākums neatbilst MEOP un ir radījuši ekonomisku priekšrocību *So.Ge.A.AL*.

ii. Kapitāla iepludināšana laikposmā no 2000. līdz 2010. gadam

(294) Gan Itālija, gan *So.Ge.A.AL* ir apgalvojuši, ka kapitāla iepludināšana, ko veica *So.Ge.A.AL* valsts akcionāri laikposmā 2000.–2010. gads atbilst MEOP. Lai gan lidostas pārvaldītājs kopš 2000. gada konsekventi ir uzrādījis zaudējumus, būtu likumīgi pieņemt, ka darbība nestu ieņēmumus, jo īpaši ņemot vērā drīzo "visaptverošās" koncesijas piešķiršanu uzņēmumam *So.Ge.A.AL*. Pieņemot katru no konkrētajiem pasākumiem, valsts akcionāri būtu rīkojušies kā piesardzīgs tirgus ekonomikas ieguldītājs.

(295) Ņemot vērā to, ka laikā, kad tika pieņemts lēmums par kapitāla iepludināšanu, *So.Ge.A.AL* atradās neskaidrā finanšu situācijā, Komisijas sākotnējais viedoklis 2012. gada lēmumā bija, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu pieprasījis plāna izpildi, lai atjaunotu uzņēmuma dzīvotspēju. Komisija uzskatīja, ka privātais ieguldītājs svaigu kapitālu uzņēmumā, kura kapitāla līmenis ir noslīdējis zem tiesību aktos noteiktā līmeņa (kā tas ir gadījumā ar *So.Ge.A.AL*), iepludinātu tikai tādā gadījumā, ja tas paredzētu, ka uzņēmuma dzīvotspēja atjaunosies saprātīgā laika periodā. Šāds plāns Komisijai tajā laikā netika iesniegts, un, kā skaidrots 301.–311. apsvērumā, dažādie darījumu-darbības plāni, ko bija sagatavojis *So.Ge.A.AL* vai kas bija sagatavoti tā uzdevumā par laika periodu, kurā tika veikta kapitāla iepludināšana, neveidoja stabilu pamatu, kas akcionāriem liktu domāt par paredzamo rentabilitāti, kas būtu atzīstama par pietiekamu, lai gaidītu saprātīgu atdevi.

(296) Izmeklēšanas gaitā Itālija iesniedza Komisijai vairākus dokumentus, kas saskaņā ar tās apgalvojumu uzskatāmi par darījumdarbības plāniem, uz kuru pamata tika pieņemti lēmumi rekapitalizēt *So.Ge.A.AL*. Itālija arī apgalvoja, ka no privātā ieguldītāja perspektīvas *So.Ge.A.AL* zaudējumu kompensēšana būtu attaisnojama ne tikai ar stratēģiskas pārstrukturēšanas programmas (ar labām peļņas izredzēm ilgtermiņā) esamību, bet arī ar apsvērumiem, kas nav tikai finanšu rentabilitāte, proti, vispārīgākiem sabiedrības interešu mērķiem, piemēram, reģionālo attīstību. Itālijas iesniegtie darījumdarbības plāni detalizēti aplūkoti 59.–75. apsvērumā.

(297) Šajā saistībā valsts, RAS un *SFIRS* īstenotie pasākumi neatbilst tāda tirgus ekonomikas ieguldītāja rīcībai, kas vadās pēc paredzamās rentabilitātes. Laikposmā no 2000. līdz 2010. gadam valsts, RAS un *SFIRS* nepārtraukti sniedza finanšu nodrošinājumu, kas bija nepieciešams *So.Ge.A.AL* dzīvotspējas saglabāšanai. Komisija uzskata, ka *So.Ge.A.AL* finanšu stāvoklis bija tāds, ka neviens privātuzņēmējs nebūtu sedzis tā zaudējumus tik ilgstoši, neveicot ticamu un reālu iepriekšēju izvērtējumu, kas parādītu, ka rentablāk ir turpināt segt zaudējumus nekā pārstrukturēt uzņēmumu.

(298) Komisija nevar pieņemt arī Itālijas argumentu, ka, izvērtējot publiskā ieguldītāja uzņēmējdarbības pamatojumu, ir jāņem vērā sabiedrības interešu mērķi. Saskaņā ar iedibināto judikatūru, ja valsts akcionāri rīkotos kā privāts tirgus ieguldītājs, tie nevadītos pēc sabiedrības interešu mērķiem un ieguldījumam būtu pašam par sevi jābūt rentablam.

(299) Tā kā izmeklēšanas gaitā *So.Ge.A.AL* apgalvoja, ka pasākumu ekonomiskais pamatojums ir jāvērtē atsevišķi pirms un pēc visaptverošās koncesijas piešķiršanas 2007. gadā, Komisija secīgi izvērtē 2000.–2007. gadā un 2008.–2010. gadā veikto kapitāla iepludināšanu.

Kapitāla iepludināšana laikposmā no 2000. līdz 2007. gadam

- (300) *So.Ge.A.AL* norādīja, ka rekapitalizācija līdz 2007. gadam tika veikta, jo pastāvēja nepieciešamība garantēt uzņēmuma darbību, jo īpaši ņemot vērā gaidāmo drīzo visaptverošas koncesijas piešķiršanu. Izmantojot informāciju, kas bija pieejama laikā, kad tika pieņemti lēmumi iepludināt uzņēmumā kapitālu, visaptverošas koncesijas piešķiršanas perspektīva bija ļoti svarīga *So.Ge.A.AL* akcionāriem.
- (301) Šajā ziņā Komisija uzskata, ka *So.Ge.A.AL* darījumdarbības plānus nevar uzskatīt par reālu pamatu uzņēmuma nākotnes darbības rādītāju paredzēšanai laikposmā 2000.–2010. gads. Šajos plānos ir atsevišķa atsauce uz kapitāla iepludināšanu, kas būs nepieciešama, lai kapitāls būtu tādā apjomā, kas noteikts tiesību aktos. Turklāt tajos nav nekādas norādes, ka laikā, kad tika pieņemti lēmumi par kapitāla iepludināšanu, uz kuru attiecas izmeklēšana, *So.Ge.A.AL* valsts akcionāri cerēja atjaunot uzņēmuma dzīvotspēju un saņemt atdevi no ieguldījuma (kā izmaksātas dividendes vai uzņēmuma akciju vērtības palielinājumu), kas pārsniegtu uzņēmumā ieguldītā kapitāla summu. Šajos plānos arī nav ietverta alternatīvu scenāriju analīze, kāda būtu nepieciešama rūpīgam privātajam ieguldītājam pirms šādas pamatīgas kapitāla iepludināšanas veikšanas uzņēmumā.
- (302) Komisija norāda, ka tikai viens no dokumentiem, uz kuriem Itālija atsauca kā uz darījumdarbības plāniem, ir sagatavots pirms datuma, kurā tika pieņemts lēmums par pirmo kapitāla ieplūdi. Lai gan 1999. gada darījumdarbības plānā minēts, ka *So.Ge.A.AL* būtu jārekapitalizē, tajā nav sniegts novērtējums, kas parādītu, ka uzņēmuma akcionāriem būtu rentablāk segt lidostas pārvaldītāja zaudējumus nekā īstenot pārstrukturēšanas pasākumus ar mērķi palielināt lidostas pārvaldītāja darbības efektivitāti laika periodā, kas būtu pieņemams privātam ieguldītājam. Turklāt 1999. gada darījumdarbības plānā nav norādīts, ka *So.Ge.A.AL* kļūs rentabls pēc kapitāla iepludināšanas.
- (303) Turklāt 1999. gada darījumdarbības plāna pamatā bija pieņēmums, ka *So.Ge.A.AL* tajā pašā gadā tiks piešķirta visaptveroša koncesija. Komisija uzskata, ka piesardzīgs privātais ieguldītājs būtu pārvērtējis stratēģiju un apsvēris pārstrukturēšanas iespējas, kad kļuva skaidrs, ka koncesijas piešķiršana aizkavēsies un uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošanas mērķis netiks sasniegts.
- (304) Arī Rolanda Bergera plānā, kurš ir vienīgais darījumdarbības plāns, kurā izvērtēts *So.Ge.A.AL* finanšu stāvoklis, izmantojot divus scenārijus – “visaptveroša” koncesija pretstatā “pagaidu” koncesijai –, netika ierosināti pasākumi *So.Ge.A.AL* pārstrukturēšanai. Rolanda Bergera plānā tika secināts, ka pagaidu koncesijas gadījumā *So.Ge.A.AL* turpinās darboties ar zaudējumiem, bet netika piedāvāti nekādi novēršanas pasākumi. Šāds informācijas trūkums būtu atturējis privāto ieguldītāju no konkrētās stratēģijas izmantošanas, jo īpaši ņemot vērā nenoteiktību attiecībā uz faktisko visaptverošas koncesijas piešķiršanas *So.Ge.A.AL* datumu. Komisija arī norāda, ka Rolanda Bergera plānu pats *So.Ge.A.AL* uzskatīja par nepietiekami uzticamu (skatīt 57. apsvērumu).
- (305) 2005. gada darījumdarbības plāns tika sagatavots, ņemot vērā visaptverošās koncesijas piešķiršanu. Lai gan tajā bija ieņēmumu un izdevumu prognozes četrdesmit gadu ilgai lidostas pārvaldības koncesijai, pieņemot, ka koncesija tiks piešķirta *So.Ge.A.AL* 2006. gadā, plānā nebija ierosināti pasākumi zaudējumus nesošo apkalpošanas darbību trūkumu novēršanai, kas tika aplūkoti 2004. gada Rolanda Bergera plānā kā rādītāji, kas ir zem nozares vidējā līmeņa, un attiecībā uz kuriem arī vidējā termiņā tika prognozēti zaudējumi.
- (306) Tādējādi Komisija uzskata, ka neviens no minētajiem plāniem neveido to, ko piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks uzskatītu par uzticamu pamatu konkrēto ieguldījumu veikšanai.

Kapitāla iepludināšana laikposmā no 2008. līdz 2010. gadam

- (307) Privāts ieguldītājs jebkurā gadījumā būtu no jauna izvērtējis stratēģiju 2010. gada darījumdarbības plānā, jo īpaši ņemot vērā to, ka atbilstīgi Konvencijas 14.bis pantam koncesija ir jāatgūst, ja *So.Ge.A.AL* četrus gadus laikā pēc šādas koncesijas stāšanās spēkā, proti, līdz 2011. gadam, neatgūst dzīvotspēju. Tomēr 2010. gada plānā tika paredzēta uzņēmuma dzīvotspējas atjaunošana tikai vienu gadu vēlāk nekā 2011. gadā, proti, 2012. gadā, arī ņemot vērā paredzēto uzņēmuma rekapitalizāciju 2010. gadā.

- (308) Akcionāru lēmumu turpināt segt *So.Ge.A.AL* zaudējumus bez pārstrukturēšanas programmas pat tad, kad ekonomiskie rādītāji pēc visaptverošas koncesijas piešķiršanas rādīja, ka rentabilitātes atgūšana konvencijas noteiktajos termiņos bija maz ticama, nevar salīdzināt ar privāta ieguldītāja rīcību.
- (309) Turklāt *So.Ge.A.AL* norādīja, ka neparedzētiem notikumiem bija negatīva ietekme uz tā rezultātiem pēc 2007. gada, un konkrēti norādīja uz ekonomiskās lejupslīdes ietekmi uz tā apgrozījumu, kā rezultātā uzņēmuma pasažieru plūsma samazinājās par 1,8 %. Turklāt *So.Ge.A.AL* apgalvoja, ka satiksme neattīstījās tā, kā tas bija prognozējais, jo aizkavējās infrastruktūras darbu veikšana lidostā un ENAC nepārskatīja lidostas maksu apmērus.
- (310) Šajā saistībā Komisija norāda, ka Itālija nenodrošināja nekādus līdzekļus, lai novērtētu konkrēto neparedzēto notikumu ietekmi. Nepastāv pierādījumi, ka 1,8 % satiksmes samazinājums varētu būt attiecināms uz ekonomisko krīzi.
- (311) Tādējādi lēmumi rekapitalizēt *So.Ge.A.AL* nešķiet esam pamatoti ar ekonomiskiem novērtējumiem, kas salīdzināmi ar tādiem, ko attiecīgos apstākļos būtu veicis saprātīgs privāts tirgus ieguldītājs līdzīgā situācijā pirms šādu ieguldījumu veikšanas, lai noteiktu ieguldījumu nākotnes rentabilitāti.
- (312) Komisija arī norāda, ka gan Itālija, gan *So.Ge.A.AL* apstiprināja, ka kapitāla iepludināšana sākotnēji bija noteikta tāda, lai tiktu izpildītas regulējuma prasības. Tomēr Komisija uzskata, ka atbilstība regulējuma kapitāla prasībām pati par sevi neattaisno to, ka privāts ieguldītājs iepludina uzņēmumā papildu kapitālu. Ieguldītājiem bieži vien saskaņā ar likumu ir jāiegulda papildu pamatkapitāls uzņēmumos, kuru kapitāla bāzes stāvoklis ir pasliktinājies nepārtrauktu zaudējumu rezultātā, noslidot zem noteiktā minimālā līmeņa. Privātie ieguldītāji, kas saskaras ar šādu situāciju, var apsvērt visas citas iespējas – tostarp likvidāciju vai darbības izbeigšanu⁽⁸⁰⁾ – un izvēlēties to, kas finansiāli ir visizdevīgākā.
- (313) Līdz ar to Komisija secina, ka lēmums par kapitāla iepludināšanu *So.Ge.A.AL* neatbilst MEOP un tādēļ piešķir tam ekonomisku priekšrocību.

12.1.1.5. *Selektivitāte*

- (314) Lai uz valsts pasākumu attiektos LESD 107. panta 1. punkts, pasākumam jābūt tādām, kas dod priekšroku "konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai". Tādējādi tikai tie pasākumi, kas dod priekšroku uzņēmumiem un kas piešķir priekšrocību selektīvā veidā, var tikt atzīti par valsts atbalstu.
- (315) Konkrētajā gadījumā Komisija norāda, ka 1., 2. un 3. pasākums ir sniegts tikai *So.Ge.A.AL* un tādēļ ir selektīvi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

12.1.1.6. *Ietekme uz tirdzniecību un konkurences izkropļošana*

- (316) Lai finanšu pasākumu atzītu par valsts atbalstu, tam jāietekmē tirdzniecība starp dalībvalstīm un jārada konkurences kropļojums vai jādraud radīt konkurences kropļojumu. Izvērtējot šos divus nosacījumus, Komisijai nav jānosaka, vai atbalstam ir faktiskā ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un ka konkurence tiek faktiski kropļota, bet tikai jāpārbauda, vai konkrētajā situācijā atbalsts var ietekmēt šādu tirdzniecību un kropļot konkurenci⁽⁸¹⁾. Ja dalībvalsts piešķirts atbalsts nostiprina uzņēmuma stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas konkurē Savienības tirdzniecībā, ir jāuzskata, ka pēdējo šis valsts atbalsts ir ietekmējis.
- (317) Kā novērtēts 253.–257. apsvērumā, lidostas darbības ir saimnieciska darbība. Konkurence pastāv starp lidostām par aviosabiedrību piesaisti un atbilstošo gaisa satiksmi (pasažieru un kravas), no vienas puses, un starp lidostu pārvaldītājiem, kas var konkurēt savā starpā par to, lai tiem uztic lidostu vadību, no otras puses. Šajā saistībā Komisija norāda, ka īpaši attiecībā uz zemo cenu pārvadātājiem un čarterreisu pakalpojumu sniedzējiem lidostas, kas neatrodas vienā un tajā pašā aptveruma teritorijā un dažādās dalībvalstīs, arī var konkurēt cita ar citu par šo aviosabiedrību piesaisti.

⁽⁸⁰⁾ Skatīt Komisijas paziņojumu dalībvalstīm (OV C 307, 31.11.1993., 3. lpp.), 36. punkts.

⁽⁸¹⁾ Sk., piemēram, spriedumu lietā C-372/97 Itālija/Komisija (Krājums 2004, I-3679. lpp., 44. punkts).

- (318) Kā norādīts 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu 40. punktā un apstiprināts 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 45. punktā, no Līguma 107. panta 1. punkta darbības jomas nevar izslēgt pat mazas lidostas, jo tām sniegtais valsts finansējums kā tāds neizslēdz iespēju, ka tiek kropļota konkurence vai ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm. Turklāt 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 45. punktā skaidri norādīts, ka “atbalstu saņemošā uzņēmuma relatīvi mazais izmērs kā tāds neizslēdz iespēju, ka varētu tikt ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm.”
- (319) Algēro lidosta šobrīd apkalpo aptuveni 1,5 miljonus pasažieru gadā. Itālijas iesniegtajā 2005. gada darbības plānā bija paredzēts, ka pasažieru skaits pakāpeniski palielināsies par 4,5 % līdz 2010. gadam, 2,6 % no 2011. līdz 2025. gadam un 3,78 % laikposmā no 2006. līdz 2025. gadam, līdz aptuveni 2 800 000 pasažieriem uz 2045. gadu. Turklāt, kopš 2000. gada Algēro lidosta apkalpo vairākus starptautisku maršrutus. Ņemot vērā šos faktus, ir jāuzskata, ka So.Ge.A.AL piešķirtā ekonomiskā priekšrocība, izmantojot vairākus aplūkotos pasākumus, kropļoja vai draudēja kropļot konkurenci un varēja vismaz ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

12.1.1.7. Secinājums par atbalsta esamību

- (320) Tādējādi Komisija uzskata, ka kapitāla ieludināšana un publiskais finansējums infrastruktūrai, tostarp “aprikojumam un būvdarbiem”, un iekārtām veido atbalstu uzņēmumam So.Ge.A.AL.

12.1.2. Atbalsta likumība

- (321) Saskaņā ar Līguma 108. panta 3. punktu dalībvalstis paziņo Komisijai projektus, ar kuriem paredzēts ieviest atbalstu vai to grozīt, un tās nevar īstenot paredzētos pasākumus, pirms nav pieņemts galīgais lēmums.
- (322) Visi konkrētie pasākumi ir īstenoti bez Komisijas atļaujas. Turklāt, pamatojoties uz 323.–327. apsvērumā izklāstīto novērtējumu, atbalsta pasākumi, uz ko attiecas izmeklēšana un kas veikti So.Ge.A.AL labā, nevar tikt uzskatīti par atbrīvotiem no paziņošanas prasības saskaņā ar 2005. gada VTNP lēmumu, ko piemēro atbalstam, kas piešķirts līdz 2012. gada 31. janvārim.
- (323) Ar 2005. gada VTNP lēmumu no paziņošanas pienākuma ir atbrīvots valsts atbalsts attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskiem pakalpojumiem, kas piešķirts uzņēmumiem saistībā ar tādu VTNP sniegšanu, kas atbilst tajā noteiktajiem nosacījumiem. Proti, 2005. gada VTNP lēmumā valsts atbalsts tiek atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskiem pakalpojumiem lidostām i) kuru gada satiksmes plūsma nepārsniedz 1 000 000 pasažieru; ii) kuru gada apgrozījums pirms nodokļu nomaksas ir mazāks par 100 miljoniem divus finanšu gadus, pirms tam tiek piešķirtas tiesības sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, un ar gada kompensāciju par minētajiem pakalpojumiem, kas mazāka par EUR 30 miljoniem.
- (324) 2005. gada VTNP lēmums attiecas tikai uz atbalstu attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskiem pakalpojumiem reāliem VTNP. Lai saņemtu atbrīvojumu, kompensācijai par sabiedriskajiem pakalpojumiem par VTNP sniegšanu jāatbilst arī lēmuma 4., 5. un 6. punkta nosacījumiem.
- (325) 2005. gada VTNP lēmuma 4. pantā noteikts, ka VTNP sniegšanu uztic attiecīgajam uzņēmumam ar vienu vai vairākiem tiesību aktiem, kuros *inter alia* noteikts sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību raksturs un ilgums, kompensācijas aprēķināšanas, kontroles un pārskatīšanas kritēriji un kārtība, kādā novērst un atmaksāt jebkādu kompensācijas pārmaksu. 2005. gada VTNP lēmuma 5. pantā noteikts, ka kompensācijas summa nedrīkst pārsniegt izmaksas, kas nepieciešamas, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā attiecīgos ieņēmumus un saprātīgu peļņu. Visbeidzot 2005. gada VTNP lēmumā noteikta prasība dalībvalstīm veikt regulāras pārbaudes, lai nodrošinātu, ka uzņēmumi nesaņem pārmērīgas kompensācijas virs apjoma, kas noteikts saskaņā ar 5. pantu.

- (326) Saskaņā ar Itālijas un *So.Ge.A.AL* pausto šajā gadījumā Algēro lidostas pārvaldības kvalificēšana par VTNP izriet no Konvencijas. Tomēr Konvencijā nebija noteikts ne skaidrs varbūtējais VTNP uzdevums, kas uzticēts *So.Ge.A.AL*, ne arī noteikumi, kas regulētu *So.Ge.A.AL* tiesības saņemt kompensāciju. *So.Ge.A.AL* arī neiesniedza Komisijai nevienu citu dokumentu, kurā būtu izklāstīta iespējamā sabiedriskā pakalpojuma saistību darbības joma, kas tam būtu jāsniedz. Tādēļ Komisija uzskata, ka ar varbūtējo piešķiršanas aktu lidostas pārvaldītājam netika piešķirtas reālas sabiedriskā pakalpojuma saistības. Tajā arī nebija noteikti kritēriji kompensācijas aprēķināšanai, kontrolei un pārbaudei un nepieciešamie nosacījumi, lai nesāņemtu kompensāciju virs apjoma, un nosacījumu tās atmaksai. Līdz ar to nav izpildītas 2005. gada VTNP lēmuma 4., 5. un 6. panta prasības attiecībā uz piešķiršanas aktu saturu.
- (327) Komisija uzskata, ka tādējādi nevar secināt, ka atbalsts uzņēmumam *So.Ge.A.AL* būtu atbrīvots no paziņošanas prasības, pamatojoties uz 2005. gada VTNP lēmumu.
- (328) Tādējādi Komisija secina, ka Itālija neievēroja īstenošanas aizliegumu, kas noteikts Līguma 108. panta 3. punktā, un tādējādi konkrētais pasākums veido nelikumīgu valsts atbalstu.

12.1.3. Atbalsta saderība

- (329) Ņemot vērā, ka 1., 2. un 3. pasākums veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, to saderību var izvērtēt, ņemot vērā izņēmumus, kas izklāstīti šī panta 2. un 3. punktā un Līguma 106. panta 2. punktā.

12.1.3.1. Aviācijas pamatnostādņu piemērojamība

- (330) Līguma 107. panta 3. punktā ir noteikti konkrēti izņēmumi vispārējam noteikumam, kas izklāstīts 107. panta 1. punktā, kad valsts atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Konkrēto atbalstu var izvērtēt atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam, kurš nosaka, ka: par atbalstu, kas ir saderīgs ar kopējo tirgu, var uzskatīt "atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm".
- (331) 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes nosaka vadlīnijas, pamatojoties uz kurām atbalsts lidostām var tikt atzīts par saderīgu atbilstoši Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.
- (332) Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēm Komisija uzskata, ka "Komisijas paziņojums par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai"⁽⁸²⁾ attiecas uz nelikumīgu ieguldījumu atbalstu lidostām. Šajā saistībā, ja nelikumīgs ieguldījumu atbalsts tika piešķirts līdz 2014. gada 4. aprīlim, Komisija piemēros saderības noteikumus, kas bija spēkā nelikumīgā ieguldījumu atbalsta piešķiršanas laikā. Līdz ar to Komisija piemēroja 2005. gada Aviācijas pamatnostādnēs izklāstītos principus gadījumos, kad nelikumīgs ieguldījumu atbalsts bija piešķirts lidostām pirms 2014. gada 4. aprīļa. Attiecībā uz nelikumīgu ieguldījumu atbalstu, kas piešķirts pirms 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu stāšanās spēkā, kad nepastāvēja saderības kritēriji ieguldījumu atbalstam lidostām, Komisijai jāizvērtē saderība tieši, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ņemot vērā arī savu lēmumu pieņemšanas praksi. Šajā saistībā Komisija uzskata, ka, lai novērtētu *So.Ge.A.AL* piešķirtā ieguldījumu atbalsta saderību pirms 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu stāšanās spēkā, pēc analogijas jāpiemēro kritēriji, kas izklāstīti šajās pamatnostādnēs.
- (333) Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēm Komisija uzskata, ka "Komisijas paziņojuma par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai" nosacījumus nevajadzētu piemērot izskatīšanā esošām lietām par nelikumīgu darbības atbalstu lidostām, kas piešķirts līdz 2014. gada 4. aprīlim. Tā vietā Komisija piemēroja principus, kas izklāstīti 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēs visos gadījumos, kas attiecas uz darbības atbalstu lidostām (procesā esoši paziņojumi un nelikumīgs atbalsts), pat ja atbalsts bija piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa.

⁽⁸²⁾ OVC 119, 22.5.2002., 22. lpp.

12.1.3.2. Ieguldījumu vai darbības atbalsts

- (334) Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 25. punkta r) apakšpunktu ieguldījumu atbalsts ir definēts kā “atbalsts, lai finansētu pamatlīdzekļus, jo īpaši, lai segtu kapitāla izmaksu finansējuma deficītu”. Saskaņā ar pamatnostādņu 25. punkta r) apakšpunktu ieguldījumu atbalsts var attiekties gan uz avansa maksājumu (tas ir, segt avansa ieguldījumu izmaksas), gan uz atbalstu, ko izmaksā periodisku maksājumu veidā (lai segtu kapitāla izmaksas, kā gada amortizāciju un finansējuma izmaksas).
- (335) Darbības atbalsts nozīmē visu vai daļas lidostas darbības izmaksu segšanu, kas definētas kā “izmaksas, kas ir lidostu pakalpojumu sniegšanas pamatā, ieskaitot tādas izmaksu kategorijas kā personāla izmaksas, nolikti pakalpojumi, komunikācijas, atkritumi, enerģija, uzturēšana, īre, administrācija u. c., taču neietverot kapitāla izmaksas, tirgvedības atbalstu vai citus stimulus, ko lidosta sniegusi aviosabiedrībām, un izmaksas, kas ir sabiedriskās kārtības jomā”⁽⁸³⁾.
- (336) Izmeklēšanas gaitā⁽⁸⁴⁾ Itālija apgalvoja, ka lidostas infrastruktūras ieguldījumu publisko finansējumu kopumā var novērtēt kā:
- a) ieguldījumu atbalstu finansējuma pilnā apmērā, kas piešķirts So.Ge.A.AL ieguldījumu izmaksu segšanai, vai arī
 - b) darbības atbalstu, ko veido starpība starp tirgum atbilstošu koncesijas nodevu, ja tāda ir, un koncesijas nodevu, kas faktiski jāmaksā lidostas pārvaldītājam par tiesībām pārvaldīt lidostu.
- (337) Itālija apgalvoja, ka šajā gadījumā konkrētais publiskais finansējums nav uzskatāms par ieguldījumu atbalstu So. Ge.A.AL labā. Pirmkārt, tas ir tādēļ, ka konkrētā infrastruktūra paliek valsts īpašumā, un, otrkārt, tādēļ, ka pirms visaptverošas koncesijas piešķiršanas 2007. gadā lidostas pārvaldītājs nebija atbildīgs par ieguldījumiem Algēro lidostas infrastruktūrā, bet gan rīkojās valsts vārdā, uzturot lidostas infrastruktūru.
- (338) Ņemot vērā Itālijas nostāju un 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēs izklāstītās definīcijas, var uzskatīt, ka:
- a) kapitāla iepludināšana pēc 2006. gada 12. decembra, kas tika izmantota So.Ge.A.AL ikgadējās darbības zaudējumu segšanai, veido darbības atbalstu So.Ge.A.AL labā;
 - b) valsts finansējums infrastruktūrā, “aprīkojumam un būvdarbiem” un iekārtām līdz visaptverošas koncesijas piešķiršanai 2007. gadā veido darbības atbalstu So.Ge.A.AL labā. Līdz koncesijas piešķiršanai tas nebija So.Ge.A.AL pienākums finansēt ieguldījumus Algēro lidostā, bet gan valsts kā lidostas īpašnieka pienākums. Tādēļ valsts finansējums infrastruktūrā, “aprīkojumam un būvdarbiem” un iekārtām neatbrīvo So.Ge.A.AL no ieguldījumu izmaksām, kādas uzņēmumam būtu radušās. Lai rīkotos atbilstīgi MEOP, valstij būtu bijis jāpieprasa So.Ge.A.AL maksātās koncesijas nodevas palielinājums, lai nodrošinātu ieguldījumu rentabilitāti. No tā izriet, ka atbalsts ir piešķirts koncesijas nodevas veidā (kas lidostas pārvaldītājam, tādām kā So.Ge.A.AL, atbilst darbības izmaksām), kas bija zemāka nekā tai būtu jābūt. Tā kā pēc visaptverošas koncesijas piešķiršanas par lidostas pārvaldību infrastruktūras ieguldījumi kļūst par So.Ge.A.AL atbildību, publiskais finansējums šādiem ieguldījumiem veido ieguldījumu atbalstu. Tomēr jebkurā gadījumā Komisija ir izvērtējusi infrastruktūras ieguldījumu finansējuma saderību ar iekšējo tirgu Algēro i) ar pieņēmumu, ka tas veido ieguldījumu atbalstu (skatīt 339.–367. apsvērumu), kā arī ii) ar pieņēmumu, ka tas veido darbības atbalstu (skatīt 368.–374. apsvērumu). Veicot ii) punktā minētā novērtējumu, Komisija ir analizējusi arī kapitāla iepludināšanas (1. pasākums), kas skaidri veido darbības atbalstu, saderību ar iekšējo tirgu.

12.1.3.3. Atbalsta infrastruktūrai un iekārtām (2. un 3. pasākums) saderība ar pieņēmumu, ka tas ir ieguldījumu atbalsts

- (339) Vispirms Komisija norāda, ka saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm attiecināmajām ieguldījumu izmaksām lidostā jābūt ierobežotām, finansējot lidostas infrastruktūras būvi un iekārtu nodrošināšanu (skrejceļš, termināļi, peroni, gaisa satiksmes vadības tornis) vai tiešās palīdzības sniegšanu (ugunsdzēsības iekārtas, ātrās

⁽⁸³⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 25. punkta v) apakšpunkts.

⁽⁸⁴⁾ Itālijas 2014. gada 8. maija vēstule

palīdzības dienests, drošības aprīkojums). Attiecināmās izmaksas neietver izmaksas, kuras nav tieši saistītas ar lidostas pamatdarbību, ieskaitot būvdarbus, zemes un ēku finansēšanu, lietošanu un īri ne vien attiecībā uz birojiem un uzglabāšanas telpām, bet arī viesnīcām un citiem uzņēmumiem, kuri atrodas lidostas teritorijā, kā arī veikaliem, restorāniem un autostāvvietām.

- (340) Šajā gadījumā publiskie līdzekļi tika novirzīti jauna pasažieru termināļa finansēšanai, vecā termināļa atjaunošanai, manevrēšanas ceļa modernizēšanai, lidmašīnu novietošanas zonu paplašināšanai, skrejceļu modernizēšanai, bagāžas kontroles sistēmas izveidei un perimetra kontroles sistēmas ieviešanai. Šo ieguldījumu izmaksu finansējums ir attiecināms saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņiem.
- (341) Attiecībā uz publiskā finansējuma, uz kuru attiecas izmeklēšana, saderību ar iekšējo tirgu saskaņā ar 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu 61. punktu jānorāda
- a) infrastruktūras būvēšana un ekspluatācija atbilst skaidri noteiktajam vispārējās nozīmes mērķim (reģionālā attīstība, pieejamība u. c.);
 - b) infrastruktūra ir vajadzīga un proporcionāla noteiktajam mērķim;
 - c) prognozes par infrastruktūras vidējā termiņa izmantošanu ir apmierinošas, jo īpaši ņemot vērā esošās infrastruktūras izmantošanu;
 - d) infrastruktūra ir vienlīdzīga un bez diskriminācijas pieejama visiem potenciālajiem lietotājiem;
 - e) ietekme uz tirdzniecības attīstību nav pretrunā Savienības interesēm.
- (342) Papildus prasībai, saskaņā ar kuru jāizpilda konkrēti saderības kritēriji, kas izklāstīti 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēs, lidostām paredzētajam valsts atbalstam – kā jebkuram citam valsts atbalsta pasākumam – jābūt stimulējošam un nepieciešamam, kā arī samērīgam ar sasniedzamo likumīgo mērķi, lai to varētu atļaut kā saderīgu atbalstu⁽⁸⁵⁾. Tādēļ papildus kritērijiem, kas izklāstīti 341. apsvērumā, Komisija izvērtēja konkrētā atbalsta stimulējošo ietekmi un nepieciešamību un samērīgumu.
- i. Skaidri noteikts vispārējās nozīmes mērķis
- (343) Izvērtējamie pasākumi cita starpā bija paredzēti jauna termināļa ar jaudu 2 000 000 pasažieri būves finansēšanai, jo vecais terminālis (ar jaudu 800 000 pasažieri) bija pārpildīts jau 2003. gadā⁽⁸⁶⁾. Turklāt ieguldījumu atbalsts tika izmantots, lai finansētu vairākus pasākumus, kas palīdzēja pieņemt lidostā jaunus drošības pasākumus, lai tā būtu pilnībā darboties spējīga.
- (344) Saskaņā ar Itālijas pausto infrastruktūras finansējuma vispārīgais mērķis Algēro lidostā bija izveidot drošas un dzīvotspējīgas transporta infrastruktūras un nodrošināt reģionālo savienojumu. Saskaņā ar Itālijas pausto reģionālajām lidostām ir būtiska loma, veicinot pieejamību to aptvēruma teritorijai, un konkrētie ieguldījumi uzlaboja lidostas drošību un efektivitāti, veicinot plašāku reģionālās attīstības mērķu sasniegšanu.
- (345) Turklāt Itālija uzsver, ka Sardīnijā IKP uz cilvēku vidēji ir daudz zemāks nekā Itālijā un bezdarba līmenis ir ievērojami augstāks nekā Itālijā vidēji. Piemēram, no 2003. līdz 2012. gadam vidējais bezdarba līmenis Sardīnijā bija 13,3 %, salīdzinājumā ar 7,9 % Itālijā. Tādēļ satiksmes plūsmu palielinājums, kas rastos, attīstot Algēro lidostas infrastruktūru, visticamāk, radītu Sardīnijai sociālos un saimnieciskos labumus, nodrošinot gan ekonomisko un sociālo kohēziju, gan salas attīstību.
- (346) Šie apsvērumi atbilst *Accuracy* ziņojuma secinājumiem, kurā apstiprināts, ka gaisa transporta nozares attīstība Sardīnijā ir jo īpaši svarīga šīs vietas teritoriālajai attīstībai. *Accuracy* ziņojumā uzsvērts pozitīvu saimniecisko labumu iespējamais apjoms, kas varētu rasties no aviācijas infrastruktūras attīstības Sardīnijā. Saskaņā ar *Accuracy* ziņojumā minēto pētījumu gaisa satiksmes infrastruktūras attīstība Kaljāri lidostā (kas atrodas Sardīnijā) radīja pozitīvu ekonomisku ietekmi aptuveni EUR 140 miljonu apmērā gadā.

⁽⁸⁵⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas lēmumu lietā SA 34586 – Grieķija – *Chania Airport Modernisation*. 49. apsvērumš.

⁽⁸⁶⁾ Vecā termināļa "rekonstrukcija", kas minēta iepriekš 5. tabulā, attiecas uz jaunā termināļa paplašināšanu/būvi un tādēļ ir ietverta jaunā termināļa atbalsta aprakstā.

- (347) Turklāt vienīgais transporta veids uz Sardīniju un no Sardīnijas ir gaisa satiksme, ja neņem vērā prāmju satiksmi, kas tomēr nozīmē ievērojami ilgāku ceļošanas laiku. Piemēram, lai gan Sardīniju apkalpo prāmju līnijas no Spānijas un kontinentālās Itālijas, vidējais prāmja ceļojuma ilgums pārsniedz deviņas stundas.
- (348) Infrastruktūras attīstība Algēro lidostā bija daļa no Sardīnijas plāniem uzlabot sasniedzamību, attīstot reģionālās lidostas. Līdz ar to Komisija var secināt, ka publiskais finansējums Algēro lidostas infrastruktūras modernizēšanai atbilst skaidri noteiktiem mērķiem drošas un dzīvotspējīgas transporta infrastruktūras un reģionālās sasniedzamības uzlabošanai. Tādējādi infrastruktūras attīstība Algēro lidostā bija kopīgās interesēs, jo tika plānots, ka ieguldījumi radīs pozitīvu ārējo ietekmi uz ekonomisko un sociālo attīstību.

ii. Infrastruktūras nepieciešamība un samērība ar noteikto mērķi

- (349) Ieguldījumu atbalstu var atzīt par saderīgu tikai tad, ja tas ir nepieciešams un samērīgs ar vispārējo interešu mērķi. Tas ir jo īpaši tajos gadījumos, kad ieguldījums neveido dublikātu esošai neizmantotai infrastruktūrai.
- (350) Valsts atbalsts ieguldījumu finansēšanai Algēro lidostā bija nepieciešams, lai palielinātu lidostas jaudu un tādējādi nodrošinātu tās ilgtermiņa dzīvotspēju. Pirms ieguldījumu veikšanas Algēro lidostas jauda bija tikai 800 000 pasažieri. Algēro lidosta bija sasniegusi jaudas ierobežojumu 2003. un 2004. gadā, un tādēļ bija nepieciešami ieguldījumi, lai lidosta varētu apkalpot lielāku pasažieru skaitu. Turklāt bija nepieciešami konkrēti uzlabojumi, lai nodrošinātu atbilstību drošības standartiem, kas veicināja labāku lidostas esošās infrastruktūras izmantošanu un tādējādi – reģionālo attīstību un lidostas aptvēruma teritorijas sasniedzamību.
- (351) Ieguldījums ļāva palielināt lidostas jaudu no 800 000 pasažieriem 2003. gadā uz 2 000 000 pasažieriem 2004. gadā. No 2011. gada pasažieru plūsma lidostā ir sasniegusi aptuveni 70 % no lidostas jaudas. Saskaņā ar Itālijas pausto viedokli ir paredzams, ka pasažieru satiksme būtu lielāka, ja nebūtu sākusies finanšu krīze.
- (352) *Ecorys* ziņojumā atzīts, ka tūrisma attīstības rezultātā bija nepieciešams palielināt Algēro lidostas termināļa jaudu, lai apkalpotu paredzamo satiksmes palielinājumu. Kā minēts iepriekš, saskaņā ar *Ecorys* ziņojumu, pirms ieguldījumu veikšanu uzņēmās Algēro lidosta, tūrisma nozares attīstību kavēja starptautisku savienojumu neesamība. Jau *So.Ge.A.AL* 2004. gada darījumdarbības plānā tika paredzēts, ka kopējais pasažieru skaits lidostā palielināsies par aptuveni 30 % 2008. gadā, salīdzinot ar skaitu pirms lidostas jaudas palielināšanas 2004. gadā. Šo pasažieru plūsmu nevarētu apkalpot bez ieguldījumu veikšanas.
- (353) Turklāt jaunie ieguldījumi neveido zaudējumu nesošu infrastruktūru dublēšanu, jo trīs tuvākās lidostas neatrodas tajā pašā aptvēruma teritorijā (skatīt 33. apsvērumu). Lai gan Algēro lidosta ir viena no trim Sardīnijas lidostām (kopā ar Kaljāri un Olbiju), kas apkalpo komerciālās aviosabiedrības, neviena no abām pārējām lidostām neatrodas tajā pašā aptvēruma teritorijā. Olbija un Kaljāri atrodas attiecīgi 128 km un 235 km no Algēro lidostas. Komisija 2007. gada lēmumā secināja, ka Algēro lidosta nav aizstājama ar nevienu no šīm abām lidostām tās atrašanās un Sardīnijas transporta tīkla īpatnību dēļ. Tādējādi ieguldījumi nenozīmē esošās nerentablās infrastruktūras dublēšanu.
- (354) Tādēļ Komisija var secināt, ka atbalstītie ieguldījumi bija nepieciešami un samērīgi ar savienojamības un reģionālās ekonomiskās attīstības mērķiem, kuru sasniegšanu konkrētie pasākumi efektīvi veicināja.

iii. Prognozes par izmantošanu vidējā termiņā, jo īpaši ņemot vērā esošās infrastruktūras izmantošanu

- (355) Ieguldījumi ļāva Algēro lidostai izpildīt lidostu drošību prasības un pielāgoties aptvēruma teritorijas transporta vajadzībām.

- (356) Laikā, kad *So.Ge.A.AL* tika piešķirta "visaptveroša" koncesija Algēro lidostas pārvaldībai, uzņēmums īstenoja ieguldījumu programmu, lai pielāgotu lidostas infrastruktūru un iekārtas pieaugošā pasažieru skaita apkalpošanai. Kopumā, par pamatu ņemot 2005. gada darījumdarbības plānu, plānotie ieguldījumi Algēro lidostā koncesijas laikā veido EUR 143,3 miljonus ⁽⁸⁷⁾.
- (357) *So.Ge.A.AL* 2004. gada darījumdarbības plānā tika paredzēts, ka kopējais pasažieru skaits lidostā palielināsies par aptuveni 30 % 2008. gadā, salīdzinot ar skaitu pirms lidostas jaudas palielināšanas 2004. gadā. Šo pasažieru plūsmu nevarētu apkalpot bez to ieguldījumu veikšanas, uz kuriem attiecas vērtējums. Turpmākā attīstība kopumā apstiprina šīs cerības. *So.Ge.A.AL* ir spējjis panākt ievērojamu satiksmes plūsmas palielinājumu atbilstoši šīm cerībām. No 2011. gada pasažieru plūsma lidostā sasniedza aptuveni 70 % no lidostas jaudas. Saskaņā ar Itālijas pausto viedokli pasažieru plūsma būtu lielāka, ja nebūtu sākusies finanšu krīze.
- (358) Tādēļ Komisija secina, ka vidējā termiņā modernizētā infrastruktūra piedāvā labas izredzes tās izmantošanai.

iv. Vienlīdzīga un nediskriminējoša piekļuve infrastruktūrai

- (359) Saskaņā ar Itālijas iesniegto informāciju un neskatoties uz nekādu attaisnotu cenu atšķirību, kas tika piemērota atsevišķu aviosabiedrību līgumos, infrastruktūra vienmēr ir bijusi atvērta visiem potenciālajiem lietotājiem bez diskriminācijas.

v. Ietekme uz tirdzniecības attīstību nav pretrunā Savienības interesēm

- (360) Līdz 2005. gadam Algēro tika kvalificēta kā D kategorijas lidosta atbilstīgi 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu 15. punktam. 2005. gada Aviācijas pamatnostādnes nosaka, ka finansējums, kas piešķirts D kategorijas lidostām, visdrīzāk, neierobežo konkurenci, un to ietekme uz tirdzniecību nav pretrunā ar kopīgām interesēm. Līdz ar to 2012. gada lēmumā Komisija uzskatīja, ka līdz 2005. gadam atbalsta ietekme uz tirdzniecību nebija pretrunā ar kopīgām interesēm. Ne Itālija, ne ieinteresētās personas izmeklēšanas gaitā nav apstrīdējušas šo sākotnējo konstatējumu.
- (361) Turklāt tajā pašā aptvēruma teritorijā neatrodas neviena cita lidosta. Kā norādīts 33. apsvērumā, tuvākā lidosta atrodas vairāk nekā 120 km tālu, reģionā, kur ceļu savienojumi ir vāji, kas pastiprina secinājumu, ka Algēro lidosta no pasažieru viedokļa nav pienācīgā mērā aizstājama ar kādu citu Sardīnijas lidostu.
- (362) Līdz ar to Komisija secina, ka finansējums, kas piešķirts infrastruktūras modernizēšanai (tostarp "aprikojumam un būvdarbiem") un iekārtām Algēro lidostā, nekropļo konkurenci un nav pretrunā Savienības interesēm.

vi. Atbalsta stimulējoša ietekme, nepieciešamība un samērība

- (363) Komisijai arī jānosaka, vai Algēro lidostai piešķirtais valsts atbalsts ir mainījis saņēmēja uzņēmuma rīcību tādējādi, ka tas veic darbības, ar kurām tiek veicināta vispārējas nozīmes mērķa sasniegšana un kuras tas i) neveiktu atbalsta nepiešķiršanas gadījumā vai ii) veiktu ierobežotā vai atšķirīgā veidā. Turklāt atbalsts tiek uzskatīts par samērīgu tikai tad, ja tādu pašu rezultātu nevarētu sasniegt ar mazāku atbalstu un mazākiem izkropļojumiem. Tas nozīmē, ka atbalsta summai un intensitātei jābūt ierobežotai līdz minimumam, kas nepieciešams, lai atbalstāmā darbība varētu notikt.
- (364) Šajā gadījumā ieguldījuma dotācijas galvenokārt attiecas uz peroniem, skrejceļiem un manevrēšanas ceļiem, kā arī termināli. Ilgais atmaksāšanas periods, kas saistīts ar ieguldījumiem infrastruktūrā, apvienojumā ar ievērojamiem sarežģījumiem un riskiem, kas saistīti ar lieliem projektiem, nozīmē, ka varētu būt grūtības piesaistīt privāto kapitālu. Mazākas lidostas, piemēram, Algēro lidosta, var saskarties ar konkrētām grūtībām piesaistīt privāto kapitālu par saprātīgu cenu, lai spētu uzņemties nepieciešamos infrastruktūras projektus.

⁽⁸⁷⁾ Kā noteikts *Programma di Intervento "Investimenti" of the Programma di sviluppo per l'affidamento della gestione quarantennale*, kas apstiprināta 2005. gada septembrī.

- (365) Saskaņā ar Itālijas iesniegto informāciju, ja nebūtu atbalsta, šos ieguldījumus nevarētu īstenot. Patiesi, ņemot vērā *So.Ge.A.AL* finanšu stāvokli, kas uzrādīja zaudējumus visā 2000.–2010. gada periodā, kuru aptver izmeklēšana, apjomā, kurā bija nepieciešama vairākkārtēja valsts iestāžu veikta kapitāla iepludināšana, ir skaidrs, ka *So.Ge.A.AL* nebija spējīgs ieguldīt īpaši vairāk šo ieguldījumu finansēšanā, kā tas faktiski darīja, un tam nebija iespēju iegūt ārēju finansējumu tirgū. Tāpēc var uzskatīt, ka aplūkojamie atbalsta pasākumi bija nepieciešami un proporcionāli nepieciešamībai apmierināt aviosabiedrību un pasažieru paredzamo pieprasījumu aptvēruma teritorijā.
- (366) Tādēļ Komisija uzskata, ka atbalsta apjoms ir ierobežots līdz minimumam, kas nepieciešams, lai atbalstītā darbība notiktu.

vii. Secinājums

- (367) Komisija uzskata, ka, ja aplūkojamie pasākumi, kuri nodrošina valsts atbalstu infrastruktūras ieguldījumiem Algēro lidostā, ir uzskatāmi par ieguldījumu atbalstu, tie ir saderīgi ar iekšējo tirgu atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.

12.1.3.4. *So.Ge.A.AL piešķirtā atbalsta (1., 2. un 3. pasākums) saderība, pieņemot, ka tas veido darbības atbalstu*

- (368) Darbības atbalstu, kas ir piešķirts pirms 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu stāšanās spēkā, tas ir, pirms 2014. gada 4. aprīļa, var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu ar nosacījumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
- ieguldījums precīzi definēta kopīgu interešu mērķa sasniegšanā: šis nosacījums ir izpildīts *inter alia*, ja atbalsts palielina Savienības pilsoņu pārvietošanos un reģiona savienojamību, vai veicina reģionālo attīstību ⁽⁸⁸⁾;
 - valsts atbalsta kā politikas instrumenta piemērotība: dalībvalstīm ir jāpierāda, ka atbalsts ir piemērots, lai sasniegtu paredzēto mērķi vai atrisinātu problēmas, kuru risināšanai šis atbalsts ir paredzēts ⁽⁸⁹⁾;
 - vajadzība pēc valsts iejaukšanās: valsts atbalsts būtu jāvērs uz situācijām, kurās atbalsts var sniegt reālus uzlabojumus, kurus nevar nodrošināt tirgus ⁽⁹⁰⁾;
 - stimulējošas ietekmes pastāvēšana: šis nosacījums tiek izpildīts, ja ir ticams, ka bez darbības atbalsta un ņemot vērā iespējamo ieguldījumu atbalstu un pasažieru plūsmas apjomu, saimnieciskās darbības līmenis attiecīgajā lidostā tiktu būtiski samazināts ⁽⁹¹⁾;
 - atbalsta summas samērīgums (līdz nepieciešamajam minimumam ierobežots atbalsts): lai darbības atbalsts būtu samērīgs, tam ir jāaprobežojas ar minimumu, kas nepieciešams, lai atbalstītā darbība notiktu ⁽⁹²⁾;
 - izvairīšanās no nepamatotas negatīvas ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību ⁽⁹³⁾.
- (369) Dažādo *So.Ge.A.AL* piešķirto darbības pasākumu, kuru starpā konkrēti ir septiņas kapitāla ieplūdes, mērķis bija nodrošināt uzņēmumam pietiekamu kapitāla lielumu, lai tas varētu darboties dzīvotspējīgi gan no ekonomiskā, gan juridiskā viedokļa. Tieši tāpat valsts iestāžu lēmumi finansēt konkrētus ieguldījumus, neprasot atbilstošu *So.Ge.A.AL* maksāto koncesijas nodevu paaugstināšanu, arī bija ieguldījums uzņēmuma dzīvotspējas saglabāšanā, jo augstākas koncesijas nodevas radītu augstākas darbības izmaksas, kas vēl vairāk pasliktinātu uzņēmuma finanšu stāvokli. Tādēļ visi šie pasākumi bija devums, lai Algēro lidosta varētu turpināt darboties. Attiecībā uz lomu, kāda ir lidostai reģiona piekļuves un reģionālās ekonomiskās attīstības nodrošināšanai, kā skaidrots 343.–348. apsvērumā, Komisija uzskata, ka darbības atbalsts *So.Ge.A.AL* bija ieguldījums kopīgu interešu mērķa sasniegšanā.

⁽⁸⁸⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 113. punkts.

⁽⁸⁹⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 120. punkts.

⁽⁹⁰⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 116. punkts.

⁽⁹¹⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 124. punkts.

⁽⁹²⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 125. punkts.

⁽⁹³⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 137. un 131. punkts.

- (370) Tā kā Algēro lidosta izmeklēšanas periodā darbojās ar zaudējumiem (skatīt 3. tabulu), tieši darbības atbalsts ļāva lidostai turpināt darbību, nodrošinot Sardīnijas reģiona sasniedzamību. Tādēļ Komisija uzskata, ka Algēro lidostai piešķirtais darbības atbalsts bija pienācīgs instruments kopīgu interešu mērķa sasniegšanā.
- (371) Attiecībā uz atbalsta nepieciešamību 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēs noteikta prasība, ka darbības atbalstam jāsniedz būtisks uzlabojums, ko tirgus pats nespētu nodrošināt. Komisija uzskata, ka šis ir tāds gadījums, jo, ja nebūtu šī atbalsta, visticamāk, *So.Ge.A.AL* būtu jāpamet tirgus, atņemot Sardīnijai transporta infrastruktūru, kurai ir nozīmīga loma tās pieejamībā un attīstībā (tūrisms).
- (372) Turklāt, ja nebūtu atbalsta, saņēmēja darbības tiktu ievērojami samazinātas, ja nebūtu pārtrauktas vispār. Pasākumi, uz ko attiecas izmeklēšana, tika ierobežoti līdz minimumam, kāds nepieciešams, lai segtu zaudējumus un ļautu *So.Ge.A.AL* ievērot kapitāla prasības un turpināt darboties dzīvotspējīgi. Šādi pasākumi bija nepieciešami, lai saglabātu uzņēmuma dzīvotspēju, pat ņemot vērā visu citu (darbības un ieguldījumu) atbalstu ietekmi, uz kuriem attiecas izmeklēšana. Tādēļ Komisija secina, ka viss darbības atbalsts, kas tika piešķirts *So.Ge.A.AL*, bija nepieciešams un ierobežots līdz minimālajai summai, kāda nepieciešama, lai atbalstītās darbības varētu notikt.
- (373) Kā norādīts iepriekš, tajā pašā aptvēruma teritorijā neatrodas neviena cita lidosta. Turklāt Itālija apstiprināja, ka lidostas infrastruktūra ir pieejama visām aviosabiedrībām ar nediskriminējošiem noteikumiem.
- (374) Ņemot to vērā, Komisija secina, ka tiek izpildīti 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēs noteiktie saderības nosacījumi un tādēļ pasākumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.

12.2. PASĀKUMI PAR LABU AVIOSABIEDRĪBĀM, KAS DARBOJAS LIDOSTĀ

12.2.1. Atbalsta esamība Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē

- (375) Šajā sadaļā Komisija izvērtē, vai dažādie līgumi, kuri noslēgti starp *So.Ge.A.AL* un vairākām aviosabiedrībām un uz kuriem attiecas izmeklēšana, veido valsts atbalstu attiecīgajām aviosabiedrībām Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

12.2.1.1. Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti

- (376) Nevienu ekonomisko priekšrocību, kas iesaistīta līgumiskajās attiecībās ar aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā, valsts nepiešķir tieši – tās piešķir, izmantojot valstij piederošo lidostas pārvaldītāju *So.Ge.A.AL*. Pieņemot, ka šāda ekonomiskā priekšrocība ir kādā no līgumiem, uz kuriem attiecas izmeklēšana, ir jānosaka, vai šī priekšrocība tika finansēta, izmantojot valsts līdzekļus un ir attiecināma uz valsti.
- (377) Saskaņā ar iedibināto judikatūru valsts uzņēmumu līdzekļi (proti, uzņēmumu, kuros valsts iestādēm ir tieša vai netieša dominējoša ietekme) arī tiek kvalificēti kā valsts līdzekļi, jo šos līdzekļus kontrolē valsts un tādēļ tie [ir] pieejami kompetentajām valsts iestādēm⁽⁹⁴⁾. Saskaņā ar šo judikatūru un tā kā *So.Ge.A.AL* ir valsts uzņēmums, tā līdzekļi uzskatāmi par valsts līdzekļiem Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Patiesi, saskaņā ar Pārredzamības direktīvas 2. pantu tiek uzskatīts, ka valsts iestādēm ir dominējoša ietekme, ja valsts iestādes ir īpašnieces lielākajai daļai uzņēmuma parakstītā kapitāla, kontrolē balsu vairākumu, kas pienākas atbilstīgi uzņēmuma emitētajām akcijām, vai tās var iecelt vairāk nekā pusi uzņēmuma pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras locekļu. *So. Ge.A.AL* gadījumā tiek izpildīti visi šie trīs nekumulatīvie kritēriji, kas ļauj uzskatīt, ka valstij ir dominējoša ietekme.
- (378) *So.Ge.A.AL* un *Ryanair* apstrīd līgumu ar aviosabiedrībām attiecināmību uz valsti, bet Itālija un *Unioncamere* to apstiprina.

⁽⁹⁴⁾ Skatīt, piemēram, spriedumu lietā C-278/00 *Griekija/Komisija* (Krājums 2004, I-03997. lpp.), C-482/99 *Francija/Komisija* (2002, I-04397. lpp.) un apvienotajās lietās C-328/99 un C-399/00 *Itālija un SIM 2 Multimedia/Komisija* (*Recueil* 2003, I-04035. lpp., 33. punkts).

- (379) Gan *So.Ge.A.AL*, gan *Ryanair* izmeklēšanas laikā ir apgalvojuši, ka līgumi, ko Algēro lidosta noslēgusi ar aviosabiedrībām, var tikt attiecināti uz valsti, par pamatu ņemot tikai objektīvus secinājumus, kas parādītu, ka valsts ir iejaukusies *So.Ge.A.AL* lēmumā slēgt līgumus tādā veidā, nosakot vai ietekmējot tos, lai *So.Ge.A.AL* rīkotos citādi, nekā uzņēmums rīkotos, ja spētu pieņemt neatkarīgu lēmumu; tie apgalvo, ka šis nebija tas gadījums attiecībā ne uz vienu *So.Ge.A.AL* valsts akcionāru. Ņemot vērā judikatūru līgumos, ko *So.Ge.A.AL* ir noslēdzis ar aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, ir ietverts valsts atbalsts atbilstīgi Līguma 107. panta 1. punktam tikai tādā gadījumā, ja valstij bija iespēja kontrolēt *So.Ge.A.AL* un ja valsts iestādes ir "bijušas vienā vai otrā veidā iesaistītas šo pasākumu pieņemšanā". Tomēr "nevar prasīt, lai, pamatojoties uz precīzi veiktu izmeklēšanu, tiktu pierādīts, ka valsts iestādes konkrēti ir iedrošinājušas valsts uzņēmumu veikt attiecīgos atbalsta pasākumus." ⁽⁹⁵⁾ Lai secinātu, vai konkrētais pasākums var tikt attiecināts uz valsti, Komisija savus apsvērumus var pamatot ar citu rādītāju, kas šajā konkrētajā lietā rāda valsts uzņēmumu iesaisti pasākuma pieņemšanā vai neiespējamību, ka tās var nebūt iesaistītas ⁽⁹⁶⁾.
- (380) Kā Tiesa lēma *Stardust Marine* lietā, pasākuma saistību ar valsti var noteikt, izmantojot vai nu "dabiskus", vai "strukturālus" rādītājus vai norādes, ka valsts ir bijusi iesaistīta vai nav varējusi būt neiesaistīta lēmumā, kura rezultātā tika pieņemts konkrētais pasākums. Tajā pašā spriedumā Tiesa ir izveidojusi visu neapverošu iespējamo rādītāju sarakstu, kas ir būtisks, aplūkojot attiecināmību uz valsti, kā sīkāk izklāstīts 268. apsvērumā: tas, ka uzņēmumam, izmantojot starpniecību, ar kuru atbalsts tiek piešķirts, ir jāņem vērā valdības iestāžu pieņemti rīkojumi; valsts uzņēmumu integrēšana valsts pārvaldes struktūrās; uzņēmuma darbības raksturojums un to īstenošana tirgū parastas konkurences apstākļos ar privātajiem tirgus dalībniekiem; uzņēmuma juridiskais statuss; valsts iestāžu īstenošanās uzraudzības biežums pār uzņēmuma pārvaldību; un jebkurš cits rādītājs, kas apliecina, ka konkrētajā gadījumā valsts iestādes ir iesaistītas pasākuma pieņemšanā, vai neiespējamība, ka tās varētu būt neiesaistītas, ņemot vērā pasākuma apjomu, saturu vai apstākļus, kādus tas ietver.
- (381) Izmeklēšana šajā lietā ir apstiprinājusi, ka līgumu slēgšana ar aviosabiedrībām ir saistīta ar valsti.
- (382) Pirmkārt, *So.Ge.A.AL* pieder valstij, balsu vienprātība akcionāru kopsapulcē un direktoru valdē nozīmē, ka ir jāuzskata, ka valstij ir ietekme uz *So.Ge.A.AL* lēmumu pieņemšanas procesiem un uz lēmumiem, ko pieņem uzņēmums. Sardinijai, ņemot vērā tās līdzdalību *So.Ge.A.AL*, pieder balsu vairākums akcionāru sanāksmē. Saskaņā ar *So.Ge.A.AL* statūtiem katrai akcijai ir viena balss akcionāru kopsapulcē. Direktoru valdes locekļi tiek iecelti, lai proporcionāli pārstāvētu akcionāru vairākumu un mazākumu.
- (383) Otrkārt, Komisija norāda, ka nevienu brīdi Itālija nepaziņoja, ka lēmumu slēgt līgumus ar aviosabiedrībām pieņēma *So.Ge.A.AL* neatkarīgi no tās akcionāru iesaistes. Tieši pretēji, 2014. gada 18. februāra vēstulē Itālija norādīja, ka:
- pārrunas ar aviosabiedrībām par līgumiem veica *So.Ge.A.AL* ģenerāldirektors,
 - ģenerāldirektors informēja direktoru valdi par pārrunu statusu, līgumu saturu un aplūkojamo līgumu attīstības perspektīvām,
 - direktoru valde parasti pirms parakstīšanas vienprātīgi apstiprināja līgumu ar aviosabiedrībām nosacījumus.
- (384) Turklāt Itālija paskaidroja, ka līgumu slēgšana ar aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, par reklamēšanu vai jaunu maršrutu sākšanu no Algēro tika veikta, vienojoties ar Sardiniju, un bija neatņemama sastāvdaļa Sardinijas stratēģijā palielināt tūristu plūsmu uz salu un no salas ⁽⁹⁷⁾. Turklāt Komisija uzskata, ka *So.Ge.A.AL* darbības raksturojums (lidostas pārvaldība) ir vēl viena norāde, ka aplūkojamais pasākums ir saistīts ar valsti, ņemot vērā, ka reģionālās lidostas vietējās un reģionālās iestādes bieži uztver par svarīgu rīku vietējās ekonomiskās attīstības veicināšanai.
- (385) Treškārt, Komisija norāda, ka pastāv pietiekamas norādes attiecībā uz to, ka reģionālās iestādes būtībā veicināja attiecīgo līgumu noslēgšanu, konkrēti, bet ne tikai – līgumus ar galveno aviosabiedrību, kas darbojās lidostā, proti, *Ryanair*. Šīs norādes atbilst pierādījumam par atbildības uzlikšanu valstij *Stardust Marine* lietas izpratnē ⁽⁹⁸⁾.

⁽⁹⁵⁾ Sprieduma *Stardust Marine* lietā 52. un 53. punkts.

⁽⁹⁶⁾ Sprieduma *Stardust Marine* lietā 56. punkts.

⁽⁹⁷⁾ Itālijas 2014. gada 18. februāra vēstule, A pielikums.

⁽⁹⁸⁾ Lieta C-482/99 Francija/Komisija.

- i. Reģionālās iestādes bija informētas par izmaksu segšanu un no tām gaidīja šādu izmaksu segšanu, kas izriet no līgumiem ar aviosabiedrībām
- (386) Izmeklēšanas laikā Itālijas iesniegtie direktoru valdes sanāksmes protokoli rāda, ka Sardīnija bija informēta par pārrunām un ar to konsultējās par pārrunām un vienojās par līgumu noslēgšanu ar aviosabiedrībām, kas darbojās Algēro lidostā
- (387) Kā piemērs minams 2000. gada 9. marta direktoru valdes sanāksmes protokols, kurā norādīts, ka direktoru valde vienbalsīgi apstiprina līgumus ar aviosabiedrībām, ko ierosināja *So.Ge.A.AL*. *So.Ge.A.AL* konkrēti ziņoja par pārrunām ar *Volare*, *Ryanair*, *Italair*, *Alpi Eagles*, *Air Dolomiti*, *Azzura* un *Gandalf Air*. Attiecībā uz *Volare* tika ziņots, ka tiek veiktas pārrunas par jaunu līgumu par fiksētu summu 4 550 000 par gaisa satiksmes kustību (turpmāk "GSK") un EUR 3 000 par pasažieri par slodzes koeficientu 60 %. Direktoru valdes 2006. gada 18. decembra sanāksmes protokols rāda, ka direktoru valde bija informēta par pārrunu norisi attiecībā uz 2007. gada līgumu ar *Germanwings*.
- (388) Tāpēc konsultēšanās un vienošanās ar valsts iestādēm par līgumiem, kas noslēgti ar aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, neaprobežojas tikai ar *Ryanair*. Piemēram, saskaņā ar vadības 2002. gada 10. februāra sēdes protokolu lēmums par Francijas pārvaldītāja *Auris* darbības uzsākšanu maršrutā uz Parīzi tika pieņemts, tikai noslēdzot konkrētu akcionāru līgumu, ieskaitot to apņemšanos segt jebkādas no tā izrietošas finanšu saistības.
- (389) Valsts iestāžu iesaiste lēmumos par tādu līgumu slēgšanu, kas regulē dažādu pārvaldītāju darbību Algēro lidostā, ir sīki izklāstīta 382.–388. apsvērumā un ir spēcīga norāde, ka valsts iestādes bija kopumā iesaistītas šādu līgumu slēgšanā, pat attiecībā uz pārvaldītājiem, kas nav minēti pierādījumos, kas minēti 382.–388. apsvērumā.
- ii. Noslēdzot līgumus ar aviosabiedrībām, *So.Ge.A.AL* rīkojās ar valsts iestāžu pilnvarojumu
- (390) Komisija uzskata, ka pastāv pietiekami daudz norāžu, ka līgumu noslēgšanu ar aviosabiedrībām rosināja un koordinēja valsts. Piemēram, saskaņā ar akcionāru kopsapulces 2001. gada 5. oktobra sanāksmes protokolu *So. Ge.A.AL* veica pārrunas "līgumā ar akcionāriem" par darbības uzsākšanu Sardīnijai svarīgam maršrutam, proti, Algēro–Londona, un uz laiku uzņēmās segt izrietošās izmaksas, "kuras būtu jāsedz valsts iestādēm".
- (391) Direktoru valdes sanāksmju protokoli arī rāda, ka, noslēdzot līgumus ar aviosabiedrībām, vadībai bija jāņem vērā valsts iestāžu prasības. Kā piemēru var minēt direktoru valdes 2004. gada 30. jūlija valdes sēdi, kad valdes priekšsēdētājs informēja par tikšanos ar dažādām reģionālajām iestādēm par potenciālo *Ryanair* darbību attīstību lidostā. No Sardīnijas tika pieprasītas garantijas attiecībā uz reģionālo fondu finansējumu izmaksu segšanai, kas saistītas ar satiksmes attīstības iniciatīvām.
- (392) Tas, ka, noslēdzot apspriežamos līgumus, *So.Ge.A.AL* rīkojās Sardīnijas ietekmē, ir skaidri redzams 2000. gada LPL, kas parakstīts ar *Ryanair*, kurā noteikts, ka "So.Ge.A.AL, ieinteresējot teritorijas institucionālās iestādes, tostarp Autonomo reģionālā valdību, un saņemot lielu interesi un piekrišanu attiecībā uz aplūkojamo iniciatīvu, slēdz līgumu ar iepriekšminēto [t. i., *Ryanair*] par ekonomiskā ieguldījuma samaksu, kas pietiekama, lai segtu visu šo Līgumu" (preambula).
- (393) Saskaņā ar direktoru valdes 2009. gada 17. jūlija protokolu ir skaidrs, ka *So.Ge.A.AL* politiskas izvēles rezultātā reģionālā līmenī apsprieda iespēju veikt kopīgu tirgvedības iemaksu uzņēmumam *Ryanair*. Līdz ar to *So.Ge.A.AL* uzskatīja, ka nepieciešamie finanšu līdzekļi ir jānodrošina reģionālajām iestādēm. Uzņēmums veica elastības iespējas sarunas ar pārvaldītāju, ja nepieciešams, "ņemot vērā, ka *So.Ge.A.AL* akcionāri nebija snieguši direktoru valdei tiesības izbeigt līgumu ar aviosabiedrību".

- (394) Izmeklēšanas laikā *Ryanair* apgalvoja, ka valsts iestāžu iejaukšanos *So.Ge.A.AL* lēmumu pieņemšanas procesā Komisija nav pietiekami pierādījusi. Apstākļi, ka “*So.Ge.A.AL* un Sardīnija parakstīja līgumus 2004., 2005., 2006. un 2007. gadā par kopīgu tirgvedības iemaksu tikai pierādītu nostāju, ka Sardīnija finansēja *So.Ge.A.AL*, bet nevis ka tā virzīja *So.Ge.A.AL* darbības *Ryanair* vai *AMS* virzienā.
- (395) Komisija nevar piekrist *Ryanair* viedoklim. Pirmkārt, kā minēts 384. apsvērumā, izmeklēšanas gaitā Itālija skaidri apstiprināja, ka līgumu slēgšana ar aviosabiedrībām bija neatņemama sastāvdaļa Sardīnijas stratēģijai palielināt tūristu plūsmu uz salu un no salas. Atsauces uz diskusijām starp *So.Ge.A.AL* un tā valsts akcionāriem par reģionālo un ekonomisko attīstības mērķi, kuru noteicis RAS saistībā ar līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar pārvaldītājiem, kas darbojas Algēro lidostā, rāda, ka *So.Ge.A.AL* īstenoja reģionālo politiku saskaņā ar instrukcijām un pamatnostādņēm, ko saņēma no valsts iestādēm.
- (396) Tādēļ Komisija secina, ka līgumi, kurus *So.Ge.A.AL* slēdza ar dažādiem pārvaldītājiem, kas darbojas Algēro lidostā, un uz kuriem attiecas oficiālā izmeklēšanas procedūra, ir saistīti ar valsti.

12.2.1.2. Ekonomiska priekšrocība

- (397) Izmeklēšanas laikā Itālija apgalvoja, ka, noslēdzot katru no līgumiem ar aviosabiedrībām, uz kurām attiecas šī izmeklēšana, *So.Ge.A.AL* rīkojās tāpat, kā būtu darījis piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks, kurš vadās no rentabilitātes perspektīvas līdzīgā situācijā, un ka izvērtējamie pasākumi nerada ekonomisku priekšrocību, kādu aviosabiedrības nebūtu ieguvušas parastos tirgus apstākļos.

12.2.1.2.1. Vispārīgi apsvērumi

- (398) Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēm atbilstoši tirgus ekonomikas dalībnieka principam atbalstu aviosabiedrībai, kas izmanto lidostu, var izslēgt, ja:

— cena, kāda tiek iekasēta par lidostas pakalpojumiem, atbilst tirgus cenai, vai

— izmantojot *ex ante* izvērtējumu (proti, analīzi, kuras pamatā ir dati, kas būtu bijuši pieejami laikā, kad tika lemts par aplūkotajiem pasākumiem), ir iespējams pierādīt, ka lidostas un aviosabiedrības vienošanās radīs pozitīvu inkrementālu peļņu lidostai ⁽⁹⁹⁾.

- (399) Turklāt saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēm, “izvērtējot lidostu/aviosabiedrību vienošanās, Komisija ņems arī vērā apmēru, kādā izvērtējamās vienošanās var uzskatīt par lidostas vispārējas stratēģijas īstenošanu, ar kuru paredzēts panākt lidostas rentabilitāti vismaz ilgtermiņā” ⁽¹⁰⁰⁾.

- (400) Attiecībā uz pirmo pieeju, kas minēta 398. apsvērumā (maksas, kas tiek iekasēta par lidostas pakalpojumiem, un tirgus cenas salīdzinājums), Komisijai ir lielas šaubas, vai ir iespējams identificēt atbilstošu salīdzinošo rādītāju patiesas tirgus cenas noteikšanai lidostas sniegtajiem pakalpojumiem. Pašlaik Komisija uzskata, ka *ex ante* inkrementālas rentabilitātes izvērtējums ir visatbilstošākais kritērijs, lai izvērtētu starp lidostām un atsevišķām aviosabiedrībām noslēgtās vienošanās ⁽¹⁰¹⁾.

- (401) Šajā saistībā ir vērts atzīmēt, ka kopumā tirgus ekonomikas dalībnieka principa piemērošana, atsaucoties uz vidējo cenu, kas novērota salīdzināmos tirgos, var būt uzticama tādā apmērā, ka tirgus cenu var identificēt vai atņemt no citiem tirgus rādītājiem. Tomēr šī metode kopumā ir neuzticama lidostas pakalpojumu gadījumā. Jo izmaksu un ieņēmumu struktūra vienā lidostā ievērojami atšķiras no izmaksu un ieņēmumu struktūras citā lidostā. Šīs izmaksas un ieņēmumi ir atkarīgi no lidostas attīstības, lidostas infrastruktūras stāvokļa, skaita vai atbalsta, ar kādu pārvaldītāji darbojas lidostā, lidostas jaudas, regulējošā ietvara valsts līmenī, kas var būt atšķirīgs dažādās dalībvalstīs, kā arī trūkumiem un saistībām, kādas radušās lidostai iepriekš.

⁽⁹⁹⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 53. punkts.

⁽¹⁰⁰⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 66. punkts.

⁽¹⁰¹⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādnes, 59. un 61. punkts.

- (402) Turklāt gaisa satiksmes tirgus liberalizācija sarežģīt ikvienu tikai salīdzinošu analīzi. Kā redzams šajā gadījumā, komercprakse starp lidostām un aviosabiedrībām ne vienmēr notiek, par pamatu ņemot publicētas maksas. Komercattiecības ir ļoti dažādas. Tās ietver risku dalījumu attiecībā uz pasažieru satiksmi un jebkuras ar to saistītas komerciālas un finansiālas saistības, standarta veicināšanas shēmas un risku dalījumu koriģēšanu līgumu darbības laikā. Līdz ar to vienu darījumu nevar vienkārši salīdzināt ar citu, par pamatu ņemot apgrozījuma cenu vai cenu par pasažieri.
- (403) Izmeklēšanas laikā *Ryanair* apgalvoja, ka, lai izslēgtu ekonomisko priekšrocību, ko tas nebūtu ieguvis parastos tirgus apstākļos, maksas līgumos ar aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā, ir jāsalīdzina ar maksām, ko *Ryanair* maksāja līdzīgās lidostās atbilstošā laikposmā. [...] Lidostas izvēlējās *Ryanair* kā pašus piemērotākos salīdzināmos lielumus šīs analīzes vajadzībām ⁽¹⁰²⁾.
- (404) [...] pilnībā pieder [...], kas savukārt pieder dažādām vietējām pašpārvaldēm no [...] teritorijas. *Ryanair* norādīja, ka [...] gada pārskatos nav nekādu norāžu uz valsts finansējumu un ka lidosta ir strādājusi ar peļņu katru gadu kopš vismaz [...]. *Ryanair* darbību [...] lidostā uzsāka [...]. Lidosta visu laiku ir bijusi privātīpašumā, kas pēc *Ryanair* domām norāda, ka šo lidostu var izmantot kā salīdzināmu lielumu, piemērojot MEO kritēriju.
- (405) Saskaņā ar *Ryanair* pausto rezultāti no datu salīdzināšanas par maksām, ko *Ryanair* maksā Algēro lidostā, ar maksām, kas tiek maksātas salīdzināmās lidostās, ir dažādi. Ja tiek pieņemts, ka reģions nesāņem municipālo nodokli, maksas, ko maksā *Ryanair* Algēro lidostā, kopumā ir zemākas nekā salīdzināmās lidostās gan attiecībā uz maksu par pasažieri, gan uz lidmašīnu. Tomēr, ja tiek pieņemts, ka daļa municipālā nodokļa – konkrēti, 66 %, saskaņā ar *Ryanair* iesniegto informāciju – nonāk atpakaļ reģionā, vidējās maksas, ko *Ryanair* maksā Algēro lidostā, ir augstākas nekā tās, ko uzņēmums maksā [...] lidostā, lai gan joprojām tās ir zemākas nekā tās, kas tiek maksātas [...] lidostā. *Ryanair* norāda, ka to daļēji var skaidrot ar zemāku IKP Sardinijā salīdzinājumā ar IKP [...] un [...].
- (406) Līdz ar to *Ryanair* atzīst, ka rezultāti, kas iegūti, salīdzinot maksas, ko *Ryanair* maksā Algēro lidostā, ar tām, ko uzņēmums maksā [...] lidostās, ir jauktas un ka atšķirības rezultātos var rasties vairāku iemeslu dēļ, piemēram, salīdzinājuma lidostu izvēles rezultātā.
- (407) Komisija piekrīt, ka lidostu maksu salīdzināšanu tieši nevar izslēgt kā iespējamu pieeju, lai izvērtētu atbalsta esamību aviosabiedrībām. Tomēr, lai noteiktu salīdzinošo rādītāju, nepieciešams, lai būtu iespēja izvēlēties pietiekamu skaitu salīdzināmu lidostu, kas sniedz salīdzināmus pakalpojumus parastos tirgus apstākļos. Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 54. punktu atbilstošs salīdzinošs rādītājs starp lidostām, kuru pārvaldītāji rīkojas kā tirgus ekonomikas dalībnieki, ir jānosaka, ņemot par pamatu pieejamas un atbilstīgas tirgus cenas. Šajā salīdzināšanā vēra jāņem tādi rādītāji kā pārvaldījumu apjoms, satiksmes veids, relatīvais kravu svarīgums un relatīvais ieņēmumu svarīgums no lidostas darbībām, kas nav saistītas ar aviāciju, sniegto lidostas pakalpojumu veids un līmenis, lidostas tuvums lielai pilsētai, iedzīvotāju skaits lidostas aptveruma teritorijā, labklājības līmenis apkārtējā teritorijā (IKP uz iedzīvotāju) un dažādie ģeogrāfiskie apgabali, no kuriem iespējams piesaistīt pasažierus.
- (408) Šajā saistībā Komisija norāda, ka, pat ja dažas lidostas ir privātā īpašumā vai tiek vadītas bez sociāliem vai reģionāliem apsvērumiem, cenas, ko šīs lidostas iekasē, var spēcīgi ietekmēt cenas, ko iekasē citi valsts subsidēti lidostu pārvaldītāji, jo šīs otrās cenas aviosabiedrības ņem vērā, veicot pārrunas ar privāti pārvaldītām vai īpašumā esošām lidostām.
- (409) Šajā gadījumā Komisija norāda, ka pats *Ryanair* uzskatīja, ka, tā kā Algēro lidosta atrodas uz salas un tuvumā nav lielu pilsētu vai lidostu, ir grūti atrast salīdzināmas lidostas ar praktiski vienādu raksturojumu. Tāpat *Ryanair* norādīja, ka salīdzinošo lielumu salīdzināšanas atšķirīgie rezultāti varētu būt skaidrojami ar atšķirīgo IKP Sardinijā salīdzinājumā ar IKP vietās, kur atrodas potenciālās salīdzinājuma lidostas.

⁽¹⁰²⁾ 2011. gada MEOP ziņojums.

- (410) Visbeidzot Komisija norāda, ka, pat ja ir pieejamas uzticamas salīdzinājuma lidostas, salīdzināšana šajā gadījumā nebūtu bijusi iespējama. Vienošanās, uz kurām attiecas izmeklēšana, ietver lidostu pakalpojumus un tirgvedības līgumus, kuros noteiktas dažādas "cenas", proti, atšķirīgas lidostu maksas, apkalpošanas pakalpojumu maksas un tirgvedības nodevas. Dažas no šīm maksām ir atkarīgas no pasažieru skaita, dažas no reisu skaita abos virzienos, bet citas ir fiksētas. Tādēļ katra no šīm vienošanām paredz sarežģītu naudas plūsmu starp lidostas pārvaldītāju un aviosabiedrībām (un to meitasuzņēmumiem), kas darbojas lidostā, proti, lidostas maksas, apkalpošanas pakalpojumu nodevas un tirgvedības nodevas.
- (411) Tādēļ Komisija uzskata, ka salīdzinājums starp lidostas maksām, ko *So.Ge.A.AL* piemēro aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā, ar lidostas maksām, ko maksā salīdzinājuma lidostas, nesniegtu noderīgas norādes *MEOP* piemērošanai. Lai šāds salīdzinājums dotu uzticamus rezultātus, būtu nepieciešams atrast vismaz salīdzināmus nosacījumus salīdzinājuma lidostās, kuriem būtu jāiekļauj vienādi tirgvedības maksājumi un apkalpošanas pakalpojumu maksas. Ņemot vērā šādu nosacījumu specifiskumu un sarežģītumu, Komisija uzskata, ka šādu salīdzinājumu nevar veikt, proti, arī ņemot vērā to, ka cenas, ko iekasē par apkalpošanas pakalpojumiem un tirgvedības pakalpojumiem, reti kad ir publiski pieejamas un tādēļ tās nav pieejamas šāda salīdzinājuma veikšanai. Arī *Ryanair* nav iesniedzis šādus datus par abām salīdzinājuma lidostām.
- (412) Jebkurā gadījumā, pat ja tiktu pieņemts, ka šādu salīdzinājumu var veikt ar vienādiem nosacījumiem, kas ir spēkā salīdzināmās lidostās, kas ļautu Komisijai secināt, ka konkrētās "cenas" ir vienādas vai pat augstākas nekā "tirgus cena", Komisija uz šī pamata nevarētu secināt, ka nosacījumi, uz kuriem attiecas izmeklēšana, ir tirgum atbilstoši, ja izrādītos, ka brīdī, kad lidostas pārvaldītājs pieņēma konkrētos nosacījumus, tas varētu saprātīgi paredzēt, ka tie radīs inkrementālās izmaksas, kas pārsniegs papildu ieņēmumus. Tirgus ekonomikas dalībniekam nebūtu bijusi interese piedāvāt preces vai pakalpojumus par "tirgus cenu", ja tā rezultātā rastos inkrementāli zaudējumi.
- (413) Tādēļ Komisija uzskata, ka nosacījumi aviosabiedrībām lidostās, ko *Ryanair* izvirzīja kā iespējamus pienācīgu salīdzinājuma rādītājus, nevar veidot pienācīgu salīdzinājuma rādītāju, lai noteiktu tirgus cenu pakalpojumiem, ko *So.Ge.A.AL* sniedz dažādām aviosabiedrībām Algēro lidostā. Tā kā nepastāv salīdzinoši tirgus kritēriji, Komisija uzskata, ka *ex ante* inkrementālas rentabilitātes izvērtējums ir būtisks kritērijs, novērtējot nosacījumus, kādus lidosta piemēro atsevišķām aviosabiedrībām.
- (414) Šajā pārbaudē jāņem vērā visi attiecīgie inkrementālie ieņēmumi un izdevumi saistībā ar darījumiem. Dažādus elementus (lidostas maksu atlaides, tirgvedības dotācijas, citus finansiālus stimulus) nedrīkst vērtēt atsevišķi. Kā teikts *Charleroi* spriedumā: "Taču [...] privātā ieguldītāja kritērija piemērošanas ietvaros komercdarījums ir jāapskata tā kopumā, lai izvērtētu, vai valsts vienība un tās kontrolēta vienība, kopumā ņemot, ir rīkojušās kā saprātīgi tirgus ekonomikas dalībnieki. Faktiski Komisijai, novērtējot strīdīgos pasākumus, ir jāņem vērā visa atbilstošā informācija un tās konteksts [...]" ⁽¹⁰³⁾.
- (415) Gaidāmajiem inkrementālajiem ieņēmumiem jo īpaši jāietver ieņēmumi no lidostas maksām, ņemot vērā atlaides un līguma rezultātā gaidāmo papildu pārvaldījumu apjomu, kā arī paredzamos, ar aviāciju nesaistītos ieņēmumus, ko rada papildu pārvaldījumi. Paredzamajās inkrementālajās izmaksās ir jāietver visas papildu darbības un ieguldījumu izmaksas, kas nerastos, ja nebūtu noslēgts līgums, piemēram, inkrementālas personāla, iekārtu un ieguldījumu izmaksas, ko rada aviosabiedrības klātbūtne lidostā, kā arī tirgvedības dotāciju un citu finanšu stimulu izmaksas. Savukārt izmaksas, kas lidostai rastos jebkurā gadījumā neatkarīgi no pasākuma, kurā iesaistīta aviosabiedrība, nebūtu jāņem vērā, veicot *MEOP* izvērtējumu.
- (416) Komisija šajā kontekstā arī norāda, ka cenas diferencēšana (tostarp tirgvedības atbalstam un citiem stimuliem) ir parasta uzņēmējdarbības prakse. Var būt dažādi iemesli, kādēļ visām aviosabiedrībām netiek piemēroti vienādi nosacījumi. Jo īpaši var būt lietderīgi piešķirt konkrētus finansiālus stimulus (arī kā tirgvedības dotācijas) un īpašas publicētu lidostas maksu atlaides aviosabiedrībām, kuras lidostai nodrošina lielu pasažieru plūsmu. Šādus labvēlīgus noteikumus var objektīvi pamatot ar paredzamo papildu pārvaldījumu apjomu un no tiem

⁽¹⁰³⁾ Citēts *Charleroi* sprieduma 59. punkts.

izrietošajiem ieņēmumiem no darbības, kas nav saistīta ar aviāciju⁽¹⁰⁴⁾. Cits pamatojums ir, ka peļņas norma uz pasažieri, kas izriet no aviosabiedrības maksātajām lidostas maksām, pilnībā ņemot vērā attiecīgo pasažieru plūsmu, var būt ievērojama, pat ja šo peļņas normu samazina atlaides un finansiālie stimuli. Lai novērtētu, vai šādas atlaides un finansiālie stimuli sniedz ekonomiskas priekšrocības, jākonstatē, vai lidostas pārvaldītājs, pieņemot lēmumu par atlaižu un stimulu piedāvāšanu, saprātīgi varēja uzskatīt, ka šis lēmums ir ienesīgs vai, citiem vārdiem sakot, ka salīdzinājumā ar hipotētisku situāciju tas radīs lielāku peļņu (vai mazākus zaudējumus).

- (417) Turklāt Komisija norāda, ka vienošanās, ko *So.Ge.A.AL* noslēgusi ar aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, bija daļa no lidostas ilgtermiņa stratēģijas. No *So.Ge.A.AL* darījumdarbības plāna (skatīt 59.–75. apsvērumu) ir redzams, ka uzņēmums pašlāvās uz zemo cenu aviosabiedrībām kā lielāko izaugsmes virzītāju un ka tika paredzēts novērst iepriekšējās neveiksmes un atjaunot uzņēmuma dzīvotspēju, tiklīdz būs piešķirta visaptveroša koncesija Algēro lidostas pārvaldībai. Tādēļ 399. apsvērumā minēto nosacījumu izpilda visi līgumi, uz ko attiecas novērtējums. No visa iepriekšminētā izriet, ka, ja attiecībā uz katru līgumu, uz kuru attiecas izmeklēšana, iespējams noteikt, ka laikā, kad tas tika noslēgts, tirgus ekonomikas dalībnieks, kas balstās uz paredzamo rentabilitāti un darbojas *So.Ge.A.AL* vietā, varētu paredzēt, ka līgumu radītie nākotnes inkrementālie ieņēmumi pārsniegs nākotnes inkrementālās izmaksas, tad līgums atbilst MEOP un neveido valsts atbalstu.

12.2.1.2.2. Par LPL ar *Ryanair* un tirgvedības līgumu ar AMS kopīgu novērtējumu

- (418) 2012. gada lēmumā Komisija uzskatīja, ka, lai piemērotu tirgus ekonomikas dalībnieka principu, LPL ar *Ryanair* un tirgvedības pakalpojumu līgumi ar *Ryanair* un AMS un to finansiālas sekas ir jānovērtē kā viens pasākums. *Ryanair* neapstrīdēja, ka tirgvedības līgumi, kas noslēgti tieši starp *Ryanair* un *So.Ge.A.AL* 2002. un 2003. gadā, ir jāizvērtē kopā ar 2002. un 2003. gada LPL.
- (419) Tomēr *Ryanair* noraidīja Komisijas sākotnējo secinājumu, ka *Ryanair* un AMS būtu uzskatāmi par vienu juridisku personu un ka konkrētais LPL, ko savā starpā noslēguši *So.Ge.A.AL* un *Ryanair*, un tirgvedības pakalpojumu līgums, ko tajā pašā laikā noslēguši *So.Ge.A.AL* un AMS, būtu vērtējami kopā, lai noteiktu, vai pastāv ekonomiskas priekšrocības. Saskaņā ar *Ryanair* pausto viedokli ar *Ryanair* noslēgtie LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumi, kas noslēgti ar AMS, ir atsevišķi un neatkarīgi, tie ir saistīti ar dažādiem pakalpojumiem un tiem nav ne līgumiskas, ne citādas saistības, kas attaisnotu to uztveršanu par vienotu pasākumu kopumu. Šādu viedokli atbalstīja arī AMS.
- (420) Šajā saistībā Komisija norāda, ka pastāv vairākas norādes, kas skaidri liecina par faktu, ka līgumi jāvērtē kā viens kopīgs pasākums, jo tie tika noslēgti viena darījuma ietvaros.
- (421) Pirmkārt, līgumus noslēdza tās pašas līgumslēdzējas puses tajā pašā laikā:
- lai piemērotu valsts atbalsta noteikumus, AMS un *Ryanair* tiek uztverti par vienu uzņēmumu, jo AMS rīkojas *Ryanair* interesēs un tā kontrolē. Attiecībā uz pašreizējiem līgumiem to var izsecināt arī no tā, ka attiecīgā tirgvedības līguma preambulā noteikts, ka “AMS pieder ekskluzīvas tiesības piedāvāt tirgvedības pakalpojumus ceļojumu tīmekļa vietnē www.ryanair.com, kas ir Īrijas zemo cenu aviosabiedrības *Ryanair* tīmekļa vietne.” Tādēļ, ja *So.Ge.A.AL* nolūks bija reklamēt *Ryanair* galamērķi un apkārtējos reģionus, to varēja izdarīt tikai, izmantojot AMS;
 - attiecīgie līgumi visos gadījumos tika noslēgti tajos pašos datumos.
- (422) Otrkārt, 2006. un 2010. gada tirgvedības līgumos ar AMS norādīts, ka “tīmekļa vietne www.ryanair.com sniedz unikālu iespēju sasniegt miljoniem potenciālo *Ryanair* pasažieru un piedāvā plašu informāciju par lidostām, pilsētām un reģioniem, uz kuriem lido *Ryanair*”. Tas norāda, ka tirgvedības līguma nolūks nav tikai vispārīgi

⁽¹⁰⁴⁾ Tie ir lidostas pārvaldītāja ieņēmumi, ko rada papildu uzņēmējdarbība stāvvietu, veikalu, restorānu utt. jomā un kuri rodas papildu pasažieru plūsmas rezultātā.

reklamēt Sardīniju, bet konkrētāk maksimāli palielināt biļešu tirdzniecību uz *Ryanair* galamērķi Algēro. Konkrēti, preambulās teikts, ka *So.Ge.A.AL* jāvērsas pie *Ryanair* pasažieriem, lai reklamētu tūrismu un uzņēmējdarbības iespējas reģionā, un jo īpaši Algēro lidostu kā galamērķi.

- (423) Treškārt tirgvedības līgumu ar AMS pirmajā sadaļā ar nosaukumu "Līguma nolūks" norādīts, ka tie "ir saistīti ar *Ryanair* apņemšanos veikt lidojumus starp Algēro un ES galamērķiem" (2006. gada līgumos minēta Londona-Stansteda, Barselona Žirona, Frankfurte Hāna, Piza, Liverpūle un Roma). Šis formulējums nosaka nepārprotamu tiešu saikni starp lidostas pakalpojumu līgumiem un tirgvedības līgumiem tādā ziņā, ka viens bez otra tie netiktu noslēgti. Tirgvedības līgumu pamatā ir lidostu pakalpojumu līgumu noslēgšana un *Ryanair* sniegtie pakalpojumi.
- (424) Ceturtkārt, tirgvedības līgumu preambulā norādīts, ka *So.Ge.A.AL* ir nolēmis "aktīvi popularizēt Algēro pilsētu un reģionu kā brīvdienu galamērķi starptautiskajiem gaisa ceļotājiem un arī kā pievilcīgu uzņēmējdarbības centru." Tā ir norāde, ka tirgvedības līgumu noslēgšanas primārais un konkrētais nolūks ir reklamēt Algēro lidostu un apkārtnējo reģionu, un tādēļ tie ir saistīti ar lidostas pakalpojumu līgumiem, ko slēdz *Ryanair*.
- (425) Piektkārt, *So.Ge.A.AL* var nekavējoties izbeigt tirgvedības līgumus, ja *Ryanair* pārtrauc darbību minētajos maršrutos. Tas vēlreiz parāda, ka tirgvedības līgumi un LPL ir nedalāmi saistīti.
- (426) Visbeidzot, Komisija norāda, ka no *So.Ge.A.AL* 2000. gada pārskata analīzes ir skaidrs, ka *Ryanair* laikā, kad tika noslēgts 2000. gada LPL, ir lūdzis tirgvedības atbalstu kā nosacījumu Londonas maršruta darbībai. To apstiprina arī tas, ka tirgvedības atbalsta izmaksas *So.Ge.A.AL* uzskatīja par *Ryanair* maršruta darbības izmaksām, nevis ieguldījumu zīmola attīstībā, kā to norādīja *Ryanair* un AMS.
- (427) Tātad *So.Ge.A.AL* un AMS noslēgtie tirgvedības pakalpojumu līgumi ir nedalāmi saistīti ar *Ryanair* un *So.Ge.A.AL* parakstītajiem LPL. 421.–426. apsvērumā minētais liecina, ka bez LPL tirgvedības pakalpojumu līgumi nebūtu noslēgti. Šī iemesla dēļ Komisija secina, ka LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumi nav atdalāmi, un tādēļ uzskata par nepieciešamu katru tirgvedības pakalpojumu līgumu analizēt kopā ar LPL, kas tika noslēgts tajā pašā laikā, lai noteiktu, vai šāds darījums veido valsts atbalstu.

12.2.1.2.3. Par ieguvumiem, ko tirgus ekonomikas dalībnieks varēja cerēt saņemt no tirgvedības pakalpojumu līgumiem, un cenu, kādu tas būtu vēlējis maksāt par šādiem pakalpojumiem

- (428) Lai šajā lietā piemērotu MEO kritēriju, RAS un *So.Ge.A.AL* rīcība jāsalīdzina ar tāda piesardzīga tirgus ekonomikas dalībnieka rīcību, kuram uzticēta Algēro lidostas pārvaldība un kurš vadās pēc paredzamās rentabilitātes. Šajā novērtējumā jāatliek malā jebkāda vēra ņemama pozitīva ietekme uz reģiona, kurā lidosta atrodas, ekonomiku, jo Tiesa ir skaidrojusi, ka būtisks jautājums MEO kritērija piemērošanai ir tas, vai "līdzīgos apstākļos privātais akcionārs, ņemot vērā iespējamību iegūt peļņu un neņemot vērā nekādus sociālos, reģionālos, politikas un nozares apsvērumus, būtu parakstījis šādu kapitālu" ⁽¹⁰⁵⁾.
- (429) Analizējot konkrētos pasākumus, ir jāpārbauda ieguvumi, ko hipotētiskais tirgus ekonomikas dalībnieks, kuru motivē peļņas gūšanas izredzes, būtu ieguvis, iegādājoties tirgvedības pakalpojumus. Šajā analizē nevajadzētu ņemt vērā vispārējo šādu pakalpojumu ietekmi uz tūrismu un reģiona tautsaimniecības rādītājiem. Vērā jāņem tikai šo pakalpojumu ietekme uz lidostas rentabilitāti, jo tas būtu vienīgais hipotētiskā tirgus ekonomikas dalībnieka apsvērums.

⁽¹⁰⁵⁾ Spriedums lietā C-40/85 Beļģija/Komisija (*Recueil* 1986, I-2321. lpp.).

- (430) Tirgvedības pakalpojumiem principā ir potenciāls stimulēt pasažieru plūsmu gaisa satiksmes maršrutos, uz kuriem attiecas tirgvedības pakalpojumu līgumi un LPL, jo tirgvedības pakalpojumu nolūks ir reklamēt šos gaisa pārvadājumu maršrutos. Lai gan šī ietekme galvenokārt ir ieguvums konkrētajai aviosabiedrībai, tas var būt ieguvums arī lidostas pārvaldītājam. Turklāt, pasažieru satiksmes plūsmas palielinājuma rezultātā var pieaugt lidostas pārvaldītāja ieņēmumi, kas rodas no konkrētām lidostas maksām, kā arī ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju, konkrēti, no automobiļu stāvvietām, restorāniem, un citiem lidostā izvietotiem pakalpojumu sniedzējiem, un kuru apgrozījums pilnībā vai daļēji veido ieņēmumus lidostas pārvaldītājam.
- (431) Tādēļ tirgus ekonomikas dalībnieks, kas veiku darbību Algēro lidostā *So.Ge.A.AL* un *RAS* vietā, būtu ņēmis vērā šo iespējamo pozitīvo ietekmi, apsverot, vai slēgt tirgvedības pakalpojumu līgumu un atbilstošu LPL. Tirgus ekonomikas dalībnieks būtu ņēmis vērā konkrētā maršruta ietekmi uz nākotnes ieņēmumiem un izdevumiem, šajā konkrētajā gadījumā aplēšot to pasažieru skaita pieaugumu, kas izmanto šos maršrutos, kas būtu atspoguļojis iespējamo pozitīvo tirgvedības pakalpojumu ietekmi augstākas paredzamās noslodzes (vai noslodzes koeficienta) ⁽¹⁰⁶⁾ izteiksmē šiem maršrutiem. Turklāt šī ietekme būtu izvērtēta visā konkrēto gaisa satiksmes maršrutu darbības laikā, kā izklāstīts lidostas pakalpojumu līgumā un tirgvedības pakalpojumu līgumā.
- (432) Komisija piekrīt *Ryanair* šajā jautājumā, proti, ka tirgvedības pakalpojumu līgumi ne tikai rada izmaksas lidostas pārvaldītājam, bet no tiem var gaidīt arī ieguvumus.
- (433) Turklāt ir jānosaka, vai varētu tikt paredzēti un kvantificēti arī citi ieguvumi, piemēram, zīmola tēls hipotētiskajam tirgus ekonomikas dalībniekam, kas strādātu Algēro lidostā, tas ir, citi ieguvumi, kas nav pozitīvā ietekme uz pasažieru plūsmu gaisa satiksmes maršrutos, uz kuriem attiecas tirgvedības pakalpojumu līgums šo maršrutu darbības laikā, kā izklāstīts tirgvedības pakalpojumu līgumā vai lidostas pakalpojumu līgumā.
- (434) *Ryanair* atbalsta šo argumentu, konkrēti savā 2014. gada 17. janvāra pētījumā. Pētījuma pamatā ir teorija, ka tirgvedības pakalpojumi, ko iegādājas lidostas pārvaldītājs, palīdzēs uzlabot lidostas zīmola tēlu un tā rezultātā ievērojami palielināt to pasažieru skaitu, kas izmanto šo lidostu, un ne tikai skaitu reisos, uz kuriem attiecas tirgvedības pakalpojumu līgums un lidostas pakalpojumu līgums šajos līgumos noteiktajos darbības termiņos. Konkrēti, *Ryanair* savā pētījumā norāda, ka šiem tirgvedības pakalpojumiem būs ilgtspējīga pozitīva ietekme uz pasažieru plūsmu lidostā pat pēc tirgvedības pakalpojumu līguma darbības beigām. Šim viedokli piekrīt Itālija, un ieguvumi no tirgvedības pakalpojumiem ir ņemti vērā, veicot rekonstruēto *ex ante* rentabilitātes izvērtējumu līgumiem ar *Ryanair*, kas apkopots 8. tabulā turpmāk tekstā.
- (435) Vispirms jāmin, ka nekas nenorāda, ka laikā, kad tika slēgti tirgvedības līgumi, uz kuriem attiecas oficiālā izmeklēšanas procedūra, lidostas pārvaldītājs vai *RAS* vispār būtu apsvēruši (joprojām nenosakot daudzumu) tirgvedības pakalpojumu līgumu iespējamo pozitīvo ietekmi uz gaisa satiksmes maršrutiem papildus tai ietekmei, kas noteikta līgumos, vai iespēju, ka šāda ietekme varētu turpināties pēc līgumu darbības beigām.
- (436) Turklāt šīs ietekmes ilgtspēju nevar novērtēt, izmantojot pieejamo informāciju. Iespējams, ka Algēro lidostas un Sardīnijas reģiona reklamēšana *Ryanair* interneta vietnē ir iedrošinājusi cilvēkus, kas apmeklēja šo vietni, iegādāties *Ryanair* biļetes uz Algēro lidostu, kamēr šī reklāma tiek publicēta vai īsi pēc tam. Tomēr maz ticams, ka šādas reklāmas ietekme uz apmeklētājiem bija ilgstoša vai tā ietekmēja lidmašīnu biļešu iegādi vairāk nekā dažas nedēļas pēc reklāmas atrašanās *Ryanair* tīmekļa vietnē. Reklāmas kampaņai, visticamāk, ir ilgtspējīga ietekme, ja reklāmas darbības aptver vienu vai vairākus reklāmas plašsaziņas līdzekļus, kuru regulārai ietekmei patērētāji ir pakļauti konkrētajā laika periodā. Piemēram, reklāmas kampaņa, kurā iesaistītas vispārējās TV un radio stacijas, populāras interneta vietnes un/vai dažādi reklāmas plakāti, kas atrodas sabiedriskās vietās vai ārpus tām, varētu radīt ilgtspējīgu ietekmi, ka patērētāji regulāri atrodas šo plašsaziņas līdzekļu ietekmē. Tomēr ir ļoti apšaubāms, ka reklāmas darbības, kas ir tikai *Ryanair* interneta vietnē, varētu būt ar iedarbību, kas ilgst vairāk nekā līdz reklāmas perioda beigām.
- (437) Būtībā, visticamāk, ka vairums cilvēku neapmeklēja *Ryanair* tīmekļa vietni pietiekami bieži, lai reklāma tajā atstātu uz viņiem skaidras atmiņas par konkrēto reģionu. Šo apgalvojumu pamato divi faktori. Pirmkārt, saskaņā ar

⁽¹⁰⁶⁾ Noslodzes koeficients tiek definēts kā lidmašīnā aizpildīto vietu skaita proporcija konkrētajā maršrutā.

tirgvedības pakalpojumu līgumu nosacījumiem Algēro un Sardīnijas reģiona reklamēšana *Ryanair* interneta vietnē aizņem vienu rindkopu ar 150 vārdiem rubrikā “Piecas galvenās lietas, ko darīt” Algēro galamērķa lapā un www.ryanair.com sākumlapā ir arī saite, kas aizved uz vietni, kuru izveidojis *So.Ge.A.AL*. Komisija uzskata, ka šo reklāmas darbību veids (vienkārša saite ar ierobežotu tirgvedības vērtību) ievērojami samazina šo darbību efektivitāti pēc reklamēšanas beigām, jo īpaši tādēļ, ka šīs darbības ir ierobežotas un tiek veiktas tikai *Ryanair* interneta vietnē un tās neatbalsta citi plašsaziņas līdzekļi. Otrkārt, tirgvedības darbības, kas noteiktas ar AMS noslēgtajos līgumos, lielākoties attiecas uz interneta lapu Algēro lidostai kā galamērķim. Visticamāk, vairākums cilvēku šo lapu bieži neapmeklē, ja un kad viņi to dara, viņus jau interesē šis galamērķis.

- (438) Tādējādi, pat ja tirgvedības pakalpojumi nepalielināja pasažieru plūsmu tajos gaisa satiksmes maršrutos, uz ko attiecas tirgvedības pakalpojumu līgumi to īstenošanas laikā, visticamāk, šī ietekme bija nulle vai niecīga pēc līguma darbības beigām.
- (439) No *Ryanair* 2014. gada 17. un 31. janvāra pētījumiem izriet, ka ieguvumu radīšana papildus gaisa satiksmes maršrutiem, uz ko attiecas šie līgumi vai kas saglabātos pēc šo maršrutu darbības beigām, kā noteikts tirgvedības pakalpojumu līgumos un lidostas pakalpojumu līgumos, bija ļoti neskaidra un to ar pietiekamu pārliecību nevar izteikt skaitliski, lai tā būtu uzskatāma par pietiekamu piesardzīgam tirgus ekonomikas dalībniekam.
- (440) Tādējādi, piemēram, saskaņā ar 2014. gada 17. janvāra pētījumu “nākotnes inkrementālā peļņa pēc lidostas pakalpojumu līguma plānotajām beigām ir būtībā nekonkrēta”. Turklāt šis pētījums piedāvā divas metodes *a priori* tirgvedības pakalpojumu līgumu pozitīvās ietekmes novērtēšanai: “naudas plūsmas” metodi un “kapitalizācijas” metodi.
- (441) “Naudas plūsmas” metode paredz novērtēt tirgvedības pakalpojumu līgumu un lidostas pakalpojumu līgumu ieguvumus, izvērtējot nākotnes ieņēmumus, kurus var radīt lidostas pārvaldītājs, izmantojot tirgvedības pakalpojumu un lidostas pakalpojumu līgumu, mīnus atbilstošās izmaksas. “Kapitalizācijas” metode, lidostas zīmola tēla uzlabošana, izmantojot tirgvedības pakalpojumus, tiek uztverta kā nemateriālais aktīvs, kas iegādāts par cenu, kas noteikta tirgvedības pakalpojumu līgumos.
- (442) Tomēr 2014. gada 17. janvāra pētījumā izceltas nopietnākās grūtības, ar ko saskaras “kapitalizācijas” pieeja, un rāda, ka rezultāti, kas iegūti, izmantojot šo metodi, var būt neuzticami, un tiek norādīts, ka “naudas plūsmas” metode uzskatāma par labāku. Konkrēti, pētījumā secināts, ka “kapitalizācijas pieeja ņem vērā tikai to tirgvedības izdevumu daļu, kas attiecināma uz lidostas nemateriālajiem aktīviem. Tomēr var būt grūti identificēt to tirgvedības izdevumu daļu, kas vērsta uz paredzamo nākotnes ieņēmumu radīšanu lidostai (proti, ieguldījumus lidostas nemateriālo aktīvu bāzē) pretstatā lidostas tagadnes ieņēmumu radīšanai.” Tāpat arī uzsvērts, ka, “lai īstenotu uz kapitalizāciju balstītu pieeju, ir jānovērtē vidējais laiks, cik lidosta spēs noturēt klientu AMS tirgvedības akcijas īstenošanas rezultātā. Praksē būtu ļoti grūti aplēst vidējo klientu noturības periodu pēc AMS kampaņas, jo trūktu pietiekamu datu”.
- (443) 2014. gada 31. janvāra pētījums ierosina praktisku “naudas plūsmas” pieejas izmantošanu. Saskaņā ar šo pieeju tirgvedības pakalpojumu līgumu un lidostu pakalpojumu līgumu ieguvumi, kas ilgst vēl pēc tam, kad tirgvedības pakalpojumu līgumiem ir beidzies termiņš, tiek izteikti kā “galavērtība”, ko aprēķina līguma darbības termiņa beidzamajā dienā. Galavērtību aprēķina no lidostas inkrementālās peļņas (bez AMS maksājumiem) LPL beidzamajā gadā, ko koriģē, ņemot vērā gaisa satiksmes tirgus pieaugumu Eiropā un rentabilitātes koeficientu, kas paredzēts, lai atspoguļotu lidostas pakalpojumu līguma un tirgvedības pakalpojumu līguma spēju radīt lidostai peļņu pēc to darbības beigām. Tādu pašu “galavērtības” aprēķināšanas metodi ierosināja Itālijas 2014. gada MEOP ziņojumā (skatīt 471. apsvērumu).

- (444) Saskaņā ar 2014. gada 31. janvāra pētījumu spēja radīt ilgstošu labumu ir atkarīga no dažādiem faktoriem, “tostarp lielākas nozīmības un spēcīgāka zīmola, kopā ar tīkla ārējiem faktoriem un atkārtotiem pasažieriem”, lai gan par šiem faktoriem nav sniegta papildu informācija.
- (445) 2014. gada 31. janvāra pētījumā ierosināts varbūtības koeficients 30 % apmērā, kas tiek uzskatīts par piesardzīgu. Tomēr pētījumā netiek sniegti nopietni pierādījumi par šo faktoru – ne kvantitatīvi, ne kvalitatīvi. Tā pamatā nav fakts, kas būtu saistīti ar *Ryanair* darbībām, gaisa transporta tirgu vai lidostu pakalpojumiem, kas pamatotu šo 30 % likmi. Pētījums neveido saikni starp šo likmi un faktoriem, kas tajā minēti starp citu (svarīgums, spēcīgs zīmols, tīkla ārējie faktori un atkārtotie pasažieri) un kam būtu jāpagarina lidostas pakalpojumu līguma un tirgvedības līguma ieguvumi pēc to beigu datuma. Visbeidzot, tā pamatā nav konkrēta tirgvedības pakalpojumu satura, kas paredzēts dažādos līgumos ar AMS, analizējot, kādā mērā šie pakalpojumi varētu ietekmēt 444. apsvērumā minētos faktorus.
- (446) Turklāt tas nepierāda, ka pastāv varbūtība, ka, beidzoties LPL un tirgvedības pakalpojumu līguma termiņam, peļņa, kas iegūta saistībā ar šiem līgumiem lidostas pārvaldītājam beidzamajā to darbības gadā, turpināsies arī nākotnē. Tieši tāpat pētījums nesniedz pierādījumus, ka gaisa transporta tirgus pieauguma likme Eiropā ir noderīgs rādītājs, lai mēritu lidostas pakalpojumu līguma un tirgvedības pakalpojumu līguma ietekmi konkrētajā lidostā.
- (447) Tādējādi ir ļoti apšaubāms, ka “galavērtību”, kas aprēķināta, izmantojot *Ryanair* un Itālijas ierosināto metodi, piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks ņemtu vērā, lemjot par to, vai slēgt vai neslēgt līgumu. Tādējādi 2014. gada 31. janvāra pētījums rāda, ka “naudas plūsmas” pieeja dotu tikai ļoti nekonkrētus un neuzticamus rezultātus – tieši tāpat kā “kapitalizācijas” metode.
- (448) Turklāt tirgvedības pakalpojumi ir konkrēti vērsti uz cilvēkiem, kas varētu izmantot maršrutu, uz kuru attiecas tirgvedības pakalpojumu līgums. Šis maršruts nav atjaunots pēc lidostas pakalpojumu līguma beigām, tāpēc maz ticams, ka tirgvedības pakalpojumiem arī turpmāk būs pozitīva ietekme uz pasažieru plūsmu lidostā pēc tā beigu datuma. Lidostas pārvaldītājam ir ļoti grūti izvērtēt ticamību, ka aviosabiedrība turpinās apkalpot maršrutu pēc termiņa beigām, uz kuru tā apņēmusies to apkalpot lidostas pakalpojumu līgumā. Zemo cenu aviosabiedrības jo īpaši ir parādījušas, ka attiecībā uz maršrutu atvēršanu vai slēgšanu tās strauji reaģē uz tirgus apstākļiem, kuri pārsvarā mainās ļoti ātri. Piemēram, šajā konkrētajā gadījumā Itālija iesniedza Komisijai informāciju, ka *Germanwings* izlēma pārtraukt darbību no Algēro lidostas tikai pēc viena gada un tādēļ līgums ar *So.Ge.A.AL* nebija spēkā visu tā darbības termiņu (pārvadātājs bija noslēdzis trīs gadu līgumu ar lidostu), jo tas nevarēja nodrošināt pietiekamu satiksmi, lai darbotos bez zaudējumiem. No dokumentiem lietā izriet, ka *Ryanair* bija vismaz vienreiz (2009. gadā) pārvērtējis savu darbību Algēro lidostā. Tādēļ, iesaistoties tādā darbībā, kāda tiek izvērtēta šajā lietā, piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks nepaļautos uz to, ka aviosabiedrība pagarinās darbību konkrētajā maršrutā pēc līguma termiņa beigām.
- (449) Visbeidzot Komisija norāda, ka šo pieeju – ietvert “galavērtību” –, ko izmanto Itālija, rekonstruējot *ex ante* rentabilitātes izvērtējumu 2006. un 2010. gada līgumiem, Itālija neizmantoja, izsverot rentabilitāti līgumiem, kas parakstīti ar citām aviosabiedrībām, kas darbojas lidostā, lai gan ar lidostas pārvaldītāju bija parakstīti tirgvedības līgumi. Itālijas apgalvojums šajā punktā pamatots ar to, ka aviosabiedrību (kas nav *Ryanair*) potenciālo tīmekļa vietņu apmeklētāju skaits ir ievērojami mazāks nekā *Ryanair.com* apmeklētāju skaits. Ņemot vērā daudz mazāko popularitāti, nebūtu būtiski noteikt galavērtības lielumu, veicot rentabilitātes analīzi līgumiem ar citām aviosabiedrībām. Tomēr Komisija norāda, ka līdz 2006. gadam *So.Ge.A.AL* bija slēdzis tirgvedības līgumus ar *Ryanair*, nevis ar AMS. Galavērtība nav tikusi uzskatīta par nākotnes ieguvumu, kas izriet pēc tirgvedības līgumu beigām līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Ryanair* 2002. un 2003. gadā.
- (450) Secinot var teikt, ka no 428.–449. apsvēruma izriet, ka vienīgais labums, kuru piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks būtu gaidījis no tirgvedības pakalpojumu līguma un kuru tas būtu ņēmis vērā, lemjot, vai slēgt šādu līgumu vai neslēgt kopā ar lidostas pakalpojumu līgumu, būtu tāds, ka tirgvedības pakalpojumiem būtu pozitīva

ietekme uz tādu pasažieru skaitu, kas izmanto maršrutus, uz kuriem attiecas konkrētie līgumi par šo maršrutu apkalpošanas laiku, kā izklāstīts šajos līgumos. Komisija uzskata, ka jebkādi citi iespējami labumi ir pārāk nenoteikti, lai tos uzskaitītu un ņemtu vērā.

12.2.1.2.4. Inkrementālo izmaksu un ieņēmumu izvērtējums

- (451) Ņemot vērā 398.–450. apsvērumu, lai piemērotu tirgus ekonomikas dalībnieka principu, Komisijai i) jāanalizē katrs LPL kopā ar tirgvedības līgumiem, ja tādi pastāv, tostarp, ja šāds līgums tika parakstīts ar AMS, un ii) jānosaka inkrementālās izmaksas un ieņēmumi, kas būtu saprātīgi paredzami no katra darījuma, ņemot vērā tirgvedības līgumu ietekmi uz paredzamajiem slodzes faktoriem.

Līgumi ar *Ryanair*

- (452) LPL, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Ryanair*, ir parādīti 7. tabulā

7. tabula

LPL, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Ryanair*

Līgums (parakstīšanas datums)	Paredzētais līguma darbības laiks
2000. gada LPL (2000. gada 22. jūnijs)	2000. gada 22. jūnijs – 2010. gada 21. jūnijs.
2002. gada LPL (2002. gada 25. janvāris)	2002. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris
2003. gada LPL (2003. gada 1. septembris)	2003. gada 1. septembris – 2014. gada 1. septembris
2006. gada LPL (2006. gada 3. aprīlis)	2006. gada 1. janvāris – 2010. gada 31. decembris
2010. gada LPL (2010. gada 20. oktobris)	2010. gada 1. janvāris – 2013. gada 31. decembris

- (453) Itālija norāda, ka *So.Ge.A.AL* ir sagatavojis vairākus darījumdarbības plānus saistībā ar vispārējo lidostas attīstību dažādos laikos laikposmā no 2000. līdz 2010. gada. Šajos darījumdarbības plānos ietvertas dažas nākotnes aplēses par pasažieru skaitu un ieņēmumiem, kā arī informācija par izdevumiem. Tomēr neviens no šiem darījumdarbības plāniem nav konkrēti saistīts ar konkrētu līgumu, kas parakstīts starp *So.Ge.A.AL* un aviosabiedrībām, kas darbojas Algēro lidostā, vai AMS. Turklāt tie neaptver visu periodu, ko aptver *So.Ge.A.AL* līgumi ar šīm aviosabiedrībām.
- (454) Kā minēts iepriekš, Itālija rekonstruēja *ex ante* rentabilitātes izvērtējumu līgumiem ar *Ryanair*, kuru pamatā bija inkrementālās izmaksas un ieņēmumi, kādus tirgus ekonomikas dalībnieks varētu pamatoti gaidīt, darbojoties *So.Ge.A.AL* vietā laikā, kad tika slēgts katrs no šiem līgumiem, par laikposmu, uz kuru attiecas izmeklēšana, t. i., 2000.–2010. gadā, kā apkopots 8. tabulā. Saskaņā ar šo analīzi, laikā, kad tika slēgti līgumi ar *Ryanair*, *So.Ge.A.AL* varēja pamatoti cerēt, ka tie lidostai būs rentabli.
- (455) *So.Ge.A.AL* 2000. gada darījumdarbības plāns ir ticis izmantots rekonstruētajā paredzamās rentabilitātes izvērtējumā par 2000., 2002., un 2003. gada LPL, savukārt 2004. un 2009. gada darījumdarbības plāni ir izmantoti, veicot rekonstruētu 2006. un 2010. gada LPL analīzi.

- (456) Tomēr, izmantojot *So.Ge.A.AL* darbījumdarbības plānus, nav bijis iespējams noteikt visus inkrementālos ieņēmumus un izmaksas, kas saistīti ar katru līgumu ar *Ryanair*. Lai veiktu analīzi par inkrementālo peļņu no līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Ryanair*, Itālija attiecībā uz tām inkrementālo ieņēmumu un izmaksu kategorijām, kuras nav iegūtas no darbījumdarbības plāniem, par pamatu izmantoja LPL un tirgvedības līgumu nosacījumus.
- (457) 8. tabulā parādītas NPV naudas plūsmas, kas paredzamas no *Ryanair* līgumiem, kuru pamatā ir 2014. gada MEOP ziņojums. Tas, ka šīs NPV visas ir pozitīvas, apstiprina, ka lidostas pārvaldītājam bija saprātīgi slēgt līgumus ar *Ryanair*.

8. tabula

NPV naudas plūsmas, kas paredzamas no *Ryanair* līgumiem, 2014. gada MEOP ziņojums ⁽¹⁾

Līgums	Neto pašreizējā vērtība visam līguma darbības laikam (miljonos EUR) ⁽²⁾
2000. gada LPL	[4–8] (*)
2002. gada LPL	[3–6]
2003. gada LPL	[9–12]
2006. gada LPL	[6–9]
2010. gada LPL	[9–12]

⁽¹⁾ Analīze ietver "galavērtību", kas uzskatāma par nākotnes ieguvumu uzņēmumam *So.Ge.A.AL* un kas izriet pēc 2006. un 2010. gada līguma beigām (skatīt 471. apsvērumu) un izslēdz periodu, par kuru 2006. un 2010. gada līgumi tika piemēroti retrospektīvi (skatīt 485. apsvērumu).

⁽²⁾ Tiek piemērotas Komisijas atsaucies likmes, lai samazinātu paredzamo naudas plūsmu.

(*) Attiecas pienākums neizpaust dienesta noslēpumu.

- (458) Pieņēmumi, kas ņemti vērā, veicot rekonstruēto rentabilitātes izvērtējumu, ir sīkāk izklāstīti 459.–471. apsvērumā.

i. Aviācijas ieņēmumi

- (459) Itālija ņēma vērā dažādas aviācijas ieņēmumu kategorijas, proti, ieņēmumus no tādām maksām kā nolaišanās, apkalpošana uz zemes un biļešu apkalpošana. Attiecīgos gadījumos tika izmantotas LPL noteiktās maksas. Attiecībā uz maksām, kas nebija noteiktas LPL, pieņēmumu pamatā bija *Ryanair* iesniegtie dati. Tomēr Itālija skaidroja, ka *Ryanair* rēķinu dati par maksām atbilst *So.Ge.A.AL* publicētajām maksām par visiem lidostas pakalpojumiem, izņemot apkalpošanas pakalpojumus. Atlaide apkalpošanas pakalpojumiem, kas atspoguļo pārvadātāja darbības mērogu lidostā, tika piešķirta *Ryanair*, un tas ir noteikts LPL.
- (460) Lai iegūtu inkrementālos aviācijas ieņēmumus, *So.Ge.A.AL* papildināja informāciju par *Ryanair* pasažieriem un apgrozījumu no LPL ar informāciju, kas iegūta no darbījumdarbības plāniem.
- (461) 2000., 2002. un 2003. gada LPL nenosaka satiksmes prognozes. Tādēļ satiksmes prognozes, kas ir pamatā 2000., 2002. un 2003. gada LPL analīzei, ir iegūtas no *So.Ge.A.AL* 2000. gada darbījumdarbības plāna, kurā ietvertas prognozes par *Ryanair* darbību lidostā. Lai gan 2006. un 2010. gada LPL paredzēja konkrētus mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu uzņēmumam *Ryanair*, Itālija skaidroja, ka šie mērķi neatspoguļoja *So.Ge.A.AL* gaidas par *Ryanair* satiksmes vispārējo līmeni lidostā. Drīzāk *So.Ge.A.AL* uzskatīja, ka šie mērķi nosaka *Ryanair*

minimālās līgumiskās saistības. Tādēļ attiecībā uz 2006. un 2010. gada LPL satiksmes prognožu pamatā ir So.Ge.A.AL izstrādātie darījumdarbības plāni brīdī, kas ir vistuvāk 2006. un 2010. gada LPL parakstīšanai (proti, satiksmes prognožu pamatā ir So.Ge.A.AL 2004. un 2009. gada darījumdarbības plāns).

- (462) Ņemot vērā, ka So.Ge.A.AL darījumdarbības plāni neaptver visu periodu, uz kuru attiecas tā līgumiskās saistības ar aviosabiedrībām, lai veiktu rentabilitātes izvērtējumu par *Ryanair* līgumu visu darbības laiku, ir izstrādātas prognozes par gaisa satiksmi (rotācijas) un pasažieru izlidošanu par gadiem, kas nav aptverti darījumdarbības plānos. Tas tika darīts divos posmos. Pirmkārt, atjauninot lidojumu skaitu par beidzamo darījumdarbības plānā ietvertu gadu, tika prognozēts *Ryanair* lidojumu skaits, pieņemot, ka gada pieaugums lidojumu skaitam ir 19 %. Šī pieauguma pamatā ir vidējais plānotais pieaugums, kas izmantots 2000. gada darījumdarbības plānā par laikposmu 2004.–2006. gads. Otrkārt, izlidojošo pasažieru skaits uz atlikušo periodu tika iegūts, izmantojot gada sēdvietu apjomu, ko rada lidojumu skaits, pieņemot noslodzes faktoru 82 %, t. i., visa *Ryanair* tīkla vidējo noslodzes faktoru laikā, kad tika slēgti līgumi.

ii. Ar aviāciju nesaistīti ieņēmumi

- (463) Pieņēmumi par ieņēmumiem, kuri nav saistīti ar aviāciju un kuru pamatā ir So.Ge.A.AL sagatavotie darījumdarbības plāni brīdī, kas vistuvāk LPL, ir izklāstīti 9. tabulā.

9. tabula

Pieņēmumi par paredzamajiem ar aviāciju nesaistītajiem ieņēmumiem

Līgums	Ar aviāciju nesaistīti ieņēmumi uz izlidojošo pasažieri (EUR)	Avots
2000. gada LPL	1,96–2,38	2000. gada darījumdarbības plāns
2002. gada LPL	2,17–2,38	2000. gada darījumdarbības plāns
2003. gada LPL	2,17–2,38	2000. gada darījumdarbības plāns
2006. gada LPL	4,31–4,64	2004. gada darījumdarbības plāns
2010. gada LPL	6,02–6,47	2009. gada darījumdarbības plāns

- (464) Par katra LPL periodu, kas nav aptverts darījumdarbības plānos, beidzamā pieejamā prognoze par ieņēmumiem, kas nav saistīti ar aviāciju, uz katru izlidojošo pasažieri ir attiecināta uz nākamo gadu līdz līguma beigām. Piemēram, 2000. gada darījumdarbības plānā beidzamais gads, attiecībā uz kuru ir pieejama prognoze, ir 2006. gads. Saskaņā ar darījumdarbības plānu 2006. gadā ar aviāciju nesaistītie ieņēmumi uz izlidojošo pasažieri, bija EUR 2,38. Katram atlikušajam 2006. gada LPL darbības gadam tika piemērots šāds pats ieņēmumu līmenis ar aviāciju nesaistītiem pakalpojumiem uz izlidojošo pasažieri.

iii. Inkrementālās izmaksas

- (465) Trūkstot informācijai par paredzamajām inkrementālajām izmaksām, kas saistītas ar *Ryanair* apkalpošanu laikā, kad tika parakstīts katrs LPL, inkrementālās izmaksas Itālija aplēsa, izmantojot sakarību starp lidostas darbības izmaksām un pasažieru skaitu.
- (466) Tika izmantota regresijas pieeja, lai noteiktu, kā mainās darbības izmaksas, mainoties pasažieru skaitam, lai noteiktu inkrementālās izmaksas, kādas būtu saprātīgi paredzamas uzņēmumam So.Ge.A.AL laikā, kad tika

parakstīti LPL ar *Ryanair*. Pirmajā posmā tika veikta regresijas analīze, lai noteiktu lidostas pasažieru skaita izmaiņu ietekmi uz lidostas darbības izmaksām. Otrajā posmā aplēse par papildu darbības izmaksām, kas rastos *Ryanair* līgumu darbības rezultātā, tika atvasināta no pirmā posma rezultātiem, apvienojumā ar prognozēm par *Ryanair* pasažieru skaitu.

(467) Tika palūkoti šādas izmaksu komponentes:

- a) darbinieku inkrementālās izmaksas;
- b) inkrementālās izmaksas precēm un pakalpojumiem, drošībai, krājumiem un materiāliem;
- c) maksājumi par jaunu maršrutu sākšanu, tirgvedību un/vai panākumu nodevas *Ryanair* vai AMS;
- d) koncesijas izmaksas.

(468) *Personāla izmaksas*: *So.Ge.A.AL 2000.* gada darījumdarbības plāns ietver izmaksas papildu personālam, kas nepieciešams, parakstot līgumus ar *Ryanair* līdz 2006. gadam. Tādēļ, lai izvērtētu 2000., 2002. un 2003. gada LPL, papildu personāla izmaksas ir iegūtas no *So.Ge.A.AL 2000.* gada darījumdarbības plāna. Tomēr 2004. un 2006. gada darījumdarbības plānos nav datu par inkrementālajām izmaksām. Lai iegūtu personāla izmaksu aplēses, kas rodas inkrementāli, slēdzot līgumus ar *Ryanair* pēc 2006. gada, tika veikta statistiskā analīze, kuras pamatā ir dati par lidostas kopējām personāla izmaksām, lai noteiktu izmaksu proporciju, kas mainās līdz ar pasažieru skaita izmaiņām⁽¹⁰⁷⁾. Personāla papildu izmaksu aplēses tika iegūtas no regresijas rezultātiem apvienojumā ar *Ryanair* pasažieru aplēsto skaitu.

(469) *Citas izmaksas*: Tieši tāpat regresijas analīze tika veikta, lai noteiktu inkrementālās izmaksas precēm un materiāliem⁽¹⁰⁸⁾, pakalpojumiem⁽¹⁰⁹⁾, drošībai, un krājumiem, jo šīs izmaksas nebija minētas darījumdarbības plānos. Jaunu maršrutu iniciatīvas, tirgvedības un/vai panākumu nodeva, kas jāmaksā *Ryanair*, ir iekļautas kā lidostas izmaksas. Inkrementālo koncesijas izmaksu⁽¹¹⁰⁾ pamatā ir izmaksas uz vienību lidostas līmenī, kas reizinātas ar *Ryanair* pārvaldījumu apjoma prognozēm.

(470) Saskaņā ar Itālijas pausto *So.Ge.A.AL* mērķis nebija atgūt jaunā pasažieru termināļa izmaksas, izmantojot *Ryanair* maksātās maksas. Citiem vārdiem sakot, ieguldījumu izmaksas, kas saistītas ar jauno termināli nav attiecināmas uz nevienu *Ryanair* līgumu, un tādēļ nav daļa no inkrementālajām izmaksām.

(471) Tirgvedības maksājumi uzņēmumam AMS ir jāņem vērā kā izmaksas lidostai. Tajā pašā laikā "galavērtība" tika pieskaitīta lidostas ieņēmumiem, lai skaidrotu tirgvedības pakalpojumu līgumu un lidostas pakalpojumu līgumu ieguvumus, kuri saskaņā ar Itālijas viedokli ilgst pat pēc tirgvedības pakalpojumu līguma darbības beigām. "Galavērtību" aprēķina, izmantojot to pašu pieeju, ko izmantoja *Ryanair* un kas izklāstīta 443.–446. apsvērumā.

(472) 10. tabulā parādīta NPV⁽¹¹¹⁾ naudas plūsmām, kuras būtu varēts saņemt no *Ryanair* līgumiem, par pamatu izmantojot 459. līdz 471. apsvērumā izklāstītos pieņēmumus.

⁽¹⁰⁷⁾ Regresijā izmantotie papildu izmaksu dati ir pirms datuma, kad tika slēgti 2006. un 2010. gada līgumi, kuri būtu bijusi pieejami *So.Ge.A.AL* laikā, kad lidostas pārvaldītājs slēdza konkrētos līgumus. Tomēr, tā kā izmaksu dati ir pieejami tikai par laikposmu 1998.–2010. gads, ja tādu pašu pieeju izmanto par 2000., 2002. un 2003. gada līgumiem, būtu attiecīgi pieejami tikai divi, trīs un četri punkti, lai veiktu regresijas analīzi, kas nav pietiekami, lai iegūtu noturīgus rezultātus. Līdz ar to attiecībā uz šiem līgumiem regresijas pamatā ir izmaksu dati par 1998.–2010. gadu.

⁽¹⁰⁸⁾ Materiālu, reklāmas, rakstāmlietu, degvielas, iekāpšanas karšu, palīdzības zīmju, bagāžas marķējuma un uniformu darbiniekiem izmaksas.

⁽¹⁰⁹⁾ Transportlīdzekļu apdrošināšanas, iekārtu un transportlīdzekļu uzturēšanas un remonta izmaksas, citas ar transportlīdzekļiem saistītas izmaksas, radio frekvences, iekāpšanas iekārtu uzturēšana.

⁽¹¹⁰⁾ No 2003. gada gada koncesijas nodevas, kas jāmaksā lidostas pārvaldītājam, tiek noteiktas, par pamatu ņemot satiksmes datus, ko ik gadu publicē Infrastruktūras un transporta ministrija ENAC. Šajā sakarā skatīt šī lēmuma 156. apsvērumu.

⁽¹¹¹⁾ Paredzamās naudas plūsmas (saņemto un veikto maksājumu) laikkrindas neto pašreizējā vērtība tiek definēta kā atsevišķu paredzamo naudas plūsmu diskontētā summa attiecīgajā laikposmā. Neto pašreizējā vērtība ir ekonomisks rādītājs, kuru uzņēmumi izmanto projekta rentabilitātes novērtēšanai.

10. tabula

NPV naudas plūsmām, kas paredzamas no *Ryanair* līgumiem – 2014. gada MEOP ziņojums

Līgums (parakstīšanas datums)	Paredzētais līguma darbības laiks	Neto pašreizējā vērtība visam līguma darbības laikam (miljoni EUR) ⁽¹⁾
2000. gada LPL (2000. gada 22. jūnijs)	2000. gada 22. jūnijs – 2010. gada 21. jūnijs	[4–8]
2002. gada LPL (2002. gada 25. janvāris)	2002. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	[3–6]
2003. gada LPL (2003. gada 1. septembris)	2003. gada 1. septembris – 2014. gada 1. septembris	[9–12]
2006. gada LPL (2006. gada 3. aprīlis)	2006. gada 1. janvāris – 2010. gada 31. decembris	[6–9]
2010. gada LPL (2010. gada 20. oktobris)	2010. gada 1. janvāris – 2013. gada 31. decembris	[9–12]

(¹) Tiek piemērotas Komisijas atsauces likmes, lai samazinātu paredzamo naudas plūsmu.

- (473) Komisija norāda, ka, lai veiktu 2006. un 2010. gada LPL rentabilitātes izvērtējumu, Itālija ir pieņēmusi, ka LPL darbojas desmit gadus attiecībā uz 2006. gada LPL un deviņus gadus attiecībā uz 2010. gada LPL, nevis laikposmu, kurš sākotnēji tika norādīts kā līguma darbības termiņš, proti, attiecīgi pieci un četri gadi. Itālija tomēr iesniedza Komisijai arī rentabilitātes izvērtējuma rezultātus, kuros ņemts vērā 2006. un 2010. gada LPL sākotnējais darbības termiņš, kā strikti definēts šajos līgumos.
- (474) Aizstāvot savu nostāju, Itālija apgalvoja, ka laikā, kad tika parakstīts katrs no līgumiem ar *Ryanair*, *So.Ge.A.AL* bija saprātīgas cerības, ka tie tiks pagarināti ar tādiem pašiem nosacījumiem. Konkrēti, balstoties uz skaidru nosacījumu 2006. gada LPL, ka līgumu var pagarināt uz nākamo piecu gadu periodu līdz 2016. gada 1. janvārim, *So.Ge.A.AL* cerēja, ka šis līgums tiks pagarināts ar tādiem pašiem nosacījumiem. Tieši tāpat tika paredzēts, ka 2010. gada LPL aptver laikposmu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, ar iespēju šo LPL pagarināt uz nākamo piecu gadu periodu līdz 2018. gada 31. decembrim.
- (475) Komisija nevar pieņemt šo argumentu.
- (476) Pirmkārt, ne 2006., ne 2010. gada līgumā nav noteikta tā automātiska pagarināšana, līguma darbības termiņam beidzoties.
- (477) 2006. gada LPL drīzāk nosaka, ka *So.Ge.A.AL* uzņemas pēc līguma darbības termiņa beigām veikt pārrunas par piemērotu lidostas izmantošanas paketi ar *Ryanair* uz nākamo piecu gadu periodu, ar nosacījumu, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi, proti, pārvaldātājs pilnībā izpilda savus pienākumus attiecībā uz tirgvedības pakalpojumiem un *So.Ge.A.AL* iegādājas koncesiju, lai vadītu lidostu no 2011. gada 1. janvāra. Komisija uzskata, ka uz šī nosacījuma pamata 2006. gadā *So.Ge.A.AL* nevarēja paļauties uz termiņa pagarinājumu, vismaz ne ar tādiem pašiem nosacījumiem, jo tāds pagarinājums ir hipotētisks un atkarīgs jo īpaši no *Ryanair* vēlmes to pieņemt. Iepriekšminētais nosacījums nav juridiski saistošs *Ryanair* slēgt jaunam līgumu ar lidostas pārvaldītāju, un tas arī nesniedz konkrētību par to, ka puses ievēros konkrētus nosacījumus, īpaši ņemot vērā ievērojamo nenoteiktību, kas attiecas uz visaptverošas koncesijas piešķiršanu uzņēmumam, kas tajā laikā darbojās lidostā.

- (478) Komisija uzskata, ka 2010. gada LPL sniedz vēl mazāku noteiktību par tā iespējamo pagarināšanu. 2. pantā – “Ilgums”, noteikts, ka: “līgumu var pagarināt uz nākamo piecu gadu periodu ar šajā līgumā izklāstītajiem nosacījumiem un noteikumiem, vai kā puses vienojušās tos grozīt, ar nosacījumu, ka abas puses spēj panākt iepriekšēju rakstisku vienošanos vismaz sešus mēnešus pirms sākotnējā termiņa beigām. (..) jebkuru šī līguma atjauninājumu Puses apspriež vismaz sešus mēnešus pirms papildu termiņa beigām. Tādēļ ir skaidrs, ka jebkurš līguma termiņa pagarinājums ir panākams, veicot pārrunas starp pusēm, un tāpēc *So.Ge.A.AL* nevarēja to pieņemt laikā, kad parakstīja 2010. gada LPL.
- (479) Otrkārt, Komisija norāda, ka lietas dokumentos ir pierādījums, ka 2009. gada saspilējums starp *So.Ge.A.AL* un *Ryanair* apdraudēja līgumiskās attiecības ar pārvaldātāju. Šajā laikā *Ryanair* izvirzīja nosacījumus savas darbības turpināšanai Algēro lidostā, noslēdzot papildu līgumu. Būtībā no Itālijas iesniegtajiem *So.Ge.A.AL* direktoru valdes 2009. gada 7. jūlija, 2009. gada 9. septembra un 2010. gada 23. februāra sanāksmes protokoliem ir skaidrs, ka pieņemot lidostas pārvaldītāja lēmumu parakstīt jaunu LPL ar *Ryanair* uz piecu gadu periodu, tika ņemts vērā tas, ka beidzamajā līgumā nebija noteikta sodanauda par pirmstermiņa līguma izbeigšanu. Jo īpaši:
- *Ryanair* uzstājīgi pieprasīja noslēgt papildu līgumu, kura “rezultātā noteikti palielinātos kopīgu tirgvedības iemaksu vērtība”. Ja šāds līgums netiktu nekavējoši noslēgts, pārvaldītājs izbeigtu darbību visos maršrutos no Algēro lidostas ⁽¹¹²⁾,
 - tika apspriests dokuments, kurā atspoguļota vienošanās ar *Ryanair* un esošās attiecības ar aviosabiedrību, izvirzot to, kas saskaņā ar *Ryanair* viedokli būtu nākamie soļi, kas ietvēra ES iekšējo lidojumu atcelšanu vai lidojumu biežuma samazināšanu un to aizstāšanu ar valsts maršrutiem ⁽¹¹³⁾,
 - valde centās iegūt informāciju par iespējamo peļņas normu attiecībā uz līgumiskajām attiecībām ar *Ryanair*, “ņemot vērā, ka akcionāri nebija piešķirūši valdei pilnvaras izbeigt līgumu ar pārvaldātāju” ⁽¹¹⁴⁾.
- (480) Tāpat no *So.Ge.A.AL* akcionāru 2001. gada 26. oktobra kopsapulces protokola izriet, ka uzņēmums apsvēra iespēju izbeigt 2000. gada LPL pirms tā termiņa beigām un ka tas radīja ilgas debates starp akcionāriem.
- (481) Izmantojot šo informāciju, Komisija secina, ka laikā, kad tika slēgti 2006. un 2010. gada LPL ar *Ryanair*, *So.Ge.A.AL* nevarēja plānot, ka šie līgumi tiks pagarināti, vai vismaz nevarēja plānot, ka tie tiks pagarināti ar tādiem pašiem nosacījumiem.
- (482) Tāpat Komisija arī norāda, ka saskaņā ar Itālijas iesniegto informāciju, līgums ar citu aviosabiedrību, uz kuru attiecas izmeklēšana, proti, *Germanwings*, nebija spēkā visu tā darbības termiņu, un pārvaldītājs darbojās lidostā tikai 2007. gadā. Itālija izmeklēšanas gaitā ir precizējusi informāciju, ka aviosabiedrība nolēma pārtraukt darbību no lidostas, jo tā nespēja radīt pietiekamu pārvaldājumu apjomu, lai sasniegtu finansiālu līdzsvaru.
- (483) Tādējādi Komisija secina, ka 2006. un 2010. gada LPL rentabilitātes izvērtējuma veikšanai vērā jāņem tikai LPL noteiktais laikposms, proti, pieci gadi 2006. gada LPL un četri gadi 2010. gada LPL (NVP 10. tabulā tika aprēķināts, izmantojot sākotnējo līgumu darbības termiņu, kas noteikts katrā LPL).
- (484) Turklāt Komisija norāda, ka 2006. un 2010. gada LPL un tirgvedības pakalpojumu līgumi, ko *So.Ge.A.AL* parakstīja ar *Ryanair* un AMS, tika piemēroti retrospektīvi šādi:
- a) 2006. gada LPL un tirgvedības pakalpojumu līgums tika parakstīts 2006. gada 3. aprīlī, bet piemērots retrospektīvi no 2006. gada 1. janvāra;
 - b) 2010. gada LPL un tirgvedības pakalpojumu līgums tika parakstīts 2010. gada 20. oktobrī, bet piemērots retrospektīvi no 2010. gada 1. janvāra.

⁽¹¹²⁾ *So.Ge.A.AL* direktoru valdes 2009. gada 7. jūlija sanāksmes protokols.

⁽¹¹³⁾ *So.Ge.A.AL* direktoru valdes 2009. gada 9. septembra sanāksmes protokols.

⁽¹¹⁴⁾ *So.Ge.A.AL* direktoru valdes 2010. gada 23. februāra sanāksmes protokols.

- (485) Tāpat Komisija norāda, ka saskaņā ar *So.Ge.A.AL* pausto, līgumu nosacījumi, kas tika apspriesti ar *Ryanair* un *AMS* laikposms, uz kuriem retrospektīvi attiecās 2006. un 2010. gada līgumi (t. i., 2006. gada janvāris līdz 2006. gada aprīlis attiecībā uz 2006. gada līgumiem, un 2010. gada janvāris līdz 2010. gada oktobris attiecībā uz 2010. gada līgumiem) bija vienādi to līgumu nosacījumiem, kas tika faktiski parakstīti 2006. gada aprīlī un 2010. gada oktobrī. Citiem vārdiem sakot, līgumi, kas tika parakstīti 2006. gada aprīlī un 2010. gada oktobrī, vienkārši oficiāli apstiprināja nosacījumus, par kuriem vienošanās pastāvēja jau iepriekš, pirms perioda, uz kuru šie līgumi attiecās retrospektīvi. Ņemot par pamatu šo apgalvojumu, Komisija uzskata, ka katra līguma aplūkošana tā paredzētajā darbības termiņā atbilst *ex ante* pieejai un ka tādēļ, veicot 2006. un 2010. gada līgumu rentabilitātes analīzi, laikposms, uz kuru līgumi tika piemēroti retrospektīvi, nav izslēdzams.
- (486) Tomēr, izmantojot iepriekš izklāstīto, Komisija uzskata, ka ieguvumi, kādus piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks gaidītu no tirgvedības pakalpojumu līguma, būtu strikti ierobežoti uz pārvaldātāja darbības termiņu lidostā, kā izklāstīts lidostas pakalpojumu līgumā. Tāpēc Komisija uzskata, ka jebkāda "galavērtība" ar nolūku atspoguļot tirgvedības pakalpojumu nākotnes ieguvumus pēc šo līgumu piemērošanas termiņa, analizē nav jāiekļauj. Tāpat Komisija arī norāda, ka Itālija nav aplūkojusi "galavērtību" kā ieguvumu, kas tika iegūts pēc darbības beigām līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Alitalia*, *Meridiana*, *Volare* un *Germanwings* (skatīt 528. apsvērumu).
- (487) Turklāt Komisija norāda, ka Itālijas izmantotā pieeja, aplēšot pasažieru skaitu, un uz šī pamata aprēķinot paredzamos inkrementālos ieņēmumus no aviācijas un ar aviāciju nesaistītiem pakalpojumiem (neskarot novērtējumu iepriekšējā apsvērumā par "galavērtību"), ir pienācīgs. Lai gan Komisija uzskata, ka pieņēmumi attiecībā uz satiksmes prognozēm parasti būtu jābalsta tikai uz reisu biežumu un pasažieru skaita mērķiem, kas noteikti LPL, un noslodzes faktoru, ko *So.Ge.A.AL* būtu varējis loģiski paredzēt laikā, kad noslēdza katru LPL ar *Ryanair*, ņemot vērā, ka laikā, kad parakstīja 2006. un 2010. gada LPL, *So.Ge.A.AL* cerēja, ka *Ryanair* satiksmes plūsma pārsniegs līgumos noteiktos minimālos mērķus, Komisija piekrīt, ka *So.Ge.A.AL* cerības laikā, kad parakstīja līgumus, kā izklāstīts darījumdarbības plānos, ir visprecīzākais avots, lai izdarītu secinājumus par *So.Ge.A.AL* prognozēm par *Ryanair* pārvaldājumiem 2006. un 2010. gada LPL parakstīšanas laikā.
- (488) Turklāt Komisija uzskata, ka *So.Ge.A.AL* cerības par *Ryanair* noslodzes faktoru laikā, kad tika parakstīts katrs no līgumiem, ir saprātīgas, jo to pamatā bija tā pieredze un informācija par aviosabiedrības uzņēmējdarbības modeli.
- (489) Komisija norāda, ka saskaņā ar Itālijas pausto, *So.Ge.A.AL* mērķis nebija atgūt jaunā pasažieru termināļa izmaksas, izmantojot *Ryanair* maksātās maksas. Šajā ziņā patiesi šķiet, ka tūrisma attīstība kopumā bija tā, kuras dēļ bija nepieciešama Algēro lidostas termināļa jaudas palielināšana, lai uzņemtu paredzamo pieaugošo satiksmi. Pirms Algēro lidosta veica ieguldījumus, neskatoties uz ievērojamo potenciālu, tūrisma nozares attīstību nelabvēlīgi ietekmēja starptautisko reisu neesamība. Algēro lidosta bija sasniegusi jaudas ierobežojumu 2003. un 2004. gadā, un tādēļ bija nepieciešami ieguldījumi, lai lidosta varētu apkalpot lielāku pasažieru skaitu. *So.Ge.A.AL* darījumdarbības plāns no 2004. gada paredzēja, ka kopējais pasažieru skaits lidostā pieaugs par aptuveni 30 % 2008. gadā salīdzinājumā ar līmeni pirms lidostas jaudas palielināšanas 2004. gadā. Lai gan no *So.Ge.A.AL* darījumdarbības plāniem, kas sastādīti vairākas reizes laikposmā, uz kuru attiecas izmeklēšana, ir skaidrs, ka lidostas pārvaldītājs paļāvās uz zemo cenu aviosabiedrībām kā galveno izaugsmes virzītājspēku (un ka uzņēmums atjaunos dzīvotspēju, tiklīdz tam būs piešķirta visaptveroša koncesija), šis mērķis nebija saistīts ar attiecībām ar kādu konkrētu aviosabiedrību. Patiesi, nevienā LPL ar *Ryanair* nav minēti ieguldījumi, kas būtu jāveic lidostas pārvaldītājam. Šajā ziņā Komisija norāda, ka ieguldījumu termināļa paplašināšanā apstiprināja *CIPE* 1997. gadā un tādēļ jau ilgi pirms *Ryanair* sāka darbību Algēro lidostā. Iesniegums *ENAC* visaptverošas koncesijas saņemšanai bija daļa no *So.Ge.A.AL* stratēģijas ar mērķi veicināt tūrisma nozares attīstību, piesaistot zemo cenu pārvaldītājus. Šis stratēģijas īstenošanai bija nepieciešama termināļa jaudas palielināšana, lai varētu uzņemt paredzamo pieaugošo satiksmes plūsmu, "visaptveroša" koncesija, lai nodrošinātu efektīvu un lietderīgu lidostas darbību, un līgumi ar zemo cenu pārvaldītājiem. Šajā ziņā Komisija pieņem, ka ieguldījumu izmaksas, kas saistītas ar jauno termināli nav attiecināmas uz nevienu *Ryanair* līgumu, un tādēļ nav daļa no inkrementālajām izmaksām.
- (490) Turklāt Komisija norāda, ka Itālija paredzamās inkrementālās izmaksas ir aplēsusi, izmantojot pieeju no apakšas uz augšu. Tika izmantota regresijas analīze, lai noteiktu, kā mainās darbības izmaksas, mainoties pasažieru skaitam, lai noteiktu inkrementālās izmaksas, kādas būtu paredzamas uzņēmumam *So.Ge.A.AL* laikā, kad tika parakstīti LPL ar *Ryanair*. Pirmajā posmā tika veikta regresijas analīze, lai noteiktu lidostas pasažieru skaita

izmaiņu ietekmi uz lidostas darbības izmaksām. Otrajā posmā aplēse par papildu darbības izmaksām, kas rastos *Ryanair* līgumu darbības rezultātā, tika atvasināta no pirmā posma rezultātiem, apvienojumā ar prognozēm par *Ryanair* pasažieru skaitu.

- (491) Attiecībā uz 2006. un 2010. gada LPL Itālija izmantoja to inkrementālo izmaksu datu regresiju pirms datuma, kad tika slēgti līgumi, kuri būtu bijuši pieejami *So.Ge.A.AL* laikā, kad lidostas pārvaldītājs slēdza konkrētos līgumus. Tomēr tā kā izmaksu dati ir pieejami tikai par laikposmu 1998.–2010. gadam, ja tādu pašu pieeju izmanto par 2000., 2002. un 2003. gada līgumiem, būtu attiecīgi pieejami tikai divi, trīs un četri punkti, lai veiktu regresijas analīzi. Komisija piekrīt, ka tas būtu nepietiekami, lai iegūtu noturīgus rezultātus. Izstrūkstot pietiekamiem *ex ante* datiem, kas ļautu rekonstruēt rentabilitātes izvērtējumu, kura pamatā būtu dati, kas būtu bijuši pieejami *So.Ge.A.AL* konkrēto līgumu slēgšanas laikā, Komisija izņēmuma kārtā (skatīt 284. apsvērumu) uzskata, ka šiem līgumiem regresija, kuras pamatā ir rezultātu dati par visu 1998.–2010. gada periodu, ir pieļaujams aizstājējs tam, kas būtu tirgus ekonomikas dalībnieka piesardzīgas cerības.
- (492) Par pamatu izmantojot pieņēmumus, kas izklāstīti iepriekš, Komisija ir rekonstruējusi *ex ante* rentabilitātes izvērtējumu līgumiem ar *Ryanair*, par pamatu ņemot inkrementālās izmaksas un ieņēmumus, kādus varētu saprātīgi paredzēt tirgus ekonomikas dalībnieks, kas rīkotos *So.Ge.A.AL* vietā laikā, kad tika slēgts katrs no šīs lietas izmeklēšanā aplūkotojiem līgumiem. Patiesi, no dažādajiem *So.Ge.A.AL* sastādītajiem darījumdarbības plāniem ir skaidrs, ka lidostas pārvaldītājs prognozēja satiksmes plūsmas pieaugumu, pamatojoties uz savu stratēģiju veicināt tūrisma nozares attīstību, piesaistot starptautiskus zemo cenu pārvadātājus, un tika paredzēts, ka tas radīs ievērojami lielāku pasažieru apgrozījumu nekā iekšzemes darbība ⁽¹⁵⁾.
- (493) Tabulā parādīta NPV naudas plūsmām, kas paredzamas no *Ryanair* līgumiem, kuru pamatā ir šādi pieņēmumi.

11. tabula

NPV naudas plūsmām, kas paredzamas no *Ryanair* līgumiem

Līgums	Paredzētais līguma darbības laiks	Neto pašreizējā vērtība visam līguma darbības laikam (miljoni EUR) ⁽¹⁾
2000. gada LPL	2000. gada 22. jūnijs- 2010. gada 21. jūnijs	[4–8]
2002. gada LPL	2002. gada 1. janvāris – 2012. gada 31. decembris	[3–6]
2003. gada LPL	2003. gada 1. septembris – 2014. gada 1. septembris	[9–12]
2006. gada LPL	2006. gada 1. janvāris – 2010. gada 31. decembris	[3–6]
2010. gada LPL	2010. gada 1. janvāris – 2013. gada 31. decembris	[2–4]

⁽¹⁾ Tiek piemērotas Komisijas atsaucis likmes, lai samazinātu paredzamo naudas plūsmu

- (494) Tā kā paredzamais diskontētais rezultāts ir pozitīvs katram no *Ryanair* līgumiem, Komisija piekrīt, ka laikā, kad tika slēgti šie līgumi, tika paredzēts, ka visi LPL ar *Ryanair* būs rentabli, tādēļ, slēdzot šos konkrētos līgumus, *So. Ge.A.AL* nepiešķir *Ryanair* ekonomisku priekšrocību un tie neveido valsts atbalstu.

⁽¹⁵⁾ Lai gan stratēģija nesa augļus un *So.Ge.A.AL* spēja panākt ievērojamu satiksmes plūsmas palielinājumu atbilstīgi savām prognozēm, lidostas pārvaldītājs nespēja saskaņot satiksmes plūsmas palielinājumu ar pieaugošo rentabilitāti, neskatoties uz valsts iestāžu finanšu atbalstu. Tas lielākoties notika tādēļ, ka bija ievērojama aizkavēšanās ar "visaptverošas" koncesijas piešķiršanu.

Līgumi ar aviosabiedrībām, kas nav *Ryanair*

Līgumi ar *Alitalia*, *Volare*, *Meridiana* un *Germanwings*

- (495) Komisija veica izmeklēšanu par *So.Ge.A.AL* apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības līgumiem ar *Alitalia*, *Volare*, *Meridiana* un *Germanwings*, kas apkopoti 12. tabulā.

12. tabula

So.Ge.A.AL līgumi ar *Alitalia*, *Volare*, *Meridiana* un *Germanwings*

<i>Alitalia</i>		
30.11.2010.	Apkalpošanas pakalpojumu līgums	1.12.2010.–1.12.2015.
20.10.2010.	Tirgvedības līgums	7.6.2010.–30.9.2010.
<i>Volare</i>		
29.11.2007.	Apkalpošanas pakalpojumu līgums	28.10.2007.–31.10.2010.
29.11.2007.	Tirgvedības līgums	28.10.2007.–31.10.2010.
<i>Meridiana</i>		
28.4.2010.	Apkalpošanas pakalpojumu līgums	4.2010.–4.2011.
20.10.2010.	Tirgvedības līgums	6.2010.–10.2010.
<i>Germanwings</i>		
19.3.2007.	Apkalpošanas pakalpojumu līgums	25.3.2007.–31.10.2009.
25.3.2007.	Tirgvedības līgums	2007.–2009.

i. Par apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības pakalpojumu kopīgu novērtējumu

- (496) Vispirms Komisija norāda, ka katrā gadījumā ir nopietnas norādes, ka šīs vienošanās tika panāktas un šie līgumi tika slēgti kā daļa no viena darījuma, un tādēļ tie jāizvērtē kā viens pasākums. Jo īpaši:
- tirgvedības līgums ar *Meridiana*, ko ar atpakaļejošu spēku piemēroja laikposmam 2010. gada jūnijs–oktobris, un kas 1. pantā “līguma nolūks” noteica, ka: “*Meridiana* apņemas veikt lidojums minētajos maršrutos [Milāna, Verona, Bari] saskaņā ar iepriekš noteiktām darbības programmām un tādēļ īstenot komunikāciju un tirgvedības programmu, vienojoties ar *So.Ge.A.AL*”. Turklāt līgumā noteikta iespēja pagarināt līgumu ar nosacījumu, ja *Meridiana* sasniegts konkrētu mērķi attiecībā uz pasažieru skaitu;
 - saskaņā ar tirgvedības līgumu, kas tika piemērots ar atpakaļejošu spēku laikposmam 2010. gada jūnijs–oktobris, *Alitalia* bija jāizstrādā komunikāciju un tirgvedības programma ar mērķi veicināt reģiona atpazīstamību, arī izmantojot jaunu maršrutu atvēršanu (Barselona, Parīze, un Brisele).
 - apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības līgumi ar *Volare* tika noslēgti tajā pašā datumā. Tirgvedības līgumā ar *Volare* ir noteikts: “šis papildinošais līgums ir daļa no standarta līguma par apkalpošanu uz zemes. Tādēļ tas būs spēkā līdz brīdim, kad standarta līgums par apkalpošanu uz zemes tiks izbeigts vienalga kāda iemesla dēļ, tad šis papildinošais līgums un visas tajā noteiktās tiesības un pienākumi arī tiek izbeigti”. Tirgvedības līgumā arī noteikts mērķis attiecībā uz pasažieru skaitu, kuru pārvadātājs apņemas sasniegt;

- d) tirgvedības līgums ar *Germanwings* “nosaka mērķus, kas jāasniedz *Germanwings* saskaņā ar AHO [Algēro] prasībām. Puses apstiprina, ka kritēriji, kas izmantoti objektīvai iepriekšminēto mērķu sasniegšanas noteikšanai, tiks izteikti kā ikgadējs pasažieru un reisu skaits, ko veicis *Germanwings* uz/no AHO [Algēro]”. Līgumā noteikta parānkumu nodeva un vienreizēja maksa, ko maksā *So.Ge.A.AL*.
- (497) Tādēļ Komisija uzskata, ka pastāv skaidra saikne starp lidostas pakalpojumu līgumiem un tirgvedības līgumiem, un ka pēdējo pamatā ir noslēgtais lidostas pakalpojumu līgums un pārvadātāju sniegtie pakalpojumi.
- ii. Par pieeju, kas izmantota, nosakot inkrementālās izmaksas un ieņēmumus
- (498) Pirms līgumu slēgšanas *So.Ge.A.AL* neveica *ex ante* rentabilitātes analīzi līgumiem ar šīm aviosabiedrībām. Kā minēts iepriekš, Itālija 2014. gada 25. martā iesniedza Komisijai rekonstruētu *ex ante* rentabilitātes analīzi līgumiem, kas bija noslēgti ar *Air One/Alitalia*, *Meridiana*, *Volare*, *Germanwings*, par pamatu ņemot datus, kas būtu bijuši tirgus ekonomikas dalībnieka rīcībā, kas darbotos *So.Ge.A.AL* vietā laikā, kad šie konkrētie līgumi tika noslēgti, kā arī paredzamo attīstību laikā.
- (499) Saskaņā ar Itālijas apgalvojumu, pieeja, kas tika izmantota rekonstruētajai analīzei, atspoguļo metodoloģiju, kādu būtu izmantojis tirgus ekonomikas dalībnieks, un šo līgumu rentabilitātes izvērtējuma rezultāts parāda, ka uz *ex ante* izvērtējuma pamata tika paredzēts, ka šie līgumi nesīs *So.Ge.A.AL* peļņu.
- (500) Analīzes pamatā ir pieeja, kas izklāstīta 501. līdz 524. apsvērumā.
- (501) *Inkrementālie aviācijas ieņēmumi* tika iegūti, piemērojot attiecīgās lidostas maksas, kādas būtu jāmaksā katrai aviosabiedrībai, apvienojot ar pārvadājumu prognozēm attiecīgajai aviosabiedrībai visiem pakalpojumiem, kas nav apkalpošana uz zemes. Aviācijas ieņēmumu no apkalpošanas uz zemes pamatā ir maksas, par kādām *So.Ge.A.AL* vienojās ar katru aviosabiedrību. Pārvadājumu prognožu pamatā ir vai nu aviosabiedrības pārvadājumu apjoma līmenis gadā pirms līguma parakstīšanas, vai mērķi attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu, kas noteikti atbilstīgajos līgumos.
- (502) *Inkrementālie ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju*, pamatā ir *So.Ge.A.AL* plāni laikā, kad ar aviosabiedrībām tika parakstīti 2007. un 2010. gada līgumi par ieņēmumiem no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju, par EUR 5,00–6,00 par izlidojošu pasažieri, un kas saistīti ar jaunā termināļa izveidi (skatīt arī 9. tabulu).
- (503) *Inkrementālās darbības izmaksas* ir iegūtas, ņemot vērā inkrementālo izmaksu kategorijas, kādas *So.Ge.A.AL* plānoja laikā, kad parakstīja līgumus ar *Air One/Alitalia*, *Volare*, *Meridiana* un *Germanwings*, un kuras ietvēra: darbinieku inkrementālās izmaksas, apkalpošanas pakalpojumu inkrementālās izmaksas, inkrementālās izmaksas par precēm, pakalpojumiem un materiāliem, inkrementālās koncesijas izmaksas, un vienreizējus tirgvedības maksājumus saistībā ar jauniem maršrutiem un parānkumu nodevām.
- (504) Regresijas analīze tika veikta par pasažieru skaitu un izmaksām lidostas līmenī, lai noteiktu pasažieru skaita izmaiņu ietekmi uz Algēro lidostas kopējām izmaksām.
- (505) Lai veiktu rentabilitātes izvērtējumu 2010. gada līgumiem ar *Alitalia* un *Meridiana*, Itālija ir veikusi regresiju izmaksu datiem par periodu pirms līgumu parakstīšanas, t. i., 1998.–2009. gadam, kas būtu bijuši pieejami *So. Ge.A.AL* laikā, kad tika parakstīti šie līgumi.
- (506) Tomēr saskaņā ar Itālijas pausto, pieejamo datu punktu skaits pirms 2007. gada līguma parakstīšanas ar *Germanwings* un *Volare* (1998.–2006.) ir ļoti neliels. Rezultātā iegūtās aplēses par darbinieku un materiālu inkrementālajām izmaksām ir attiecīgi EUR 2,7 un EUR 9,3 uz izlidojošo pasažieri, kas ir uzskatāmas par neparasti augstām. Viena datu punkta pievienošanai vai noņemšanai šajā gadījumā ir būtiska ietekme uz rezultātiem. Šādā veidā rentabilitātes izvērtējuma rezultātā tiek iegūta negatīva NPV attiecībā uz *Germanwings*, bet *Alitalia* līguma NPV saglabājas pozitīva. Saskaņā ar Itālijas pausto viedokli, aplēses no izmaksu regresijas kļūst stabilākas, palielinoties datu punktu skaitam, un tādēļ 2007. gada līgumiem ar *Germanwings* un *Volare* regresijai jāaptver viss 1998.–2010. gada periods.

- (507) Otrajā posmā kopējo papildu izmaksu aplēses, kas iegūtas no konkrētajiem līgumiem starp *So.Ge.A.AL* un attiecīgajām aviosabiedrībām, tika atvasinātas, par pamatu ņemot pirmā posma rezultātus apvienojumā ar attiecīgajām katras aviosabiedrības prognozēm par pasažieru skaitu.
- a) Paredzamās inkrementālās izmaksas par apkalpošanas pakalpojumiem, precēm, pakalpojumiem un materiāliem katra līguma darbības laikā ir pamatotas ar vidējām apkalpošanas pakalpojumu izmaksām katrai GSK un vidējām preču, pakalpojumu un materiālu izmaksām uz pasažieri lidostas līmenī gadā, kas bija pirms līguma parakstīšanas. Šīs vienības izmaksas ir koriģētas ar paredzamo inflāciju katrā gadā un ir reizinātas ar attiecīgajām satiksmes prognozēm katrai aviosabiedrībai.
- b) Koncesijas izmaksas mainās līdz ar pasažieru skaitu. Inkrementālo koncesijas izmaksu pamatā ir vidējās koncesijas maksas par pasažieri lidostas līmenī gadā pirms katra līguma parakstīšanas, kas reizinātas ar satiksmes prognozēm attiecīgajai aviosabiedrībai un koriģētas atbilstīgi inflācijai.
- (508) Noslodzes faktori, kas izmantoti rentabilitātes izvērtējumā līgumiem, kas noslēgti ar *Alitalia*, *Germanwings*, *Volare* un *Meridiana*, ir pamatoti ar *So.Ge.A.AL* iepriekšējo informāciju un pieredzi attiecībā uz katras aviosabiedrības darbību un uzņēmējdarbības modeli ⁽¹¹⁶⁾, kā skaidrots 13. tabulā.

13. tabula

Pieņēmumi par noslodzes faktoru

Aviosabiedrība	Noslodzes faktors
Air One/Alitalia	nepiemēro
Germanwings	60
Volare	50
Meridiana	65

— *Air One/Alitalia*

- (509) Satiksmes prognozes *Air One/Alitalia* apkalpošanas pakalpojumu līguma darbības laikā tika iegūtas šādi:
- a) satiksmes prognožu, kas saistītas ar trīs starptautisku maršrutu sākšanu uz/no Barselonas, Briseles un Parīzes, pamatā ir tirgvedības līgums. Tika pieņemts, ka *Air One/Alitalia* veiks trīs lidojumus nedēļā katrā maršrutā;
- b) satiksmes prognožu iekšzemes lidojumiem pamatā ir *Air One/Alitalia* 2009. gadā veikto lidojumu skaits, kas koriģēts ar pieņēmumu, ka iekšzemes satiksme palielināsies par 1 % gadā.

⁽¹¹⁶⁾ Attiecībā uz *Germanwings* un *Meridiana* noslodzes faktors ir noteikts līgumos ar *So.Ge.A.AL*. Attiecībā uz *Volare* noslodzes faktora pamatā ir *So.Ge.A.AL* iepriekšējā informācija par aviosabiedrības darbību. Tā kā *Volare* veica iekšzemes lidojumus vairākos maršrutos, tika pieņemts mazāks noslodzes faktors. Attiecībā uz *Alitalia* satiksmes prognozes nav atvasinātas no konkrēta pieņēmuma par noslodzes faktoru, jo *Alitalia* izmantoja atšķirīga modeļa lidmašīnas (ar maksimālo sēdvietu skaitu lidmašīnā no 90 līdz 180), atkarībā no nedēļas dienas un sezonas. Satiksmes prognozes ir iegūtas, par pamatu ņemot iepriekšēju informācija un zināšanas par aviosabiedrības darbību.

- (510) Pārvadājumu apjomu prognozes tika izmantotas, lai iegūtu paredzamos inkrementālos ieņēmumus un paredzamās inkrementālās izmaksas. Pamatā paredzamajiem inkrementālajiem ieņēmumiem no aviācijas pakalpojumiem ir pārvadājumu apjomu prognozes un publicētās lidostas maksas visiem pakalpojumiem, izņemot apkalpošanas pakalpojumus. Apkalpošanas pakalpojumu maksu pamatā ir 2010. gada lidlauka pakalpojumu līgums. Paredzami ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju, tikai iegūti kā norādīts 502. apsvērumā.
- (511) Paredzamās inkrementālās izmaksas tika iegūtas, izmantojot pieņēmumus, kas izklāstīti 503.–508. apsvērumā, un ietver vienreizēju *So.Ge.A.AL* tirgvedības maksājumu, lai mudinātu *Air One/Alitalia* atvērt jaunus starptautiskus maršrutus no Algēro lidostas.
- (512) Pamatojoties uz šiem pieņēmumiem, NPV naudas plūsmām, kas paredzētas no 2010. gada līgumiem ar *Air One/Alitalia* saskaņā ar Itālijas aprēķiniem, ir parādītas 14. tabulā.

14. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no 2010. gada *Air One/Alitalia* līguma (miljoni EUR)

Gads	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Inkrementālā peļņa	[0–1]	[3–6]	[3–6]	[3–6]	[3–6]	[3–6]
Neto pašreizējā vērtība ⁽¹⁾ visam līguma darbības laikam	[10–14]					

⁽¹⁾ Izmantojot diskonta likmi 2,45 %.

— *Volare*

- (513) Satiksmes prognozēm aviosabiedrībai *Volare* pamatā ir GSK, kas izklāstīti tirgvedības līgumā, proti, 28 lidojumi 2007. gada, 207 lidojumi 2008. un 2009. gadā, un 180 lidojumi 2010. gadā.
- (514) Inkrementālo aviācijas ieņēmumu pamatā ir publicētās lidostas maksas un apkalpošanas pakalpojumu līgums, apvienojumā ar pārvadājumu prognozēm. Inkrementālie ieņēmumi, kas nav saistīti ar aviāciju, ir aplēsti saskaņā ar pieeju, kas aprakstīta 502. apsvērumā.
- (515) Inkrementālo izmaksu pamatā bija vidējās maksas par vienību un pārvadājumu prognozes, kuru pamatā bija pieņēmumi, kas izklāstīti 503. līdz 508. apsvērumā, un ietver vienreizēju maksājumu EUR [...] apmērā pirmajā darbības gadā.
- (516) 15. tabulā atspoguļotajā NPV aprēķinā regresijas analīzes pamatā bija izmaksu dati uz datumu pirms līguma slēgšanas, proti, 1998.–2006. gadā.

15. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no 2007. gada *Volare* līguma (tūkstoši EUR)

Gads	2007	2008	2009	2010
Inkrementālā peļņa	[13–18]	[50–100]	[100–125]	[100–125]
Neto pašreizējā vērtība ⁽¹⁾ visam līguma darbības laikam	[250–300]			

⁽¹⁾ Izmantojot diskonta likmi 6,42 %.

— *Meridiana*

- (517) Satiksmes prognozes *Meridiana*, kas ir pamatā pieņēmumam par inkrementālajiem papildu ieņēmumiem un inkrementālajām izmaksām, ir balstītas uz GSK skaitu maršrutā uz/no Milānas, Veronas un Bari, kā noteikts 2010. gada tirgvedības līgumā.
- (518) Inkrementālo aviācijas ieņēmumu pamatā ir publicētās lidostas maksas un apkalpošanas pakalpojumu līgums, apvienojumā ar pārvadājumu prognozēm. Inkrementālie ieņēmumi, kas nav saistīti ar aviāciju, ir aplēsti saskaņā ar pieeju, kas aprakstīta 502. apsvērumā.
- (519) Inkrementālo izmaksu pamatā bija vidējās maksas par vienību un pārvadājumu prognozes, kas izklāstītas 503. līdz 508. apsvērumā, un ietver vienreizēju maksājumu EUR [...] apmērā.
- (520) Komisija norāda, ka tirgvedības līgums ar *Meridiana* bija noslēgts uz vienu gadu, laikposmā no 2010. gada jūnija līdz 2010. gada oktobrim, un tajā bija noteikts, ka to var pagarināt uz 2011. un 2012. gadu, ja pasažieru skaits, ko pārvadā aviosabiedrība, pārsniedz konkrētu minimālo skaitu. Itālija paskaidroja, ka līgumu parakstīšanas laikā *So.Ge.A.AL* paredzēta, ka *Meridiana* sasniegs nepieciešamo minimālo pasažieru skaitu, un tāpēc arī to, ka *Meridiana* atjaunos tirgvedības (un līdz ar to arī apkalpošanas pakalpojumu) līgumu ar *So.Ge.A.AL* uz tādiem pašiem nosacījumiem.
- (521) Izmantojot šos pieņēmumus, NVP naudas plūsmām, kas paredzētas no 2010. gada līgumiem ar *Meridiana*, ir parādītas 16. tabulā. Kā rādīts 16. tabulā, lai veiktu rentabilitātes izvērtējumu, Itālija ņēma vērā laikposmu 2010.–2013. gadam.

16. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no 2010. gada *Meridiana* līguma laikposmam 2010.–2013. gads, (tūkstoši EUR)

Gads	2010	2011	2012	2013
Inkrementālā peļņa	– [150–200]	[400–450]	[400–450]	[400–450]
Neto pašreizējā vērtība ⁽¹⁾ visam līguma darbības laikam	[950–1 100]			

⁽¹⁾ Izmantojot diskonta likmi 2,24 %.

— *Germanwings*

- (522) Pārvadājumu prognozēm *Germanwings* pamatā ir mērķa GSK, kas noteikta 2007. gada līgumā un ir pamatā *So.Ge.A.AL* plānam par inkrementālajiem ieņēmumiem un inkrementālajām izmaksām laikā, kad tika parakstīts līgums.
- (523) Inkrementālo aviācijas ieņēmumu pamatā ir publicētās lidostas maksas un 2007. gada līgums, apvienojumā ar pārvadājumu prognozēm. Inkrementālie ieņēmumi, kas nav saistīti ar aviāciju, ir aplēsti saskaņā ar pieeju, kas aprakstīta 502. apsvērumā.
- (524) Inkrementālo izmaksu pamatā ir vidējās maksas par vienību un pārvadājumu prognozes, un tajās iekļauts vienreizējs maksājums EUR [...] apmērā pirmajā gadā, kā arī panākumu nodeva (analīzē pieņemts, ka *Germanwings* būs izpildījis mērķi attiecībā uz pasažieru skaitu). 17. tabulā atspoguļotajā NPV aprēķinā regresijas analīzes pamatā bija izmaksu dati uz datumu pirms līguma slēgšanas, proti, 1998.–2006. gadā.

17. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no 2007. gada *Germanwings* līguma (tūkstoši EUR)

Gads	2007	2008	2009
Inkrementālā peļņa	- [130–150]	- [20–30]	- [5–10]
Neto pašreizējā vērtība ⁽¹⁾ visam līguma darbības laikam	- [150–200]		

⁽¹⁾ Izmantojot diskonta likmi 6,42 %.

iii. Atbalsta novērtējums

- (525) Komisija piekrīt Itālijas izmantotās pieejas pareizībai, novērtējot pasažieru skaitu, un uz šī pamata aprēķinot paredzamos inkrementālos ieņēmumus no aviācijas un ar aviāciju nesaistītām darbībām.
- (526) Tas pats attiecas uz inkrementālo izmaksu aprēķinu, kas ietver tirgvedības maksājumus. Tomēr Komisija uzskata, ka regresijas analīzes pamatā jābūt datiem, kas būtu bijuši *So.Ge.A.AL* rīcībā līgumu slēgšanas laikā, un tādēļ tai jābūt tikai par laikposmu līdz šo līgumu parakstīšanai, proti, šajā gadījumā 1998.–2006. gadam līgumiem ar *Germanwings* un *Volare*, un 1998.–2009. gadam līgumiem ar *Alitalia* un *Meridiana*.
- (527) Pretēji 2000., 2002. un 2003. gada līgumiem ar *Ryanair*, attiecībā uz kuriem Komisija piekrita, ka nav iespējama jēgpilna regresija, izmantojot *ex ante* izmaksu datus, un tādēļ tika izmantoti izmaksu dati par laikposmu 1998.–2008. gadam kā aizstājējs tam, ko saprātīgs tirgus ekonomikas dalībnieks būtu paredzējis šo līgumu parakstīšanas laikā (skatīt 491. apsvērumu), 2007. gada līguma gadījumā ar *Germanwings* un 2010. gada līguma gadījumā ar *Meridiana*, bija pieejami vairāk datu punkti, lai veiktu regresiju par *ex ante* izmaksu datiem, kuri būtu bijuši pieejami *So.Ge.A.AL* laikā, kad tika parakstīti konkrētie līgumi. Turklāt Komisija arī norāda, ka Itālija izmantoja tādu pašu pieeju, veicot 2006. gada *Ryanair* līgumu analīzi, kuri bija noslēgti pirms 2007. gada līguma ar *Germanwings* slēgšanu.
- (528) Turklāt Komisija ņem vērā Itālijas pieeju, neaplūkojot "galavērtību" kā ieguvumu, kas tika iegūts pēc darbības beigām līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Alitalia*, *Meridiana*, *Volare* un *Germanwings*. Šī pieeja atbilst Komisijas apsvērumiem, kas izklāstīti 445.–450. apsvērumā.
- (529) Komisija norāda arī, ka līdzīgi 2006. un 2010. gada LPL ar *Ryanair*, tirgvedības līgumi ar *Meridiana* un *Alitalia* tika piemēroti retrospektīvi laikposmā no 2010. gada jūnija līdz 2010. gada oktobrim. *So.Ge.A.AL* skaidroja, ka tajā laikā *So.Ge.A.AL* apsprieda līdzīgus nosacījumus līgumam, kas vēlāk tika parakstīts ar *Meridiana* un *Alitalia* 2010. gada 20. oktobrī. Tādēļ Komisija piekrīt, ka šī pieeja atbilst tirgus ekonomikas dalībnieka principam.
- (530) Visbeidzot Komisija norāda, ka tirgvedības līgumā ar *Meridiana* (laikposmam no 2010. gada jūnija līdz 2010. gada oktobrim) bija noteikts, ka to var pagarināt uz 2011. un 2012. gadu, ja pasažieru skaits, ko pārvaldā aviosabiedrība, pārsniedz konkrētu minimālo skaitu. Itālija paskaidroja, ka līgumu parakstīšanas laikā *So.Ge.A.AL* paredzēja, ka *Meridiana* sasniegs nepieciešamo minimālo pasažieru skaitu, un tāpēc arī to, ka *Meridiana* atjaunos tirgvedības (un līdz ar to arī apkalpošanas pakalpojumu) līgumu ar *So.Ge.A.AL* uz tādiem pašiem nosacījumiem.
- (531) Komisija nevar pieņemt šo argumentu. Pirmkārt, apkalpošanas pakalpojumu līgumā ar *Meridiana* nebija paredzēts konkrēts nosacījums par tā pagarināšanu. Šāds nosacījums bija ietverts tikai tirgvedības līgumā. Lai gan Komisija piekrīt, ka tirgvedības līguma iespējamās pagarināšanas rezultātā, pieņemot, ka *Meridiana* sasniedz mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu, tiktu uz tādu pašu periodu pagarināts arī apkalpošanas pakalpojumu līgums ar aviosabiedrību, tomēr paliek fakts, ka laikā, kad tika parakstīts apkalpošanas pakalpojumu līgums, *Meridiana* nebija juridisku saistību turpināt darbību no lidostas pēc līguma sākotnējā darbības termiņa, proti, pēc 2011. gada aprīļa. Turklāt tirgvedības līgums tika parakstīts 2010. gada 20. oktobrī, t. i., vairāk nekā sešus

mēnešus pēc apkalpošanas pakalpojumu līguma parakstīšanas. Komisija uzskata, ka 2010. gada aprīlī, kad tika parakstīts apkalpošanas pakalpojumu līgums, *So.Ge.A.AL* nevarēja paļauties uz kāda līguma atjaunošanu ar tādiem pašiem nosacījumiem, pat ja tāda atjaunošana būtu hipotētiska. Tādēļ Komisija uzskata, ka rentabilitātes izvērtējumā jāņem vērā tikai līguma sākotnējais darbības termiņš, proti, viens gads.

- (532) Tajā pašā laikā Komisija ņem vērā Itālijas pieeju, pamatojot *So.Ge.A.AL* cerības attiecībā uz apkalpošanas pakalpojumu līgumu atjaunošanu, kuru pamatā bija vienkārši iespējamība, ka tiks pagarināts tirgvedības (nevis apkalpošanas pakalpojumu) līgums. Komisija uzskata, ka šī pieeja ir iemesls, lai argumentu, ko izmeklēšanas gaitā izteica *Ryanair* un *AMS*, ka tirgvedības un lidostas pakalpojumu līgumi ir viegli atdalāmi, ir grūti pieņemt.
- (533) Komisija ir rekonstruējusi analīzi, kuras pamatā ir 525. līdz 532. apsvērumā izklāstītie pieņēmumi. NPV, kas izriet no šiem līgumiem laikā, kad tie tika noslēgti, laikposmā, kurā tie tika piemēroti, ir atspoguļoti 18. tabulā.

18. tabula

NPV līgumiem starp *Go.Se.A.AL* un *Air One/Alitalia, Meridiana, Volare* un *Germanwings*

Aviosabiedrība	Paredzētais līguma darbības laiks	Neto pašreizējā vērtība visam līguma darbības laikam (tūkstoši EUR)
Volare	2007–2010	[250–300]
Air One/Alitalia	2010–2015	[12 500–13 000]
Meridiana	2010–2011	– [150–200]
Germanwings	2007–2009	– [150–200]

- (534) Tā kā paredzētais diskontētais rezultāts *Meridiana* un *Germanwings* līgumiem ir negatīvs, Komisija uzskata, ka *So. Ge.A.AL*, slēdzot šos līgumus, nerīkojās kā tirgus ekonomikas dalībnieks. Lidostas pārvaldītājs nevarēja paredzēt segt vismaz inkrementālās izmaksas, kādas radītu kāds no šiem līgumiem. Tā kā *So.Ge.A.AL* nerīkojās kā tirgus ekonomikas dalībnieks, tā lēmums slēgt līgumus ar šādiem nosacījumiem, piešķīra *Germanwings* un *Meridiana* ekonomisku priekšrocību.
- (535) Pārskats par inkrementālajām izmaksām un ieņēmumiem, ko varēja paredzēt laikā, kad tika slēgti līgumi ar *Meridiana* un *Germanwings*, ir apkopoti 19. tabulā.

19. tabula

Inkrementālā rentabilitāte līgumiem ar *Germanwings* un *Meridiana*

Germanwings	2007	2008	2009
Plānotie pasažieri	15 000	15 000	15 000
Plānotie inkrementālie ieņēmumi no aviācijas	[..]	[..]	[..]
Plānotie inkrementālie ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju	[..]	[..]	[..]
Plānotās inkrementālās izmaksas	[..]	[..]	[..]
Tirgvedības atbalsta izmaksas	[..]	[..]	[..]
Plānotais nominālais rezultāts	– 140 482	– 24 616	– 8 745

Meridiana	2010
Plānotie pasažieri	59 631
Plānotie inkrementālie ieņēmumi no aviācijas	[..]
Plānotie inkrementālie ieņēmumi no pakalpojumiem, kas nav saistīti ar aviāciju	[..]
Plānotās inkrementālās izmaksas	[..]
Tirgvedības atbalsta izmaksas	[..]
Plānotais nominālais rezultāts	- 175 174

(536) Turpretim līgumi ar *Volare* un *Alitalia* varēja radīt pozitīvu diskontēto rezultātu. Tādēļ slēdzot šos līgumus *So.Ge.A.AL* nepiešķir ekonomisku priekšrocību šīm aviosabiedrībām.

iv. Secinājums

(537) Ņemot par pamatu Itālijas iesniegto rentabilitātes izvērtējumu attiecībā uz līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Alitalia* un *Volare*, Komisija ir pārliecināta, ka tirgus ekonomikas dalībniekam, kurš vadās pēc paredzamās rentabilitātes, būtu racionāli pieņemt šo līgumu nosacījumus dienā, kad tie tika noslēgti. Tādējādi šie līgumi neveido atbalstu gaisa pārvadātājiem.

(538) Tomēr, ņemot par pamatu izvērtējumu, kas izklāstīts 525. līdz 536. apsvērumā, Komisija secina, ka *So.Ge.A.AL* nebija saprātīgi slēgt līgumus ar *Meridiana* un *Germanwings*. Katrs no šiem līgumiem ietver ekonomisku priekšrocību konkrētajam gaisa pārvadātājam.

Līgumi ar *bmibaby*, *Air Italy* un *Air Vallée*

(539) Kā minēts iepriekš, Itālija ar vēstuli 2014. gada 10. jūnijā iesniedza Komisijai *ex ante* līgumu rentabilitātes analīzi līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar citām aviosabiedrībām, uz kurām attiecas izmeklēšana, t. i., *bmibaby*, *Air Italy* un *Air Vallée*.

(540) Attiecīgie apkalpošanas pakalpojumu līgumi, ko *So.Ge.A.AL* parakstīja ar *Air Italy*, *Air Vallée* un *bmibaby*, ir apkopoti 20. tabulā.

20. tabula

Apkalpošanas pakalpojumu līgumi ar *Air Italy*, *bmibaby* un *Air Vallée*

Aviosabiedrība	Līguma paredzamais darbības ilgums.	Apkalpošanas maksa par reisu turp un atpakaļ
<i>Air Italy</i>	2008. gada 1. jūnijs – 2010. gada 31. decembris	600
<i>Air Vallée</i>	2010. gada 9. augusts – 2010. gada 30. augusts	300
<i>Bmbaby</i>	2010. gada 29. maijs – 2010. gada 30. septembris	700

(541) Metodoloģija, ko izmanto Itālija, lai pārbaudītu inkrementālo rentabilitāti līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Air Italy*, *Air Vallée* un *bmibaby*, ir sīki izklāstīta 542. līdz 545. apsvērumā.

(542) Inkrementālie aviācijas ieņēmumi ietver ieņēmumus no nolaišanās maksām, bagāžas apstrādes maksas, pasažieru maksas, lidmašīnas apkalpošanas lidostā un biļešu apstrādes. Visas maksas, kas nav apkalpošanas pakalpojumu maksas, bija balstītas uz lidostas publicēto maksu shēmu. Inkrementālie ieņēmumi, kas nav saistīti ar aviāciju, ir aplēsti saskaņā ar pieeju, kas aprakstīta 502. apsvērumā.

- (543) Paredzamās inkrementālās izmaksas ietver izmaksas, kas saistītas ar apkalpes nodrošināšanu ⁽¹¹⁷⁾, apkalpošanas pakalpojumiem, precēm, pakalpojumiem un materiāliem, kā arī *So.Ge.A.AL* koncesijas izmaksu piešķiršanu. Tā kā attiecīgie līgumi, ko *So.Ge.A.AL* parakstīja ar *Air Vallée* un *bmibaby*, neattiecas uz tirgvedības pakalpojumiem, analizē nav aplūkoti maksājumi par tirgvedību. Attiecībā uz pasažieru skaitu un izmaksām lidostas līmenī tika veikta regresijas analīze, kuras pamatā bija *ex ante* dati, kuri būtu bijuši pieejami *So.Ge.A.AL* brīdī, kad tika parakstīti aplūkojamie līgumi, proti, 1998.–2007. gadā līgumam ar *Air Italy* un 1998.–2009. gadā līgumiem ar *Air Vallée* un *bmibaby*.
- (544) 21. tabulā apkopota inkrementālā peļņa, kāda plānota *So.Ge.A.AL* no līguma ar *Air Italy*. Inkrementālās peļņas NPV, ko *So.Ge.A.AL* varēja paredzēt no līguma ar *Air Italy*, veido EUR 99 300 ⁽¹¹⁸⁾.

21. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no 2008. gada *Air Italy* līguma (EUR)

Gads	2008	2009	2010
Inkrementālā peļņa	[30 000–40 000]	[30 000–40 000]	[30 000–40 000]
Neto pašreizējā vērtība ⁽¹⁾ visam līguma darbības laikam	[90 000–110 000]		

⁽¹⁾ Izmantojot diskonta likmi 6 %.

- (545) 22. tabulā apkopota inkrementālā peļņa, kāda plānota *So.Ge.A.AL* no līgumiem ar *Air Vallée* un *bmibaby*. Inkrementālās peļņas NPV, ko *So.Ge.A.AL* varēja paredzēt no līgumiem ar *Air Vallée* un *bmibaby* attiecīgi veido EUR 3 399 un EUR 25 330 ⁽¹¹⁹⁾. Saskaņā ar Itālijas pausto viedokli, NPV ir relatīvi zema, jo līgumi, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Air Vallée* un *bmibaby* bija paredzēti tikai uz vienu gadu (vai mazāk kā uz gadu).

22. tabula

Naudas plūsmas NPV, kas paredzama no līgumiem ar *Air Vallée* un *bmibaby* (EUR)

	<i>Air Vallée</i>	<i>bmibaby</i>
Inkrementālā peļņa	[3 000–3 500]	[25 000–26 000]

- (546) Komisija norāda, ka Itālijas pieeja, aprēķinot pasažieru skaitu un aprēķinot iespējamās inkrementālās ieņēmumus no aviācijas un ar aviāciju nesaistītiem pakalpojumiem, un inkrementālās izmaksas līgumiem, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Air Italy*, *Air Vallée* un *bmibaby*, ir tāda pati, kā tā, kas izmantota līgumiem ar citām aviosabiedrībām. Līdz ar to Komisija secina, ka tika paredzēts, ka šie līgumi laikā, kad tika parakstīti, būs rentabli *So.Ge.A.AL*.

12.2.1.3. *Selektivitāte*

- (547) Ekonomiskā priekšrocība, kas noteikta 534. pasvērumā tika piešķirta uz selektīva pamata, jo no tās ieguvēji bija tikai *Meridiana* un *Germanwings*. Priekšrocība izriet no lidostas pakalpojumu un tirgvedības līgumiem, kas tika apspriesti atsevišķi ar katru no abiem pārvaldītājiem, kas nebija noslēgti ar pārējiem pārvaldītājiem, kas darbojās

⁽¹¹⁷⁾ Nelielās satiksmes dēļ, papildu personāls nebija nepieciešams, lai apkalpotu *Air Vallée* vai *bmibaby*.

⁽¹¹⁸⁾ Izmantojot diskonta likmi 5,55 %.

⁽¹¹⁹⁾ Izmantojot diskonta likmi 2,24 %.

lidostā ar tādiem pašiem nosacījumiem. Komisija norāda, ka visi līgumi, uz ko attiecas izmeklēšana šajā gadījumā, ir ievērojami atšķirīgi un tā rezultātā atšķiras naudas plūsmas starp *So.Ge.A.AL* un pārvadātājiem, kas darbojas Algēro lidostā.

12.2.1.4. Konkurences kropļojumi un ietekme uz tirdzniecību

- (548) Uzskata, ka valsts piešķirts pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, ja tas spēj uzlabot saņēmēja konkurences stāvokli salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, ar kuriem tas konkurē⁽¹²⁰⁾. Tādējādi praktiskos nolūkos var pieņemt, ka radies konkurences kropļojums, ja valsts piešķir finanšu priekšrocību uzņēmumam brīvā tirgus nozarē, kur pastāv (vismaz iespējama) konkurence. Saskaņā ar Tiesas judikatūru jebkura atbalsta piešķiršana uzņēmumam, kas veic darbības iekšējā tirgū, var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm⁽¹²¹⁾.
- (549) Kopš trešās paketes par gaisa transporta liberalizāciju paketes stāšanās spēkā 1993. gada 1. janvārī⁽¹²²⁾, gaisa pārvadātāji brīvi veic Eiropas iekšējos lidojumus. Eiropas Kopienu Tiesa ir secinājusi:

“ja uzņēmums darbojas nozarē, kurā [...] konkurē ražotāji no vairākām dalībvalstīm, jebkāds atbalsts, ko tas saņem no valsts iestādēm, var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vājināt konkurenci, jo tā stāvoklis tirgū citu dalībvalstu konkurentiem neļauj paaugstināt savas tirgus daļas un samazina to iespējas palielināt eksportu”⁽¹²³⁾.

- (550) Komisija ir secinājusi, ka *So.Ge.A.AL* piešķir selektīvu priekšrocību *Germanwings* un *Meridiana*. Šīs aviosabiedrības darbojas liberalizētā, konkurētspējīgā tirgū un priekšrocība, ko tie saņēma, uzlaboja to konkurētspējīgo stāvokli tirgū gaisa satiksmes pakalpojumu jomā uz/no Algēro lidostas, par sliktu citiem Savienības gaisa pārvadātājiem. Ņemot to vērā, Komisija secina, ka priekšrocība, kas piešķirta *Germanwings* un *Meridiana* kropļo konkurenci un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

12.2.1.5. Secinājums attiecībā uz līgumiem ar aviosabiedrībām

- (551) Tādēļ Komisija secina, ka *So.Ge.A.AL* pieņemtie pasākumi atbilstīgi 2010. gada līgumam ar *Meridiana* un 2007. gada līgumam ar *Germanwings* ietvēra valsts atbalstu šīm aviosabiedrībām, kas veidoja attiecīgi EUR 175 174 un EUR 140 482. Tā kā atbalsts, kas paredzēts katrā no šiem līgumiem, tika īstenots bez Komisijas atļaujas, tas veido nelikumīgu valsts atbalstu.

12.2.2. Aviosabiedrībām piešķirtā atbalsta saderība

- (552) Attiecībā uz darbības uzsākšanas atbalstu, 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēs noteikts, ka:

“Komisija piemēros šajās pamatnostādņēs iekļautos principus visiem paziņotajiem darbības uzsākšanas atbalsta pasākumiem, par kuriem tai būs jālemj, sākot ar 2014. gada 4. aprīli, pat ja pasākumi tika paziņoti pirms attiecīgā datuma Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai, nelikumīga aviosabiedrībām piešķirta darbības uzsākšanas atbalsta gadījumā Komisija piemēros noteikumus, kas bija spēkā atbalsta piešķiršanas brīdī. Attiecīgi tā nepiemēros šajās pamatnostādnes iekļautos principus tāda aviosabiedrībām piešķirta nelikumīga darbības uzsākšanas atbalsta gadījumā, kas piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa.”

⁽¹²⁰⁾ Lieta 730/79 *Philip Morris Holland BV*/Eiropas Kopienu Komisija [1980] *Recueil*, 267. lpp., 11. punkts un apvienotās lietas T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 līdz 607/97, T-1/98, T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98 *Alzetta Mauro and others*/Eiropas Kopienu Komisija [2000] *Recueil*, II-2325. lpp., 80. punkts.

⁽¹²¹⁾ Spriedums lietā 730/79 *Philip Morris Holland BV*/Eiropas Kopienu Komisija, *Recueil* 1980, 2671. lpp., 11. un 12. punkts; spriedums lietā T-214/95 *Het Vlaamse Gewest (Flemish Region)*/Eiropas Kopienu Komisija, *Recueil* 1998, II-717. lpp., 48.–50. punkts.

⁽¹²²⁾ Padomes 1992. gada 23. jūlija Regula (EEK) Nr. 2407/92 par gaisa pārvadātāju licencēšanu (OV L 240, 24.8.1992., 1. lpp.), Padomes 1992. gada 23. jūlija Regula (EEK) Nr. 2408/92 par Kopienas aviosabiedrību piekļuvi Kopienas iekšējiem gaisa ceļiem (OV L 240, 24.8.1992., 8. lpp.) un Padomes 1992. gada 23. jūlija Regula (EEK) Nr. 2409/92 par gaisa pārvadājumu maksām un tarifiem (OV L 240, 24.8.1992., 15. lpp.).

⁽¹²³⁾ Spriedums lietā C-305/89 *Itālija*/Komisija, 1991., *Recueil*, I-1603. lpp., 26. punkts.

(553) 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēs savukārt noteikts, ka

“Komisija izvērtēs katru atbalstu attiecībā uz [...] darbības uzsākšanu, kurš piešķirts bez Komisijas atļaujas un ar kuru ir pārkāpts Līguma 88. panta 3. punkts [tagad Līguma 108. panta 3. punkts], pamatojoties uz šīm vadlīnijām, ja atbalsta izmaksa sāka pēc pamatnostādņu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.”

(554) Tā kā līgumi ar *Meridiana* un *Germanwings* tika slēgti pēc 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī* 2005. gada 9. decembrī, šīs pamatnostādnes veido tiesisko pamatu to saderības ar iekšējo tirgu novērtēšanai.

12.2.2.1. Saderības novērtējums atbilstīgi 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm

(555) 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu 79. punktā noteikti vairāki nosacījumi, kas jāizpilda, lai darbības uzsākšanas atbalsts būtu saderīgs ar iekšējo tirgu atbilstīgi Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktam.

i. Atbalsts tiek izmaksāts gaisa pārvadātājiem, kam ir derīga darbības licence, ko izdevusi dalībvalsts atbilstīgi Regulai (EEK) Nr. 2407/92

(556) Šajā gadījumā saņēmēji ir gaisa pārvadātāji, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 1008/2008⁽¹²⁴⁾. Tādējādi pirmais 2005. gada Aviācijas pamatnostādņu nosacījums ir izpildīts.

ii. Atbalsts tiek izmaksāts par maršrutiem, kas saista C vai D kategorijas reģionālu lidostu ar citu ES lidostu

(557) No 2005. gada Algēro lidosta tika kvalificēta kā C kategorijas reģionālā lidosta atbilstoši 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēm. Atbalsts tika piešķirts aviosabiedrībām, kas atvēra jaunus maršrutus no Algēro lidostas uz citām lidostām Savienībā. Tādējādi ir ievērots otrais nosacījums.

iii. Atbalsts attiecas tikai uz jaunu maršrutu atvēršanu vai jauniem grafikiem, kuri rezultātā palielināsies tīrais pasažieru apjoms. Atbalsta iedarbība nedrīkst būt tāda, ka satiksme vienkārši pāriet no viena maršruta vai gaisa pārvadātāja uz citu. Konkrēti, šis atbalsts nedrīkst novest pie satiksmes nepamatotas novirzīšanas, ņemot vērā esošo pakalpojumu biežumu un dzīvotspēju, ko jau piedāvā no citas lidostas, kura atrodas tajā pašā pilsētā, konurbācijā⁽¹²⁵⁾ vai lidostu sistēmā⁽¹²⁶⁾, un kas nodrošina lidojumus uz to pašu vai līdzīgu galamērķi saskaņā ar tādiem pašiem kritērijiem.

(558) Atbalsts tika piešķirts, lai iedrošinātu aviosabiedrības izveidot jaunus maršrutus no Algēro lidostas uz vienu vai vairākiem galamērķiem Savienībā, tādējādi palielinot neto pasažieru apjomu. Tajā pašā pilsētā vai konurbācijā nav citas lidostas. Turklāt nevienu no aplūkojamajiem maršrutiem neapkalpo ātrvilcienu satiksme. Tādējādi ir izpildīts trešais 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēs noteiktais nosacījums.

iv. Maršrutam, kam piešķirts atbalsts, jābūt rentablam, proti, tam vismaz jāsedz savas izmaksas, neizmantojot publisko finansējumu Tādēļ darbības uzsākšanas atbalstam pakāpeniski jāsamazinās un tā termiņam jābūt ierobežotam;

(559) Atbalsts *Germanwings* un *Meridiana* bija ierobežots uz laiku, uz kādu noslēgti līgumi ar *So.Ge.A.AL*, proti, attiecīgi uz vienu un trim gadiem. Tomēr līgumos nebija neviena nosacījuma, ar kuru maršrutiem, ko pārvadātāji apkalpoja no Algēro lidostas, būtu jābūt rentabliem pašiem par sevi. Komisija norāda, ka lai gan 19. tabulā norādītā *Germanwings* saņemtā atbalsta summa pakāpeniski samazinājās, *Germanwings* beidza darbību Algēro lidostā 2007. gadā, un tādēļ nekad nav darbojies bez publiskā finansējuma.

⁽¹²⁴⁾ Pēc Regulas (EK) Nr. 1008/2008 stāšanās spēkā, Regula (EEK) Nr. 2407/92 ir atcelta un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1008/2008 27. pantu atsaucies uz atcelto Regulu ir jāanalizē kā atsaucies uz Regulu (EK) Nr. 1008/2008.

⁽¹²⁵⁾ Regula (EEK) Nr. 2408/92.

⁽¹²⁶⁾ Kā noteikts Regulas (EEK) Nr. 2408/92 2. panta m) punktā.

v. Atbalsta lielumam jābūt strikti saistītam ar attiecināmajām izmaksām

(560) Attiecināmās izmaksas 2005. gada Aviācijas pamatnostādņēs ir definētas kā “darbības uzsākšanas papildus izmaksas, kas attiecas uz jaunu maršrutu vai biežumu [...], ko gaisa transporta uzņēmējs ir sedzis pirms adaptācijas perioda beigām”. Itālija nav apgalvojusi, ka finansējums *Germanwings* un *Meridiana* bija ierobežots, lai segtu attiecināmās izmaksas un ka netika subsidētas regulārās darbības izmaksas. Tādējādi šis nosacījums nav izpildīts.

vi. Pakāpeniski samazināto atbalstu var piešķirt uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus. Atbalsta ikgadējā summa nevar pārsniegt 50 % no attiecīgā gada kopējām attiecināmajām izmaksām un atbalsta kopsumma nevar pārsniegt vidēji 30 % no kopējām attiecināmajām izmaksām.

(561) Līgumi ar aplūkotajām aviosabiedrībām nenosaka atsauces uz aviosabiedrību izmaksām un neparedz, ka atbalsts būtu jāierobežo līdz konkrētai procentuālai daļai no attiecināmajām izmaksām. Tāpēc Komisija secina, ka šis nosacījums nav izpildīts.

vii. Periodam, uz kuru uzņēmumam piešķir atbalstu darbības uzsākšanai, jābūt ievērojami īsākam salīdzinājumā ar periodu, kura laikā uzņēmējs ir uzņēmies veikt darbību no konkrētas lidostas

(562) Komisija norāda, ka līgumos nebija neviena nosacījuma, ka maršrutiem, kurus pārvaldītāji atvērs, jābūt dzīvotspējīgiem pēc perioda, kad to darbība tiek subsidēta.

viii. Atbalsta izmaksai jābūt saistītai ar faktisko pārvaldāto pasažieru skaita pieaugumu

(563) Komisija norāda, ka pastāv izteikta saikne starp pārvaldāto pasažieru skaitu un atbalsta summu. Proti, līgumos ar *Germanwings* un *Meridiana* ir noteiktas panākumu nodevas, kuras jāmaksā *So.Ge.A.AL*, ja aviosabiedrības sasniedz noteiktos mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu.

ix. Jebkurai publiskai iestādei, kas ar lidostas starpniecību vai bez tās plāno piešķirt aviosabiedrībai darbības uzsākšanas atbalstu jaunam maršrutam, ir laikus un pienācīgā apmērā jāpublisko savi plāni, lai ļautu visām ieinteresētajām aviokompānijām piedāvāt savus pakalpojumus. Paziņojumā noteikti jāiekļauj maršruta apraksts, kā arī objektīvie kritēriji attiecībā uz atbalsta apjomu un ilgumu

(564) Izmeklēšanas gaitā Itālija norādīja, ka lidostas nolūks slēgt līgumus ar aviosabiedrībām, kas bija ieinteresētas atvērt jaunus maršrutus no Algēro lidostas, ir bijis pietiekami reklamēts starp potenciālajiem ieinteresētajiem pārvaldītājiem. Tomēr šajā sakarā netika iesniegts neviens pierādījums. Tas ir, nepastāv norādes, ka Algēro lidosta būtu savlaicīgi un ar pietiekamu publicitāti izrādījusi savu nodomu piešķirt atbalstu aviosabiedrībām, un izklāstījusi nosacījumus šāda atbalsta piešķiršanai. Tādējādi gaisa pārvaldītāju izvēles procedūra nebija pietiekami skaidra, lai nodrošinātu nediskriminējošu ieinteresēto pārvaldītāju pieteikumu apstrādi.

x. Jebkurai aviosabiedrībai, izvirzot savu kandidatūru un piedāvājot savus pakalpojumus valsts tiesību subjektam, kas vēlas piešķirt atbalstu darbības uzsākšanai, jāpievieno darījumdarbības plāns, kas liecina par attiecīgā maršruta dzīvotspēju ilgā laikposmā pēc atbalsta darbības termiņa beigām. Valsts tiesību subjektam, pirms tas piešķir atbalstu darbības uzsākšanai, jāanalizē jaunā maršruta ietekme uz konkurējošiem maršrutiem

(565) Ne Itālija, ne ieinteresētās personas nav iesniegušas pierādījumus izmeklēšanai, ka pārvaldītājiem bija iepriekš jāiesniedz darījumdarbības plāns par konkrētajiem maršrutiem, lai parādītu konkrētā maršruta patstāvīgu dzīvotspēju pēc konkrētā perioda beigām. Arī *So.Ge.A.AL* nenorāda, ka būtu veicis izvērtējumu par konkrēto jauno maršrutu ietekmi uz citiem maršrutiem. Tādējādi šis nosacījums nav ievērots.

xi. Valstīm jānodrošina, lai katru gadu attiecībā uz katru lidostu tiktu publicēta informācija par visiem atbalstu saņemošajiem maršrutiem, norādot publiskā finansējuma avotu, saņēmēju aviosabiedrību, izmaksātā atbalsta apjomu un pasažieru skaitu

(566) Nepastāv norādes, ka Algēro lidosta katru gadu būtu publicējusi ikgadēju to maršrutu sarakstu, kas saņem publisko finansējumu, norādot finansējuma avotu, pārvaldītāju faktiski izmaksāto atbalstu un pārvaldāto pasažieru skaitu. Tādējādi šis nosacījums nav izpildīts.

- xii. Atbilstošos gadījumos, prasību mehānismiem arī jābūt paredzētiem dalībvalstu līmenī, lai novērstu jebkādu diskrimināciju, kas varētu rasties, piešķirot atbalstu
- (567) Itālija nav norādījusi, ka pastāvētu prasību mehānismi, kurus izmanto, izskatot sūdzības attiecībā uz atbalsta piešķiršanu pārvadātājiem, kas apkalpo maršrutus no Algēro lidostas. Tādējādi šis nosacījums nav ievērots.
- xiii. Sodanaudas mehānismus piemēro, ja gaisa pārvadātājs neievēro saistības, ko tas atbalsta saņemšanas brīdī uzņēmis attiecībā pret lidostu. Lidosta aviosabiedrības saistību ievērošanas nodrošināšanai var izmantot atbalsta atgūšanas sistēmu vai noteikt garantijas naudu, kas jāiemaksā aviosabiedrībai
- (568) Komisija norāda, ka līgumos ar pārvadātājiem noteikta sodanaudas sistēma gadījumos, ja aviosabiedrība nesasniedz tajos paredzētos mērķus attiecībā uz pasažieru un reisu skaitu. Tādējādi šis nosacījums ir izpildīts.
- xiv. Atbalstu darbības uzsākšanai nedrīkst apvienot ar citu veidu atbalstu, kas piešķirts maršruta nodrošināšanai, piemēram, ar sociāla rakstura atbalstu, kas piešķirts konkrētu kategoriju pasažieriem, vai ar sabiedrisko pakalpojumu kompensācijām. Turklāt šādu atbalstu nevar piešķirt, ja piekļuve maršrutam ir tikai vienam gaisa pārvadātājam saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2408/92 4. pantu un jo īpaši ar šā panta 1. punkta d) apakšpunktu. Saskaņā ar proporcionalitātes noteikumiem atbalstu nevar apvienot ar citu atbalstu, kas piešķirts attiecībā uz tām pašām izmaksām, ieskaitot atbalstu, ko izmaksā citā valstī.
- (569) Itālija apstiprināja, ka aplūkojamais atbalsts netika piešķirts tādu maršrutu sākšanai, kam piemēro sabiedriskā pakalpojuma saistības atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1008/2008. Tomēr Itālija neapstiprināja, ka atbalsts netika kombinēts ar citu atbalstu, lai segtu tās pašas izmaksas.
- (570) Šī iemesla dēļ nevar uzskatīt, ka atbalstu aviosabiedrībām veido ar iekšējo tirgu saderīgs darbības uzsākšanas atbalsts atbilstīgi 2005. gada Aviācijas pamatnostādņem. Tādēļ valsts atbalsts *Meridiana* un *Germanwings* veido nelikumīgu un ar iekšējo tirgu nesaderīgu valsts atbalstu, un ir atgūstams.

12.3. SECINĀJUMS

(571) Tāpēc Komisija secina, ka:

- a) Itālija ir piešķirusi ieguldījumu atbalstu Algēro lidostai, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. Ieguldījumu atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
- b) 257. apsvērumā minētās subsīdijas, kas tika piešķirtas Algēro lidostas pārvadītājam pirms 2000. gada 12. decembra, neietilpst šī lēmuma darbības jomā.
- c) Itālija ir piešķirusi darbības atbalstu Algēro lidostai, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu. Darbības atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.
- d) Lidostas pakalpojumu (vai apkalpošanas pakalpojumu) līgumi un tirgvedības līgumi, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Ryanair*, *Air One/Alitalia*, *Volare*, *bmibaby*, *Air Vallée* un *Air Italy*, neveido valsts atbalstu;
- e) Apkalpošanas pakalpojumu un tirgvedības līgumi, ko *So.Ge.A.AL* noslēdza ar *Meridiana* un *Germanwings*, veido nelikumīgu un ar iekšējo tirgu nesaderīgu valsts atbalstu.

13. ATGŪŠANA

(572) Saskaņā ar Līgumu un Tiesas judikatūru Komisijai ir tiesības lemt, ka konkrētajai dalībvalstij ir jāatceļ vai jāmaina atbalsts⁽¹²⁷⁾, ja tā secinājusi, ka tas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Tiesa konsekventi ir uzskatījusi, ka valsts

⁽¹²⁷⁾ Lieta C-70/72 Komisija/Vācija, 1973., *Recueil*-813. lpp., 13. punkts

pienākums atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, ir paredzēts agrākās situācijas atjaunošanai ⁽¹²⁸⁾. Šajā kontekstā Tiesa ir noteikusi, ka mērķis ir sasniegts, ja atbalsta saņēmējs ir atmaksājis kā nelikumīgu atbalstu piešķirtās summas, tādējādi zaudējot priekšrocības, kāda tam tirgū bijusi salīdzinājumā ar konkurentiem, un ir atjaunota situācija, kāda tā bija pirms atbalsta izmaksāšanas ⁽¹²⁹⁾.

- (573) Ievērojot šo tiesu praksi, Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 ⁽¹³⁰⁾ 14. pantā ir noteikts, ka tad, “kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja”.
- (574) Tādēļ 19. tabulā minētais valsts atbalsts, kas tika īstenots *Meridiana* un *Germanwings* labā ir jāatlīdzina Itālijai par tādu summu, kā tas ticis izmaksāts.
- (575) Attiecībā uz atgūstamajām summām Komisija ņems vērā *ex ante* analīzi paredzamajām inkrementālajām izmaksām un ieņēmumiem no līgumiem, kas izklāstīti 19. tabulā, ar šādiem papildu apsvērumiem:
- Katram līgumam vai aplūkojamajai līgumu kombinācijai gadā atgūstamajai summai jāatbilst gada negatīvajai inkrementālajai naudas plūsmai laikā, kad tika pieņemts lēmums parakstīt līgumu, par katru līguma piemērošanas gadu. Šīs negatīvās naudas plūsmas atbilst finansējuma summām, kas nepieciešamas, lai līguma neto tagadnes vērtība būtu pozitīva, un tādējādi, lai līgums atbilstu tirgum.
 - Komisija uzskata, ka laiks, kas jāņem vērā, lai izvērtētu *Germanwings* rentabilitāti, ir 2007. gads. Kā izklāstīts 117. apsvērumā, *Germanwings* darbojās no Algēro lidostas tikai 2007. gadā. Līdz ar to reālā priekšrocība, ko aviosabiedrība saņēma, ir ierobežota uz konkrētā līguma darbības laiku, jo tiklīdz līgums tika pārtraukts, *Germanwings* no lidostas vairs nesaņēma nekādu priekšrocību.
- (576) 23. tabulā norādītās indikatīvās atgūstamās summas (negatīvās inkrementālās plūsmas) ar atbilstošiem samazinājumiem *Germanwings* līgumam, kas nedarbojas pilnu tā darbības laiku

23. tabula

Informācija par saņemtā, atgūstamā un atgūtā atbalsta indikatīvajām summām

Saņēmējs	Kopējā indikatīvā saņemtā atbalsta summa (EUR)	Kopējā indikatīvā atgūstamā atbalsta summa (EUR) (Pamatsumma)	Jau atmaksātā atbalsta kopsumma (EUR)	
			Pamatsumma	Atgūstamie procenti
Germanwings	140 482	140 482		
Meridiana	175 174	175 174		

- (577) Lai ņemtu vērā faktisko aviosabiedrību un to meitasuzņēmumu saņemto priekšrocību saskaņā ar līgumiem, summas, kas norādītas 23. tabulā, var koriģēt atbilstīgi Itālijas iesniegtajiem pierādījumiem, kuru pamatā ir i) starpība starp faktiskajiem maksājumiem, kas norādīti *ex post* un ko veica aviosabiedrības saistībā ar lidostas maksām, no vienas puses, un naudas plūsmas prognozēm (*ex ante*) par šīm ieņēmumu pozīcijām, no otras puses, un kas parādītas 19. tabulā, un ii) starpība starp faktiskajiem tirgvedības maksājumiem, kas iesniegti *ex post*, kas tika samaksāti aviosabiedrībām saskaņā ar tirgvedības līgumiem, no vienas puses, un tirgvedības izmaksām, kas paredzētas *ex ante*, un atbilst 19. tabulā norādītajām summām, no otras puses.

⁽¹²⁸⁾ Apvienotās lietas C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija/Komisija, 1994, *Recueil*, I-04103. lpp., 75. punkts.

⁽¹²⁹⁾ Spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, 1999., *Recueil*, I-3671. lpp., 64.–65. punkts.

⁽¹³⁰⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus līguma par Eiropas savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

(578) Turklāt saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽¹³¹⁾ V nodaļu Itālijai jāpieskaita atbalsta summai atgūstamie procenti, kas aprēķināti sākot no dienas, kurā nelikumīgais atbalsts tika nodots saņēmēja rīcībā, līdz tās faktiskajai atgūšanai ⁽¹³²⁾ Tā kā šajā gadījumā naudas plūsmas, kas atbilst atbalsta summām, ir sarežģītas un tika izmaksātas dažādos datumos gada laikā, un abi līgumi katrs bija noslēgts tikai uz gadu, Komisija uzskata, ka atgūstamo procentu aprēķināšanai ir pieņemams uzskatīt, ka atbalsta izmaksas laiks aviosabiedrībām *Germanwings* un *Meridiana* ir datums, kad tika (priekšlaicīgi) pārtraukti attiecīgie līgumi,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Tiešās dotācijas infrastruktūrai, aprīkojumam un būvdarbiem un iekārtām, ko Itālija piešķir Algēro lidostai, veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Itālija ir piešķirusi valsts atbalstu, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.
2. Šī panta 1. punktā minētais valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu nozīmē.

2. pants

1. Kapitāla iepludināšana, ko Itālija īstenojusi Algēro lidostā, veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Itālija ir piešķirusi valsts atbalstu, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.
2. Šī panta 1. punktā minētais valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta nozīmē.

3. pants

Pasākumi, ko Itālija īstenojusi *Ryanair*, *Air One/Alitalia*, *Volare*, *bmibaby*, *Air Vallée* un *Air Italy* labā, neveido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.

4. pants

1. Pasākumi, ko Itālija īstenojusi *Meridiana* un *Germanwings* labā, veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē. Itālija ir piešķirusi valsts atbalstu, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.
2. Šī panta 1. punktā minētais valsts atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

5. pants

1. Itālijai no saņēmējiem jāatgūst 4. pantā minētais nesaderīgais valsts atbalsts.
2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus par laikposmu no dienas, kad atbalsts bija uzskatāms par nodotu saņēmējiem, līdz to faktiskās atgūšanas dienai.

⁽¹³¹⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽¹³²⁾ Regula (EK) Nr. 659/1999, 14. pants, 2. punkts.

3. Procentus aprēķina gan pamatsummai, gan procentiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 794/2004 V nodaļu.
4. Itālija atceļ visus kārtējos 4. pantā minētos atbalsta maksājumus, sākot no šā lēmuma pieņemšanas dienas.

6. pants

1. Šā lēmuma 5. pantā minētā atbalsta atgūšana ir tūlītēja un faktiskā.
2. Itālija nodrošina, ka šis lēmums tiek izpildīts četru mēnešu laikā pēc datuma, kad par to paziņots.

7. pants

1. Divos mēnešos no šā lēmuma paziņošanas dienas Itālija iesniedz šādu informāciju:
 - a) kopējā atbalsta summa, ko saņēmuši atbalsta saņēmēji;
 - b) kopējā summa (pamatsumma un atgūšanas procenti), kas jāatgūst no katra saņēmēja;
 - c) sīks to pasākumu apraksts, kas jau veikti un tiek plānoti, lai izpildītu šo lēmumu;
 - d) dokumenti, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējiem ir pieprasīts atmaksāt atbalstu.
2. Itālija ziņo Komisijai par to valsts pasākumu virzību, kuri pieņemti šā lēmuma īstenošanas nolūkā līdz dienai, kad 4. pantā minētais atbalsts atgūts pilnībā. Pēc vienkārša Komisijas pieprasījuma tā tūlīt sniedz informāciju gan par jau veiktajiem, gan plānotajiem pasākumiem, lai panāktu šī lēmuma izpildi. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta un atgūšanas procentu summām, ko saņēmēji jau atmaksājuši.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē, 2014. gada 1. oktobrī.

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA*

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1585**(2014. gada 25. novembris)****par atbalsta shēmu SA.33995 (2013/C) (ex 2013/NN) (ko Vācija īstenojusi atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas un energoietilpīgu lietotāju atbalstam)***(izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 8786)***(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu, jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes saskaņā ar minēto pantu noteikumiem ⁽¹⁾, un ņemot vērā to piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Sūdzībā, ko iesniedza 2011. gada decembrī, Komisija tika informēta, ka Vācija ir īstenojusi valsts atbalstu atjaunojamo energoresursu elektroenerģijai un energoietilpīgiem lietotājiem, izmantojot ierobežojumu piemaksai, ar ko finansē atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalstu (*EEG-Umlage* jeb "EEG piemaksa").
- (2) Komisija 2013. gada 18. decembra vēstulē informēja Vāciju par savu lēmumu attiecībā uz šo atbalstu sākt procedūru saskaņā ar Līguma 108. panta 2. punktu ("lēmums par procedūras sākšanu").
- (3) Lēmumu par procedūras sākšanu publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽²⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par atbalstu.
- (4) No ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes Komisija nosūtīja Vācijai un deva tai iespēju atbildēt. Vācijas piezīmes tika saņemtas 2014. gada 20. janvāra un 2014. gada 14. novembra vēstulē.
- (5) Vācija 2014. gada 22. septembra vēstulē atteicās izmantot savas tiesības, kas noteiktas Līguma 342. pantā saistībā ar 3. pantu Regulā (EEK) Nr. 1/1958 ⁽³⁾, pieņemot šo lēmumu vācu valodā un piekrita to pieņemt angļu valodā.

2. SĪKS ATBALSTA APRAKSTS**2.1. 2012. gada EEG likums**

- (6) 2012. gada EEG likums (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*) tika pieņemts 2011. gada 28. jūlijā un stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī ⁽⁴⁾. Būtiski grozījumi tajā veikti ar 2014. gada EEG likumu ⁽⁵⁾. Komisija 2014. gada 23. jūlijā apstiprināja jauno atbalsta shēmu, kas tika izstrādāta šo būtisko grozījumu rezultātā ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ OV C 37, 7.2.2014., 73. lpp., un OV C 250, 1.8.2014., 15. lpp.

⁽²⁾ Sal. 1. zemsvītras piezīmi.

⁽³⁾ Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV I sērija, 1952.–1958. gada sējums, 59. lpp.).

⁽⁴⁾ *Gesetz für den Vorrang Erneuerbarer Energien (Erneuerbare-Energien-Gesetz – EEG)* ar grozījumiem, kas izdarīti ar *Gesetz zur Neuregelung des Rechtsrahmens für die Förderung der Stromerzeugung aus erneuerbaren Energien, Bundesgesetzblatt*, I daļa, 1634. lpp., un ar *Gesetz zur Änderung des Rechtsrahmens für Strom aus solarer Strahlungsenergie und zu weiteren Änderungen im Recht der erneuerbaren Energien vom 17. August 2012, Bundesgesetzblatt*, I daļa, 1754. lpp.

⁽⁵⁾ *Gesetz zur grundlegenden Reform des Erneuerbare-Energien-Gesetzes und zur Änderung weiterer Bestimmungen des Energiewirtschaftsrechts vom 21. Juli 2014, Bundesgesetzblatt*, I daļa, 1066. lpp.

⁽⁶⁾ Valsts atbalsta lieta SA.38632 (2014/N) – Vācija: EEG 2014 – Atjaunojamo energoresursu likuma reforma (vēl nav publicēts OV).

- (7) Ar 2012. gada EEG likumu izveidotās sistēmas pirmajā līmenī tīkla operatoriem (lielākajā daļā gadījumu – sadales sistēmas operatoriem “SSO”) ir pienākums iegādāties elektroenerģiju, kas pašu tīkla teritorijā ražota no atjaunojamiem energoresursiem (“AER elektroenerģija”) un no raktuvju gāzes (“AER elektroenerģija” un no raktuvju gāzes ražota elektroenerģija kopā saukta par “EEG elektroenerģiju”). Pirkuma cenas ir noteiktas likumā (“regulētie tarifi”). AER elektroenerģijas un no raktuvju gāzes iegūtās elektroenerģijas ražotāji var nepieprasīt regulēto tarifu samaksu, bet izmantot iespēju pārdot savu elektroenerģiju tieši tirgū (“tiešā tirdzniecība”). Šādā gadījumā ražotāji tirgus prēmiju var saņemt no tīkla operatora. Arī tirgus prēmijas apmērs ir noteikts likumā.
- (8) Otrajā līmenī tīkla operatoriem EEG elektroenerģija ir tieši jānodod saviem attiecīgajiem pārvades sistēmas operatoriem (“PSO”), no kuriem četri ir Vācijā un kuriem savukārt ir pienākums atlīdzināt tīkla operatoriem visas izmaksas, kas radušās regulēto tarifu un tirgus prēmiju rezultātā.
- (9) 2012. gada EEG likums arī izveido līdzsvarošanas mehānismu, ar ko pirkuma pienākuma rezultātā radītais finansiālais slogs tiek sadalīts starp četriem PSO, kā rezultātā katrs PSO sedz tāda elektroenerģijas daudzuma izmaksas, kas atbilst EEG elektroenerģijas vidējai daļai salīdzinājumā ar kopējo elektroenerģijas daudzumu, kurš piegādāts galapatērētājiem katrā teritorijā, ko attiecīgais PSO apkalpoja iepriekšējā kalendārajā gadā (2012. gada EEG likuma 36. pants). Šis ir trešais līmenis.
- (10) PSO pienākums ir pārdot EEG elektroenerģiju tūlītējā tirgū. PSO var to darīt atsevišķi vai kopā ar citiem. Ja tūlītējā tirgū iegūtā cena nav pietiekama, lai segtu finansiālo slogu, ko izraisījis pienākums maksāt tīkla operatoriem, PSO saskaņā ar likumu ir tiesības lūgt elektroenerģijas piegādātājiem samaksāt tādu šā sloga daļu, kas ir proporcionāla tam elektroenerģijas daudzumam, kuru elektroenerģijas piegādātāji ir nodrošinājuši saviem galapatērētājiem. Daļa ir jānosaka tā, lai katrs elektroenerģijas piegādātājs segtu vienādas izmaksas par katru tā galapatērētājam piegādāto elektroenerģijas kilovatstundu. Šī piemaksa jāveic kā ikmēneša avansa maksājumi. 2012. gada EEG likumā šī maksa, ko PSO atgūst no elektroenerģijas piegādātājiem, skaidri noteikta kā EEG piemaksa (skatīt 2012. gada EEG likuma 37. panta 2. punktu). Četru PSO pienākums ir norādīt visus maksājumus, ko tie saņēmuši kopējā EEG kontā, un publiskot šo kontu (*AusglMechV* ⁽⁷⁾ 7. pants). Šis ir ceturtais līmenis.
- (11) Četriem PSO EEG piemaksa ir kopīgi jānosaka $n + 1$ gada oktobrī (*AusglMechV Absatz 2, 3. pants*). To izmantotā metodoloģija un elementi, ar kuriem jāpamato aprēķini, ir noteikti dokumentā *Ausgleichsmechanismusverordnung* (*AusglMechV*) un *Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung* (*AusglMechAV*) ⁽⁸⁾. Šie juridiskie teksti nepieļauj PSO rīcības brīvību. Proti, *AusglMechV* 3. pantā ir noteikts:

“3. pants. EEG piemaksa

1. Pārvades sistēmas operatori pārredzami aprēķina EEG piemaksu saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma [t. i., 2012. gada EEG likuma] 37. panta 2. punktu kā:
 - 1) starpību starp plānotajiem ieņēmumiem, kas nākamajam kalendārajam gadam ir norādīti 3. punkta 1. un 3. apakšpunktā, un prognozētajiem izdevumiem, kas nākamajam kalendārajam gadam ir norādīti 4. punktā; un
 - 2) starpību aprēķina laikā starp faktiskajiem ieņēmumiem, kas norādīti 3. punktā, un faktiskajiem izdevumiem, kas norādīti 4. punktā.
2. EEG piemaksa nākamajam kalendārajam gadam pārvades sistēmas operatora tīmekļa vietnē kopsavilkuma veidā ir jāpublicē līdz katra kalendārā gada 15. oktobrim, to norādot centos par patērētājiem piegādāto kilovatstundu; attiecīgi jāpiemēro Atjaunojamo energoresursu likuma 43. panta 3. punkts.

⁽⁷⁾ *Verordnung zur Weiterentwicklung des bundesweiten Ausgleichsmechanismus vom 17. Juli 2009, Bundesgesetzblatt, I daļa, 2101. lpp., ar grozījumiem, kas izdarīti ar Gesetz vom 17. August 2012 2. pantu, Bundesgesetzblatt, I daļa, 1754. lpp.*

⁽⁸⁾ *Verordnung zur Ausführung der Verordnung zur Weiterentwicklung des bundesweiten Ausgleichsmechanismus (Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung – AusglMechAV) vom 22. Februar 2010, Bundesgesetzblatt, I daļa, 134. lpp., ar grozījumiem, kas izdarīti ar Zweite Verordnung zur Änderung der Ausgleichsmechanismus-Ausführungsverordnung vom 19. Februar 2013, Bundesgesetzblatt, I daļa, 310. lpp.*

3. Ieņēmumi ir:

- 1) ieņēmumi no nākamās dienas un dienas tirdzniecības saskaņā ar 2. pantu;
- 2) ieņēmumi no EEG piemaksas;
- 2a) ieņēmumi no maksājumiem saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 35. panta 2. punktu ar nosacījumu, ka saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 35. panta 3. punktu veiktās balansēšanas rezultātā iegūtā bilance pārvades sistēmas operatoram ir pozitīva;
- 3) ieņēmumi no procentiem, kas norādīti 5. punktā;
- 4) ieņēmumi no enerģijas balansēšanas norēķina EEG bilances grupai un
- 5) ieņēmumi saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 35. panta 4. punktu vai 38. pantu un 6. punktu.

4. Izdevumi ir:

- 1) regulētie tarifi un kompensācijas maksājumi saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 16. pantu vai 35. panta 1. punktu;
- 1a) prēmiju maksājumi saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 33.g vai 33.i pantu vai 35. panta 1. a punktu;
- 1b) maksājumi saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 35. panta 1.b punktu;
- 2) atmaksas saskaņā ar 6. punktu;
- 3) procentu maksājumi, kas norādīti 5. punktā;
- 4) izmaksas dienas darījumu kārtošanai;
- 5) izmaksas enerģijas balansēšanas norēķinam EEG bilances grupai;
- 6) izmaksas dienas un nākamās dienas prognožu sagatavošanai;
- 7) izmaksas iekārtu reģistra izveidei un darbībai ar nosacījumu, ka pārvades sistēmas operatoram ir jāizmanto šāds reģistrs, pamatojoties uz rīkojumu, kas pieņemts saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 64.e panta 2. kritēriju.

5. Starpībai starp ieņēmumiem un izdevumiem ir jāpiemēro procenti. Procentu likme vienam kalendārajam mēnesim ir 0,3 procentu punkti virs starpbanku piedāvātās mēneša vidējās euro likmes, kas noteikta pirmā saņēmēja viena mēneša nodrošinājumam Eiropas monetārās savienības dalībvalstīs (EURIBOR) vienu mēnesi.

6. Ja nesakrītības starp mēneša maksājumiem saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 37. panta 2. punkta 3. teikumu un galīgo norēķinu saskaņā ar Atjaunojamo energoresursu likuma 48. panta 2. punktu rada tiesības uz kompensāciju, tā ir jānodrošina līdz 30. septembrim tajā gadā, kas ir pēc maksājumu regulēšanas.

7. Prognozējot EEG piemaksas aprēķinam nepieciešamos ieņēmumus un izdevumus, kas norādīti 1. punkta 1. apakšpunktā, pārvades sistēmas operatori var ņemt vērā likviditātes rezervi. Tā nedrīkst pārsniegt 10 % no starpības, kas norādīta 1. punkta 1. apakšpunktā.”

(12) Tādējādi četri PSO kopīgi nosaka EEG piemaksu, pamatojoties uz prognozētajām finansiālajām vajadzībām maksājumiem par regulētajiem tarifiem un prēmijām, prognozētajiem ieņēmumiem no EEG elektroenerģijas pārdošanas tūlītējā tirgū un prognozēto elektroenerģijas patēriņu. Turklāt šajā aprēķinā jāņem vērā virkne ieņēmumu un izmaksu, kas saistīti ar EEG piemaksas pārvaldību. 2012. gadā EEG piemaksa sasniedza 3,592 ct/kWh. 2013. gadā tā bija 5,277 ct/kWh. 2014. gadā piemaksa ir 6,240 ct/kWh.

- (13) Turklāt no 11. apsvērumā izklāstītajiem noteikumiem izriet, ka EEG piemaksa nodrošina to, ka visas papildu izmaksas, kas tīkla operatori un PSO rodas, pildot juridiskos pienākumus saskaņā ar 2012. gada EEG likumu attiecīgi pret EEG elektroenerģijas ražotājiem un tīkla operatoriem, tiek kompensētas, izmantojot EEG piemaksu. Ja kādā noteiktā gadā ieņēmumi no EEG piemaksas pārsniedz izmaksas, atlikums tiek pārnesti uz nākamo gadu un EEG piemaksa attiecīgi tiek samazināta, bet, ja radies deficīts, EEG piemaksa attiecīgi tiek palielināta. Šīs korekcijas tiek veiktas automātiski, un tām nav nepieciešama likumdevēja vai izpildvaras amatpersonu turpmāka iejaukšanās.

2.2. Zaļās elektroenerģijas atvieglojums

- (14) Saskaņā ar 2012. gada EEG likuma 39. pantu EEG piemaksa elektroenerģijas piegādātājiem konkrētajā kalendārā gadā tiek samazināta par 2 centiem par kilovatstundu (ct/kWh), ja to visiem attiecīgajiem galapatērētājiem piegādātā EEG elektroenerģija atbilst noteiktiem nosacījumiem (tā sauktais *zaļās elektroenerģijas atvieglojums*).
- (15) Šis piemaksas samazinājums tiek piešķirts, ja piegādātājs ir pircis EEG elektroenerģiju tieši no valsts EEG elektroenerģijas ražotājiem tiešā tirdzniecībā 2012. gada EEG likuma 33.b panta 2. kritērija izpratnē (proti, tiešā tirdzniecība ir tāds darījums, kurā EEG elektroenerģijas ražotājs nelūdz atbalstu saskaņā ar 2012. gada EEG likumu), un ja nopirktās EEG elektroenerģijas apjoms sasniedz turpmāk norādītās robežvērtības:
- a) vismaz 50 % no visiem piegādātāja galapatērētājiem piegādātās elektroenerģijas ir EEG elektroenerģija; un
- b) vismaz 20 % no elektroenerģijas ir vēja vai saules elektroenerģija 2012. gada EEG likuma 29.–33. panta izpratnē.
- (16) Piemaksas samazinājums 2 ct/kWh apmērā tiks piemērots visai saražotajai elektroenerģijai. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja 50 % no piegādātāja elektroenerģijas avotiem ir tradicionālie energoresursi, bet otra puse elektroenerģijas ir EEG elektroenerģija, kas pirktā 15. apsvērumā aprakstītajā tiešajā tirdzniecībā, piegādātājs saņem maksājumu 4 ct/kWh. Maksājums daļēji vai pilnīgi var tikt pārnesti EEG elektroenerģijas ražotājiem.
- (17) Šajā saistībā Vācija skaidroja, ka elektroenerģijas piegādātāji, kuri piesakās atvieglojumam, saņem tikai 2 ct/kWh samazinājumu visai saražotajai elektroenerģijai, ja vismaz 50 % no šā apjoma ir EEG elektroenerģija. Lai izvairītos no riska vai mazinātu risku, ka 50 % mērķis gandrīz var netikt sasniegts (un šādā gadījumā par visu saražoto elektroenerģiju būtu jāmaksā pilna EEG piemaksa), elektroenerģijas piegādātāji pērk EEG elektroenerģiju ar drošības rezervi, proti, pārsniedzot nepieciešamos 50 %, dažkārt pat sasniedzot līdz 60 %. Lai šādā gadījumā aprēķinātu izmaksu priekšrocību, kuru, iespējams, var pārnest EEG elektroenerģijas ražotājiem, EEG piemaksas samazinājums, kas iegūts visai saražotajai elektroenerģijai, proti, 2 ct/kWh, ir jādala ar lielāku EEG elektroenerģijas īpatsvaru. Piemēram, 60 % īpatsvaram faktiskā izmaksu priekšrocība, kuru varētu pārnest, būtu nevis 4 ct/kWh, bet tikai 3,3 ct/kWh. Vidēji maksimālā priekšrocība, ko sniedza *zaļās elektroenerģijas atvieglojums*, 2012. gadā bija 3,8 ct/kWh, 2013. gadā – 3,2 ct/kWh un 2014. gadā – 3,9 ct/kWh.
- (18) Lai noteiktu vēsturisko iespējamo diskrimināciju saskaņā ar Līguma 30. un 110. pantu nolūkā noteikt tiesiskās aizsardzības līdzekli pret to, Vācija aplēsa, ka laikā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. jūlijam, kas ir laikposms, kad bija spēkā 2012. gada EEG likums, importētās elektroenerģijas apjoms ar izcelsmes apliecinājumu, kas atbilst EEG elektroenerģijas ražošanas uzņēmumiem, kuri būtu tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar 2012. gada EEG likumu, bija 1,3 TWh.

Gads	2012	2013	2014
Atbilstīgā importētā EEG elektroenerģija ar izcelsmes apliecinājumu (GWh)	519	283	547

- (19) Vācija atzīst, ka gadījumā, ja visam šim importam piemērotu *zaļās elektroenerģijas atvieglojumu* aptuveni 4 ct/kWh apmērā, zaudētie ieņēmumi no EEG piemaksas no elektroenerģijas piegādātājiem, kas pērk šo elektroenerģiju, būtu aptuveni EUR 50 miljoni. Vācija apņēmas atkārtoti ieguldīt šo summu starpsavienojumos un Eiropas enerģijas projektos.

2.3. Ierobežota EEG piemaksa energoietilpīgiem uzņēmumiem

- (20) 2012. gada EEG likums nenosaka elektroenerģijas piegādātājiem pienākumu pārnest EEG piemaksu klientiem. Tomēr 2012. gada EEG likumā ir noteikts, kā elektroenerģijas piegādātājam ir jānorāda EEG piemaksa rēķinā par elektroenerģijas patēriņu, ja EEG piemaksa tiek pārnesta. Praksē visi elektroenerģijas piegādātāji pilnīgi pārnes EEG piemaksu.
- (21) 2012. gada EEG likuma 40. pants ierobežo piemaksu, kuru elektroenerģijas piegādātāji var pārnest energoietilpīgiem uzņēmumiem: pēc pieprasījuma *Bundesamt für Wirtschaft und Ausführungskontrolle* ("BAFA"), valsts iestāde, izdos administratīvu aktu, kas aizliedz elektroenerģijas piegādātājam pārnest visu EEG piemaksu galalietotājam, ja galalietotājs ir ražošanas uzņēmums ar lielu elektroenerģijas patēriņu⁽⁹⁾. Šo noteikumu sauc par "īpašu kompensācijas noteikumu" (*Besondere Ausgleichsregelung*, "BesAR").
- (22) 2012. gada EEG likuma 40. pantā noteikts, ka ierobežojuma mērķis ir samazināt elektroenerģijas izmaksas attiecīgajiem uzņēmumiem starptautiskas konkurētspējas saglabāšanai, ja tas ir saderīgs ar 2012. gada EEG likuma mērķiem un piemērotais ierobežojums joprojām ir saderīgs ar elektroenerģijas lietotāju interesēm kopumā.
- (23) 2012. gada EEG likuma 41. panta 1. punkts nosaka EEG piemaksas ierobežojumu šādos gadījumos:
- iepriekšējā finanšu gadā uzņēmumi no elektroenerģijas piegādātāja pirka un paši izmantoja elektroenerģiju vismaz 1 GWh apmērā;
 - iepriekšējā finanšu gadā uzņēmuma elektroenerģijas izmaksu attiecība pret bruto pievienoto vērtību bija vismaz 14 %;
 - iepriekšējā finanšu gadā EEG piemaksa tika pārnesta uzņēmumā;
 - uzņēmumā veikta sertificēta enerģijas revīzija (šis nosacījums neattiecas uz uzņēmumiem, kuru elektroenerģijas patēriņš ir mazāks par 10 GWh).
- (24) Vispārīgais 41. panta 3. punkta 1. kritērijs nosaka, ka attiecībā uz energoietilpīgiem uzņēmumiem EEG piemaksa pakāpeniski ir jāierobežo šādā veidā:
- patēriņš līdz 1 GWh: nav ierobežojuma – pilna EEG piemaksa;
 - patēriņš no 1 GWh līdz 10 GWh: 10 % no EEG piemaksas;
 - patēriņš no 10 GWh līdz 100 GWh: 1 % no EEG piemaksas;
 - patēriņš virs 100 GWh: 0,05 ct/kWh.
- (25) Ja energoietilpīgā uzņēmuma patēriņš pārsniedz 100 GWh un ja elektroenerģijas izmaksas veido vairāk nekā 20 % no bruto pievienotās vērtības, dažādās 24. apsvērumā norādītās robežvērtības nav piemērojamas un EEG piemaksa tiek ierobežota līdz 0,05 ct/kWh visam energoietilpīgā uzņēmuma elektroenerģijas patēriņam (41. panta 3. punkta 2. kritērijs).
- (26) BAFA lēmums ir saistošs ne tikai elektroenerģijas piegādātājam, bet arī PSO. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja BAFA ir pieņēmusi lēmumu, ka energoietilpīgajam uzņēmumam jāmaksā elektroenerģijas piegādātājam samazināta EEG piemaksa, tiek attiecīgi samazināta EEG piemaksa, ko energoietilpīgā uzņēmuma elektroenerģijas piegādātājs maksā PSO. Tas tiks ņemts vērā, kad PSO nosaka EEG piemaksu. Jebkuri strīdi par BAFA lēmumu ir risināmi administratīvajā tiesā, jo šis lēmums ir administratīvs akts. Tādēļ šie lēmumi tūlīt arī jāizpilda.

2.4. Pielāgošanās plāns

- (27) Lai EEG piemaksas samazinājums atbilstu 196. punktam un turpmākajiem punktiem Pamatnostādnēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam⁽¹⁰⁾ ("2014. gada pamatnostādnes"), Vācija iesniedza pielāgošanās plānu.

⁽⁹⁾ Ierobežojums ir attiecināts arī uz dzelzceļa uzņēmumiem. Šis ierobežojums nav analizēts šā lēmuma ietvaros. Komisija patur tiesības izvērtēt 2012. gada EEG likuma 42. pantu atsevišķā procedūrā.

⁽¹⁰⁾ OVC 200, 28.6.2014., 1. lpp.

- (28) Uzņēmumiem, kuri saņēma *BesAR* atvieglojumus, bet kuri maksāja mazāk, nekā tiem būtu jāmaksā saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļā (jo īpaši saskaņā ar atbilstības kritērijiem 185., 186. un 187. punktā un samērīguma kritērijiem 188. un 189. punktā), pielāgotā *EEG* piemaksa par 2013. gadu nedrīkst pārsniegt 125 % no piemaksas summas, kas faktiski samaksāta tajā gadā. Pielāgotā piemaksa, kas jāmaksā par 2014. gadu, nedrīkst pārsniegt 150 % no tās pašas bāzes vērtības, proti, piemaksas, kāda faktiski samaksāta 2013. gadā. Lai paātrinātu līdzekļu atgūšanas procedūru un ņemot vērā to, ka vēl nav pieejami patēriņa dati par attiecīgajiem gadiem visiem uzņēmumiem, kuriem piemērojama līdzekļu atgūšana, procedūras pirmajā posmā Vācija izmantos pieteikumos iesniegtos elektroenerģijas patēriņa datus, lai aprēķinātu provizorisku atgūstamo summu, kas jāatgūst nekavējoties, lai izpildītu *Deggendorf* prasību⁽¹¹⁾. Nākamajā posmā Vācija izmantos faktiskos patēriņa datus par attiecīgajiem gadiem, lai noteiktu galīgās atgūstamās summas, un veiks nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu līdzekļu atgūšanu vai atmaksu, pamatojoties uz šīm galīgajām summām.
- (29) No 2015. gada pielāgošanas mehānisms ir pārveidots. Saskaņā ar 2014. gada *EEG* likuma⁽¹²⁾ 103. panta 3. punktu *BAFA* ierobežos energoietilpīgo uzņēmumu maksāto *EEG* piemaksu laikā no 2015. līdz 2018. gadam tādā veidā, ka *EEG* piemaksa par noteiktu x gadu nedrīkstēs pārsniegt dubultu to *EEG* piemaksu, kas samaksāta finanšu gadā pirms piemērošanas gada ($x - 2$). Lai gan *EEG* piemaksa šādā pielāgošanas veidā katru gadu tiks palielināta, 2015. gadā maksājamā piemaksa tiks ierobežota līdz dubultai 2013. gada piemaksas vērtībai, un šis nosacījums attiecas arī uz turpmākajām piemaksām līdz 2018. gadam.

2.5. Pārredzamība, *EEG* konts un valsts uzraudzība

- (30) Federālajai tīklu aģentūrai (*Bundesnetzagentur*, "BNetzA") ir uzticēti vairāki kontroles, uzraudzības un īstenošanas uzdevumi.
- (31) *EEG* elektroenerģijas ražotāju, tīkla operatoru, PSO un elektroenerģijas piegādātāju pienākums ir nodrošināt, ka *EEG* sistēmas pareizai īstenošanai nepieciešamie dati ir savstarpēji pieejami. 2012. gada *EEG* likums precīzi nosaka, kāda informācija un kad gada laikā tā sistemātiski jāsniedz citiem operatoriem. Tīkla operatori, PSO un elektroenerģijas piegādātāji var pieprasīt, lai grāmatvedis veiktu datu revīziju.
- (32) 2012. gada *EEG* likums izveidoja strīdu risināšanas struktūrvienību, kuru atbalsta Federālā vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministrija un kuras uzdevums ir noskaidrot jautājumus un atrisināt strīdus starp *EEG* elektroenerģijas ražotājiem, tīkla operatoriem, PSO un elektroenerģijas piegādātājiem (*Clearingstelle*).
- (33) Turklāt saskaņā ar 2012. gada *EEG* likumu un īstenošanas dekrētiem (*AusglMechV* un *AusglMechAV*) tīkla operatoriem un PSO ir jāpublicē noteikti dati savās tīmekļa vietnēs (iepirktās *EEG* elektroenerģijas apjoms un cena). PSO ir jāglabā visi ar 2012. gada *EEG* likumu saistītie darījumi atsevišķi no pārējiem darījumiem. Tiem ir pienākums uzturēt atsevišķus finanšu kontus visām ar 2012. gada *EEG* likumu saistītajām finanšu plūsmām, turklāt visiem ar 2012. gada *EEG* likumu saistītajiem izdevumiem un ieņēmumiem jānodrošina atsevišķs bankas konts, kuru kopīgi pārvalda četri PSO (*AusglMechAV* 5. pants).
- (34) PSO pienākums ir kopīgā tīmekļa vietnē, ko sauc par "*EEG* kontu", publicēt kopējos mēneša ieņēmumus no *EEG* elektroenerģijas pārdošanas tūlītējā tirgū un no *EEG* piemaksas un kopējās izmaksas (kompensācija tīkla operatoriem un citas ar sistēmas pārvaldību saistītas izmaksas). Operatoru pienākums ir arī iepriekš publicēt prognozēto *EEG* piemaksu nākamajam gadam.
- (35) 2012. gada *EEG* likums nosaka, ka iekārtas ir jāreģistrē valsts iestādē. Reģistrācija būs nosacījums, lai iegūtu tiesības saņemt regulētos tarifus. Reģistrs vēl nav izveidots, taču jau ir ieviests atsevišķs pienākums reģistrēt saules enerģijas iekārtas un šķidrās biomasas iekārtas, lai saņemtu regulētos tarifus. *BNetzA* pārvalda saules enerģijas iekārtu reģistru, bet *Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung* pārvalda šķidrās biomasas iekārtu reģistru.
- (36) Tīkla operatoriem un PSO ir jānosūta *BNetzA* sīka informācija, ko tie saņem no iekārtu operatoriem (iekārtas atrašanās vieta, ražošanas jauda u. c.), tīkla līmenis (sadale vai pārvade), kurā iekārtas ir savienotas, kopējie un atsevišķie par iekārtām maksātie tarifi, elektroenerģijas piegādātājiem nosūtītie galīgie rēķini un dati, kas

⁽¹¹⁾ Spriedums lietā T-244/93 un T-486/93 *TWD Textilwerke Deggendorf*/Komisija, ECLI:EU:T:1995:160.

⁽¹²⁾ *Gesetz zur grundlegenden Reform des Erneuerbare-Energien-Gesetzes und zur Änderung weiterer Bestimmungen des Energiewirtschaftsrechts vom 21. Juli 2014*, *Bundesgesetzblatt*, 1 daļa, 1066. lpp.

nepieciešami šo sniegto datu precizitātes pārbaudei. Elektroenerģijas piegādātājiem ir pienākums paziņot BNetzA par klientiem piegādātās elektroenerģijas apjomu un galīgajiem pārskatiem. BNetzA ir arī tiesības veikt EEG elektroenerģijas iekārtu īpašnieku revīziju, lai uzraudzītu, kā tīkla operatori un PSO pilda savus pienākumus.

- (37) Turklāt PSO ir pienākums arī iesniegt BNetzA sīku informāciju par EEG piemaksas noteikšanu. Proti, tiem jāsniedz ar dažādiem ieņēmumu un izdevumu ierakstiem saistīti dati, kas izmantoti EEG piemaksas aprēķinam, *AusglMechV* 7. panta 2. punkts.
- (38) Tiem, kas saņem EEG piemaksas atvieglojumus, ir pienākums pēc pieprasījuma iesniegt Federālajai vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministrijai visu informāciju, kas nepieciešama, lai novērtētu, vai tiks sasniegti 40. pantā noteiktie mērķi.
- (39) BNetzA ir uzticēts pienākums nodrošināt, ka:
- PSO pārdoš tūlītējā tirgū elektroenerģiju, par kuru saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem (proti, *AusglMechV*) tiek maksāti regulētie tarifi,
 - PSO pareizi nosaka, piemēro un publicē EEG piemaksu,
 - PSO pareizi pieprasa no elektroenerģijas piegādātājiem EEG piemaksu,
 - tīkla operatori pareizi pieprasa no PSO regulēto tarifu un prēmiju maksājumus,
 - EEG piemaksa tiek samazināta tikai tiem elektroenerģijas piegādātājiem, kas atbilst 39. panta nosacījumiem.
- (40) Attiecībā uz EEG piemaksas noteikšanu BNetzA ir vairākas īstenošanas pilnvaras un uzdevumi, kas saistīti ar dažādiem izmaksu un ieņēmumu posteņiem, kurus PSO var iekļaut EEG piemaksas aprēķinā. Pirmkārt, BNetzA, vienojoties ar kompetentajām ministrijām⁽¹³⁾, var izstrādāt noteikumus, lai noteiktu tos posteņus, kas uzskatāmi par ienākumiem vai izdevumiem EEG piemaksas un piemērojamās procentu likmes noteikšanai. Uz šī pamata BNetzA sīkāk *AusglMechAV* paskaidro, kāda veida izmaksas varētu ņemt vērā. Otrkārt, BNetzA ir jāsaņem visi saistītie dati un dokumenti, kas attiecas uz EEG piemaksas aprēķinu. Treškārt, BNetzA var pieprasīt papildu informāciju, tostarp kontus (*AusglMechAV* 5. panta 3. punkts). Visbeidzot, PSO pienākums ir apliecināt atsevišķu izmaksu posteņu precizitāti un nepieciešamību, pirms tos var ņemt vērā EEG piemaksas aprēķinam (skatīt, piemēram, *AusglMechAV* 6. panta 2. punktu).
- (41) BNetzA ir tiesības sniegt PSO norādes un izveidot standarta veidlapas datiem, kas PSO ir tai jāsniedz.
- (42) BNetzA ir arī tiesības noteikt prasības, kas saskaņotas ar Federālo vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministriju un attiecas uz PSO īstenošanu EEG elektroenerģijas tirdzniecību tūlītējā tirgū, kā arī izstrādāt pasākumus iespējami vislabākajai elektroenerģijas tirdzniecībai. Tas panākts, izmantojot *AusglMechAV*.
- (43) BNetzA ir īstenošanas pilnvaras. BNetzA var, piemēram, izdot rīkojumus, ja PSO nenosaka EEG piemaksu saskaņā ar noteikumiem (skatīt 38. panta 5. kritēriju, 61. panta 1. punkta 2. kritēriju). BNetzA var noteikt arī EEG piemaksas līmeni. *AusglMechAV* 6. panta 3. punktā noteikts, ka starpība starp iekasētajām EEG piemaksas summām un BNetzA atļauto EEG piemaksas līmeni atbilstīgi BNetzA īstenojamam lēmumam saskaņā ar 2012. gada EEG likuma 61. panta 1. punkta 3. un 4. kritēriju veido arī ieņēmumus vai izdevumus *AusglMechV* 3. panta 3. un 4. punkta izpratnē. Atšķirībā no Vācijas apgalvotā tas apliecina, ka BNetzA var pieņemt īstenojamus lēmumus, lai veiktu piemaksas līmeņa korekciju. Tā juridiskais pamats ir *Energiewirtschaftsgesetz (EnWG)*⁽¹⁴⁾ 61. panta 1. un 2. punkts apvienojumā ar 65. pantu un turpmākajiem pantiem, kas nosaka, ka BNetzA var pieņemt saistošus lēmumus, kuri piemērojami privātiem operatoriem. BNetzA var piemērot arī naudas sodu (skatīt 2012. gada EEG likuma 62. panta 1. un 2. punktu).
- (44) Arī BNetzA ir jāpilda noteikti ziņošanas pienākumi un statistikas un vērtēšanas nolūkā ir jāiesniedz noteikti dati Federālajai vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministrijai un Federālajai ekonomikas un tehnoloģiju ministrijai.

⁽¹³⁾ Saskaņā ar *AusglMechV* 11. pantu BNetzA var ieviest noteikumus, kas saskaņoti ar Federālo vides, dabas aizsardzības un kodoldrošības ministriju (tagad Federālā vides, dabas aizsardzības, būvniecības un kodoldrošības ministrija) un Federālo ekonomikas un tehnoloģiju ministriju (tagad Federālā ekonomikas un enerģētikas ministrija).

⁽¹⁴⁾ *Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz – EnWG) vom 7. Juli 2005, Bundesgesetzblatt, I daļa, 1970., 3621. lpp., ar grozījumiem, kas izdarīti ar Gesetz vom 4. Oktober 2013 3. panta 4. punktu, Bundesgesetzblatt, I daļa, 3746. lpp.*

- (45) Federālās vides aģentūras (*Umweltbundesamt*, "UBA") pārziņā ir izcelsmes apliecinājumu reģistrs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/28/EK ⁽¹⁵⁾ 15. pantu. Proti, UBA ir atbildīga par izcelsmes apliecinājumu izdošanu, pārsūtīšanu un anulēšanu.

3. LĒMUMS SĀKT OFICIĀLU IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRU

- (46) Komisija 2013. gada 18. decembrī nolēma sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru, jo uzskatīja, ka 2012. gada EEG likums ietver valsts atbalstu EEG elektroenerģijas ražotājiem, elektroenerģijas piegādātājiem, kas izmanto *zaļās elektroenerģijas atvieglojumu*, un energoietilpīgiem uzņēmumiem, un pauda šaubas par šā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu.
- (47) Attiecībā uz valsts atbalsta esību Komisija sākotnēji secināja, ka 2012. gada EEG likums ietver selektīvu ekonomisko priekšrocību piemērošanu i) AER elektroenerģijas un no raktuvju gāzes ražotas elektroenerģijas ražotājiem, jo īpaši regulēto tarifu veidā; un ii) energoietilpīgiem lietotājiem – to EEG piemaksu samazinājuma veidā.
- (48) Turklāt Komisija sākotnēji arī secināja, ka šīs priekšrocības tika finansētas no valsts līdzekļiem, jo īpaši ņemot vērā, ka i) Vācijas likumdevējs, izrādījās, bija ieviesis īpašu nodevu, kas paredzēta EEG elektroenerģijas ražošanas atbalsta – EEG piemaksas – finansēšanai; ii) Vācijas likumdevējs un izpildvaras struktūrvienība iecēla PSO, lai tie kopīgi pārvaldītu šo piemaksu saskaņā ar 2012. gada EEG likumā un īstenošanas noteikumos iekļautajiem valsts noteikumiem; un iii) šī PSO īstenošanā līdzekļu pārvaldība tika cieši uzraudzīta.
- (49) Lai gan tika atzīts, ka atbalsts EEG elektroenerģijai ir saderīgs ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, Komisija izteica šaubas, vai EEG piemaksas samazinājumi varētu būt saderīgi, pamatojoties uz Līgumu, jo īpaši Līguma 107. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktu.
- (50) Visbeidzot, Komisija pauda šaubas, vai atbalsta EEG elektroenerģijai finansēšana saskaņā ar 2012. gada EEG likumu atbilst Līguma 30. un 110. pantam, ņemot vērā apstākli, ka, lai gan ieguvēji no EEG piemaksas bija vienīgi EEG elektroenerģijas ražotāji Vācijā, tā tika piemērota arī importētās EEG elektroenerģijas patēriņam, kuras ražotāji būtu tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar 2012. gada EEG likumu, ja atrastos Vācijā.

4. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

- (51) Ieinteresētās personas iesniedza savus apsvērumus par lēmumu par procedūras sākšanu un par 2014. gada pamatnostādņu piemērošanu šim lēmumam saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 248. punktu.
- (52) Lielākā daļa ieinteresēto personu apgalvoja, ka 2012. gada EEG likumu nevar uzskatīt par valsts atbalstu nedz saistībā ar EEG elektroenerģijas ražotājiem, nedz energoietilpīgiem uzņēmumiem. Šīs ieinteresētās personas pauž viedokli, ka Vācijas valsts vienkārši izveidojusi sistēmu, kuras pamatā ir (secīgi) maksājumi starp privātiem operatoriem, un šie operatori izmanto savus finanšu līdzekļus. Tas, ka šīs sistēmas pamatā ir valsts tiesību akti (2012. gada EEG likums un tā īstenošanas noteikumi) vai ka iesaistīti BNetzA, Bundesanstalt für Ernährung und Landwirtschaft, UBA un BAFA, kuru kompetence esot iespējami ierobežota, viņuprāt, nevar mainīt sistēmas privāto būtību. Šīs analīzes pamatā galvenokārt ir Tiesas spriedumi lietās *PreussenElektra* ⁽¹⁶⁾ un *Doux Élevage* ⁽¹⁷⁾. Ieinteresētās personas uzskata, ka gadījumā, ja vispār ir bijis kāds atbalsts, tas būtu atzīstams par esošu atbalstu, ņemot vērā Komisijas lēmumu par iepriekšējo Vācijas shēmu lietā NN 27/2000 ⁽¹⁸⁾.
- (53) Turklāt ieinteresētās personas apgalvo, ka EEG piemaksas samazinājumi ir saderīgi ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta b) vai c) apakšpunktu. Ieinteresētās personas skaidro, ka 2012. gada EEG likums īsteno divus mērķus – atbalstīt EEG elektroenerģijas ražošanas attīstību un saglabāt Vācijas un Savienības rūpniecības bāzi. Ieinteresētās personas arī apgalvo, ka jebkurš 2012. gada EEG likumā iekļautais atbalsts ir piemērots un samērīgs līdzeklis šo divu mērķu sasniegšanai. Jebkurā gadījumā tās uzskata, ka Komisija nedrīkst piemērot šai lietai 2014. gada pamatnostādnes, jo šāda piemērošana būtu ar atpakaļejošu spēku. Turklāt nebūtu piemērojama arī līdzekļu atgūšana, jo jāaizsargā atbalsta saņēmēju tiesiskā palāvēība, ka atbalsts bija likumīgi piešķirts.

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Spriedums lietā C-379/98 *PreussenElektra/Schleswig*, ECLI:EU:C:2001:160.

⁽¹⁷⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348.

⁽¹⁸⁾ OV C 164, 10.7.2002., 5. lpp.

- (54) Savukārt Vācijas Enerģijas patērētāju asociācija (*Bund der Energieverbraucher*), kas bija iesniegusi sākotnējo sūdzību Komisijai par 2012. gada EEG likumu, iebilda, ka EEG piemaksas samazinājumi patiešām veido valsts atbalstu energoietilpīgiem lietotājiem Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē un ka tiek nodarīts kaitējums tiem Vācijas uzņēmumiem un patērētājiem, kuriem jāmaksā augstāka EEG piemaksa bez līdzīgiem samazinājumiem. Turklāt asociācija uzskata, ka samazinājumi nav saderīgi, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Šādus iebildumus izteica arī vairāki Vācijas pilsoņi.
- (55) Ieinteresēto personu iesniegtie iebildumi sīkāk izklāstīti 7. iedaļā.

5. VĀCIJAS PIEZĪMES PAR LĒMUMU PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU UN TREŠO PERSONU PIEZĪMĒM

- (56) Vācija norāda, ka lielākā daļa ar 2012. gada EEG likumu izveidotās sistēmas dalībnieku ir privātas struktūrvienības, kas līdzīgas lietā *PreussenElektra* izskatītajām, un ka šie dalībnieki nav valsts pārvaldes daļa. Vienīgā valsts iesaiste ir tiesību akta pieņemšana un stingra tā īstenošanas kontrole. Iesaistītās valsts iestādes – BNetzA un BAFA – ir stingri ievērojušas savas ierobežotās funkcijas un nepārvalda nekādus līdzekļus. Kā Vācija norāda – šīm iestādēm nav rīcības brīvības. Turklāt Vācija piebilst, ka EEG piemaksu nenosaka valsts, bet tās pamatā ir tirgus mehānisms, ņemot vērā, ka tā ir atkarīga no ieņēmumiem, kas gūti no EEG elektroenerģijas pārdošanas tūlītējā tirgū. Visbeidzot, Vācija uzsver, ka 2012. gada EEG likums nenosaka, ka piegādātājiem ir jāpārnes piemaksa patērētājiem, un tas nozīmē, ka piemaksas pārņemšana ir elektroenerģijas piegādātāju cenu veidošanas politikas jautājums. Turklāt nevienam sistēmā iesaistītajam operatoram nav publiskās tiesībās noteiktu īpašu pilnvaru, un operatoriem ir jāvēršas civiltiesā, lai īstenotu savstarpējās maksājumu prasības.
- (57) Vācija izteica turpmāk minētos juridiskos argumentus, kas ir līdzīgi ieinteresēto personu iesniegtajiem, proti:
- selektīvu ekonomisku priekšrocību neesība, pamatojoties uz to, ka atbalsts EEG elektroenerģijai atbilst *Altmark* lietas sprieduma ⁽¹⁹⁾ kritērijiem un ka piemaksas samazinājumi energoietilpīgiem lietotājiem sasniedz vienīgi tādu summu, kas mazina Vācijas rūpniecības esošos trūkumus,
 - valsts resursu un valsts kontroles neesība, jo 2012. gada EEG likuma juridiskā un faktiskā situācija nav salīdzināma ar situācijām, kuras Tiesa izskatīja lietās *Essent* ⁽²⁰⁾ un *Vent de colère* ⁽²¹⁾,
 - tas, ka gadījumā, ja maksājumi veidotu valsts atbalstu, saskaņā ar 2012. gada EEG likumu veiktie maksājumi būtu uzskatāmi par esošu atbalstu Komisijas lēmuma par valsts atbalstu lietas NN 27/2000 izpratnē,
 - jebkura piešķirtā atbalsta saderība ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz 107. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktu,
 - Līguma 30. un 110. panta pārkāpuma neesība, jo importēto EEG elektroenerģiju nevar salīdzināt ar iekšzemē ražoto, jo īpaši ņemot vērā neseno nolēmumu lietā *Ålands Vindkraft* ⁽²²⁾.
- (58) Vācijas iebildumi ir izskatīti un sīkāk atspēkoti 7. iedaļā.

6. SAISTĪBAS, KO UZŅĒMUSIES VĀCIJA

- (59) Kā minēts iepriekš 19. apsvērumā, Vācija norādīja šādas saistības attiecībā uz EUR 50 miljonu atkārtotu ieguldīšanu starpsavienojumos un Eiropas enerģijas projektos:

“Attiecībā uz EEG 2012 varētu īstenot vispārīgu risinājumu gan saistībā ar *Grünstromprivileg*, gan 30./110. pantu. Risinājumu veidotu atkārtots ieguldījums starpsavienojumos vai līdzīgos Eiropas enerģijas projektos iespējamās diskriminācijas aplēstās summas apmērā. Atkārtotu ieguldījumu varētu veikt paralēli attiecīgā projekta attīstībai. Pamatojoties uz Vācijas norādītajiem datiem, atkārtoti ieguldījumi laikā no 2012. gada janvāra līdz 2014. gada jūlijam jāveic EUR 50 miljonu apmērā. Vācija vēlreiz norāda uz savām saistībām, aizstāvot savu juridisko nostāju (noraidot diskrimināciju).”

⁽¹⁹⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽²⁰⁾ Spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413.

⁽²¹⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851.

⁽²²⁾ Spriedums lietā C-573/12 *Ålands Vindkraft*, ECLI:EU:C:2014:2037.

- (60) Turklāt Vācija minēja turpmāk norādītās saistības attiecībā uz iepriekš 27. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos minēto pielāgošanās plānu:

“Atgūstamie līdzekļi [atgūstamā summa] konkrētajam uzņēmumam veidojas no starpības starp saistītajām EEG izmaksām, kuras nosaka saskaņā ar Pamatnostādņem par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (“2014. gada pamatnostādnes”), un EEG izmaksām, kuras nosaka saskaņā ar 2012. gada EEG likumu. Šajā saistībā 2012. gada EEG likuma pielāgošanās plānā, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņem, ir noteikts veicamā maksājuma maksimālais apmērs 125 % (par 2013. gadu) un 150 % (par 2014. gadu) no maksājuma, kas veikts par 2013. gadu. Negatīvas atgūstamās summas netiek ņemtas vērā.”

7. ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS

7.1. Valsts atbalsta esība Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē

- (61) Līguma 107. panta 1. punktā teikts: “Ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.”
- (62) Lai noteiktu, vai pasākums veido valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, Komisijai ir jāpiemēro šādi kritēriji: pasākumam ir jābūt attiecinātam uz valsti un jāietver valsts līdzekļi, tam ir jārada priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktām nozarēm, kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

7.1.1. Tādu selektīvu priekšrocību esība, kas ietekmē tirdzniecību un konkurenci

- (63) Komisija lēmumā par procedūras sākšanu secināja, ka 2012. gada EEG likums ietver divus tirdzniecību un konkurenci ietekmējošus selektīvu priekšrocību veidus.
- (64) Pirmā priekšrocība tika piešķirta EEG elektroenerģijas ražotājiem. Patiesi, Komisija konstatēja, ka regulētie tarifi un prēmijas garantēja EEG elektroenerģijas ražotājiem tādu cenu par saražoto elektroenerģiju, kas pārsniedza tirgus cenu. Tas pats attiecās uz EEG elektroenerģijas tiešo tirdzniecību, kā rezultātā tika iegūtas tiesības samazināt EEG piemaksu saskaņā ar 2012. gada EEG likuma 39. pantu, jo šā panta noteikums ļāva EEG elektroenerģijas ražotājiem iegūt par saražoto elektroenerģiju cenu, kas pārsniedza tirgus cenu. Pasākums bija selektīvs, jo atvieglojumus guva vienīgi EEG elektroenerģijas ražotāji. Turklāt elektroenerģijas tirgus tika liberalizēts un elektroenerģijas ražotāji darbojās tajās nozarēs, kurās notika tirdzniecība starp dalībvalstīm (lēmuma par procedūras sākšanu 76. apsvēruma).
- (65) Otru priekšrocību veidoja EEG piemaksas samazinājums noteiktiem energoietilpīgiem uzņēmumiem saskaņā ar BesAR. Komisija secināja, ka energoietilpīgie uzņēmumi ražošanas nozarē baudīja priekšrocības, jo to EEG piemaksa bija ierobežota. 2012. gada EEG likuma 40. un 41. pants atbrīvoja tos no sloga, kāds tiem būtu citā gadījumā. Patiesi, ierobežojums neļāva PSO un elektroenerģijas piegādātājiem atgūt no energoietilpīgajiem uzņēmumiem papildu izmaksas par EEG elektroenerģijas atbalstu. Pasākums tika uzskatīts par selektīvu arī tādēļ, ka tikai energoietilpīgie uzņēmumi ražošanas nozarē varēja saņemt šos atvieglojumus. Visbeidzot, pasākums varēja radīt konkurences izkropļojumus un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, jo atbalsta saņēmēji bija energoietilpīgu preču ražotāji (piemēram, melno un krāsaino metālu ražotāji, papīra un ķīmiskās rūpniecības pārstāvji, cementa ražotāji) un darbojās nozarēs, kurās notika tirdzniecība starp dalībvalstīm (lēmuma par procedūras sākšanu 77.–80. apsvēruma).
- (66) Vācija uzskata, ka turpmāk norādīto iemeslu dēļ ekonomisku priekšrocību nav nedz EEG elektroenerģijas ražotājiem, nedz energoietilpīgiem uzņēmumiem, kas gūst priekšrocības no BesAR.
- a) Vācija apgalvo, ka EEG elektroenerģijas ražotāji nesaņem nekādas ekonomiskas priekšrocības EEG piemaksas rezultātā, pat ja to uzskatītu par valsts atbalstu, ņemot vērā to, ka regulētie tarifi, par kuriem tiem tiek atlīdzināts, nav atkarīgi no EEG piemaksas. EEG piemaksa vienkārši kompensē PSO radušos zaudējumus. Turklāt EEG elektroenerģijas ražotāju kompensācija uzskatāma par atbilstošu nolēmuma *Altmark* lietā⁽²³⁾ kritērijiem.

⁽²³⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415, 87.–93. punkts. *Altmark* kritēriju Tiesa noteica, lai noskaidrotu, kādos apstākļos valsts iestādes nodrošināta kompensācija par vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (“VTNP”) atbilst valsts atbalstam saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu.

- b) Attiecībā uz energoietilpīgiem uzņēmumiem Vācija iebilst, ka *BesAR* nepiešķir ekonomiskas priekšrocības, bet gan kompensē šiem uzņēmumiem neizdevīgos konkurences apstākļus salīdzinājumā ar konkurentiem citās dalībvalstīs (kuriem ir zemākas AER finansēšanas izmaksas) ⁽²⁴⁾ un trešās valstīs (kuriem lielākoties netiek piemēroti salīdzināmi slogi).
- (67) Dažas ieinteresētās personas apstrīdēja secinājumu, ka samazinātā *EEG* piemaksa veido ekonomisko priekšrocību, kas var radīt konkurences izkropļojumus. Tās apgalvoja pretējo – šis pasākums Savienībā atjauno līdzvērtīgus konkurences apstākļus, ņemot vērā, ka Vācijā rūpniecības elektroenerģijas izmaksas ir augstākas nekā citās valstīs. Turklāt dažas ieinteresētās personas piebilda, ka atbalsta saņēmējiem, kuri patērē vairāk nekā 10 GWh gadā, rodas ar obligātajām energoefektivitātes revīzijām saistītas finanšu izmaksas.
- (68) Vācija un ieinteresētās personas arī apstrīdēja secinājumu, ka ekonomiskās priekšrocības ir selektīvas un var ietekmēt konkurenci un tirdzniecību, – lielā mērā tādēļ, ka *BesAR*, viņuprāt, attiecas uz visiem rūpniecības nozares uzņēmumiem un jebkura lieluma uzņēmumu. Dažas ieinteresētās personas iebilst, ka piemaksas samazinājumi nav selektīvi, jo atbalsta saņēmēji nav salīdzināmā situācijā ar citiem uzņēmumiem, ņemot vērā, ka galvenais atbilstības kritērijs ir elektroietilpība un elektroenerģijas patēriņš un ka energoietilpīgiem uzņēmumiem ir daudz lielāki *EEG* piemaksas draudi nekā citiem uzņēmumiem. Šīs personas arī uzskata, ka pat gadījumā, ja samazinātās piemaksas *prima facie* būtu selektīvas, tās atbilstu *EEG* elektroenerģijas atbalsta sistēmas būtībai un loģikai: bez samazinājumiem *EEG* elektroenerģijas atbalstu nevarētu finansēt, jo energoietilpīgie uzņēmumi pārceltos ārpus Vācijas.
- (69) Vācijas un ieinteresēto personu iesniegtie argumenti ir nepārliciecināmi.

7.1.1.1. Līdzvērtīgi konkurences apstākļi starp uzņēmumiem dažādās dalībvalstīs

- (70) Pirmkārt, tas, ka uzņēmumiem tiek kompensētas jau radušās izmaksas vai veiktie maksājumi, principā neizslēdz ekonomiskās priekšrocības esību ⁽²⁵⁾. Priekšrocības pastāvēšanu nevar izslēgt tas vien, ka konkurējošie uzņēmumi citās dalībvalstīs ir izdevīgākā situācijā ⁽²⁶⁾, jo priekšrocības jēdziena pamatā ir uzņēmuma finansiālā stāvokļa analīze paša uzņēmuma tiesiskajā un faktiskajā kontekstā ar konkrēto pasākumu un bez tā. Taču, ja ņem vērā nodokļus un nodevas, elektroenerģijas cenas rūpniecības patērētājiem Vācijā vidēji ir zemākas nekā citās dalībvalstīs.
- (71) Vispārējā tiesa nesen atkārtoti apstiprināja principu, ka priekšrocību esība ir jāvērtē neatkarīgi no līdzvērtīgiem konkurences apstākļiem citās dalībvalstīs ⁽²⁷⁾. Vispārējā tiesa atzina, ka preferenciālā tarifa pati būtība, proti, tas, ka *Alcoa Trasformazioni* saņēma atlīdzību par starpību starp *ENEL* pieprasītajām elektroenerģijas cenām un tarifu, kādu noteica 1995. gada dekrēts, ir pietiekama, lai secinātu, ka attiecīgais uzņēmums nesedza visas izmaksas, kas tam normālos apstākļos būtu jāsedz no sava budžeta ⁽²⁸⁾. Turklāt Vispārējā tiesa arī secināja, ka priekšrocību esību jau pierāda vienkāršs cenu diferencēšanas mehānisma apraksts, proti, tas ir kompensācijas mehānisms, kura mērķis ir atļaut uzņēmumam nemaksāt daļu no cenas par elektroenerģiju, kas nepieciešama tādu preču ražošanai, kuras pārdod Savienības teritorijā ⁽²⁹⁾. Turklāt Vispārējā tiesa atkārtoti norādīja ⁽³⁰⁾ uz principu, ka valsts atbalsts ir jāvērtē atsevišķi, ņemot vērā tā mērķus, piemēram, nepilnīgas konkurences novēršanu kādā noteiktā tirgū.
- (72) Līdzīgi *EEG* piemaksas samazinājumi, kas pieskriti saskaņā ar *BesAR*, uzlabo atbalsta saņēmēju finansiālo stāvokli, radot tiem izmaksu sloga atvieglojumu, kāds būtu jāsedz normālos apstākļos. Patiesi, ja nebūtu *BesAR* un *Bafa* lēmuma, šiem patērētājiem būtu jāmaksā pilna *EEG* piemaksa – tāpat kā citiem elektroenerģijas patērētājiem. Vācija ir uzsvērusi piemaksu samazinājumu nepieciešamību, lai nodrošinātu atbalsta saņēmējiem konkurētspēju salīdzinājumā ar energoietilpīgiem uzņēmumiem citās dalībvalstīs un trešās valstīs. Tādējādi Vācija netieši atzīst, ka atbalsta saņēmējiem tiek piemērota ekonomiski labvēlīga attieksme.

⁽²⁴⁾ Pamatojot šo iebildumu, Vācija citē Eiropas Enerģijas regulatoru padomes (*CEER*) 2013. gada 25. jūnija ziņojumu *Status Review of Renewable and Energy Efficiency Support Schemes in Europe* (jo īpaši 18.–20. lpp. ietvertās tabulas).

⁽²⁵⁾ Spriedums lietā C-387/92 *Banco Exterior de España*, ECLI:EU:C:1994:100, 13. punkts; spriedums lietā C-156/98 Vācija/Komisija, ECLI:EU:C:2000:467, 25. punkts; spriedums lietā C-6/97 Itālija/Komisija, ECLI:EU:C:1999:251, 15. punkts; spriedums lietā C-172/03 *Heiser*, ECLI:EU:C:2005:130, 36. punkts; spriedums lietā C-126/01 *GEMO SA*, ECLI:EU:C:2003:622, 28.–31. punkts par atkritumu bezmaksas savākšanu un iznīcināšanu.

⁽²⁶⁾ Spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, ECLI:EU:C:1974:71, 17. punkts. Skatīt arī spriedumu lietā T-55/99 *CETM*/Komisija, ECLI:EU:T:2000:223, 85. punkts.

⁽²⁷⁾ Spriedums lietā T-177/10 *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:897, 82.–85. punkts.

⁽²⁸⁾ Spriedums lietā T-177/10 *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:897, 82. punkts.

⁽²⁹⁾ Spriedums lietā T-177/10 *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:897, 84. punkts.

⁽³⁰⁾ Spriedums lietā T-177/10 *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:897, 85. punkts.

7.1.1.2. Selektivitāte

- (73) Attiecībā uz apgalvojumiem, ka *BesAR* nenosaka selektivitāti, jāatceras, ka “ne atbalsta saņēmēju uzņēmumu lielais skaits, ne to nozaru dažādība un nozīme, kurās darbojas šie uzņēmumi, nav iemesls secinājumiem, ka valsts iniciatīva ir vispārīgs ekonomikas politikas pasākums”⁽³¹⁾, ja citas nozares, piemēram, pakalpojumi, ir izslēgtas no atbalsta saņēmēju loka. Minētais attiecināms uz šo gadījumu, jo tikai rūpniecības nozare saņem atbalsta piedāvātos atvieglojumus (Komisijai pat nav jāanalizē citi selektivitātes iemesli). Tādēļ *EEG* piemaksas samazinājumi neattiecas uz tādiem uzņēmumiem, kuri ir salīdzināmā situācijā ar atbalsta saņēmējiem. Turklāt dažādie *EEG* piemaksas samazinājumi atkarībā no patēriņa veicina vienā juridiskā un faktiskā stāvoklī esošu uzņēmumu diferencēšanu energoietilpīgos lietotājos un pēc būtības ir selektīvi.
- (74) Attiecībā uz argumentu, ka *BesAR* kompetenci un diferencēšanu pamato sistēmas būtība un vispārīgā struktūra, jāatceras, ka “pasākumu, ar kuru tiek izdarīta atkāpe no vispārējās nodokļu sistēmas, var pamatot ar nodokļu sistēmas raksturu vai struktūru, ja attiecīgā dalībvalsts var pierādīt, ka šis pasākums tieši izriet no tās nodokļu sistēmai pamatā esošajiem vai vadošajiem principiem. Šajā ziņā ir jānoskaidro mērķi, kas ir izvirzīti īpašajai nodokļu sistēmai un kas nav daļa no tās, no vienas puses, un mehānismi, kas ir ietverti pašā nodokļu sistēmā un kas ir nepieciešami, lai sasniegtu šos mērķus, no otras puses”⁽³²⁾. Tomēr ne vides aizsardzība, ne nozares konkurētspējas saglabāšana nevar būt piemaksu sistēmai raksturīgi pamata vai vadošie principi. Tieši pretēji – tie ir ar šo sistēmu saistīti ārēji mērķi. Kā norādīts citās lietās iepriekš⁽³³⁾, vides aizsardzības mērķis izskatāmajā lietā nevar mainīt atzinumu, ka *EEG* piemaksas samazinājumi veido valsts atbalstu. Pirmkārt, konkurētspējas saglabāšana pat nav norādīta starp likuma mērķiem 2012. gada *EEG* likuma 1. pantā. Tieši pretēji – 40. panta otrajā teikumā faktiski norādīts, ka konkurētspējas saglabāšana ir pakļauta nosacījumam, ka šāda rīcība neapdraud 2012. gada *EEG* likuma 1. pantā noteiktos mērķus.

7.1.1.3. *EEG* piemaksas radītās priekšrocības; *Altmark* judikatūra

- (75) Attiecībā uz Vācijas iebildumu, ka *AER* piemaksa pati par sevi neveido priekšrocību *EEG* elektroenerģijas ražotājiem, Komisija uzskata, ka atbalsta pasākumi uzlabo *EEG* elektroenerģijas ražotāju finansiālo stāvokli salīdzinājumā ar to, kāds tas būtu, ja šie ražotāji pelnītu, pārdodot savu elektroenerģiju par tirgus cenu. *EEG* piemaksa palīdz finansēt šos atbalsta pasākumus. Pretēji Vācijas apgalvojumam – tas, ka *EEG* piemaksas līmenis var vai nevar ietekmēt regulētos tarifus, nav izmantojams, lai noteiktu, vai šie tarifi veido ekonomisku priekšrocību.
- (76) Vācija apgalvo, ka atbalsts *EEG* elektroenerģijas ražotājiem ir atbilstoša kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi *Altmark* lietas izpratnē.
- (77) *Altmark* lietā Tiesa lēma, ka uz valsts atbalstu neattiecas Līguma 107. panta 1. punkts, ja veiktais pasākums ir uzskatāms “par kompensāciju, ko uzņēmums saņem, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, jo šis uzņēmums faktiski finanšu labumu negūst [neguva] un tādējādi pasākums nerada [neradīja] tam labvēlīgāku pozīciju konkurencē kā uzņēmumiem, kas konkurē ar šo uzņēmumu”⁽³⁴⁾.
- (78) Tomēr šim atzinumam piemērojami četri nosacījumi⁽³⁵⁾:
- “Pirmkārt, saņēmējuzņēmumam faktiski ir jābūt uzliktām sabiedrisko pakalpojumu pildīšanas saistībām un šīm saistībām jābūt skaidri definētām.”
 - “Otrkārt, lai izvairītos no ekonomisko priekšrocību piešķiršanas saņēmējuzņēmumam salīdzinājumā ar konkurējošajiem uzņēmumiem, kompensāciju aprēķināšanas parametriem jābūt iepriekš objektīvi un caurredzami [pārredzami] noteiktiem.”

⁽³¹⁾ Spriedums lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline*, ECLI:EU:C:2001:598, 48. punkts.

⁽³²⁾ Spriedums apvienotajās lietās no C-78/08 līdz C-80/08 *Paint Graphos*, ECLI:EU:C:2011:550, 69. punkts.

⁽³³⁾ Spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, ECLI:EU:C:1999:311, 38. punkts un turpmākie punkti; spriedums lietā C-172/03 *Heiser*, ECLI:EU:C:2005:130; spriedums lietā C-487/06 P *British Aggregates Association*/Komisija, ECLI:EU:C:2008:757, 86.–92. punkts; spriedums lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline*, ECLI:EU:C:2001:598, 43., 52. punkts un turpmākie punkti.

⁽³⁴⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415, 87. punkts.

⁽³⁵⁾ Spriedums lietā C-280/00 *Altmark Trans*, ECLI:EU:C:2003:415, 89.–93. punkts.

- c) "Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt summu, kas nepieciešama, lai nosegtu visus vai daļu izdevumu, kas radušies, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un saprātīgu peļņu saistībā ar šo saistību izpildi."
- d) "Ceturtkārt, ja uzņēmums sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām konkrētajā gadījumā nav izvēlēts sabiedrisko iepirkumu procedūras rezultātā, kas ļautu izvēlēties pretendentu, kurš spēj šos pakalpojumus piedāvāt par sabiedrībai viszemāko cenu, kompensācijas apjoms nosakāms, pamatojoties uz to izdevumu analīzi, kādi, pildot šīs saistības, rastos tipiskam uzņēmumam, kas ir labi vadīts un adekvāti nodrošināts ar transporta līdzekļiem, lai spētu izpildīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un paredzot saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi."
- (79) Vācija iebilst, ka atbalsts AER ražotājiem atbilst pirmajam nosacījumam, jo ietver vispārēju interešu mērķi, kas noteikts 3. panta 1. punktā Direktīvā 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu. Turklāt Vācija uzskata, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK ⁽³⁶⁾ 3. panta 2. punktā norādīts, ka atjaunojamo energoresursu veicināšana var būt elektroenerģijas nozarē darbojošos uzņēmumu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību priekšmets.
- (80) Vācija uzskata, ka ir izpildīts arī otrais *Altmark* kritērijs. Proti, Vācija norāda, ka EEG elektroenerģijas ražotāju kompensācijas parametri objektīvi un pārredzami ir noteikti iepriekš 2012. gada EEG likumā.
- (81) Vācija uzskata, ka arī trešais kritērijs atzīstams par izpildītu, jo Komisija lēmumā par procedūras sākšanu secināja, ka EEG elektroenerģijas ražotāji netiks pārmērīgi kompensēti.
- (82) Visbeidzot, Vācija apgalvo, ka atbalsta līmenis EEG elektroenerģijas ražotājiem ir noteikts, pamatojoties uz to izmaksu analīzi, kādas tipiskam, labi vadītam un nodrošinātam uzņēmumam rastos saistību izpildes gaitā. Šajā saistībā Vācija atsaucas uz Komisijas secinājumu lēmuma par procedūras sākšanu atbilstības novērtējumā, ka atbalsta pasākumiem EEG elektroenerģijas ražotājiem ir stimulējoša ietekme un tie ir samērīgi. Abi fakti varētu apliecināt, ka regulēto tarifu atbalsta saņēmēji ir labi pārvaldīti.
- (83) Komisija šos argumentus uzskata par nepārliecinošiem.
- (84) *Altmark* pirmais kritērijs nosaka, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam jābūt uzticētām sabiedriskā pakalpojuma saistībām.
- (85) Saskaņā ar 2012. gada EEG likumu ražotājiem nav pienākuma ražot, bet tie reaģē uz Vācijas valsts nodrošināto ekonomisko stimulu.
- (86) Tādēļ Komisija secina, ka *Altmark* pirmais kritērijs nav izpildīts.
- (87) Tā kā *Altmark* kritēriji ir kumulatīvi, Komisija, nepārbaudot, vai konstatējama atbilstība otrajam, trešajam un ceturtajam kritērijam, secina, ka nav pieņemams Vācijas apgalvojums, ka regulētie tarifi AER ražotājiem veido atbilstīgu kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi *Altmark* lietas izpratnē.

7.1.1.4. *Van der Kooy, Danske Busvognmænd* un *Hotel Cipriani*

- (88) Attiecībā uz EEG piemaksu samazinājumiem saskaņā ar *BesAR* Vācija un dažas ieinteresētās personas citēja Tiesas spriedumu lietā *Van der Kooy* un Vispārējās tiesas spriedumus lietā *Danske Busvognmænd* un *Hotel Cipriani*, apgalvojot, ka piemaksas samazinājumi neveido ekonomisku priekšrocību ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

⁽³⁷⁾ Spriedums apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Kwekerij Gebroeders van der Kooy* u. c., ECLI:EU:C:1988:38; spriedums lietā T-157/01 *Danske Busvognmænd*/Komisija, ECLI:EU:T:2004:76; spriedums apvienotajās lietās T-254/00, T-270/00 un T-277/00 *Hotel Cipriani* u. c./Komisija, ECLI:EU:T:2008:537.

- (89) Lietā *Van der Kooy* Tiesa atzina, ka preferenciālais tarifs par dabas gāzi, kas piešķirts uzņēmumiem, kuri saistīti ar siltumnīcu dārzkopību, neveidotu atbalstu, ja tas būtu "attiecīgajā tirgū objektīvi pamatots ar ekonomiskiem iemesliem, piemēram, vajadzību pretoties citu tādu enerģijas avotu konkurencei tajā pašā tirgū, kuru cena ir konkurētspējīga" ⁽³⁸⁾. Tomēr pretēji Vācijas un citu ieinteresēto personu apgalvojumiem izskatāmais jautājums, kā norādīja Tiesa, bija konkurence tajā pašā tirgū starp dažādām degvielām un tas, kā šādas degvielas pārdodošs uzņēmums var attiecīgi noteikt tarifus, t. i., privātā ieguldītāja testa piemērošana tirgus ekonomikā. Jautājums bija par to, vai siltumnīcu dārzkopībā iesaistītie uzņēmumi pārietu uz ogļu izmantošanu gāzes augstāku cenu dēļ un vai preferenciālie tarifi tādējādi varētu veidot gāzes uzņēmuma racionālu ekonomisku rīcību. Šajā konkrētajā lietā nav norāžu, ka Vācija rīkojās kā privāts ieguldītājs, un Vācija patiesībā nekad nav apgalvojusi, ka energoietilpīgiem uzņēmumiem piemērotie EEG piemaksas samazinājumi uzskatāmi par privātā ieguldītāja testam atbilstošiem.
- (90) Turklāt Tiesa ir anulējusi *obiter dicta* Vispārējās tiesas nolēmumus lietās *Danske Busvognmænd* ⁽³⁹⁾ un *Hotel Cipriani* ⁽⁴⁰⁾ un jaunākos Vispārējās tiesas nolēmumus. Lietā *Comitato "Venezia vuole vivere"* ⁽⁴¹⁾ Tiesa paskaidroja, ka pasākums atzīstams par priekšrocību neveidojošu tikai tādā gadījumā, ja valsts pasākums ir kompensācija par tādu uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem, kuri piedāvā attiecīgos pakalpojumus sabiedrības interesēs kopumā, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ja šiem uzņēmumiem netiek radītas reālas finansiālas priekšrocības un ja pasākumam nav tādas ietekmes, kas izvirza šos uzņēmumus labvēlīgākā konkurences stāvoklī salīdzinājumā ar konkurējošiem uzņēmumiem ⁽⁴²⁾. Tiesa piebilda, ka apstākļi, ka kāda no dalībvalstīm meklē iespējas, piemērojot vienpusējus pasākumus, tuvināt vienā ekonomikas nozarē valdošos konkurences apstākļus citās dalībvalstīs pastāvošajiem, nevar izslēgt konkrēto pasākumu atbalsta iezīmes ⁽⁴³⁾. Turklāt pasākumi, kas paredzēti, lai kompensētu konkrētā dalībvalsts reģionā esošu uzņēmumu iespējami neizdevīgo stāvokli, var veidot selektīvas priekšrocības ⁽⁴⁴⁾.
- (91) Līdzīgi Vispārējā tiesa secināja, ka judikatūra lietā *Danske Busvognmænd* nav piemērojama, kad valsts atvieglo maksājumus, kurus parasti sedz no uzņēmuma budžeta. Vispārējā tiesa atkārtoti norādīja uz principu, ka kompensācijas apjoms konkurences trūkumu novēršanai nemazina valsts atbalsta iezīmes Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē ⁽⁴⁵⁾.
- (92) Vēlāk spriedumā Vispārējā tiesa atzina, ka noteiktu maksājumu samazināšana uzņēmumiem, lai kompensētu neizdevīgus konkurences apstākļus, nav pietiekams mērķis, lai šādas priekšrocības neietvertu atbalsta iezīmes Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Tādēļ pasākums, kas paredzēts strukturālo trūkumu kompensēšanai, ir iekļaujams valsts atbalsta klasifikācijā, ja vien nav izpildīti *Altmark* ⁽⁴⁶⁾ kritēriji.
- (93) Tādēļ nevar piekrist Vācijas un atsevišķu ieinteresēto personu izvirzītajiem argumentiem.
- (94) Komisija secina, ka pasākums ietver selektīvas priekšrocības EEG elektroenerģijas ražotājiem un var ietekmēt konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm.

7.1.2. Attiecināmība

- (95) Komisija lēmumā par procedūras sākšanu norādīja, ka priekšrocības attiecināmas uz Vācijas valsti, jo regulētie tarifi un prēmijas, EEG piemaksa un šīs piemaksas ierobežojumi izrietēja no valsts tiesību aktiem un īstenošanas dekrētiem un piemaksas ierobežojumi tika ieviesti tikai pēc tam, kad valsts iestāde BAFA pārbaudīja, vai ievēroti juridiskie nosacījumi.
- (96) Vācija un trešās personas ir apstrīdējušas attiecināmību, pamatojoties uz to, ka valsts tikai ievieša tiesību aktu un tīkla operatori rīkojas pēc saviem ieskatiem.

⁽³⁸⁾ Spriedums apvienotajās lietās 67/85, 68/85 un 70/85 *Kwekerij Gebroeders van der Kooy* u. c., ECLI:EU:C:1988:38, 30. punkts.

⁽³⁹⁾ Spriedums lietā T-157/01 *Danske Busvognmænd*/Komisija, ECLI:EU:T:2004:76, 57. punkts.

⁽⁴⁰⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-254/00, T-270/00 un T-277/00 *Hotel Cipriani* u. c./Komisija, ECLI:EU:T:2008:537, 185. punkts.

⁽⁴¹⁾ Spriedums lietā C-71/09 P *Comitato "Venezia vuole vivere"* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2011:368.

⁽⁴²⁾ Spriedums lietā C-71/09 P *Comitato "Venezia vuole vivere"* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2011:368, 92. punkts.

⁽⁴³⁾ Spriedums lietā C-71/09 P *Comitato "Venezia vuole vivere"* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2011:368, 95. punkts.

⁽⁴⁴⁾ Spriedums lietā C-71/09 P *Comitato "Venezia vuole vivere"* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2011:368, 96. punkts.

⁽⁴⁵⁾ Spriedums lietā T-295/12 *Vācija*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:675, 144. punkts; spriedums lietā T-309/12 *Zweckverband Tierkörperbeseitigung*/Komisija, ECLI:EU:T:2014:676, 261. punkts.

⁽⁴⁶⁾ Spriedums lietā T-226/09 *British Telecommunications* u. c./Komisija, ECLI:EU:T:2013:466, 71. punkts.

- (97) Jautājumā par attiecināmību, iespējams, nepieciešams rūpīgs novērtējums, ņemot vērā tikai valstij piederošu uzņēmumu rīcību. Tomēr nav šaubu par to, ka valsts pārvaldes un likumdevēja rīcība vienmēr ir attiecināma uz valsti ⁽⁴⁷⁾.

7.1.3. Valsts līdzekļu esība

- (98) Attiecībā uz atbalstu EEG elektroenerģijas ražotājiem Komisija sākotnēji lēmumā par procedūras sākšanu secināja, ka saskaņā ar 2012. gada EEG likumu valsts iecēla PSO, lai tie pārvaldītu EEG piemaksu, un ka ieņēmumi no EEG piemaksas veidoja valsts līdzekļus (138. apsvērums).
- (99) Valsts ne tikai noteica, kam ir jāpiešķir priekšrocības, kādi ir atbilstības kritēriji un kāds ir atbalsta līmenis, bet arī nodrošināja finanšu līdzekļus EEG elektroenerģijas atbalsta izmaksu segšanai. Pretstatā lietā *Doux Élevage* ⁽⁴⁸⁾ konstatētajam EEG piemaksu veido un piemēro likumdevēja vara, proti, valsts, un tā nav tikai PSO privāta iniciatīva, kuru valsts nosaka kā obligātu, lai novērstu parazitismu. Valsts ir noteikusi šādas piemaksas nolūku un mērķi: tā finansē valsts izstrādāto atbalsta politiku un nav PSO lēmuma rezultātā veikta darbība. PSO nevar patvaļīgi noteikt piemaksu pēc savas vēlmes, un tiek stingri uzraudzīts, kā operatori aprēķina, piemēro un pārvalda piemaksu. Valsts uzrauga arī to, kā operatori pārdod EEG elektroenerģiju. EEG piemaksas izveides noteikumi paredz, ka piemaksa nodrošina pietiekamu finansiālu segumu maksājumiem par EEG elektroenerģijas atbalstu, kā arī izmaksām, kas veidojas sistēmas pārvaldības rezultātā. Noteikumi neaizliedz papildu ieņēmumu gūšanu, izņemot izmaksu segšanu. PSO nevar izmantot EEG piemaksu, lai finansētu jebkādu citu darbību, un finanšu plūsmām ir jānodrošina atsevišķi konti (lēmuma par procedūras sākšanu 137. apsvērums).
- (100) Saskaņā ar Tiesas judikatūru abas priekšrocības, kuras tieši piešķir valsts un valsts izraudzīta vai izveidota valsts vai privāta struktūrvienība, ir ietvertas valsts līdzekļu jēdzienā Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē ⁽⁴⁹⁾. Tādēļ tikai apstākļi, ka priekšrocību nefinansē tieši no valsts budžeta, nav pietiekams, lai izslēgtu valsts līdzekļu iesaistes iespēju ⁽⁵⁰⁾. Turklāt līdzekļu sākotnējais privātums neliedz tos atzīt par valsts līdzekļiem Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē ⁽⁵¹⁾. Tas, ka līdzekļi kādā laikā nav valsts īpašums, neizslēdz iespēju, ka tie veido valsts līdzekļus, ja ir valsts kontrolē ⁽⁵²⁾ (skatīt lēmuma par procedūras sākšanu 82., 83. un 84. apsvērums).
- (101) Tādējādi Tiesa vairākās lietās atzina, ka privāto operatoru iekasētās iemaksas var veidot valsts atbalstu, jo attiecīgā struktūrvienība ir īpaši veidota vai dibināta, lai pārvaldītu šīs iemaksas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ⁽⁵³⁾ (skatīt lēmuma par procedūras sākšanu 85.–89. apsvērums). Patiesi – tā kā “attiecīgie līdzekļi tiek finansēti no valsts tiesību aktos noteiktajām obligātajām iemaksām un tā kā šī lieta parāda, ka līdzekļi tiek pārvaldīti un iedalīti saskaņā ar attiecīgo tiesību aktu noteikumiem, attiecīgie līdzekļi uzskatāmi par valsts līdzekļiem [107. panta] izpratnē, pat ja tos nepārvalda valsts iestādes” ⁽⁵⁴⁾.
- (102) Tādēļ Komisija lēmumā par procedūras sākšanu, atsaucoties uz Vispārējās tiesas konstatējumiem ⁽⁵⁵⁾, atzina, ka tas, cik lielā mērā valsts iestādes ir iesaistījušās attiecīgā pasākuma un tā finansēšanas kārtības noteikšanā, ir atbilstīgais kritērijs, kas jāņem vērā, lai novērtētu, vai ir izmantoti valsts līdzekļi (neatkarīgi no to sākotnējās izcelsmes).
- (103) Lai gan Tiesa neatzina valsts līdzekļu esību lietā *PreussenElektra* un *Doux Élevage*, iemesls bija šo lietu īpašie apstākļi. Lietā *PreussenElektra* ⁽⁵⁶⁾ nebija piemaksas vai iemaksas, ne arī līdzekļu pārvaldības nolūkam izveidotas vai izraudzītas struktūrvienības, jo privātajiem operatoriem uzticētās saistības bija jāpilda pašiem par savu naudu.

⁽⁴⁷⁾ Sal. AG *Wathelet* secinājumi, spriedums lietā C-242/13 *Commerz Nederland*, ECLI:EU:C:2014:308, 75. punkts un turpmākie punkti.

⁽⁴⁸⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁴⁹⁾ Spriedums lietā C-78/76 *Steinike & Weinlig/Vācija*, ECLI:EU:C:1977:52, 21. punkts.

⁽⁵⁰⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348, 35. punkts.

⁽⁵¹⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 16.–20. punkts.

⁽⁵²⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 21. punkts.

⁽⁵³⁾ Spriedums lietā C-78/76 *Steinike & Weinlig/Vācija*, ECLI:EU:C:1977:52, 21. punkts; spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, EU:C:1974:71, 16. punkts; spriedums lietā 259/85 Francija/Komisija, ECLI:EU:C:1987:478, 23. punkts; spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, 66. punkts.

⁽⁵⁴⁾ Spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, ECLI:EU:C:1974:71, 16. punkts.

⁽⁵⁵⁾ Spriedums lietā T-139/09 Francija/Komisija, ECLI:EU:T:2012:496, 63. un 64. punkts.

⁽⁵⁶⁾ Spriedums lietā C-379/98 *PreussenElektra/Schleswig*, ECLI:EU:C:2001:160.

Lietā *Doux Élevage* patiesi bija valsts noteikta obligāta iemaksa, taču privātā organizācija brīvi varēja izmantot šīs iemaksas ieņēmumus pēc saviem ieskatiem. Tādējādi nebija valsts kontroles elementa attiecībā uz iekasētajiem līdzekļiem.

- (104) Piemērojot šos principus saskaņā ar 2012. gada EEG likumu izveidotajai atbalsta sistēmai, Komisija izteica vairākus sākotnējos secinājumus.
- (105) Pamatojoties uz 2012. gada EEG likumu, valsts ieviesa īpašu nodevu – EEG piemaksu – un noteica tās mērķi: finansēt starpību starp izmaksām, kas PSO rodas EEG elektroenerģijas pirkuma rezultātā, un ieņēmumiem, ko tie gūst no šīs elektroenerģijas pārdošanas. Arī aprēķina metode šādas piemaksas līmeņa noteikšanai ir iekļauta 2012. gada EEG likumā, tāpat kā princips, ka deficītu un pārpalikumu koriģē nākamajā gadā. Tas nodrošina, ka PSO necieš zaudējumus, bet arī nozīmē, ka operatori nevar izmantot piemaksu ieņēmumus citā nolūkā, izņemot EEG finansēšanu. Komisija secināja, ka atšķirībā no lietas *PreussenElektra* valsts ir nodrošinājusi šiem uzņēmumiem nepieciešamos finanšu līdzekļus, lai finansētu EEG elektroenerģijas atbalstu (skatīt lēmuma par procedūras sākšanu 97.–103. apsvērumu).
- (106) Turklāt Komisija uzskatīja, ka PSO ir izraudzīti piemaksas pārvaldībai. Viņu pienākums ir:
- iepirkt savā teritorijā ražoto EEG elektroenerģiju tieši no ražotāja, ja tas ir tieši savienots ar pārvada līniju, vai no sadales sistēmas operatoriem (SSO) par regulētiem tarifiem vai maksāt tirgus prēmiju. Rezultātā EEG elektroenerģija un saskaņā ar 2012. gada EEG likumu sniegtā atbalsta finanšu slogs ir centralizēts katra no četriem PSO līmenī,
 - piemērot zaļās elektroenerģijas atvieglojumu piegādātājiem, kuri to lūdz un kuri atbilst attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti 2012. gada EEG likuma 39. panta 1. punktā,
 - izlīdzināt savstarpēji EEG elektroenerģijas apjomu tā, lai katrs operators pirktu vienādu EEG elektroenerģijas daļu,
 - pārdot EEG elektroenerģiju tūlītējā tirgū saskaņā ar noteikumiem, kas definēti 2012. gada EEG likumā un tā īstenošanas noteikumos, un to operatori var darīt kopīgi,
 - kopīgi aprēķināt EEG piemaksu, kam jābūt vienādai par katru Vācijā patērēto kWh, kā starpību starp ieņēmumiem no EEG elektroenerģijas pārdošanas un izdevumiem, kuri saistīti ar EEG elektroenerģijas pirkšanu,
 - kopīgi publicēt EEG piemaksu noteiktā formātā kopīgā tīmekļa vietnē,
 - publicēt arī vispārīgo informāciju par EEG elektroenerģiju,
 - salīdzināt prognozēto EEG piemaksu ar to, kādai tai patiesībā vajadzēja būt konkrētajā gadā, un pielāgot piemaksu nākamajā gadā,
 - publicēt prognozes vairākiem nākamajiem gadiem,
 - iekasēt EEG piemaksu no elektroenerģijas piegādātājiem,
 - (katram) uzskaitīt ar 2012. gada EEG likumu saistītās finanšu plūsmas (izdevumus un ieņēmumus) atsevišķos bankas kontos.
- (107) Visbeidzot, Komisija secināja, ka valsts stingri uzraudzīja, kā PSO pārvalda piemaksu (lēmuma par procedūras sākšanu 110.–113. apsvērumi). Uzraudzību veic BNetzA, kam ir šā pienākuma īstenošanai nepieciešamās pilnvaras. BNetzA īpaši uzrauga, kādā veidā PSO pārdod to EEG elektroenerģiju, par kuru tūlītējā tirgū tiek maksāti regulētie tarifi, vai PSO pareizi nosaka, piemēro un publicē EEG piemaksu, vai PSO pareizi pieprasa EEG piemaksu no elektroenerģijas piegādātājiem, vai PSO maksā pareizus regulētos tarifus un prēmijas un vai EEG piemaksa tiek samazināta tikai tiem elektroenerģijas piegādātājiem, kuri atbilst 2012. gada EEG likuma 39. panta nosacījumiem. BNetzA arī saņem informāciju no PSO par atbalstu EEG elektroenerģijai un piegādātājiem pieprasītajiem maksājumiem. Visbeidzot, BNetzA var noteikt naudas sodus un pieņemt lēmumus, tostarp tādus, kas ietekmē EEG piemaksas līmeni. Komisija arī secināja, ka valsts struktūrvienība BAFA piešķir tiesības ierobežot EEG piemaksu energoefektīviem uzņēmumiem, pamatojoties uz iespējamo atbalsta saņēmēju iesniegumu.

- (108) Vācija apstrīd valsts līdzekļu iesaistīšanu. Pirmkārt, tā norāda, ka EEG atbalsta mehānisms ietver tikai privātus uzņēmumus neatkarīgi no tā, vai tie ir EEG elektroenerģijas ražošanas uzņēmumi, tīkla operatori, PSO vai elektroenerģijas piegādātāji, un lielākā daļa katras šīs kategorijas uzņēmumu ir privātīpašumā, lai gan valsts vai valsts iestādes saglabā īpašumtiesības ievērojamā šo uzņēmumu daļā. Nosakot šiem uzņēmumiem saistības, 2012. gada EEG likums tos nešķiro pēc tā, vai uzņēmums ir privāts vai valsts īpašumā. Procesā iesaistītas valsts iestādes (BNetzA, BAFA un UBA) nekontrolē līdzekļu iekasēšanu vai izmantošanu, bet to pienākums ir tikai uzraudzīt likumību un sistēmas darbību.
- (109) Otrkārt, Vācija uzsver, ka EEG piemaksas līmeni nenosaka ne 2012. gada EEG likums, ne kāda valsts iestāde. EEG piemaksas līmeni nosaka tirgus darbība, ņemot vērā, ka PSO vispirms pārdod EEG elektroenerģiju tūlītējā tirgū un pēc tam nosaka atlikušās izmaksas, kuras EEG piemaksai ir jāsedz.
- (110) Vairākas ieinteresētās personas atbalstīja Vācijas analīzes atzinumu, ka 2012. gada EEG likums neietver valsts atbalstu. Proti, tās apstrīdēja Komisijas sākotnējos atzinumus, ka EEG piemaksu pārvalda valsts izraudzītas privātas struktūrvienības. Tās arī apgalvo, ka BNetzA nevis īsteno kontroli pār ieņēmumiem, kas gūti no EEG piemaksas, vai pašu piemaksu līmeni, bet tikai uzrauga likumību, nekādi neietekmējot līdzekļu pārvaldību. Visbeidzot, lai gan EEG piemaksas samazinājums ir pamatots 2012. gada EEG likumā un to īsteno BAFA, tas nemaina faktu, ka ir izmantoti privāti līdzekļi, jo maksājumi tiek veikti starp privātiem uzņēmumiem un nevienā brīdī neiziet ārpus privātā sektora, tādēļ valsts nevar tos kontrolēt. Turklāt EEG piemaksas pārņemšana no PSO uz elektroenerģijas piegādātājiem un pēc tam no elektroenerģijas piegādātājiem elektroenerģijas patērētājiem ir attiecīgi PSO un elektroenerģijas piegādātāju ziņā, tādējādi piemaksas ir privāto uzņēmumu cenu veidošanas politikas elements un nekādā gadījumā nav valsts noteikts maksājums.
- (111) Tomēr šie argumenti nevar mainīt lēmumā par procedūras sākšanu iekļauto sākotnējo secinājumu.

7.1.3.1. Valsts ieviestas piemaksas esība

- (112) Attiecībā uz Vācijas argumentu, ka EEG piemaksa nekad nenonāk valsts budžetā vai neplūst caur to, pietiek atgādināt 100. apsvērumā teikto, ka apstākļi, ka priekšrocība netiek tieši finansēta no valsts budžeta, nav pietiekams, lai izslēgtu valsts līdzekļu iesaistes iespēju, ja valsts ir izraudzījies vai izveidojusi struktūrvienību līdzekļu pārvaldībai.
- (113) Vācija uzsvēra, ka EEG piemaksa, kas elektroenerģijas piegādātājiem ir jāmaksā PSO, ir privāta, ņemot vērā, ka PSO nav publiskās tiesībās noteiktu tiesību vai pilnvaru piespiedt piegādātājiem izpildīt prasību par kompensāciju. Viņiem tāpat kā jebkuram citam privātuzņēmumam ir jāpaļaujas uz civiltiesu. Tomēr šajā analīzē nav ņemts vērā tas, ka attiecīgā maksājuma pamatā nav brīvi pārrunāti līgumi starp konkrētajām pusēm, bet juridiskās saistības (*gesetzliche Schuldverhältnisse*), kuras valsts tiem piemēro. Tādēļ PSO ir tiesību aktos noteiktas saistības atgūt EEG piemaksu no elektroenerģijas piegādātājiem.
- (114) Tādējādi no iedibinātās judikatūras izriet⁽⁵⁷⁾, ka atbalsta pārvaldībai izraudzītās struktūrvienības var būt gan valsts, gan privātas organizācijas. Tādēļ tikai apstākļi, ka PSO ir privāti operatori, nevar izslēgt valsts līdzekļu esību. Turklāt Tiesa secināja, ka “nošķirums starp valsts atbalstu un atbalstu, kas piešķirts, izmantojot valsts līdzekļus, paredz ietvert atbalsta jēdzienā ne vien valsts tieši piešķirtu atbalstu, bet arī valsts vai privātu struktūru piešķirtu atbalstu, kuru izveidojusi vai noteikusi valsts”⁽⁵⁸⁾. Lietā *Sloman Neptun*⁽⁵⁹⁾ Tiesa atzina, ka valsts līdzekļi ir iesaistīti, ja aplūkojamā sistēma, izmantojot savu mērķi un vispārējo struktūru, cenšas radīt priekšrocību, kas veidotu papildu slogu valstij vai valsts izraudzītām vai izveidotām privātām struktūrvienībām⁽⁶⁰⁾. Tādēļ, lai atzītu valsts līdzekļu iesaisti, pietiek ar to, ka priekšrocība samazina līdzekļus, uz kuriem privātajai struktūrvienībai ir tiesības. Energoietilpīgiem uzņēmumiem piemērojama samazinātajai EEG piemaksai ir tieši šāda ietekme, jo elektroenerģijas piegādātāji iekasē no energoietilpīgiem uzņēmumiem samazinātas summas.

⁽⁵⁷⁾ Spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, 70. punkts; spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 20. punkts.

⁽⁵⁸⁾ Spriedums lietā C-72/91 *Sloman Neptun/Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97, 19. punkts.

⁽⁵⁹⁾ Spriedums lietā C-72/91 *Sloman Neptun/Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97.

⁽⁶⁰⁾ Spriedums lietā C-72/91 *Sloman Neptun/Bodo Ziesemer*, ECLI:EU:C:1993:97, 21. punkts.

- (115) Apstākļi, ka elektroenerģijas piegādātājiem nav izvirzīta prasība pārņemt EEG piemaksu elektroenerģijas patērētājiem, neliek secināt, ka iekasētie ieņēmumi ir privāti, ja elektroenerģijas piegādātājiem saskaņā ar 2012. gada EEG likumu ir pienākums maksāt piemaksu PSO. Turklāt šis pienākums nav noteikts līgumā, ko operatori varētu brīvi slēgt, bet ir juridisks pienākums (*gesetzliches Schuldverhältnis*), kas izriet tieši no valsts tiesību akta. Kā norādīts 100. apsvērumā, līdzekļu sākotnējais privātums neliedz tos uzskatīt par valsts līdzekļiem. Atšķirībā no situācijas lietā *PreussenElektra*, kur privātajiem operatoriem bija jāizmanto savi līdzekļi, lai maksātu produkta pirkuma cenu, PSO ir kolektīvi izraudzīti tās piemaksas pārvaldībai, kas elektroenerģijas piegādātājiem ir jāmaksā, nesāņemot atlīdzībā neko līdzvērtīgu.
- (116) Vācija norāda, ka dažas valsts tiesas ir izvērtējušas EEG piemaksu un tās rezultātā iekasēto naudu un ir faktiski atzinušas, ka valsts to nekontrolē. Vienā gadījumā Vācija atsaucas uz ⁽⁶¹⁾ valsts tiesas atzinumu, ka, izveidojot patstāvīgu sistēmu valsts politikas mērķa īstenošanai, Vācijas valstij noteiktā mērā bija jāpiesaista trešās personas – privātie operatori – AER atbalsta finansējumam. Šā iemesla dēļ valsts tiesa atzina, ka EEG piemaksa neveido īpašu iemaksu (*Sonderabgabe*) Vācijas konstitucionālo tiesību izpratnē, jo ieņēmumi no EEG piemaksas netika iekļauti valsts budžetā un valsts iestāžu rīcībā nebija līdzekļu – arī netiešā veidā. Tādēļ Komisija norāda, ka valsts tiesas atzinums attiecas tikai uz valsts konstitucionālo tiesību piemērošanu, jo īpaši uz "īpašās iemaksas" juridiskā jēdziena skaidrojumu. Valsts tiesa nelēma par to, vai 2012. gada EEG likums ietvēra valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē. Lai gan var būt līdzības starp testu, kādu valsts tiesa izmanto Vācijas konstitucionālo tiesību nolūkā, un vērtēšanu, kas Komisijai jāveic saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu, no Tiesas judikatūras izriet, ka līdzekļiem nav jāieplūst valsts budžetā vai jābūt valsts īpašumā, lai tos uzskatītu par valsts līdzekļiem. Ņemot vērā to, ka valsts līdzekļi var būt arī tad, kad to pārvaldībai izraudzīta vai izveidota valsts vai privāta struktūrvienība, valsts līdzekļu jēdziens ir plašāks par valsts tiesas piemēroto testu saskaņā ar Vācijas konstitucionālajām tiesībām ⁽⁶²⁾.

7.1.3.2. PSO izraudzīšana piemaksu pārvaldībai

- (117) Vācija apstrīd Komisijas atzinumu, ka PSO ir kolektīvi izraudzīti, lai pārvaldītu valsts līdzekļus. Vācija uzskata, ka PSO nepilda valsts uzticētus pienākumus. Tie ir dažādi operatori, uz kuriem attiecas 2012. gada EEG likums un kuri ir tādi paši kā citi tautsaimniecībā iesaistītie operatori, un tie tikai savstarpēji kārtā privātas prasības, kas izriet no likumā tiem piešķirtām tiesībām.
- (118) Tomēr Komisija uzskata, ka 2012. gada EEG likums skaidri uztic PSO virkni pienākumu un uzraudzības uzdevumu attiecībā uz EEG sistēmu, padarot tos par sistēmas darbības centrālo elementu (skatīt 106. apsvērumu). Katrs no četriem Vācijas PSO centralizē savā teritorijā visu EEG elektroenerģiju un visas izmaksas, kas radušās EEG elektroenerģijas ieguves un tirgus prēmiju maksājumu rezultātā, kā arī izmaksas, kas veidojas EEG piemaksas pārvaldības rezultātā. Tie arī centralizē ieņēmumus no EEG piemaksas savā teritorijā. Tādējādi ir skaidri redzams, ka PSO ne tikai kārtā savstarpējas prasības, bet arī īsteno savas juridiskās saistības saskaņā ar 2012. gada EEG likumu.

7.1.3.3. Valsts, jo īpaši BNetzA, īstenošana uzraudzība

- (119) Vācija un ieinteresētās personas apgalvo, ka valsts iestāžu, jo īpaši BNetzA un BAFA, funkcijas ir pārāk ierobežotas, lai tām būtu kādi nozīmīgi līdzekļi EEG piemaksas kontrolei. BNetzA un BAFA tikai uzrauga iesaistīto privāto operatoru rīcības likumību un, ja vajadzīgs, piemēro administratīvus sodus (BNetzA) vai pārliecinās par energoietilpīgo uzņēmumu tiesībām saņemt samazināto piemaksu (BAFA). Šīs iestādes nevar ietekmēt finanšu plūsmas, un tās nelej par EEG piemaksas līmeni. Vācija uzskata, ka, tā kā 2012. gada EEG likums nosaka piemaksas aprēķina metodi un pārredzamības prasības, kā arī BNetzA veikto uzraudzību, šo procedūru mērķis ir tikai novērst iespēju kādam privātajam operatoram netaisnīgi iedzīvoties maksājumu procesa rezultātā. Taču privātie operatori var pastiprināt šo procesu, iesniedzot prasību civiltiesā.
- (120) Pretēji Vācijas un ieinteresēto personu apgalvojumiem BAFA izdod administratīvu lēmumu, nosakot tiesības uz ierobežotu EEG piemaksu energoietilpīgiem uzņēmumiem, ja iespējamie atbalsta saņēmēji iesniedz šādu

⁽⁶¹⁾ *Oberlandesgericht Hamm*, 2013. gada 14. maija spriedums, atsauce Nr. 19 U 180/12.

⁽⁶²⁾ Sal. spriedumu lietā C-78/76 *Steinike & Weinlig*/Vācija, ECLI:EU:C:1977:52, 21. punkts.

pieteikumu. Šādu lēmumu var apstrīdēt vienīgi Vācijas administratīvās tiesās, bet ne civiltiesās, un tas ir tieši piemērojams. Turklāt BNetzA ir būtiskas izpildes pilnvaras saskaņā ar *EnWG*, un iestāde tās var izmantot, lai uzliktu naudas sodu visiem sistēmā iesaistītajiem operatoriem un garantētu 2012. gada EEG likuma īstenošanu.

- (121) Turklāt Tiesa spriedumā lietā *Elcogás* nesen apstiprināja, ka valsts līdzekļi ir iesaistīti arī gadījumā, ja valsts iestādei, kurai uzticēta iekasēto līdzekļu sadale, nav rīcības brīvības šajā saistībā ⁽⁶³⁾.
- (122) Precīzāk, pretēji Komisijas secinājumam lēmuma par procedūras sākšanu 134. apsvērumā Vācija un ieinteresētās personas iebilst, ka BNetzA nevar noteikt EEG piemaksas līmeni. Tomēr, kā jau norādīts 43. apsvērumā, *AusglMechAV* 6. panta 3. punktā noteikts, ka BNetzA var pieņemt īstenojamus lēmumus, lai koriģētu piemaksas līmeni. Turklāt nav svarīgi, cik lielā mērā BNetzA ir īstenojusi savas pilnvaras, bet tas, ka iestādei tādas ir. BNetzA var vienkārši uzskatīt, ka nav jāpieņem nekādi izpildāmi lēmumi.

7.1.3.4. Atzinums par valsts kontroli kopumā

- (123) Vācija un vairākas ieinteresētās personas kritizēja Komisiju par to, ka tā nepamatoti vērtē kopumā EEG sistēmas dažādos posmus un savstarpējo saistību, lai varētu apgalvot, ka sistēma bija valsts kontrolē. Tās uzskata, ka gadījumā, ja Komisija analizētu posmus atsevišķi un vienlaikus pievērstu uzmanību tikai vienai attiecību kopai (EEG elektroenerģijas ražotājs – SSO/PSO; PSO – BNetzA; PSO – piegādātājs; piegādātājs – patērētājs), Komisijai nāktos secināt, ka valsts kontroles nebija. Tās uzskata, ka BAFA bija tikai pienākums izvērtēt atbilstību un ka BAFA nav rīcības brīvības šajā jomā.
- (124) Tieši pretēji – Vācija un ieinteresētās personas ir tās, kas kļūdās, pārāk sadrumstaloti skatot ar 2012. gada EEG likumu izveidoto finansēšanas sistēmu. Spriedumā lietā *Bouygues* Tiesa atzina: “Tā kā valsts iejaukšanās pasākumiem var būt dažādi veidi un tie ir jāizvērtē atbilstoši to sekām, nevar izslēgt, (..) ka vairāki secīgi valsts iejaukšanās pasākumi Līguma 107. panta 1. punkta piemērošanas mērķiem būtu jāuzskata par vienu iejaukšanās pasākumu.” ⁽⁶⁴⁾ Tiesa turpina, ka tā “tas it īpaši var būt gadījumā, ja starp secīgiem valsts iejaukšanās pasākumiem, ievērojot tostarp to hronoloģiju, mērķi un uzņēmuma stāvokli šīs iejaukšanās laikā, ir tik cieša saikne, ka nav iespējams tos nodalīt” ⁽⁶⁵⁾. Tieši tāda pati ir EEG sistēmas situācija. 2012. gada EEG likums un BNetzA, BAFA, UBA un *Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung* pilnvaras un darbība ir tik cieši saistītas un savstarpēji atkarīgas, ka tās var uzlūkot tikai kā nedalāmas.
- (125) Vācija arī apgalvo, ka kļūdaini ir Komisijas secinājums par valsts kontroli no tā, kādā veidā tiek pārvaldīts pārpalikums un deficīts EEG kontā. Pirmkārt, Vācija norāda, ka nav saistības starp EEG kontu un valsts budžetu. Valsts nekompensē deficītu EEG kontā, kā arī – atšķirībā no *Essent* lietas – neiekļauj valsts budžetā pārpalikumu. Patiesībā gan deficīts, gan pārpalikums nosaka EEG piemaksas līmeni nākamajā gadā. Tādējādi tie tiek izlīdzināti starp iesaistītajiem privātajiem operatoriem. Valsts neko nenosaka šajā procesā.
- (126) Tomēr Komisija uzskata, ka valsts kontrole pār līdzekļiem nenozīmē, ka jābūt attiecīgo līdzekļu plūsmām no valsts budžeta un uz to ⁽⁶⁶⁾. Lai valsts varētu kontrolēt līdzekļus, pietiek, ka tā pilnīgi nosaka procedūru gadījumam, ja EEG kontā radies deficīts vai pārpalikums. Izšķirošais faktors ir tas, ka valsts ir izveidojusi sistēmu, kurā tīkla operatoru radītās izmaksas tiek pilnīgi kompensētas, izmantojot EEG piemaksu, un kurā elektroenerģijas piegādātājiem ir tiesības pārnest šo piemaksu patērētājiem.
- (127) Vācija arī uzsver, ka privāto līdzekļu plūsmu regulēšana un uzraudzīšana nav uzskatāma par valsts atbalstu. Vācija salīdzina 2012. gada EEG likuma izveidoto sistēmu ar citām ekonomiskā regulējuma jomām, piemēram, patērētāju aizsardzību banku jomā, autovadītāju pienākumu nodrošināt automobiļu apdrošināšanu vai cenu regulēšanu telekomunikāciju un veselības aprūpes jomā. Vācija iebilst, ka privātās ekonomiskās darbības

⁽⁶³⁾ Spriedums lietā C-275/13 *Elcogás*, ECLI:EU:C:2014:2314, 29. punkts.

⁽⁶⁴⁾ Spriedums lietā C-399/10 P *Bouygues* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2013:175, 103. punkts.

⁽⁶⁵⁾ Spriedums lietā C-399/10 P *Bouygues* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2013:175, 104. punkts.

⁽⁶⁶⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 19. punkts; spriedums lietā C-275/13 *Elcogás*, ECLI:EU:C:2014:2314, 24. punkts.

regulēšana neietver valsts kontroles elementu. Vācija uzskata, ka BNetzA vienīgi nodrošina patērētāju aizsardzību. Tomēr ir būtiska atšķirība starp jomām, kurās valsts tikai nodrošina aizsardzības sistēmu patērētājiem, un šo konkrēto situāciju. Šajā gadījumā valsts ir ieviesusi atsevišķu tiesību aktu, 2012. gada EEG likumu, kura galvenais nolūks nav patērētāju aizsardzība. Šeit valsts nodrošina pastāvīgu līdzekļu plūsmu nozarē, lai nodrošinātu šā tiesību akta politikas mērķu īstenošanu. Turklāt saskaņā ar iedibināto judikatūru⁽⁶⁷⁾ fondi, kurus finansē no obligātiem maksājumiem, kas tiek piemēroti, izmantojot dalībvalsts tiesību aktu, un tiek pārvaldīti un sadalīti atbilstoši šā tiesību akta noteikumiem, ir jāuzskata par valsts līdzekļiem Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, pat ja tos pārvalda ar valsts iestādēm nesaistītas struktūrvienības. Tādēļ 2012. gada EEG likumu nevar salīdzināt ar valsts pasākumiem, kurus valsts neietekmē vai kuriem tā nenodrošina finansējumu.

- (128) Vācija uzskata, ka situācija ir salīdzināma ar lietā *Doux Élevage* izklāstīto. Lietā *Doux Élevage* Tiesa atzina, ka no iemaksām gūtie ieņēmumi neplūda caur valsts budžetu un valsts nezaudēja ieņēmumus, līdzekļi visu laiku saglabājās kā privāti, un gadījumi, kad maksājumi netika veikti, tika izskatīti civiltiesā⁽⁶⁸⁾. Turklāt iemaksas nebija "pastāvīgā valsts uzraudzībā" un nebija "valsts iestāžu rīcībā"⁽⁶⁹⁾, un patiesībā valsts iestādes nevarēja īstenot citu kontroli pār iemaksām "kā vien likumības un saderības ar likumu kontroli"⁽⁷⁰⁾. Neatkarīgi no Vācijas apgalvojumiem konkrētā lieta nav salīdzināma ar lietu *Doux Élevage*. Atšķirība ir tajā, ka lietā *Doux Élevage* "tieši attiecīgā starpprofesiju organizācija ir tā, kas izlemj, kā izmantot šos līdzekļus, kuri pilnībā tiek veltīti pašas noteikto mērķu sasniegšanai⁽⁷¹⁾". Aplūkojamajā gadījumā EEG piemaksas mērķi ir noteikusi valsts, un izpildi pilnīgi kontrolē valsts. Turklāt, lai gan lietā *Doux Élevage* Francijas iestādes ierobežoja savu rīcību, padarot iepriekš esošās brīvprātīgās iemaksas par obligātām visiem attiecīgās nozares operatoriem, aplūkojamajā gadījumā valsts ir izstrādājusi visu aprēķinu un privāto operatoru izmaksu savstarpējās izlīdzināšanas mehānismu.
- (129) Attiecībā uz valsts kontroles vērtējumu Vācija iebilst, ka nav skaidrs, kādā nozīmē Komisija lieto vārdu "valsts". Kā redzams lietā *Doux Élevage*, vārdam "valsts" galvenokārt ir jāietver izpildu, proti, valdības un pārvaldes, iestādes, bet ne situācija, kad parlaments pieņem vispārēji piemērojamu tiesību aktu. Tas, ka valsts ir izdevusi likumu *AusglMechV*, neveido valsts kontroli.
- (130) Tomēr "valsts" kritērijs ir jāsaprot plaši. Pirmkārt, Tiesa atkārtoti norādīja, ka valsts jēdziens dabiski ietver arī likumdevēju⁽⁷²⁾. Turklāt, kā minēts 124. apsvērumā, valsts kontrole tiek īstenota, izmantojot virkni regulējošu un kontroles pasākumu, kurus nevar vērtēt savrupi. Konkrētajā gadījumā attiecīgais tiesību akts ir tik sīki izstrādāts, ka sistēma nodrošina valsts kontroli bez valsts iestāžu papildu iesaistīšanās. Turklāt BNetzA ir ievērojamas pilnvaras procesa ietekmēšanai.
- (131) Savukārt Vācija iebilst, ka 2012. gada EEG likums būtiski atšķiras no situācijas lietā *Essent*. Minētajā lietā maksājuma līmeni noteica likums neatkarīgi no tā, kādas izmaksas šim maksājumam bija jāsedz. Turklāt pārpalikums virs NLG 400 miljoniem tika ieskaitīts valsts budžetā. Savukārt EEG piemaksas līmeni nosaka PSO, pamatojoties uz pārdošanu tūlītējā tirgū, un valstij nav iespēju šīs piemaksas ietekmēt. Turklāt EEG konta pārpalikumi tiek saglabāti sistēmā, jo tie ietekmē nākamā gada piemaksu.
- (132) Kā norādīts 126. apsvērumā, valsts kontrole pār līdzekļiem nenozīmē, ka jābūt attiecīgo līdzekļu plūsmām no valsts budžeta un uz to⁽⁷³⁾. Turklāt šajā gadījumā EEG piemaksas līmenis tiek aprēķināts saskaņā ar regulatīviem noteikumiem, ņemot vērā PSO iegūto tirgus cenu. Kā paskaidrots lēmuma par procedūras sākšanu 13. apsvērumā, veids, kā PSO aprēķina EEG piemaksu pēc tam, kad tiem ir zināma tūlītējā tirgū iegūtā cena, ir pilnīgi reglamentēts un izklāstīts 2012. gada EEG likumā.

⁽⁶⁷⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 25. punkts; spriedums lietā 173/73 Itālija/Komisija, ECLI:EU:C:1974:71, 16. punkts.

⁽⁶⁸⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348, 32. punkts.

⁽⁶⁹⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348, 36. punkts.

⁽⁷⁰⁾ Spriedums lietā C-677/11 *Doux Élevage*, ECLI:EU:C:2013:348, 38. punkts.

⁽⁷¹⁾ Skatīt 69. zemsviras piezīmi.

⁽⁷²⁾ Spriedums lietā C-279/08 P Komisija/Nīderlande, ECLI:EU:C:2011:551, 102.–113. punkts.

⁽⁷³⁾ Spriedums lietā C-262/12 *Association Vent de Colère!*, ECLI:EU:C:2013:851, 19. punkts; spriedums lietā C-275/13 *Elcogás*, ECLI:EU:C:2014:2314, 24. punkts.

- (133) Vācija arī apgalvo, ka, lai gan lietā *Essent* tikai vienai noteiktai struktūrvienībai bija uzticēta maksājuma pārvaldība, 2012. gada EEG likums faktiski uztic šo pienākumu neskaitāmiem privātiem operatoriem, proti, tīkla operatoriem, PSO un elektroenerģijas piegādātājiem, un šie pienākumi ir noteikti vispārīgā veidā. Tā nav atbildības nodošana, un tik daudzus privātos operatorus nevar uzskatīt par valsts izraudzītiem maksājumu pārvaldīšanai. Kā norādīts 118. apsvērumā, PSO, nevis citi operatori, ir tās struktūrvienības, kurām uzticēta EEG piemaksas pārvaldība. Turklāt nav tāda juridiska pamata, kas aizliegtu dalībvalstij uzticēt valsts līdzekļu pārvaldību vairāk nekā vienai struktūrvienībai.
- (134) Vācija un ieinteresētās personas arī uzsver, viņuprāt, esošās atšķirības starp 2012. gada EEG likumu un neseno spriedumu lietā *Vent de colère* ⁽⁷⁴⁾. Francijā valsts vadīts fonds attiecīgo iemaksu iekasēja no patērētājiem, bet Vācijā privātie PSO iekasē EEG piemaksu no privātiem piegādātājiem, kuri pēc tam to var pārnest patērētājiem. Francijā iemaksas līmeni noteica ar ministrijas dekrētu, bet Vācijā to aprēķina PSO, pamatojoties uz savām faktiskajām izmaksām. Francijā deficīta gadījumā valsts iejauktos, bet Vācijā deficīts būtu jāsedz PSO, pirms tas tiek kompensēts ar piemaksas palielinājumu nākamajā gadā.
- (135) Iebilstot, ka valsts līdzekļi ir iesaistīti tikai gadījumā, ja šie līdzekļi ir valsts izpildvaras rīcībā, Vācija kļūdaini interpretē judikatūru. Kā paskaidrots 130. apsvērumā, valsts jēdziens neietver tikai izpildvaru, bet arī likumdevēju, turklāt nav nepieciešams, lai valsts varētu rīkoties ar līdzekļiem tā, it kā tie būtu valsts budžeta daļa. Kā norādīts 114. apsvērumā, nav svarīgi, vai privāta vai valsts struktūrvienība pārvalda valsts līdzekļus. Turklāt PSO aprēķina EEG piemaksu, pamatojoties uz savām izmaksām saskaņā ar 2012. gada EEG likumā noteiktajām prasībām, un tas, ka valsts sistēmā ir ieviesusi tirgus mehānismu, neietekmē valsts līdzekļu esību. Valsts arī nosaka, kas ir jādara deficīta gadījumā. Patiesi – valsts pati nesedz deficītu, bet regulē un kontrolē veidu, kā deficīts tiek segts – galu galā arī ar EEG piemaksu.
- (136) Turklāt Vācija iebilst, ka lietā *Vent de colère* valstij ir piešķirta rīcības brīvība, lai jebkurā brīdī rīkotos ar finanšu līdzekļiem, bet 2012. gada EEG likums valstij, kas tikai ieviesusi tiesību aktu, nepiešķir šādu rīcības brīvību. Vācija uzskata, ka Komisija ir nepietiekami nodalījusi patiesos izpildvaras kontroles līdzekļus un vienkāršas likumdevējas funkcijas. Valsts kontrole ietver to, ka valstij ir rīcības brīvība rīkoties ar finanšu līdzekļiem. Spriedumā lietā *Vent de colère* 21. punktā Tiesa atkārtoti apstiprina šo atzinumu.
- (137) Kā norāda Vācija, valsts kontroles neesību apliecina arī tas, ka valsts nevar noteikt EEG piemaksas līmeni. Patiesībā, ņemot vērā, ka piemaksas līmenis ir atkarīgs no ieņēmumiem, ko PSO gūst, pārdodot EEG elektroenerģiju tūlītējā tirgū, piemaksas līmeni pilnīgi nosaka tirgus. Komisija atzīst, ka valsts ne vienmēr nosaka precīzu EEG piemaksas līmeni, taču tā nosaka veidu, kā piemaksa aprēķināma, ņemot vērā elektroenerģijas pārdošanas cenu. Turklāt valsts finansēšanas sistēmā var ieviest tirgus mehānismus, neatsakoties no finansējuma kontroles. Šajā saistībā Komisija nesaskata atšķirību starp valsts iestāžu noteiktu valsts maksājumu un valsts noteiktu juridisku pienākumu, ko nosaka tiesību akts. Abos gadījumos valsts organizē finanšu līdzekļu pārvietošanu, izmantojot tiesību aktu un nosakot, kādiem mērķiem šie finanšu līdzekļi ir jāizmanto.
- (138) Tādēļ Komisija nemaina savu vērtējumu, ka atbalsts AER elektroenerģijas ražotājiem un elektroenerģijas ražošanai no raktuvju gāzes, izmantojot regulētos tarifus, ir finansēts no valsts līdzekļiem.

7.1.4. Kropļojoša ietekme uz konkurenci un tirdzniecību

- (139) Visbeidzot, gan EEG elektroenerģijas ražotāju, gan energoietilpīgo uzņēmumu gūtās priekšrocības, iespējams, var radīt konkurences izkropļojumus un ietekmēt tirdzniecību, ņemot vērā, ka atbalsta saņēmēji darbojas nozarēs, kuru tirgi ir liberalizēti un kurās notiek tirdzniecība starp dalībvalstīm.

7.1.5. Secinājums par valsts atbalsta esību

- (140) Tādēļ Komisija secina, ka 2012. gada EEG likums ietver valsts atbalstu Līguma 107. panta izpratnē gan EEG elektroenerģijas ražotājiem, gan energoietilpīgiem uzņēmumiem saskaņā ar *BesAR*.

⁽⁷⁴⁾ Skatīt 21. zemsvītras piezīmi.

7.2. Esošais atbalsts/jaunais atbalsts un atbalsta likumība

- (141) Komisija lēmumā par procedūras sākšanu norādīja, ka Vācijas likumu par atjaunojamiem energoresursiem, kurš stājās spēkā 2000. gada 1. aprīlī ("2000. gada EEG likums") un bija 2012. gada EEG likuma sākotnējā redakcija, Komisija neatzina par valsts atbalstu ietverošu (Komisijas lēmums lietā NN 27/2000) ⁽⁷³⁾. Tomēr Komisija uzskatīja, ka izmaiņas, kas ieviestas ar 2012. gada EEG likumu, ir būtiskas un ka atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz 2012. gada EEG likumu, veido jaunu atbalstu, kas nav ietverts iepriekšējā Komisijas lēmumā (lēmuma par procedūras sākšanu 150. apsvērumā).
- (142) Vācija un vairākas ieinteresētās personas to apstrīdēja.
- (143) Vācija un ieinteresētās personas iebilda, ka, salīdzinot 2000. gada EEG likuma sākotnējo redakciju un 2012. gada EEG likumu, jāsecina, ka veiktās izmaiņas nav tik būtiski mainījušas atbalsta shēmu, lai 2012. gada EEG likums ietvertu esošu atbalstu.
- (144) Tomēr Vācija pieļauj, ka starp 2012. gada EEG likumu un 2000. gada EEG likumu ir divas atšķirības:
- a) veiktas izmaiņas izlīdzināšanas mehānismā – sākotnējā fiziskā EEG elektroenerģijas plūsma piegādātājiem ir aizstāta ar PSO pienākumu pašiem pārdot EEG elektroenerģiju tūlītējā tirgū. Apmainā pret EEG piemaksas maksājumu par attiecīgo elektroenerģijas apjomu elektroenerģijas piegādātāji var marķēt šo apjomu kā EEG elektroenerģiju. Vācija uzskata, ka tas nozīmē, ka elektroenerģijas piegādātāji iegūst elektroenerģijas "atjaunojama energoresursa kategoriju" un tādējādi iespēju norādīt patērētājiem, kāda veiktā maksājuma daļa ir piemaksa (sal. 2012. gada EEG likuma 53. panta 1. punktu un 54. panta 1. punktu);
 - b) BesAR nav iekļauts 2000. gada EEG likumā.
- (145) Vācija uzskata, ka, izņemot šīs divas atšķirības, 7., 8. un 9. apsvērumā aprakstītais mehānisms ir identisks 2000. gada EEG likumā ietvertajam. Vācija iebilst, ka būtiskā iezīme, proti, tas, ka elektroenerģijas piegādātāji kompensē PSO EEG elektroenerģijas iepirkuma rezultātā radušās papildu izmaksas, izmantojot savus finanšu līdzekļus, bija ietverta jau 2000. gada EEG likumā.
- (146) Komisija nemaina savu konstatējumu, ka 2012. gada EEG likumā ietvertais valsts atbalsts veido jaunu atbalstu, jo 2012. gada EEG likums ietver būtiskus grozījumus salīdzinājumā ar 2000. gada EEG likumu.
- (147) Patiesi, Vācijas atzītās izmaiņas, konkrēti, izmaiņas izlīdzināšanas mehānismā un BesAR ieviešana, ir būtiski grozījumi.

7.2.1. Izmaiņas izlīdzināšanas mehānismā

- (148) Iepriekšējā piezīmē Komisija norāda, ka, lai gan 2002. gadā tā atzina, ka 2000. gada EEG likums neietver valsts līdzekļu pārvedumu, šis novērtējums tika veikts neilgi pēc sprieduma lietā *PreussenElektra*. Tomēr turpmākie Tiesas nolēmumi precizēja un pat ierobežoja spriedumu lietā *PreussenElektra*. Pamatojoties uz spriedumiem lietā *Essent*, *Vent de colère* un *Elcogás*, varētu pieņemt, ka līdz ar sākotnējo izlīdzināšanas mehānismu valsts jau ir uzticējusi PSO tādas atbalsta shēmas pārvaldes pienākumus, kuru finansē, izmantojot elektroenerģijas piegādātājiem piemērotu piemaksu.
- (149) Izšķirīgais apstāklis ir izlīdzināšanas mehānisma būtiskās izmaiņas. To vairs neveido pienākumi, kas saistīti ar elektroenerģijas fizisku iegādi (tīkla operatori – no EEG elektroenerģijas ražotājiem, PSO – no tīkla operatoriem, elektroenerģijas piegādātāji – no PSO). Tagad fiziskā pārvade tiek pārtraukta PSO līmenī, kuriem ir pienākums tirgot EEG elektroenerģiju. Šī tirdzniecība ir atsaistīta no izlīdzināšanas mehānisma. Mehānisms tiek izmantots vienkārši izmaksu sadalei starp dažādiem operatoriem. Valsts ir uzticējusi PSO pienākumu centralizēt un aprēķināt šīs izmaksas un iekasēt tās no elektroenerģijas piegādātājiem.
- (150) Turklāt 2000. gada EEG likumā nekas nebija teikts par to, vai arī elektroenerģijas patērētājiem ir jāiesaistās EEG elektroenerģijas ražošanas izmaksu segšanā. Šis lēmums tika atstāts kompetenta regulatora ziņā, kuram tajā laikā bija pilnvaras regulēt elektroenerģijas cenas galapatērētājiem. 2012. gada EEG likums skaidri atļauj piegādātājiem pārnest izmaksas saviem klientiem, un faktiski visi arī to dara.

⁽⁷³⁾ OVC 164, 10.7.2002., 5. lpp.

- (151) Turklāt *BNetzA*, kam 2000. gada *EEG* likums nenoteica nekādus pienākumus, ir piešķirtas pilnvaras uzraudzīt finanšu plūsmas un kontrolēt, kā tiek ievērotas 2012. gada *EEG* likuma prasības, jo īpaši patērētāju aizsardzības nolūkā. *BAFA*, kam arī 2000. gada *EEG* likums neuzticēja pienākumus, pieņem lēmumu piešķirt noteiktiem uzņēmumiem *EEG* piemaksas samazinājumu saskaņā ar 2012. gada *EEG* likumā noteiktajiem kritērijiem.

7.2.2. Besondere Ausgleichsregelung (BesAR)

- (152) Energoietilpīgiem uzņēmumiem piešķirtais piemaksas samazinājums ir loģiskas sekas elektroenerģijas patērētāju iekļaušanai sloga dalīšanā. Saskaņā ar 2012. gada *EEG* likumu *BAFA*, kam nebija īpašu pienākumu saskaņā ar 2000. gada *EEG* likumu, tagad atbild par to, lai ar īpašiem administratīviem lēmumiem apstiprinātu, ka energoietilpīgie uzņēmumi atbilst *BesAR* nosacījumiem. Dažas ieinteresētās personas iebilda, ka tas, ka piemaksas ierobežojums sniedz labumu dažiem elektroenerģijas patērētājiem, nevar ietekmēt to, ka to ieguldītie finanšu līdzekļi uzskatāmi par privātiem. Tomēr Komisija uzskata, ka *BesAR* esība papildus apliecina to, ka 2012. gada *EEG* likuma pamatā vairs nav pirkšanas saistības, kas ietver privātus līdzekļus, bet gan visaptveroša izmaksu sadales sistēma, pamatojoties zināmā mērā uz apsvērumiem par taisnīgu sadali, kuru organizē valsts un uzrauga valsts iestādes.
- (153) Noslēgumā vairākas 2000. gada *EEG* likuma un 2012. gada *EEG* likuma atšķirības ir apkopotas tabulā. Tās liecina, ka 2012. gada *EEG* likums veidoja kopumā jaunu sistēmu.

Iezīme	2000. gada <i>EEG</i> likums	2012. gada <i>EEG</i> likums
Piemaksas pārvešana	Operatoru saistības pirkt <i>EEG</i> elektroenerģiju	Izmaksu pārvešana ir atsaistīta no <i>EEG</i> elektroenerģijas pārvešanas.
Izlīdzināšanas mehānisms trešajā līmenī	Izmaksu izlīdzināšana ir saistīta ar <i>EEG</i> elektroenerģijas iepirkumu.	No <i>EEG</i> elektroenerģijas pārdošanas tūlītējā tirgū radušos izmaksu izlīdzināšana
Galapatērētājiem ir jāsedz izmaksas, bet daži izmanto ierobežojuma priekšrocības.	Nav paredzēts.	<i>BesAR</i> : energoietilpīgi uzņēmumi var lūgt maksājāmās piemaksas samazinājumus.
<i>BNetzA</i> pienākums	Nav pienākumu.	Piemaksas noteikšanas uzraudzība un īstenošana
<i>BAFA</i> pienākums	Nav pienākumu.	Atļauj piemaksas samazinājumu.
Piemaksas līmenis	0,2 ct/kWh (2000. gadā)	6,24 ct/kWh (2014. gadā)
Regulētā <i>EEG</i> elektroenerģija	Mazāk nekā EUR 1 miljards (2000. gadā).	Vairāk nekā EUR 20 miljardu (2013. gadā).

- (154) Ņemot vērā, ka 2012. gada *EEG* likums attiecas tikai uz tiem *EEG* piemaksas samazinājumiem, kas piešķirti par 2013. un 2014. gadu, tikai šajos divos gados piešķirtais samazinājums ir valsts atbalsts ⁽⁷⁶⁾.

7.3. Saderība ar iekšējo tirgu

- (155) Komisija lēmumā par procedūras sākšanu secināja, ka valsts atbalstu *EEG* elektroenerģijas ražotājiem varētu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tomēr tai radās šaubas, vai šā atbalsta piešķiršanu var vērtēt neatkarīgi no tā finansēšanas mehānisma, proti, *EEG* piemaksas. Komisija arī pauda sākotnējo secinājumu, ka *EEG* piemaksa pārkāpj Līguma 30. vai 110. pantu.

⁽⁷⁶⁾ 2012. gada *EEG* likums stājās spēkā 2012. gada 1. janvārī, tādējādi pirmie piemaksas atvieglojumi, kuriem energoietilpīgi lietotāji varēja pieteikties saskaņā ar likumu, bija 2013. gadā piešķirtie. Par 2012. gadu piešķirtie atvieglojumi pamatojās uz citu likumu, kurš bija spēkā pirms 2012. gada *EEG* likuma, tādēļ šajā procedūrā netiek analizēti.

- (156) Komisija lēmumā par procedūras sākšanu pauda arī šaubas, vai BesAR var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punktu.

7.3.1. BesAR saderības novērtējuma juridiskais pamats un darbības joma

- (157) Saderības novērtējums ietver tikai jauno atbalstu, kas piešķirts saskaņā ar 2012. gada EEG likumu. 2012. gadā samazināto EEG piemaksas maksājumu juridiskais pamats bija BAFA 2011. gada beigās izdots administratīvais akts. Tādēļ uz tiem attiecas Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999⁽⁷⁷⁾ 1. panta b) punkta ii) apakšpunkts.
- (158) Šis lēmums neietver dzelzceļa uzņēmumu veiktos EEG piemaksas samazinātos maksājumus. Komisija patur tiesības izvērtēt 2012. gada EEG likuma 42. pantu atsevišķā procedūrā.
- (159) Komisija ir izvērtējusi BesAR saderību ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. un 3.7.3. iedaļu.
- (160) Komisija piemēro 2014. gada pamatnostādnes no 2014. gada 1. jūlija. Šīs pamatnostādnes ietver pamatnoteikumus tāda finansējuma samazinājuma novērtēšanai, kas piešķirts no atjaunojamiem energoresursiem iegūtās elektroenerģijas atbalstam, tostarp samazinājumus, kas tika piešķirti līdz 2014. gada 1. jūlijam (248. punkts). Tādēļ analizējamais valsts atbalsts ir jāvērtē, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņēm.
- (161) Saskaņā ar judikatūru valsts atbalsta jomā Komisijai ir jāievēro tās izdotās pamatnostādnes un paziņojumi tiktāl, ciktāl tajos nav novirzes no Līguma noteikumiem un dalībvalstis tos ir apstiprinājušas⁽⁷⁸⁾. Vācija 2014. gada pamatnostādnes apstiprināja 2014. gada 31. jūlijā. Neviens no pusēm nav apgalvojusi, ka pamatnostādnes ir novirzes no Līguma noteikumiem.
- (162) Tomēr ieinteresētās personas ir apstrīdējušas 248. punkta likumību. Tās uzskata, ka 2014. gada pamatnostādņu piemērošana atbalstam, kas tika piešķirts pirms 2014. gada 1. jūlija, ir pretrunā vairākiem Savienības tiesību vispārīgiem principiem, proti, juridiskās noteiktības principam un neizdevīgo pasākumu atpakaļejošā spēka neesības principam⁽⁷⁹⁾, kā arī principam, ka valsts atbalsts ir jāvērtē, pamatojoties uz noteikumiem, kas piemērojami laikā, kad atbalsta shēma tiek ieviesta.
- (163) Ieinteresētās personas tomēr kļūdās, uzskatot, ka 248. punkta otrās daļas piemērošana ir ar atpakaļejošu spēku. Saskaņā ar judikatūru Savienības tiesībās nošķirta jauna noteikuma tūlītēja piemērošana pastāvošas situācijas nākotnes sekām⁽⁸⁰⁾ un jauna noteikuma piemērošana ar atpakaļejošu spēku situācijai, kas kļuva galīga pirms noteikuma stāšanās spēkā (arī saukta par esošu situāciju)⁽⁸¹⁾. Turklāt Savienības Tiesu iedibinātā judikatūrā ir noteikts, ka uzņēmējiem nevar būt tiesiskās palāvības, līdz iestādes ir pieņēmušas aktu, ar ko izbeidz administratīvo procedūru un kas ir kļuvis galīgs⁽⁸²⁾.
- (164) Kā Tiesa atzina, nelikumīgs valsts atbalsts veido pastāvošu situāciju. Noteikumi par likuma piemērošanu attiecīgajā laikā nosaka, ka jauno saderības noteikumu tūlītēja piemērošana nelikumīgam atbalstam nav uzskatāma par šo jauno noteikumu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku⁽⁸³⁾.

⁽⁷⁷⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

⁽⁷⁸⁾ Spriedums lietā Vācija un citi/Kronofrance, C-75/05 un C-80/05, ECLI:EU:C:2008:482, 61. punkts, ar turpmākām atsaucēm.

⁽⁷⁹⁾ Ieinteresēto personu atsaucēs norādīta šāda judikatūra: spriedums lietā C-260/91 *Diversinté*, ECLI:EU:C:1993:136, 9. punkts; spriedums lietā C-63/83 *Regina/Kirk*, ECLI:EU:C:1984:255, 21. punkts un turpmākie punkti; spriedums lietā C-1/73 *Westzucker*, ECLI:EU:C:1973:78, 5. punkts; spriedums lietā C-295/02 *Gerken*, ECLI:EU:C:2004:400, 47. punkts un turpmākie punkti; spriedums lietā C-420/06 *Jager*, ECLI:EU:C:2008:152, 59. punkts un turpmākie punkti; spriedums lietā C-189/02 P *Dansk Rørindustri* u. c./Komisija, ECLI:EU:C:2005:408, 217. punkts.

⁽⁸⁰⁾ Spriedums lietā C-334/07 P *Komisija/Freistaat Sachsen*, ECLI:EU:C:2008:709, 43. punkts; spriedums lietā T-176/01 *Ferrière Nord*/Komisija, ECLI:EU:T:2004:336, 139. punkts.

⁽⁸¹⁾ Spriedums lietā 68/69 *Bundesknappschaft/Brock*, ECLI:EU:C:1970:24, 6. punkts; spriedums lietā 1/73 *Westzucker GmbH/Einfuhr- und Vorratsstelle für Zucker*, ECLI:EU:C:1973:78, 5. punkts; spriedums lietā 143/73 *SOPAD/FORMA* u. c., ECLI:EU:C:1973:145, 8. punkts; spriedums lietā 96/77 *Bauche*, ECLI:EU:C:1978:26, 48. punkts; spriedums lietā 125/77 *Koninklijke Scholten-Homig NV* u. c./*Floof/produktschaap voor Akkerbouwprodukten*, ECLI:EU:C:1978:187, 37. punkts; spriedums lietā 40/79 P/Komisija, ECLI:EU:C:1981:32, 12. punkts; spriedums lietā 270/84 *Licata/ESC*, ECLI:EU:C:1986:304, 31. punkts; spriedums lietā C-60/98 *Butterfly Music/CEDEM*, ECLI:EU:C:1999:333, 24. punkts; spriedums lietā C-334/07 P *Komisija/Freistaat Sachsen*, ECLI:EU:C:2008:709, 53. punkts; spriedums lietā T-404/05 *Griekija/Komisija*, ECLI:EU:T:2008:510, 77. punkts.

⁽⁸²⁾ Sprieduma lietā C-169/95 *Spānija/Komisija*, ECLI:EU:C:1997:10, 51.–54. punkts; spriedums apvienotajās lietās T-116/01 un T-118/01 *P&O European Ferries (Vizcaya) SA/Komisija*, ECLI:EU:T:2003:217, 205. punkts.

⁽⁸³⁾ Spriedums apvienotajās lietās no C-465/09 P līdz C-470/09 P *Diputación Foral de Vizcaya* un citi/Komisija, ECLI:EU:C:2011:372, 125. un 128. punkts.

- (165) Šo iemeslu dēļ Komisijai bija jāvērtē *BesAR*, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņēm. Komisija vērtēšanā nevarēja novirzīties no šīm pamatnostādņēm. Tā kā lēmums par procedūras sākšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts pirms 2014. gada 1. jūlija, Komisija aicināja Vāciju un ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus par 2014. gada pamatnostādņu piemērošanu šai lietai.

7.3.1.1. Vācijas un trešo personu apsvērumi

- (166) Vairākas ieinteresētās personas iebilda, ka 2014. gada pamatnostādnes nevar piemērot ierobežotajām *EEG* piemaksām, bet Komisijai ir jāveic saderības novērtējums, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta b) vai c) apakšpunktu.
- (167) Pirmkārt, šīs personas uzskata, ka *EEG* piemaksas samazinājumi varētu būt atzīstami par saderīgiem ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu un ņemot vērā, ka tie veicina svarīga projekta īstenošanu visās Eiropas interesēs (atjaunojamo energoresursu veicināšanu, kā to nosaka Direktīva 2009/28/EK) vai, ja šis pamatojums nav pieņemams, ka to mērķis ir mazināt nopietnus traucējumus Vācijas ekonomikā (deindustrializācijas draudi AER izmaksu rezultātā).
- (168) Ieinteresētās personas arī iebilda, ka piemaksas samazinājumi varētu būt saderīgi, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo to mērķis ir veicināt atjaunojamo energoresursu attīstību, vienlaikus novēršot oglekļa emisijas un pasargājot rūpniecības bāzi Savienībā. Šajā saistībā attiecīgās ieinteresētās personas apgalvo, ka *BesAR* ir piemērots instruments šā plašā mērķa dažādu aspektu saskaņošanai. Tās arī paziņo, ka šis instruments ir samērīgs, jo *BesAR* atbalsta saņēmēji joprojām iegulda finansējumā. Šīs personas iebilst, ka pasākums ir samērīgs, pamatojoties uz to, ka elektroenerģijas nodokļi un *EEG* piemaksa būtībā ir līdzīgi (abi ir maksājumi par elektroenerģijas patēriņu) un ka Savienības noteiktā minimālā nodokļu likme par uzņēmumu patērēto elektroenerģiju, kā norādīts Padomes Direktīvas 2003/96/EK⁽⁸⁴⁾ I pielikuma C tabulā, ir 0,05 ct/kWh, kas būtībā ir tāda pati kā minimālā *EEG* piemaksa. Visbeidzot, ieinteresētās personas apgalvo, ka 2012. gada *EEG* likums nerada konkurences vai tirdzniecības izkropļojumus, jo tas nepilnīgi pretdarbojas izkropļojumam, ko jau radījusi augstāka *EEG* piemaksa, kas Vācijas uzņēmumiem jāsedz salīdzinājumā ar līdzvērtīgiem nodokļiem vai nodevām uzņēmumiem citās dalībvalstīs.
- (169) Atbildē uz Komisijas lēmumu par procedūras sākšanu Vācija izteica līdzīgus argumentus par 107. panta 3. punkta b) un c) apakšpunkta piemērošanu.
- (170) Otrkārt, ieinteresētās personas apgalvo, ka Komisija nevar vērtēt samazinājumus nošķirti saskaņā ar citu saderības juridisko pamatu, izņemot to, kuru izmantoja *EEG* elektroenerģijas atbalsta pārbaudei. Komisijai samazinājumi bija jāvērtē (un jāapstiprina) kā daļa no finansējuma kopā ar atjaunojamo energoresursu atbalstu lēmumā par procedūras sākšanu. Tas ir paskaidrots ar atsauci uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Komisijai ir jāņem vērā atbalsta finansējuma metode lietā, kurā šī metode ir pasākuma neatņemama daļa⁽⁸⁵⁾.
- (171) Treškārt, ieinteresētās personas apgalvo, ka pat tad, ja bija jāpiemēro 2014. gada pamatnostādnes, šīs pamatnostādnes var piemērot ar atpakaļejošu spēku vienīgi nelikumīgam atbalstam, bet ne esošam atbalstam, ņemot vērā 2014. gada pamatnostādņu 248. un 250. punktu. Tomēr, pat ja ierobežotās *EEG* piemaksas veidotu valsts atbalstu (kas tiek apstrīdēts), tās būtu jāuzskata par esošu atbalstu, ko Komisija netieši ir atzinusi lietā NN 27/2000⁽⁸⁶⁾.
- (172) Ceturtkārt, ieinteresētās personas paziņo, ka 2014. gada pamatnostādnes, jo īpaši noteikumi par pielāgošanās plāniem 3.7.3. iedaļā, ir jāinterpretē veidā, kas aizsargātu atbalsta saņēmēju tiesisko paļāvību, t. i., pakāpeniskajiem pielāgojumiem 2013. un 2014. gadā ir jābūt pietiekami nelieliem, lai izslēgtu līdzekļu atgūšanu. Šāda tiesiskā paļāvība, kā norāda šīs personas, izriet no Komisijas lēmuma lietā NN 27/2000.

⁽⁸⁴⁾ Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīva 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

⁽⁸⁵⁾ Spriedums lietā C-261/01 *Van Calster*, ECLI:EU:C:2003:571, 49. punkts; spriedums lietā C-333/07 *Société Régie Networks*, ECLI:EU:C:2008:764, 89. punkts.

⁽⁸⁶⁾ Skatīt 75. zemsvītras piezīmi.

7.3.1.2. Novērtējums

- (173) Šie argumenti nevar šajā lēmumā mainīt novērtējumu par 2014. gada pamatnostādņu piemērojamību, kas izklāstīts 157.–165. apsvērumā.
- (174) Pirmkārt, attiecībā uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošanu 2014. gada pamatnostādņu 10. punktā ir norādīts, ka šajās pamatnostādnēs “Komisija izklāsta nosacījumus, atbilstoši kuriem atbalstu enerģētikas un vides jomā var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu”. Kā norāda Tiesa, “Komisija var noteikt pasākumus attiecībā uz to, kā tā īsteno savu rīcības brīvību, tādu aktu veidā kā aplūkotās pamatnostādnes, ciktāl šie akti ietver noteikumus, kas norāda nostāju, kura šai iestādei ir jāieņem, un ja tie nenovirzās no Līguma noteikumiem”⁽⁸⁷⁾. Tā kā 2014. gada pamatnostādnes *ex ante* vispārīgi un pārredzami nosaka saderīguma nosacījumus izņēmumam, kas izklāstīts Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā, Komisijas pienākums ir piemērot šīs pamatnostādnes.
- (175) Pamatojoties uz analogiju, nevar piemērot noteikumus par elektroenerģijas nodokļiem, jo 2014. gada pamatnostādnes ietver pilnīgu noteikumu kopu, kas ļauj novērtēt AER piemaksu samazināšanu.
- (176) Attiecībā uz atkāpēm Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā 2014. gada pamatnostādnes neietver kritērijus par to, kā Komisija īsteno savu rīcības brīvību 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta piemērošanā. Komisija ir pieņēmusi paziņojumu “Kritēriji, pēc kuriem analizē saderīgumu ar iekšējo tirgu valsts atbalstam ar mērķi sekmēt svarīgu projektu īstenošanu visas Eiropas interesēs”⁽⁸⁸⁾, kas tiek piemērots no 2014. gada 1. jūlija. Taču saskaņā ar šā paziņojuma 52. punktu “nepaziņota atbalsta gadījumā Komisija piemēros šo paziņojumu, ja atbalsts piešķirts pēc tā stāšanās spēkā, un visos citos gadījumos – noteikumus, kas bija spēkā atbalsta piešķiršanas laikā”. Tas nozīmē, ka paziņojumā izklāstītos kritērijus nevar piemērot šajā lēmumā vērtētajiem piemaksas samazinājumiem. To vietā Komisijai ir jāpiemēro 2008. gada pamatnostādnes⁽⁸⁹⁾ iekļautie noteikumi.
- (177) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija izteica šaubas par to, vai, pamatojoties uz 2008. gada pamatnostādņu 147.–150. punktu, *BesAR* var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu. Šaubas radās jo īpaši tādēļ, ka samazinājumi nešķiet saistīti ar projektu, turklāt projekts *a fortiori* nešķiet tāds, kuram būtu “konkrēti un skaidri formulēti īstenošanas noteikumi”. Joprojām arī apšaubāms, vai šāds projekts būtu uzskatāms par projektu “visas Eiropas interesēs”, proti, vai tā radītā priekšrocība būtu attiecināma uz Savienību kopumā. Visbeidzot, bija apšaubāms arī tas, vai šis atbalsts, t. i., *EEG* piemaksas samazinājumi, “ietver stimulu īstenot projektu” (lēmuma par procedūras sākšanu 211. un 212. apsvērumus).
- (178) Šīs šaubas nav mazinātas. Vācija iebilst, ka gan AER mērķu sasniegšana, gan rūpniecības konkurētspējas saglabāšana ir jāvērtē kā viens, ja ne vairāki projekti visas Eiropas interesēs. Vācija atsauca uz Komisijas stratēģiju “Eiropa 2020”, kas nosaka prioritāti – “resursu ziņā efektīvākas, videi nekaitīgākas un konkurētspējīgākas ekonomikas veicināšana”⁽⁹⁰⁾. Tomēr, lai cik nopietni būtu politikas mērķi, atjaunojamu energoresursu attīstība un konkurētspējas veicināšana nav uztverama kā īpaši projekti burtiskā nozīmē. Vēl mazāk iespējams definēt šādu projektu īstenošanu, tostarp dalībniekus, mērķus un iedarbību, kā nosaka 2008. gada pamatnostādņu 147. punkta a) apakšpunkts. Ja projekti visas Eiropas interesēs būtu jāizstrādā tā, lai tie ietvertu tikai politikas mērķus, 107. panta 3. punkta b) apakšpunkta ierobežojumi būtu pārmērīgi jāpaplašina un prasība īstenot noteiktu labi definētu projektu tiktu padarīta bezjēdzīga. Tas būtu pretrunā “nepieciešamībai sašaurināt atkāpju no vispārīgā principa, ka valsts atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu, interpretāciju”⁽⁹¹⁾.
- (179) Svarīgi arī norādīt – Vispārējā tiesa lietā *Hotel Cipriani* atzina, ka “pasākums var saņemt [Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā] paredzēto atkāpi tikai tad, ja tas nesniedz priekšrocības tikai kādas dalībvalsts tirgus dalībniekiem, bet ir priekšrocība Kopienai kopumā”. Šis kritērijs nav izpildīts, ja valsts atbalsta shēma vienkārši

⁽⁸⁷⁾ Spriedums lietā C-310/99 Itālija/Komisija, ECLI:EU:C:2002:143, 52. punkts.

⁽⁸⁸⁾ ŪV C 188, 20.6.2014., 4. lpp.

⁽⁸⁹⁾ Kopienas 2008. gada pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai (ŪV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.).

⁽⁹⁰⁾ COM(2010) 2020 galīgā redakcija, 10. lpp.

⁽⁹¹⁾ Spriedums lietā C-301/96 Vācija/Komisija, ECLI:EU:C:2003:509, 106. punkts.

paredz uzlabot attiecīgo uzņēmumu konkurētspēju⁽⁹²⁾. Patiesi, *BesAR* ir paredzēts tikai energoietilpīgo uzņēmumu izmaksu sloga atvieglošanai Vācijā, lai tādējādi uzlabotu to konkurētspēju.

- (180) Visbeidzot, ņemot vērā nepieciešamību sašaurināt interpretāciju saistībā ar 178. apsvērumā minētajām atkāpēm no vispārējā principa, ka valsts atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, tas vien, ka elektroenerģijas izmaksas pieaug daudziem rūpnieciskiem lietotājiem, nevar būt uzskatāms par nopietnu traucējumu konkrētās dalībvalsts tautsaimniecībā.
- (181) Tādēļ Komisija nevarēja apstiprināt *BesAR* saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
- (182) Otrkārt, attiecībā uz argumenta kopsavilkumu 170. apsvērumā secināms, ka atbalsts, kas energoietilpīgiem uzņēmumiem piešķirts samazinātu *EEG* piemaksu veidā, nepārprotami ir atšķirīgs un nodalāms no atbalsta atjaunojamiem energoresursiem. Šie pēdējie minētie atbalsta saņēmēji ir atšķirīga grupa salīdzinājumā iepriekš minēto atbalsta saņēmēju grupu. Turklāt samazinājumi nav uzreiz izmantojami atjaunojamo energoresursu atbalsta finansējumam, bet pretēji – tie būtībā ir pretrunā iecerētajam nolūkam, jo to tūlītēja iedarbība ir *AER* finansējumam pieejamo ieņēmumu samazinājums. To apliecina fakts, ka *EEG* piemaksa finansējuma nodrošinājuma nolūkā bija jāpalielina visiem pārējiem lietotājiem bez priekšrocībām.
- (183) Treškārt, attiecībā uz 171. apsvērumā apkopoto argumentu *BesAR* ir jāuzskata par nelikumīgu atbalstu, uz kuru attiecas 2014. gada pamatnostādņu 248. punkta prerogatīva. Patiesi, kā jau skaidrots 141. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos, 2012. gada *EEG* likums būtiski mainīja atbalsta shēmu, ko Komisija apstiprināja ar lēmumu, kurš pieņemts lietā NN 27/2000.
- (184) Ceturtais arguments attiecībā uz atbalsta saņēmēju tiesisko paļāvību vairāk vērtēts 257. apsvērumā, jo tas saistīts tikai ar līdzekļu atgūšanu.

7.3.1.3. Alternatīva vērtēšana saskaņā ar 2008. gada pamatnostādņēm

- (185) Vispārējā tiesa vairākkārt un pretēji Tiesas judikatūrai pauda viedokli, ka nelikumīgais atbalsts ir jāvērtē, pamatojoties uz noteikumiem, kas bija spēkā tā piešķiršanas laikā. Tādēļ Komisija veica alternatīvu vērtēšanu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, pamatojoties uz 2008. gada pamatnostādņēm.
- (186) Rezultātā Komisijai būtu jāatzīst, ka darbības atbalsts, kas tika piešķirts, pamatojoties uz *BesAR*, ir pilnīgi nesaderīgs to iemeslu dēļ, kas norādīti 187. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos.
- (187) Lēmumā par procedūras sākšanu paziņots, ka tā pieņemšanas laikā nebija īpašu noteikumu par valsts atbalstu, kas atzītu, ka atbrīvojumi no maksājumiem vai to samazinājumi, lai finansētu *AER* atbalstu, būtu uzskatāmi par nepieciešamiem vispārēju interešu labā un tādēļ būtu atļaujami, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (188) Turklāt Komisija 2011. gadā Austrijai bija aizliegusi līdzīgu darbības atbalstu⁽⁹³⁾. Šāds aizliegums atbilst Tiesas judikatūrai, saskaņā ar kuru darbības atbalsts ietekmē tirdzniecības apstākļus tādā mērā, kas ir pretrunā vispārējām interesēm un tādēļ nevar būt atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu⁽⁹⁴⁾. Tajā lēmumā Komisija arī paskaidroja, kādēļ nevar izmantot analogiju ar noteikumiem par elektroenerģijas nodokļiem.
- (189) Šo iemeslu dēļ Komisija saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu nevarēja arī apstiprināt šeit aplūkojamo atbalstu, pamatojoties uz atbalsta piešķiršanas laikā spēkā esošiem pamatnoteikumiem.

⁽⁹²⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-254/00, T-270/00 un T-277/00 *Hotel Cipriani* u. c., ECLI:EU:T:2008:537, 337. punkts.

⁽⁹³⁾ SA.26036 (C24/09) – Austrija, Valsts atbalsts energoietilpīgiem uzņēmumiem saskaņā ar Austrijas Zaļās elektroenerģijas aktu (OV L 235, 10.9.2011., 42. lpp.).

⁽⁹⁴⁾ Spriedums lietā C-288/96 Vācija/Komisija (*Jadekost*), ECLI:EU:C:2000:537, 77. punkts ar turpmākām atsaucēm.

7.3.2. *Izmaksas, kas rodas atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalsta rezultātā*

- (190) Saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 184. punktu samazinājumus var piešķirt tikai attiecībā uz izmaksām, kas rodas atjaunojamo energoresursu enerģijas atbalsta rezultātā.
- (191) Tomēr Komisija lēmumā lietā SA.38632 (2014/N) saistībā ar 2014. gada EEG likumu ("2014. gada EEG lēmums") noteica, ka EEG piemaksa izmantojama arī tāda atbalsta finansēšanai, kas paredzēts elektroenerģijas ražošanai no raktuvju gāzes. Raktuvju gāze nav atjaunojams energoresurss 2014. gada pamatnostādņu 19. punkta 5. apakšpunkta izpratnē. Samazinājumi no piemaksām, kas paredzētas, lai finansētu atbalstu citiem energoresursiem, nav ietverti 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļā ⁽⁹⁵⁾.
- (192) Tāpēc Vācija saistībā ar paziņojuma procedūru lietā SA.38632 (2014/N) norādīja, ka no raktuvju gāzes iegūtās elektroenerģijas atbalsta finansējuma samazinājums netiktu piešķirts, ņemot vērā, ka saskaņā ar 2014. gada EEG likumu energoietilpīgajiem uzņēmumiem katrā attiecīgajā patēriņa vietā ir jāmaksā pilna piemaksa par patēriņa pirmo GWh. Patiesi, ieņēmumi no pilnas piemaksas par pirmo GWh ir lielāki par subsīdijas summu, kas samaksāta par elektroenerģiju, kuru iegūst no raktuvju gāzes ⁽⁹⁶⁾.
- (193) 2012. gadā atbalsta summa raktuvju gāzei (EUR 41,4 miljoni) veidoja 0,25 % no kopējās atbalsta summas šim gadam saskaņā ar 2012. gada EEG likumu. Prognozes liecina, ka raktuvju gāzes apjoms nākotnē varētu saglabāties nemainīgs vai pat nedaudz samazināties ⁽⁹⁷⁾.
- (194) Pamatojoties uz minēto, Komisija secināja, ka BesAR atbalsta saņēmējiem saskaņā ar 2014. gada EEG likumu EEG piemaksas maksājums par patēriņa pirmo GWh jau ievērojami pārsniegtu raktuvju gāzes atbalsta summu ⁽⁹⁸⁾. Komisija arī secināja, ka, reizinot par raktuvju gāzi samaksātā EEG atbalsta procentuālo apjomu (0,25 %) ar EEG piemaksu (6,24 ct/kWh 2014. gadā), rezultāts ir 0,016 ct/kWh. Šī summa ir mazāka par minimālo piemaksu, kura BesAR atbalsta saņēmējiem bija jāmaksā pat pēc patēriņa pirmās GWh (0,05 ct/kWh) ⁽⁹⁹⁾.
- (195) 2012. gada EEG likums nosaka divus alternatīvus ierobežojumus. Saskaņā ar pirmo alternatīvu (41. panta 3. punkta 1. kritērijs), kas ir regresīvais ierobežojums, atbalsta saņēmējiem joprojām ir jāmaksā pilna piemaksa par patēriņa pirmo GWh, un minimālā piemaksa, kas jāmaksā par patēriņu virs patēriņa 100 GWh, ir 0,05 ct/kWh. Saskaņā ar otro alternatīvu (41. panta 3. punkta 2. kritērijs), kas attiecas uz uzņēmumiem ar visaugstāko energoietilpību, piemaksa ir ierobežota līdz 0,05 ct/kWh par visu atbalsta saņēmēja patēriņu. Abos gadījumos atbalsta saņēmēji joprojām maksā vairāk par piemaksas daļu, kas varētu būt piešķirta raktuvju gāzes atbalstam (0,016 ct/kWh 2014. gadā un, pamatojoties uz EEG piemaksu 5,277 ct/kWh 2013. gadā, – 0,013 ct/kWh).
- (196) Tādēļ minimālās piemaksas 0,05 ct/kWh maksājums 2013. un 2014. gadā papildus pienākumam maksāt piemaksu par pirmo GWh dažiem atbalsta saņēmējiem nodrošināja, ka energoietilpīgajiem uzņēmumiem samazinājums netika piešķirts no raktuvju gāzes elektroenerģijas finansējuma ⁽¹⁰⁰⁾.

7.3.3. *Atbilstība*

- (197) 2014. gada pamatnostādņu 185. punktā ir noteikts, ka atbalsts būtu jāattiecinā tikai uz nozarēm, kuru konkurētspēja ir apdraudēta to izmaksu dēļ, ko rada atbalsta finansēšana enerģijai no atjaunojamiem energoresursiem, ņemot vērā to elektroietilpību un starptautisko tirdzniecību. Attiecīgi atbalstu var piešķirt vienīgi tad, ja uzņēmums ir piederīgs kādai no nozarēm, kas iekļautas nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā.
- (198) Turklāt saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 186. punktu dalībvalstis var iekļaut uzņēmumu valsts shēmā, saskaņā ar kuru piešķir to izmaksu samazinājumus, kas rodas atjaunojamo energoresursu atbalsta rezultātā, ja uzņēmuma elektroietilpība ir vismaz 20 % un tas darbojas nozarē, kurā tirdzniecības intensitāte ir vismaz 4 % Savienības līmenī, pat tad, ja uzņēmums nav piederīgs nozarei, kas iekļauta nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā.

⁽⁹⁵⁾ 2014. gada EEG lēmums, 293. apsvērums.

⁽⁹⁶⁾ 2014. gada EEG lēmums, 294. un 295. apsvērums.

⁽⁹⁷⁾ 2014. gada EEG lēmums, 295. apsvērums.

⁽⁹⁸⁾ Ar 2707 atbilstīgiem patēriņa punktiem 2014. gadā un EEG piemaksu 6,24 ct/kWh piemaksas ieņēmumi, kas gūti no maksājumiem par patēriņa pirmo GWh, ir EUR 168 916 800. Skatīt 2014. gada EEG lēmumu, 296. apsvērumu.

⁽⁹⁹⁾ 2014. gada EEG lēmums, 296. apsvērums.

⁽¹⁰⁰⁾ Sal. 2014. gada EEG lēmuma 297. apsvērumu.

- (199) Visbeidzot, 2014. gada pamatnostādņu 187. punktā noteikts, ka dalībvalstis var piemērot papildu atbilstības kritērijus ar nosacījumu, ka atbilstības nozarēs atbalsta saņēmēju atlase tiek veikta, pamatojoties uz objektīviem, nediskriminējošiem un pārredzamiem kritērijiem un ka atbalsts visiem konkurentiem vienā nozarē tiek piešķirts principā vienādi, ja tie ir vienādā faktiskā situācijā.
- (200) Ja atbalsts, kas, samazinot slogu saistībā ar atjaunojamu energoresursu elektroenerģijas atbalsta finansējumu vai atbrīvojot no tā, pirms šo pamatnostādņu piemērošanas dienas ir piešķirts uzņēmumiem, kuri nav atbilstīgi saskaņā ar kritērijiem šā lēmuma 197. un 198. apsvērumā, šādu atbalstu var atzīt par saderīgu, ja tas atbilst pielāgošanās plānam (2014. gada pamatnostādņu 197. punkts).
- (201) Vācija norādīja, ka saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļu tikai daļa BesAR atbalsta saņēmēju 2013. un 2014. gadā varēja pretendēt uz valsts atbalstu atjaunojamu energoresursu elektroenerģijas atbalsta finansējuma samazinājumu veidā. Tādēļ Vācija iesniedza 7.3.5. iedaļā izklāstīto pielāgošanās plānu (skatīt II pielikumu) neatbilstīgajiem atbalsta saņēmējiem. Vācija arī paskaidroja, ka visi atbalsta saņēmēji, kurus varēja iekļaut valsts shēmā, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņu 186. punktu, ir piederīgi nozarēm, kas iekļautas nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 5. pielikumā.
- (202) Lai aprēķinātu bruto pievienoto vērtību ("BPV"), kas vajadzīga 2014. gada pamatnostādņu 185.–192. punkta piemērošanai un kas ir definēta to 4. pielikumā, 2012. gada EEG likuma 41. pantā izmanto BPV tirgus cenās pēdējā finanšu gadā pirms piemaksas samazinājuma piemērošanas. 2014. gada pamatnostādņu 4. pielikuma 1. un 2. punktā ir prasība izmantot BPV faktora izmaksas, kā arī to pēdējo trīs gadu vidējo aritmētisko, par kuriem ir pieejami dati. Vācija paskaidroja, ka šādi dati nebija pieejami, jo pieteikumi samazinājumiem 2013. un 2014. gadā ietvēra tikai BPV tā pēdējā finanšu gada tirgus cenās, par kuru dati bija pieejami (t. i., 2011. un 2012. gadu). Līdzīgi Vācija paskaidroja, ka elektroenerģijas izmaksu aprēķināšanas nolūkā vidējās mazumtirdzniecības elektroenerģijas cenas visiem uzņēmumiem nebija pieejamas – vismaz augstākajā patēriņu grupā –, bet elektroenerģijas izmaksu aprēķinu pamatoja ar faktiskajām elektroenerģijas izmaksām, kas radās 2011. un 2012. gadā, jo tie bija dati, kurus uzņēmumi bija iesnieguši pieteikumā samazinājumiem 2013. un 2014. gadā. Kā noteikts 2014. gada pamatnostādņu 4. pielikuma 4. punktā, uzņēmumu elektroenerģijas izmaksu definīcija lielā mērā veidota uz uzņēmuma pieņemtās elektroenerģijas cenas bāzes. Pamatojoties uz Vācijas skaidrojumiem, Komisija lēmumā lietā SA.38632 (2014/N) atzina, ka pārejas noteikumi 2014. gada EEG likumā, kas ļāva izmantot BPV datus faktora izmaksās, ņemot vērā pēdējo vai divus pēdējos finanšu gadus, kā arī izmantot pēdējā finanšu gada reālās elektroenerģijas izmaksas, atbilda 2014. gada pamatnostādņem, jo īpaši 195. punktam (minētā lēmuma 311.–314. apsvērumi). Tas bija tāpēc, ka dati, proti, BPV faktora izmaksas, pamatojoties uz pagājušā gada datiem un reālajām elektroenerģijas izmaksām pagājušajā gadā, būtu piemērojami tikai kā pagaidu līdzekļi, līdz ir apkopoti 2014. gada pamatnostādņu 4. pielikumā noteiktie dati. Šis atzinums *a fortiori* attiecas uz 2013. un 2014. gada EEG piemaksas samazinājumu vērtējumu, un, pamatojoties uz šo atzinumu, var arī pieņemt, ka BPV dati tirgus cenās tiek izmantoti, lai atbilstīgi 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļai vērtētu tā valsts atbalsta saderību, kas saskaņā ar BesAR 2013. un 2014. gadā piešķirts atjaunojamu energoresursu elektroenerģijas atbalsta finansējumam samazinājumu veidā.
- (203) Komisija secina, ka 2012. gada EEG likums tikai daļēji atbilst saderības noteikumiem, kas izklāstīti 2014. gada pamatnostādņu 185. un 186. punktā. No atbalsta saņēmējiem, kuri neatbilst šiem kritērijiem, tādēļ ir jāatgūst līdzekļi, kā sīkāk aplūkots 7.3.5. iedaļā, kas veltīta Vācijas pielāgošanās plānam.

7.3.4. Samērīgums

- (204) 2014. gada pamatnostādņu 188. punktā noteikts, ka atbalsts tiek uzskatīts par samērīgu, ja atbalsta saņēmēji maksā vismaz 15 % no papildu izmaksām bez samazinājuma.
- (205) Tomēr dalībvalstis var vēl vairāk ierobežot to izmaksu summu, kas veidojas no atbalsta finansējuma atjaunojamiem energoresursiem, kā uzņēmuma līmenī maksājamo līdz 4 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības. Uzņēmumiem, kuru elektroietilpība ir vismaz 20 %, dalībvalstis var ierobežot kopējo maksājamo summu līdz 0,5 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības. Visbeidzot, kad dalībvalstis lemj pieņemt ierobežojumus attiecīgi 4 % un 0,5 % no bruto pievienotās vērtības, šie ierobežojumi ir jāpiemēro visiem atbilstīgiem uzņēmumiem (2014. gada pamatnostādņu 189. un 190. punkts).

- (206) Vācija norādīja, ka dažos gadījumos ierobežotā EEG piemaksa, ko atbalsta saņēmēji maksāja 2013. un 2014. gadā, nebija samērīga, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādņu kritērijiem⁽¹⁰¹⁾. Tādēļ Vācija iesniedza pielāgošanās plānu (skatīt II pielikumu), kurš analizēts 7.3.5. iedaļā.
- (207) Komisija secina, ka ierobežotās EEG piemaksas tikai daļēji atbilst 2014. gada pamatnostādņu 188. un 189. punktā izklāstītajiem samērīguma kritērijiem. No atbalsta saņēmējiem, kuri neatbilst šiem kritērijiem, tādēļ ir jāatgūst līdzekļi, kā sīkāk aplūkots 7.3.5. iedaļā, kas veltīta Vācijas pielāgošanās plānam.

7.3.5. Pielāgošanās plāns

- (208) Saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 193. punktu un turpmākajiem punktiem dalībvalstīm ne vēlāk kā līdz 2019. gada 1. janvārim ir jāpiemēro atbilstības un samērīguma kritēriji, kas noteikti 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļā un aprakstīti iepriekš šā lēmuma 7.3.3. un 7.3.4. iedaļā. Atbalsts, kas piešķirts attiecībā uz laikposmu pirms minētā datuma, tiks uzskatīts par saderīgu, ja tas atbilst tiem pašiem kritērijiem. Turklāt Komisija uzskata, ka viss atbalsts, kas attiecībā uz laikposmu līdz 2019. gadam piešķirts, lai samazinātu slogu saistībā ar atjaunojamu energoresursu elektroenerģijas atbalsta finansējumu, var tikt atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tas atbilst pielāgošanās plānam.
- (209) Šim pielāgošanās plānam ir jāietver pakāpeniski pielāgojumi atbalsta apmēram, kas izriet no 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļā paredzēto un 7.3.3. un 7.3.4. iedaļā aprakstīto atbilstības un samērīguma kritēriju piemērošanas.
- (210) Ja atbalsts tika piešķirts attiecībā uz laikposmu pirms šo pamatnostādņu piemērošanas datuma, plānā ir jāparedz kritēriju pakāpeniska piemērošana arī šim laikposmam.
- (211) Ja, kā norādīts 200. apsvērumā, pirms 2014. gada pamatnostādņu piemērošanas atbalsts tika piešķirts uzņēmumiem, kuri neatbilst šā lēmuma 7.3.3. iedaļā aprakstītajiem kritērijiem, šādu atbalstu var atzīt par saderīgu, ja pielāgošanās plānā paredzēts minimālais pašu ieguldījums 20 % apmērā no piemaksas bez samazinājuma papildu izmaksām, kas pakāpeniski jāievieš vēlākais līdz 2019. gada 1. janvārim (2014. gada pamatnostādņu 197. punkts).
- (212) Vācija iesniedza pielāgošanās plānu (II pielikums), kas aprakstīts 27. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos un kas nodrošina pakāpenisku EEG piemaksas palielinājumu visiem atbalsta saņēmējiem, no kuriem ir atgūstami līdzekļi. Sākumpunkts ir EEG piemaksa, kas faktiski tika samaksāta 2013. gadā; tā tiek iegūta, reizinot atbalsta saņēmēja samazināto EEG piemaksu 2013. gadā ar atbalsta saņēmēja faktisko elektroenerģijas patēriņu tajā pašā gadā ("pamata piemaksa"). Saskaņā ar pielāgošanās plānu piemaksas par 2013. un 2014. gadu tiks koriģētas tā, lai tās nepārsniegtu 125 % un 150 % no pamata piemaksas. No 2015. gada augšupejošā korekcija, iespējams, būs lielāka, jo ierobežojums tad tiek palielināts līdz 200 % no pamata piemaksas. Nākamajos gados līdz 2018. gadam piemaksa par x gadu tiks līdzīgi ierobežota līdz 200 % no piemaksas gadā $x - 2$.
- (213) Attiecībā uz šajā lēmumā analizētajiem gadiem, proti, 2013. un 2014. gadu, pielāgošanās plāns nodrošina pakāpenisku EEG piemaksas palielinājumu visiem atbalsta saņēmējiem, kuri neatbilda 2014. gada pamatnostādņu atbilstības un samērīguma kritērijiem. Pieaugumam ir jāturpinās pēc 2014. gada, lai varētu pieņemt, ka gan uzņēmumi, kuri principā ir atbilstīgi, bet nemaksāja pietiekami augstu piemaksu, gan uzņēmumi, kuri nav atbilstīgi un kuriem jāsamazina minimālais pašu ieguldījums 20 % apmērā no 2014. gada pamatnostādņu 197. punktā noteiktās piemaksas papildu izmaksām, līdz 2019. gada 1. janvārim sasniegs līmeni, kāds noteikts 2014. gada pamatnostādņēs. Turklāt Komisija piebilst, ka pielāgošanās plānā ņem vērā visus ar atjaunojamo energoresursu politiku saistītos ekonomiskos faktoros un ka Vācija paziņoja to 2014. gada pamatnostādņu 200. punktā noteiktajā termiņā.
- (214) Attiecībā uz 2013. un 2014. gadu pielāgošanās plāns atbilst 2014. gada pamatnostādņu 3.7.3. iedaļas prasībām. Atbilstīgi 2014. gada pamatnostādņu 194. punktam ar pielāgošanas plānu grozītos samazinātos maksājumus tādēļ var atzīt par saderīgiem ar iekšējo tirgu.

⁽¹⁰¹⁾ Par BPV datu un elektroietilpības datu piemērošanu skatīt šā lēmuma 202. apsvērumu.

7.3.6. Secinājums par saderību

- (215) Samazinātās EEG piemaksas energoietilpīgiem uzņēmumiem 2013. un 2014. gadā ir saderīgas ar iekšējo tirgu tikai tiktāl, ciktāl ir izpildīti turpmāk izklāstītie nosacījumi:
- a) piemaksas samazinājums ir piešķirts tikai attiecībā uz tām izmaksām, kuras veidojas no atbalsta atjaunojamo energoresursu enerģijai;
 - b) atbalsta saņēmēji atbilst atbilstības kritērijiem, kas noteikti 2014. gada pamatnostādņu 185., 186. un 187. punktā, kā norādīts šā lēmuma 7.3.3. iedaļā, un
 - c) EEG piemaksas samazinājums ir samērīgs saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 188. un 189. punktā minētajiem kritērijiem, kā norādīts šā lēmuma 7.3.4. iedaļā.
- (216) Attiecībā uz atbalsta saņēmējiem, kuri neatbilst vienam vai vairākiem 215. apsvērumā aprakstītajiem nosacījumiem, Komisija izņēmuma kārtā uzskata, ka valsts atbalstu, kas 2013. un 2014. gadā piešķirts saskaņā ar BesAR, var atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja ir nodrošināts, ka atbalsta saņēmēji par 2013. gadu maksā vismaz 125 % no pamata piemaksas, kas definēta 212. apsvērumā, un 150 % no pamata piemaksas par 2014. gadu. Lai nodrošinātu šādu rezultātu, līdzekļu atgūšanai jānotiek šādi:
- a) attiecībā uz samazinājumu, kas piešķirts par 2013. gadu, atgūstamajiem līdzekļiem ir jāatbilst starpībai starp piemaksu, kādu vajadzētu maksāt, ja uzņēmums atbilstu visiem 215. apsvērumā iekļautajiem nosacījumiem, un EEG piemaksu, kas faktiski maksāta 2013. gadā; tomēr kopējā EEG piemaksa, ietverot atgūto summu, uzņēmumam, no kura atgūstami līdzekļi, nevar pārsniegt 125 % no EEG piemaksas, kas faktiski maksāta 2013. gadā;
 - b) attiecībā uz samazinājumu, kas piešķirts par 2014. gadu, atgūstamajiem līdzekļiem ir jāatbilst starpībai starp piemaksu, kādu vajadzētu maksāt, ja uzņēmums atbilstu visiem 215. apsvērumā iekļautajiem kritērijiem, un EEG piemaksu, kas faktiski maksāta 2014. gadā; tomēr kopējā EEG piemaksa, ietverot atgūto summu, uzņēmumam, no kura atgūstami līdzekļi, nevar pārsniegt 150 % no EEG piemaksas, kas faktiski maksāta 2013. gadā.

7.4. Atbilstība citiem Līguma noteikumiem

- (217) Saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 29. punktu un ņemot vērā EEG piemaksas mērķi finansēt atbalstu EEG elektroenerģijai, Komisija analizēja tās atbilstību Līguma 30. un 110. pantam.
- (218) Saskaņā ar judikatūru maksājumu, kas tiek piemērots iekšzemes un importētiem produktiem, pamatojoties uz identiskiem kritērijiem, tomēr var aizliegt ar Līgumu, ja ieņēmumi no šā maksājuma ir paredzēti, lai finansētu darbības, kuras rada priekšrocības īpaši ar nodokli apliktajiem iekšzemes produktiem.
- (219) Ja priekšrocības, kas tiek radītas šiem produktiem, pilnīgi kompensē tām piemēroto slogu, šā maksājuma sekas izpaužas tikai attiecībā uz importētajiem produktiem, un tas ir atzīstams par maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību, kas ir pretēji Līguma 30. pantam. Ja tomēr šīs priekšrocības tikai daļēji kompensē iekšzemes produktiem radīto slogu, attiecīgais maksājums rada diskriminējošu aplikšanu ar nodokli Līguma 110. panta nolūkā, un proporcija, kas izmantota iekšzemes produktiem radītā sloga kompensēšanai, būs pretrunā šim noteikumam ⁽¹⁰²⁾.
- (220) Komisija, pamatojoties uz ilgstošo pieredzi lēmumu pieņemšanā ⁽¹⁰³⁾ un ņemot vērā Tiesas judikatūru ⁽¹⁰⁴⁾, atzina, ka valsts atbalsta shēmu finansējums AER, piemērojot elektroenerģijas patēriņam parafiskālo nodokli, var būt diskriminējošs attiecībā pret importēto AER. Patiesi, ja iekšzemes elektroenerģijas ražošanu atbalsta ar līdzekļi, ko finansē, piemērojot maksu visam elektroenerģijas patēriņam (tostarp importētās elektroenerģijas patēriņam), tad

⁽¹⁰²⁾ Spriedums apvienotajās lietās C-128/03 un C-129/03 AEM, ECLI:EU:C:2005:224, 44.–47. punkts; spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, 42. punkts.

⁽¹⁰³⁾ Lēmums par valsts atbalstu N 34/90; Lēmums par valsts atbalstu N 416/99; Lēmums par valsts atbalstu N 490/00; Lēmums par valsts atbalstu N 550/00; Lēmumi par valsts atbalstu N 317/A/2006 un NN 162/A/2003; Lēmumi par valsts atbalstu N 707 un 708/2002; Lēmums par valsts atbalstu N 789/02; Lēmums par valsts atbalstu N 6/A/2001; Komisijas Lēmums 2007/580/EK; Komisijas Lēmums 2009/476/EK; Lēmums par valsts atbalstu N 437/09.

⁽¹⁰⁴⁾ Spriedums apvienotajās lietās C-128/03 un C-129/03 AEM, ECLI:EU:C:2005:224, 44.–47. punkts; spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, 58. un 59. punkts.

šī finansējuma metode, kas rada slogu importētajai elektroenerģijai, kura neko negūst no šā finansējuma, riskē radīt diskriminējošu ietekmi uz importēto elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, un tādējādi pārkāpj Līguma 30. un/vai 110. pantu ⁽¹⁰⁵⁾.

- (221) Turklāt Komisija lēmumā par procedūras sākšanu atzina, ka 2012. gada EEG likums *prima facie* var radīt diskriminējošu ietekmi tādā ziņā, ka 2012. gada EEG likuma 39. pants ļauj samazināt EEG piemaksas likmi tā sauktās tiešās tirdzniecības gadījumā. Samazinātā likme ir piemērojama tikai tad, ja piegādātājs 50 % savas elektroenerģijas ir pircis no valsts EEG elektroenerģijas ražotājiem un tādēļ šķiet veidojam diskriminējošu maksu Līguma 110. panta izpratnē.
- (222) Komisija arī uzskatīja, ka gadījumos, kad piemaksa tika piemērota importam, kas negūtu atvieglojumus no atbalsta saskaņā ar 2012. gada EEG likumu, ja to ražotu Vācijā (piemēram, elektroenerģijai, kas ražota iekārtās, kuras izmanto jau vairāk nekā 20 gadu), piemaksa atbilstu 30. un 110. pantam, pamatojoties uz apstākli, ka, kā šajā konkrētajā gadījumā, valsts ražotāji un importētajai elektroenerģijai netiek piemērotas atšķirīgas procedūras.
- (223) Vācija apstrīd, ka 2012. gada EEG likums varētu radīt diskriminējošu ietekmi Līguma 30. un 110. panta izpratnē turpmāk minēto iemeslu dēļ. Pirmkārt, tā apgalvo, ka nav līdzības starp importētajiem produktiem, kuriem EEG piemaksa tiek piemērota, un tās finansētajiem iekšzemes produktiem. Tas ir tāpēc, ka EEG piemaksa finansē AER iekārtas, bet to piemēro AER elektroenerģijas patēriņam.
- (224) Pat ja piemaksu uzskatītu par tādu, kas finansē AER elektroenerģiju, joprojām būtu atšķirība starp elektroenerģiju, kurai piemaksa tiek piemērota, un to elektroenerģiju, kuru piemaksa veicina. Iemesls ir tas, ka Direktīvas 2009/28/EK I pielikuma A daļas 3. panta 3. punktā noteiktajam Vācijas AER mērķim atbilst vienīgi tā AER elektroenerģija, kas ir iekšzemē ražota vai importēta, pamatojoties uz sadarbības mehānismu ar dalībvalsti, kurā elektroenerģija ir ražota (minētās direktīvas 5. panta 3. punkts). Tādēļ, iztrūkstot sadarbības mehānismam, jebkura importēta AER elektroenerģija neatbilst mērķim. No patērētāju perspektīvas šādu elektroenerģiju tādēļ nevar uzskatīt par līdzvērtīgu iekšzemes AER elektroenerģijai.
- (225) Attiecībā uz zaļās elektroenerģijas atvieglojumu (2012. gada EEG likuma 39. pants) Vācija apgalvo, ka priekšrocību nevar uzskatīt par diskriminējošu, jo tā faktiski īsteno Direktīvu 2009/28/EK. Direktīva 2009/28/EK nosaka valsts mērķi atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas īpatsvaram un atļauj dalībvalstīm veidot atbalsta shēmas un sadarbības pasākumus (3. panta 3. punkts). Saskaņā ar direktīvas 5. panta 3. punktu iekšzemē ražotā AER elektroenerģija atbilst šim mērķim. Citās dalībvalstīs ražotā AER elektroenerģija principā atbilst šim mērķim, ja tā ir iekļauta sadarbības līgumā starp attiecīgajām dalībvalstīm. Šādu līgumu slēgšana nav obligāta, un dalībvalstis var rīkoties pēc saviem ieskatiem. Vācija uzskata, ka no direktīvas noteikumiem izriet, ka Vācijai ir tiesības atbalstīt tikai iekšzemes AER elektroenerģijas ražošanu. No šiem noteikumiem izriet arī, ka Vācijai nav pienākuma nodrošināt piekļuvi tās atbalsta shēmai AER elektroenerģijas ražotājiem no citām dalībvalstīm vai ļaut šiem ražotājiem izmantot zaļās elektroenerģijas atvieglojumu.
- (226) Turklāt Vācija apgalvo, ka gadījumā, ja zaļās elektroenerģijas atvieglojums būtu pieejams ražotājiem citās dalībvalstīs, būtu risks rezultātā radīt pārmērīgu kompensāciju šiem ražotājiem, kuri varētu atlasīt un izvēlēties starp dažādām valstu atbalsta sistēmām. Tā tiktu radīts apdraudējums arī 2012. gada EEG likuma mehānismam, jo arvien vairāk citu dalībvalstu ražotāju vēlētos izmantot zaļās elektroenerģijas atvieglojumu, un tas elektroenerģijas apjoms, kuram EEG piemaksa faktiski tika piemērota, pastāvīgi samazinātos, tādējādi mazinot finansējuma bāzi. Tas praksē būtu pretēji Direktīvas 2009/28/EK mērķiem, kuri ļauj veidot valsts atbalsta sistēmas atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas ražošanas palielināšanai.
- (227) Vācija uzskata, ka šādu interpretāciju apliecina nesenais nolēmums lietā *Ålands Vindkraft* ⁽¹⁰⁶⁾. Šajā lietā par valsts sistēmu, kura nodrošināja tirgojamu sertifikātu piešķiršanu zaļās elektroenerģijas ražotājiem vienīgi par attiecīgās dalībvalsts teritorijā saražoto zaļo elektroenerģiju, Tiesa lēma, ka šāda sistēma veido pasākumu, kuram ir kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīga iedarbība uz importu un kurš principā nav saderīgs ar Līguma 34. pantā ietvertajiem pienākumiem. Tomēr sistēmu var pamatot ar primārām prasībām, kas saistītas ar vides aizsardzību ⁽¹⁰⁷⁾.

⁽¹⁰⁵⁾ Spriedums lietā 47/69 Francija/Komisija, ECLI:EU:C:1970:60, 20. punkts; EEG 2014. gada lēmums, 329. apsvērums un turpmākie apsvērumi.

⁽¹⁰⁶⁾ Spriedums lietā C-573/12 *Ålands Vindkraft*, ECLI:EU:C:2014:2037.

⁽¹⁰⁷⁾ Spriedums lietā C-573/12 *Ålands Vindkraft*, ECLI:EU:C:2014:2037, 75. un 119. punkts.

- (228) Visbeidzot, Vācija uzskata, ka EEG piemaksa neveido maksājumu Līguma 30. vai 110. panta izpratnē. Drīzāk tā vienkārši ir atlīdzības prasība, ko PSO izvirza elektroenerģijas piegādātājiem, ņemot vērā, ka PSO tiek uzskatīti kā pakalpojumu sniedzēji piegādātājiem. Vācija atsaucas uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru "maksai, kas tiek piemērota precēm, tādēļ ka tās šķērso robežu, var nepiemērot klasifikāciju, ka tā ir maksa ar līdzvērtīgu ietekmi, kādu Līgums aizliedz, ja tā attiecas uz sistemātiski piemērotu iekšējo maksājumu vispārēju sistēmu un ar tādiem pašiem kritērijiem kā iekšzemes produktiem un līdzīgiem importētiem un eksportētiem produktiem, ja tas ir maksājums par noteiktu faktiski un individuāli sniegtu pakalpojumu pārdevējam par summu, kas ir proporcionāla attiecīgajam pakalpojumam, vai atsevišķos gadījumos ja tā tiek piemērota tādu pārbažu rezultātā, kas veiktas, lai pildītu Kopienas tiesību aktos noteiktās saistības" ⁽¹⁰⁸⁾.
- (229) Vācija uzskata, ka otrais un trešais Tiesas spriedumā minētais alternatīvais kritērijs ir izpildīts. Pirmkārt, Vācija apgalvo, ka EEG piemaksa veido atbilstošu maksājumu par noteiktu sniegtu pakalpojumu, proti, minot faktu, ka PSO atsakās no tās pārvadītās AER elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu kategorijas, ko elektroenerģijas piegādātāji iegūst, kā paskaidrots 144. apsvērumā ⁽¹⁰⁹⁾. Vācija pauž viedokli, ka, maksājot EEG piemaksu PSO, elektroenerģijas piegādātāji saņem ko pretī – tas ir fakts, ka elektroenerģijas daļa tiek iegūta no atjaunojamiem energoresursiem. Tādēļ Vācija apgalvo, ka atšķirībā no situācijas lietā *Essent* ⁽¹¹⁰⁾, kur par maksājumiem netika sniegts pakalpojums, EEG piemaksa atbilst sniegtajam pakalpojumam. Otrkārt, EEG piemaksa esot piemērota, lai pildītu Savienības tiesībās, t. i., Direktīvā 2009/28/EK, noteiktās saistības.
- (230) Komisija nevar piekrist Vācijas sniegtajam pamatojumam.
- (231) Pirmkārt, lai gan ir taisnība, ka EEG piemaksa finansē atjaunojamo energoresursu iekārtu uzstādīšanu, tā atbalsta šajās iekārtās radītās elektroenerģijas ražošanu. To apliecina fakts, ka EEG piemaksa tiek piemērota par patērētās elektroenerģijas kilovatstundu. Otrkārt, iekšzemē ražotas EEG elektroenerģijas un importētas EEG elektroenerģijas līdzību nevar mainīt tikai tas, ka importētā EEG elektroenerģija atbilst Direktīvas 2009/28/EK noteiktajam mērķim. Saskaņā ar Tiesas judikatūru līdzība ir jāvērtē, "pamatojoties nevis uz produktu stingri identiska rakstura kritēriju, bet uz to līdzīgu un salīdzināmu izmantošanu" ⁽¹¹¹⁾. Jautājums par līdzību ir jānošķir no atšķirībām attieksmē. Atšķirība attieksmē attiecas tikai uz importēto elektroenerģiju, kas būtu atbilstīga saskaņā ar 2012. gada EEG likumu, ja to ražotu Vācijā. Šādā saistībā jautājums par to, vai importētā AER elektroenerģija atbilst Direktīvas 2009/28/EK noteiktajam mērķim, nav svarīgs.
- (232) Turklāt Komisija nepiekrīt Vācijas viedoklim, ka EEG piemaksa neveido maksājumu Līguma 30. un 110. panta izpratnē. Pirmkārt, Tiesa lietā *Essent* atzina, ka Līguma 30. un 110. panta piemērošanai nav svarīgi, ka valsts maksājumu nepiemēro tieši, bet ar PSO starpniecību ⁽¹¹²⁾. Otrkārt, nav konstatējams pakalpojums vai aktīvs, par ko elektroenerģijas piegādātāju maksātā EEG piemaksa veidotu atbilstīgu maksājumu. Atjaunojamai iezīmei kā tādai nav nekādas nozīmes attiecībā uz elektroenerģijas piegādātājiem, ņemot vērā, ka tā tiek pārvadīta atsevišķi no faktiskās EEG elektroenerģijas. Arī piegādātāju veiktie maksājumi nav proporcionāli sniegtajam pakalpojumam, jo viņu veiktie maksājumi atšķiras atkarībā no tā, cik klientu bez priekšrocībām viņiem ir, bet paredzētais sniegtais pakalpojums, proti, ka elektroenerģijai piemīt atjaunojama iezīme, nav nodalāms un ir vienāds visiem. Treškārt, EEG piemaksa netiek piemērota, pamatojoties uz *pārbaudēm*, un tā arī nav tieši piemērota, pamatojoties uz *saistībām*, kas izriet no Savienības tiesībām. Direktīva 2009/28/EK nosaka, ka Vācijai ir jāievieš pasākumi, lai nodrošinātu stabilitu no atjaunojamiem energoresursiem saražotās enerģijas īpatsvara pieaugumu (direktīvas 3. panta 2. punkts); īstenošanu Vācija var veikt pēc saviem ieskatiem gan attiecībā uz īpašiem pasākumiem (direktīvas 3. panta 3. punkts), gan to finansēšanas veidu.
- (233) Kā Komisija norādīja lēmumā par procedūras sākšanu, Līguma 30. un 110. pants tikai aizliedz atbalsta shēmas finansēšanu valsts ražošanai, izmantojot diskriminējošas maksas piemērošanu importētiem produktiem. Šajos pantos nav dalībvalsts pienākuma paplašināt atbalsta shēmas atvieglojumus uz importētiem produktiem. Šajā

⁽¹⁰⁸⁾ Spriedums lietā C-130/93 *Lamaine*, ECLI:EU:C:1994:281, 14. punkts.

⁽¹⁰⁹⁾ Tomēr Vācija atzīst, ka EEG piemaksa neveido atlīdzību par tūlītējā tirgū pārdotās AER elektroenerģijas kā tādas nodrošinājumu.

⁽¹¹⁰⁾ Sprieduma lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413.

⁽¹¹¹⁾ Spriedums lietā 171/78 Komisija/Dānija, ECLI:EU:C:1980:54, 5. punkts.

⁽¹¹²⁾ Spriedums lietā C-206/06 *Essent Netwerk Noord*, ECLI:EU:C:2008:413, 46. punkts.

lēmumā, tāpat kā iepriekšējos lēmumos par valsts atbalsta shēmām atjaunojamiem energoresursiem⁽¹¹³⁾, nav apšaubīts tas, ka atbalsts saskaņā ar 2012. gada EEG likumu ir attiecināts tikai uz valsts ražojumiem. Tomēr, plānojot savas atbalsta shēmas, dalībvalstis nevar iekļaut diskriminējošas maksas Līguma 30. un 110. panta nozīmē.

- (234) Nolēmums lietā *Ålands Vindkraft* nemaina vērtēšanu saistībā ar Līguma 30. un 110. pantu. Pirmkārt, pamata jautājums tajā lietā bija, vai valsts atbalsta sistēmai atjaunojamās elektroenerģijas ražotājiem bija jābūt pieejamai citās dalībvalstīs esošajiem ražotājiem (Tiesa atzina, ka tas tā nebija). Turklāt attiecīgā sprieduma priekšmets nebija jautājums par to, vai šādu valsts atbalsta sistēmu var finansēt, izmantojot diskriminējošu maksu, kas piemērota arī uzņēmējiem citās dalībvalstīs. Otrkārt, pēc Zviedrijas tiesas lūguma Tiesa sniedza 34. panta interpretāciju par kvantitatīviem ierobežojumiem preču brīvai aprītei; atsauce prejudiciālajam nolējumam neattiecas uz 30. un 110. pantu par diskriminējošiem nodokļiem un maksājumiem, kurus Tiesa beigās neminēja. Treškārt, Tiesa atzina, ka Zviedrijas atteikums piešķirt prasības iesniedzējam piekļuvi tās sertifikātu sistēmai gan veidoja pasākumu, kam ir kvantitatīvam ierobežojumam līdzvērtīga iedarbība, tomēr tas attaisnojams, pamatojot ar vides politiku, un ir samērīgs šā vides politikas mērķa sasniegšanai⁽¹¹⁴⁾. Tomēr diskriminējoši pasākumi, kas pārkāpj 30. un 110. pantu, nav attaisnojami pat ar vides mērķu pamatojumu – Komisija nevar minēt piemēru, kad vides aizsardzību (vai šajā nolūkā jebkuru citu primāru prasību vispārējās interesēs) varētu atbalstīt, uzliekot finansiālas saistības, kā rezultātā uzņēmējiem citās dalībvalstīs jāmaksā vairāk nekā iekšzemes konkurentiem.
- (235) Tomēr, saglabājot savu nostāju, ka EEG piemaksa nepārkāpj Līguma 30. un 110. pantu, Vācija ir izteikusi apņemšanos veikt ieguldījumus starpsavienojumos un līdzīgos Eiropas enerģijas projektos (skatīt aprakstu 19. apsvērumā). Šie ieguldījumi būtu līdzvērtīgi aplēstajai piedēvētās diskriminācijas summai.
- (236) Līguma 30. un 110. panta pārkāpumu gadījumā parasti izmantotais tiesiskās aizsardzības līdzeklis ir piemērota maksu atmaksa. Tomēr Komisija atzina, ka tad, ja daļu no ieņēmumiem, kas iegūti no importam piemērotā parafiskālā maksājuma, atkārtoti iegulda projektos un infrastruktūrā, kas īpaši veicina importu, šādu maksājumu var uzskatīt par piemērotu tiesiskās aizsardzības līdzekli pret vēsturisku iespējamu diskrimināciju saskaņā ar Līguma 30. un 110. pantu⁽¹¹⁵⁾.
- (237) Lai noteiktu to pagātnē no EEG piemaksas gūto ieņēmumu daļu, kas jāpiešķir šādiem ieguldījumiem, vispirms ir jāaplēš atbilstīgā EEG elektroenerģijas importa apjoms Vācijā. Vācija norādīja, ka laikā, kad no 2012. gada janvāra līdz 2014. gada jūlijam tika piemērots 2012. gada EEG likums, apliecinātās izcelsmes elektroenerģijas īpatsvars, kas atbilst AER elektroenerģijai, ko var atbalstīt saskaņā ar 2012. gada EEG likumu, sasniedza aptuveni 1 349 GWh: 519 GWh 2012. gadā, 283 GWh 2013. gadā un 547 GWh 2014. gadā. Daudz lielāks apliecinātās izcelsmes elektroenerģijas īpatsvars, kas nav iekļauts šajā apjomā, attiecas uz lielām, vecām hidroelektrostacijām, kas nebūtu atbilstīgas saskaņā ar 2012. gada EEG likumu. Tomēr, tā kā izcelsmes apliecinājumus var tirgot atsevišķi, tie paši par sevi nav pietiekami, lai noteiktu apjomu, cik daudz EEG elektroenerģijas faktiski importēts. Vācija norādīja, ka faktiskais importētais apjoms varētu būt mazāks, taču nespēja sniegt informāciju par apjomu, kādā aprakstītā aprēķinātā importētā zaļā elektroenerģija varētu būt ietverta reālos importa līgumos.
- (238) Nākamais uzdevums ir novērtēt to apjomu, kādā importētā zaļā elektroenerģija tika diskriminēta. Diskriminācijas pamatā ir tas, ka gan iekšzemē saražotajai EEG elektroenerģijai, gan importētajai EEG elektroenerģijai tiek piemērota EEG piemaksa, taču tikai iekšzemē ražotajai EEG elektroenerģijai tiek piedāvāti šīs piemaksas atvieglojumi (atbilstības nosacījumu robežās).
- (239) Diskrimināciju var mērit ar EEG piemaksas līmeni importētajai EEG elektroenerģijai. Tomēr jānorāda, ka jebkura atmaksa neietvertu visu piemaksu kā tādu, bet būtu ierobežota līdz hipotētiskam saņemtā atbalsta veidam (regulētie tarifi, tirgus prēmijas vai zaļās elektroenerģijas atvieglojums). Patiesi, ņemot vērā, ka arī iekšzemes EEG elektroenerģijas ražotāji maksā piemaksu, bet saņem EEG atbalstu, starpība attieksmē veidotos tikai tādā apmērā, kādā par importu ir jāmaksā piemaksa, nesāņemot atbalstu. Būtībā diskriminācija ir līdzvērtīga tam atbalsta līmenim, kāds tika ieturēts no importētās EEG elektroenerģijas.

⁽¹¹³⁾ Skatīt, piemēram, Valsts atbalsts SA.33384 (2011/N) – Austrija, *Ökostromgesetz 2012*, C(2012) 565 final.

⁽¹¹⁴⁾ Skatīt 107. zemsvītras piezīmi.

⁽¹¹⁵⁾ Valsts atbalsts SA.15876 (N490/2000) – Itālija, balsta izmaksas elektroenerģijas nozarē (OV C 250, 8.10.2005., 10. lpp.).

- (240) Par regulētajiem tarifiem un tirgus prēmijām Komisija piebilst, ka to EEG tehnoloģija ir dažāda, tādēļ vajadzētu noteikt dažādos EEG elektroenerģijas veidus, kas faktiski tika importēti, un noteikt arī apjomu, lai piemērotu šos atbalsta veidus importam. Tomēr, kā paskaidroja Vācija, dati par faktisko EEG elektroenerģijas importu nav pieejami, tādēļ nav iespējams izmērīt radīto diskrimināciju, piemērojot attiecīgajam importa apjomam noteiktu regulēto tarifu vai tirgus prēmiju.
- (241) Savukārt zaļās elektroenerģijas atvieglojuma priekšrocības var vieglāk noteikt: Vācija norādīja, ka zaļās elektroenerģijas atvieglojuma radītais ieguvums reāli bija mazāks par 4 ct/kWh. Iemesls ir tas, ka elektroenerģijas piegādātāji, kas iesniedz pieteikumu atvieglojuma saņemšanai, visai savai saražotajai elektroenerģijai saņem tikai 2 ct/kWh samazinājumu, ja tie nodrošina, ka vismaz 50 % elektroenerģijas tiek iegūta no AER. Lai izvairītos no riska vai samazinātu risku, ka 50 % mērķi varētu nesasnēgt (un šādā gadījumā par visu saražoto elektroenerģiju būtu jāmaksā pilna EEG piemaksa), elektroenerģijas piegādātāji pērk EEG elektroenerģiju ar drošības rezervi, proti, pārsniedzot nepieciešamos 50 %, dažkārt pat sasniedzot līdz 60 %. Lai šādā gadījumā aprēķinātu izmaksu priekšrocības, kuras, iespējams, var tikt pārnestas uz AER elektroenerģijas ražotājiem, EEG piemaksas samazinājums, kas iegūts visai saražotajai elektroenerģijai, proti, 2 ct/kWh, ir jādala ar lielāku AER elektroenerģijas daļu. Piemēram, 60 % daļai faktiskās izmaksu priekšrocības, kuras varētu pārnest, būtu nevis 4 ct/kWh, bet tikai 3,3 ct/kWh. Vidēji maksimālais ieguvums no zaļās elektroenerģijas atvieglojuma bija 3,8 ct/kWh 2012. gadā, 3,2 ct/kWh 2013. gadā un 3,9 ct/kWh 2014. gadā.
- (242) Redzams, ka zaļās elektroenerģijas atvieglojums 2012. gadā bija nedaudz lielāks par EEG piemaksu, bet 2013. un 2014. gadā – nedaudz mazāks par piemaksu. Redzams arī tas, ka zaļās elektroenerģijas atvieglojums bija mazāks par priekšrocībām, kas iekļautas dažos regulētajos tarifos (pēc tirgus cenas atskaitīšanas), piemēram, saules enerģijai, bet lielāks par priekšrocībām, kas iekļautas citos regulētajos tarifos, piemēram, vēja enerģijai. Taču, pat ja atvieglojums kādā mērā var nepietiekami novērtēt faktisko diskriminācijas apmēru, jāņem vērā, ka apliecinātas izcelsmes apjomi pārspīlēti novērtē importa apmēru. Tādēļ Komisija uzskata, ka Vācijas izmantotā metode (aprakstīta 238. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos) ir piemērota. Priekšrocības, kas izriet no zaļās elektroenerģijas atvieglojuma, vērtējot saistībā ar rādītājiem par apliecinātas izcelsmes importu, var uzskatīt par pamatotu kritēriju apjomam, kādā importētā EEG elektroenerģija tika diskriminēta saskaņā ar 2012. gada EEG likumu.
- (243) Izmantojot vērtības atbilstīgam EEG elektroenerģijas importam, kas noteiktas 237. apsvērumā, un vērtības zaļās elektroenerģijas atvieglojumam, kas noteiktas 241. apsvērumā, atkārtoti ieguldāmā summa sasniedz EUR 50 miljonus⁽¹¹⁶⁾. Tādējādi Komisija uzskata, ka Vācijas saistības ieguldīt EUR 50 miljonus (skatīt 19. apsvērumu) starpsavienojumos un Eiropas enerģijas projektos novērš vēsturisko iespējamo diskrimināciju saskaņā ar Līguma 30. un 110. pantu.

8. AUTENTISKĀ VALODA

- (244) Kā norādīts šā lēmuma 1. iedaļā, Vācija atteicās no tiesībām pieņemt lēmumu vācu valodā. Tādēļ autentiskā valoda ir angļu valoda.

9. SECINĀJUMS UN LĪDZEKĻU ATGŪŠANA

- (245) Ņemot vērā, ka Līguma 30. un 110. panta pārkāpums ar EEG piemaksu ir novērsts, Komisija secina, ka atbalsts EEG elektroenerģijas ražotājiem, kas lēmuma par procedūras sākšanu 187. un 200. apsvērumā tika atzīts par saderīgu, ir saderīgs arī ar iekšējo tirgu tādā mērā, kas attiecas uz tā finansēšanas mehānismu.
- (246) Komisija secina, ka Vācija ir nelikumīgi īstenojusi atbalstu EEG elektroenerģijas ražošanai un energoietilpīgiem uzņēmumiem, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.
- (247) Atbalsts ir atgūstams tādā apmērā, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (248) Atgūstamajiem līdzekļiem ir jāsedz tikai tās piešķirtās EEG piemaksas samazinājumi, kas attiecas uz 2013. un 2014. gadu (turpmāk "attiecīgie gadi").

⁽¹¹⁶⁾ 19,7 (par 2012. gadu) + 9,1 (par 2013. gadu) + 21,3 (par 2014. gadu) = EUR 50,1 miljonus.

- (249) Atgūstamajām summām katram attiecīgajam gadam ir jābūt ierobežotām līdz starpībai starp saderīgo summu attiecīgajam gadam, kā noteikts saskaņā ar 251., 252. un 253. apsvērumu, un EEG piemaksas summu, ko atbalsta saņēmējs attiecīgajā gadā faktiski samaksāja.
- (250) Atbalsta saņēmēja faktiski samaksātā EEG piemaksas summa attiecīgajā gadā principā tiek iegūta, piemērojot par šo gadu samazinātu piemaksu atbalsta saņēmēja elektroenerģijas patēriņam tajā pašā gadā. Tomēr, lai paātrinātu līdzekļu atgūšanu un ņemot vērā, ka vēl nav pieejami patēriņa dati par attiecīgajiem gadiem visiem uzņēmumiem, kuriem piemērojama līdzekļu atgūšana, pirmajā posmā Vācija izmantos tos elektroenerģijas patēriņa datus, kas tika iesniegti pieteikumos, lai aprēķinātu provizorisku atgūstamo summu, kas jāatgūst nekavējoties. Otrajā posmā Vācija izmantos faktiskos patēriņa datus par attiecīgajiem gadiem, lai noteiktu galīgās atgūstamās summas, un veiks nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu līdzekļu atgūšanu vai atmaksu, pamatojoties uz šīm galīgajām summām (šo otro posmu līdzekļu atgūšanas procesā sauc par "korekcijas mehānismu").
- (251) Pirmais posms, nosakot saderīgo summu, pamatojas uz 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļas piemērošanu. Uzņēmumam, kurš saņēma piemaksas samazinājumu, jābūt piederīgam tām nozarēm, kas iekļautas nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā (2014. gada pamatnostādņu 185. punkts), vai, ja šis nosacījums nav izpildīts, uzņēmuma elektroietilpībai ir jābūt vismaz 20 % un tam jābūt piederīgam nozarei ar tirdzniecības intensitāti vismaz 4 % Savienības līmenī, pat ja uzņēmums nav piederīgs nozarei, kas iekļauta nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā (2014. gada pamatnostādņu 186. punkts). Lai piemērotu 2014. gada pamatnostādņu 186. punktu, kā paskaidrots 202. apsvērumā, var izmantot datus, kas par attiecīgajiem gadiem ir norādīti iesniegtajos pieteikumos.
- (252) Turklāt, ja uzņēmums ir atbilstīgs, pamatojoties uz 251. apsvērumu, tam ir jāmaksā vismaz 15 % no maksājamajām papildu izmaksām bez samazinājuma (2014. gada pamatnostādņu 188. punkts). Tomēr maksājamo summu uzņēmuma līmenī var ierobežot līdz 4 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības. Taču uzņēmumiem ar elektroietilpību vismaz 20 % maksājamo summu var ierobežot līdz 0,5 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības (2014. gada pamatnostādņu 189. punkts). Lai piemērotu 2014. gada pamatnostādņu 189. punktu, kā paskaidrots 202. apsvērumā, var izmantot datus, kas par attiecīgajiem gadiem ir norādīti iesniegtajos pieteikumos. Ja uzņēmums nav atbilstīgs, pamatojoties uz 251. apsvērumu, maksājamā summa saskaņā ar 2014. gada pamatnostādņu 3.7.2. iedaļu principā ir līdzvērtīga EEG piemaksai bez samazinājuma, ņemot vērā 2014. gada pamatnostādņu 197. punkta pārejas noteikumu.
- (253) Ja par kādu no attiecīgajiem gadiem maksājamā summa, kas noteikta, pamatojoties uz 252. apsvērumu, ir lielāka par summu, kādu atbalsta saņēmējs faktiski samaksāja attiecīgajā gadā, piemērojami pielāgošanās plāna noteikumi, kā noteikts 212. apsvērumā: 2013. gadam saderīgā summa nedrīkst pārsniegt 125 % no piemaksas, kas faktiski samaksāta 2013. gadā (proti, tajā pašā gadā). 2014. gadam saderīgā summa nedrīkst pārsniegt 150 % no piemaksas, kas faktiski samaksāta 2013. gadā (proti, iepriekšējā gadā). Kā paskaidrots 250. apsvērumā, 2013. un 2014. gadā faktiski samaksāto piemaksu provizoriskās atgūstamās summas noteikšanas nolūkā var pamatot ar elektroenerģijas patēriņa datiem, kas iekļauti uzņēmuma pieteikumā samazinājuma piešķiršanai 2013. un 2014. gadā. Korekcijas mehānisma nolūkā faktiskā elektroenerģijas patēriņa dati par 2013. un 2014. gadu tiks izmantoti, kad tie būs pieejami.
- (254) Ja, pamatojoties uz 251., 252. un 253. apsvērumu, noteiktā maksājamā summa nav lielāka par atbalsta saņēmēja kādā no attiecīgajiem gadiem faktiski samaksāto summu, līdzekļi nav jāatgūst.
- (255) Ja atbalsta saņēmēja kopējā saņemtā atbalsta summa ir mazāka par EUR 200 000 un ja atbalsts atbilst visiem citiem Komisijas Regulā (ES) Nr. 1407/2013⁽¹⁷⁾ vai Komisijas Regulā (EK) Nr. 1998/2006⁽¹¹⁸⁾ noteiktajiem kritērijiem, šāds atbalsts nav jāuzskata par valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē, tādēļ tas nav jāatgūst.
- (256) Ja atbalsta saņēmēja kopējā saņemtā atbalsta summa pārsniedz EUR 200 000 un no tās ir jāatgūst mazāk nekā EUR 200 000, Regulas (EK) Nr. 1998/2006 un (ES) Nr. 1407/2013 nav piemērojamas, jo atbalsts attiecas uz tām pašām atbilstīgajām izmaksām, un kumulācija tādēļ ir izslēgta (Regulas (ES) Nr. 1407/2013 5. panta 2. punkts un Regulas (EK) Nr. 1998/2006 2. panta 5. punkts). Tādēļ šādas summas ir jāatgūst.

⁽¹⁷⁾ Komisijas 2013. gada 18. decembra Regula (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.).

⁽¹¹⁸⁾ Komisijas 2006. gada 15. decembra Regula (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.).

(257) Komisija analizēja arī to, vai nav atbalsta atgūšanas šķēršļu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 14. pantu. Kā norādīts 172. apsvērumā, dažas ieinteresētās personas iebilda, ka pielāgojumam 2013. un 2014. gadā ir jābūt iespējami mazam, lai aizsargātu atbalsta saņēmēju tiesisko paļāvību, un ka līdzekļi nav jāatgūst. Tomēr 146. apsvērumā un turpmākajos apsvērumos norādīto iemeslu dēļ Komisijas lēmums lietā NN 27/00 nevar radīt atbalsta saņēmējiem tiesisko paļāvību, ņemot vērā, ka 2012. gada EEG likums atšķiras no 2000. gada EEG likuma un tika pieņemts pēc vairāk nekā desmit gadus vēlāk un jo īpaši *BesAR* nebija 2000. gada EEG likumā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem un raktuvju gāzes, ietverot finansējuma mehānismu, kas piešķirts, pamatojoties uz *Erneuerbare-Energien-Gesetz* 2012 (2012. gada EEG likumu), ko Vācija nelikumīgi īstenoja, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar I pielikumā noteikto Vācijas saistību īstenošanu.

2. pants

Komisija piekrīt Vācijas iesniegtajam pielāgošanās plānam attiecībā uz 2013. un 2014. gadu, kā noteikts II pielikumā.

3. pants

1. Valsts atbalsts, ko veido piemaksas samazinājumi, lai 2013. un 2014. gadā finansētu atjaunojamu energoresursu elektroenerģijas atbalstu (*EEG* piemaksa) energoietilpīgiem lietotājiem (*Besondere Ausgleichsregelung, BesAR*), un ko Vācija nelikumīgi īstenoja, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu, ja iekļaujas kādā no četrām šajā punktā minētajām kategorijām.

Ja valsts atbalsts tika piešķirts uzņēmumam, kas ir piederīgs nozarei, kura iekļauta nozaru sarakstā Pamatnostādņu par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (2014. gada pamatnostādnes) 3. pielikumā, tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, ja uzņēmums samaksāja vismaz 15 % no papildu izmaksām, kas elektroenerģijas piegādātājiem jāmaksā, pamatojoties uz saistībām pirkt atjaunojamu energoresursu enerģiju, ko pēc tam novirzīja saviem klientiem. Ja uzņēmums samaksāja mazāk par 15 % no šīm papildu izmaksām, valsts atbalsts tomēr ir saderīgs, ja uzņēmums samaksāja summu, kas atbilst vismaz 4 % no tā bruto pievienotās vērtības vai – attiecībā uz uzņēmumiem ar elektroietilpību vismaz 20 % – vismaz 0,5 % no bruto pievienotās vērtības.

Ja valsts atbalsts tika piešķirts uzņēmumam, kas nav piederīgs nozarei, kura iekļauta nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā, bet tā elektroietilpība 2012. gadā bija vismaz 20 % un šajā gadā tas bija piederīgs nozarei ar tirdzniecības intensitāti vismaz 4 % Savienības līmenī, tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu, ja uzņēmums samaksāja vismaz 15 % no papildu izmaksām, kas elektroenerģijas piegādātājiem jāmaksā, pamatojoties uz saistībām pirkt atjaunojamu energoresursu enerģiju, ko pēc tam novirzīja elektroenerģijas patērētājiem. Ja uzņēmums samaksāja mazāk par 15 % no šīm papildu izmaksām, valsts atbalsts tomēr ir saderīgs, ja uzņēmums samaksāja summu, kas atbilst vismaz 4 % no tā bruto pievienotās vērtības vai – attiecībā uz uzņēmumiem ar elektroietilpību vismaz 20 % – vismaz 0,5 % no bruto pievienotās vērtības.

Ja valsts atbalsts tika piešķirts uzņēmumam, kurš ir tiesīgs saņemt saderīgu valsts atbalstu, pamatojoties uz punkta otro vai trešo daļu, bet uzņēmuma samaksātā *EEG* piemaksas summa nesasniedza līmeni, kādu nosaka šīs punkta daļas, saderīgas ir šādas atbalsta daļas:

- a) attiecībā uz 2013. gadu – tā atbalsta daļa, kas pārsniedz 125 % no uzņēmuma 2013. gadā faktiski samaksātās piemaksas;
- b) attiecībā uz 2014. gadu – tā atbalsta daļa, kas pārsniedz 150 % no uzņēmuma 2013. gadā faktiski samaksātās piemaksas.

Ja valsts atbalsts tika piešķirts uzņēmumam, kurš nav tiesīgs saņemt saderīgu valsts atbalstu, pamatojoties uz punkta otro vai trešo daļu, un uzņēmums samaksāja mazāk nekā 20 % no piemaksas papildu izmaksām bez samazinājuma, saderīgas ir šādas atbalsta daļas:

- a) attiecībā uz 2013. gadu – tā atbalsta daļa, kas pārsniedz 125 % no uzņēmuma 2013. gadā faktiski samaksātās piemaksas;
 - b) attiecībā uz 2014. gadu – tā atbalsta daļa, kas pārsniedz 150 % no uzņēmuma 2013. gadā faktiski samaksātās piemaksas.
2. Jebkurš 1. punktā neietvertais atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

4. pants

Individuāls atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz 1. un 3. pantā minētajām atbalsta shēmām, nav uzskatāms par atbalstu, ja atbalsta piešķiršanas laikā tas atbilda nosacījumiem, kas paredzēti regulā, kura pieņemta saskaņā ar 2. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 994/98 ⁽¹¹⁹⁾, kas bija piemērojama atbalsta piešķiršanas laikā.

5. pants

Individuāls atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz 1. un 3. pantā minētajām atbalsta shēmām, un piešķiršanas brīdī atbilda nosacījumiem, kas paredzēti regulā, kura pieņemta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 994/98 1. pantu, vai saskaņā ar jebkuru citu apstiprinātu atbalsta shēmu, ir saderīgs ar iekšējo tirgu, kamēr ir sasniegta maksimālā atbalsta intensitāte, kas piemērojama šim atbalsta veidam.

6. pants

1. Vācija atgūs 3. panta 2. punktā norādīto nesaderīgo atbalstu no atbalsta saņēmējiem saskaņā ar III pielikumā aprakstīto metodi.
2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus par laikposmu no dienas, kad atbalsts nodots saņēmējiem, līdz to faktiskās atgūšanas dienai.
3. Procentus aprēķina gan pamatsummai, gan procentiem saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽¹²⁰⁾ V nodaļu.
4. No šā lēmuma pieņemšanas dienas Vācija atceļ visus saskaņā ar 3. panta 2. punktā minēto shēmu piešķirtā atbalsta neveiktos maksājumus.

7. pants

1. Šā lēmuma 3. panta 2. punktā minēto nesaderīgo atbalstu atgūst nekavējoties un efektīvi.
2. Vācija nodrošina, ka šo lēmumu īsteno četru mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas datuma, atgūstot piešķirto nesaderīgo atbalstu.
3. Ja Vācija atgūst tikai provizoriskās atgūstamās summas, kas noteiktas III pielikuma 4. punktā, Vācija nodrošina, ka III pielikuma 4. punktā aprakstītais korekcijas mehānisms tiek īstenots viena gada laikā no šā lēmuma paziņošanas datuma.

8. pants

1. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Vācija iesniedz šādu informāciju:
- a) 3. panta 1. un 2. punktā norādītā atbalsta saņēmēju sarakstu un atbalsta kopējo summu, ko saskaņā ar šo shēmu katrs no tiem saņēmis;

⁽¹¹⁹⁾ Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.).

⁽¹²⁰⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

- b) kopējo provizorisko atgūstamo summu (pamatsummu un atgūšanas procentus), kas jāatgūst no katra atbalsta saņēmēja;
- c) īstenoto un plānoto pasākumu sīku aprakstu, lai izpildītu šo lēmumu, ietverot I pielikumā noteiktās saistības;
- d) dokumentus, kas apliecina, ka atbalsta saņēmēji saņēmūši norādi atmaksāt atbalstu un ka I pielikumā noteiktās saistības ir izpildītas.

2. Vācija informē Komisiju par valsts pasākumu norisi šā lēmuma īstenošanai līdz brīdim, kamēr tiek atgūts 3. panta 2. punktā minētais atbalsts un pilnīgi izpildītas I pielikumā noteiktās saistības. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma tā nekavējoties sniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem šā lēmuma izpildes pasākumiem. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta un atgūšanas procentu summām, kas jau atgūtas no saņēmējiem.

9. pants

Vācija ir apņēmusies atkārtoti ieguldīt EUR 50 miljonus starpsavienojumos un Eiropas enerģijas projektos. Vācija informē Komisiju par šo saistību izpildi.

10. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē, 2014. gada 25. novembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

I PIELIKUMS

VĀCIJAS 2014. GADA 7. JŪLIJĀ IESNIEGTĀS SAISTĪBAS

“110./30. panta problēmjaudājums par esošajām iekārtām un *Grünstromprivileg* (2012. gada EEG likums)

Attiecībā uz 2012. gada EEG likumu varētu īstenot vispārīgu risinājumu gan saistībā ar *Grünstromprivileg*, gan 30./110. panta problēmjaudājumu. Risinājumu veidotu atkārtots ieguldījums starpsavienojumos vai līdzīgos Eiropas enerģijas projektos aplēstās piedēvētās diskriminācijas summas apmērā. Atkārtotu ieguldījumu varētu veikt paralēli attiecīgā projekta attīstībai. Pamatojoties uz Vācijas norādītajiem datiem, atkārtots ieguldījums par laikposmu no 2012. gada janvāra līdz 2014. gada jūlijam jāveic EUR 50 miljonu apmērā. Vācija vēlreiz norāda uz savām saistībām, aizstāvot savu juridisko nostāju (noraidot diskrimināciju).”

—

II PIELIKUMS

VĀCIJAS 2014. GADA 4. JŪLIJĀ IESNIEGTĀS SAISTĪBAS

“Die Rückforderung bezogen auf ein Unternehmen ergibt sich aus der Differenz der entsprechenden EEG-Kosten nach Umwelt- und Energiebeihilfeleitlinien (EEAG) und der nach EEG 2012 bemessenen EEG-Kosten. Dabei begrenzt der Anpassungsplan die nach EEAG zu leistende Zahlung auf max. 125 % (für 2013) bzw. max. 150 % (für 2014) der nach EEG 2012 für 2013 geleisteten EEG-Zahlung (vgl. folgende schematische Darstellung). Negative Rückforderungsbeträge werden nicht berücksichtigt.

Schematische Darstellung der Berechnung

$$\text{Rückforderung}_{2013} = Z(\text{Anpassplan})_{2013} - Z(\text{EEG2012})_{2013}$$

$$\text{Mit: } Z(\text{Anpassplan})_{2013} = \text{Minimum von } Z(\text{EEAG}) \text{ und } 125 \% \times Z(\text{EEG2012})_{2013}$$

Rückforderung₂₀₁₃: Rückforderung für das Jahr 2013

Z(Anpassplan)₂₀₁₃: Zahlung gemäß Anpassungsplan für 2013

Z(EEAG)₂₀₁₃: Zahlung gemäß EEAG für 2013

Z(EEG2012)₂₀₁₃: Für 2013 nach EEG2012 tatsächlich geleistete EEG-Zahlung

Aufgrund der Dringlichkeit einerseits und zur Begrenzung des ohnehin als sehr hoch einzuschätzenden administrativen Aufwandes andererseits ist es nötig, für die Berechnung der unternehmensbezogenen Rückforderungsbeträge ausschließlich auf dem BAFA schon vorliegende Zahlen zurückzugreifen. (*) Daher werden die spezifischen Unternehmensdaten (Bruttowertschöpfung zu Marktpreisen, Strombezugsmenge, Stromkosten) der Anträge für 2013 bzw. 2014 verwendet (“Bescheiddaten”), die sich auf das entsprechende Nachweisjahr beziehen (maßgebendes Geschäftsjahr des Unternehmens in 2011 (Voraussetzungsjahr) für Begrenzung in 2013 (Begrenzungsjahr); maßgebendes Geschäftsjahr des Unternehmens in 2012 für Begrenzung in 2014). Demzufolge wird für die Berechnung u. a. jeweils die spezifische Bruttowertschöpfung zu Marktpreisen verwendet, da die Daten für die Bruttowertschöpfung zu Faktorkosten nicht vorliegen. Weiterhin erfordert diese Vorgehensweise, dass der gesamte Berechnungsvergleich auf der angemeldeten Strombezugsmenge im Voraussetzungsjahr beruht, die von der in dem betreffenden Begrenzungsjahr tatsächlich verbrauchten Strommenge abweicht.

Jahresbezug der verwendeten Werte:

	Bescheid für 2013	Bescheid für 2014
Bruttowertschöpfung (zu Marktpreisen)	2011	2012
Strommenge	2011	2012
Stromkosten	2011	2012”

(*) Oriģinālā zemsvītras piezīme: “Die unternehmensbezogenen Daten des Jahres 2013 liegen dem BAFA nicht vor. Unternehmensbezogene Daten des Jahres 2014 existieren naturgemäß noch nicht.”

Tulkojums

“Atgūstamie līdzekļi [atgūstamā summa] konkrētajam uzņēmumam veidojas no starpības starp saistītajām EEG izmaksām, kuras nosaka saskaņā ar Pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai un enerģētikai 2014.–2020. gadam (“2014. gada pamatnostādnes”), un EEG izmaksām, kuras nosaka saskaņā ar 2012. gada EEG likumu. Šādā nolūkā pielāgošanās plāns saskaņā ar 2012. gada EEG likumu ierobežo veicamo maksājumu, pamatojoties uz 2014. gada pamatnostādnēm, līdz maksimālajam apmēram 125 % (2013. gadam) un maksimālajam apmēram 150 % (2014. gadam) no maksājuma, kas veikts par 2013. gadu (skatīt diagrammu). Negatīvas atgūstamās summas netiek ņemtas vērā.

Diagramma: atgūstamās summas aprēķina metode

$$\text{Atgūstamā summa}_{2013} = \text{P(Pielāgošanās plāns)}_{2013} - \text{P(EEG2012)}_{2013}$$

$$\text{P(Pielāgošanās plāns)}_{2013} = \text{Minimums no P(EEAG) un } 125 \% \times \text{P(EEG2012)}_{2013}$$

Atgūstamā summa₂₀₁₃: Atgūstamā summa attiecībā uz 2013. gadu

P(Pielāgošanās plāns)₂₀₁₃: Veicamais maksājums par 2013. gadu saskaņā ar pielāgošanās plānu

P(EEAG)₂₀₁₃: Veicamais maksājums par 2013. gadu saskaņā ar 2014. gada pamatnostādnēm

P(EEG2012)₂₀₁₃: Faktiskais maksājums par 2013. gadu, kas veikts, pamatojoties uz 2012. gada EEG likumu

Ņemot vērā steidzamību un lai samazinātu administratīvo darbu, kurš prognozējams kā ļoti apjomīgs, uzņēmumu atgūstamās summas jāaprēķina, vienīgi pamatojoties uz datiem, kas jau ir pieejami BAFA (*). Tādējādi tiks izmantoti konkrēti uzņēmumu dati (bruto pievienotā vērtība tirgus cenās, elektroenerģijas patēriņš un elektroenerģijas izmaksas), kas iesniegti uzņēmumu pieteikumos 2013. un 2014. gadam, bet kas atbilst gadam, par kuru bija jāiesniedz pierādījumi (proti, dati par 2011. finanšu gadu 2013. gadā piešķirtajam maksājuma samazinājumam un par 2012. finanšu gadu 2014. gadā piešķirtajam maksājuma samazinājumam). Aprēķina pamatā attiecīgi būs bruto pievienotā vērtība tirgus cenās, jo dati par bruto pievienoto vērtību reālās izmaksās nav pieejami. Turklāt salīdzināmajam aprēķinam ir jāpamatojas uz elektroenerģijas patēriņa datiem, kas iesniegti pieteikumos un atbilst gadam, par kuru bija jāiesniedz pierādījumi. Šie elektroenerģijas patēriņa dati atšķiras no datiem par faktiski patērēto elektroenerģiju gadā, par kuru ir piešķirts samazinājums.

Izmantoto vērtību atsauces gadi:

	BAFA lēmums par 2013. gadu	BAFA lēmums par 2014. gadu
Bruto pievienotā vērtība tirgus cenās	2011	2012
Patērētā elektroenerģija	2011	2012
Elektroenerģijas izmaksas	2011	2012”

(*) Oriģinālā zemsvītras piezīme: “Konkrēti 2013. gada dati par uzņēmumiem nav pieejami BAFA. Konkrēti 2014. gada dati par uzņēmumiem vēl nav sagatavoti.”

III PIELIKUMS

ATGŪŠANAS METODE

1. Atgūstamie līdzekļi sedz tikai tos EEG piemaksas samazinājumus, kas attiecas uz 2013. un 2014. gadu ("attiecīgie gadi").
2. Atgūstamā summa katram attiecīgajam gadam ir līdzvērtīga starpībai starp saderīgo summu attiecīgajam gadam, kā noteikts saskaņā ar 5.–8. punktu, un atbalsta saņēmēja faktiski attiecīgajā gadā samaksāto EEG piemaksas summu, kā noteikts saskaņā ar 3. un 4. punktu.

Atbalsta saņēmēja attiecīgajā gadā faktiski samaksātā EEG piemaksas summa

3. Atbalsta saņēmēja attiecīgajā gadā faktiski samaksātā EEG piemaksas summa tiek iegūta, piemērojot par šo gadu samazinātu piemaksu atbalsta saņēmēja elektroenerģijas patēriņam tajā pašā gadā.
4. Atkāpjoties no 3. punkta, Vācija kā pirmo pasākumu var izmantot elektroenerģijas patēriņu, kas iesniegts atbalsta saņēmēja pieteikumā attiecīgajam gadam, lai aprēķinātu provizorisko atgūstamo summu. Šādā gadījumā provizoriskā atgūstamā summa tiks atgūta nekavējoties un Vācija kā otro pasākumu noteiks galīgo atgūstamo summu, pamatojoties uz faktiskā patēriņa datiem, un veiks nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu līdzekļu atgūšanu vai atmaksu, pamatojoties uz šo galīgo summu ("korekcijas mehānisms").

Saderīgā summa

5. Ja atbalsta saņēmējs ir piederīgs nozarei, kas iekļauta nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā (2014. gada pamatnostādņu 185. punkts), vai ja atbalsta saņēmēja elektroietilpība ir vismaz 20 % un tas ir piederīgs nozarei ar tirdzniecības intensitāti vismaz 4 % Savienības līmenī, pat ja tas nav piederīgs nozarei, kas iekļauta nozaru sarakstā 2014. gada pamatnostādņu 3. pielikumā (2014. gada pamatnostādņu 186. punkts), atbalsta saņēmējs ir tiesīgs saņemt atbalstu no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas elektroenerģijas atbalsta finansējuma samazinājumu veidā. Lai piemērotu 2014. gada pamatnostādņu 186. punktu, var izmantot datus, kas par attiecīgo gadu ir norādīti iesniegtajā pieteikumā.
6. Ja atbalsta saņēmējs ir tiesīgs saņemt atbalstu, pamatojoties uz 5. punktu, saderīgā summa ir līdzvērtīga 15 % no EEG piemaksas bez samazinājuma (2014. gada pamatnostādņu 188. punkts). Tomēr saderīgo summu uzņēmuma līmenī var ierobežot līdz 4 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības. Turklāt uzņēmumiem ar elektroietilpību vismaz 20 % saderīgo summu var ierobežot līdz 0,5 % no attiecīgā uzņēmuma bruto pievienotās vērtības (2014. gada pamatnostādņu 189. punkts). Lai piemērotu 2014. gada pamatnostādņu 189. punktu, var izmantot datus, kas par attiecīgo gadu ir norādīti iesniegtajā pieteikumā.
7. Ja atbalsta saņēmējs nav tiesīgs saņemt atbalstu, pamatojoties uz 5. punktu, saderīgā summa ir līdzvērtīga 20 % no EEG piemaksas bez samazinājuma (2014. gada pamatnostādņu 197. punkts).
8. Ja par kādu no attiecīgajiem gadiem saderīgā summa, kas noteikta, pamatojoties uz 6. un 7. punktu, ir lielāka par EEG piemaksas summu, kuru atbalsta saņēmējs attiecīgajā gadā faktiski samaksāja, saderīgā summa tiek ierobežota šādā veidā:
 - a) 2013. gadam saderīgā summa nepārsniedz 125 % no EEG piemaksas summas, ko atbalsta saņēmējs faktiski samaksāja 2013. gadā (proti, tajā pašā gadā);
 - b) 2014. gadam saderīgā summa nepārsniedz 150 % no EEG piemaksas summas, ko atbalsta saņēmējs faktiski samaksāja 2013. gadā (proti, iepriekšējā gadā).

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1586**(2015. gada 26. februāris)****par pasākumu SA.35388 (13/C) (ex 13/NN un ex 12/N) – Polija – Gdynia-Kosakowo lidostas izveide***(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 1281)***(Autentisks ir tikai teksts poļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas aicinātas iesniegt savas piezīmes atbilstīgi iepriekš minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾,

tā kā:

1. PROCEDŪRA**1.1. Procedūra Komisijā**

- (1) Polija 2012. gada 7. septembra vēstulē juridiskās noteiktības apsvērumu dēļ paziņoja Komisijai par plāniem finansēt militārā lidlauka, kas atrodas netālu no Gdiņas (*Gdynia*) Polijas ziemeļos, pārveidošanu par civilās aviācijas lidostu. Pasākums tika reģistrēts kā valsts atbalsta lieta ar numuru SA.35388.
- (2) Komisijas dienesti 2012. gada 7. novembra un 2013. gada 6. februāra vēstulēs lūdza sniegt papildu informāciju par paziņoto pasākumu. Polija 2012. gada 7. decembrī un 2013. gada 15. martā iesniedza papildu informāciju. Komisijas un Polijas pārstāvju tikšanās notika 2013. gada 17. aprīlī. Šajā sanāksmē Polija apstiprināja, ka paziņotais finansējums jau ir neatgriezeniski piešķirts.
- (3) Komisija 2013. gada 15. maija vēstulē informēja Poliju, ka tā nosūtīs lietu uz nepaziņotā atbalsta reģistru, jo lielākā daļa no Komisijai paziņotā finansējuma jau ir neatgriezeniski piešķirta. Polija 2013. gada 16. maija vēstulē iesniedza papildu informāciju.
- (4) Komisija 2013. gada 2. jūlija vēstulē informēja Poliju par savu lēmumu uzsākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 108. panta 2. punktā ⁽²⁾ paredzēto procedūru (turpmāk "lēmums par procedūras uzsākšanu") attiecībā uz finansējumu, ko Gdiņas pilsēta (turpmāk "Gdiņa") un Kosakovas (*Kosakowo*) pašvaldība (turpmāk "Kosakova") piešķirusi uzņēmumam *Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o. o.* (turpmāk "SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta"" vai "lidostas operators"). Polija 2013. gada 6. augustā iesniedza piezīmes attiecībā uz lēmumu par procedūras uzsākšanu.
- (5) Komisijas lēmums uzsākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par attiecīgo pasākumu viena mēneša laikā pēc publicēšanas datuma.

⁽¹⁾ OV C 243, 23.8.2013., 25. lpp.

⁽²⁾ No 2009. gada 1. decembra EK līguma 87. un 88. pants kļuva par attiecīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. un 108. pantu. Abi noteikumu kopumi būtībā ir identiski. Šajā lēmumā atsaucies uz LESD 107. un 108. pantu vajadzības gadījumā jāuzskata par atsaucēm uz EK līguma 87. un 88. pantu. Ar LESD tika ieviestas arī vairākas izmaiņas terminoloģijā, piemēram, aizstājot "Kopiena" ar "Savienība" un "kopējais tirgus" ar "iekšējais tirgus". Šajā lēmumā tiks lietota LESD terminoloģija.

⁽³⁾ Lēmumu Polijai paziņoja ar lietu C(2013) 4045 final, kas kopā ar kopsavilkumu tika publicēta OV C 243, 23.8.2013., 25. lpp.

- (6) Komisija nesaņēma ieinteresēto personu piezīmes. Polija par to tika informēta 2013. gada 9. oktobra vēstulē.
- (7) Komisija 2013. gada 30. oktobra vēstulē pieprasīja papildu informāciju. Polija sniedza papildu informāciju 2013. gada 4. novembra un 2013. gada 15. novembra vēstulēs. Komisijas un Polijas pārstāvju tikšanās notika 2013. gada 26. novembrī. Polija sniedza papildu informāciju 2013. gada 3. decembra un 2014. gada 2. janvāra vēstulēs.
- (8) Komisija 2014. gada 11. februārī pieņēma Lēmumu 2014/883/ES ⁽⁴⁾, kurā valsts atbalstu, ko Polija nelikumīgi piešķirusi SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”, un valsts atbalstu, ko Polija plānoja piešķirt šim lidostas operatoram, atzina par nesaderīgu ar iekšējo tirgu. Lēmumā Polijai prasīja atgūt no SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” jau piešķirto atbalstu.

1.2. Tiesvedība Vispārējā tiesā un atgūšanas process

- (9) 2014. gada 9. aprīlī Kosakova, kurai 2014. gada 16. aprīlī sekoja Gdiņa un lidostas operators, apstrīdēja Lēmumu 2014/883/ES Vispārējā tiesā, pieprasot tā anulēšanu ⁽⁵⁾. Prasības iesniedzēji *inter alia* apgalvoja, ka Komisija atgūstamajā summā nepamatoti iekļāvusi izdevumus par darbībām, kas ir valsts politikas kompetencē.
- (10) Gdiņa kopā ar lidostas operatoru un Kosakova attiecīgi 2014. gada 8. un 9. aprīlī pieprasīja pagaidu noregulējuma pasākumus šajās lietās.
- (11) Gdaņskas un Polnocas (*Polnoc*) apgabaltiesa 2014. gada 7. maijā pieņēma lēmumu, ar ko pasludināja SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” bankrotu un kurā pieņēma rīkojumu par tās likvidēšanu. Visi kreditori tika aicināti trīs mēnešu laikā iesniegt savas prasības. Kosakova 2014. gada 5. jūnijā iesniedza prasību par PLN 6,28 miljoniem (aptuveni EUR 1,57 miljoniem) un procentiem. Gdiņa 2014. gada 22. augustā iesniedza prasību par PLN 85,44 miljoniem (aptuveni EUR 21,36 miljoniem) un procentiem.
- (12) Pieteikumus pagaidu noregulējuma pasākumiem 2014. gada 20. augustā noraidīja ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja rīkojumiem ⁽⁶⁾. Konkrētāk, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs secināja, ka Lēmumu 2014/883/ES nevar uzskatīt par izšķirošo cēloni SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” bankrota izraisītajiem zaudējumiem, jo uzņēmums pats iesniedza bankrota pieteikumu ilgi, pirms Polijas iestādes pieņēma saistošus pasākumus Komisijas lēmuma izpildei.
- (13) Polija 2014. gada 15. oktobrī iesaistījās abās pamatlietās, apgalvojot, ka būtu jāanulē Lēmuma 2014/883/ES noteikumi par to finanšu resursu atgūšanu, kas piešķirti lidostas operatoram un izmantoti, lai finansētu darbības, kas ir valsts politikas kompetencē, kā aprakstīts lēmuma par procedūras uzsākšanu 3.1.1. punktā.
- (14) Atbilstīgi Polijas sniegtajai informācijai, kamēr notiek bankrota procedūra, kas ietver uzņēmuma aktīvu likvidāciju, *Gdynia-Kosakowo* lidostu pārvalda pilnvarotais ⁽⁷⁾.

1.3. Atcelšana

- (15) Vispārējā tiesā īstenotās tiesvedības laikā kļuva skaidrs, ka atbalstā, kas Lēmumā 2014/883/ES atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, ietilpst konkrēti ieguldījumi, kuri saskaņā ar lēmumu par procedūras uzsākšanu nav valsts atbalsts.

⁽⁴⁾ Komisijas 2014. gada 11. februāra Lēmums 2014/883/ES par pasākumu SA.35388 (13/C) (ex 13/NN un ex 12/N) – Polija – *Gdynia-Kosakowo* lidostas izveide (OV L 357, 12.12.2014., 51. lpp.).

⁽⁵⁾ Šos pieteikumus reģistrēja kā attiecīgi lietu T-215/14 un lietu T-217/14.

⁽⁶⁾ Vispārējās tiesas priekšsēdētāja rīkojums lietā T-215/14 R *Gmina Miasto Gdynia* un *Port Lotniczy Gdynia Kosakowo*/Komisija (EU:T:2014:733); Vispārējās tiesas priekšsēdētāja rīkojums lietā T-217/14 R *Gmina Kosakowo*/Komisija (nav publicēts).

⁽⁷⁾ Konkurences un patērētāju aizsardzības biroja priekšsēdētāja 2014. gada 30. jūnija un 2015. gada 8. janvāra vēstules.

- (16) Patiesībā lēmuma par procedūras uzsākšanu 25. apsvērumā Komisija secināja, ka ieguldījumi ēkās un iekārtās ugunsdzēsējiem, muitas ierēdņiem, lidostas apsardzei, policistiem un robežsargiem ir valsts politikas kompetencē un tādējādi nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Tāpēc oficiālā izmeklēšanas procedūra uz šiem ieguldījumiem neattiecas.
- (17) Tomēr Lēmumā 2014/883/ES Komisija secināja, ka atbilstīgi Polijas tiesību aktiem lidostu operatoriem šādi ieguldījumi jāfinansē no pašu resursiem. Tāpēc privāts uzņēmējs, lemjot par to, vai ieguldīt lidostā, ņemtu šīs izmaksas vērā (kā tika darīts Polijas iesniegtajos pētījumos) un šo ieguldījumu publiska finansēšana varētu būt valsts atbalsts.
- (18) Tā kā lēmumā par procedūras uzsākšanu tika secināts, ka ieguldījumi ugunsdzēsējiem, muitas ierēdņiem, lidostas apsardzei, policistiem un robežsargiem paredzētās ēkās un iekārtās nav valsts atbalsts, Komisija uzskata, ka tai nebūtu jāapstrīd šis secinājums galīgajā lēmumā par pasākumu. Tāpēc Lēmums 2014/883/ES būtu jāatceļ un jāaizstāj ar šo lēmumu. Tā kā visi pasākuma novērtēšanai vajadzīgie elementi ir iekļauti lietā, nav jāatsāk oficiālā izmeklēšanas procedūra.

2. PASĀKUMU APRAKSTS UN PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAS PAMATOJUMS

2.1. Izmeklēšanas konteksts

- (19) Lieta attiecas uz jaunas civilās aviācijas lidostas finansēšanu Pomožes (*Pomorskie*) provincē uz robežas starp Gdiņas pilsētu un Kosakovas pašvaldību un 25 km attālumā no Gdaņskas (*Gdańsk*) lidostas⁽⁸⁾. Jauno lidostu pārvalda SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta". Lidostas operators pilnīgi pieder Gdiņas un Kosakovas pašvaldībām.
- (20) Ieguldījumu projekta mērķis ir izveidot otru lidostu Pomožē, izmantojot Kosakovā izvietotā militārā lidlauka infrastruktūru⁽⁹⁾. Jaunā lidosta galvenokārt apkalpotu vispārējas nozīmes aviācijas satiksmi (piemēram, privātas reaktīvās lidmašīnas, planierus/vieglos sporta gaisa kuģus), zemo cenu pārvadātājus (turpmāk "LCC") un līgumreisus. Paziņojuma laikā tika prognozēts, ka lidosta sāks darboties 2014. gada sākumā. *PricewaterhouseCoopers* (turpmāk "PWC") 2012. gada ziņojumā par pasažieru plūsmu pirmo darbības gadu laikā tika sniegtas šādas prognozes: aptuveni [...] 2014. gadā, [...] 2017. gadā, [...] 2020. gadā un aptuveni [...] 2028. gadā.
- (21) Projekta aizsākums meklējams 2005. gada aprīlī, kad dažādas reģionālās iestādes, Valsts aizsardzības ministrija un Gdaņskas lidostas pārstāvji⁽¹⁰⁾ parakstīja nodomu vēstuli par jaunas lidostas izveidi Pomožē, kurai izmantotu Kosakovas militārā lidlauka infrastruktūru.
- (22) Saskaņā ar šo nodomu vēstuli topošās *Gdynia-Kosakowo* lidostas pārvaldību uzticētu Gdaņskas lidostai. Lēmumu 2006. gada augustā apstiprināja transporta ministrs un valsts aizsardzības ministrs.

⁽⁸⁾ Atkarībā no izvēlēta maršruta attālums, pārvietojoties ar automobili, starp Gdiņas un Gdaņskas lidostām ir 26–29 km; informācijas avots: *Google* kartes, *Bing* kartes. Gdaņskas lidosta pieder un to pārvalda *Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o.* – uzņēmums, ko izveidojušas publiskā sektora struktūras. Uzņēmuma akciju kapitāla sadalījums ir šāds: Gdaņskas pilsēta (32 %), Pomožes province (32 %), valsts uzņēmums *Polish Airports* (31 %), Sopotas pilsēta (3 %) un Gdiņas pilsēta (2 %). *Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy* (turpmāk "Gdaņskas lidosta") ir trešā lielākā lidosta Polijā. Tā 2012. gadā apkalpoja 2,9 miljonus pasažieru (2,7 miljoni regulārajos gaisa pārvadājumos un 0,2 miljoni līgumreisos).

No Gdaņskas lidostas regulāros gaisa pārvadājumus piedāvā šādi astoņi gaisa pārvadātāji (2014. gada janvāris): *Wizzair* (22 galamērķi), *Ryanair* (septiņi galamērķi), *EuroLOT* (četri galamērķi), *LOT* (divi galamērķi), *Lufthansa* (divi galamērķi), *SAS* (divi galamērķi), *Air Berlin* (viens galamērķis), *Norwegian* (viens galamērķis). Kopš jauna termināļa atvēršanas 2012. gada maijā Gdaņskas lidostas caurlaides spēja ir 5 miljoni pasažieru gadā. Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju termināļa paplašināšana (plānota 2013.–2015. gadā) palielinās lidostas caurlaides spēju līdz 7 miljoniem pasažieru. Ieguldījumu Gdaņskas lidostā arī finansēja, izmantojot valsts atbalstu (skatīt Komisijas 2008. gada lēmumu valsts atbalsta lietā N 153/08 – EUR 1,7 miljoni (OV C 46, 25.2.2009., 7. lpp.); Komisijas 2009. gada lēmumu valsts atbalsta lietā N 472/08, kura rezultātā Polija piešķīra Gdaņskas lidostai aptuveni EUR 33 miljonus (OV C 79, 2.4.2009., 2. lpp.).

⁽⁹⁾ Pašreizējais *Gdynia-Oksywie* militārais lidlauks atrodas uz robežas starp Gdiņas pilsētu un Kosakovas pašvaldību.

⁽¹⁰⁾ Vēstuli parakstīja Pomožes provinces iestādes, Gdaņskas, Gdiņas un Sopotas pilsētas, Kosakovas pašvaldība, Polijas valdības pārstāvji (Pomožes provinces gubernators, Valsts aizsardzības ministrija un Transporta ministrija) un Gdaņskas lidosta.

- (23) Gdiņas un Kosakovas vietējās iestādes 2007. gada jūlijā nodibināja uzņēmumu SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”. Gdiņa, un Kosakova 2009. gada decembrī saņēma Transporta ministrijas piekrišanu, ka SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” turpmāk būs atbildīga par jauno lidostu.
- (24) Polijas parlaments 2008. gada 10. jūlijā pieņēma grozījumus ⁽¹⁾ 1996. gada 30. maija Likumā par konkrētu Valsts kases aktīvu un Militārā īpašuma aģentūras pārvaldību (turpmāk “1996. gada 30. maija likuma grozītā versija”), kuros atļāva pārveidot militāros lidlaukus par civilās aviācijas lidostām.
- (25) Polijas valdība 2008. gada 24. decembrī pieņēma 1996. gada 30. maija likuma grozītās versijas īstenošanas aktu (turpmāk “īstenošanas akts”), kurā uzskaitīti militārie lidlauki vai to daļas, ko var izmantot civilās aviācijas lidostu izveidei vai paplašināšanai. Šajā aktā *Gdynia-Kosakowo* militārais lidlauks (konkrētāk, tā daļas) ir norādīts starp militārajiem lidlaukiem, ko atbilstīgi 1996. gada 30. maija likuma grozītajai versijai drīkst iznomāt vietējai iestādei uz vismaz 30 gadu periodu un vienīgi civilās aviācijas lidostas izveides vai paplašināšanas nolūkā. Saskaņā ar 1996. gada 30. maija likuma grozīto versiju, ja vietējā iestāde nolemj pati lidostu neizveidot, tā drīkst nomāto īpašumu uz vismaz 30 gadu periodu iznomāt vai izīrēt tālāk tādai struktūrai, kas izveido vai pārvalda civilās aviācijas lidostu.
- (26) Atbilstīgi 1996. gada 30. maija likuma grozītajai versijai un īstenošanas aktam Pomožes provinces gubernators, pārstāvot Valsts kasi, 2010. gada 9. septembrī noslēdza ar Kosakovu 30 gadus ilgu īres līgumu (spēkā no 2010. gada 9. septembra līdz 2040. gada 9. septembrim) par 253 hektāru teritoriju, kurā atrodas militārais lidlauks. Atbilstīgi šim īres līgumam Kosakovai jānodod 30 % īres maksas Bruņoto spēku modernizācijas fondam ⁽²⁾.
- (27) Kosakova 2011. gada 11. martā zemi uz 30 gadiem (līdz 2040. gada 9. septembrim) iznomāja lidostas operatoram SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”. Nomas līgumā ir paredzētas pušu tiesības un pienākumi, kā arī īres maksa, kas lidostas operatoram jāmaksā Kosakovai.
- (28) Citā līgumā, ko parakstīja 2011. gada 11. martā, akcionāri (Gdiņa un Kosakova) paredzēja civilās aviācijas lidostas izveidē veicamo ieguldījumu finansēšanas nosacījumus. Šajā līgumā Gdiņa apņēmas iemaksāt kopumā PLN 59 miljonus laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam. Savukārt Kosakova apņēmas veikt mantisku ieguldījumu, pārvēršot parādu pašu kapitālā laikposmā no 2011. līdz 2040. gadam.
- (29) Turklāt 2011. gada 7. martā tika noslēgts darbības līgums ar lidostas militāro lietotāju, kurā paredzēja noteikumus par lidostas un tās infrastruktūras kopīgu izmantošanu starp SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” un militāro lietotāju ⁽³⁾.

Ieguldījumu projekts ⁽⁴⁾

- (30) Tā kā sākotnēji *Gdynia-Kosakowo* (*Gdynia-Oksywie*) lidlauku izmantoja tikai militārām vajadzībām, jaunās lidostas operators var izmantot pašreizējo infrastruktūru (piemēram, 2 500 metru garu skrejceļu, manevrēšanas ceļus, peronu, navigācijas iekārtas u. c.). Kopējās ieguldījumu izmaksas pārveides projektā tiek lēstas PLN 164,9 miljonu apmērā (EUR 41,2 miljoni ⁽⁵⁾) nominālā izteiksmē un PLN 148,4 miljonu apmērā (EUR 37,1 miljoni) reālā izteiksmē. Lēmuma 1. tabulā sniegts lidostas pakāpeniskās attīstības pārskats, kas sadalīts četros posmos. Polija uzskata, ka kopējās ieguldījumu izmaksas ietver arī ieguldījumus, kas saistīti ar valsts politikas kompetencē esošu uzdevumu izpildi ⁽⁶⁾, kuru kopējais apmērs (par visiem četriem posmiem) ir aptuveni PLN [...] miljoni (EUR [...] miljoni).

⁽¹⁾ Tiesību aktu vēstnesis, 2008, Nr. 144, 901. vienums (*Dz. U. Nr 144, poz. 901*).

⁽²⁾ Ar šo klauzulu īsteno 1996. gada 30. maija likuma grozītās versijas 4.h panta 2. punktu.

⁽³⁾ Darbības līgumā paredzēts, ka darbības izmaksu kopīgu segšanu reglamentēs atsevišķā līgumā (5. panta 5. punkts), savukārt par ieguldījumu un atjaunošanas izmaksu kopīgu segšanu abas puses parakstīs atsevišķus līgumus pirms jebkādu jaunu ieguldījumu vai atjaunošanas darbu sākšanas (9. panta 7. punkts).

⁽⁴⁾ Šajā daļā norādītās ieguldījumu izmaksas attiecas uz ieguldījumu projektu, kas izklāstīts Polijas 2012. gada 7. septembra paziņojumā un tam pievienotajā 2012. gada MEIP pētījumā.

⁽⁵⁾ Šajā lēmumā izmantotais valūtas kurss ir EUR 1 = PLN 4, kas atbilst vidējam nedēļas valūtas kursam 2010. gadā. Informācijas avots: *Eurostat*.

⁽⁶⁾ Polija uzskata, ka ieguldījumi, kas ir valsts politikas kompetencē, ietver ēkas un iekārtas ugunsdzēsējiem, muitas ierīdņiem, lidostas apsardzei, policistiem un robežsargiem, lidostas perimetra žogu ar videonovērošanu u. c.

1. tabula

Kopējās nominālās ieguldījumu izmaksas *Gdynia-Kosakowo* lidostā 2007.–2030. gadā

Ieguldījumu projekts	Izmaksas miljonos	Izmaksas miljonos
I posms: 2007.–2011. gads	[...]	[...]
Sagatavošanas darbi (piemēram, teritorijas tīrīšana, vecu ēku un koku aizvākšana) un priekšizpēte, plānošana		
II posms: 2012.–2013. gads	[...]	[...]
— Terminālis (jāpabeidz 2013. gada jūnijā un sākotnēji tiks izmantots vispārējās gaisa satiksmes vajadzībām) — Ēka lidostas administrācijai un ugunsdzēsēju brigādei — Perona atjaunošana — Enerģētikas infrastruktūra, navigācijas apgaismojums un lidostas žogs — Lidostas ekspluatācijas un drošības iekārtas — Navigācijas iekārtu pielāgošana — Piebraucamie ceļi, degvielas uzpildes stacija un autostāvvietas		
III posms: 2014.–2019. gads	[...]	[...]
— Lielāku lidaparātu apkalpošanai nepieciešamie ieguldījumi (piemēram, <i>Boeing 737</i> vai <i>Airbus A320</i>), piemēram, manevrēšanas ceļa pagarināšana, perona un lidostas iekārtas — Citi ar pasažieru pakalpojumiem saistīti ieguldījumi (piemēram, autostāvvietas paplašināšana)		
IV. posms: 2020.–2030. gads	[...]	[...]
— Termināļa paplašināšana — Lidostas administrācijas un ugunsdzēsēju brigādes ēkas paplašināšana — Peronu, manevrēšanas ceļu un automobiļu stāvvietu paplašināšana		
Kopējās ieguldījumu izmaksas	164,90	41,02
Avots: Polijas sniegtā informācija.		

Ieguldījumu projekta finansējums

- (31) Ieguldījumu projekts tiek finansēts no publiskā sektora akcionāru (t. i., Gdiņas un Kosakovas) iepludinātā kapitāla. Ar iepludināto kapitālu paredzēts segt gan ieguldījumu izmaksas, gan lidostas darbības izmaksas tās darbības sākotnējā posmā (t. i., periodā līdz 2019. gada beigām). Publiskā sektora akcionāri sagaida, ka lidostas operators sāks gūt peļņu un tādējādi varēs finansēt visas savas darbības no pašu ieņēmumiem 2020. gadā.
- (32) Pirms par projektu paziņoja Komisijai (t. i., pirms 2012. gada 7. septembra), SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta" publiskā sektora akcionāri vienojās ieguldīt kopumā aptuveni PLN 207,48 miljonus⁽¹⁷⁾ (aptuveni EUR 51,87 miljoni), lai īstenotu ieguldījumu projektu un segtu lidostas zaudējumus tās darbības pirmajos gados. Gdiņai būtu jāiegulda PLN 142,48 miljoni (aptuveni EUR 35,62 miljoni) naudas ieguldījuma veidā 2007.2019. gadā. Kosakova nodrošināja naudas ieguldījumu PLN 0,1 miliona apmērā (EUR 25 000), kad

(17) Nominālā izteiksmē.

uzņēmums tika dibināts. Kosakovai 2011.2040. gadā arī būtu jāveic mantisks ieguldījums PLN 64,9 miljonu apmērā (aptuveni EUR 16,2 miljoni), pārvēršot lidostas akcijās daļu no gada īres maksas, kas Gdiņas lidostai jāmaksā saskaņā ar nomas līgumu (skatīt 2. tabulu).

2. tabula

Ieguldījumu projekta finansēšana, palielinot kapitālu

	Miljoni PLN	Miljoni EUR
Pirms 2012. gada 18. jūnija		
Gdiņas veiktā kapitāla iepludināšana skaidras naudas veidā	60,73	15,18
Kosakovas veiktā kapitāla iepludināšana skaidras naudas veidā	0,10	0,03
Kosakovas veiktā parāda pārvēršana akciju kapitālā	3,98	1,00
Kopējie ieguldījumi pirms 2012. gada 18. jūnija	64,81	16,20
Paredzēts pēc 2012. gada 18. jūnija		
Gdiņas veiktā kapitāla iepludināšana skaidras naudas veidā:	81,75	20,44
no kuras:		
2013. gadā	29,90	7,48
2014. gadā	[...]	[...]
2015. gadā	[...]	[...]
2016. gadā	[...]	[...]
2017. gadā	[...]	[...]
2018. gadā	[...]	[...]
2019. gadā	[...]	[...]
Kosakovas veiktā parāda pārvēršana akciju kapitālā:	60,92	15,23
no kuras:		
2013.-2039. gadā (27*PLN [...])	[...]	[...]
2040. gadā	[...]	[...]
Pēc 2012. gada 18. jūnija paredzētie kopējie ieguldījumi	142,67	35,67
SIA "Gdiņas - Kosakovas lidosta" paredzētais kopējais kapitāls	207,48	51,87
Avots: pamatojoties uz Polijas sniegto informāciju.		

2.2. Oficiālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanas pamatojums un sākotnējais novērtējums

2.2.1. Secinājums

(33) Lēmumā par procedūras uzsākšanu tika izvirzīti šādi jautājumi:

- pirmkārt, vai publiska finansējuma piešķiršana ieguldījumu projektam atbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam (turpmāk "MEIP"), jo īpaši, ņemot vērā i) MEIP piemērošanu termiņā, MEIP piemērošanas metodiku un to, ii) vai Polijas iestāžu veiktās MEIP analīzes, kuras rezultātā tika iegūta pozitīva neto pašreizējā vērtība (turpmāk "NPV") ⁽¹⁸⁾, pamatā ir reāli un ticami pieņēmumi,

⁽¹⁸⁾ Neto pašreizējā vērtība norāda, vai peļņa minētajā projektā pārsniedz kapitāla (iespējamās) izmaksas. Projektu uzskata par ekonomiski izdevīgu ieguldījumu, ja tā NPV ir pozitīva. Ieguldījumi, kuru rezultātā peļņa ir mazāka par kapitāla (iespējamajām) izmaksām, nav ekonomiski izdevīgi. (Iespējamās) kapitāla izmaksas atspoguļo diskonta likme.

— otrkārt, vai darbības un ieguldījumu atbalstu Gdiņas lidostai var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

2.2.2. MEIP piemērošana

- (34) Attiecībā uz pirmo jautājumu Komisija pauda šaubas, vai MEIP pētījumu, kas veikts 2012. gadā, t. i., pēc publiskā sektora akcionāru pieņemtā negrozāmā lēmuma finansēt lidostas pārveidi, var izmantot, lai izvērtētu valsts atbalsta esamību. Tāpēc Komisija apšaubīja, vai hipotētiskais scenārijs, saskaņā ar kuru ieguldīšanu pabeigtu 2012. gadā, būtu piemērots.
- (35) Ņemot vērā to, ka Gdiņas lidosta īsteno šādu pašu uzņēmējdarbības modeli (galveno uzsvaru liekot uz LCC, līgumreisiem un vispārējās nozīmes aviāciju) kā Gdaņskas lidostā, kurai joprojām ir neizmantota jauda un turpmākas paplašināšanās plāni un kas atrodas tikai 25 km attālumā, Komisija pauda šaubas par to, vai Gdiņas lidostas ieņēmumu prognožu pamatā ir reāli pieņēmumi, jo īpaši attiecībā uz lidostu maksām un prognozēto pasažieru plūsmu. Konkrētāk, Komisija norādīja, ka Gdiņas lidostas uzņēmējdarbības plānā paredzēta lielāka pasažieru maksa, nekā tiek piemērota Gdaņskas lidostā un citās līdzīgās reģionālās lidostās Polijā pēc atlaižu/rabatu atskaitīšanas.
- (36) Komisija pauda šaubas arī par to, vai uzņēmējdarbības plānā ņemti vērā visi plānotie stimuli (piemēram, tirgvedības atbalsts, rabati vai jebkuri citi ar maršruta pilnveidošanu saistītie stimuli u. c.), kuri Gdiņas lidostai, tās akcionāriem vai citām reģionālām iestādēm būtu tieši jāpiešķir aviokompānijām, lai tās mudinātu veidot jaunus maršrutus no lidostas.
- (37) Tā kā uzņēmuma vispārējās izaugsmes temps nepārsniedz tās ekonomikas izaugsmes tempu, kurā tas darbojas (t. i., IKP izaugsmes ziņā), Komisija šaubījās, vai apgrozījuma izaugsmes temps [...] apmērā, ko izmanto, lai aprēķinātu galīgo vērtību, ir piemērots⁽¹⁹⁾. Šīs šaubas tieši ietekmē ieguldījumu projekta rentabilitātes novērtējumu, jo jaunās lidostas pašu kapitāla vērtība kļūst pozitīva tikai no 2040. gada, ņemot vērā projekta galīgo vērtību (kumulatīvā diskontētā naudas plūsma 2010.–2040. gada prognozes periodā ir negatīva).
- (38) Tāpēc Komisija uzskatīja, ka publiskais finansējums ieguldījumu projektam rada selektīvas ekonomiskas priekšrocības Gdiņas lidostas operatoram. Publiskais finansējums tika arī piešķirts no valsts līdzekļiem un ir attiecināms uz valsti. Turklāt tas rada vai draud radīt konkurences un tirdzniecības traucējumus starp dalībvalstīm. Tā kā visi kumulatīvie kritēriji attiecībā uz atbalsta jēdzienu tika izpildīti, Komisija uzskatīja, ka publiskais finansējums veido valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

2.2.3. Atbalsta saderība

- (39) Attiecībā uz otro jautājumu Komisija pauda šaubas, vai ieguldījumu un darbības atbalstu lidostas operatoram var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- (40) Saistībā ar ieguldījumu atbalstu Komisija šaubījās, vai ir izpildīti visi 2005. gada Aviācijas vadlīnijās⁽²⁰⁾ noteiktie saderīguma kritēriji. Konkrētāk, Komisija apšaubīja, vai attiecīgais ieguldījums atbilst skaidri noteiktam kopējo interešu mērķim, vai infrastruktūra ir nepieciešama un samērīga un vai tajā ir ietvertas apmierinošas vidēja termiņa prognozes par izmantošanu. Turklāt Komisija pauda šaubas par to, vai ietekme uz tirdzniecības attīstību ir saderīga ar kopējām interesēm.

⁽¹⁹⁾ Galīgā vērtība ir visu to naudas plūsmu pašreizējā vērtība, kas radušās pēc prognozes perioda beigām. Tiek pieņemts, ka projekts turpināsies nemitīgi un atbilstīgi iepriekš noteiktam izaugsmes tempam (šajā gadījumā, pamatojoties uz lidostas operatora pašu kapitāla vērtību iesniegtā uzņēmējdarbības plāna pēdējā gadā).

⁽²⁰⁾ Komisijas paziņojums – Kopienas vadlīnijas par lidostu finansēšanu un valsts atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām (OV C 312, 9.12.2005., 1. lpp.).

- (41) Attiecībā uz darbības atbalstu, ar ko finansēt SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta" zaudējumus pirmajos darbības gados, Komisija šaubījās, vai šādam atbalstam var piemērot LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto atkāpi. Konkrētāk, Komisija puda šaubas par to, vai darbības atbalstu var uzskatīt par saderīgu saskaņā ar Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādņēm 2007.–2013. gadam ⁽²¹⁾ (turpmāk "RAP").

3. POLIJAS PIEZĪMES

3.1. MEIP piemērošana un atbalsta esamība

- (42) Polija joprojām uzskata, ka publiskais finansējums ieguldījumam Gdiņas lidostā atbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam (MEIP) un tāpēc nav valsts atbalsts. Saistībā ar to Polija atsauca uz MEIP pētījumiem, kas attiecībā uz ieguldījumiem veikti 2010.–2012. gadā. Polija apgalvo, ka visu MEIP pētījumu rezultātā tika iegūta pozitīva neto pašreizējā vērtība un iekšējā peļņas norma ⁽²²⁾ (turpmāk "IRR"), kas pārsniedz kapitāla izmaksas.

3.1.1. Lēmuma pieņemšanas process un MEIP pētījuma metodikas pamatotība

- (43) Polija skaidro, ka apspriedes par *Gdynia-Kosakowo* militārā lidlauka pārveidi civilās aviācijas lidostā un ar to saistītais darbs sākās jau 2005. gadā. Tolaik tika iesaistīti citi partneri (piemēram, Gdaņskas lidosta). Polija arī skaidro, ka 2007. gadā Gdiņa un Kosakova izveidoja uzņēmumu SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", kas no tā brīža bija atbildīgs par ieguldījumiem.
- (44) Procedūras laikā Polija iesniedza trīs MEIP pētījumus, kurus veicis PWC. Pirmais MEIP pētījums (datēts ar 2010. gada 16. jūliju, turpmāk "2010. gada MEIP pētījums") tika veikts 2010. gada jūlijā. Pēc tam PWC izstrādāja divus MEIP atjauninājumus: pirmo – 2011. gada maijā (datēts ar 2011. gada 13. maiju, turpmāk "2011. gada MEIP pētījums") un otro – 2012. gada jūlijā (datēts ar 2012. gada 13. jūliju, turpmāk "2012. gada MEIP pētījums"). Šajos atjauninājumos ir iekļautas jaunas prognozes par pasažieru plūsmu, projekta darbības jomas izmaiņas, ieguldījumu skaitļu izmaiņas, kā arī izmaiņas metodikā un NPV aprēķinu pamatdatos (piemēram, beta un diskonta likme). Polija 2013. gada novembrī sniedza papildu informāciju, kas liecināja, ka jauni ieņēmumu avoti (t. i., degvielas pārdošana un navigācijas pakalpojumu sniegšana) palielinātu projekta NPV. Lēmuma par procedūras uzsākšanu pieņemšanas datumā Polija bija iesniegusi tikai 2012. gada MEIP pētījumu.
- (45) Polija arī skaidro grafiku, ko piemēro Gdiņas un Kosakovas projektam par ieguldījumu Gdiņas lidostā. Saistībā ar to Polija uzsver, ka ieguldījumu procesu var sadalīt divos projekta īstenošanas posmos.
- i) Pirmais posms (2007.–2009. gads) ietvēra sagatavošanas darbus un priekšizpēti jaunas lidostas izveidei (tas attiecas uz I posmu, kas aprakstīts 1. tabulā)
- (46) Polija skaidro, ka pirmajā posmā Gdiņas un Kosakovas dibinātais uzņēmums veica sagatavošanas darbus (piemēram, tika sagatavots ieguldījumu ģenerālplāns, lidostas operatora statusa saņemšanai nepieciešamie dokumenti, ziņojums par ieguldījumu ietekmi uz vidi, projekta dokumentācija u. c.).
- (47) Polija apgalvo, ka pirmajā posmā netika veikts būtisks kapitālieguldījums un ka lidostas operatoram piešķirtais publiskais finansējums atbilda *de minimis* atbalsta noteikumiem ⁽²³⁾. Polija norāda, ka kopējais uzņēmumā ieludinātais kapitāls pirms 2009. gada 26. jūnija bija PLN 1,691 miljoni (aptuveni EUR 423 000).

⁽²¹⁾ Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2007.–2013. gadam (OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.).

⁽²²⁾ Ieguldījuma iekšējā peļņas norma ir diskonta likme, pie kuras neto pašreizējā vērtība ir nulle. IRR parasti salīdzina ar kapitāla izmaksām.

⁽²³⁾ Tolaik piemērojamie noteikumi bija paredzēti Komisijas 2006. gada 15. decembra Regulā (EK) Nr. 1998/2006 par Līguma 87. un 88. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 379, 28.12.2006., 5. lpp.).

- ii) *Otrais posms (sākot no 2010. gada) attiecās uz faktisko lidostas pārveidi (tas saistīts ar II–IV posmu, kas aprakstīts 1. tabulā)*
- (48) Turpinājumā Polija skaidro, ka pirmais sagatavošanas posms beidzās 2010. gadā, kad tika pabeigts gan ģenerālplāns ⁽²⁴⁾, gan pirmais 2010. gada MEIP pētījums par Gdiņas lidostu. Polija uzsver, ka 2010. gada MEIP pētījums pierādīja, ka abu vietējo iestāžu ieguldījums, palielinot uzņēmuma akciju kapitālu līdz PLN 6,05 miljoniem (aptuveni EUR 1,5 miljoni), tiktu īstenots saskaņā ar tirgus noteikumiem (t. i., tas nebūtu valsts atbalsts).
- (49) 2010. gada MEIP pētījumā ieguldījumu projekta NPV aprēķināta, izmantojot brīvās naudas plūsmas uz uzņēmumu (FCFF) metodi ⁽²⁵⁾. Šā NPV aprēķina pamatā ir pieņēmums, ka visu ieguldījumu plānā paredzēto kapitāla iepludināšanu veiks, lai īstenotu ieguldījumu projektu. Šo izvērtēšanas metodi izmanto, lai aprēķinātu naudas plūsmu visiem kapitāla īpašniekiem uzņēmumā (gan pašu kapitāla īpašniekiem, gan obligāciju turētājiem) prognozes periodā. Tad naudas plūsmas prognozes tiek diskontētas, izmantojot vidējās svērtās kapitāla izmaksas (WAAC) ⁽²⁶⁾, lai iegūtu uzņēmuma diskontēto naudas plūsmu (DNP) prognozes periodā. Pēc tam tiek aprēķināta galīgā vērtība, izmantojot nepārtrauktas izaugsmes metodi (kuras pamatā ir pieņēmums par stabilu izaugsmi, pamatojoties uz FCFF pēdējā prognozes periodā). NPV pamatā ir DNP summa prognozes periodā un galīgā vērtība. Šajā gadījumā 2010. gada MEIP pētījumā sniegtas naudas plūsmas aplēses 2010.–2040. gadam, izmantojot WACC [...] % apmērā ⁽²⁷⁾. Izmantojot šos datus, pētījumā aprēķināta negatīva DNP PLN [...] miljonu apmērā (EUR [...] miljoni) 2010.–2040. gadam un (diskontēta) galīgā vērtība aptuveni PLN [...] miljonu apmērā (EUR [...] miljoni). Tādējādi tiek prognozēts, ka visa projekta NPV būs PLN [...] miljoni (jeb EUR [...] miljoni), pieņemot, ka lidosta nemitīgi gūs stabilu peļņu un tās izaugsmes temps no 2040. gada būs [...] % gadā.
- (50) Vienlaikus Polija piebilst, ka akcionāri, neraugoties uz to, ka MEIP pētījums liecināja, ka ieguldījums nav valsts atbalsts, sāka gatavot paziņojumu Komisijai, kas bija jāiesniedz vienīgi juridiskās noteiktības nolūkā.
- (51) Turpinājumā Polija skaidro, ka 2011. gada maijā tika veikts jauns MEIP pētījums. Polija norāda, ka šis MEIP pētījums bija 2010. gada MEIP pētījuma atjauninājums, kura izstrādē ņēma vērā sagatavošanas laikā panākto progresu un precīzāku datu pieejamību par ieguldījumu plānu, tā grafiku un finansēšanu. Polija skaidro, ka laikposmā starp 2010. gada MEIP pētījuma un 2011. gada MEIP pētījuma sagatavošanu:
- akcionāri 2011. gada 11. martā parakstīja līgumu, kurā noteikti civilās aviācijas lidostas darbības uzsākšanai paredzētā ieguldījuma finansēšanas nosacījumi. Šajā līgumā Gdiņa apņēmas iemaksāt kopumā PLN 59 miljonus laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam. Savukārt Kosakova apņēmas veikt mantisku ieguldījumu, pārvēršot parādu pašu kapitālā (kā aprakstīts 2. tabulā) laikposmā no 2011. līdz 2040. gadam,
 - tajā pašā dienā, t. i., 2011. gada 11. martā, par *Gdynia-Kosakowo* lidostas izveidi atbildīgais uzņēmums noslēdza ar Kosakovu līgumu par zemes nomu (kurā norādīta nomātās zemes platība, nomas maksājumu nosacījumi, nodokļu aspekti u. c.),
 - tika noteiktas un atjauninātas ieguldījumu plānā iekļautās ieguldījumu izmaksas.
- (52) Polija skaidro, ka arī 2011. gada MEIP pētījumā aprēķināta pozitīva NPV. Turpinājumā Polija norāda, ka, pamatojoties uz to, lidostas operatora publiskā sektora akcionāri veica turpmāku kapitāla iepludināšanu. Polija norāda, ka uzņēmuma pašu kapitāls 2011. gada jūlijā tika palielināts līdz PLN 33,801 miljonam (EUR 8,45 miljoni) un 2013. gada aprīlī līdz PLN 64,810 miljoniem (EUR 16,20 miljoni).

⁽²⁴⁾ Ieguldījumu projekta ģenerālplānā tika noteikti dažādi lidostas pārveidei vajadzīgi pasākumi.

⁽²⁵⁾ FCFF izmanto, lai aprēķinātu uzņēmuma peļņu pirms nodokļu un procentu atskaitīšanas katru gadu (EBIT), pieskaitot nolietojumu un amortizāciju (jo tie ir nemateriāli izdevumi) un atskaitot ieguldījumu vajadzības, darba kapitāla izmaiņas un nodokļus (skatīt 2010. gada MEIP pētījuma 5. tabulu).

⁽²⁶⁾ Vidējās svērtās kapitāla izmaksas ir likme, ko uzņēmums, gaidāms, maksās visiem saviem vērtspapīru īpašniekiem, lai finansētu tā aktīvus.

⁽²⁷⁾ Tās pamatā ir bezriskā likme [...] % apmērā, kredītriska prēmija [...] % apmērā, uzņēmuma ienākuma nodoklis 19 % apmērā, beta [...] apmērā, tirgus likmes prēmija [...] % apmērā un kapitāla struktūra, ko veido parāds [...] % apmērā un pašu kapitāls [...] % apmērā (skatīt 2010. gada MEIP pētījuma 4.4. iedaļu 21. lpp.). Komisija norāda, ka Polijas iesniegtie aprēķini, šķiet, liecina, ka MEIP pētījumā izmantotās WACC ar krītošu procentu likmju termiņstruktūru.

- (53) 2011. gada MEIP pētījumā DNP tika aprēķināta, pamatojoties uz DNP 2011.–2040. gada prognozes periodam. Atjauninātā DNP bija PLN (– [...]) miljoni (EUR – [...] miljoni), paredzot lielākus zaudējumus, bet galīgā vērtība tika samazināta līdz PLN [...] miljoniem (aptuveni EUR [...] miljoni). Tāpēc NPV tika samazināta līdz PLN [...] miljoniem (jeb mazāk nekā EUR [...] miljoni). WACC tika samazinātas līdz [...] % ⁽²⁸⁾, un galīgās vērtības aprēķinam izmantoto stabilas izaugsmes tempu samazināja no [...] % līdz [...] %. Šajos aprēķinos nebija iekļauti izdevumi, kas ir valsts politikas kompetencē, t. i., ieguldījumu rentabilitātes prognozēs nav ņemts vērā tās infrastruktūras daļas finansēšanai vajadzīgais kapitāls, kas esot valsts politikas kompetencē.
- (54) Polija norāda, ka makroekonomikas situācijas izmaiņu rezultātā (finanšu krīze un ekonomikas attīstības tempa samazinājums) projekts 2012. gadā bija jāpārvērtē un tāpēc tika veikts jauns MEIP pētījums (proti, 2012. gada MEIP pētījums). Polija norāda, ka 2012. gada MEIP pētījuma vajadzībām tika veiktas šādas iepriekšējo MEIP pētījumu pieņēmumu izmaiņas:
- samazināta pasažieru plūsmas prognoze Gdiņas lidostai,
 - samazināts ieguldījumu apmērs, samazinot ieguldījumu izmaksas par PLN [...] miljoniem (EUR [...] miljoni),
 - atteikšanās no idejas būvēt galveno termināli (kopā ar saistīto ceļu infrastruktūras un autostāvvietu izveidi). Tā vietā tika nolemts otrajā ieguldījumu posmā paplašināt vispārējās nozīmes aviācijas termināļa jaudu par [...] %,
 - pēc tirgus situācijas pārbaudes bija jāpalielina ar drošību saistītās ieguldījumu izmaksas par PLN [...] miljoniem (EUR [...] miljoni),
 - ieguldījumu samazinājuma rezultātā saīsinājās ieguldījumu atmaksāšanās periods (nominālā izteiksmē par [...] gadiem, no [...] gadiem un [...] mēnešiem līdz [...] gadiem un [...] mēnešiem).
- (55) Polija arī norāda, ka 2012. gada MEIP pētījuma vajadzībām tika mainīta iepriekšējos MEIP pētījumos izmantotā metodika:
- lai labāk attēlotu finansēšanas struktūru un parādu apkalpošanas izmaksas, brīvās naudas plūsmas uz uzņēmumu (turpmāk "FCFF") metodi aizstāja ar brīvās naudas plūsmas uz pašu kapitālu (turpmāk "FCFE") metodi ⁽²⁹⁾,
 - pēc izmaiņām finanšu (vērtspapīru) tirgū tika atjaunināta bezriskā procentu likme un beta faktors. Turklāt no salīdzinošajām analizēm tika izslēgti uzņēmumi, kas neatrodas Eiropā. Tādējādi tika iegūta jauna diskonta likme,
 - diskonta likme NPV aprēķināšanai tika noteikta, pamatojoties uz tādu salīdzināmu uzņēmumu analīzi, kas aptver gan lidostas uzņēmumus, gan uzņēmumus, kuri sniedz pakalpojumus lidostām (un kuru finanšu rezultāti ir cieši saistīti ar lidostu uzņēmumu veikumu) ⁽³⁰⁾,
 - tika pieņemts, ka projektu finansēs galvenokārt no akcionāru līdzekļiem un tikai pēc tam no ārējiem avotiem (apgrozāmā kapitāla aizdevumi) un darbības ieņēmumiem.
- (56) 2012. gada MEIP pētījumā DNP tika aprēķināta, pamatojoties uz DNP 2012.–2030. gada prognozes periodam (t. i., iepriekšējā pētījumā izmantotais prognozes periods tika samazināts par 10 gadiem). Atjauninātā DNP bija

⁽²⁸⁾ Bezriskā likme tika palielināta līdz [...] %, un beta tika palielināta līdz [...]. Kapitāla struktūra tika mainīta, palielinot parāda daļu ([...] %) un samazinot pašu kapitāla daļu ([...] %).

⁽²⁹⁾ $FCFE = FCFF + \text{kreditu un atmaksatie aizdevumi} - \text{kreditu un aizdevumu procentu likmes}$. Salīdzinot ar $FCFF$, $FCFE$ tiek diskontēta, izmantojot peļņas normu no pašu kapitāla, kas vienmēr ir lielāka nekā WACC. Tā rezultātā NPV parāda, kāda ienākuma no ieguldījumiem daļa ir pieejama akcionāriem (pašu kapitāla ieguldītājiem). Tāpēc NPV, kas aprēķināta, pamatojoties uz $FCFE$ metodi, neatspoguļo kopējo ienākumu no ieguldījumiem, t. i., peļņu akcionāriem un peļņu kreditoriem.

⁽³⁰⁾ Lai atspoguļotu atšķirības parastā finansēšanas struktūrā starp lidostas uzņēmumiem un uzņēmumiem, kas sniedz pakalpojumus lidostām, pirms vidējo lielumu aprēķināšanas tika palielināta pakalpojumu uzņēmumu peļņa no kapitāla.

PLN (- [...] miljoni) (aptuveni EUR (- [...]) miljoni), bet galīgā vērtība ievērojami pieauga, palielinoties līdz PLN [...] miljoniem (EUR [...] miljoni). Pēc tam tika atskaitīta jau veikto ieguldījumu kapitalizētā vērtība (PLN [...] miljoni). Saskaņā ar 2012. gada atjauninājumu NPV bija PLN [...] miljoni (jeb EUR [...] miljoni). Lai aprēķinātu NPV, tika izmantotas pašu kapitāla izmaksas [...] % apmērā ⁽³¹⁾ un galīgās vērtības aprēķinam izmantoto stabilas izaugsmes tempu samazināja no [...] % līdz [...] %.

- (57) Polija uzsver, ka 2012. gada MEIP pētījuma rezultāti joprojām bija pozitīvi, un tāpēc akcionāri turpināja iekļaudzēt kapitālu. Polija norādīja, ka līdz 2013. gada aprīlim uzņēmuma kapitāls bija pieaudzis līdz PLN 91,310 miljoniem (EUR 22,8 miljoni) un 2013. gadā tas vairs nemainījās, kā apkopots 3. tabulā.

3. tabula

Gdiņas un Kosakovas veiktais Gdiņas lidostas operatora kapitāla palielinājums

Lēmuma par reģistrēšanu Valsts Tiesu reģistrā datums	Rezolūcijas par kapitāla pieaugumu datums	Akcionāra nosaukums	Rezolūcijas priekšmets	Akciju vērtība	Akciju kapitāls	Kumulatīvā daļa kopējā kapitāla pieaugumā, kas noticis līdz 2013. gada beigām
				(miljonos PLN)	(miljonos PLN)	
28.8.2007	23.7.2007	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	0,030	0,030	0,03 %
28.8.2007	23.7.2007	Kosakova	jaunu akciju emitēšana	0,020	0,050	0,05 %
4.3.2008	6.12.2007	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	0,120	0,170	0,19 %
4.3.2008	6.12.2007	Kosakova	jaunu akciju emitēšana	0,080	0,250	0,27 %
11.9.2008	21.7.2008	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	0,500	0,750	0,82 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdiņa	404 Gdiņas pašvaldības īpašumā esošas akcijas tika anulētas, neizmaksājot kompensāciju akcionāriem	- 0,404	0,346	0,38 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	1,345	1,691	1,85 %
8.12.2010	29.7.2010	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	4,361	6,052	6,63 %
8.7.2011	7.6.2011	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	25,970	32,022	35,07 %
1.9.2011	26.7.2011	Kosakova	jaunu akciju emitēšana	1,779	33,801	37,02 %
25.4.2012	5.4.2012	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	28,809	62,610	68,57 %
25.4.2012	5.4.2012	Kosakova	jaunu akciju emitēšana	2,200	64,810	70,98 %
27.5.2013	8.4.2013	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	4,269	69,079	75,65 %
27.5.2013	8.4.2013	Kosakova	jaunu akciju emitēšana	2,200	71,279	78,06 %
17.6.2013	25.4.2013	Gdiņa	jaunu akciju emitēšana	20,031	91,310	100,00 %

Avots: Polijas sniegtā informācija.

⁽³¹⁾ Bezriskā likme tika samazināta līdz [...] %, un beta tika samazināta līdz [...].

- (58) Kopumā Polija apgalvo, ka, lai gan vietējās iestādes veica sākotnējos pasākumus Gdiņas lidostas izveidei jau 2005. gadā, projekta galīgā versija tika sagatavota tikai pēc tam, kad bija izstrādāts ģenerālplāns un pirmais MEIP pētījums, t. i., 2010. gadā. Polija skaidro, ka ārējo apstākļu izmaiņu rezultātā tika ievērojami pārskatīti projekta sākotnējie pieņēmumi. Polija apgalvo, ka publiskā sektora akcionāru galīgais lēmums par projekta īstenošanu un galīgo versiju tika pieņemts 2012. gadā. Polija arī uzsver, ka visās trijās MEIP pētījuma versijās tika apstiprināta projekta dzīvotspēja un pierādīts, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu īstenojis šo projektu.
- (59) Attiecībā uz hipotētisko scenāriju Polija apgalvo, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem Kosakovai bija tiesības izmantot zemi, uz kuras atrodas Gdiņas lidosta, tikai jaunas civilās aviācijas lidostas izveidei. Saistībā ar to Polija skaidro, ka lidostas teritorija tika iznomāta Kosakovai uz 30 gadiem. Polija norāda, ka īres līgumā Kosakovai noteikts pienākums iznomāt zemi tikai struktūrai, kura ir atbildīga par civilās aviācijas lidostas izveidi un/vai ekspluatāciju. Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju valsts būtu varējusi atņemt zemi, ja Kosakova sešu mēnešu laikā nebūtu to iznomājusi civilās aviācijas lidostas izveides vajadzībām, ja zeme būtu izmantota citiem nolūkiem vai ja lidosta nesāktu darboties trīs gadu laikā. Tā kā nebija iespējama situācija, kurā Gdiņas lidostas zemi izmanto/iznomā ar aviāciju nesaistītām vajadzībām, to nevarēja izmantot, lai izveidotu hipotētisku scenāriju.

3.1.2. Galveno 2012. gada MEIP pētījuma pieņēmumu ticamība

Satiksmes un ieņēmumu prognozes

- (60) Polija skaidro, ka, lai negrautu vietējo tirgu un vienlaikus nodrošinātu atbilstošu projekta rentabilitātes līmeni, pamatojoties uz paredzēto pasažieru plūsmas apjomu, plānoto lidostas maksu pamatā bija publiski pieejami tarifi, kurus piemēroja citas lidostas. Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju maksas ievērojami neatšķiras no standarta maksām, kuras iekasē nelielas lidostas. Konkrētāk, divas nesen atvērtas reģionālās lidostas – *Warsaw-Modlin* lidosta un *Lublin* lidosta – piemēro standarta lidostas maksas, kas ir līdzīgas MEIP pētījumā par Gdiņas lidostu paredzētajām maksām.
- (61) Atbildot uz Komisijas piezīmi par to, ka Gdiņas lidostai paredzētās maksas (PLN 25 (EUR 6,25) par katru izlidojošo pasažieri pirmajos divos gados un PLN 40 (EUR 10) pēc tam) ir augstākas nekā diskontētās maksas, ko piemēro Gdaņskas lidostā (PLN 24 (t. i., EUR 6) par katru izlidojošo pasažieri, kas izmanto LCC gaisa kuģi starptautiskā maršrutā, ko veic vismaz divas reizes nedēļā, un PLN 12,50 (EUR 3,1) iekšzemes maršrutā), Polija norāda, ka maksu līmenis uzņēmējdarbības plānā ir vidējais lielums visā prognozes periodā (2014.–2030. gads) un tā noteikšanā ņemts vērā fakts, ka Gdaņskas lidostas maksas ilgtermiņā būs jāpaaugstina lidostas apkalpošanas standartu uzlabojumu dēļ.
- (62) Turklāt Polija uzsver, ka projekta peļņas daļa, pārskatītā (nedaudz augstākā) gaisa satiksmes prognoze un dažu ekspluatācijas izmaksu dalīšana ar militāro lietotāju nozīmē, ka Gdiņas lidosta spētu saglabāt samazinātas pasažieru maksas ilgāku laiku (samazinātas maksas varētu piemērot līdz 2021. gada beigām), vienlaikus saglabājot pozitīvu NPV publiskā sektora akcionāriem.
- (63) Polija arī apgalvo, ka (2013. gada martā) atjauninātajā satiksmes prognozē Pomožei pieņemts, ka satiksme būs intensīvāka, nekā paredzēts 2012. gada MEIP pētījumā. Saskaņā ar jaunākajiem datiem Gdiņas lidosta 2030. gadā apkalpotu 1 149 978 pasažierus, nevis 1 083 746. Attiecībā uz Pomoži kopumā tiek prognozēts pasažieru skaita pieaugums no 7,8 līdz 9 miljoniem pasažieru 2030. gadā.
- (64) Polija uzskata, ka šie dati apstiprina, ka ir iespējama Gdaņskas lidostas un Gdiņas lidostas līdzāspastāvēšana un kopīga darbība Pomožes tirgū. Tā uzskata, ka arī tad, ja Gdaņskas lidostu paplašinātu, lai sasniegtu plānoto jaudu 7 miljonu pasažieru apmērā, Pomožes augošajā aviācijas tirgū ir pietiekami daudz vietas vēl vienai nelielai reģionālajai lidostai (ar jaudu 1 miljona apmērā), kas papildinātu Gdaņskas lidostas sniegtos pakalpojumus.

4. tabula

**2012. gada MEIP pētījuma satiksmes prognožu un atjaunināto satiksmes prognožu (2013. gada marts)
Gdiņas lidostai salīdzinājums**

Gads	Komerccatikme		Komerccatikme		Vispārējās nozīmes aviācija	
	Pasažieri (tūkstošos)		Gaisa kuģu ekspluatācija		Gaisa kuģu ekspluatācija	
	Pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu	Atjauninātā prognoze	Pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu	Atjauninātā prognoze	Pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu	Atjauninātā prognoze
	Kopā	Kopā	Kopā	Kopā	Kopā	Kopā
2009	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2010	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2011	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2021	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2022	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2023	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2024	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2025	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2026	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2027	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2028	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2029	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2030	1 083 746	1 149 978	[...]	[...]	[...]	[...]

Avots: pamatojoties uz Polijas sniegto informāciju.

Darbības izmaksas (stimuli aviokompānijām, ar lidostas militāro darbību saistītas izmaksas)

- (65) Polija skaidro, ka *MEIP* pētījumā ņemti vērā lidostas tirgvedības un reklāmas pasākumi, nosakot:
- i) darbības izmaksas, piemēram, izmaksas, kas aplēstas, pamatojoties uz finanšu pārskatiem, kuri pieejami par visām Polijas lielākajām lidostām;
 - ii) citas tādas izmaksas pa veidiem, kas prognozētas Gdiņas lidostai konservatīvi augstā līmenī, arī ņemot vērā atbilstošās izmaksas citās lidostās.
- (66) Polija arī norāda, ka *MEIP* pētījumā pieņemts, ka visas darbības izmaksas segs ieguldītājs, tādējādi neņemot vērā darbības izmaksu dalīšanu ar lidostas militāro lietotāju. Polija apgalvo, ka darbības izmaksu dalīšana par kopīgo infrastruktūru bija paredzēta [...] atbilstoši civilās un militārās aviācijas lidojumu skaitam. Polija arī skaidro, ka remonta un atjaunošanas izmaksas būs [...]. Polija uzsver, ka noteikumu par lidostas kopīgu izmantošanu pieņemšanas rezultātā (par kuru vēl nav panākta oficiāla vienošanās ar lidostas militāro lietotāju) vismaz par [...] samazināsies ar trešās puses sniegtajiem pakalpojumiem un algām saistītās izmaksas. Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju, iekļaujot šo faktoru *MEIP* pētījumos, palielinātos prognozētā projekta rentabilitāte.

Ilgtermiņa izaugsmes temps

- (67) Polija skaidro, ka izaugsmes temps [...] % apmērā, kas pieņemts *MEIP* pētījumā, attiecas uz galīgo vērtību nominālā izteiksmē.
- (68) Polija arī norāda, ka izaugsmes temps [...] % apmērā ir vienāds ar inflācijas mērķi, ko Polijai noteikusi Monetārās politikas padome (Polijas Valsts Bankas lēmējinstance). Polija norāda, ka saskaņā ar Starptautiskā Valūtas fonda jaunāko 2013. gada jūlija prognozi Polijas IKP izaugsmes temps 2014. gadā būs 2,2 %, 2015. gadā – 3 %, 2017. gadā – 3,3 % un 2018. gadā – 3,8 %.

2013. gada novembra atjauninājums

- (69) Polija 2013. gada novembrī ziņoja, ka lidostas operators bija saņēmis administratīvus lēmumus no muitas iestādes un enerģētikas regulatora, kuros tam atļāva pārdot degvielu tieši gaisa kuģim. Degvielas pārdošana lidostas operatoram būtu papildu ieņēmumu avots un uzlabotu uzņēmējdarbības plāna finanšu rezultātus.
- (70) Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju visos līdz šim veiktajos *MEIP* pētījumos paredzēta degvielas tirdzniecība ar ārēja operatora starpniecību. Pārdodot degvielu tieši, lidostas operators palielinātu ar šo darbību iegūto uzņēmuma peļņas daļu no PLN [...] (EUR [...]) par litru (ja degvielu pārdod ārējs operators) līdz PLN [...] (EUR [...]) (ja degvielu tieši pārdod lidostas operators).
- (71) Polija uzskata, ka šie papildu ieņēmumi uzlabotu 2012. gada *MEIP* atjauninājuma rezultātu. Polija uzsver, ka tāpēc gaidāms, ka projekta NPV palielināsies no PLN [...] miljoniem (EUR [...] miljoni) līdz PLN [...] miljoniem (EUR [...] miljoni). Turpinājumā Polija skaidro, ka *IRR* pieaugtu no [...] % līdz [...] %.
- (72) Polija apgalvo, ka papildu ieņēmumi ļautu ilgtermiņā saglabāt zemas lidostas maksas aviokompānijām.
- (73) Polija apstiprināja, ka tiešu degvielas pārdošanu gaisa kuģu operatoriem neiekļāva *MEIP* pētījumos, ievērojot piesardzīgu pieeju. Laikā, kad veica pētījumus, lidostas operatoram nebija nepieciešamo atļauju vai jebkādu garantiju, ka tādas varētu saņemt.

- (74) Turklāt Polija norādīja, ka uzņēmums plāno (Polijas Gaisa navigācijas pakalpojumu aģentūras vietā) sniegt navigācijas pakalpojumus aviokompānijām. Polija uzsver, ka tas dotu iespēju samazināt aviokompāniju maksāto termināļa nodevu (pašlaik to maksā aģentūrai) un tādējādi padarīt Gdiņas lidostu pievilcīgāku aviokompānijām. Tādējādi lidostas operators varētu piedāvāt aviokompānijām konkurētspējīgākas lidostu maksas nekā kaimiņu lidostas.

3.2. Saderības novērtējums

3.2.1. Ieguldījumu atbalsts

- (75) Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju ir izpildīti visi saderīguma kritēriji, kas attiecībā uz ieguldījumu atbalstu lidostām paredzēti 2005. gada Aviācijas vadlīnijās.

Skaidri noteikta vispārējo interešu mērķa izpilde

- (76) Polija apgalvo, ka ar Gdiņas lidostas kā Pomožes transporta sistēmas elementa izveidi tiks optimizēta pieejamās infrastruktūras izmantošana un tam būs labvēlīga ietekme uz reģiona attīstību, proti, tādēļ, ka palielināsies darbvietu skaits lidostā, radīsies ienākumi no aviācijas tirgus piegādes ķēdes un attīstīsies tūrisms.
- (77) Polija atsauca uz "Reģionālo transporta attīstības stratēģiju Pomožei 2007.–2020. gadam", kuras pamatā ir gaisa satiksmes prognozes reģionam un kurā norādīts uz vajadzību būvēt tādu lidostu mezglu, kas cieši sadarbojas, lai izpildītu Trojmjasto (*Tricity [Trójmiasto]*)⁽³²⁾ apgabala iedzīvotāju vajadzības.
- (78) Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju galvenie argumenti par labu lidostu mezgla celtniecībai Trojmjasto apgabalā ir: pieaugošā gaisa satiksme Polijā, Gdaņskas lidostas jaudas palielināšanas iespēju trūkums un aglomerācijas paplašināšanās gandrīz par 60 km (vai līdz 100 km, ja ņem vērā Tčevas (*Tczew*) un Vejherovas (*Wejherowo*) pilsētas). Polija apgalvo, ka – lai gan patlaban Gdaņskas lidostas jauda ir aptuveni 5 miljoni pasažieru – dažās gaisa satiksmes prognozēs paredzēts, ka iespējamā pasažieru plūsma šajā lidostā var pārsniegt 6 miljonus pasažieru 2035. gadā. No vienas puses, Polija savās piezīmēs apgalvo, ka vides ierobežojumi un dzīvojamo zonu attīstība Gdaņskas lidostas tuvumā ierobežo turpmākas paplašināšanās izredzes. No otras puses, Polija 2012. gada 6. decembra piezīmēs atsauca uz Gdaņskas lidostas ģenerālplānu un apgalvoja, ka nekas neierobežo Gdaņskas lidostas paplašināšanos.
- (79) Polija norāda, ka lidostu mezgla celtniecību Trojmjasto apgabalā ar Gdiņas lidostu kā rezerves, ārkārtas lidostu (Gdiņas lidostā ir iespējams veikt nolaišanos aptuveni 80 % no gadījumiem, kad Gdaņskas lidostā nav atļauts nolaisties mākoņu seguma un redzamības dēļ) var pamatot arī ar gaisa drošības apsvērumiem.
- (80) Visbeidzot, Polija apgalvo, ka Gdiņas lidostas attīstība atbilst valsts un reģiona stratēģijas dokumentos noteiktajiem mērķiem attiecībā uz aviācijas infrastruktūras attīstību Polijā. Polija skaidro, ka sagaidāms, ka Gdiņas lidostas attīstība labvēlīgi ietekmēs Pomožes attīstību un pašreizējās militārās infrastruktūras izmantošanu, kā arī papildinās Gdaņskas lidostas darbību.

Infrastruktūras nepieciešamība un samērīgums

- (81) Polija apgalvo, ka infrastruktūra ir nepieciešama un samērīga ar noteikto mērķi šādu apsvērumu dēļ – lidostas darbību neliels apjoms (1,55 % no Polijas aviācijas tirgus 2030. gadā), pasažieru plūsmas apjoma prognozes, kas pārsniedz Gdaņskas lidostas jaudas palielināšanas iespējas, reģiona pievilcība tūrismam un paredzētā straujā Pomožes attīstība.

⁽³²⁾ Trojmjasto ir pilsētu apgabals, ko veido trīs Pomožes lielākās pilsētas (Gdaņska, Gdiņa un Sopota (*Sopot*)). Patlaban Trojmjasto apgabalā ir trīs lidostas – *Lech Wałęsa* lidosta Gdaņskā, militārais lidlauks *Pruszcz Gdański* un militārais lidlauks uz Gdiņas un Kosakovas robežas (*Gdynia-Oksywie*).

- (82) Polija uzsver Gdiņas militārā lidlauka stratēģisko nozīmi reģionā un norāda, ka esošās infrastruktūras izmantošana samazina ieguldījumu izmaksas un palielina labvēlīgo ietekmi uz reģiona attīstību.
- (83) Polija arī uzsver, ka izmaksas ir samazinātas līdz minimumam un ieguldījuma efektivitāte tikusi palielināta, īstenojot tāds tehniskus risinājumus kā vispārējas nozīmes aviācijas termināļa būvniecība gan vispārējas nozīmes aviācijas, gan pasažieru pārvadājumu vajadzībām, vairuma lidostas pakalpojumu sniegšana vienā ēkā (robezsardze, muitas dienests, policija, ugunsdzēsēji, vadība) un pašreizējo ēku pielāgošana, lai optimizētu to izmantošanu. Turklāt infrastruktūras darbības izmaksas tiks segtas kopīgi ar armiju.

Apmierinošas vidēja termiņa prognozes par izmantošanu

- (84) Polija uzsver, ka vidējā termiņa prognozes par *Gdynia-Kosakowo* lidostas izmantošanu ir apmierinošas, ņemot vērā IKP izaugsmi Pomožē, kas, sagaidāms, pārsniegs Polijas un ES vidējos rādītājus, reģiona pievilcību tūristiem, tā ārvalstu ieguldījumu centra statusu un prognozēto gaisa satiksmes apmēra pieaugumu.
- (85) Polija uzsver, ka plānotā sadarbība ar Gdaņskas lidostu un abu lidostu piedāvāto pakalpojumu papildināmība (Gdiņas lidosta būs paredzēta galvenokārt vispārējas nozīmes aviācijas satiksmei) vēl vairāk stiprina *Gdynia-Kosakowo* lidostas vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozes.
- (86) Turpinājumā Polija skaidro, ka lidosta arī plāno izvērst speciālas ar aviāciju saistītas darbības lidostas zonā, piemēram, vienkāršu rezerves daļu ražošanu, gaisa kuģu daļu remontu vai citu tādu komponentu/izstrādājumu ražošanu, ko piegādā tieši laikā (*just-in-time*).
- (87) Kā projekta pievilcības papildu pierādījumu Polija piemin komercbankas parakstītu nodomu vēstuli, kurā banka paudusi vēlmi sākt sarunas par finansējumu ieguldījumiem *Gdynia-Kosakowo* lidostā.

Ietekme uz tirdzniecības attīstību, kas ir pretrunā kopējām interesēm

- (88) Tā kā paredzēts, ka *Gdynia-Kosakowo* lidosta būs lidosta ar nelielu tirgus daļu (apkalpos mazāk nekā 1 miljonu pasažieru gadā), Polija neuzskata, ka projekta ietekme uz tirdzniecību ir pretrunā kopējām interesēm. Ņemot vērā prognozēto gaisa satiksmes apmēra pieaugumu, Polija sagaida, ka Gdaņskas un Gdiņas lidostas veidos aviācijas sadarbības mezglu, kas apkalpos Pomožes Trojmjasto apgabalu un piedāvās savstarpēji papildinošus pakalpojumus.
- (89) Polija uzsver, ka Gdiņas lidosta nekonkurēs ar Gdaņskas lidostu, jo uzsvaru tiks uz pakalpojumu sniegšanu vispārējas nozīmes aviācijas nozarē (tehniskā apkope, remonts un kapitālremonta pakalpojumi, aviācijas akadēmija) un uz sadarbību ar Gdiņas jūras ostu.
- (90) Turpinājumā Polija apgalvo, ka līgumreisi un zemo cenu satiksme *Gdynia-Kosakowo* lidostā netiks piedāvāta uz Gdaņskas lidostas rēķina, bet notiks, pieaugot vispārējai labklājībai un mobilitātei. Polija uzsver, ka Gdaņskas lidostas izaugsmes temps un tās nodrošinātās gaisa kuģu ekspluatācijas veids liecina, ka tās apkalpoto reisu skaits agrāk vai vēlāk būtu jāierobežo. Polija norāda, ka šie secinājumi ir izklāstīti vides ietekmes novērtējuma ziņojumā par projektu "*Lech Wałęsa Gdansk* lidostas paplašināšana".
- (91) Polija skaidro, ka ieguldījums *Gdynia-Kosakowo* lidostā var ierobežot finansiālās un sociālās izmaksas, ko radītu jebkāds darbības ierobežojums Gdaņskas lidostā. Polija uzsver, ka, pārvietojot daļu gaisa satiksmes no Gdaņskas lidostas uz Gdiņas lidostu, tiks labāk izmantota abu lidostu jauda.

Atbalsta nepieciešamība un stimulejoša ietekme

- (92) Polija apgalvo, ka uzņēmums nebūtu īstenojis projektu bez publiska finansējuma. Polija norāda, ka atbalsts ir samazināts līdz minimumam un projekta izmaksas ir samazinātas un optimizētas, izmantojot pašreizējo militāro infrastruktūru.
- (93) Polija uzskata, ka kapitāla iepludināšana Gdiņas lidostā ir nepieciešama un ierobežota līdz minimumam, par ko liecina:
- i) projekta iekšējā peļņas norma [...] % apmērā, kas tikai nedaudz pārsniedz diskonta likmi (pašu kapitāla izmaksas), kura ir [...] % (pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu);
 - ii) finanšu prognozēs paredzētā vajadzība aizņemties apgrozāmo kapitālu, lai finansētu lidostas darbības, jo pretējā gadījumā uzņēmums SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta" varētu zaudēt likviditāti;
 - iii) fakts, ka kopējais finansējums no pašu kapitāla ir mazāks nekā kopējie kapitālizdevumi (finansējums no pašu kapitāla veido mazāk nekā [...] no kopējām naudas izmaksām prognozes periodā, tostarp kopējiem kapitālizdevumiem).
- (94) Turpinājumā Polija skaidro atbalsta pasākuma samērīgumu, salīdzinot tā publisko finansējumu (aptuveni PLN 148 reālā izteiksmē) ar ieguldījumu jaunā nozarē (*Lublin-Swidnik* lidosta, kuras neto celtniecības izmaksas bija aptuveni PLN 420 miljoni) un ieguldījumu, par pamatu ņemot militāru lidlauku (*Warsaw-Modlin* lidosta, kuras celtniecība līdz šim izmaksājusi gandrīz PLN 454 miljonus).

3.2.2. Darbības atbalsts

- (95) Polija apgalvo, ka projekts atbilst saderības kritērijiem, kas paredzēti Reģionālā atbalsta pamatnostādnēs attiecībā uz darbības atbalstu reģionā, uz kuru attiecas LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunkts. Polija uzskata, ka darbības atbalsts projektam:
- i) ir paredzēts, lai finansētu iepriekš noteiktu izdevumu kopumu;
 - ii) ir ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam un piešķirts uz laiku (atbalsts darbības izmaksu segšanai tiek piešķirts tādā apmērā un uz tik ilgu laiku, kāds nepieciešams, lai lidosta uzsāktu darbību, t. i., līdz 2018. gada beigām);
 - iii) tiek pakāpeniski samazināts un samazinās no [...] % no kapitālizdevumiem 2013. gadā līdz [...] % 2018. gadā;
 - iv) ir izstrādāts atbilstoši projekta mērķiem attiecībā uz reģiona attīstību un esošo ierobežojumu mazināšanu. Ņemot vērā atbalsta summu salīdzinājumā ar tā labvēlīgo ietekmi uz Pomožes attīstību, Polija apgalvo, ka atbalsts jāuzskata par samērīgu.
- (96) Polija arī uzsver, ka atbalsts paredzēts nelielai lidostai ar maksimālo jaudu 1 miljons pasažieru gadā, kas nozīmē, ka risks, ka tas traucēs konkurenci un būs pretrunā kopējām interesēm, ir minimāls, īpaši ņemot vērā plānoto Gdiņas un Gdaņskas lidostu sadarbību un to sadarbības papildināmību.
- (97) Polija arī uzsver, ka sadarbība, par kuru patlaban notiek sarunas ar lidostas militāro lietotāju, un tā līdzdalība lidostas darbības izmaksu segšanā samazinās uzņēmuma zaudējumus un darbības izmaksas.

4. TREŠO PUŠU APSVĒRUMI

- (98) Komisija nav saņēmusi apsvērumus no ieinteresētām personām pēc tam, kad tika publicēts lēmums par LESD 108. panta 2. punktā paredzētās procedūras uzsākšanu attiecībā uz Gdiņas un Kosakovas piešķirto finansējumu SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta".

5. NOVĒRTĒJUMS

5.1. Valsts atbalsta esamība

- (99) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu “ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm”.
- (100) LESD 107. panta 1. punktā noteiktie kritēriji ir kumulatīvi. Tāpēc, lai noteiktu, vai attiecīgie pasākumi ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ir jāizpilda visi minētie nosacījumi. Tas nozīmē, ka finansiālajam atbalstam jābūt tādam:
- ko piešķirusi valsts vai kas piešķirts no valsts līdzekļiem,
 - kas atbalsta konkrētus uzņēmumus vai konkrētu preču ražošanu,
 - kas rada konkurences traucējumus vai šādu traucējumu draudus un
 - kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.1.1. Saimnieciskā darbība un jēdziens “uzņēmums”

- (101) Saskaņā ar iedibināto judikatūru Komisijai, pirmkārt, jānosaka, vai SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” ir uzņēmums LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Jēdziens “uzņēmums” ir attiecināms uz jebkuru struktūrvienību, kas iesaistīta saimnieciskā darbībā neatkarīgi no tās juridiskā statusa un veida, kādā tā tiek finansēta⁽³³⁾. Saimniecisku darbību veido jebkādas darbības, kas saistītas ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu attiecīgajā tirgū⁽³⁴⁾.
- (102) Tiesa spriedumā lietā “Leipzig-Halle lidosta” apstiprināja, ka lidostas ekspluatācija komerciāliem nolūkiem un lidostas infrastruktūras celtniecība ir saimnieciska darbība⁽³⁵⁾. Tiklīdz lidostas operators veic saimniecisku darbību, piedāvājot lidostas pakalpojumus pret atlīdzību, neatkarīgi no tā juridiskā statusa un finansējuma veida tas ir uzņēmums LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, un tāpēc priekšrocībām, kuras lidostas operatoram piešķir valsts vai kuras tam piešķirtas no valsts līdzekļiem, var piemērot Līguma noteikumus par valsts atbalstu⁽³⁶⁾.
- (103) Šajā ziņā Komisija norāda, ka lidostas operatoram SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” ir jāpārvalda šajā lēmumā minētā infrastruktūra komerciālos nolūkos. Tā kā lidostas operators iekasēs maksu no lietotājiem par infrastruktūras izmantošanu, infrastruktūra jāuzskata par ekspluatējamu komerciālos nolūkos. No tā izriet, ka struktūra, kura ekspluatē šo infrastruktūru, ir uzņēmums LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (104) Tomēr ne visas lidostas operatora darbības ir saimnieciska rakstura⁽³⁷⁾. Tiesa ir lēmusi, ka uzdevumi, par kuriem parasti atbild valsts, pildot savas suverēnās pilnvaras, nav saimnieciska rakstura un uz tiem neattiecas valsts atbalsta noteikumi. Lidostā tādas darbības kā gaisa satiksmes kontrole, policijas darbības, muiža, ugunsdzēsība, darbības, kas nepieciešamas, lai aizsargātu civilo aviāciju no nelikumīgas iejaukšanās darbībām, un ieguldījumi

⁽³³⁾ Spriedums lietā C-35/96 Komisija/Itālija, EU:C:1998:303, *Recueil* 1998, I-3851. lpp.; C-41/90 *Höfner un Elser*, EU:C:1991:161, *Recueil* 1991, I-1979. lpp.; C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'Assurances/Ministère de l'Agriculture et de la Pêche*, EU:C:1995:392, *Recueil* 1995, I-4013. lpp.; C-55/96 *Job Centre*, EU:C:1997:603, *Recueil* 1997, I-7119. lpp.

⁽³⁴⁾ Spriedums lietā C-118/85 Komisija/Itālija, EU:C:1987:283, *Recueil* 1987, 2599. lpp.; C-35/96 Komisija/Itālija, EU:C:1998:303, *Recueil* 1998, I-3851. lpp.

⁽³⁵⁾ Spriedums apvienotajās lietās T-455/08 *Flughafen Leipzig-Halle GmbH un Mitteldeutsche Flughafen AG/Komisija* un T-443/08 *Freistaat Sachsen un Land Sachsen-Anhalt/Komisija*, EU:T:2011:117, Krājums 2011, II-01311. lpp., kā apstiprinājusi Tiesa, spriedums lietā C-288/11 P *Mitteldeutsche Flughafen un Flughafen Leipzig-Halle/Komisija*, EU:C:2012:821; skatīt arī spriedumu lietā T-128/98 *Aéroports de Paris/Komisija*, EU:T:2000:290, *Recueil* 2000, II-3929. lpp., kā apstiprinājusi Tiesa, spriedums lietā C-82/01P, EU:C:2002:617, *Recueil* 2002, I-9297. lpp., un lietā T-196/04 *Ryanair/Komisija*, EU:T:2008:585, Krājums 2008, II-3643. lpp.

⁽³⁶⁾ Spriedums lietā C-159/91 un C-160/91 *Poucet/AGV un Pistre/Cancave*, EU:C:1993:63, *Recueil* 1993, I-637. lpp.

⁽³⁷⁾ Spriedums lietā C-364/92 *SAT Fluggesellschaft/Eurocontrol*, EU:C:1994:7, *Recueil* 1994, I-43. lpp.

saistībā ar šo darbību izpildei nepieciešamo infrastruktūru un iekārtām parasti netiek uzskatīti par saimniecisko darbību⁽³⁸⁾. Lai gan publiskais finansējums šādām darbībām, kas nav saimnieciskas darbības, nav valsts atbalsts, to drīkst piešķirt vienīgi šo darbību radīto izmaksu kompensēšanai un nedrīkst izmantot, lai segtu ar cita veida saimniecisko darbību saistītas izmaksas⁽³⁹⁾.

- (105) Tiešām, saskaņā ar iedibināto judikatūru priekšrocība pastāv tad, ja publiskās iestādes atbrīvo uzņēmumus no izmaksām, kas saistītas ar to saimniecisko darbību⁽⁴⁰⁾. Tādējādi, ja atbilstīgi tiesību sistēmas noteikumiem lidostu operatori parasti ir jāsedz noteiktu pakalpojumu izmaksas, tad tiem operatoriem, kam šīs izmaksas nav jāsedz, var tikt radīta priekšrocība arī tad, ja attiecīgos pakalpojumus uzskata par tādiem, kas būtībā nav saimnieciska rakstura pakalpojumi. Tāpēc ir jāanalizē lidostas operatoram piemērojamais tiesiskais regulējums, lai izvērtētu, vai saskaņā ar šo regulējumu lidostu operatoriem ir jāsedz dažu tādu pakalpojumu sniegšanas izmaksas, kuri paši par sevi varētu nebūt saimnieciska rakstura, taču ir saistīti ar saimniecisko darbību veikšanu.
- (106) Komisija norāda, ka 2013. gada 2. jūlija lēmumā par procedūras uzsākšanu tā neizvērtēja, vai Polijas tiesību aktos lidostu operatoriem prasīts segt tādu pakalpojumu izmaksas, par kuriem apgalvots, ka tie nav saimnieciska rakstura pakalpojumi. Šajā lēmumā ir skaidri paziņots, ka ieguldījumi ugunsdzēsējiem, muitas ierēdņiem, lidostas apsardzei, policistiem un robežsargiem paredzētās ēkās un iekārtās ir valsts politikas kompetencē un tāpēc nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē⁽⁴¹⁾. Kā paskaidrots 18. apsvērumā, Komisija uzskata, ka konkrētajos apstākļos tai šis secinājums nebūtu jāapstrīd galīgajā lēmumā.
- (107) Lēmumā par procedūras uzsākšanu minētā summa PLN [...] miljonu (EUR [...] miljoni) apmērā, kas paredzēta ēku un iekārtu ieguldījumu izmaksām, kuras ir valsts politikas kompetencē, attiecas uz 2012. gada MEIP pētījumu. Atbilstīgi 2010. gada MEIP pētījumam izmaksas, kas ir valsts politikas kompetencē, būtu PLN [...] miljonu (EUR [...] miljoni)⁽⁴²⁾, savukārt 2011. gada MEIP pētījumā minēta summa PLN [...] miljonu (EUR [...] miljoni) apmērā⁽⁴³⁾.
- (108) Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija 2010. un 2011. gada MEIP pētījumu izvērtējumā neiekļaus ar tām darbībām saistīto ieguldījumu daļu, kas esot valsts politikas kompetencē. Tā kā šīs ieguldījumu daļas finansējumu neuzskata par valsts atbalstu, Komisija nepieprasīs tā atgūšanu.

5.1.2. Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti

- (109) Jēdziens “valsts atbalsts” ir attiecināms uz jebkuru priekšrocību, ko valsts vai starpniecības struktūra, darbojoties saskaņā ar savām pilnvarām, piešķir, izmantojot valsts līdzekļus⁽⁴⁴⁾. LESD 107. pantā vietējo iestāžu līdzekļi ir valsts līdzekļi⁽⁴⁵⁾. Šajā gadījumā kapitāls SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” tika iepludināts no divu vietējo iestāžu – Gdiņas un Kosakovas – budžeta. Tāpēc Komisija uzskata, ka abu iesaistīto pašvaldību līdzekļi ir valsts līdzekļi.
- (110) Komisija uzskata, ka nav nozīmes tam, vai pasākumu īsteno, piešķirot tiešu dotāciju (Gdiņas un Kosakovas naudas ieguldījums) vai arī pārvēršot pašu kapitālā daļu no lidostas operatora parāda vienam no tā publiskā sektora akcionāriem (Kosakovai maksājamā īres maksa). Ienākumi no īres ir Kosakovas finanšu resursu daļa un tādējādi uzskatāmi par valsts līdzekļiem.

⁽³⁸⁾ Skatīt jo īpaši spriedumu lietā C-364/92 SAT *Fluggesellschaft/Eurocontrol*, EU:C:1994:7, *Recueil* 1994, I-43. lpp., 30. punkts, un lietā C-113/07 P *Selex Sistemi Integrati/Komisija*, EU:C:2009:191, Krājums 2009, I-2207. lpp., 71. punkts.

⁽³⁹⁾ Spriedums lietā C-343/95 *Calì & Figli/Servizi ecologici porto di Genova*, EU:C:1997:160, *Recueil* 1997, I-1547. lpp.; Komisijas 2003. gada 19. marta Lēmums N309/2002; Komisijas 2002. gada 16. oktobra Lēmums N438/2002; Atbalsts valsts sektora iestāžu darbībai Beļģijas ostu nozarē.

⁽⁴⁰⁾ Skatīt *inter alia* spriedumu lietā C-172/03 *Wolfgang Heiser/Finanzamt Innsbruck*, EU:C:2005:130, *Recueil* 2005, I-01627. lpp., 36. punkts, un citēto judikatūru.

⁽⁴¹⁾ Lēmuma par procedūras uzsākšanu 25. apsvēruma.

⁽⁴²⁾ 2010. gada MEIP pētījumā nav norādīts, kura ieguldījumu daļa būtu valsts politikas kompetencē. Tāpēc ieguldījumu summu, kas būtu valsts politikas kompetencē, Komisija noteica, izmantojot 2011. gada MEIP pētījumā īstenoto pieeju. Skatīt 132. apsvērumu.

⁽⁴³⁾ Vispārējā tiesā īstenotajā tiesvedībā Kosakova norādīja, ka ieguldījumiem, kas esot valsts politikas kompetencē, ir iztērēti PLN [...] miljonu (EUR [...] miljoni).

⁽⁴⁴⁾ Spriedums lietā C-482/99 Francija/Komisija, E^oU:C:2002:294, *Recueil* 2002, I-4397. lpp.

⁽⁴⁵⁾ Tiesas 2011. gada 12. maija spriedums apvienotajās lietās T-267/08 un T-279/08 *Nord-Pas-de-Calais*, EU:T:2011:209, Krājums 2011, I-01999. lpp., 108. punkts.

- (111) Tāpēc Komisija uzskata, ka uzņēmumā SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” iepludinātais kapitāls ir finansēts no valsts līdzekļiem un attiecināms uz valsti.

5.1.3. Ekonomiska priekšrocība

5.1.3.1. Secinājums

- (112) Komisija norāda, ka Polija, no vienas puses, apgalvo, ka kapitāla iepludināšana atbilst MEIP, savukārt, no otras puses, uzskata atbalstu par saderīgu, jo lidostas operators nebūtu veicis ieguldījumu bez publiska finansējuma.
- (113) Lai noteiktu, vai šajā gadījumā ar attiecīgo pasākumu SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” tiek piešķirta priekšrocība, ko tā nesaņemtu parastos tirgus apstākļos, Komisijai jāsalīdzina lidostas operatora publiskā sektora akcionāru rīcība ar tāda tirgus ekonomikas ieguldītāja rīcību, kurš ņem vērā ilgtermiņa peļņas prognozes ⁽⁴⁶⁾.
- (114) Novērtējumā nebūtu jāņem vērā nekāda pozitīva ietekme uz tā reģiona ekonomiku, kurā atrodas lidosta, jo Tiesa ir skaidrojusi, ka jautājums, uz ko jāatbild, izmantojot MEIP pētījumu, ir šāds: “Vai līdzīgos apstākļos privāts akcionārs, ņemot vērā ienākumu gūšanas prognozējamību un ignorējot visus sociālos, reģionālās politikas un nozares apsvērumus, būtu apņēmies ieguldīt attiecīgo kapitālu?” ⁽⁴⁷⁾
- (115) Polija apgalvo, ka ar attiecīgajiem pasākumiem netiek radīta ekonomiska priekšrocība Gdiņas lidostai, jo tie atbilst MEIP. Kā aprakstīts 3.1. iedaļā, lai pamatotu šo apgalvojumu, Polija iesniedza PWC veikto MEIP pētījumu rezultātus ⁽⁴⁸⁾. Polija 2013. gada novembrī sniedza papildu informāciju, kurā norādīts, ka jauni ieņēmumu avoti (t. i., degvielas pārdošana un navigācijas pakalpojumi) palielinātu projekta NPV. Kad tika pieņemts lēmums par procedūras uzsākšanu, Polija bija iesniegusi tikai 2012. gada MEIP pētījumu.
- (116) Neraugoties uz faktu, ka 2011. gada akcionāru līgumā bija paredzēts, ka Gdiņa un Kosakova veiks gan naudas, gan mantisku ieguldījumu, lai finansētu ieguldījumu projektu līdz 2040. gadam, Polija apgalvo, ka, izvērtējot, vai kapitāla iepludināšana ir saderīga ar iekšējo tirgu, jāizmanto tikai 2012. gada MEIP pētījums un turpmākā informācija par papildu ieņēmumu plūsmām.
- (117) Turpmākajās iedaļās Komisija vispirms izskatīs Polijas iestāžu apgalvojumu par to, ka, izvērtējot, vai lidostas operatoram tika piešķirta priekšrocība, būtu jāpamatojas uz 2012. gada MEIP pētījumu un turpmāko informāciju un tādējādi nebūtu jāņem vērā 2010. un 2011. gada MEIP pētījumi (5.1.3.2. iedaļa). Pēc tam Komisija izvērtēs, vai MEIP ir izpildīts, pamatojoties uz attiecīgi 2010. gada MEIP pētījumu (5.1.3.3. iedaļa), 2011. gada MEIP pētījumu un 2012. gada MEIP pētījumu (5.1.3.4. iedaļa).

5.1.3.2. 2010. gada MEIP pētījuma nozīmība ekonomiskās priekšrocības izvērtēšanā

- (118) Spriedumā lietā *Stardust Marine* Tiesa atzina, ka “[...], lai pārbaudītu jautājumu, vai valsts ir rīkojusies kā apdomīgs tirgus ekonomikas principu vadīts ieguldītājs, ir jāatgriežas tā laikposma kontekstā, kad tika veikti finansiāli atbalsta pasākumi, lai tādējādi varētu novērtēt, vai valsts rīcība ir bijusi ekonomiski saprātīga, un ir jāatturas no vērtējuma, kura pamatā ir vēlāka situācija” ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Spriedums lietā C-305/89 Itālija/Komisija (“Alfa Romeo”), EU:C:1991:142, *Recueil* 1991, I-1603. lpp.; lietā T-296/97 *Alitalia*/Komisija, EU:T:2000:289, *Recueil* 2000, II-3871. lpp.

⁽⁴⁷⁾ Spriedums lietā C-40/85 Beļģija/Komisija, EU:C:1986:305, *Recueil* 1986, I-2321. lpp.

⁽⁴⁸⁾ Lai gan Komisija prasīja Polijas iestādēm iesniegt aprēķiniem izmantotās Excel izklājlapas ar formulām, Polijas iestādes iesniedza Excel izklājlapas bez formulām.

⁽⁴⁹⁾ Spriedums lietā C-482/99 Francija/Komisija, EU:C:2002:294, *Recueil* 2002, I-4397. lpp.

- (119) Turklāt spriedumā lietā *EDF Tiesa* lēma, ka “[...] ekonomiskie vērtējumi, kas ir veikti pēc minētās priekšrocības piešķiršanas, retrospektīvs konstatējums par attiecīgās dalībvalsts veikta ieguldījuma faktisko ienesīgumu vai vēlāki pamatojumi faktiski veiktās rīcības izvēlei nav pietiekami, lai tiktu pierādīts, ka šī dalībvalsts pirms vai vienlaikus ar šo piešķiršanu ir pieņēmusi šādu lēmumu akcionāres statusā”⁽⁵⁰⁾.
- (120) Lai varētu piemērot *MEIP*, Komisijai ir jāņem vērā stāvoklis laikposmā, kad tika pieņemti atsevišķi lēmumi par bijušā militārā lidlauka pārveidi civilās aviācijas lidostā. Komisijai izvērtējumā arī jāņem vērā informācija un pieņēmumi, kas publiskā sektora akcionāriem bija pieejami laikā, kad tika pieņemts lēmums par ieguldījumu projekta finansālajiem nosacījumiem.
- (121) Komisija uzskata 2010. gada *MEIP* pētījumu par atbilstīgāko dokumentu, ko izmantot, lai noteiktu, vai Gdiņas un Kosakovas pašvaldības rīkojās kā privāti ieguldītāji. Tiešām, tas, vai valsts intervence atbilst tirgus nosacījumiem, būtu jāizvērtē, pamatojoties uz *ex ante* analīzi, ņemot vērā informāciju un datus, kas bija pieejami laikā, kad pieņēma lēmumu par ieguldījumu.
- (122) Komisija norāda, ka pirms 2010. gada tika veikti vienīgi ar attiecīgo ieguldījumu projektu saistītie pētījumi un sagatavošanās darbi. Tie ietvēra ieguldījumu projekta ģenerālplānu, vides ziņojumu, vispārējas nozīmes aviācijas termināļa projektēšanas dokumentāciju, administrācijas ēkas un ugunsdzēsēju ēkas projektēšanas dokumentāciju, specifiskus aviācijas dokumentus un citus pētījumus. Līdz 2010. gada beigām šo pētījumu izmaksas bija PLN [...] miljoni (EUR [...])⁽⁵¹⁾.
- (123) Turklāt Polija norāda, ka 2010. gadā lidostas operatora publiskā sektora akcionāri pabeidza attiecīgā ieguldījumu projekta sagatavošanu. Tajā pašā gadā publiskā sektora akcionāri ieguldījumu projekta īstenošanas nolūkā palielināja uzņēmuma akciju kapitālu līdz PLN 6,05 miljoniem (aptuveni EUR 1,5 miljoni). Tika plānots, ka galvenos ieguldījumus pamatlīdzekļos (piemēram, vispārējas nozīmes aviācijas termināļa celtniecībā) sāks 2011. gadā, taču faktiski tas notika 2012. gadā. Komisija uzskata, ka ikviens privāts ieguldītājs tajā brīdī būtu novērtējis prognozēto projekta rentabilitāti. Ja ieguldījumu plānā nebūtu norādīta pieņemama peļņas norma vai tā pamatā būtu apšaubāmi pieņēmumi, privāts ieguldītājs nesāktu plāna īstenošanu un neieguldītu līdzekļus papildus tiem, kas jau iztērēti 122. apsvērumā minētajiem sagatavošanas darbiem. Attiecībā uz kapitāla iepludināšanu Komisija norāda, ka lēmumu par pirmo nozīmīgo kapitāla iepludināšanu PLN 4,4 miljonu apmērā pieņēma 2010. gada 29. jūlijā (gandrīz četrkāšojot tā brīža kapitālu PLN 1,7 miljonu apmērā), uzreiz pēc tam, kad 2010. gada 16. jūlijā tika pabeigts 2010. gada *MEIP* pētījums. Papildus tam 2011. gada 11. martā tika parakstīts akcionāru līgums par turpmākām uzņēmuma akciju kapitāla palielināšanām līdz 2040. gadam (minēts 28. apsvērumā)⁽⁵²⁾ (t. i., pirms otrā *MEIP* pētījuma pabeigšanas 2011. gada 13. maijā). Turklāt tajā pašā laikā – attiecīgi 2011. gada 7. un 11. martā – tika noslēgts darbības līgums ar lidostas militāro lietotāju un zemes nomas līgums (minēts 27. apsvērumā). Dažus mēnešus pēc 2010. gada *MEIP* pētījuma pabeigšanas – 2010. gada 9. septembrī – Kosakova un Valsts kase noslēdza īres līgumu par zemi, uz kuras atrodas militārais lidlauks (skatīt 26. apsvērumu). Šo zemi drīkstēja izmantot vienīgi jaunas civilās aviācijas lidostas izveidei (skatīt 25. un 59. apsvērumu).
- (124) Komisija arī uzsver, ka Polija apstiprināja⁽⁵³⁾, ka tās kapitāla iepludināšanas pamatā, par kuru pieņēma lēmumu 2010. gada 29. jūlijā, bija 2010. gada *MEIP* pētījumā iekļautais projekta ekonomiskais novērtējums. No tā izriet, ka šajā posmā publiskā sektora akcionāri bija nepārprotami apņēmušies iesaistīties attiecīgajā ieguldījumu projektā, kura īstenošana ilgtu 30 gadus un līdz kura pabeigšanai 2040. gada septembrī par pušu pienākumu nepildīšanu būtu jāmaksā līgumsods, kā noteikts akcionāru līgumā (minēts 28. apsvērumā).

⁽⁵⁰⁾ Spriedums lietā C-124/10P Eiropas Komisija/*Électricité de France (EDF)*, EU:C:2012:318, 85. punkts.

⁽⁵¹⁾ Skatīt 2012. gada *MEIP* pētījuma 4.7.5. iedaļu. Saskaņā ar Polijas iesniegtajām piezīmēm 2009. gada 26. jūnijā kopējais Gdiņas lidostā iepludinātais kapitāls bija PLN 1,691 miljoni (aptuveni EUR 423 000). PLN [...] miljoni (aptuveni EUR [...]) bija izmantoti vien, lai finansētu dažādos pētījumus, kas veikti, sagatavojot projektu.

⁽⁵²⁾ Līgumā paredzēts, ka Gdiņa laikposmā no 2011. līdz 2013. gadam veic naudas ieguldījumu pavisam PLN 59,048 miljonu apmērā (EUR 14,8 miljoni) un Kosakova veic mantisku ieguldījumu (pārvēršot gada īres maksu par akciju kapitālu) laikposmā no 2011. līdz 2040. gadam.

⁽⁵³⁾ 2013. gada 6. augusta vēstule.

- (125) Līdz brīdim, kad 2011. gadā tika sagatavots pirmais MEIP atjauninājums, publiskā sektora akcionāri jau bija iepludinājuši uzņēmumā PLN 6,05 miljonus (skatīt 3. tabulu). Līdz brīdim, kad 2012. gada jūlijā tika pabeigts otrais MEIP pētījuma atjauninājums, publiskā sektora akcionāri bija iepludinājuši pavisam PLN 64,810 miljonus (t. i., aptuveni 70 % no visa iepludinātā kapitāla).
- (126) Dažādajos Polijas iestāžu iesniegtajos MEIP pētījumos papildus iepriekš aprakstītajai lidostas operatora kapitāla iepludināšanai ir aprakstīti arī prognozētie kapitālizdevumi (*capex*) (t. i., kapitāla aizplūde) līdz 2030. gadam. Konkrētāk un kā aprakstīts 1. tabulā, 2012. gada MEIP pētījumā redzams, ka ieguldījumi pamatlīdzekļos ir iedalīti četros posmos. Būtiski, ka saskaņā ar Polijas sniegto informāciju kapitālizdevumi 2012. gadā bija PLN [...] miljoni (no kuriem vairāk nekā puse tika iztērēta jau pirms 2012. gada pētījuma atjaunināšanas sākuma). Turpmāk 1. attēlā ir redzami 2012. gada MEIP pētījumā norādītie gada (nominālie) kapitālizdevumi (taču ir izņemti izdevumi, kas ir valsts politikas kompetencē).

1. attēls

Gada kapitālizdevumi (2012. gada MEIP pētījums, izņemot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē)

[...]

- (127) 2011. gada MEIP pētījumā un 2012. gada MEIP pētījumā izvērtēja tikai grozījumus sākotnējā lēmumā par ieguldījumu projekta sākšanu, kuru pieņēma 2010. gadā, pamatojoties uz 2010. gada MEIP pētījumu. Divi nākamie pētījumi liecina, ka akcionāri ņēma vērā tirgus norises un atbilstīgi korigēja projekta darbības jomu (uz augšu vai leju, atkarībā no ieguldījuma veida). Tomēr šīs izmaiņas bija nelielas, salīdzinot ar vispārējo lēmumu pārveidot militāro bāzi par civilās aviācijas lidostu. Turpmāk 2. attēlā ir redzami 2010., 2011. un 2012. gada MEIP pētījumos norādītie (nominālie) kapitālizdevumi (izņemot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē). Kā redzams, lai gan ieguldījumu termiņu un apmēru atjaunināja gan 2011. gadā, gan 2012. gadā, šīs izmaiņas nebija būtiskas, salīdzinot ar projekta kopējo apmēru. Tika lēsts, ka 2010. gadā nominālie kapitālizdevumi bija aptuveni PLN [...] miljoni, un 2011. gadā šo skaitli palielināja līdz aptuveni PLN [...] miljoniem (galvenokārt jaunu ieguldījumu ceļu infrastruktūrā dēļ).

2. attēls

2010., 2011. un 2012. gada MEIP pētījumos prognozētie kapitālizdevumi (tūkstošos PLN) (izņemot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē)

[...]

- (128) Komisija 122. un 127. apsvērumā uzskata, ka, lai izvērtētu, vai Gdiņa un Kosakova rīkojās kā piesardzīgs privāts ieguldītājs, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, tai izvērtējumā galvenokārt jāpamatojas uz 2010. gada MEIP pētījumu, ņemot vērā nekādus turpmākos pasākumus un informāciju, kas nebija publiskā sektora akcionāru rīcībā laikā, kad tie pieņēma lēmumu īstenot attiecīgo ieguldījumu projektu.
- (129) Sagaidāms, ka privāts ieguldītājs pielāgotu ieguldījumu plānu tā īstenošanas gaitā, ņemot vērā mainīgos apstākļus. Tomēr šajā gadījumā Komisijai jānovērtē, vai privāts ieguldītājs būtu uzņēmies militāra lidlauka pārveidi par civilās aviācijas lidostu. Lai to izdarītu, jānosaka, kad tieši tika pieņemts galvenais lēmums, ka projekts tiks īstenots. Atbilstīgi šajā lietā pieejamajiem pierādījumiem (kapitāla iepludināšanas, īres līgums un nomas līgums) galvenās darbības tika veiktas jau pirms 2011. gada MEIP pētījuma sagatavošanas. Tā kā ikviens privātais ieguldītājs veiktu projekta finansiālās rentabilitātes *ex ante* novērtējumu un tikai pēc tam uzņemtos saistības par ievērojamiem resursiem vai stātos saistošās līgumattiecībās, 2010. gada MEIP pētījums ir vispiemērotākā analīze ieguldījumu saderības ar tirgu izvērtēšanai.

- (130) Sākotnējo lēmumu uzsākt militārā lidlauka pārveides projektu pieņēma, pamatojoties uz sākotnējo ieguldījumu plānu, un 2011. un 2012. gada MEIP pētījumi ir tā pielāgojumi. Tāpēc kapitāla iepludināšanu, kas veikta papildus šiem turpmākajiem MEIP pētījumiem, nevar skatīt atsevišķi.

5.1.3.3. MEIP piemērošana, pamatojoties uz 2010. gada MEIP pētījumu

- (131) 2010. gada MEIP pētījuma pamatā ir uzņēmējdarbības plāns, kurā prognozētas turpmākās naudas plūsmas laikposmā no 2010. līdz 2040. gadam. Laikā, kad tika veikts MEIP pētījums, Polija plānoja, ka lidosta sāks apkalpot vispārējās nozīmes aviācijas satiksmi 2011. gadā, līgumreisu – 2013. gadā un LCC – 2015. gadā. Tā rezultātā pastāvīgi pieaugtu apkalpoto pasažieru skaits no [...] pasažieriem 2013. gadā līdz gandrīz [...] miljoniem pasažieru 2024. gadā un 1,753 miljoniem 2040. gadā (kā parādīts 5. tabulā).

5. tabula

2010. gada MEIP pētījumā izmantotās satiksmes prognozes Gdiņas lidostai (tūkstošos)

Gaidāmā pasažieru skaita attīstība (2010. gada MEIP)										
Gads	2013	2014	2015	2016	2020	2024	2028	2032	2036	2040
Pasažieru skaits	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 752 835

- (132) Polijas iesniegtajā 2010. gada MEIP pētījumā ir iekļauts kapitāls, kas vajadzīgs tādu izmaksu segšanai, kuras esot valsts politikas kompetencē, tomēr nav minēts šo izmaksu apmērs. Savukārt 2011. gada MEIP pētījumā šīs kapitāla izmaksas nav ņemtas vērā, taču ir norādīts to apmērs. Ieguldījumu projekta apmērs 2010. un 2011. gada MEIP pētījumos būtībā ir vienāds. Izņemot to, ka 2011. gada MEIP pētījumā nav ņemtas vērā valsts politikas kompetencē esošās izmaksas, tā un 2010. gada MEIP pētījuma vienīgā atšķirība ir tajā, ka 2011. gada pētījumā ir iekļauti atjaunināti izmaksu dati un diskonta likme, apstiprinātās ceļu infrastruktūras izmaksas, Kosakovas un lidostas operatora parakstītā nomas līguma finanšu rezultāts, kā arī Kosakovas un Gdiņas apstiprinātais kapitāla iepludināšanas grafiks. Tāpēc, lai no 2010. gada MEIP pētījumā iekļautajiem NPV aprēķiniem izslēgtu izmaksas, kas esot valsts politikas kompetencē, Komisija izmantoja to pašu metodi, ar ko 2011. gada MEIP pētījumā noteikta tā kapitālieguldījumu daļa, ko veido valsts politikas kompetencē esošās izmaksas. Konkrētāk, 2011. gada MEIP pētījumā norādīts⁽⁵⁴⁾, ka [...] % no termināļa izmaksām (par pasažieru un vispārējās gaisa satiksmes termināļiem) uzskatāmas par tādām, kas ir valsts politikas kompetencē; [...] % no izmaksām par daudzfunkciju ēku, kurā izmitināti ugunsdzēsēji, ir valsts politikas kompetencē, tāpat arī visas izmaksas saistībā ar žogu, uzraudzības iekārtām, bagāžas pārbaudes iekārtām un lidostas drošības dienesta aprīkojumu (kopā PLN [...] miljoni; EUR [...] miljoni). Izslēdzot šos kapitāla izmaksu posteņus un attiecinot to pašu valsts politikas kompetencē esošo izmaksu daļu uz dažādām ēkām (jo šie skaitļi aprēķināti, pamatojoties uz drošības funkciju izpildei piešķirto ēku platību, kas nemainījās laikposmā starp abiem pētījumiem), Komisija aprēķināja to 2010. gada MEIP pētījumā norādīto ieguldījumu izmaksu daļu, kurām šajā lēmumā nebūtu jāpiemēro MEIP, jo tās ir valsts politikas kompetencē. Šīs izmaksas ir PLN [...] miljoni (jeb EUR [...] miljoni).
- (133) Turklāt saskaņā ar 2010. gada MEIP pētījumu uzņēmums būtu rentabls EBITDA līmenī no 2018. gada. Tomēr, vērtējot kumulatīvi (t. i., katru gadu pievienojot iepriekšējo gadu naudas plūsmas), sagaidāms, ka kopējā diskontētā naudas plūsma (DNP) visā laikposmā no 2010. līdz 2040. gadam būs negatīva (kā parādīts 3. attēlā). Citādi sakot, pozitīvās naudas plūsmas, ko prognozē no 2018. gada, nav pietiekami lielas, lai kompensētu ievērojamās negatīvās naudas plūsmas agrīnos ieguldījuma periodos. Kā redzams, projekta kumulatīvā diskontētā naudas plūsma būtu negatīva līdz 2040. gadam.

⁽⁵⁴⁾ Skatīt 2011. gada MEIP pētījuma 35. lpp.

3. attēls

Kumulatīvā DNP (tūkstošos PLN) (2010. gada MEIP pētījums)

[...]

Avots: pamatojoties uz 2010. gada MEIP pētījumu un neskaitot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē.

- (134) Prognozēts, ka pēc 2040. gada nemitīgi pieaugs lidostas operatora vērtība un būs stabils brīvās naudas plūsmas pieauguma temps ([...] %). Pamatojoties uz šo pieņēmumu, Polija aprēķināja lidostas operatora galīgo vērtību 2040. gadā. Diskontētā galīgā vērtība ir PLN [...] miljoni. Sākotnējā 2010. gada MEIP pētījumā tika iegūta pozitīva pašu kapitāla vērtība ⁽⁵⁵⁾, t. i., PLN [...] miljoni (t. i., aptuveni EUR [...] miljoni). Pozitīvo pašu kapitāla vērtību nodrošina starpība ar galīgo vērtību PLN [...] miljonu apmērā, kas absolūtā izteiksmē ir lielāka nekā brīvās naudas plūsmas uz uzņēmumu (FCFF) NPV, kuras prognozētais apmērs laikposmā no 2010. līdz 2040. gadam ir PLN ([...]) miljoni. Prognozētā ieguldījumu projekta IRR bija [...] % – vairāk nekā pieņemtās lidostas operatora kapitāla izmaksas ([...] %). Izslēdzot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē, brīvās naudas plūsmas uz uzņēmumu NPV kļūst negatīvs (PLN ([...]) miljoni) un projekta rentabilitāti nodrošina vienīgi aprēķinātā galīgā vērtība (PLN [...] miljoni). Tādējādi projekta pozitīvā pašu kapitāla vērtība (izslēdzot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē) ir PLN [...] miljoni (t. i., aptuveni EUR [...] miljoni).
- (135) Līdz ar to projekts kļūst rentabls tikai tad, ja pieņem, ka pēc 30 gadu nomas perioda lidostas operators pastāvīgi turpinās darbību lidostā un tam būs stabils izaugsmes temps – [...] % gadā (t. i., galīgā vērtība ⁽⁵⁶⁾). Tomēr, kā minēts 25.–27. apsvērumā, zeme, uz kuras būvē lidostu, pieder Polijas valstij un tā šo zemes gabalu izīrējusi Kosakovai uz 30 gadiem, t. i., līdz 2040. gada septembrim. Savukārt Kosakova zemi uz 30 gadiem iznomāja SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”. Tādējādi saskaņā ar piemērojamajiem Polijas tiesību aktiem (Civilkodeksa 48. un 191. pants) visas ēkas un telpas, kas uzbūvētas nomātā īpašumā un ir pastāvīgi saistītas ar zemi, pieder īpašuma īpašniekam (Valsts kasei), nevis SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” vai Kosakovai. Īres līgumā ir noteikts, ka īrētais īpašums jāatdod īpašniekam [...] laikā pēc īres līguma termiņa beigām (4. panta 16. punkts). Īres līgumā nav paredzētas vienpusējas tiesības pagarināt īres periodu pēc līguma darbības beigām un tiesības saņemt jebkādu kompensāciju par lidostas infrastruktūrā veiktajiem ieguldījumiem. Nav arī nekādas skaidrības par to, vai šādas tiesības var pieprasīt atbilstīgi Polijas vispārīgajiem civiltiesību noteikumiem. Turklāt īres līgumā (4. panta 11. punktā) un nomas līgumā (5. panta 4. punktā) ir noteikts, ka, ja lidostas operators izbeidz saimniecisko darbību, infrastruktūra bez kompensācijas jānodod valstij. Tāpēc šķiet nepamatoti ņemt vērā konkrēto pētījumā norādīto summu, jo atbilstīgi 2010. gada 9. septembra Īres līguma noteikumiem lidostas infrastruktūra nepiederēs ne lidostas operatoram, nedz akcionāriem. Tādējādi galīgā ieguldījumu vērtība, kas ņemta vērā MEIP pētījumos, ir neuzticama un, ļoti iespējams, ievērojami pārspīlēta.
- (136) Turklāt Komisija norāda, ka Gdiņas lidostas operatora turpmāko naudas plūsmu galvenais vērtības veidotājs ir gaidāmie ieņēmumi, kas būs atkarīgi no pasažieru skaita un aviokompāniju maksāto lidostas maksu līmeņa. Ieņēmumi no LCC un līgumreisiem (pasažieru, nolaišanās, stāvvietas nodevas) 2010. gada MEIP pētījumā veido [80–90] % no visiem ieņēmumiem 2040. gadā un vidēji [80–90] % no visiem ieņēmumiem visā novērtētajā periodā, t. i., no 2010. līdz 2040. gadam. Šis fakts ir pretrunā Polijas apgalvojumiem par to, ka Gdiņas lidostas darbības papildinātu Gdaņskas lidostas darbības, jo Gdiņas lidosta uzsvaru liktu uz vispārējās nozīmes aviācijas darbībām. Patiesībā, kā liecina iepriekš izklāstītie dati, LCC un līgumreisi ir galvenais ieņēmumu avots lielākajā daļā no gadiem, par ko sagatavota prognoze. Tomēr, kā tiks sīkāk paskaidrots turpmāk, arī Gdaņskas lidosta lielāko ieņēmumu daļu gūst no LCC un līgumreisiem (skatīt 140. apsvērumu).
- (137) Saistībā ar pieprasījumu no pasažieru un gaisa pārvadātāju puses Komisija norāda, ka Gdiņas lidostai būtu tā pati apkalpošanas teritorija, kas Gdaņskas lidostai, kura atrodas tikai aptuveni 25 km attālumā no *Gdynia-Kosakowo* lidostas. Gdaņskas lidosta 2012. gadā tika paplašināta, lai varētu apkalpot līdz 5 miljoniem pasažieru, un

⁽⁵⁵⁾ Šī pašu kapitāla vērtība ietver naudas plūsmas neto pašreizējo vērtību laikposmā no 2012. līdz 2040. gadam un Gdiņas lidostas diskontēto galīgo vērtību, kas aprēķināta 2040. gadam.

⁽⁵⁶⁾ Galīgo vērtību aprēķina, pamatojoties uz prognozēto naudas plūsmu pēdējā detalizētās prognozes gadā, kas pielāgota, lai ņemtu vērā infrastruktūras turpmākai darbībai vajadzīgos aizstājējguldījumus.

2015. gadā ir paredzēta turpmāka paplašināšana, lai apkalpotu līdz 7 miljoniem pasažieru. Šis paplašināšanas grafiks bija publiski zināms jau 2010. gadā, t. i., 2010. gada MEIP pētījuma sagatavošanas laikā ⁽⁵⁷⁾. Turklāt par publisko finansējumu Gdaņskas lidostas jaudas paplašināšanai līdz 5 miljoniem pasažieru Komisijai tika paziņots 2008. gada 24. septembrī ar valsts atbalsta lietu N 472/08, un Komisija to apstiprināja 2009. gada 5. februārī ⁽⁵⁸⁾.

- (138) Polija informēja Komisiju par to, ka Gdaņskas lidostai 2010. gadā sagatavotajā ģenerālplānā ⁽⁵⁹⁾ paredzēta skrejceļa, peronu un citas lidostas infrastruktūras paplašināšana, kuras rezultātā Gdaņskas lidosta nākotnē spētu apkalpot vairāk nekā 10 miljonus pasažieru gadā.
- (139) Komisija norāda, ka 2010. gadā Gdaņskas lidosta apkalpoja 2,2 miljonus pasažieru (t. i., izmantoja 45 % savas jaudas, tostarp tās jaudas, kas atradās celtniecības posmā). Saskaņā ar Gdaņskas lidostai izstrādātajām prognozēm 2020. gadā tiks izmantoti tikai 50–60 % no pieejamās jaudas ⁽⁶⁰⁾. Šajās prognozēs nav ņemta vērā darbības uzsākšana Gdiņas lidostā (t. i., tiek pieņemts, ka Gdaņskas lidosta apmierinās visu pieprasījumu aptvēruma teritorijā). Komisija norāda, ka Gdaņskas lidosta spēs apmierināt pieprasījumu reģionā ilgu laiku, t. i., vismaz līdz 2030. gadam, pat ja tiek pieņemts, ka strauji palielināsies pasažieru plūsma.
- (140) Kā norādīts iepriekš, 2010. gada MEIP pētījumā par Gdiņas lidostu prognozēts, ka lielākā daļa ieņēmumu (vidēji [80–90] % visā laikposmā no 2012. līdz 2040. gadam) tiks gūta no LCC un līgumreisiem. Saistībā ar to Komisija norāda, ka arī Gdaņskas lidosta apkalpo galvenokārt LCC un līgumreisu pasažierus. LCC un līgumreisu pasažieri 2010. gadā bija 72 % no visiem Gdaņskas lidostas apkalpotajiem pasažieriem ⁽⁶¹⁾.
- (141) Ņemot vērā to, ka tiešā tuvumā jau darbojas cita nepārslogota lidosta, kas īsteno tādu pašu uzņēmējdarbības modeli un kurai ilgtermiņā ir ievērojama neizmantota jauda, Komisija uzskata, ka Gdiņas lidostas operatora spēja piesaistīt satiksmi un pasažierus lielā mērā būs atkarīga no aviokompānijām piedāvāto lidostas maksu līmeņa, jo īpaši salīdzinājumā ar tās tuvāko konkurentu prasītajām maksām.
- (142) Saistībā ar to Komisija norāda, ka 2010. gada MEIP pētījumā paredzēta pasažieru maksa par līgumreisiem un LCC reisiem PLN 25/PAX (EUR 6,25) līdz 2014. gadam un PLN 40/PAX (EUR 10) no 2015. gada (līdz 2040. gadam). Nolaišanās maksa par šādiem reisiem tika noteikta PLN 25/tonna (EUR 6,25) visam periodam (tika paredzēts, ka vidējā MTOW (maksimālā pacelšanās masa) būs 70 tonnas), bet stāvvietas maksa tika lēsta PLN 4/24h/tonna apmērā (EUR 1,0) (ar vidējo MTOW 70 tonnu apmērā). Saskaņā ar 2010. gada MEIP pētījumu cenas tika noteiktas līdzīgā līmenī kā citās reģiona lidostās laikā, kad tika veikts 2010. gada MEIP pētījums. Cenas Gdiņas lidostā tika noteiktas arī, pieņemot, ka nebūs konkurences ar Gdaņskas lidostu.
- (143) Komisija arī norāda, ka kopš 2008. gada 31. decembra Gdaņskas lidostas piemērotajā tarifu grafikā noteiktā standarta pasažieru maksa ir PLN 48/PAX (EUR 12,0), standarta nolaišanās maksa gaisa kuģiem, kuru svars pārsniedz 2 tonnas (tostarp visiem līgumreisu un LCC gaisa kuģiem), ir PLN 25/tonna (EUR 6,25) un stāvvietas maksa ir PLN 4,5/24h/tonna (EUR 1,25).
- (144) Tomēr Komisija norāda, ka šajā Gdaņskas lidostas piemērotajā tarifu grafikā paredzētas arī dažādas atlaides un rabati *inter alia* attiecībā uz LCC reisiem. Gdaņskas lidosta piemēro samazinātu pasažieru maksu PLN 24/PAX

⁽⁵⁷⁾ Skatīt, piemēram, Komisijas 2009. gada 3. jūnija Lēmumu C(2009) 4445, ar ko piešķir Kopienas finansiālu atbalstu Eiropas transporta tīklu jomā.

⁽⁵⁸⁾ Skatīt 9. zemsvītras piezīmi.

⁽⁵⁹⁾ Ģenerālplānu pasūtīja 2010. gada februārī, un tas tika nodots 2010. gada novembrī.

⁽⁶⁰⁾ Pasažieru plūsma (tūkstosos pasažieru gadā) Gdaņskas lidostā:

Faktiskie pasažieri:

Gads	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pasažieri	466	672	1 256	1 715	1 954	1 911	2 232	2 463	2 906

Gaidāmā pasažieru skaita attīstība:

Gads	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pasažieri	3 153	3 311	3 477	3 616	3 760	3 911	4 067	4 230

⁽⁶¹⁾ LCC – 64,5 %, līgumreisi – 7,5 %. Gan 2009. gadā, gan 2011. gadā šis rādītājs bija 70 %.

(EUR 6) visiem jauniem savienojumiem (no 2004. gada 1. janvāra) un visiem reisu biežuma pieaugumiem, tostarp gaisa kuģiem, kuru MTOW ir 50–100 tonnas (piemēram, *Airbus A320* un *Boeing 737* un citiem gaisa kuģiem, kurus izmanto LCC). Nolaišanās maksa, ko piemēro šādiem savienojumiem, arī tiek samazināta par 50 % (t. i., līdz PLN 12,5/tonna). Stāvvietas maksa tiek pilnīgi atcelta, ja savienojuma reisu biežums ir vismaz sešas reizes nedēļā. Turklāt sākumā standarta pasažieru maksa tiek samazināta par PLN 23 visiem izlidojošiem pasažieriem regulārajos iekšzemes savienojumos. Tad tiek piemērota atbilstoša atlaide. Komisija uzskata, ka, ņemot vērā Gdaņskas lidostas piemērotās atlaides un rabatūs, vidējās lidostas maksas Gdiņas lidostā ir ievērojami lielākas nekā jau izveidotajā kaimiņlidostā. Piemērojot attiecīgās lidostas maksas, Gdiņas lidosta kā jauniencēja nespēs piesaistīt ievērojamu satiksmi, ja jau pastāv stabila lidosta ar neizmantojtu jaudu tajā pašā aptvēruma teritorijā, kura piemēro zemākas neto maksas jauniem savienojumiem un reisu biežuma palielinājumam esošajos savienojumos. Komisija arī norāda, ka Gdaņskas lidostas maksu grafikā paredzēts piemērot diskontētās maksas līdz 2028. gada 31. decembrim. Tā kā 2010. gada MEIP pētījumā (pamatojoties uz lidostas operatora tābrīža uzņēmējdarbības plānu) lidostas maksas tiek uzskatītas par lidostas operatora galveno ieņēmumu avotu, Komisija uzskata šo risinājumu par pierādījumu tam, ka 2010. gada MEIP pētījums nav pietiekami pamatots un ticams, lai pierādītu, ka privāts ieguldītājs būtu īstenojis attiecīgo ieguldījumu projektu.

- (145) Ņemot vērā to, ka gan Gdiņas lidosta, gan Gdaņskas lidosta galveno uzsvāru liktu uz zemo cenu pārvadātājiem un līgumreisiem, ka Gdaņskas lidosta neizmanto visu jaudu, ka tās faktiskās maksas ir zemākas par Gdiņas uzņēmējdarbības plānā paredzētajām maksām, kā arī abu lidostu lielo tuvumu, Komisija uzskata par kļūdainu pieņēmumu, ka starp abām lidostām nebūs cenu konkurences.
- (146) Turklāt Komisija norāda, ka 2010. gada MEIP pētījuma sagatavošanas laikā ievērojami mazākas bija arī neto maksas (standarta maksas pēc atlaižu piemērošanas), ko piemēroja Bidgoščas (*Bydgoszcz*) lidosta (atrodas 196 kilometru un 2 stundu un 19 minūšu brauciena ar automobili attālumā no Gdiņas lidostas) un Ščecinas (*Szczecin*) lidosta (atrodas 296 kilometru un 4 stundu un 24 minūšu brauciena ar automobili attālumā no Gdiņas lidostas), proti, otrā un trešā tuvākā Polijas reģionālā lidosta ⁽⁶²⁾.
- (147) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka, tā kā ļoti tuvu atrodas vēl viena nepārslogota lidosta, kas īsteno tādu pašu uzņēmējdarbības modeli, 2010. gada MEIP pētījumā paredzētās lidostu maksas, kas ir lielākas nekā Gdaņskas un citu tuvāko reģionālo lidostu piemērotās maksas, nav reālas. Ņemot vērā Gdiņas lidostas situāciju konkurences jomā, jānorāda, ka 2010. gada MEIP pētījuma satiksmes prognožu pamatā bija nereāli pieņēmumi.
- (148) Jāpiebilst arī tas, ka 2010. gada MEIP pētījumā nav iekļauta ne jutīguma analīze, nedz arī rezultātu iespējamības novērtējums (piemēram, sliktākā iznākuma, labākā iznākuma un pamata scenārijs). Tāpēc Komisija secina, ka 2010. gada MEIP pētījumā izklāstītā scenārija pamatā, šķiet, ir pārāk optimistiski pieņēmumi par pasažieru plūsmas attīstību un maksu līmeni.
- (149) Komisija veica vairākus jutīguma aprēķinus un norāda, ka, ja gada ieņēmumi no pasažieru maksām, kas saistītas ar LCC un līgumreisu satiksmi, samazināsies par [...] % (2010.–2040. gada prognozes periodā), projekts zaudēs rentabilitāti, neraugoties uz tā ievērojamo galīgo vērtību, kas, kā paskaidrots 135. apsvērumā, pati par sevi ir apšaubāma. Šāds ieņēmumu samazinājums varētu notikt, ja maksas un/vai satiksme būtu ne tik intensīva, kā paredzēts. Saistībā ar to jānorāda, ka lidostas maksas uzņēmējdarbības plānā, kuru izmantoja 2010. gada MEIP pētījumā, jau ir par [...] % lielākas nekā Gdaņskas lidostā ⁽⁶³⁾. Tādējādi ir maz ticams, ka Gdiņas lidosta spētu

⁽⁶²⁾ Bidgoščas lidosta: standarta izlidojoša pasažiera maksa ir PLN 30 (EUR 7,5); standarta nolaišanās maksa ir PLN 45/tonna (EUR 11,25) par pirmajām 2 MTOW tonnām, PLN 40/tonna (EUR 10) par 2–15 MTOW tonnām, PLN 35/tonna (EUR 8,75) par 15–40 MTOW tonnām, PLN 30/tonna (EUR 7,5) par 40–60 MTOW tonnām, PLN 25/tonna (EUR 6,25) par 60–80 MTOW tonnām un PLN 20/tonna (EUR 5) par katru tonnu, kas pārsniedz 80 MTOW tonnas; standarta stāvvietas maksa PLN 8/tonna/24 h (EUR 2; par pirmajām četrām stundām maksa netiek iekasēta). Atlaides: pasažieru maksas var samazināt par 5 % (ja gaisa pārvadātājam ir 100–300 no Bidgoščas lidostas izlidojošu pasažieru mēnesī) līdz 50 % (ja gaisa pārvadātājam ir vairāk nekā 8 000 no Bidgoščas lidostas izlidojošu pasažieru mēnesī); nolaišanās maksa – 50 % atlaide pirmajos 12 savienojuma mēnešos, 50 % par nolaišanos laikā no pulksten 14.00 līdz 20.00; nolaišanās un stāvvietas maksas: 10 % atlaide pārvadātājam ar 4–10 reisiem mēnesī, 15 % – par 11–30 reisiem mēnesī, 20 % – ar vairāk nekā 31 reisu mēnesī. Ščecinas lidosta: standarta izlidojoša pasažiera maksa ir PLN 35 (EUR 8,75); standarta nolaišanās maksa ir PLN 70/tonna (EUR 17,5); standarta stāvvietas maksa PLN 8/tonna/24 h (par pirmajām divām stundām maksa netiek iekasēta). Atlaides: no 20 % (ja pārvadātājs piedāvā izlidojošiem pasažieriem vairāk nekā 800 sēdvietu katru nedēļu) līdz 90 % (ja piedāvā vairāk nekā 1 300 sēdvietu).

⁽⁶³⁾ LCC pasažieru maksu aprēķins.

piesaistīt satiksmi, nesniedzot ievērojamu atlaidi no uzņēmējdarbības plānā minētās maksas PLN 40 (EUR 10) apmērā. Tāpēc NPV lielā jutība pret šķietami nelielu lidostas maksu samazinājumu (kura pamatā ir reāli pieņēmumi) raisa nopietnas šaubas par sākotnējā uzņēmējdarbības plāna ticamību.

- (150) Lai gan 2010. gada MEIP pētījuma pamatā bija tajā laikā pieejamās satiksmes prognozes un *ex post* informācija nebūtu jāizmanto, lai tieši novērtētu MEIP pētījumu, Komisija tomēr norāda, ka šādas prognozes lielā mērā bija pārāk optimistiskas. Patiešām – 2010. un 2012. gada satiksmes prognožu salīdzinājumā redzamas lielas atšķirības. Tika nokavēts projekta sākums, turklāt “pozitīvā EBITDA” perioda laikā satiksmes prognozes samazinājās no [...] % līdz [...] % katru gadu. Šādas ievērojamas korekcijas pēc tikai diviem gadiem un bez ievērojamām apstākļu pārmaiņām rada iemeslu veikt sākotnējo pieņēmumu jutīguma pārbaudi. Tas norāda arī uz to, ka Komisijas veiktās jutīguma pārbaudes (kuru apmērs salīdzinoši ir daudz mazāks) apliecina, ka pieņēmumi, ar kuriem pamatots secinājums par projekta vērtīgumu, nav reāli.

6. tabula

2010. gada MEIP pētījumā un 2012. gada MEIP pētījumā izmantoto pasažieru plūsmas prognožu salīdzinājums

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kopā PAX 2010. gada MEIP pētījumā	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Kopā PAX 2012. gada MEIP pētījumā	—	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>Starpība</i>		– 53 %	– 69 %	– 55 %	– 38 %	– 36 %	– 29 %	– 27 %	– 25 %
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kopā PAX 2010. gada MEIP pētījumā	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 343 234
Kopā PAX 2012. gada MEIP pētījumā	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083 746
<i>Starpība</i>	– 23 %	– 21 %	– 19 %	– 17 %	– 17 %	– 18 %	– 18 %	– 19 %	– 19 %

- (151) Papildu jutīguma testi liecina, ka projekts kļūtu nerentabls, ja kopējie ieņēmumi būtu tikai par [...] % gadā mazāki visā prognozes periodā vai ja ieņēmumi būtu par [...] % mazāki un darbības izdevumi par [...] % lielāki. Tādējādi ieguldījuma rentabilitāte ir ļoti jutīga pret nelielām pamatpieņēmumu izmaiņām. Komisija uzskata, ka šīs izmaiņas ir nelielas, salīdzinot ar izmaiņām, kas veiktas turpmākajos MEIP pētījumos.
- (152) Turklāt Komisija norāda, ka 2010. gada MEIP pētījuma pozitīvie rezultāti lielā mērā ir atkarīgi arī no ieguldījumu galīgās vērtības uzņēmējdarbības plāna perioda beigās (t. i., 2040. gadā). Tiešām, uzņēmuma diskontētā naudas plūsma laikposmā no 2010. līdz 2040. gadam ir negatīva, t. i., PLN (– [...] miljoni). Diskontētā galīgā vērtība 2010. gada 30. jūnijā ir PLN [...] miljoni.

- (153) Par pieņēmumiem, kas ir aprēķinu pamatā, jānorāda, ka galīgo vērtību aprēķināja, pamatojoties uz pieņēmumiem par to, ka pēc 2040. gada ieguldījuma naudas plūsmas gada izaugsmes temps nemitīgi būs [...] %. Saskaņā ar standarta praksi uzņēmuma izaugsmes tempam nav jābūt augstākam par ekonomikas izaugsmes tempu, kurā tas darbojas (t. i., IKP izaugsmes ziņā). Galīgā vērtība ir aprēķināta laikā, kad gaidāms, ka uzņēmums būs sasniedzis briedumu un tādējādi augstu izaugsmes rādītāju periods būs beidzies. Tā kā tiek paredzēts, ka ekonomiku veido uzņēmumi ar augstiem izaugsmes tempiem un citi uzņēmumi ar stabiliem izaugsmes rādītājiem, briedumu sasniegušu uzņēmumu izaugsmes tempam vajadzētu būt zemākam nekā visas ekonomikas vidējam izaugsmes tempam. Polija piezīmēs nenorādīja pamatojumu, kāpēc tā izvēlējās ilgtermiņa izaugsmes tempu [...] % apmērā, bet skaidroja, ka ilgtermiņa izaugsmes temps ir nominālais izaugsmes temps. Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama no SVF, Komisija konstatēja, ka 2010. gada sākumā Polijā pieejamās reālā IKP izaugsmes prognozes liecināja, ka Polijas ekonomikas nominālais izaugsmes temps svārstīsies no 5,6 % 2011. gadā līdz 6,6 % 2015. gadā. Ar inflāciju 2,5 % apmērā varētu gaidīt, ka reālais IKP palielināsies par 4 %. Tāpēc sākotnēji varētu uzskatīt, ka nominālā izaugsmes tempa izvēle [...] % apmērā Gdiņas lidostai atbilst tajā laikā pieejamajai informācijai un standarta praksei izvēlēties izaugsmes tempu, kas ir zemāks nekā ekonomikas izaugsmes temps. Tomēr, izvēloties ilgtermiņa izaugsmes tempu, kas ir lielāks par inflācijas rādītāju (kurš 2010. gada aprīlī bija aplēsts 2,5 % apmērā), uzņēmējdarbības plānā paredzēts, ka lidostas izaugsme turpināsies katru gadu pēc 2040. gada.

7. tabula

Ar IKP un inflāciju saistītie dati un prognozes, kas bija pieejamas no SVF 2010. gada aprīlī

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Reālā IKP izaugsme (%)	1,70	2,70	3,20	3,90	4,00	4,00	4,00
Nominālā IKP izaugsme (%)	5,50	4,40	5,60	6,20	6,60	6,50	6,60
Inflācija (%)	4,20	3,50	2,30	2,40	2,50	2,50	2,50

Avots: Starptautiskais Valūtas fonds, Pasaules ekonomikas attīstības perspektīvu datubāze, 2010. gada aprīlis (lejupielādēts no <http://www.imf.org/external/data.htm>).

- (154) Turklāt Komisija norāda, ka šajā gadījumā, ņemot vērā īpaši ilgo prognozes periodu un to, ka datums, par kuru tika aprēķināta galīgā vērtība, ir tālu, noteikt vispiemērotāko izaugsmes tempu ir vēl sarežģītāk un nenoteiktība – vēl lielāka. IKP izaugsmes prognozes reti pārsniedz piecu gadu periodu, bet šajā gadījumā, izmantojot modeli, bija jāparedz pamatots izaugsmes temps lidostai pēc tam, kad tā būs darbojusies 30 gadus. Šis fakts norāda, ka piesardzīgs tirgus ieguldītājs būtu veicis virkni jutīguma testu.
- (155) Arī šajā gadījumā stabilas izaugsmes tempa modeli, kas izmantoti, lai aprēķinātu galīgo vērtību, jāizvirza pieņēmumi par datumu, no kura uzņēmums sāks izaugsmi stabilā tempā, nemitīgi to saglabājot. Šis datums 2010. gada MEIP pētījumā tika noteikts kā 2040. gads, kas nozīmē, ka prognozes periods ir 30 gadi (2010.–2040. gads). Savukārt 2012. gada MEIP pētījumā prognozes periods tika samazināts līdz 18 gadiem (2012.–2030. gads), un tāpēc galīgā vērtība aprēķināta attiecībā uz 2030. gadu. Ja 2010. gada MEIP pētījumā piemērotu tādu pašu periodu, projekta NPV ievērojami samazinātos (PLN [...] miljoni jeb EUR [...] miljoni).
- (156) Komisija arī norāda – 2012. gada MEIP pētījumā konkrēti minēts, ka piesardzīgs ieguldītājs būtu ņēmis vērā faktu, ka projekts kļūst rentabls pēc sevišķi ilga laika perioda (skatīt 2012. gada MEIP pētījuma 4.10.1.2. iedaļu, kurā secināts, ka “neto pašreizējās vērtības pozitīvais rezultāts pierāda, ka ieguldījums *Gdynia-Kosakowo* lidostā var būt interesants iespējamiem ieguldītājiem. Tomēr pirms jebkāda lēmuma pieņemšanas ieguldītājiem būs jāapsver arī ilgtermiņa ieguldījuma periods, kas raksturīgs infrastruktūras ieguldījumu projektiem”).

Secinājums

- (157) *Gdynia-Kosakowo* lidostas pārveides projekts ietver ievērojamus ieguldījumus un ilgstošu negatīvu naudas plūsmu periodu. Uzņēmējdarbības plānā tiešām parādīts, ka kumulatīvā diskontētā naudas plūsma 2010.–2040. gada prognozes periodā ir negatīva (– [...] miljoni jeb –EUR [...] miljoni). Saskaņā ar uzņēmējdarbības plānu projekts uzrāda pozitīvus skaitļus, tikai pateicoties diskontētai galīgai vērtībai PLN [...] miljonu apmērā, kas aprēķināta attiecībā uz 2040. gadu un nemitīgi pēc tam saglabājas, pieņemot, ka katru gadu un visu laiku pēc tam lidostas izaugsmes temps būs [...] %. Tomēr, kā paskaidrots 135. apsvērumā, šķiet, ka, tā kā zeme paliek Valsts kases īpašumā, tā nepieder ne lidostas operatoram, nedz tā akcionāriem, tādējādi lidostai norādītā galīgā vērtība ir neuzticama. Turklāt, neraugoties uz ievērojamu nenoteiktību, kas raksturīga šādam ilgtermiņa projektam, uzņēmējdarbības plānā nav iekļauta jutīguma analīze un tāpēc tas atšķiras no analīzes, ko attiecībā uz šādu projektu būtu veicis piesardzīgs ieguldītājs.
- (158) Turklāt Komisijas analīzē secināts, ka uzņēmējdarbības plāna pamatā ir virkne pieņēmumu, kuri ir pārāk optimistiski un nereāli, ņemot vērā to, ka tuvumā atrodas Gdaņskas lidosta, kurai ir tāds pats uzņēmējdarbības modelis, neizmantota jauda un paplašināšanās plāni. No vairākiem jutīguma testiem izriet, ka projekta NPV kļūst negatīva, ja pamatā esošajos pieņēmumos tiek veikti nelieli un reāli grozījumi.
- (159) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka privāts ieguldītājs nebūtu nolēmis uzsākt attiecīgo ieguldījumu projektu, pamatojoties uz 2010. gada MEIP pētījumu. Tāpēc Gdiņas un Kosakovas pašvaldību lēmums finansēt lidlauka pārveidi par civilās aviācijas lidostu rada lidostas operatoram ekonomisku priekšrocību, ko tas negūtu parastos tirgus apstākļos.

5.1.3.4. MEIP piemērošana, pamatojoties uz 2011. gada MEIP pētījumu un 2012. gada MEIP pētījumu

MEIP piemērošana, pamatojoties uz 2011. gada MEIP pētījumu

- (160) Pirmais MEIP pētījuma atjauninājums tika veikts 2011. gada maijā. Lai gan vienošanās par kapitāla iepludināšanu, ko veica pēc šā MEIP pētījuma, bija panākta jau pirms 2011. gada maija (skatīt 51. apsvērumu), Komisija ir izvērtējusi arī to, vai, pamatojoties uz ekonomiskajā pētījumā iekļauto informāciju, var uzskatīt, ka kapitāla iepludināšana atspoguļo tāda privāta ieguldītāja rīcību, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos. 2011. gada MEIP pētījumā projekta ieņēmumi tika saglabāti nemainīgi, bet tika palielināti kapitālizdevumi (skatīt 2. attēlu, kurā parādīti kumulatīvie ieguldījumu izdevumi). Šajā pētījumā arī ņemts vērā iepriekš iepludinātais kapitāls un jau segtie kapitālizdevumi. Tika nedaudz samazinātas WACC (no [...] % līdz [...] %), un ilgtermiņa izaugsmes tempu no [...] % samazināja līdz [...] %. Atbilstīgi šiem atjauninājumiem ievērojami saruka NPV, kas bija PLN [...] miljoni (aptuveni EUR [...]). Tas notika lielāku zaudējumu dēļ (diskontētā naudas plūsma laikposmā no 2011. līdz 2030. gadam būtu PLN – [...] miljoni), un tāpēc nedaudz samazinātos galīgā vērtība (līdz PLN [...] miljoniem).
- (161) Attiecībā uz pasažieru pieprasījumu un saistītajiem ieņēmumiem Komisija uzskata, ka 136.–141. apsvērumā izklāstītie argumenti par Gdiņas un Gdaņskas lidostu konkurenci par aviokompānijām un pasažieriem ir ņemami vērā arī 2011. gada MEIP pētījuma novērtējumā.
- (162) Komisija jo īpaši norāda, ka 2011. gada MEIP pētījumā minētais lidostas maksu līmenis bija tāds pats kā 2010. gada MEIP pētījumā.
- (163) Tā kā Gdaņskas, Bidgoščas un Ščecinas lidosta 2011. gadā piemēroja tādus pašus tarifus kā 2010. gadā (tostarp tādas pašas atlaides), Komisijas novērtējums par maksu līmeni Gdiņas lidostā, kas paredzēts 2011. gada MEIP pētījumā, ir tāds pats kā attiecībā uz 2010. gada MEIP pētījumu (skatīt 141.–147. apsvērumu).

- (164) Komisija uzskata, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs, kas ņem vērā rentabilitātes prognozes, nebūtu pieņēmis nevienu lēmumu par ieguldījumu attiecīgajā projektā, pamatojoties uz maksām, kas ievērojami pārsniedz citās Polijas reģionālajās lidostās ⁽⁶⁴⁾, īpaši Gdaņskas lidostā, piemērotās neto maksas.
- (165) Šajā saistībā Komisija norāda, ka samazināta lidostas maksa, kas līdzvērtīga maksām citās Polijas reģionālajās lidostās (piemēram, Gdaņskas, Bidgoščas, Ščecinas, Ļubļinas lidostā), radītu negatīvu pašu kapitāla vērtību.
- (166) Komisija veica vairākus jutīguma aprēķinus un norāda, ka, ja gada ieņēmumi no pasažieru maksām, kas saistītas ar LCC un līgumreisu satiksmi, samazinātos tikai par [...] % (2010.–2040. gada prognozes periodā), tas būtu pietiekami, lai projekts zaudētu rentabilitāti, neraugoties uz tā ievērojamo galīgo vērtību.
- (167) Turpmāki jutīguma testi liecina, ka projekts kļūtu nerentabls, ja kopējie ieņēmumi būtu tikai par [...] % gadā mazāki visā prognozes periodā vai ja ieņēmumi būtu par [...] % mazāki un darbības izdevumi par [...] % lielāki. Tādējādi ieguldījuma rentabilitāte ir ļoti jutīga pret nelielām pamatpieņēmumu izmaiņām.
- (168) Turklāt Komisija norāda, ka 2011. gada MEIP pētījuma pozitīvie rezultāti lielā mērā ir atkarīgi arī no ieguldījumu galīgās vērtības uzņēmējdarbības plāna perioda beigās (t. i., 2040. gadā). Kā paskaidrots 135. apsvērumā, ir apšaubāms tas, vai lidostas operators un tā akcionāri uzkrās infrastruktūras galīgo vērtību pilnīgā vai pat daļējā apmērā.
- (169) Tāpēc Komisija secina, ka 2011. gada MEIP pētījuma – tāpat kā 2010. gada MEIP pētījuma – pamatā ir nereāli pieņēmumi, jo īpaši par satiksmes prognozēm un lidostas maksām. Līdz ar to, arī pamatojoties uz 2011. gada MEIP pētījumu, Gdiņas un Kosakovas pašvaldību lēmums finansēt *Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie)* lidlauka pārveidi civilās aviācijas lidostā neatbilst MEIP un tādējādi rada lidostas operatoram ekonomisku priekšrocību, ko tas neiegūtu parastos tirgus apstākļos.

MEIP piemērošana, pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu

- (170) Polija uzskata, ka Komisijai jānovērtē atbilstība MEIP, pamatojoties uz 2012. gada MEIP pētījumu. Komisija norāda, ka 2012. gada MEIP pētījumā tiek ņemts vērā iepriekš iepludinātais kapitāls un jau segtie kapitālizdevumi. 2012. gada MEIP pētījumā parādīts, ka SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta” piešķirtā finansējuma rezultātā rodas pozitīva pašu kapitāla vērtība akcionāriem PLN [...] miljonu apmērā (aptuveni EUR [...] miljoni). Turklāt ieguldījumu projekta IRR ([...] %) ir lielāks nekā prognozētās lidostas operatora kapitāla izmaksas ([...] %) ⁽⁶⁵⁾.
- (171) 2012. gada MEIP pētījumā uzņēmuma pašu kapitāla vērtība ar turpmākiem ieguldījumiem situācijā, kad sāk darboties jaunā lidosta (“pamatscenārijs”), tiek salīdzināta ar uzņēmuma pašu kapitāla vērtību bez turpmākiem ieguldījumiem situācijā, kad ieguldījumu projekts tiek pārtraukts 2012. gada jūnijā (“hipotētiskais scenārijs”) ⁽⁶⁶⁾.

⁽⁶⁴⁾ Papildus maksām Gdaņskas, Bidgoščas un Ščecinas lidostā Komisija analizēja arī lidostas maksas Ļubļinas lidostā – reģionālajā lidostā, kas sāka darbību 2012. gada decembrī. Izlidojoša pasažiera standarta maksa Ļubļinas lidostā ir PLN 34 (EUR 8,5); standarta nolaišanās maksa ir PLN 36/tonna; standarta stāvvietas maksa ir PLN 15/tonna/24 h (par pirmajām četrām stundām nav jāmaksā). Atlaides: ja gaisa pārvadātājs atver darbības bāzi Ļubļinas lidostā, izlidojoša pasažiera maksa pirmās piecas sezonas (2,5 gadus) ir no PLN 4,21 (EUR 1,05) līdz PLN 5,76 (EUR 1,44); stāvvietas un nolaišanās maksām piemēro 99 % atlaidi. Pēc piecām sezonām atlaides tiek piemērotas jauniem savienojumiem. Atlaides pasažieru, nolaišanās un stāvvietas maksām svārstās no 95 % pirmajā savienojuma gadā līdz 25–65 % piektajā gadā (atkarībā no pasažieru skaita). Pēc piektā gada tiek piemērota 60 % atlaide, ja gaisa pārvadātājs apkalpo vairāk nekā 250 000 no Ļubļinas lidostas izlidojošu pasažieru.

⁽⁶⁵⁾ Šajos aprēķinos ir iekļauti izdevumi, kas ir valsts politikas kompetencē.

⁽⁶⁶⁾ Tā kā MEIP pētījums tika veikts 2012. gada jūnijā, analīzes pamatā bija šis datums.

- (172) Lai izvērtētu to, vai militārā lidlauka pārveide civilās aviācijas lidostā ietver valsts atbalstu, šī pieeja ir ļoti nepilnīga, jo ar to ignorē ievērojamās kapitāla summas, kas lidostā jau ieguldītas. Pareizais hipotētiskais scenārijs būtu vispār nesākt projekta īstenošanu. Komisija norāda, ka, ja plānos par jaunas civilās aviācijas lidostas izveidi reģionā nebūtu paredzētas reālas izredzes no šāda ieguldījuma gūt peļņu, privāts ieguldītājs nemaz neieguldītu projektā līdzekļus. Tāpēc 2012. gada MEIP pētījumā noteikto hipotētisko scenāriju izkropļo iepriekš pieņemtie lēmumi, kas neatbilst privāta ieguldītāja rīcībai. Tāpat kā iepriekšējā kapitāla iepludināšana, kas ir valsts atbalsts, jo privāts uzņēmējs to neveiktu, arī pēdējās kapitāla ieplūdes šajā projektā ir uzskatāmas par valsts atbalstu.
- (173) Komisija norāda, ka pamatscenārijs, kas izklāstīts Polijas iesniegtajā 2012. gada MEIP pētījumā, izstrādāts, pamatojoties uz uzņēmējdarbības plānu, kurā paredzētas turpmākās naudas plūsmas pašu kapitāla ieguldītājiem laikposmā no 2012. līdz 2030. gadam (t. i., augstu izaugsmes rādītāju laikā)⁽⁶⁷⁾. Paredzētās turpmākās naudas plūsmas ir balstītas uz pieņēmumu, ka lidosta sāks darboties 2013. gadā. Laikā, kad tika veikts 2012. gada MEIP pētījums, Polija prognozēja, ka lidosta apkalpos aptuveni [...] pasažieru 2014. gadā un pakāpeniski paplašinās darbību līdz [...] pasažieriem 2020. gadā un aptuveni [...] pasažieriem 2028. gadā (skatīt pasažieru skaita attīstības prognozi 8. tabulā).

8. tabula

Pasažieru plūsmas prognozes Gdiņas lidostai (tūkstošos)

Prognozētais pasažieru skaita pieaugums										
Gads	2013.	2014.	2015.	2017.	2018.	2019.	2020.	2023.	2026.	2030.
Kopā	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083,7

- (174) Saskaņā ar 2012. gada MEIP pētījumu gaidāms, ka pēc 2030. gada lidostas operatora izaugsme notiks nemitīgi un saskaņā ar stabilu izaugsmes tempu [...] apmērā. Atbilstīgi šim pieņēmumam Polija aprēķināja lidostas operatora galīgo vērtību 2030. gadā.
- (175) Komisija norāda, ka – kā minēts 2010. un 2011. gada MEIP pētījumos – Gdiņas lidostas operatora turpmākās naudas plūsmas galvenais vērtības veidotājs ir gaidāmie aviācijas ieņēmumi, kas būs atkarīgi no pasažieru skaita un aviokompāniju maksāto lidostas maksu līmeņa.
- (176) Attiecībā uz gaidāmo pasažieru skaita palielinājumu Polija apgalvo, ka pieprasījums pēc gaisa pārvadājumu pasažieru pakalpojumiem pieaugs laika gaitā un saistībā ar gaidāmo Polijas IKP pieaugumu un reģionu attīstību. Tāpēc Polija uzskata, ka satiksmes prognozes ir piesardzīgas un ka faktiskais satiksmes līmenis var būt augstāks, nekā prognozēts. Polija uzskata, ka 2013. gada martā atjauninātajā reģiona satiksmes prognozē ir paredzēta intensīvāka satiksme nekā 2012. gada MEIP pētījumā.
- (177) Polija apgalvo, ka uzņēmējdarbības plānā paredzēts, ka Gdiņas lidosta apkalpos mazāk nekā [...] % no reģiona pasažieru plūsmas. Turklāt Polija uzskata, ka Pomožes gaisa pārvadājumu pakalpojumu tirgus attīstība pieļauj, ka papildus Gdaņskas lidostai pakalpojumus piedāvā vēl viena neliela lidosta.
- (178) Attiecībā uz pasažieru pieprasījumu un saistītajiem ieņēmumiem Komisija uzskata, ka 136.–147. un 161.–165. apsvērumā izklāstītie argumenti par 2010. un 2011. gada MEIP pētījumiem ir ņemami vērā arī 2012. gada MEIP pētījuma novērtējumā.

⁽⁶⁷⁾ Plaši izmantota metode pašu kapitāla ieguldījumu lēmumu izvērtēšanai ir uzņēmuma pašu kapitāla vērtības novērtēšana. Pašu kapitāla vērtība ir uzņēmuma vērtība, kas pieejama tā īpašniekiem vai akcionāriem. To aprēķina, saskaitot visas turpmākās naudas plūsmas, kas pieejamas pašu kapitāla ieguldītājiem un kuras diskontētas, izmantojot atbilstošu peļņas normu. Visbiežāk izmantotā diskonta likme ir pašu kapitāla izmaksas, kuras atspoguļo naudas plūsmu risku.

- (179) Komisija arī uzskata, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs nenoteiktu augstāku maksu līmeni, pamatojoties uz pieņēmumu, ka ilgtermiņā pieaugs maksas Gdaņskas lidostā. Saistībā ar to Komisija norāda, ka Gdaņskas lidostā piemēroto maksu grafikā paredzēts piemērot atlaides līdz 2028. gadam (t. i., laikposmam, kurš ir tikai par diviem gadiem īsāks nekā 2012. gada MEIP pētījumā paredzētajā uzņēmējdarbības plānā). Pamatojoties uz to, Komisija uzskata, ka prognozētās vidējās lidostas maksas uzņēmējdarbības plānā paredzētajā periodā (t. i., līdz 2030. gadam) joprojām būs augstākas nekā vidējais līmenis konkurējošā lidostā, pat ja lidostas maksas Gdaņskas lidostā pēc 2028. gada palielināsies.
- (180) Polija apstiprināja, ka 2012. gada MEIP pētījumā ņemtas vērā darbības izmaksas, kas saistītas ar militāro darbību lidostā. Gaidāms, ka šīs izmaksas kompensēs valsts. Polija arī apstiprināja, ka Gdiņas lidosta un militārais lietotājs vēl nav panākuši oficiālu vienošanos par izmaksu (gan darbības, gan ieguldījumu izmaksu) sadali.
- (181) Komisija uzskata, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs novērtējumā ņemtu vērā vienīgi tādus rezultātus, ko var prognozēt ieguldījumu lēmuma pieņemšanas laikā. Tāpēc Komisija uzskata, ka, novērtējot ieguldījuma atbilstību MEIP, nebūtu jāpamatojas uz iespējamo izmaksu samazinājumu, ko iegūtu, dalot izmaksas ar lidostas militāro lietotāju (un ietekmi uz lidostas kopējām izmaksām un ieņēmumiem). Tiešām, 2012. gada MEIP pētījumā nav noteikts, cik lielu izmaksu samazinājumu šajā aspektā lidostas operators varētu panākt.
- (182) Kā redzams 4. attēlā, laikposmā no 2012. līdz 2030. gadam projekta kopējā DNP ir negatīva (tāpat kā 2010. gada MEIP pētījumā). Lidosta sāks radīt pozitīvu naudas plūsmu tikai 2020. gadā, bet ilgais ieguldījumu periods nozīmē, ka kumulatīvā naudas plūsma diskontētā izteiksmē būtu negatīva visā prognozes periodā.

4. attēls

Kumulatīvā DNP (PLN) 2012. gada MEIP pētījumā (neskaitot izdevumus, kas ir valsts politikas kompetencē)

[...]

- (183) Tāpēc Komisija secina, ka 2012. gada MEIP pētījums nav uzskatāms par piemērotu līdzekli, ar ko izvērtēt, vai Gdiņas un Kosakovas pašvaldību lēmums finansēt Gdiņas lidlauka pārveidi civilās aviācijas lidostā atbilst MEIP. 2012. gada MEIP pētījuma sagatavošanas laikā akcionāru lēmumi par ieguldījumiem jau bija pieņemti. Komisija arī uzskata, ka pēc 2012. gada MEIP pētījuma pabeigšanas veiktās kapitāla iepludināšanas nav uzskatāmas par autonomiem ieguldījumu lēmumiem, kas pieņemti atsevišķi, jo tās attiecas uz to pašu ieguldījumu projektu, ko publiskā sektora akcionāri sāka īstenot ne vēlāk kā 2010. gadā, un 2012. gada MEIP pētījumā ir atspoguļotas tikai sākotnējā projekta korekcijas vai grozījumi.

2013. gada novembra atjauninājums

- (184) Komisija arī uzskata, ka ieguldījumu plāna grozījumi, kuru mērķis bija radīt papildu ieņēmumus, lidostai pārdodot degvielu (bez ārēja operatora starpniecības) un piedāvājot navigācijas pakalpojumus, nebūtu jāņem vērā, novērtējot ieguldījuma saderību ar MEIP. Polija apstiprināja, ka šie iespējamie papildu ieņēmumu avoti netika iekļauti ne 2010. un 2011. gada MEIP pētījumos, nedz arī 2012. gada MEIP pētījumā par Gdiņas lidostu, jo to sagatavošanas laikā publiskā sektora akcionāriem un uzņēmumam bija tik maza pārlicība, ka tiks saņemtas visas šādu pakalpojumu sniegšanai vajadzīgās atļaujas un koncesijas, ka tie neieklāva šos ieņēmumus savās prognozēs (pat ne optimistiskajā scenārijā). Tā kā vajadzīgo atļauju un koncesiju iegūšana MEIP pētījumu izstrādes laikā bija maz ticama, Komisija nevar tās ņemt vērā retrospektīvi.

Secinājums

- (185) Publiskais finansējums, ko Gdiņa un Kosakova piešķir lidostas operatoram, neatbilst MEIP. Tāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums piešķir SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta" ekonomisku priekšrocību, kuru tā nesāņemtu parastos tirgus apstākļos.

5.1.4. Selektivitāte

- (186) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu, lai pasākumu definētu kā valsts atbalstu, ar to ir jādod priekšroka "konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai". Komisija norāda, ka šajā lietā kapitāla iepludināšana attiecas vienīgi uz SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta". Tāpēc tā pēc būtības ir selektīva LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

5.1.5. Konkurences traucējumi un ietekme uz tirdzniecību

- (187) Ja dalībvalsts piešķirtais atbalsts stiprina uzņēmuma pozīciju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas konkurē iekšējā tirgū, uzskatāms, ka šis atbalsts ietekmē tirdzniecību⁽⁶⁸⁾. Ar attiecīgo pasākumu piešķirtā ekonomiskā priekšrocība stiprina lidostas operatora ekonomisko stāvokli, jo lidostas operators varēs sākt uzņēmējdarbību, neveicot tam nepieciešamos ieguldījumus un nesedzot darbības izmaksas.
- (188) Kā novērtēts 5.1.1. iedaļā, lidostas ekspluatācija ir saimnieciska darbība. Notiek konkurence, pirmkārt, starp lidostām, lai piesaistītu aviokompānijas un attiecīgo gaisa satiksmi (pasažierus un kravas), un, otrkārt, starp lidostu operatoriem, kuri var konkurēt savā starpā, lai tiem uzticētu konkrētās lidostas pārvaldīšanu. Turklāt Komisija uzsver, ka – īpaši attiecībā uz LCC – lidostas, kas atrodas dažādās aptvēruma teritorijās un dažādās dalībvalstīs, arī var savstarpēji konkurēt, lai piesaistītu minētās aviokompānijas. Komisija norāda, ka Gdiņas lidosta apkalpos aptuveni [...] tūkstošus pasažieru līdz 2020. gadam un līdz 1 miljonom pasažieru 2030. gadā.
- (189) Kā minēts 2005. gada Aviācijas vadlīniju 40. punktā, no LESD 107. panta 1. punkta darbības jomas nevar izslēgt pat mazas lidostas, jo tās konkurē ar citām mazām lidostām, lai piesaistītu jo īpaši LCC un līgumreisu satiksmi. Komisija uzskata, ka var tikt ietekmēta konkurence un tirdzniecība starp dalībvalstīm.
- (190) Pamatojoties uz 187.–189. apsvērumā izklāstītajiem argumentiem, Gdiņas lidostas operatoram radītā ekonomiskā priekšrocība stiprina tā stāvokli salīdzinājumā ar tā konkurentiem lidostu pakalpojumu sniedzēju tirgū Savienībā. Tāpēc izvērtējamais publiskais finansējums rada vai draud radīt konkurences traucējumus un iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

5.1.6. Secinājums

- (191) Ņemot vērā 101.–190. apsvērumā izklāstītos argumentus, Komisija uzskata, ka kapitāls, kas piešķirts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Tā kā finansējums jau bija darīts pieejams SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", Komisija arī uzskata, ka Polija nav ievērojusi LESD 108. panta 3. punktā noteikto aizliegumu⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁸⁾ Spriedums lietā T-214/95 *Het Vlaamse Gewest/Komisija*, EU:T:1998:77, *Recueil* 1998, II-717. lpp.

⁽⁶⁹⁾ Spriedums lietā T-109/01 *Fleuren Compost/Komisija*, EU:T:2004:4, *Recueil* 2004, II-127. lpp.

5.2. Atbalsta saderība

- (192) Komisija pārbaudīja, vai attiecīgo atbalstu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Kā aprakstīts iepriekš, atbalstu veido finansējums ieguldījumu izmaksām, kas saistītas ar Gdiņas lidostas darbības uzsākšanu, un darbības zaudējumiem pirmajos lidostas darbības gados (t. i., līdz 2019. gadam, tostarp saskaņā gan ar 2010. gada MEIP pētījumu, gan ar 2012. gada MEIP pētījumu).

5.2.1. 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu un 2005. gada Aviācijas vadlīniju piemērojamība

- (193) LESD 107. panta 3. punktā paredzēti vairāki izņēmumi no LESD 107. panta 1. punkta vispārīgā noteikuma, ka valsts atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Attiecīgo atbalstu var novērtēt, pamatojoties uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kurā paredzēts, ka: "atbalstu, kas veicina konkrētu saimniecisko darbību vai konkrētu tautsaimniecības jomu attīstību, ja šādam atbalstam nav tāds nelabvēlīgs iespaids uz tirdzniecības apstākļiem, kas ir pretrunā kopīgām interesēm", var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.
- (194) Savukārt 2005. gada Aviācijas vadlīnijās un 2014. gada 31. marta Pamatnostādnēs par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām ("2014. gada Aviācijas pamatnostādnes")⁽⁷⁰⁾ ir paredzēts regulējums par to, kā izvērtēt, vai lidostām piešķirto atbalstu var atzīt par saderīgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- (195) Atbilstīgi 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēm lidostām piešķirta nelikumīga ieguldījumu atbalsta gadījumā piemēro Komisijas paziņojumu par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai⁽⁷¹⁾. Tādējādi, ja nelikumīgais ieguldījumu atbalsts piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa, Komisija piemēros saderības noteikumus, kas bija spēkā nelikumīgā ieguldījumu atbalsta piešķiršanas brīdī. Attiecīgi nelikumīgam ieguldījumu atbalstam lidostām, kas piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa, Komisija piemēros 2005. gada Aviācijas vadlīnijās noteiktos principus⁽⁷²⁾.
- (196) Atbilstīgi 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēm paziņojums par noteikumiem, kas piemērojami nelikumīga valsts atbalsta novērtēšanai, nebūtu piemērojams izskatīšanā esošām lietām par nelikumīgu darbības atbalstu lidostām, kas piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa. Tā vietā visām lietām, kas attiecas uz darbības atbalstu (izskatīšanā esoši paziņojumi un nelikumīgs nepaziņots atbalsts) lidostām – pat ja atbalsts piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa – Komisija piemēros 2014. gada Aviācijas pamatnostādnēs izklāstītos principus⁽⁷³⁾.
- (197) Iepludinātais kapitāls ir nelikumīgs valsts atbalsts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", kas piešķirts pirms 2014. gada 4. aprīļa (skatīt 191. apsvērumu).

5.2.2. Ieguldījumu atbalsta un darbības atbalsta nosšķirums

- (198) Ņemot vērā 196. un 197. apsvērumā minētos 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu noteikumus, Komisijai jānosaka, vai attiecīgais pasākums ir nelikumīgs ieguldījumu vai darbības atbalsts.
- (199) Saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 25. punkta 18. apakšpunktu ieguldījumu atbalsts ir "atbalsts, lai finansētu pamatlīdzekļus, jo īpaši, lai segtu kapitāla izmaksu finansējuma deficītu".
- (200) Savukārt darbības atbalsts ir atbalsts, lai segtu negatīvo starpību starp lidostas ieņēmumiem un lidostas darbības izmaksām, kuras definētas kā "izmaksas, kas ir [lidostu pakalpojumu sniegšanas] pamatā, ieskaitot tādas izmaksu

⁽⁷⁰⁾ Komisijas paziņojums "Pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām" (OV C 99, 4.4.2014., 3. lpp.).

⁽⁷¹⁾ OV C 119, 22.5.2002., 22. lpp.

⁽⁷²⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 173. punkts.

⁽⁷³⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 172. punkts.

kategorijas kā personāla izmaksas, nolikti pakalpojumi, komunikācijas, atkritumi, enerģija, uzturēšana, īre un administrācija, taču neietverot kapitāla izmaksas, tirgvedības atbalstu vai citus stimulus, ko lidosta sniegusi aviokompānijām, un izmaksas, kas ir sabiedriskās kārtības jomā”⁽⁷⁴⁾.

- (201) Atbilstīgi šīm definīcijām valsts atbalsts, kas piešķirts SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”, jāuzskata par ieguldījumu atbalstu, ciktāl tā mērķis bija pamatlīdzekļu finansēšana. Ieguldījumu atbalsts ir arī tā katru gadu iepludinātā kapitāla daļa, kas sedz *EBITDA* jau neiekļautos lidostas operatora zaudējumus (t. i., aktīvu gada nolietojums, finansējuma izmaksas u. c.), no kuriem atņemtas izmaksas, kas ir valsts politikas kompetencē (noteiktas 102.–107. apsvērumā).
- (202) Savukārt tā katru gadu iepludinātā kapitāla daļa, ko izmantoja, lai segtu SIA “Gdiņas-Kosakovas lidostas” ikgadējos darbības zaudējumus⁽⁷⁵⁾, atņemot *EBITDA* iekļautās izmaksas, kuras uzskata par valsts kompetencē esošām (noteiktas 102.–107. apsvērumā), ir darbības atbalsts lidostas operatoram.

5.2.3. Ieguldījumu atbalsts

- (203) Valsts atbalsts lidostas infrastruktūras finansēšanai ir saderīgs ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, ja tas atbilst 2005. gada Aviācijas vadlīniju 61. punktā paredzētajiem nosacījumiem:
- i) infrastruktūras būvēšana un ekspluatācija atbilst skaidri noteiktam vispārējo interešu mērķim (reģionālā attīstība, pieejamība u. c.);
 - ii) infrastruktūra ir vajadzīga un proporcionāla noteiktajam mērķim;
 - iii) prognozes par infrastruktūras vidējā termiņa izmantošanu ir apmierinošas, jo īpaši ņemot vērā esošās infrastruktūras izmantošanu;
 - iv) infrastruktūra ir vienlīdzīgi un bez diskriminācijas pieejama visiem potenciālajiem lietotājiem;
 - v) ietekme uz tirdzniecības attīstību nav pretrunā Savienības interesēm.
- (204) Turklāt valsts atbalstam lidostām, lai tas būtu saderīgs ar iekšējo tirgu, tāpat kā jebkuram citam valsts atbalsta pasākumam, jābūt ar stimulējošu ietekmi, kā arī nepieciešamam un samērīgam noteiktajam likumīgajam mērķim.
- (205) Polija uzskata, ka publiskais finansējums Gdiņas lidlauka pārveides projektam atbilst visiem 2005. gada Aviācijas vadlīnijās noteiktajiem ieguldījumu atbalsta kritērijiem.
- i) *Infrastruktūras būvēšana un ekspluatācija atbilst skaidri noteiktam vispārējo interešu mērķim (reģionālā attīstība, pieejamība u. c.)*
- (206) Komisija norāda, ka Pomoži jau efektīvi apkalpo Gdaņskas lidosta, kas atrodas tikai 25 km attālumā no plānotās jaunās lidostas.
- (207) Gdaņskas lidosta atrodas netālu no Trojmjasto apvedceļa, kas ir daļa no S6 ātrgaitas ceļa, pa kuru apbrauc Gdiņu, Sopotu un Gdaņsku, un nodrošina lielākajai daļai Pomožes iedzīvotāju vieglu piekļuvi lidostai. Pat Gdiņas iedzīvotājiem jaunas lidostas būvniecība pati par sevi neradīs ievērojamus uzlabojumus savienojamības ziņā, jo gan Gdiņas, gan Gdaņskas lidosta atrodas 20–25 minūšu brauciena ar automobili attālumā no Gdiņas centra.

⁽⁷⁴⁾ 2014. gada Aviācijas pamatnostādņu 25. punkta 21., 22. un 23. apakšpunkts.

⁽⁷⁵⁾ Izteikts kā peļņa pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitīšanas (*EBITDA*).

- (208) Komisija arī piebilst, ka Trojmjasto metropolitēna dzelzeļa (Trojmiejska Kolej Metropolitalna) savienojums, ko pašlaik būvē ar Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu, dos iespēju gan Gdaņskas, gan Gdiņas iedzīvotājiem aizbraukt tieši no pilsētas centra līdz Gdaņskas lidostai aptuveni 25 minūtēs. Trojmjasto metropolitēna dzelzeļš nodrošinās tiešus vai netiešus dzelzeļa savienojumus ar Gdaņskas lidostu arī citu Pomožes daļu iedzīvotājiem.
- (209) Komisija arī norāda, ka pašlaik Gdaņskas lidostas jauda ir 5 miljoni pasažieru gadā, bet faktiskā pasažieru plūsma 2010.–2013. gadā bija šāda: 2010. gadā – 2,2 miljoni, 2011. gadā – 2,5 miljoni, 2012. gadā – 2,9 miljoni, 2013. gadā – 2,8 miljoni. Komisija arī norāda, ka pašlaik Gdaņskas lidosta tiek paplašināta, lai apkalpotu 7 miljonus pasažieru gadā. Šis ieguldījums jāpabeidz 2015. gadā.
- (210) Turklāt saskaņā ar Polijas sniegto Pomožes satiksmes prognozi, ko izmantoja 2012. gada MEIP pētījuma izstrādē, kopējais pieprasījums reģionā būs [...] pasažieru gadā [...].

9. tabula

Satiksmes prognozes Pomožei (miljonos)

2013	2015	2017	2019	2020	2023	2026	2027	2028	2030
2,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	7,7

- (211) Komisija arī norāda, ka saskaņā ar Polijas sniegto informāciju Gdaņskas lidostas ģenerālplānā paredzēta turpmāka lidostas paplašināšana, lai apkalpotu vairāk nekā 10 miljonus pasažieru gadā. Tāpēc atkarībā no satiksmes attīstības nākotnē var tikt pieņemts lēmums paplašināt Gdaņskas lidostas jaudu, lai apkalpotu vairāk nekā 7 miljonus pasažieru.
- (212) Saskaņā ar Polijas sniegto informāciju atjaunināta prognoze (sagatavota 2013. gada martā) liecina, ka gaidāms, ka pieprasījums aptvēruma teritorijā būs lielāks, nekā minēts 2012. gadā sagatavotajās satiksmes prognozēs. Atbilstīgi grozītajām prognozēm pieprasījums aptvēruma teritorijā būs aptuveni 9 miljoni pasažieru 2030. gadā. Tomēr pat šī prognoze liecina, ka, lai apmierinātu šo pieprasījumu reģionā, vismaz līdz 2025. gadam pietiktu tikai ar Gdaņskas lidostu, neveicot turpmākus ieguldījumus (pamatojoties uz 63. apsvērumā aprakstīto koriģēto satiksmes prognozi).
- (213) Turklāt Polijas sniegtā informācija liecina, ka pašreizējā skrejceļu jauda Gdaņskas lidostā ir 40–44 darbības stundā, bet to izmanto vidēji 4,7 darbībām stundā.
- (214) Pamatojoties uz Polijas sniegto informāciju (skatīt 209.–213. apsvērumu), Komisija norāda, ka turpmākajos gados Gdaņskas lidostā izmantos tikai aptuveni 50–60 % no tās jaudas. Tādējādi, pat strauji palielinoties pasažieru skaitam Pomožē, Gdaņskas lidosta varēs ilgstoši apmierināt aviokompāniju un pasažieru radīto pieprasījumu.
- (215) Komisija arī norāda, ka Gdaņskas lidosta piedāvā vairāk nekā 40 iekšzemes un starptautiskus galamērķu (gan tiešie savienojumi, gan savienojumi ar tādām centrālām lidostām kā Frankfurtē, Minhenē, Varšavā un Kopenhāgenā lidostas).
- (216) Kā minēts 78. apsvērumā, Polija, no vienas puses, apgalvo, ka jaudas paplašināšanas iespējas Gdaņskas lidostā ir ierobežotas plānošanas un vides apsvērumu dēļ. No otras puses, tā arī apgalvo, ka Gdaņskas lidostas jaudas paplašināšanas ierobežojumu nav. Tā kā argumenti par jaudas paplašināšanas ierobežojumiem ir pretrunīgi un netiek pamatoti, Komisija uzskata, ka tā nevar tos ņemt vērā savā novērtējumā.

- (217) Tā kā Gdaņskas lidostai ir neizmantota jauda, kas ilgstoši netiks pilnīgi izmantota, un pastāv plāns vajadzības gadījumā paplašināt jaudu lidostā ilgtermiņā, Komisija neuzskata, ka vēl vienas lidostas izveide Pomožē veicinātu reģiona attīstību. Turklāt Komisija norāda, ka Gdaņskas lidosta jau nodrošina labus savienojumus Pomožei un ka jauna lidosta neuzlabos savienojumus ar šo reģionu.
- (218) Komisija arī norāda, ka Gdiņas lidostas uzņēmējdarbības modelis liecina, ka tā konkurēs par pasažieriem ar Gdaņskas lidostu LCC, līgumreisu un vispārējās aviācijas tirgū. Turklāt jaunas lidostas izveide, kura kalpotu kā rezerves, ārkārtas lidosta, nevar attaisnot ieguldījumu apjomu Gdiņas lidostā.
- (219) Kā minēts 77. apsvērumā, Polija atsaucas uz “Reģionālo transporta attīstības stratēģiju Pomožei 2007.–2020. gadam”, kurā saskaņā ar Polijas teikto norādīts uz vajadzību būvēt tādu Pomoži apkalpojošo lidostu mezglu, kas cieši sadarbojas.
- (220) Tomēr Komisija norāda, ka “Reģionālajā transporta attīstības stratēģijā Pomožei 2007.–2020. gadam” ir izklāstīti tikai iespējamie stratēģiskie virzieni, kuros var attīstīt transportu reģionā vai vajadzētu to darīt. Secinājumi par Gdiņas lidostu ir ļoti vispārīgi. Turklāt dokumentā nav paredzēti nekādi īstenošanas pasākumi, kas nodrošinātu Gdiņas lidostas izmantošanu civilajai aviācijai. Tajā arī nav noteikti nekādi ar šo mērķi saistīti pienākumi. Gluži pretēji, dokumentā uzsvērts, ka “*Gdynia-Kosakowo* vai *Slupsk Redzikowo* lidostu komercdarbības attīstības plānos galvenokārt būtu jāparedz jauda, kas ir ekonomiski dzīvotspējīga un apmierina pašreizējo pieprasījumu, kā arī iespēja pārvadāt kravu, ja tas ir rentabli”.
- (221) Tāpat arī nodomu vēstule, ko 2005. gada 29. aprīlī parakstīja Valsts aizsardzības ministrija, Transporta ministrija, Gdaņskas lidosta un dažādas reģionālās iestādes (minētas šā lēmuma 21. apsvērumā), ir ļoti vispārīga, un tajā ir tikai pausts nodoms izveidot civilās aviācijas lidostu Kosakovas militārajā lidlaukā.
- (222) Komisija arī norāda, ka pēc Lēmuma 2014/883/ES pieņemšanas Pomožes provinces gubernators un Gdaņskas un Sopotas pilsētu (divas no trim lielākajām reģiona pilsētām un Gdaņskas lidostas akcionāres) mēri sagatavoja rakstisku paziņojumu. Tajā viņi paziņoja, ka nav parakstījuši 2005. gada 29. aprīļa nodomu vēstuli nolūkā sākt jaunas lidostas būvniecību Gdiņā. Saskaņā ar šo paziņojumu nodomu vēstule tika parakstīta vienīgi tādēļ, lai saglabātu pašreizējā militārā lidlauka infrastruktūru šā lidlauka turpmākajai sadarbībai ar Gdaņskas lidostu. Līdz ar to Gdiņas lidosta varētu apkalpot vienīgi vispārējo gaisa satiksmi.
- (223) Vietējās iestādes arī uzsvēra, ka lēmumu izveidot Gdiņas lidostu neatkarīgi pieņēma Gdiņa un Kosakova, kuras tika atkārtoti informētas par šā ieguldījuma ekonomisko nepamatotību.
- (224) Polija 2013. gada 6. augusta vēstulē paziņoja, ka Gdaņskas lidostas akcionāri (tostarp Gdiņa) 2013. gada 30. jūlijā (t. i., pēc oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas) nolēma izveidot darba grupu, lai analizētu iespējamās Gdiņas un Gdaņskas lidostu sadarbības scenārijus. Gdiņas mērs 2013. gada 30. oktobra vēstulē (iesniegta Komisijai 2013. gada 4. novembrī) ziņoja, ka darba grupa ieteikusi Gdaņskas lidostas akcionāriem abas Pomožes lidostas apvienot (Gdaņskas lidostai pārņemot Gdiņas lidostu). Mērs arī paziņoja, ka tika turpināta šādas apvienošanas aspektu analīze.
- (225) Komisija uzskata, ka darba grupu izveidoja vienīgi tāpēc, ka tika sākta oficiālā izmeklēšanas procedūra, un to nevar uzskatīt par reģionālās transporta stratēģijas īstenošanas pierādījumu. Jāuzsver arī tas, ka Komisija netika informēta par kādām iepriekšējām vai vēlākām darbībām saistībā ar abu Pomožes lidostu sadarbību. Komisija arī norāda, ka Gdiņas un Gdaņskas lidostu sadarbība satiksmes mezgla satvarā nelikvidētu tādas infrastruktūras pārklāšanos, kas nav izveidota, pamatojoties uz reālām vajadzībām transporta jomā.

(226) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka ar ieguldījumu Gdiņas lidostā vienkārši tiks dublēta reģiona infrastruktūra, un tas neatbilst skaidri noteiktam kopējo interešu mērķim.

ii) *Infrastruktūra ir vajadzīga un proporcionāla noteiktajam mērķim*

(227) Kā norādīts 206.–226. apsvērumā, Komisija uzskata, ka Gdiņas lidostas aptvēruma teritoriju efektīvi apkalpo un apkalpos Gdaņskas lidosta. Turklāt abas lidostas īstenotu līdzīgu uzņēmējdarbības modeli un galveno uzvaru liktu uz LCC un līgumreisiem.

(228) Tā kā nav izvirzīts skaidri noteikts vispārējo interešu mērķis, Komisija uzskata, ka infrastruktūru nevar uzskatīt par nepieciešamu un samērīgu vispārējo interešu mērķim (skatīt arī 226. apsvērumu).

iii) *Prognozes par infrastruktūras vidējā termiņa izmantošanu ir apmierinošas, jo īpaši ņemot vērā esošās infrastruktūras izmantošanu*

(229) Kā norādīts i) punktā, Gdiņas lidosta atrodas tikai aptuveni 25 km attālumā no pašreizējās Gdaņskas lidostas, un abām lidostām ir viena un tā pati aptvēruma teritorija un līdzīgs uzņēmējdarbības modelis.

(230) Patlaban Gdaņskas lidosta izmanto mazāk nekā 60 % no savas jaudas. Ņemot vērā pašlaik veiktos ieguldījumus, ar Gdaņskas lidostu pietiek, lai apkalpotu pieprasījumu reģionā vismaz līdz 2025.–2028. gadam atkarībā no izmantotajām prognozēm, un ir iespējama tās turpmāka paplašināšana.

(231) Komisija arī norāda, ka Gdiņas lidostas uzņēmējdarbības plānā noteikts, ka lidosta aptuveni [80–90] % ieņēmumu gūs, apkalpojot zemo cenu reisu un līgumreisu. Tas nozīmē, ka Gdiņas lidosta galveno uzmanību pievērsīs tirgiem, kuri veido Gdaņskas lidostas pamatdarbību.

(232) Saistībā ar to Komisija arī norāda, ka Polija neiesniedza pierādījumus par abu lidostu iespējamo sadarbību (skatīt arī 224. un 225. apsvērumu).

(233) Ar plāniem radīt ieņēmumus no citām aviācijas un ar aviāciju nesaistītām darbībām (ražošana un pakalpojumi) nepietiktu, lai segtu augstās darbības izmaksas, kas saistītas ar Gdiņas lidostas darbību.

(234) Tāpēc Komisija uzskata, ka Gdiņas lidosta nepiedāvā apmierinošas prognozes par tās vidēja termiņa izmantošanu.

iv) *Infrastruktūra ir vienlīdzīgi un bez diskriminācijas pieejama visiem potenciālajiem lietotājiem*

(235) Polija apstiprināja, ka lidostas infrastruktūra būs vienlīdzīgi un bez diskriminācijas pieejama visiem potenciālajiem lietotājiem, bez komerciāli nepamatotas diskriminācijas.

v) *Ietekme uz tirdzniecības attīstību nav pretrunā kopējām interesēm*

(236) Komisija norāda, ka Polija nav sniegusi nekādus pierādījumus par to, ka Gdiņas un Gdaņskas lidostas veidos aviācijas sadarbības centru. Loģiski, ka faktiski abām lidostām būs jākonkurē par būtībā vienu un to pašu pasažieru piesaistīšanu.

- (237) Komisija arī norāda, ka ar Gdiņas lidostas uzņēmējdarbības plānu (kurā aptuveni [80–90] % ieņēmumu rada zemo cenu reisi un līgumreisi) un ieguldījumu apjomu (piemēram, terminālis ar jaudu 0,5 miljoni pasažieru gadā, kurš nākotnē būs jāpaplašina) netiek pamatots apgalvojums, ka Gdiņas lidosta galveno uzmanību pievērsīs vispārējās nozīmes aviācijas satiksmei un sniegs pakalpojumus tikai vai galvenokārt vispārējās nozīmes aviācijas nozarei.
- (238) Ņemot vērā iepriekš minēto un faktu, ka abas lidostas uzsvāru liktu uz LCC un līgumreisiem, Komisija uzskata, ka atbalsts tiek novirzīts lidostai, kas tieši konkurēs ar citu lidostu tajā pašā aptvēruma teritorijā, kurā nav tāda pieprasījuma pēc lidostu pakalpojumiem, kuru nevarētu apmierināt pašreizējā lidosta.
- (239) Tāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgais atbalsts iespaidotu tirdzniecību tādā apmērā, kas ir pretrunā kopējām interesēm. Šo secinājumu apstiprina tāda kopēju interešu mērķa neesamība, kuru būtu paredzēts sasniegt ar attiecīgo atbalstu.

vi) *Atbalsta nepieciešamība un stimulējoša ietekme*

- (240) Pamatojoties uz Polijas sniegtajiem datiem, Komisija uzskata, ka ieguldījumu izmaksas var būt zemākas, nekā tās ir attiecībā uz citu līdzīgu reģionālu lidostu būvniecību Polijā. Tas ir galvenokārt tāpēc, ka tiek izmantota esošā infrastruktūra militārajā lidlaukā. Turklāt Polija apgalvo, ka bez atbalsta lidostas operators nebūtu veicis ieguldījumu.
- (241) Komisija arī norāda, ka ilga periods, kas nepieciešams, lai sasniegtu peļņas sliekšni, veicot šāda veida ieguldījumu, nozīmē, ka publiskais finansējums varētu būt vajadzīgs, lai mainītu atbalsta saņēmēja rīcību, mudinot to veikt ieguldījumu. Turklāt, tā kā ieguldījumu projekta gaidāmo rentabilitāti nevar noteikt (skatīt 185. apsvērumu) un tirgus ekonomikas ieguldītājs neveiktu šādu projektu, patiešām ir visai ticams, ka atbalsts maina lidostas operatora rīcību.
- (242) Tomēr, tā kā nav izvirzīts skaidri noteikts kopēju interešu mērķis, Komisija secina, ka atbalstu nevar uzskatīt par nepieciešamu un samērīgu ar šādu mērķi.
- (243) Tāpēc Komisija uzskata, ka Gdiņas un Kosakovas ieguldījumu atbalsts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta" neatbilst 2005. gada Aviācijas vadlīniju prasībām un to nevar uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

5.2.4. *Darbības atbalsts*

- (244) Komisija Lēmuma 2014/883/ES 227. apsvērumā pamatoja tās veikto darbības atbalsta novērtējumu ar konstatējumu, ka "darbības atbalsta piešķiršana, lai nodrošinātu tāda ieguldījumu projekta darbību, kas gūst labumu no nesaderīga ieguldījumu atbalsta, pēc būtības nav saderīga ar iekšējo tirgu". Bez nesaderīgā ieguldījumu atbalsta Gdiņas lidosta nepastāvētu, jo tās darbību pilnīgi finansē no šā atbalsta, un darbības atbalstu nevar piešķirt nesošai lidostas infrastruktūrai.
- (245) Šis secinājums, kas pieņemts atbilstīgi 2005. gada Aviācijas vadlīnijām, ir vienlīdz atbilstošs arī saskaņā ar 2014. gada Aviācijas pamatnostādņem un pietiekams, lai konstatētu, ka lidostas operatoram piešķirtais darbības atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (246) Turklāt pirmais saderības nosacījums, kas noteikts 2014. gada Aviācijas pamatnostādņēs un saskaņā ar kuru darbības atbalstu var uzskatīt par saderīgu, ja tas veicina precīzi definēta kopīgu interešu mērķa sasniegšanu, palielinot Savienības iedzīvotāju mobilitāti un savienojumus starp reģioniem, vai sekmē reģionālo attīstību, acīmredzami nav izpildīts, ja attiecīgā darbības atbalsta mērķis ir nodrošināt tādas lidostas darbību, kas uzbūvēta, izmantojot vienīgi ar iekšējo tirgu nesaderīgu ieguldījumu atbalstu.

- (247) Tāpēc Komisija uzskata, ka 203. un turpmākajos apsvērumos sniegtā informācija (kas parāda, ka lidostu infrastruktūras pārklāšanās dēļ ieguldījumu atbalsts, kas piešķirts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", neatbilst skaidri noteiktam vispārējo interešu mērķim un tādējādi nav saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar 2005. gada Aviācijas vadlīnijām) liecina arī par to, ka darbības atbalsts, kas piešķirts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", ir vienlīdz nesaderīgs ar iekšējo tirgu, kā secināts jau Lēmumā 2014/883/ES. Ar darbības atbalstu, kas piešķirts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", (tāpat kā ar ieguldījumu atbalstu) vienkārši tiks dublēta lidostas infrastruktūra reģionā, ko, šķiet, jau pienācīgi apkalpo nepārslogota lidosta, un tādējādi tas neveicina precīzi definēta kopīgu interešu mērķa sasniegšanu.
- (248) Pilnīguma nolūkā Komisija norāda, ka pie tāda paša secinājuma nonāktu arī tad, ja darbības atbalstu izvērtētu, pamatojoties uz reģionālā atbalsta noteikumiem, uz kuriem atsaucās Polija. Tādā gadījumā Komisijai būtu jāņem vērā tas, ka Gdiņas lidosta atrodas mazāk labvēlīgā reģionā, uz ko attiecas LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteiktā atkāpe, un Komisijai būtu jānovērtē, vai attiecīgo darbības atbalstu var uzskatīt par saderīgu atbilstīgi RAP.
- (249) Saskaņā ar RAP 76. punktu darbības atbalstu reģionos, uz kuriem attiecas LESD 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētā atkāpe, var piešķirt, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi kritēriji: i) to attaisno šā atbalsta devums reģiona attīstībai un veids; un ii) tā apjoms ir proporcionāls trūkumiem, ko ar šo atbalstu paredzēts mazināt.
- (250) Polija uzskata, ka darbības atbalsts ir saderīgs ar RAP 76. punktu (skatīt 95.–97. apsvērumu).
- (251) Tā kā Pomoži jau apkalpo Gdaņskas lidosta un jaunā lidosta neuzlabos savienojumus ar šo reģionu, Komisija nevarētu secināt, ka atbalsts veicinās reģiona attīstību.
- (252) Tāpēc Komisija secina, ka darbības atbalstu nevar uzskatīt par proporcionālu trūkumiem, ko ar šo atbalstu paredzēts mazināt, jo nešķiet, ka Pomožē pastāvētu savienojamības trūkums.
- (253) Turklāt Komisija uzskatītu, ka novērtētais darbības atbalsts ir piešķirts, lai finansētu iepriekš noteiktu izdevumu kopumu. Tomēr, ņemot vērā Komisijas veikto Gdiņas lidostas uzņēmējdarbības plāna novērtējumu un 5.1.3. iedaļā izklāstīto prognozēto ieņēmumu un izmaksu līmeņa novērtējumu, nevar secināt, ka atbalsts būtu ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam, piešķirts kā pagaidu atbalsts un būtu regresīvs. Jo īpaši, ņemot vērā nenoteiktību attiecībā uz lidostas operatora gaidāmo rentabilitāti (skatīt iedaļu par atbalsta esamību), nevar nodrošināt to, ka atbalsts ir pagaidu un regresīvs pasākums.
- (254) Tāpēc Komisija uzskata, ka darbības atbalsts, ko Gdiņa un Kosakova piešķīra SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", nav saderīgs ar iekšējo tirgu, jo tā mērķis ir nodrošināt tādas lidostas darbību, kas pastāv, vienīgi pateicoties nesaderīgam ieguldījumu atbalstam, un (tāpat kā attiecīgais ieguldījumu atbalsts) tā rezultātā tiek vienkārši dublēta lidostas infrastruktūra.

5.2.5. Secinājums par saderību

- (255) Tādējādi Komisija secina, ka valsts atbalsts, kas piešķirts SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", nav saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (256) Komisija nav konstatējusi citu tādu noteikumu par saderību ar iekšējo tirgu esamību, kurus varētu izmantot kā pamatu, lai attiecīgo atbalstu uzskatītu par saderīgu ar Līgumu. Polija arī nav atsaukusies uz jebkādiem noteikumiem par saderību ar iekšējo tirgu vai sniegusi būtiskus argumentus, kas ļautu Komisijai uzskatīt šo atbalstu par saderīgu.

- (257) Ieguldījumu un darbības atbalsts, ko Polija ir piešķirusi vai plāno piešķirt SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”, nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Polija ir nelikumīgi īstenojusi atbalstu, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu.

6. ATGŪŠANA

- (258) Ja Komisija konstatējusi, ka atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, tai saskaņā ar LESD un Tiesas iedibināto judikatūru ir tiesības lemt par to, ka attiecīgajai dalībvalstij šāds atbalsts jāizbeidz vai jāmaina ⁽⁷⁶⁾. Tāpat Tiesa ir konsekventi lēmusi, ka dalībvalsts pienākums atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, ir paredzēts, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ⁽⁷⁷⁾. Saistībā ar to Tiesa ir noteikusi, ka mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīga atbalsta veidā piešķirtās summas, tādējādi zaudējot priekšrocību, kas tam ir bijusi pār konkurentiem tirgū, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta maksājuma ⁽⁷⁸⁾.
- (259) Atbilstīgi šai judikatūrai Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 ⁽⁷⁹⁾ 14. pantā noteikts, ka tad, “kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja”.
- (260) Tāpēc iepriekš minētais valsts atbalsts jāatmaksā Polijas iestādēm tādā mērā, kādā tas ir ticis izmaksāts.
- (261) Komisija atgādina, ka atbilstīgi iedibinātajai judikatūrai tas, ka uzņēmumi ir nonākuši grūtībās vai ir bankrotējuši, neietekmē dalībvalsts pienākumu atgūt atbalstu ⁽⁸⁰⁾. Šādos gadījumos iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu un nelikumīgi izmaksātā atbalsta izraisīto konkurences traucējumu likvidēšanu principā var panākt, reģistrējot prasījumu sarakstā prasījumu, kas attiecas uz attiecīgā atbalsta atmaksu ⁽⁸¹⁾. Ja valsts iestādes nevar atgūt visu atbalsta summu, atgūšanas pienākums, reģistrējot prasījumu, ir izpildīts tikai tad, ja maksātspējas procedūras rezultātā attiecīgo uzņēmumu likvidē, t. i., tiek galīgi izbeigtas tā darbības ⁽⁸²⁾.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lēmums 2014/883/ES ir atcelts.

2. pants

1. Kapitāls, kas laikposmā no 2007. gada 28. augusta līdz 2013. gada 17. jūnijam iepludināts SIA “Gdiņas-Kosakovas lidosta”, ir valsts atbalsts, ko Polija nelikumīgi īstenojusi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu, un kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, izņemot, ciktāl iepludinātais kapitāls izmantots ieguldījumiem, kas vajadzīgi tādu darbību veikšanai, kuras saskaņā ar Lēmumu C(2013) 4045 final uzskatāmas par valsts politikas kompetencē esošām darbībām.

⁽⁷⁶⁾ Spriedums lietā C-70/72 Komisija/Vācija, EU:C:1973:87, *Recueil* 1973, 813. lpp., 13. punkts.

⁽⁷⁷⁾ Spriedums apvienotajās lietās C-278/92, C-279/92 un C-280/92 Spānija/Komisija, EU:C:1994:325, *Recueil* 1994, I-04103. lpp., 75. punkts.

⁽⁷⁸⁾ Spriedums lietā C-75/97 Beļģija/Komisija, EU:C:1999:311, *Recueil* 1999, I-03671. lpp., 64. un 65. punkts.

⁽⁷⁹⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

⁽⁸⁰⁾ Spriedums lietā C-42/93 Spānija/Komisija (“Merco”), EU:C:1994:326, *Recueil* 1994, I-4175. lpp., 33. punkts; spriedums lietā C-496/09 Komisija/Itālija, EU:C:2011:740, *Krājums* 2011, I-11483. lpp., 72. punkts.

⁽⁸¹⁾ Spriedums lietā C-277/00 Vācija/Komisija (“SMI”), EU:C:2004:238, *Recueil* 2004, I-4355. lpp., 85. punkts; spriedums lietā 52/84 Komisija/Beļģija, EU:C:1986:3, *Recueil* 1986, 89. lpp., 14. punkts; spriedums lietā C-142/87 Beļģija/Komisija (“Tubemeuse”), EU:C:1990:125, *Recueil* 1990, I-959. lpp., 60.–62. lpp.

⁽⁸²⁾ Spriedums lietā C-610/10 Komisija/Spānija (“Magefesa”), EU:C:2012:781, 104. punkts, un citētā judikatūra.

2. Kapitāls, ko Polija pēc 2013. gada 17. jūnija plāno iepludināt SIA "Gdiņas-Kosakovas lidosta", lai pārveidotu Gdynia-Kosakowo militāro lidlauku par civilās aviācijas lidostu, ir valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Tāpēc šo valsts atbalstu nedrīkst īstenot.

3. pants

1. Polija atgūst no atbalsta saņēmēja 2. panta 1. punktā minēto atbalstu.
2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus, ko aprēķina no dienas, kad atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā faktiskās atgūšanas dienai. Procentus aprēķina gan pamatsummai, gan procentiem saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽⁸³⁾ V nodaļu.
3. No šā lēmuma paziņošanas dienas Polija atceļ visus 2. panta 2. punktā minētā atbalsta neizmaksātos maksājumus.

4. pants

1. Lēmuma 2. panta 1. punktā minēto atbalstu un 3. panta 2. punktā minētos procentus atgūst nekavējoties un efektīvi.
2. Polija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

5. pants

1. Divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas dienas Polija iesniedz Komisijai šādu informāciju:
 - a) kopējā no saņēmēja atgūstamā summa (pamatsumma un procenti);
 - b) sīks jau veikto un plānoto šā lēmuma izpildes pasākumu apraksts;
 - c) dokumenti, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējam ir pieprasīta atbalsta atmaksa.
2. Polija informē Komisiju par šā lēmuma īstenošanas nolūkā veikto valsts pasākumu norisi, līdz 2. panta 1. punktā minētā atbalsta un 3. panta 2. punktā minēto procentu atgūšana ir pabeigta. Pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma tā nekavējoties sniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem šā lēmuma izpildes pasākumiem. Tā sniedz arī sīku informāciju par atbalsta un procentu summām, kas no saņēmēja jau atgūtas.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē, 2015. gada 26. februārī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

⁽⁸³⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regula (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

PIELIKUMS

INFORMĀCIJA PAR SAŅEMTAJĀM, ATGŪSTAMAJĀM UN JAU ATGŪTAJĀM ATBALSTA SUMMĀM

Informācija par atbalsta saņēmēju	Kopējā saņemtā atbalsta summa (*)	Kopējā atgūstamā atbalsta summa (*) (pamatsumma)	Kopējā jau atmaksātā summa (*)	
			Pamatsumma	Atgūšanas procenti

(*) Miljonos valsts valūtas vienību.

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2015/1587**(2015. gada 7. maijs)****par valsts atbalstu SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN), ko Portugāle sniegusi *Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.***

(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 3036)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā lēmumu, ar kuru Komisija nolēma sākt procedūru, kas minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktā, attiecībā uz atbalstu SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) ⁽¹⁾,

pēc uzaicinājuma ieinteresētajām personām iesniegt piezīmes saskaņā ar minētajiem pantiem,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

- (1) Ar 2012. gada 3. oktobra vēstuli Portugāles iestādes neformāli iesniedza Komisijai īsu rakstveida ziņojumu par valsts pasākumiem ar mērķi palielināt ienākumus no *Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.* (turpmāk – “ENVC”) privatizācijas. Pamatojoties uz iesniegto informāciju, Komisija 2012. gada 5. oktobrī nolēma pēc savas iniciatīvas uzsākt lietu, kas reģistrēta ar numuru SA.35546 (2012/CP). Portugāle par lietas sākšanu tika informēta ar 2012. gada 11. oktobra vēstuli.
- (2) Komisija pieprasīja papildu informāciju ar 2012. gada 12. oktobra vēstuli, uz kuru Portugāle atbildēja ar 2012. gada 9. novembra e-pasta vēstuli un 2012. gada 20. novembra vēstuli. Šī informācija ļāva secināt, ka ENVC iepriekš ir guvusi labumu no vairākiem pasākumiem, kas varētu būt valsts atbalsts. Konferences zvans ar Portugāles iestādēm notika 2012. gada 16. oktobrī. Pēc Portugāles iestāžu pieprasījuma Komisijas un Portugāles iestāžu pārstāvju tikšanās norisinājās 2012. gada 11. decembrī. Papildu informāciju Portugāle iesniedza ar 2012. gada 28. decembra vēstuli un 2013. gada 18. janvāra e-pasta vēstuli.
- (3) Komisija ar 2013. gada 23. janvāra vēstuli informēja Portugāli, ka tā attiecībā uz atbalstu ir nolēmusi sākt procedūru, kas minēta Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LES D”) 108. panta 2. punktā (turpmāk “lēmums par procedūras sākšanu”).
- (4) Komisijas lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽²⁾, aicinot ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par šiem pasākumiem. Portugāle savas piezīmes attiecībā uz lēmumu par procedūras sākšanu iesniedza ar 2013. gada 12. marta vēstuli. Komisija no ieinteresētajām personām nekādas piezīmes nesaņēma.
- (5) Formālas izmeklēšanas procedūras laikā, atbildot uz Komisijas informācijas pieprasījumiem, Portugāle informāciju iesniedza vairākkārt. Turklāt 2013. gada 27. maijā, 2013. gada 29. jūlijā, 2013. gada 13. novembrī un 2015. gada 20. janvārī Komisija un Portugāles iestādes piedalījās telefonsakaru konferencē. Tāpat 2014. gada 17. martā norisinājās Komisijas un Portugāles iestāžu pārstāvju tikšanās.

⁽¹⁾ Valsts atbalsts – Portugāle – Valsts atbalsts SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) – Iepriekš veiktie pasākumi *Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.* labā – Aicinājums iesniegt piezīmes saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 2. punktu (OV C 95, 3.4.2013., 118. lpp.).

⁽²⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

- (6) Ar 2015. gada 27. februāra vēstuli Portugāle lūdza Komisijai apstiprināt, ka iespējamais atgūšanas pienākums netiks piemērots *WestSea*. Tajā pašā vēstulē Portugāle piekrita atteikties no savām tiesībām, kas izriet no LESD 342. panta saistībā ar Regulas Nr. 1/1958 ⁽³⁾ 3. pantu, kā arī tam, ka šis lēmums tiek pieņemts un paziņots angļu valodā.

2. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

2.1. Atbalsta saņēmējs

- (7) ENVC bija portugāļu kuģu būvētava, kas dibināta 1944. gadā un nacionalizēta 1975. gadā. Tā pilnībā atradās valsts īpašumā, ko pārvaldīja *EMPORDEF – Empresa Portuguesa de Defesa (SGPS), S.A.* (turpmāk – “*EMPORDEF*”), 100 % valsts kontrolāciju sabiedrība, kas kontrolē vairākus valstij piederošus uzņēmumus aizsardzības nozarē.
- (8) Laikā, kad tika izdots Komisijas lēmums par procedūras sākšanu (sk. 3. apsvērumu), ENVC bija aptuveni 638 darbinieki, un tā bija vienīgā kuģu būvētava Portugālē, kurā bija iespējams būvēt militāros kuģus ⁽⁴⁾. ENVC kuģu būves darbu sarakstā tobrīd bija divu kuģu-asfaltvedēju (turpmāk – “asfaltvedēji”) būvniecība, ko bija pasūtījusi *Petróleos de Venezuela S.A.* (turpmāk – “*PDVSA*”), 100 % Venecuēlas valstij piederoša sabiedrība.
- (9) ENVC darbojās uz zemes, par kuru bija noslēgts koncesijas līgums. Koncesija ENVC pirmo reizi tika piešķirta 1946. gadā un pēc tam grozīta 1948., 1949. un 1974. gadā. Koncesijas platība un ilgums tika palielināts 1989. gadā – sākotnēji līdz 2006. gadam, bet pēc tam līdz 2031. gadam ⁽⁵⁾.

2.2. Privatizācijas procedūra

- (10) Laikā, kad tika izdots Komisijas lēmums par procedūras sākšanu, ENVC vēl aktīvi darbojās tirgū. Ar 2012. gada 13. augusta Dekrētlukumu Nr. 186/2012 valdība nolēma sabiedrību pārprivatizēt ⁽⁶⁾.
- (11) Privatizācijas procedūra bija jāveic saskaņā ar Portugāles Privatizācijas likumu ⁽⁷⁾. Procedūru reglamentējošie noteikumi, t. i., Dekrētlukums Nr. 186/2012 un Ministru padomes Rezolūcija Nr. 73/2012, tika publicēti Portugāles Oficiālajā Vēstnesī attiecīgi 2012. gada 13. un 29. augustā ⁽⁸⁾. Ministru padomes Rezolūcijā Nr. 73/2012 tika precizēts, ka privatizācijai jānotiek tiešas pārdošanas ceļā, nevis konkursa kārtībā, pārdodot līdz 95 % ENVC akciju kapitāla.
- (12) Portugāle norādīja, ka *EMPORDEF* un tās finanšu konsultants identificēja vairāk nekā 70 iespējamus ieguldītājus. Līdz noteiktajam termiņam — 2012. gada 5. novembrim — saistošus piedāvājumus iesniedza trīs ieguldītāji, taču par piemērotiem tika atzīti tikai divi: Brazīlijas *Rio Nave Serviços Navais* un Krievijas *JSC River Sea Industrial Trading* ⁽⁹⁾.
- (13) Ar Ministru padomes 2013. gada 17. aprīļa Rezolūciju 27/2013 Portugāles valdība nolēma noraidīt vienīgo derīgo *JSC River Sea Industrial Trading* piedāvājumu (*Rio Nave Serviços Navais* piedāvājums tajā brīdī jau bija zaudējis spēku), pamatojot to ar pārāk sarežģītiem nosacījumiem, kurus nav iespējams izpildīt.

⁽³⁾ Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV L 17, 6.10.1958., 385./58. lpp.).

⁽⁴⁾ Ņemot vērā Portugāles sniegto informāciju, var secināt, ka darbaspēka jauda militārām vajadzībām paredzētu kuģu būvniecībā visaugstākajā līmenī bija 2005. gadā, sasniedzot 33 % no kopējās ENVC darbības (tostarp būvniecības, remonta u. c.). No 2006. līdz 2011. gadam militārām vajadzībām paredzētu kuģu būvniecības jauda bija aptuveni 11 %, taču 2012. gadā tā samazinājās līdz nullei, jo tika atcelts Portugāles armijas militāro kuģu būvniecības pasūtījums.

⁽⁵⁾ Koncesijas līgums tika grozīts arī 2005. un 2007. gadā, lai ļautu ENVC noslēgt apakškoncesijas līgumu par daļu zemes vēja ģeneratoru ražošanai.

⁽⁶⁾ Šī procedūra netika iekļauta Saprāšanās memorandā par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem, ko noslēdza Portugāle, Komisija, Starptautiskais Valūtas fonds un Eiropas Centrālā banka.

⁽⁷⁾ *Lei Quadro das Privatizações*, pieņemts ar 1990. gada 5. aprīļa Likumu Nr. 11/90 un pārpublicēts ar 2011. gada 13. septembra Likumu Nr. 50/2011.

⁽⁸⁾ Attiecīgi *Diário da República* Nr. 156, 13.8.2012., 4364. lpp., un *Diário da República* Nr. 167, 29.8.2012., 4838. lpp.

⁽⁹⁾ Lai arī *Volstad Maritime* 2012. gada 5. novembrī iesniedza saistošu piedāvājumu, tas tika atzīts par nederīgu, jo tika iesniegts pēc noteiktā termiņa, kas bija plkst. 10.00.

- (14) Ar 2013. gada 24. jūlija Dekrētlikumu Nr. 98/2013 Portugāles valdība piešķir ENVC apakškoncesijas tiesības uz zemi, uz kuras sabiedrība darbojas. Procedūra apakškoncesijas piešķiršanai tika sākta 2013. gada 31. jūlijā. Piedāvājumus iesniedza divi solītāji, taču tikai *Martifer-Energy Systems SGPS, S.A.* kopā ar *Navalria-Docas, Construções e Reparações Navais, S.A.* (caur to meitasuzņēmumu *WestSea*) tika atzīts par derīgu. To, ka ir izvēlēts *WestSea* piedāvājums, Portugāle apstiprināja 2013. gada 11. oktobrī.
- (15) Ņemot vērā ENVC finansiālo stāvokli ar zaudējumiem EUR 264 miljonu apmērā līdz 2013. gada vidum, Portugāles valdība ar Ministru padomes 2013. gada 5. decembra Rezolūciju Nr. 86/2013 nolēma likvidēt ENVC. Tajā pašā laikā valdība uzdeva ENVC valdei sākt pārdot sabiedrības aktīvus un palielināt to vērtību pārrēķināmas tirdzniecības ceļā.
- (16) ENVC 2014. gada 4. martā sasauca kopsapulci, kurā EMPORDEF kā vienīgais ENVC akcionārs apstiprināja lēmumu turpināt ENVC aktīvu tirdzniecību, kā arī atlaist tobrīd strādājošos aptuveni 607 darbiniekus, lai pēc iespējas ātrāk likvidētu un slēgtu sabiedrību.
- (17) Kad tika veikti nepieciešamie darbi atbilstoši ENVC kopsapulces lēmumam, pārdoti aktīvi un atlaisti darbinieki, Portugāles valdība pieprasīja *Comissão de Recrutamento e Seleção para a Administração Pública – CRESAP* (Portugāles Aģentūra augstākā līmeņa administrācijas darbinieku atlasei un pieņemšanai darbā) iecelt likvidācijas komandu, kas atbildīga par ENVC likvidāciju. Portugāles iestādes apstiprināja, ka ENVC tiks likvidēta tuvāko mēnešu laikā.

3. PASĀKUMU APRAKSTS

- (18) Ņemot vērā Portugāles sniegto informāciju formālās izmeklēšanas procedūras laikā, šķiet, ka ENVC ir guvusi labumu no vairākiem iepriekš veiktiem atbalsta pasākumiem ("**iepriekš veiktie pasākumi**").
- (19) Dažus iepriekš veiktos pasākumus nodrošināja EMPORDEF vai Portugāles Valsts kase, lai segtu ENVC pamatdarbības izdevumus un/vai zaudējumus laikposmā no 2006. līdz 2013. gadam. Pasākumi apkopoti 1. tabulā.

1. tabula

Iepriekš veiktie pasākumi ENVC pamatdarbības izdevumu/zaudējumu segšanai

Datums	Pasākums	Nodrošinātājs	Summa (EUR)
2006. gada 11. maijs	ENVC kapitāla palielināšana	EMPORDEF	24 875 000
2012./2013. gads	Aizdevumi ar procentiem pamatdarbības izdevumu segšanai – <i>sīkāka informācija I pielikumā</i>	EMPORDEF	101 118 066,03
i) 2006. gada 31. janvāris ii) 2008. gada 11. decembris iii) 2010. gada 28. aprīlis iv) 2011. gada 27. aprīlis	Aizdevumi pamatdarbības izdevumu segšanai	Direção-Geral do Tesouro e Finanças (DGTF)	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000

- (20) ENVC (kuras vienīgais akcionārs bija EMPORDEF) kopsapulce 2006. gada 11. maijā nolēma turpināt ENVC kapitāla palielināšanu par EUR 24,875 miljoniem ("**kapitāla palielināšana 2006. gadā**")⁽¹⁰⁾. Portugāle apgalvo, ka kapitāla palielināšana 2006. gadā bija nepieciešama, lai ENVC varētu izpildīt savas finansiālās un komerciālās saistības (jo īpaši attiecībā uz Portugāles Jūras spēkiem), un tika veikta, ņemot vērā 2005. gada 17. augusta ENVC pārstrukturēšanas plānu (sk. 47. apsvērumu). Portugāle arī atzīmē, ka kapitāla palielināšana 2006. gadā bija nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstību Portugāles Komeršsabiedrību likuma ("*Código das Sociedades Comerciais*") 35. pantam, citādi būtu jāsamazina ENVC kapitāls vai jālikvidē sabiedrība.
- (21) Vairākas bankas 2012. gadā un 2013. gada sākumā pārstāja piešķirt aizdevumus ENVC un bija gatavas tos piešķirt tikai EMPORDEF. Rezultātā, lai nodrošinātu ENVC darbības turpināšanu, EMPORDEF – kā vienīgais akcionārs – sniedza ENVC finansiālu atbalstu, piešķirot vairākus aizdevumus ar procentiem par kopējo summu EUR 101 118 066,03 ("**2012. un 2013. gada aizdevumi**")⁽¹¹⁾. Portugāle skaidro, ka šie aizdevumi tika piešķirti, lai segtu pamatdarbības izdevumus un nodrošinātu esošo banku aizdevumu pārjaunošanu. 2012. un 2013. gada aizdevumiem piemērojams procentu likmes ir atkarīgas no konkrētajiem līgumiem. Portugāle apgalvo, ka procentu likmes, kuras EMPORDEF piemēroja ENVC, atbilda attiecīgajām EMPORDEF piešķirtajiem aizdevumiem piemērotajām banku procentu likmēm. Kopš 2014. gada februāra ENVC nav atmaksājusi ne 2012. un 2013. gada aizdevumus, ne samaksājusi procentu maksājumus.
- (22) Visbeidzot, 2006., 2008., 2010. un 2011. gadā ENVC saņēma finansējumu EUR 56 miljonu apmērā no Portugāles Valsts kases (*Direção-Geral do Tesouro e Finanças – DGTF*) vairāku aizdevuma līgumu formā ("**DGTF aizdevumi**")⁽¹²⁾. Portugāle apgalvo, ka aizdevumiem tika piemērota EURIBOR likme un mainīga procentu likmju starpība atkarībā no līguma. DGTF aizdevumi tika piešķirti, lai nokārtotu neizpildītās finansiālās saistības un nodrošinātu naudas līdzekļus, kas bija nepieciešami ENVC pamatdarbības izdevumu segšanai. Portugāle apstiprināja, ka DGTF aizdevumi nav atmaksāti⁽¹²⁾.
- (23) Portugāle arī informēja par vairākiem citiem iepriekš veiktiem pasākumiem ENVC labā. Pasākumi apkopoti 2. tabulā.

2. tabula

Citi iepriekš veiktie pasākumi ENVC labā⁽¹⁾

Datums	Pasākums	Nodrošinātājs	Summa (EUR)
2011. gada 29. novembris	Apstiprinājuma vēstule <i>Banco Comercial Português (BCP)</i> piešķirtajam aizdevumam	EMPORDEF	990 000
2011. gada 3. novembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	EMPORDEF	400 000
2010. gada 30. septembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	EMPORDEF	12 500 000
2010. gada 31. augusts	Apstiprinājuma vēstule diviem rezerves akreditīviem, kurus izsniedza <i>Caixa Geral de Depósitos (CGD)</i>	EMPORDEF	12 890 000 ⁽²⁾
2010. gada 24. jūnijs	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	EMPORDEF	5 000 000

⁽¹⁰⁾ Portugāle savā 2012. gada 28. decembra iesniegumā runāja par kapitāla palielināšanu, kas, acīmredzot, notika 2009. gadā. Taču formālās izmeklēšanas procedūras laikā Portugāle apstiprināja, ka 2009. gadā kapitāls netika palielināts.

⁽¹¹⁾ Pasākuma ietvaros EMPORDEF pārņēma ENVC parādu sabiedrībai *Parvalorem* EUR 5 111 910,08 apmērā, kā arī uzkrātos un neatmaksātos procentus EUR 5 281 882,02 apmērā.

⁽¹²⁾ Portugāle atzīmēja, ka laikā no 2006. līdz 2010. gadam ENVC atmaksāja procentus par 2006. un 2008. gada DGTF aizdevumiem piecās daļās, kopā samaksājot EUR 3 291 293,50.

Datums	Pasākums	Nodrošinātājs	Summa (EUR)
2009. gada 25. novembris	Apstiprinājuma vēstule CGD piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	EMPORDEF	15 000 000
2009. gada 7. septembris	Apstiprinājuma vēstule Banco Espírito Santo (BES) piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	EMPORDEF	4 500 000
2008. gada 26. jūnijs	Apstiprinājuma vēstule BCP kā saistību izpildes garantija attiecībā uz diviem kuģubūves līgumiem	EMPORDEF	14 512 500
2007. gada 8. janvāris	Apstiprinājuma vēstule CGD piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	EMPORDEF	5 000 000
—	Atbalsts kuģubūvei no 2000. līdz 2005. gadam ⁽³⁾ – sīkāka informācija II pielikumā	DGTF	27 129 933,20
—	Atbalsts profesionālajai apmācībai 2005. un 2006. gadā ⁽⁴⁾	DGTF	257 791
2009. gada 23. decembris	Aizdevums kuģa <i>Atlântida</i> būvniecībai	EMPORDEF	37 000 000

⁽¹⁾ Lēmumā par procedūras sākšanu līdz ar citiem pasākumiem tika iekļauta arī EMPORDEF apstiprinājuma vēstule attiecībā uz CGD izsniegtajām kredītvēstulēm EUR 12 890 000 apmērā. Formālās izmeklēšanas procedūras laikā Portugāle precizēja, ka šis pasākums ir aprakstīts 24. apsvērumā.

⁽²⁾ Formālās izmeklēšanas laikā Portugāle precizēja, ka rezerves akreditīvu summa bija EUR 12 890 000, t. i., 10 % no divu asfaltvedēju būvniecības izmaksām (EUR 128 900 000). Tāpat Portugāle precizēja, ka līgums par rezerves akreditīvu izsniegšanu tika noslēgts 2010. gadā, nevis 2012. gadā, kā norādīts lēmumā par procedūras sākšanu.

⁽³⁾ Portugāles sniegtā informācija liecina, ka atbalsts kuģubūvei tika nodrošināts subsīdiju formā, kas saistītas ar 14 līgumiem laikposmā no 2000. līdz 2005. gadam, nevis no 2000. līdz 2007. gadam, kā norādīts lēmumā par procedūras sākšanu.

⁽⁴⁾ Portugāle precizēja arī to, ka atbalsts profesionālajai apmācībai tika piešķirts 2005. un 2006. gadā, nevis laikposmā no 2000. līdz 2007. gadam, kā norādīts lēmumā par procedūras sākšanu.

- (24) ENVC 2010. gadā noslēdza līgumu ar PDVSA par divu asfaltvedēju būvniecību. Līguma summa par katru kuģi bija EUR 64,45 miljoni, kopsumma – EUR 128,9 miljoni. Saskaņā ar būvniecības līgumu PDVSA bija jāsamaksā ENVC avansa maksājums 10 % apmērā no kopējās līguma summas, t. i., EUR 12,89 miljoni, ar priekšnoteikumu, ka tiek izsniegti divi rezerves akreditīvi, kuru mērķis bija garantēt PDVSA sākotnējo iemaksu, ja ENVC nespētu izpildīt savas līgumsaistības. Abus rezerves akreditīvus izsniedza CGD, pamatojoties uz EMPORDEF apstiprinājuma vēstuli, un atsauc 2014. gada 28. februārī un 2014. gada 31. martā.
- (25) Portugāle arī skaidro, ka laikposmā no 2007. līdz 2011. gadam EMPORDEF izsniedza vairākas apstiprinājuma vēstules un garantijas finansēšanas līgumu starp ENVC un komercbankām atbalstam (apstiprinājuma vēstules, kas minētas 24. apsvērumā un šajā apsvērumā, turpmāk – “**apstiprinājuma vēstules**” –, to kopējā vērtība EUR 70 792 500). Portugāle atzīmē, ka EMPORDEF nekad nav prasījusi samaksu no ENVC par apstiprinājuma vēstulēm.
- (26) Laikposmā no 2000. līdz 2005. gadam ENVC saņēma vairākas subsīdijas par kuģubūves darbībām, kuru vērtība bija EUR 27 129 933,20 (“**kuģu būves subsīdijas**”). Šī summa atbilst vairākām neatmaksājāmām subsīdijām vairāku kuģu un tankkuģu būvniecībai, kuras, kā apgalvo Portugāle, tika piešķirtas saskaņā ar Dekrētlīkumu Nr. 296/89, ar kuru Isteno Padomes Direktīvu 87/167/EEK ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ Padomes 1987. gada 26. janvāra Direktīva 87/167/EEK par atbalstu kuģu būvei (OV L 69, 12.3.1987., 55. lpp.).

- (27) ENVC saņēma finansiālu atbalstu EUR 257 791 apmērā arī par profesionālo apmācību (“**profesionālās apmācības subsīdijas**”) 2005. un 2006. gadā darbības programmas “Nodarbinātība, apmācība un sociālā izaugsme” (POEFDS) ietvaros, kuru sponsorēja Eiropas Sociālais fonds.
- (28) Attiecībā uz kuģi *Atlántida* Portugāle skaidro, ka tā būvniecībai 2006. gadā tika organizēts starptautiska mēroga konkurss, kurā piedalījās tikai ENVC un vēl viens uzņēmums. Tomēr abi piedāvājumi tika noraidīti, jo tie neatbilda konkursa prasībām. Vēlāk pēc pārrunām ar *Atlanticoline* – valsts uzņēmumu, kas ir atbildīgs par okeāna transportu Azoru salās – kuģu būves tiesības tika piešķirtas ENVC. Kuģa *Atlántida* būvniecības līguma sākotnējā vērtība bija EUR 39,95 miljoni, bet vēlāk tā tika palielināta līdz EUR 45,35 miljoniem. Vēlāk *Atlanticoline* lauza līgumu ar ENVC, apgalvojot, ka kuģis *Atlántida* nespēj sasniegt noteikto ātrumu.
- (29) Lai izbeigtu *Atlanticoline* un ENVC konfliktu, EMPORDEF 2009. gada 23. decembrī saņēma aizdevumu no CGD EUR 37 miljonu apmērā. Aizdevuma līgumā bija noteikts, ka EMPORDEF ir jāizmanto aizdevums, lai nodrošinātu ENVC ar nepieciešamajiem līdzekļiem, lai ENVC varētu izbeigt tiesvedību ar *Atlanticoline*. Noteiktā procentu likme bija sešu mēnešu EURIBOR plus 2 % starpība (“**aizdevums kuģim Atlántida**”).
- (30) Konkurss par kuģi tika izsludināts 2014. gadā. Pārdošanas procedūra tika publicēta vietējos un starptautiskos laikrakstos, un cena bija vienīgais konkursa uzvarētāja izvēles kritērijs. Pārdošanas līgums ar pircēju (*Mystic Cruises SA*) par EUR 8,75 miljoniem tika parakstīts 2014. gada 30. septembrī.

4. LĒMUMS PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU

- (31) Komisija 2013. gada 23. janvārī nolēma sākt formālu izmeklēšanas procedūru. Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija sākotnēji uzskatīja, ka 2004. gada Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai ⁽¹⁴⁾ (“**2004. gada GP pamatnostādnes**”) izpratnē ENVC var uzskatīt par grūtībās nonākušu uzņēmumu, jo īpaši ņemot vērā ievērojamos ENVC zaudējumus kopš vismaz 2000. gada.
- (32) Lai arī Komisija lēmumā par procedūras sākšanu atzīmēja, ka tai ir sniegta ierobežota informācija par iepriekš veiktajiem pasākumiem, tā sākotnēji uzskatīja, ka tie visi ir saistīti ar valsts resursiem un attiecināmi uz valsti ⁽¹⁵⁾. Komisija arī sākotnēji uzskatīja, ka iepriekš veiktie pasākumi sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību, jo bija maz ticams, ka kāds racionāls privātais uzņēmums būtu nodrošinājis ENVC iepriekš veiktus pasākumus, ņemot vērā ENVC grūtības tajā laikā. Šāda priekšrocība būtu uzskatāma par selektīvu, jo vienīgais atbalsta saņēmējs bija ENVC.
- (33) Komisija arī atzīmēja, ka bija iespējamība, ka iepriekš veiktie pasākumi var ietekmēt dalībvalstu savstarpējo tirdzniecību, jo ENVC konkurēja ar kuģu būvētavām citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kā arī citur pasaulē. Tādējādi iepriekš veiktie pasākumi ļāva ENVC turpināt darbību tā, lai nebūtu jāsaskaras ar sliktu finansiālo rezultātu izraisītajām sekām, kā tas ir citiem konkurentiem.
- (34) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija sākotnēji uzskatīja, ka iepriekš veiktie pasākumi LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir valsts atbalsts. Turklāt, tā kā iepriekš veiktie pasākumi būtu nodrošināti, neievērojot LESD 108. panta 3. punktā minētos paziņošanas un pārtraukšanas pienākumus, Komisija atzīmēja, ka tie ir uzskatāmi par nelikumīgu valsts atbalstu.

⁽¹⁴⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp. Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.) (“2014. gada GP pamatnostādnes”) stājās spēkā 2014. gada 1. augustā. Saskaņā ar 2014. gada GP pamatnostādņu 135. punktu Komisija šīs pamatnostādnes piemēro no 2014. gada 1. augusta līdz 2020. gada 31. decembrim. Taču saskaņā ar 2014. gada GP pamatnostādņu 138. punktu iepriekš veiktie pasākumi attiecībā uz šo lēmumu ir jāizvērtē, pamatojoties uz pamatnostādņēm, kas ir piemērojamas atbalsta piešķiršanas laikā, t. i., 2004. gada GP pamatnostādņēm (vai attiecīgos gadījumos uz Kopienas 1999. gada pamatnostādņēm par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp. – “1999. gada GP pamatnostādnes”).

⁽¹⁵⁾ Attiecībā uz EMPORDEF Komisija no 46. līdz 48. apsvērumam lēmumā par procedūras sākšanu izsecināja, ka tās lēmumi *Stardust Marine* judikatūras izpratnē šķiet attiecināmi uz Portugāles valsti (spriedums lietā Francija/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294).

- (35) Komisija arī izteica šaubas par iepriekš veikto pasākumu saderību ar iekšējo tirgu, jo īpaši tādēļ, ka Portugāles iestādes nekādā veidā nepamatoja to saderību.
- (36) Komisija tik un tā izvērtēja, vai jebkāds iespējams saderības pamatojums, kas minēts LESD, pirmšķietami būtu piemērojams iepriekš veiktajiem pasākumiem. Izslēdzot LESD 107. panta 2. punktā minēto izņēmumu piemērošanu, Komisijas sākotnējais novērojums bija tāds, ka būtu iespējams piemērot tikai LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā noteikto izņēmumu.
- (37) Komisija atzīmēja, ka tai nešķiet, ka iepriekš veiktie pasākumi ir nodrošināti atbilstoši noteiktajiem valsts atbalsta nosacījumiem, kas bija piemērojami kuģubūves nozarei laikā, kad pasākumi tika īstenoti, t. i., Nostādnēm par valsts atbalstu kuģu būvei⁽¹⁶⁾ vai iepriekš spēkā esošiem noteikumiem⁽¹⁷⁾. Ņemot vērā, ka laikā, kad tika nodrošināti iepriekš veiktie pasākumi, 2004. gada GP pamatnostādņu izpratnē ENVC tika uzskatīts par grūtībās nonākušu uzņēmumu, Komisija atzīmēja, ka vienīgais saderības pamatojums bija saistīts ar atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, t. i., 2004. gada GP pamatnostādnēm.
- (38) Komisija atzīmēja, ka tai nešķiet, ka ir izpildīti 2004. gada GP pamatnostādņu 3.1. punktā minētie glābšanas nosacījumi. Arī attiecībā uz 2004. gada GP pamatnostādņu 3.2. punktā minēto pārstrukturēšanu Komisija nonāca pie secinājuma, ka Portugālei neizdevās nodemonstrēt, ka ir izpildīts kāds no nepieciešamajiem elementiem, lai iepriekš veiktie pasākumi būtu uzskatāmi par saderīgu pārstrukturēšanas atbalstu (pārstrukturēšanas plāns, pašu ieguldījums, kompensācijas pasākumi u. c.). Tādējādi Komisijai trūka pierādījumu par to, vai kāds no iepriekš veiktajiem pasākumiem saskaņā ar GP pamatnostādnēm ir uzskatāms par saderīgu kā glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalsts.
- (39) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija izteica šaubas par iepriekš ENVC labā veikto pasākumu saderību ar iekšējo tirgu.
- (40) Papildus Komisija nonāca pie vairākiem secinājumiem par Portugāles plānotajiem pasākumiem saistībā ar ENVC privatizāciju. Lai arī plānotie pasākumi ENVC privatizācijas ietvaros nav saistīti ar lēmumu par procedūras sākšanu, ņemot vērā ENVC ekonomisko situāciju un plānoto pasākumu veidu, Komisija pieņēma, ka šie pasākumi, visticamāk, ietver valsts atbalstu. Taču Komisija novērojusi, ka Portugāle noraidīja vienīgo derīgo ENVC privatizācijas piedāvājumu un tā vietā nolēma likvidēt sabiedrību (sk. 14. un 15. apsvērumu). Pamatojoties uz to, Komisija saprot, ka plānotie pasākumi saistībā ar ENVC privatizāciju netika nodrošināti, tādēļ šajā lēmumā tie netiks apskatīti.

5. PORTUGĀLES PIEZĪMES ATTIECĪBĀ UZ LĒMUMU PAR PROCEDŪRAS SĀKŠANU

- (41) Portugāle savās piezīmēs attiecībā uz Komisijas lēmumu par procedūras sākšanu atzīmēja, ka, neraugoties uz ENVC uzkrātajiem zaudējumiem kopš 2000. gada un jo īpaši kopš 2009. gada, lēmums ļaut sabiedrībai turpināt darbību, piešķirot tai pietiekami daudz līdzekļu, bija racionāla EMPORDEF izvēle, kas atbilst tirgus ekonomikas dalībnieka ("TED") principam.
- (42) Attiecībā uz ENVC grūtībām Portugāle atzīmēja, ka sabiedrības finansiālā stāvokļa nopietnība kļuva acīmredzama tikai 2009./2010. gadā un ka tā neatgriezeniskums tika atklāts tikai sabiedrības gada pārskatos par 2012. gadu.
- (43) Portugāle arī paskaidroja, ka **kapitāla palielināšana 2006. gadā** bija saistīta ar juridisku pienākumu, pamatojoties uz Portugāles Komercsabiedrību likuma 35. pantu. Tajā teikts, ka brīdī, kad ir zaudēta puse no noteiktas sabiedrības akciju kapitāla, i) sabiedrība ir jāslēdz, ii) akciju kapitāls ir jāsamazina tādā apmērā, kas nav zemāks par pašu kapitālu ("*capital próprio*"), vai iii) sabiedrības akcionāriem ir jāiegulda akciju kapitālā. Pamatojoties uz to, ENVC akcionāri 2006. gadā nolēma ieludināt sabiedrības kapitālā EUR 24,875 miljonus.

⁽¹⁶⁾ OVC 364, 14.12.2011., 9. lpp.

⁽¹⁷⁾ Proti, 2004. gada Nostādnes par valsts atbalstu kuģu būvei (OV C 317, 30.12.2003., 11. lpp.) un Padomes 1998. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 1540/98, ar ko paredz jaunus noteikumus par atbalstu kuģu būves nozarei (OV L 202, 18.7.1998., 1. lpp.).

- (44) Portugāle apgalvo, ka šāds lēmums tika pieņemts, uzskatot, ka Portugāles Komerksabiedrību likuma 35. pantā minētās alternatīvas neļautu ENVC izpildīt tās finansiālās un komerciālās saistības (jo īpaši attiecībā uz Portugāles Jūras spēkiem). Kopš 2006. gada ENVC pasūtījumu portfeli ir 15 būvniecības projekti, kuru kopējā vērtība ir EUR 386 miljoni.
- (45) Portugāle apgalvo, ka arī tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu izvēlējies palielināt ENVC kapitālu un turpināt tās darbību, tādējādi stiprinot konkurētspēju kuģubūves tirgū.
- (46) Portugāle savā 2014. gada 14. februāra iesniegumā norādīja, ka lēmums veikt kapitāla palielināšanu 2006. gadā tika pieņemts, ņemot vērā ne tikai sabiedrības darbu mapi, bet arī 2005. gada augusta ENVC pārstrukturēšanas plānu.
- (47) Pārstrukturēšanas plānu, kuram tika iesniegts projekts, sagatavoja *Banco Português de Investimento S.A. (BPI)*, un tas aptvēra laikposmu no 2005. līdz 2009. gadam. Saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu ENVC būtu jākoncentrējas uz militāro jomu, lai atgūtu dzīvotspēju, lai gan tika atzīts, ka ENVC finansiālā un ekonomiskā ilgtspējība bija atkarīga no vadības spējām, esošo līgumu izpildes un kuģubūves tirgus attīstības.
- (48) Pārstrukturēšanas plānā netika uzskaitītas izmaksas, kas saistītas ar tobrīd ENVC pieejamo līgumu nosacījumu neizpildi. Taču tika aprēķināts, ka ar uzņēmuma slēgšanu saistītās izmaksas (tostarp darbinieku atlaišana un saistību nokārtošana) tiek lēstas EUR 175 miljonu apmērā. Kā apgalvo Portugāle, tā kā likvidācija bija sarežģītāka par kapitāla palielināšanu, tā nenotika.
- (49) Portugāle arī skaidro, ka pārstrukturēšanas plānā tika apliecināts ENVC nepieciešamais atbalsts, jo sabiedrība pati nespēja turpināt savu darbību laikposmā no 2005. līdz 2007. gadam. Taču Portugāle ir secinājusi, ka *Inspecção-Geral de Finanças – IGF* (iestāde, kuras pārziņā ir Portugāles valsts uzņēmumu uzraudzība) 2009. gada ziņojumā ir atzīmēts, ka ENVC pārstrukturēšanas plāns nav īstenots atbilstoši un ka finansiālās un ekonomiskās prognozes laika periodam no 2008. līdz 2011. gadam ir pārāk optimistiskas.
- (50) Attiecībā uz **2012. un 2013. gada aizdevumiem** Portugāle apgalvo, ka ENVC piemērotās procentu likmes bija tādas pašas, kādas EMPORDEF izdevās iegūt tirgū. Tas nozīmē, ka procentu likmes būtu jāapskata atbilstoši tirgus nosacījumiem un tām nav jāpiemēro atbalsts. Portugāle uzskata, ka, tā kā EMPORDEF bija vienīgais ENVC akcionārs, tā ir pēdējā atbildīgā par ENVC parādiem un saistībām. Tādēļ Portugāle apgalvo, ka EMPORDEF nepaauģstināja savu risku, to pakļaujot ENVC ar 2012. un 2013. gada aizdevumiem.
- (51) Portugāle savā 2014. gada 14. februāra iesniegumā precizēja, ka kopš 2014. gada februāra ENVC nav atmaksājusi ne 2012. un 2013. gada aizdevumus, ne procentu maksājumus. Portugāle arī atzīmēja, ka aizdevumiem ENVC, kad tas bija nepieciešams, nebija pievienotas EMPORDEF izsniegtas apstiprinājuma vēstules.
- (52) Attiecībā uz **DGTF aizdevumiem**, kas piešķirti 2006., 2008., 2010. un 2011. gadā, Portugāle uzskata, ka tie tika piešķirti atbilstoši tirgus nosacījumiem, jo tiem tika piemērota EURIBOR procentu likme un mainīga procentu likmju starpība atkarībā no katra aizdevuma līguma. Portugāle arī atzīmē, ka DGTF aizdevumi tika piešķirti, ņemot vērā ENVC pasūtījumu portfeli, kas radīja pamatotas cerības, ka ENVC spēs aizdevumus atmaksāt.
- (53) Portugāle arī uzsver, ka **apstiprinājuma vēstulu** izmantošana ir ierasta prakse privāto uzņēmumu vidū kā mehānisms, kas sabiedrībām ar zemāku kredītspēju nodrošina piekļuvi finanšu tirgiem. Portugāle atzīmē, ka EMPORDEF jebkurā gadījumā tiktu uzskatīts par pēdējo atbildīgo par ENVC parādiem kā tās vienīgais akcionārs. Jebkurā gadījumā Portugāle atzīmē, ka EMPORDEF nekad nav prasījis samaksu no ENVC par apstiprinājuma vēstulēm.

- (54) Attiecībā uz **kuģu būves subsīdijām** Portugāle apgalvo, ka tās tika piešķirtas saskaņā ar Dekrētlukumu Nr. 296/89, ar kuru īsteno Direktīvu 87/167/EEK, turklāt tās ir uzskatāmas par saderīgu atbalstu kuģubūves nozarei. Attiecībā uz **profesionālās apmācības subsīdijām** Portugāle apgalvo, ka tās tika piešķirtas visām sabiedrībām, kas atbilda reglamentējošajiem nosacījumiem, un tādējādi nav sniegušas ENVC nepienācīgu selektīvu priekšrocību.
- (55) Attiecībā uz **kuģi Atlāntida** Portugāle secina, ka kopš 2012. gada jūnija tā tirgus vērtība ir EUR 29,24 miljoni, cita starpā ņemot vērā tā ekonomisko novecošanos, kā arī fizisko un funkcionālo nolietojumu. Šajā saistībā Portugāle apgalvo, ka nav iemesla uzskatīt, ka kuģa būvniecība sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību, ņemot vērā, ka būvniecības cena pārsniedza līguma cenu.

6. PASĀKUMU NOVĒRTĒJUMS

- (56) Lēmumā galvenokārt tiek izskatīts, vai ENVC 2004. gada GP pamatnostādņu izpratnē ir uzskatāms par grūtībās nonākušu uzņēmumu ⁽¹⁸⁾. Pēc tam tiek analizēts, vai izvērtētie pasākumi ietver valsts atbalstu ENVC LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un vai šāds atbalsts, ja tāds ir sniegts, ir likumīgs un saderīgs ar iekšējo tirgu.

6.1. ENVC grūtības

- (57) Kā jau minēts 42. apsvērumā, Portugāle apgalvo, ka sabiedrības finansiālā stāvokļa nopietnība kļuva acīmredzama tikai 2009./2010. gadā un ka tā neatgriezeniskums tika atklāts tikai sabiedrības gada pārskatos par 2012. gadu.
- (58) Komisija vēlreiz atkārti savu nostāju, ko tā paudusi lēmumā par procedūras sākšanu. Saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņu 9. punktu Komisija uzskata uzņēmumu par nonākušu grūtībās, ja tas no saviem resursiem vai ar līdzekļiem, ko tas spēj iegūt no sava īpašnieka/akcionāriem vai kreditoriem, nespēj apturēt zaudējumus, kuri bez valsts iestāžu ārējas iejaukšanās īstermiņā vai vidējā termiņā gandrīz noteikti novedīs to līdz nespējai turpināt darbību.
- (59) Kā minēts 2004. gada GP pamatnostādņu 10. punktā, sabiedrība ar ierobežotu atbildību tiek uzskatīta par nonākušu grūtībās, ja ir zudusi vairāk nekā puse tās statūtkapitāla un vairāk nekā ceturtdaļa no šā kapitāla ir zaudēta iepriekšējos 12 mēnešos, vai ja tā atbilst kritērijiem saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, lai tai piemērotu kolektīvās maksātnespējas procedūras.
- (60) Saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņu 11. apsvērumu pat tad, ja neviens no gadījumiem, kas norādīti 10. punktā, nepastāv, uzņēmumu tomēr var uzskatīt par grūtībās esošu uzņēmumu, jo īpaši, ja novērojamas parastās grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, tādas kā zaudējumu pieaugums, apgrozījuma samazināšanās, gatavās produkcijas krājumu pieaugšana, jaudas pārpalikums, naudas plūsmas samazināšanās, parāda pieaugums, procentu likmju celšanās un krītoša vai nulles neto aktīvu vērtība.
- (61) Komisija secina, ka ENVC ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas ir reģistrējusi ievērojamus zaudējumus kopš 2000. gada (sk. 3. tabulu).

3. tabula

ENVC neto rezultāti no 2000. līdz 2013. gadam

	Neto rezultāti (miljonos EUR)
2000. g.	– 2,72
2001. g.	– 4,98
2002. g.	– 11,12

⁽¹⁸⁾ Sk. 14. zemsvītras piezīmi.

	Neto rezultāti (miljonos EUR)
2003. g.	- 26,87
2004. g.	- 27,02
2005. g.	- 14,38
2006. g.	- 5,26
2007. g.	- 8,04
2008. g.	- 12,07
2009. g.	- 22,26
2010. g.	- 41,90
2011. g.	- 22,70
2012. g.	- 8,78
2013. g.	- 52,42

Avots: EMPORDEF gada pārskati par 2006., 2007., 2008., 2012. un 2013. gadu (pieejami tīmekļa vietnē <http://www.empordef.pt/main.html>), ENVC gada pārskati par 2001., 2002., 2003., 2009., 2010. un 2011. gadu.

- (62) Papildus būtiskajiem ENVC zaudējumiem, kas ir pirmais grūtībās esoša uzņēmuma rādītājs, ir redzamas arī citas grūtībās nonākušam uzņēmumam raksturīgas pazīmes 2004. gada GP pamatnostādņu izpratnē. Piemēram, ENVC apgrozījums pastāvīgi samazinās kopš vismaz 2008. gada, proti, no EUR 129,62 miljoniem 2008. gadā līdz EUR 55,58 miljoniem 2009. gadā, EUR 20,22 miljoniem 2010. gadā un EUR 15,11 miljoniem 2011. gadā. Lai arī 2012. gadā apgrozījums palielinājās (EUR 30,38 miljoni) saistībā ar papildu darbu pie materiāltehniskā atbalsta kuģa⁽¹⁹⁾, tas bija vienreizējs notikums, un 2013. gadā apgrozījums atkal nokritās līdz EUR 3,79 miljoniem.
- (63) ENVC kopš vismaz 2009. gada ir arī negatīvs pašu kapitāls: EUR - 25,62 miljoni 2009. gadā, EUR - 74,49 miljoni 2010. gadā, EUR - 129,63 miljoni 2011. gadā, EUR - 142,45 miljoni 2012. gadā un EUR - 193,46 miljoni 2013. gadā⁽²⁰⁾.
- (64) Portugāle apgalvo (sk. 43. apsvērumu), ka kapitāla palielināšana 2006. gadā bija nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstību Portugāles Komeršsabiedrību likuma 35. pantam, citādi būtu jāsamazina ENVC kapitāls vai jālikvidē sabiedrība. Turklāt BPI sagatavotajā 2005. gada augusta pārstrukturēšanas plānā (sk. 47. apsvērumu) ir minēts, ka ENVC kopš 2003. gada beigām bija tehniska bankrota ("falência técnica") situācijā. Visbeidzot, Komisija ņem vērā, ka IGF 2009. gada ziņojumā ir norādīts, ka no 2005. gada 31. decembra un 2008. gada beigās ENVC atkal bija tehniska bankrota situācijā. Tādēļ var secināt, ka brīžos, kad ENVC bija tehniska bankrota situācijā, tajā bija vērojamas visas bankrota pazīmes, izņemot to, ka kompetentā tiesa nebija to oficiāli atzinusi par bankrotējušu. Tas liecina, ka sabiedrība saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņu 10. punktu atbilda valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem, lai tai piemērotu kolektīvās maksātnespējas procedūras vismaz 2003., 2005. un 2008. gada beigās.
- (65) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka 2004. gada GP pamatnostādņu izpratnē ENVC bija grūtībās nonācis uzņēmums, kad tam tika nodrošināti visi iepriekš veiktie pasākumi.

⁽¹⁹⁾ Avots: EMPORDEF gada pārskati par 2012. gadu.

⁽²⁰⁾ Avots: EMPORDEF gada pārskati par 2012. un 2013. gadu. Spriežot pēc ENVC gada pārskatiem par 2001., 2002. un 2003. gadu, var secināt, ka ENVC bija negatīvs kopējais kapitāls arī 2000. gadā (EUR -5,99 miljoni), 2001. gadā (EUR -10,97 miljoni), 2002. gadā (EUR -22,09 miljoni) un 2003. gadā (EUR -48,97 miljoni).

6.2. Atbalsta esība

- (66) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (67) Tādēļ, lai secinātu, vai valsts atbalsts tika nodrošināts, ir jāizvērtē, vai attiecībā uz konstatētajiem pasākumiem ir izpildīti LESD 107. panta 1. punktā minētie kumulatīvie kritēriji (t. i. valsts līdzekļu nodošana, selektīva priekšrocība, iespējami konkurences kropļojumi un ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm).
- (68) Šajā ziņā Komisija jau atzīmē, ka Portugāle neatbilst valsts atbalsta piešķiršanas nosacījumiem attiecībā uz **kuģu būves subsīdijām**, jo tās – kā apgalvo Portugāles iestādes – tika piešķirtas saskaņā ar Dekrētlukumu Nr. 296/89, ar kuru isteno Direktīvu 87/167/EEK. Komisija to saderību ar iekšējo tirgu izvērtēs 6.4. punktā.
- (69) Attiecībā uz 2005. un 2006. gadā piešķirtajām **profesionālās apmācības subsīdijām** EUR 257 791 apmērā Portugāle apgalvo, ka tās tika nodrošinātas darbības programmas “Nodarbinātība, apmācība un sociālā izaugsme” (POEFDS) ietvaros, kuru sponsorēja Eiropas Sociālais fonds. Komisija norāda, ka šādi līdzekļi paši par sevi ir uzskatāmi par valsts atbalstu, jo dalībvalsts tos ir piešķirusi 2000.–2006. gada struktūrfondu ietvaros. Tādēļ Komisija tieši novērtēs to saderību ar iekšējo tirgu 6.4. punktā.

6.2.1. Valsts resursi un attiecināmība

- (70) Portugāle neapstrīd Komisijas sākotnējos secinājumus lēmumā par procedūras sākšanu attiecībā uz valsts resursu esamību un attiecināmību.
- (71) Pirmkārt, Komisija uzsver, ka DGTF aizdevumi, kuģu būves subsīdijas un profesionālās apmācības subsīdijas tika piešķirtas tieši no valsts budžeta (galvenokārt caur DGTF), tādēļ nav šaubu, ka šie iepriekš veiktie pasākumi ir saistīti ar valsts resursiem un attiecināmi uz valsti.
- (72) Attiecībā uz EMPORDEF Komisija uzskata, ka arī tās darbības ir saistītas ar valsts resursiem (ņemot vērā, ka EMPORDEF budžetu nodrošina valsts) un ka šīs darbības ir attiecināmas uz valsti *Stardust Marine* judikatūras izpratnē ⁽²¹⁾. Pirmkārt, Komisija atzīmē, ka tā ir valstij 100 % piederoša kontrolakciju sabiedrība: vienīgais EMPORDEF akcionārs no valsts puses ir DGTF. Turklāt EMPORDEF ir tiešā Finanšu un valsts administrācijas ministrijas pakļautībā attiecībā uz finanšu uzraudzību un Valsts aizsardzības ministrijas pakļautībā attiecībā uz nozaru uzraudzību ⁽²²⁾.
- (73) Tāpat arī EMPORDEF tīmekļa vietnē iekļautā informācija liecina, ka tās darbības atbilst sabiedrības vienīgā akcionāra, proti, valsts, noteiktajiem uzdevumiem, politikas jomām un mērķiem ⁽²³⁾. Turklāt EMPORDEF prezidentu un izpilddirektorus izvirza tieši valsts aizsardzības ministrs ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Spriedums Francija/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:29.

⁽²²⁾ Avots: <http://www.empordef.pt/main.html>.

⁽²³⁾ Avots: <http://www.empordef.pt/uk/main.html>.

⁽²⁴⁾ Izvirzīto personu saraksts ir redzams Valsts aizsardzības ministrijas tīmekļa vietnē (<http://www.portugal.gov.pt/pt/o-governo/nomeacoes/ministerio-da-defesa-nacional.aspx>). Tas apskatāms arī EMPORDEF tīmekļa vietnē (<http://www.empordef.pt/main.html>), kā arī vairākos paziņojumos presē, piemēram, http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1768612 vai http://www.dn.pt/inicio/portugal/interior.aspx?content_id=1950754.

- (74) Papildus iepriekš minētajam noteikumos attiecībā uz plānoto ENVC privatizāciju (sk. 2.2. punktu) ir skaidri norādīts, ka galīgais lēmums bija jāpieņem Portugāles valdībai, nevis EMPORDEF. Komisijas novērojumi attiecībā uz netiešiem pierādījumiem liecina, ka 2012. gada 4. janvārī Portugāles Valsts aizsardzības ministrija publicēja paziņojumu preseī ar šādu tekstu: "2011. gada 2. jūlijā Valsts aizsardzības ministrija nolēma atlikt [ENVC] darbības pārtraukšanu. Augustā Valsts aizsardzības ministrija iecēla jauno EMPORDEF vadību, lai atrastu veidu, kā izvairīties no ENVC darbības pārtraukšanas un slēgšanas." ⁽²⁵⁾ Turklāt valsts aizsardzības ministrs ir vairākkārt minējis veicamās darbības attiecībā uz plānoto ENVC privatizāciju ⁽²⁶⁾. Kad privatizācijas plāni atkrita, Portugāles valdība pilnvaroja EMPORDEF veikt nepieciešamos pasākumus attiecībā uz ENVC ⁽²⁷⁾.
- (75) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka EMPORDEF darbības ir attiecināmas uz valsti un iepriekš veiktie pasākumi ENVC labā ir saistīti ar valsts resursiem.

6.2.2. *Selektīva priekšrocība*

- (76) Attiecībā uz to, vai iepriekš veiktie pasākumi sniedza ENVC nepienācīgu selektīvu priekšrocību, Komisija secina, ka Portugāle uzskata, ka lielākajā daļā iepriekš veikto pasākumu tā nav, jo tie atbilst TED principam.
- (77) Lēmumā par procedūras sākšanu Komisija norādīja, ka, lai arī tobrīd pieejamā informācija bija ierobežota, bija maz ticams, ka kāds racionāls privātais uzņēmums varētu nodrošināt ENVC iepriekš veiktos pasākumus. Ņemot vērā ENVC grūtības tajā laikā, Komisijas sākotnējais uzskats patiešām bija tāds, ka racionāls tirgus dalībnieks, kas darbojas saskaņā ar tirgus nosacījumiem, nebūtu piešķīris šādu finansējumu tādai sabiedrībai kā ENVC. Komisija arī sākotnēji secināja, ka šāda priekšrocība būtu uzskatāma par selektīvu, jo vienīgais atbalsta saņēmējs bija ENVC.
- (78) Attiecībā uz **kapitāla palielināšanu 2006. gadā** Komisija nepiekrīt Portugāles viedoklim par to, ka TED būtu izvēlējis palielināt ENVC kapitālu likvidācijas vietā, lai ļautu sabiedrībai turpināt darboties kuģubūves tirgū, jo īpaši ņemot vērā, ka pasūtījumu portfelī tobrīd bija 15 būvniecības projekti, kuru kopējā vērtība bija EUR 386 miljoni (sk. 44. apsvērumu).
- (79) Pirmkārt, Komisija atzīmē, ka racionāls tirgus dalībnieks būtu izvērtējis, vai ekonomiski pamatotāks lēmums nebūtu sabiedrības likvidācija vai papildu kapitāla nodrošināšana, ņemot vērā slikto ENVC finansiālo stāvokli laikposmā no 2000. līdz 2006. gadam, kā arī izvērtējot valsts nodrošinātos pasākumus ENVC pirms kapitāla palielināšanas 2006. gadā (t. i., vienu no 2006. gada janvārī/februārī piešķirtajiem DGTf aizdevumiem EUR 30 miljonu apmērā, kuģu būves subsīdijas vairāk nekā EUR 27 miljonu apmērā un profesionālās apmācības subsīdijas).
- (80) Lai arī šķita, ka pasūtījumu portfeļa summa pārsniedz iepriekš veikto pasākumu summu, Komisija uzskata, ka racionāls tirgus dalībnieks būtu ņēmis vērā arī varbūtību, ka ENVC būtu varējis veikt būvniecību ar peļņu un/vai

⁽²⁵⁾ Oriģinālteksts portugāļu valodā ir šāds: "[...] no passado dia 2 de julho de 2011 o Ministério da Defesa Nacional decidiu suspender o desmantelamento dos Estaleiros Navais de Viana do Castelo. Em agosto, o Ministério da Defesa Nacional mandou a nova administração da Empordef para que fosse encontrada uma solução que evitasse esse desmantelamento e encerramento dos ENVC." Sk. <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120104-mdn-envc.aspx>.

⁽²⁶⁾ Sk., piemēram, <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120319-mdn-modelo-reprivatizacao.aspx>, <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120502-mdn-envc.aspx> un <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20120713-seamdn-envc.aspx>.

⁽²⁷⁾ Sk., piemēram, <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministro-da-presidencia-e-dos-assuntos-parlamentares/documentos-oficiais/20131205-comunicado-cm.aspx>. Par valsts iesaisti šajās EMPORDEF darbībās liecina arī šis Portugāles valdības paziņojums preseī: <http://www.portugal.gov.pt/pt/os-ministerios/ministerio-da-defesa-nacional/mantenha-se-atualizado/20140205-mdn-comunicado-estaleiros.aspx>.

līgumos noteiktajos termiņos, lai izvairītos no soda maksājumiem ⁽²⁸⁾. Portugāles sniegtā informācija liecina, ka nekas nenorāda uz to, ka EMPORDEF izdarīja šos apsvērumus, kad tika veikta kapitāla palielināšana 2006. gadā.

- (81) Turklāt Portugāle atzīmē, ka saskaņā ar 2005. gada augustā BPI sagatavoto pārstrukturēšanas plānu izmaksas saistībā ar ENVC slēgšanu tika lēstas EUR 175 miljonu apmērā. Kā apgalvo Portugāle, tā kā likvidācija bija sarežģītāka par kapitāla palielināšanu, tā nenotika.
- (82) Šajā ziņā Komisija atzīmē, ka BPI aplēsēm pārstrukturēšanas plānā nav pamatotu pierādījumu. Šā iemesla dēļ Komisija nevar novērtēt šo aplēšu precizitāti un izsecināt, vai ekonomiski pamatotāks lēmums EMPORDEF tiešām bija palielināt kapitālu, nevis likvidēt sabiedrību.
- (83) Tāpat Komisija atzīmē, ka BPI sagatavotajā pārstrukturēšanas plānā ir minēts, ka ENVC pati ar saviem spēkiem nespēja atgūt dzīvotspēju un ka tai bija nepieciešami ārējie līdzekļi EUR 45–50 miljonu apmērā pamata gadījumā un EUR 70–80 miljoni sliktākajā gadījumā. Kapitāla palielinājums 2006. gadā (EUR 24,875 miljoni) ievērojami atpalika no šīm aplēsēm un nebūtu ļāvis ENVC atgūt dzīvotspēju.
- (84) Visbeidzot, Komisija atzīmē, ka ENVC bija nepieciešama padziļināta pārstrukturēšana, ko apstiprināja arī BPI sagatavotais pārstrukturēšanas plāns. Lai arī pārstrukturēšanas plāns ir tikai projekta stadijā, tajā jau ir norādītas ENVC grūtības un ārējo līdzekļu nepieciešamība. Taču pārstrukturēšanas plānā ir norādīts, ka ENVC dzīvotspējas atgūšana lielā mērā ir atkarīga no sabiedrības vadības spējas izpildīt tās līgumsaistības un no kuģubūves tirgu attīstības. Šajā ziņā Komisija atzīmē, ka Portugāle nav sniegusi pierādījumus par to, ka EMPORDEF ņēma vērā šos faktorus, veicot kapitāla palielināšanu 2006. gadā, kas jebkurā gadījumā bija mazāk nekā pārstrukturēšanas plānā lēstā summa, kas ļautu sabiedrībai atgūt dzīvotspēju.
- (85) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka piesardzīgs tirgus ekonomikas dalībnieks nebūtu nodrošinājis kapitāla palielināšanu 2006. gadā, tādēļ tā ir uzskatāma par nepienācīgu priekšrocību ENVC.
- (86) Attiecībā uz EMPORDEF piešķirtajiem **2012. un 2013. gada aizdevumiem**, kuru kopējā vērtība bija EUR 101 118 066,03, Portugāles sniegtā informācija liecina, ka 2012. gadā EMPORDEF ar ENVC parakstīja 70 līgumus, lielākoties īstermiņa ar 90 dienu termiņu. Aizdevumi tika piešķirti dažādos apmēros, un tiem bija atšķirīgas procentu likmes, lielākoties triju mēnešu EURIBOR un starpība. Tomēr dažiem līgumiem bija noteikta fiksētā procentu likme, īpaši līgumiem, kas parakstīti, sākot no 2012. gada oktobra (sk., piemēram, 2012. gada 30. marta līgumu par EUR 16,7 miljoniem ar 2 % likmi, 2012. gada 2. novembra līgumu par EUR 10,570 miljoniem ar 5,871 % likmi vai 2012. gada 1. decembra līgumu par EUR 1 miljonu ar tādu pašu – 5,871 % – likmi). Izskatās, ka aizdevuma līgumiem arī nebija nodrošinājuma.
- (87) Portugāle apgalvo, ka atbalsts ar DGTF aizdevumiem netika sniegts, ņemot vērā, ka EMPORDEF piemēroja ENVC tādas pašas procentu likmes, kādas tika piemērotas tirgū. Tā kā jebkurā gadījumā EMPORDEF tiktu uzskatīta par atbildīgo par ENVC parādiem un saistībām kā tās vienīgais akcionārs, Portugāle apgalvo, ka EMPORDEF nepalīdzēja risku, tam pakļaujot arī ENVC.
- (88) Pirmkārt, nešķiet, ka EMPORDEF būtu atbildīga par visiem ENVC parādiem un saistībām, jo EMPORDEF un ENVC ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību ("sociedade anónima"). Parasti saskaņā ar Portugāles Komerccabiedrību likuma 271. pantu sabiedrībās ar ierobežotu atbildību dalībnieku (iesaistīto dalībnieku) atbildība ir ierobežota līdz to daļu nominālvērtībai ⁽²⁹⁾. Pamatojoties uz to, piešķirot ENVC 2012. un 2013. gada aizdevumus, EMPORDEF būtu radījis papildu riskus, pārsniedzot savu kapitāla daļu sabiedrībā.

⁽²⁸⁾ Šajā ziņā Komisija par *ex post* pierādījumiem uzskata IGF 2009. gada ziņojumu (sk. 49. apsvērumu), kurā teikts, ka laikposmā no 2005. līdz 2007. gadam ENVC piegādāja 11 kuģus, kuru būvniecības izmaksas par 15,4 % pārsniedza līgumā saskaņotās izmaksas (jāņem vērā, ka jau ENVC segtās izmaksas pārsniedza līgumā saskaņotās izmaksas par 4,1 %, kas nozīmēja, ka sabiedrība jebkurā gadījumā būvētu kuģus ar zaudējumiem).

⁽²⁹⁾ Avots: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/annexes_accounting_report_2011/portugal_en.pdf.

- (89) Jebkurā gadījumā, neņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka EMPORDEF, piešķirot ENVC 2012. un 2013. gada aizdevumus, nerīkojās kā racionāls tirgus ieguldītājs. Tobrīd ENVC finansiālais stāvoklis bija kritisks: tās zaudējumi iepriekšējā gadā bija sasnieguši EUR 22,70 miljonus (sk. 3. tabulu), un tās negatīvais pašu kapitāls bija EUR –129,63 miljoni (sk. 63. apsvērumu). Ņemot vērā ENVC grūtības, Komisija uzskata, ka tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu izvērtējis ENVC finansiālo stāvokli un izanalizējis sabiedrības spēju atmaksāt aizdevumus un procentus. Šajā ziņā Komisija secina, ka vairākas finanšu iestādes – par kurām Komisijai nav iemesla uzskatīt, ka tās nav darbojušās kā tirgus ieguldītāji – bija atteikušās piešķirt aizdevumus tieši ENVC. Tas pats par sevi liecina, ka tirgi vairs neticēja, ka ENVC spēs atmaksāt aizdevumus.
- (90) Piemērojot tādas pašas procentu likmes, kādas tika piemērotas aizdevumiem tirgū, EMPORDEF sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību, jo ENVC nespēja izpildīt šos nosacījumus – patiesībā ENVC nevienu aizdevumu nesapņēma no tirgus. Lai arī dažas procentu likmes, kuras EMPORDEF piemēroja ENVC, varētu šķist salīdzinoši augstas (piemēram, triju mēnešu EURIBOR un 8,431 % līgumam, kas tika parakstīts 2012. gada 30. maijā), Komisija uzskata, ka neviena privāta finanšu iestāde nebūtu piešķirusi šādu aizdevumu bez nodrošinājuma uzņēmumam, kas nepārprotami ir nonācis grūtībās.
- (91) Komisija arī atzīmē, ka tad, kad pirmajiem līgumiem beidzās to 90 dienu termiņš, EMPORDEF būtu varējusi pamanīt, ka ENVC nav samaksājusi ne pamatsummu, ne procentus (sk. 51. apsvērumu). Pamatojoties uz to, Komisija secina, ka racionāls tirgus dalībnieks nebūtu piešķīris ENVC papildu aizdevumus.
- (92) Tādēļ Komisija secina, ka 2012. un 2013. gada aizdevumi sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību.
- (93) Tagad Komisija izvērtēs, vai **DGTF aizdevumi** EUR 56 miljonu apmērā sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību. Portugāle norāda, ka šo aizdevumu procentu likme bija sešu mēnešu EURIBOR un mainīga procentu likmju starpība atkarībā no līguma. Portugāle apgalvo, ka šāds atalgojums ieguldītājam būtu apmierinošs, tādējādi izslēdzot nepienācīgu priekšrocību un valsts atbalstu. Portugāle arī atzīmē, ka DGTF aizdevumi tika piešķirti, ņemot vērā ENVC pasūtījumu portfeli.
- (94) Komisija nepiekrīt Portugāles viedoklim par to, ka procentu likme, kas atbilst sešu mēnešu EURIBOR un mainīgai procentu likmju starpībai, padara DGTF aizdevumus saderīgus ar tirgu. Turpmāk 4. tabulā ir attēlota DGTF aizdevumiem piemērotā kopējā procentu likme to līgumu parakstīšanas dienā.

4. tabula

DGTF aizdevumiem piemērotā kopējā procentu likme

Līguma parakstīšanas datums	Summa (EUR)	6 mēnešu EURIBOR (a) (%)	Procentu likmju starpība (1) (b)	Kopējā procentu likme (a) + (b) (%)
2006. gada 31. janvāris	30 000 000	2,698	150 b. p.	4,198 (2)
2008. gada 11. decembris	8 000 000	3,417	100 b. p.	4,417
2010. gada 28. aprīlis	5 000 000	0,964	100 b. p.	1,964
2011. gada 27. aprīlis (izmaksāts divās daļās 2011. gada aprīlī un 2011. gada jūnijā)	13 000 000	1,661	3,907 % (2011. gada aprīlis) 3,580 % (2011. gada jūnijs)	5,568 (2011. gada aprīlis) 5,24 (2011. gada jūnijs)

(1) Līgumam, kas tika parakstīts 2011. gada 27. aprīlī, piemērojamā procentu likmju starpība bija Portugāles valsts parāda aktīvu mijmaiņas starpība ar tādu pašu termiņu (datumu noteica Portugāle).

(2) No 2010. gada procentu likme tika pielīdzināta 2008. gada 11. decembra aizdevumam.

- (95) Lai pārlicinātos par *DGTF* aizdevumiem piemēroto procentu likmju saderību ar tirgu, Komisija par labāko pieejamo aizstājējvērtību izmantos atsauces likmes tolaik piemērojamiem noteikumiem.
- (96) Pirmkārt, kā norādīts 6.1. punktā, Komisija uzskata, ka 2006. un 2008. gadā *ENVC* būtu kvalificējams kā uzņēmums, kas nonācis grūtībās. Attiecībā uz 2006. gada *DGTF* aizdevumu Komisija uzskata, ka saskaņā ar IGF 2009. gada ziņojumu *ENVC*, sākot no 2005. gada 31. decembra, bija tehniska bankrota situācijā. Attiecībā uz 2008. gada *DGTF* aizdevumu šajā pašā ziņojumā ir norādīts, ka, sākot no 2008. gada beigām, *ENVC* atkal bija tehniska bankrota situācijā (sk. 64. apsvērumu).
- (97) Jo īpaši saistībā ar 2006. gada *DGTF* aizdevumu tobrīd piemērojamajā 1997. gada Komisijas paziņojumā par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu⁽³⁰⁾ bija noteikts, ka ar īpašu risku saistītās situācijās bāzes likme (Portugālē 2006. gada janvārī 3,70 %) ⁽³¹⁾ bija jāpalielina par prēmiju 400 vai vairāk bāzes punktu apmērā. Šajā saistībā Komisija uzsver *ENVC* grūtības tajā laikā un faktu, ka tā bija tehniska bankrota situācijā. Tāpat saskaņā ar 2006. gada *DGTF* aizdevuma līgumu *ENVC* piekrita, ka tās nodrošinājums būs ienākumi, kas gūti no noteiktu kuģu būvniecības Portugāles Jūras spēkiem. Tomēr nav skaidrs, vai uz tirgu orientēts aizdevējs būtu pieņēmis šādu nodrošinājumu, ņemot vērā *ENVC* problēmas veikt būvniecību ar peļņu un/vai līgumos noteiktajos termiņos (sk. 80. apsvērumu un 28. zemsvītras piezīmi). Jebkurā gadījumā Komisijai nav sniegti pierādījumi, kas ļauj pārbaudīt šos būvniecības līgumus. Tādēļ Komisija uzskata, ka ir pamatoti piemērot starpību 400 vai vairāk bāzes punktu apmērā. Rezultātā piemērojamā atsauces likme būtu vismaz 7,70 %, kas ir vairāk nekā 4,198 % likme, ko piemēroja *DGTF*.
- (98) Attiecībā uz 2008. gada *DGTF* aizdevumu tobrīd piemērojamā 2008. gada Komisijas paziņojumā par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu⁽³²⁾ bija noteikts, ka bāzes likmei (Portugālē 2008. gada decembrī 2,05 %) ⁽³³⁾ atkarībā no attiecīgā uzņēmuma reitinga un piedāvātā nodrošinājuma apmēra bija jāpiemēro procentu likmes starpība. Ņemot vērā *ENVC* grūtības tajā laikā un mazo nodrošinājumu (sk. 97. apsvērumu, kas piemēro *mutatis mutandis*), piemērojamā starpība būtu vismaz 1 000 b. p. Rezultātā piemērojamā atsauces likme būtu vismaz 12,05 %, kas ir ievērojami vairāk nekā 4,417 % likme, ko piemēroja *DGTF*.
- (99) Attiecībā uz 2010. un 2011. gada *DGTF* aizdevumiem Komisija atkārtoti pauž savu nostāju, ka aizdevumu piešķiršanas brīdī *ENVC* bija kvalificējama kā grūtībās nonācis uzņēmums (sk. 6.1. punktu). Saskaņā ar tobrīd piemērojamo 2008. gada Komisijas paziņojumu par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu Portugālei noteiktā procentu likme bija 1,24 % 2008. gada aprīlī un 1,49 % 2011. gada aprīlī.
- (100) Attiecībā uz 2010. gada *DGTF* aizdevumu Komisija secina, ka nav precīza nodrošinājuma, bet tikai *ENVC* solījums aizdevuma atmaksai izmantot ienākumus no pamatlīguma ar Valsts aizsardzības ministriju. Pamatojoties uz to un ņemot vērā *ENVC* grūtības tajā laikā, Komisija uzskata, ka piemērojamajai starpībai vajadzētu būt vismaz 1 000 b. p. Tādējādi piemērojamā atsauces likme būtu vismaz 11,24 %, kas ir daudz vairāk par *DGTF* noteikto 1,964 %.
- (101) Visbeidzot, attiecībā uz 2011. gada *DGTF* aizdevumu Komisija secina, ka, tāpat kā ar 2010. gada *DGTF* aizdevumu, nav precīza nodrošinājuma, bet tikai *ENVC* solījums aizdevuma atmaksai izmantot ienākumus no pamatlīguma ar Valsts aizsardzības ministriju, kas turklāt bija jāaplicina *ENVC* administratīvajai valdei un jāapstiprina Valsts aizsardzības ministrijai. Tādēļ ir maz ticams, ka uz tirgu orientēts aizdevējs šāda līmeņa nodrošinājumu varētu uzskatīt par adekvātu. Ņemot vērā, ka tajā laikā *ENVC* bija grūtībās nonācis uzņēmums, Komisija uzskata, ka piemērojamajai starpībai bija jābūt vismaz 1 000 b. p., kas nozīmētu, ka atsauces likme ir vismaz 11,49 % – daudz augstāka nekā reāli *ENVC* piemērotās procentu likmes (5,568 % 2011. gada aprīlī un 5,241 % 2011. gada jūnijā).
- (102) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka *DGTF* aizdevumi sniedza *ENVC* nepienācīgu priekšrocību.

⁽³⁰⁾ OVC 273, 9.9.1997., 3. lpp.

⁽³¹⁾ Avots: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates_eu25_en.pdf.

⁽³²⁾ OVC 14, 19.1.2008., 6. lpp.

⁽³³⁾ Avots: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/base_rates_eu27_en.pdf.

- (103) Attiecībā uz EMPORDEF izsniegtajām **apstiprinājuma vēstulēm** laikposmā no 2007. līdz 2011. gadam Komisija secina, ka to raksturs šķiet ļoti līdzīgs garantijai, jo lielākajā daļā šo vēstuļu EMPORDEF apgalvoja, ka darīs visu nepieciešamo, lai nodrošinātu, ka ENVC ir visi nepieciešamie līdzekļi attiecīgā aizdevuma līguma nosacījumu izpildei. Taču 2007. gada 8. janvāra un 2008. gada 26. jūnija vēstulei ir cits formulējums. Šajās vēstulēs EMPORDEF atzīmē, ka tai 100 % pieder ENVC un ka akciju pakete netiks samazināta, citādi aizdevumu piešķirusi banka ir tiesīga pieprasīt ENVC atmaksāt aizdevumu pirms līguma termiņa beigām. Šis apgalvojums vien neļauj Komisijai uzskatīt, ka EMPORDEF ir atbildīga par ENVC maksātnespēju attiecībā uz attiecīgajiem aizdevumiem, tādēļ nešķiet adekvāti pielīdzināt tās garantijām. Tādējādi nav konstatēts, ka šīs vēstules ir sniegušas ENVC nepienācīgu priekšrocību.
- (104) Attiecībā uz pārējām apstiprinājuma vēstulēm (piemēram, 2009., 2010. un 2011. gadā izsniegtajām), ņemot vērā, ka EMPORDEF apgalvo, ka ir gatava iesaistīties, ja ENVC neizpilda attiecīgā līguma nosacījumus, šķiet skaidrs, ka tās ir pielīdzināmas garantijai, jo EMPORDEF, apņemoties darīt visu nepieciešamo, lai nodrošinātu līdzekļus ENVC aizdevumu atmaksai, apliecina aizdevumu piešķirošajai finanšu iestādei, ka spēs tos atmaksāt. Normāls tirgus dalībnieks apmaiņā pret šāda veida "garantijas" piešķiršanu būtu pieprasījis prēmiju, ko EMPORDEF nekad nav darījusi, kaut arī bija ievērojams risks, ka, ņemot vērā ENVC grūtības, tā nespēs atmaksāt aizdevumus.
- (105) Saskaņā ar 2.2. punktu Komisijas paziņojumā par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā ⁽³⁴⁾ ("Garantiju paziņojums") "risku uzņemšanas parasti vajadzētu atlīdzināt, maksājot atbilstīgu prēmiju. Aizņēmējs iegūst priekšrocību, ja tam nav jāmaksā prēmija vai jāmaksā neliela prēmija. Salīdzinājumā ar situāciju, kad garantija netiek sniegta, valsts garantija dod iespēju aizņēmējam saņemt labākus finanšu nosacījumus aizdevumam nekā finanšu tirgos parasti pieejamie aizdevumu nosacījumi. Parasti, pateicoties valsts garantijai, aizņēmējs var saņemt zemākus procentus un/vai piedāvāt mazāku nodrošinājumu. Dažos gadījumos, ja nebūtu valsts garantijas, aizņēmējs nevarētu atrast finanšu iestādi, kas vispār būtu gatava tam aizdot". Tādēļ ir jāpārbauda, vai garantiju no finanšu tirgiem vispār bija iespējams iegūt saskaņā ar tirgus nosacījumiem un vai tirgus prēmija par garantiju tika samaksāta ⁽³⁵⁾.
- (106) Komisija secina, ka apstiprinājuma vēstules netika atlīdzinātas un ENVC nesamaksāja EMPORDEF nekādu prēmiju. Tas nozīmē, ka EMPORDEF radītais risks netika atlīdzināts. Ar to pietiek, lai secinātu, ka apstiprinājuma vēstules, kuras ir ļoti atgādina garantiju, sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību.
- (107) Attiecībā uz Portugāles apgalvojumu, ka EMPORDEF jebkurā gadījumā būtu uzskatāma par pēdējo atbildīgo par ENVC parādiem kā vienīgais sabiedrības akcionārs, Komisija uz tā pamatojumu atsauca 88. apsvērumā, kas piemēro *mutatis mutandis*.
- (108) Tādēļ Komisija uzskata, ka 2009., 2010. un 2011. gada apstiprinājuma vēstules sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību.
- (109) Attiecībā uz **aizdevumu kuģim *Atlántida*** Komisija secina, ka 2009. gada decembrī EMPORDEF piešķīra ENVC EUR 37 miljonus, kurus tā saņēma no CGD par tiesvedības izbeigšanu ar *Atlanticoline*. Tajā laikā, kad ENVC jau bija grūtībās nonācis uzņēmums, racionāls tirgus dalībnieks būtu izvērtējis sabiedrības stāvokli un spēju atmaksāt aizdevumu, nevis vienkārši pārskaitījis līdzekļus ENVC. Tāpat arī racionāls tirgus dalībnieks būtu izvērtējis riskus, kas saistīti ar sabiedrības darbību, un iespēju pārdot kuģi citam pircējam – to, kas galu galā notika 2014. gada septembrī (sk. 30. apsvērumu). Tāpat Komisija secina, ka aizdevums EMPORDEF tika piešķirts ar sešu mēnešu EURIBOR un 2 % likmi, kas līguma noslēgšanas brīdī bija 2,993 %. Taču tobrīd piemērojamā 2008. gada Komisijas paziņojumā par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu Portugālei 2009. decembrī piemērotā bāzes likme bija 1,45 %, kurai, ņemot vērā ENVC grūtības un precīza nodrošinājuma neesamību, bija jāpievieno vismaz 1 000 b. p. starpība. Tādējādi atsauces likmei bija jābūt vismaz 11,45 %.

⁽³⁴⁾ OVC 155, 20.6.2008., 10. lpp. Sk. arī 2000. gada Komisijas paziņojumu par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OVC 71, 11.3.2000., 14. lpp.).

⁽³⁵⁾ Sk., piemēram, 249. un 250. apsvērumu Komisijas 2008. gada 23. jūlija Lēmumā 2008/948/EK par Vācijas Federatīvās Republikas pasākumiem par labu DHL un Leipziger/Halles lidostai C 48/06 (ex N 227/06) (OV L 346, 23.12.2008., 1. lpp.).

- (110) Komisija saprot, ka ENVC neatmaksāja EMPORDEF EUR 37 miljonu aizdevumu kuģim *Atlántida* un nesamaksāja arī procentus par šo summu, izņemot EUR 840 480,54 EUR procentu maksājumu 2010. gadā. Pamatojoties uz to un ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka DGTF aizdevums kuģim *Atlántida* sniedza ENVC nepienācīgu priekšrocību.

6.2.3. Konkurences izkropļojums un ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm

- (111) Iespējams, ka iepriekš veiktie pasākumi var ietekmēt dalībvalstu savstarpējo tirdzniecību, jo ENVC konkurē ar kuģu būvētavām citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kā arī citviet pasaulē. Tādējādi iepriekš veiktie pasākumi ļāva ENVC turpināt darbību tā, lai nebūtu jāsaskaras ar sliktu finansiālo rezultātu izraisītajām sekām, kā tas ir citiem konkurentiem. Tāpēc iepriekš veiktie pasākumi arī kropļoja konkurenci.

6.2.4. Secinājums par valsts atbalsta esību un apmēru

- (112) Pamatojoties uz iepriekš veikto novērtējumu, Komisija secina, ka iepriekš veiktie pasākumi ir uzskatāmi par valsts atbalstu, jo tie atbilst valsts atbalsta definīcijai, kas minēta LESD 107. panta 1. punktā, izņemot 2007. gada 8. janvāra un 2008. gada 26. jūnija apstiprinājuma vēstules (sk. 103. apsvērumu).
- (113) Kā norādīts 68. un 69. apsvērumā, **kuģu būves subsīdijas un profesionālās apmācības subsīdijas** kopumā veido valsts atbalstu attiecīgi EUR 27 129 933,20 un EUR 257 791 apmērā.
- (114) Attiecībā uz citiem iepriekš veiktajiem pasākumiem Komisija vēlreiz atkārti, ka, ņemot vērā ENVC grūtības tajā laikā, neviens uz tirgu orientēts dalībnieks nebūtu tos nodrošinājis šai sabiedrībai. Tādēļ Komisija uzskata, ka ENVC saņēma valsts atbalstu, kura kopējais apmērs atbilst **kapitāla palielināšanai 2006. gadā** (EUR 24,875 miljoni).
- (115) Attiecībā uz 2009., 2010. un 2011. gada **apstiprinājuma vēstulēm** Komisija atkārti, ka to raksturs atgādina garantijas (sk. 103. un 104. apsvērumu). Šajā saistībā Garantiju paziņojuma 4.1. punktā ir teikts šādi: "Komisija atzīmē, ka grūtībās nonākušiem uzņēmumiem tirgus garantijas devējs, ja tāds ir, garantijas izsniegšanas laikā prasa augstu prēmiju, ņemot vērā saistību paredzamo nepildīšanu. Ja iespēja, ka aizņēmējs nevarēs atmaksāt aizdevumu, kļūst īpaši augsta, šī tirgus likme var nepastāvēt un īpašos gadījumos garantijas atbalsta elements var izrādīties tikpat liels, cik summa, kuru faktiski sedz garantija."
- (116) Komisija secina, ka bankas piešķir ENVC aizdevumus tikai tāpēc, ka šo EMPORDEF "garantiju" (apstiprinājuma vēstulu formā) esība pārliecināja bankas, ka tiks darīts viss nepieciešamais, lai nodrošinātu, ka ENVC aizdevumus atmaksās. Turklāt Komisija atzīmē, ka apstiprinājuma vēstules tika izsniegtas par brīvu laikā, kad ENVC bija grūtībās, lai arī pastāvēja būtisks risks, ka tā nespēs izpildīt savas saistības. Tāpat Komisija novēro, ka ENVC ir bijusi tehniska bankrota situācijā vismaz trīs reizes (sk. 64. apsvērumu) un neatkarīgi no tā EMPORDEF nolēma izsniegt apstiprinājuma vēstules bez prēmijas. Šajā kontekstā Komisija secina, ka nav tādas tirgus likmes, kuru būtu iespējams izmantot pamatotam salīdzinājumam, un tādēļ uzskata, ka ENVC saņēma valsts atbalstu tādā apmērā, kas atbilst 2009., 2010. un 2011. gada apstiprinājuma vēstulēs norādītajai kopsummā (t. i., EUR 51 280 000).
- (117) Līdzīga loģika tiek piemērota ENVC piešķirtajiem aizdevumiem, t. i., **2012. un 2013. gada aizdevumiem, DGTF aizdevumiem un aizdevumam kuģim *Atlántida***. EMPORDEF un DGTF piešķir ENVC šos aizdevumus laikā, kad sabiedrība bija grūtībās un neviens racionāls tirgus dalībnieks tos nebūtu piešķīris. Jo īpaši skaidrs tas ir attiecībā uz 2012. un 2013. gada aizdevumiem, jo, kā norādīts 21. apsvērumā, bankas bija pārstājušas piešķirt ENVC aizdevumus un bija gatavas tos piešķirt tikai EMPORDEF. Tāpat Komisija secina, ka DGTF aizdevumi un

aizdevums kuģim *Atlântida* tika piešķirts laikposmā no 2006. līdz 2011. gadam: šo gadu laikā privātās bankas bija gatavas aizdot ENVC, pamatojoties tika uz garantiju (apstiprinājuma vēstules formā) no EMPORDEF. Tas norāda, ka neviens tirgus dalībnieks negribēja piešķirt aizdevumu tikai ENVC. Tādēļ, ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka ENVC saņēma valsts atbalstu, kura kopējā vērtība atbilda 2012. un 2013. gada aizdevumiem (EUR 101 118 066,03), DGTF aizdevumiem (attiecīgi EUR 30 miljoni, EUR 8 miljoni, EUR 5 miljoni un EUR 13 miljoni) un aizdevumam kuģim *Atlântida* (EUR 37 miljoni).

6.3. Nelikumīgs atbalsts

- (118) LESD 108. panta 3. punktā ir norādīts, ka dalībvalsts nedrīkst īstenot atbalstu, kamēr nav pieņemts Komisijas lēmums atbalstu atļaut.
- (119) Komisija secina, ka Portugāle nodrošināja ENVC iepriekš veiktos pasākumus, nepaziņojot par tiem Komisijai to apstiprināšanai (izņēmumi minēti 125. apsvērumā). Komisija pauž nožēlu par to, ka Portugāle neizpildīja pārtraukšanas nosacījumu un tādējādi neievēroja savu pienākumu saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu.

6.4. Iepriekš veikto pasākumu saderība ar iekšējo tirgu

- (120) Ciktāl LESD 107. panta 1. punkta izpratnē iepriekš izklāstītie pasākumi ir uzskatāmi par valsts atbalstu, to saderība ir jāizvērtē, ņemot vērā izņēmumus, kas minēti attiecīgā panta 2. un 3. punktā.
- (121) Saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalstij ir pienākums sniegt iespējamo saderības pamatojumu un pierādīt, ka ir izpildīti šādas saderības nosacījumi ⁽³⁶⁾. Portugāles iestādes uzskata, ka lielākā daļa iepriekš veikto pasākumu nav valsts atbalsts un tādējādi nepamato iespējamo saderību.
- (122) Komisija tik un tā ir izvērtējusi, vai jebkāds LESD minētais iespējamais saderības pamatojums būtu piemērojams iepriekš veiktajiem pasākumiem.
- (123) Attiecībā uz **kuģu būves subsīdijām** Portugāle apgalvo, ka tās tika nodrošinātas saskaņā ar Dekrētlikumu Nr. 296/89, ar kuru īsteno Direktīvu 87/167/EEK (sk. 68. apsvērumu). Tomēr, kā jau Komisija atzīmēja lēmumā par procedūras sākšanu, šī direktīva nav piemērojama kopš 1990. gada 31. decembra (sk. tās 13. pantu).
- (124) Turklāt Portugāle nav sniegusi nekādus pierādījumus par to, ka kuģu būves subsīdijas ir saderīgas ar kādu no tiesiskajiem pamatiem to pasludināšanai par saderīgu atbalstu kuģu būvei.
- (125) Vienīgais izņēmums attiecas uz divām kuģu būves subsīdijām, kas piešķirtas ENVC 2003. un 2005. gadā par divu kuģu būvniecību (līgumi C224 un C225 – sk. II pielikumu). Šīs subsīdijas tika atļautas ar Komisijas lēmumu lietā C-33/2004 ⁽³⁷⁾, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 1540/98. Tādējādi Komisija secina, ka saskaņā ar sniegto informāciju subsīdijas par līgumiem C224 un C225 EUR 2 675 275 apmērā par katru (kopā EUR 5 350 550) ir uzskatāmas par atbalstu kuģu būvei, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (126) Tomēr Komisija secina, ka pārējās kuģu būves subsīdijas (EUR 21 779 383,21 apmērā) – kuru valsts atbalsta raksturu Portugāle neapspriež – nav saderīgas ar iekšējo tirgu.

⁽³⁶⁾ Spriedums lietā *Itālija/Komisija*, C-364/90, EU:C:1993:157.

⁽³⁷⁾ Komisijas 2005. gada 6. septembra Lēmums 2006/946/EK par valsts atbalstu; Portugāle – piegādes termiņa pagarinājums diviem tankkuģiem ķimikāliju pārvašanās, kas būvēti *Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A.* (OV L 383, 28.12.2006., 16. lpp.).

- (127) Attiecībā uz **ciem iepriekš veiktajiem pasākumiem** (izņemot 2007. gada 8. janvāra un 2008. gada 26. jūnija apstiprinājuma vēstules), kā jau norādīts lēmumā par procedūras sākšanu, ņemot vērā pasākumu veidu un ENVC grūtības, vienīgie būtiskie saderības kritēriji, pamatojoties uz 2004. gada GP pamatnostādņiem, ir tie, kas saistīti ar atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšana un pārstrukturēšanai saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu ⁽³⁸⁾.
- (128) Pirmkārt, Komisija atkārtoti pauž savus konstatējumus lēmumā par procedūras sākšanu, kuros teikts, ka nosacījumi glābšanas atbalstam ir minēti 2004. gada GP pamatnostādņu 3.1. punktā. Saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņu 25. punkta a) apakšpunktu glābšanas atbalstam ir jābūt likviditātes atbalstam aizdevuma garantiju vai aizdevumu veidā; abos gadījumos aizdevums jāpiešķir ar tādu procentu likmi, kas ir vismaz salīdzināma ar procentu likmēm aizdevumiem dzīvotspējīgiem uzņēmumiem. Piemēram, jau kapitāla palielināšana 2006. gadā neatbilst šai prasībai.
- (129) Papildus 25. punkta a) apakšpunktā ir teikts, ka visi aizdevumi jāatmaksā un visām garantijām jābeidzas laika posmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus pēc pirmā maksājuma veikšanas uzņēmumam. Kā skaidrots iepriekš, nešķiet, ka tā ir noticis ar jebkuru no iepriekš veiktajiem pasākumiem, kas tika izvērtēti.
- (130) Pamatnostādņu 25. punkta b) apakšpunktā ir teikts, ka glābšanas atbalstu pamato nopietnas sociālās grūtības un tas neizraisa nekādas nesamērīgi negatīvas sekas citās dalībvalstīs. Portugāle nav sniegusi pierādījumus par to nevienā no iepriekš veiktajiem pasākumiem.
- (131) Tāpat nepaziņota atbalsta gadījumā saskaņā ar 25. punkta c) apakšpunktu dalībvalstij ne vēlāk kā pēc sešiem mēnešiem pēc glābšanas atbalsta pasākuma pirmās īstenošanas jāpaziņo pārstrukturēšanas plāns vai likvidācijas plāns, vai apliecinājums, ka aizdevums ir pilnā mērā atmaksāts un/vai ka garantija ir atcelta. Jau atkal Portugāle nav ievērojusi nepieciešamo saderības nosacījumu.
- (132) Saskaņā ar 25. punkta d) apakšpunktu glābšanas atbalsts nedrīkst pārsniegt tādu apjomu, kas vajadzīgs, lai uzņēmums varētu turpināt darboties tajā laika posmā, kurā atbalsts ir atļauts. Ņemot vērā iespaidīgos atbalsta apmērus iepriekš veikto pasākumu ietvaros, Komisija secina, ka arī šī prasība netika izpildīta.
- (133) Visbeidzot, 2004. gada GP pamatnostādņu 25. punkta e) apakšpunktā ir teikts, ka ir jāievēro nosacījums ("vienreiz un pēdējoreiz"). Saskaņā ar šo nosacījumu, ja pagājis mazāk nekā 10 gadu kopš glābšanas atbalsta piešķiršanas vai pārstrukturēšanas perioda beigām, Komisija neatļauj piešķirt turpmāku glābšanas vai pārstrukturēšanas atbalstu. Ņemot vērā vairākkārtēju valsts iejaukšanos iepriekš veikto pasākumu laikā, ir skaidrs, ka nav ievērots nosacījums "vienreiz un pēdējoreiz" un ka ENVC ir vairākkārt guvusi labumu no nelikumīga valsts atbalsta.
- (134) Attiecībā uz pārstrukturēšanas atbalstu, kas definēts 2004. gada GP pamatnostādņu 3.2. punktā, Komisija secina, ka Portugāle nepaziņoja Komisijai par nevienu no iepriekš izklāstītajiem pasākumiem kā par pārstrukturēšanas atbalstu un tādējādi nespēja pierādīt kādu no nepieciešamajiem elementiem, lai to par tādu uzskatītu (pārstrukturēšanas plāns, pašu ieguldījums, kompensācijas pasākumi u. c.).
- (135) Īpaši 2004. gada GP pamatnostādņu 34. punktā ir teikts, ka pārstrukturēšanas atbalsta piešķiršanai jābūt ar nosacījumu, ka tiks īstenots Komisijas vīzēts pārstrukturēšanas plāns attiecībā uz visiem individuālā atbalsta gadījumiem. Papildus jebkurā pārstrukturēšanas plānā ir jāiekļauj pasākumi, lai novērstu pārmērīgu konkurences kroplošanu ("kompensācijas pasākumi" – sk. 38.–42. punktu), un jāparedz pašu ieguldījums no atbalsta saņēmēja, kuram ENVC gadījumā vajadzēja būt vismaz 50 % apmērā no pārstrukturēšanas izmaksām, jo tas bija liels uzņēmums (sk. 38.–45. punktu). Papildus attiecībā uz glābšanas atbalstu ir jāievēro nosacījums "vienreiz un pēdējoreiz".

⁽³⁸⁾ Attiecībā uz profesionālās apmācības subsīdijām Komisija secina, ka tobrīd piemērojamās Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2000.–2006. gadam (OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.) nav iekļauts noteikums par reģionālo atbalstu grūtībās nonākušiem uzņēmumiem.

- (136) Komisija atkārtoti, ka nav ievērots nosacījums “vienreiz un pēdējoreiz” (sk. 133. apsvērumu). Komisija patiešām redz, ka vairāki iepriekš veiktie pasākumi ir nodrošināti ārpus plānotā pārstrukturēšanas perioda no 2005. līdz 2009. gadam. Tādējādi nosacījums “vienreiz un pēdējoreiz” tiek pārkāpts, un ar to pietiek, lai uzskatītu, ka iepriekš veiktie pasākumi nav saderīgi ar pārstrukturēšanas atbalstu saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņiem.
- (137) Jebkurā gadījumā Komisija uzsver, ka Portugāle iesniedza *BPI* sagatavoto pārstrukturēšanas plānu tikai 2014. gadā, t. i., piecus gadus pēc tam, kad plānotais pārstrukturēšanas periods (2005.–2009. gads) bija beidzies. Papildus Komisija norāda, ka *BPI* sagatavotais plāns izskatās pēc projekta, kas iesniegts apspriedei. Jebkurā gadījumā, lai arī izskatās, ka pārstrukturēšanas plānā ir iekļauti daži elementi, kas nepieciešami saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņiem, tajā nav iekļauti kompensācijas pasākumi un nav paredzēti *ENVC* pašu ieguldījums. Tādējādi nevar uzskatīt, ka *BPI* sagatavotajā pārstrukturēšanas plānā ir izpildītas visas 2004. gada GP pamatnostādņēs minētās prasības.
- (138) Neierosināto kompensācijas pasākumu un *ENVC* pašu ieguldījuma trūkuma dēļ, kā arī ņemot vērā, ka nav ievērots nosacījums “vienreiz un pēdējoreiz”, Komisija secina, ka pārējos iepriekš veiktos pasākumus saskaņā ar 2004. gada GP pamatnostādņiem nevar uzskatīt par saderīgiem ar pārstrukturēšanas atbalstu.

6.5. Secinājums par saderību

- (139) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka kuģu būves subsīdijas par līgumiem C224 un C225, kuru vērtība bija EUR 2 675 275 par katru (sk. 125. apsvērumu), ir uzskatāmas par atbalstu kuģubūvei, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.
- (140) Komisija arī uzskata, ka citi iepriekš veiktie pasākumi (t. i., kapitāla palielināšana 2006. gadā, 2012. un 2013. gada aizdevumi, *DGTF* aizdevumi, 2009., 2010. un 2011. gada apstiprinājuma vēstules, profesionālās apmācības subsīdijas, aizdevums kuģim *Atlántida* un pārējās kuģu būves subsīdijas) neatbilst 2004. gada GP pamatnostādņu nosacījumiem. Nekādu citu saderības pamatojumu Komisija nav konstatējusi. Tādēļ Komisija uzskata, ka citi iepriekš veiktie pasākumi ir saistīti ar valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

6.6. Atbalsta atgūšana

- (141) Saskaņā ar Līgumu un Tiesas iedibināto judikatūru Komisijai ir tiesības pieņemt lēmumu par to, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jāatceļ vai jāmaina atbalsts, ja tiek konstatēts, ka tas nav saderīgs ar iekšējo tirgu⁽³⁹⁾. Tiesa arī konsekventi norādījusi, ka dalībvalsts pienākums atcelt atbalstu, kuru Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, ir noteikts tādēļ, lai atjaunotu iepriekš pastāvējušo situāciju⁽⁴⁰⁾.
- (142) Šajā saistībā Tiesa ir noteikusi, ka mērķis ir sasniegts, kad atbalsta saņēmējs ir atmaksājis tam piešķirtās nelikumīgā atbalsta summas, tādējādi atsakoties no priekšrocībām, kādas tam bijušas salīdzinājumā ar konkurentiem tirgū, un tiek atjaunota situācija, kāda bija pirms atbalsta maksājuma⁽⁴¹⁾.
- (143) Saskaņā ar judikatūru Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999⁽⁴²⁾ 14. panta 1. punktā ir teikts, ka tad, “kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja [...]”. Tās pašas regulas 15. pantā ir precizēts, ka “uz Komisijas tiesībām atgūt atbalstu attiecas desmit gadu noilguma periods”, kas “sākas dienā, kad nelikumīgais atbalsts piešķirts saņēmējam [...]”. Visas darbības attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, kuras veic Komisija vai dalībvalsts pēc Komisijas lūguma, pārtrauc noilguma periodu”. Tā kā pirmais Komisijas solis lietā SA.35546 tika sperts 2012. gada 11. oktobrī (sk. 1. apsvērumu), nesaderīga atbalsta atgūšana nedrīkst ietvert nekāda veida atbalstu, kas piešķirts līdz 2002. gada 11. oktobrim.

⁽³⁹⁾ Spriedums lietā Komisija/Vācija, C-70/72, EU:C:1973:87, 13. punkts.

⁽⁴⁰⁾ Spriedums lietā Spānija/Komisija, C-278/92, C-279/92 un C-280/92, EU:C:1994:325, 75. punkts.

⁽⁴¹⁾ Spriedums lietā Beļģija/Komisija, C-75/97, EU:C:1999:311, 64. un 65. punkts.

⁽⁴²⁾ Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).

- (144) Šajā saistībā Komisija secina, ka dažas kuģu būves subsīdijas tika piešķirtas pirms 2002. gada 11. oktobra, jo īpaši attiecībā uz līgumiem C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 un C222 (sk. II pielikumu). Tas nozīmē, ka uz nesaderīgo atbalstu šiem līgumiem, kas ir EUR 11 297 009,19, attiecas desmit gadu noilguma periods, un tādēļ to nav iespējams atgūt.
- (145) Pārējie iepriekš veiktie pasākumi, kas saistīti ar nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu (sk. 5. tabulu), ir jāatgūst, lai atjaunotu iepriekš tirgū pastāvējušo situāciju. Atbalsta atgūšanai ir jāaptver laiks no brīža, kad atbalsta saņēmējs ir guvis priekšrocību, proti, kad atbalsts nonācis saņēmēja rīcībā, līdz tā faktiskai atgūšanai, un atgūtajai summai ir jāietver atgūšanas procenti līdz faktiskas atgūšanas brīdim.

5. tabula

Atgūstamās summas (EUR)

Datums	Pasākums	Atgūstamā summa ⁽¹⁾
2006. gada 11. maijs	Kapitāla palielināšana 2006. gadā	24 875 000
2012./2013. gads	2012. un 2013. gada aizdevumi	101 118 066,03
i) 2006. gada 31. janvāris ii) 2008. gada 11. decembris iii) 2010. gada 28. aprīlis iv) 2011. gada 27. aprīlis	DGTF aizdevumi	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000
2011. gada 29. novembris	Apstiprinājuma vēstules BCP piešķirtajam aizdevumam	990 000
2011. gada 3. novembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	400 000
2010. gada 30. septembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	12 500 000
2010. gada 31. augusts	Apstiprinājuma vēstule diviem rezerves akreditīviem, kurus izsniedza CGD	12 890 000
2010. gada 24. jūnijs	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	5 000 000
2009. gada 25. novembris	Apstiprinājuma vēstule CGD piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	15 000 000
2009. gada 7. septembris	Apstiprinājuma vēstule BES piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	4 500 000
—	Kuģubūves subsīdijas (līgums C212, C213, C214 un C223)	10 482 374,01 ⁽²⁾
—	Atbalsts profesionālajai apmācībai 2005. un 2006. gadā	257 791
2009. gada 23. decembris	Aizdevums kuģim <i>Atlāntida</i>	37 000 000

⁽¹⁾ Attiecīgos gadījumos atgūšanas pienākums ir attiecināms arī uz ENVC nokavētajiem un nesamaksātajiem procentu maksājumiem.

⁽²⁾ Šāda summa iegūta, no kopējās kuģu būves subsīdiju summas (i) atņemot subsīdijas, kurām piemērojams desmit gadu noilguma periods (ii), un subsīdijas, kas atzītas par saderīgu atbalstu (iii), t. i., (i) EUR 27 129 933,20 – (ii) EUR 11 279 009,19 – (iii) EUR 5 350 550 = EUR 10 482 374,01.

7. SAIMNIECISKĀS PĒCTECĪBAS STARP ENVC UN WESTSEA NOVĒRTĒJUMS

- (146) ENVC 2014. gada 4. martā sasauca kopsapulci, kurā EMPORDEF kā vienīgais tās akcionārs apstiprināja lēmumu turpināt ENVC aktīvu tirdzniecību, kā arī atlaist darbiniekus, lai pēc iespējas ātrāk likvidētu un slēgtu sabiedrību.
- (147) Ņemot vērā nākotnē plānoto ENVC likvidāciju, Portugāle 2015. gada 27. februārī iesniedza Komisijai divkāršu pieprasījumu:
- “a) Ņemot vērā, ka negatīva Komisijas lēmuma gadījumā, uzliekot ENVC par pienākumu atmaksāt nesaderīgo atbalstu saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu, lielākā daļa ENVC aktīvu būs pārdoti un ENVC likvidācijas process būs praktiski noslēdzies, Portugāles valsts lūdz Komisijai apstiprināt, ka saskaņā ar iepriekš izklāstītajiem nosacījumiem minēto aktīvu pārdošana netiks uzskatīta par atbalstu pircējiem.
- b) Ņemot vērā arī to, ka negatīva Komisijas lēmuma gadījumā, uzliekot ENVC par pienākumu atmaksāt nesaderīgo atbalstu saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu, Portugāles valstij būtu jāatmaksā nesaderīgais atbalsts, Portugāles iestādes lūdz Komisijai apstiprināt, ka šāds atgūšanas pienākums netiks piemērots WestSea, lai arī tā pārņems dažus ENVC aktīvus.”
- (148) Negatīva Komisijas lēmuma gadījumā attiecībā uz nesaderīga atbalsta atgūšanu saskaņā ar LESD 107. un 108. pantu attiecīgajai dalībvalstij parasti ir jāatgūst nesaderīgais atbalsts. Atgūšanas pienākumu var piemērot jaunai sabiedrībai, kurai attiecīgā sabiedrība ir nodevusi vai pārdevusi daļu savu aktīvu, ja šāda nodošanas vai pārdošanas shēma noved pie secinājuma par saimniecisko pēctecību starp divām sabiedrībām. Turklāt pat saimnieciskās pēctecības neesamības gadījumā (jaunais) valsts atbalsts pircējam tiktu nodrošināts ar aktīvu pārdošanu par cenu, kas ir zemāka par tirgus vērtību.
- (149) Ar šo lēmumu Komisija nevērtē divu asfaltvedēju būvniecības līgumu nodošanu ⁽⁴³⁾, kas vēl nav notikusi.
- (150) Lai konstatētu, vai pastāv valsts atbalsts, kas sniedz priekšrocību aktīvu pircējam(-iem), Komisijai ir: a) jānosaka, vai aktīvu pārdošana notiek par to tirgus cenu; un b) jāņem vērā arī citi kritēriji, kas minēti nākamajā apsvērumā.
- (151) Saskaņā ar Tiesas lēmumu lietā Itālija un SIM 2 pret Komisiju ⁽⁴⁴⁾, kurā Komisija balstīja savus lēmumus uz Olympic Airlines, Alitalia un SERNAM ⁽⁴⁵⁾, saimnieciskās pēctecības starp iepriekšējo (atbalstīto) uzņēmumu un pircēju novērtējums ir balstīts uz rādītāju kopumu. Var ņemt vērā šādus faktorus: i) pārdoto aktīvu apjoms (aktīvi un pasīvi, darbaspēka uzturēšana, aktīvu kopums), ii) pārdošanas cena, iii) pircēja(-u) identitāte, iv) pārdošanas brīdis (pēc sākotnējā novērtējuma uzsākšanas, formālās izmeklēšanas procedūras vai galīgā lēmuma) un v) procesa ekonomiskais pamatojums. Šo rādītāju kopumu ir apstiprinājusi Vispārējā tiesa savā 2012. gada 28. marta lēmumā Ryanair pret Komisiju ⁽⁴⁶⁾ ar kuru tika apstiprināts Alitalia lēmums.

⁽⁴³⁾ Sk. 24. apsvērumu. Sākotnēji noslēgtais līgums starp PDVSA un ENVC par divu asfaltvedēju būvniecību ir nodots EMPORDEF. Portugāle ir apņēmusies, ka līguma apakšlīgumā paredzētās daļas tiks izolētas pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursu kārtībā, piedāvājot tās solītājiem Portugālē un ārpus tās, kuros labākā cena būs vienīgais kritērijs, pēc kura izvēlēties piegādātājus un pakalpojumu sniedzējus, kā arī izslēgt ENVC no šī procesa, ja to izsludināšanas laikā sabiedrība vēl nav likvidēta vai slēgta.

⁽⁴⁴⁾ Spriedums lietā Itālija un SIM 2 Multimedia SpA pret Komisiju, C-328/99 un C-399/00, EU:C:2003:252.

⁽⁴⁵⁾ Komisijas 2008. gada 17. septembra Lēmums par valsts atbalstu N 321/2008, N 322/2008 un N 323/2008 – Grieķija – Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/ Olympic Airways Services; Komisijas 2008. gada 12. novembra Lēmums par valsts atbalstu N 510/2008 – Itālija – Alitalia aktīvu pārdošana; Komisijas 2012. gada 4. aprīļa Lēmums SA.34547 – Francija – Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire.

⁽⁴⁶⁾ 2012. gada 28. marta spriedums lietā Ryanair Ltd pret Komisiju, T-123/09, Krājums, EU:T:2012:164, kas apelācijas kārtībā apstiprināts ar 2013. gada 13. jūnija spriedumu lietā Ryanair Ltd pret Komisiju, C-287/12 P, Krājums, EU:C:2013:395.

7.1. Pārdoto aktīvu apmērs

- (152) Lai novērstu saimniecisko pēctecību, Komisijai ir jākonstatē, ka nodotās uzņēmējdarbības aktīvi un citi elementi ir tikai daļa no iepriekšējās sabiedrības vai tās darbībām. Jo lielāka sākotnējās uzņēmējdarbības daļa tiek nodota jaunam uzņēmumam, jo lielāka ir iespējamība, ka ar šiem aktīviem saistītā saimnieciskā darbība turpinās gūt labumu no priekšrocības, kas saistīta ar iepriekšējam uzņēmumam sniegtu nesaderīgu atbalstu.
- (153) Galvenie ENVC aktīvi bija i) *Viana do Castelo Port Administration* piešķirtā koncesija par zemi, uz kuras atrodas kuģu būvētava un ii) dažāda veida aprīkojums un izejmateriāli. Visi šie aktīvi tika pārdoti pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursu kārtībā, piedāvājot tos solītājiem Portugālē un ārpus tās, kuros labākā cena bija vienīgais kritērijs, pēc kura izvēlēties solītājus.
- (154) Attiecībā uz *apakškoncesiju par zemi, uz kuras atrodas kuģu būvētava*, ievērojot konkursa kārtību, līdz 2031. gadam tā tika piešķirta *WestSea*, kas ir Portugāles kontrolakciju sabiedrības *Martifer* un Portugāles kuģu būvētavas *Navalria* kopīga meitassabiedrība. *WestSea* par to maksās gada nomas maksu EUR 419 233,95 apmērā un garantiju EUR 435 500 apmērā.
- (155) Attiecībā uz *dažāda veida aprīkojumu un izejmateriāliem*, tostarp transportlīdzekļiem un lielo pacelāju/krānu, tie tika pārdoti 120 nelielos konkursos un 884 daļās. Rezultātā no EUR 3 358 905,13 par pārdotajām precēm pircēji tās iegādājās par vidēji EUR 55 981,75, cenām svārstoties no EUR 10 līdz EUR 1,035 miljoniem. *Ministério dos Transportes e Comunicações de Timor* bija vissvarīgākais pircējs, kas iegādājās 31 % aktīvu. *WestSea* ieguva mazāk nekā 20 % no pārdotajiem aktīviem.
- (156) Visbeidzot, attiecībā uz *darbiniekiem* neviens darba līgums netika nodots nevienam pircējam: 596 darba līgumi jau ir izbeigti, un pārējie 13 darbinieki ir atlaišanas procesā. Konkursos nebija iekļauts konkrēts nosacījums par ENVC darba līgumu vai darbinieku nodošanu pircējiem.
- (157) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka *WestSea* iegūto vai iegūstamo aktīvu apmērs ievērojami samazināsies salīdzinājumā ar ENVC un tās iepriekšējo darbību.

7.2. Pārdošanas cena

- (158) Lai novērstu saimniecisko pēctecību starp ENVC un *WestSea*, Komisijai ir jākonstatē, ka nodotās uzņēmējdarbības aktīvi un citi elementi ir vai tiks pārdoti par tirgus cenu. Tirgus cena ir cena, kādu noteiktu privātais ieguldītājs, kas darbojas saskaņā ar tirgus nosacījumiem ⁽⁴⁷⁾.
- (159) Apakškoncesija zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētavas, un dažāda veida aprīkojums un izejmateriāli ir pārdalīti atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursu kārtībā, kuros labākā cena bija vienīgais kritērijs, pēc kura izvēlēties solītājus.
- (160) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka apakškoncesijas piešķiršana zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētavas, un dažāda veida ENVC aprīkojuma un izejmateriālu pārdošana *WestSea* tika veikta atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursu kārtībā augstākās cenas solītājam, tātad par tirgus cenu.

7.3. Pircēju identitāte

- (161) Lai novērstu saimniecisko pēctecību, Komisijai ir jākonstatē, ka nodotās uzņēmējdarbības aktīviem un citiem elementiem nav ekonomiskas vai korporatīvas saiknes ar ENVC.

⁽⁴⁷⁾ Spriedums lietā *Seydaland*, C-239/09, EU:C:2010:778, 34. rindkopa.

- (162) Attiecībā uz koncesiju par zemi, uz kuras atrodas kuģu būvētava, Portugāles iestādes apstiprina, ka *WestSea* nav nekādas ekonomiskas vai korporatīvas saiknes ar ENVC vai Portugāles valsti.
- (163) Attiecībā uz dažāda veida aprīkojumu un izejmateriāliem, kas jau ir pārdaļīti, Portugāles iestādes apstiprina, ka nevienam no galvenajiem pircējiem nav ekonomiskas vai korporatīvas saiknes ar ENVC vai tās akcionāru.
- (164) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka *WestSea* ir no ENVC un tās akcionāra neatkarīgs uzņēmums.

7.4. Pārdošanas brīdis

- (165) Lai novērstu saimniecisko pēctecību, Komisijai ir jākonstatē, ka nodotās uzņēmējdarbības aktīvu un citu elementu pārdošanas brīdis nenoved pie tā, ka tiktu apiets Komisijas lēmums atgūt nesaderīgo valsts atbalstu.
- (166) Komisija atzīmē, ka konkursa process apakškoncesijas zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētavas, kā arī aktīvu un aprīkojuma ieguvei ir uzsākts un noslēgts, pirms Komisija ir pieņēmusi galējo lēmumu šajā lietā.
- (167) Turklāt, kā minēts 1. apsvērumā, Portugāle bija pirmā, kas vērsās pie Komisijas, lai pienācīgi noorganizētu ENVC privatizāciju saskaņā ar ES valsts atbalsta noteikumiem. Tādējādi šī notikumu virkne liecina, ka privatizācija netika uztverta kā mehānisms, ar kuru apiet esošos Komisijas negatīvos lēmumus vai notiekošos izmeklēšanas procesus.
- (168) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka fakts, ka apakškoncesijas piešķiršana zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētavas, kā arī dažāda veida ENVC aprīkojuma un izejmateriālu ieguve notika pirms Komisijas galējā lēmuma pieņemšanas, neliecina par to, ka ir apiets iespējamais Komisijas lēmums par atgūšanu.

7.5. Procesa ekonomiskais pamatojums

- (169) Lai novērstu saimniecisko pēctecību, Komisijai ir jākonstatē, ka nodotās uzņēmējdarbības aktīvu un citu elementu pircēji neizmantos šos aktīvus tādā pašā veidā kā iepriekšējais īpašnieks, bet gan izmantos tos, lai izveidotu citādu darbību vai stratēģiju.
- (170) Daži *WestSea* iegūtie ENVC aktīvi var tikt izmantoti tās pašas vispārējās darbības (kuģu būves) nolūkā, jo īpaši zeme, uz kuras atrodas kuģu būvētava. Taču tas vien, ka pircējs darbosies tajā pašā ekonomikas nozarē kā iepriekšējais uzņēmums, nebūt neliecina par saimniecisko pēctecību. *WestSea* nav pienākums pārņemt ENVC darbiniekus vai darba līgumus. Turklāt *WestSea* iekļaus kuģu būvētavu savā uzņēmējdarbības stratēģijā, lai nodrošinātu sinerģiju ar citām kuģu būvētavām. *WestSea* būs iespēja pārvaldīt savu darbību citādos apstākļos nekā ENVC un brīvi izvēlēties savu uzņēmējdarbības modeli.
- (171) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija secina, ka *WestSea* iekļaus šos elementus savā uzņēmējdarbības stratēģijā un izmantos tos, lai īstenotu savu ekonomisko pamatojumu.

7.6. Secinājums par saimniecisko pēctecību starp ENVC un *WestSea*

- (172) Pirmkārt, *WestSea* iegūto aktīvu apmērs ir ievērojami mazāks salīdzinājumā ar ENVC un tās iepriekšējo darbību. Otrkārt, apakškoncesijas piešķiršana zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētavas, kā arī dažāda veida aprīkojuma un izejmateriālu iegāde tika veikta atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un beznosacījumu konkursu kārtībā. Treškārt, *WestSea* ir no ENVC un tās akcionāra neatkarīgs uzņēmums. Ceturtkārt, brīdis, kurā tika piešķirta apakškoncesija zemei, uz kuras atrodas kuģu būvētava, kā arī iegūts dažāda veida aprīkojums un izejmateriāli, neliecina par to, ka ir apiets iespējamais Komisijas lēmums par atgūšanu. Piektkārt, *WestSea* iekļaus ENVC aktīvus savā uzņēmējdarbības stratēģijā un izmantos tos, lai īstenotu savus ekonomiskos apsvērumus.

(173) Tādējādi Komisija secina, ka saimnieciskā pēctecība starp *ENVC* un *WestSea* nepastāv.

8. SECINĀJUMS

(174) Komisija uzskata, ka iepriekš veiktie pasākumi, izņemot 2007. gada 8. janvāra un 2008. gada 26. jūnija apstiprinājuma vēstules, LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir uzskatāmi par valsts atbalstu *ENVC*.

(175) Iepriekš veiktie pasākumi, kas uzskatāmi par valsts atbalstu, nav saderīgi ar iekšējo tirgu (izņemot divas kuģu būves subsīdijas, kas tika atļautas ar Komisijas lēmumu lietā C-33/2004), jo netika izpildīti attiecīgie 2004. gada GP pamatnostādņu nosacījumi un netika konstatēts cits saderības pamatojums.

(176) Komisija arī secina, ka Portugāle ir nelikumīgi īstenojusi iepriekš izklāstītos pasākumus, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu.

(177) Nesaderīgais valsts atbalsts ir jāatgūst no atbalsta saņēmēja, kā norādīts 6.6. punktā.

(178) Atgūšana neattieksies uz *WestSea*, jo netika konstatēta saimnieciskā pēctecība starp *ENVC* un *WestSea*.

(179) Visbeidzot, Komisija atzīmē, ka Portugāle piekrita, ka šis lēmums tiek pieņemts un paziņots angļu valodā,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. LESD 107. panta 1. punkta izpratnē 2007. gada 8. janvāra un 2008. gada 26. jūnija apstiprinājuma vēstules nav uzskatāmas par valsts atbalstu.

2. Kuģu būves subsīdijās ietvertais valsts atbalsts, kas atbilst līgumiem C224 un C225 (EUR 5 350 550 apmērā), ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

3. Turpmāk tabulā minētais valsts atbalsts, ko Portugāle ir īstenojusi nelikumīgi, pārkāpjot 108. panta 3. punktu Līgumā par Eiropas Savienības darbību, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

Datums	Pasākums	Summa
2006. gada 11. maijs	Kapitāla palielināšana 2006. gadā	24 875 000
2012./2013. gads	2012. un 2013. gada aizdevumi	101 118 066,03
i) 2006. gada 31. janvāris ii) 2008. gada 11. decembris iii) 2010. gada 28. aprīlis iv) 2011. gada 27. aprīlis	DGTF aizdevumi	i) 30 000 000 ii) 8 000 000 iii) 5 000 000 iv) 13 000 000
2011. gada 29. novembris	Apstiprinājuma vēstules BCP piešķirtajam aizdevumam	990 000
2011. gada 3. novembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	400 000
2010. gada 30. septembris	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	12 500 000
2010. gada 31. augusts	Apstiprinājuma vēstule diviem rezerves akreditīviem, kurus izsniedza CGD	12 890 000

Datums	Pasākums	Summa
2010. gada 24. jūnijs	Apstiprinājuma vēstule BCP piešķirtajam aizdevumam	5 000 000
2009. gada 25. novembris	Apstiprinājuma vēstule vēstule CGD piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	15 000 000
2009. gada 7. septembris	Apstiprinājuma vēstule vēstule BES piešķirtajam atjaunojamam aizdevumam	4 500 000
—	Kuģu būves subsīdijas (līgumi C212, C213, C214 un C223)	10 482 374,01
—	Kuģu būves subsīdijas (līgumi C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 un C222)	11 279 009,01
—	Atbalsts profesionālajai apmācībai 2005. un 2006. gadā	257 791
2009. gada 23. decembris	Aizdevums kuģim <i>Atlântida</i>	37 000 000

2. pants

- Portugāle atgūst no atbalsta saņēmēja 1. panta 2. punktā minēto nesaderīgo atbalstu (tostarp attiecīgos gadījumos ENVC uzkrātos un nesamaksātos procentu maksājumus), izņemot kuģu būves subsīdijas, kas saistītas ar līgumiem C206, C211, C217, C218, C219, C220, C221 un C222 (ar kopējo vērtību EUR 11 279 009,01), jo tām ir piemērojams desmit gadu noilguma periods, kas noteikts ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. pantu.
- Nesaderīgā valsts atbalsta atgūšana neattiecas uz *WestSea*.
- Atgūstamajām summām ir piemērojama procentu likme no dienas, kad tās nonākušas atbalsta saņēmēja rīcībā, līdz tās ir faktiski atgūtas.
- Procentus aprēķina, pamatojoties uz saliktajiem procentiem saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ⁽⁴⁸⁾ V nodaļu un Komisijas Regulu (EK) Nr. 271/2008 ⁽⁴⁹⁾, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 794/2004.
- Ar šā lēmuma pieņemšanas dienu Portugāle atceļ visus nokavētos atbalsta maksājumus, ja tādi ir.

3. pants

- Lēmuma 1. panta 2. punktā minētā atbalsta atgūšanu veic nekavējoties un efektīvi.
- Portugāle nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā pēc lēmuma paziņošanas.

4. pants

- Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Portugāle iesniedz šādu informāciju:
 - kopējo summu (pamatsumma un atgūšanas procenti), kas ir jāatgūst no katra atbalsta saņēmēja;
 - jau veikto un plānoto pasākumu izklāstu atbilstīgi šim lēmumam;
 - dokumentus, kas apliecina, ka atbalsta saņēmējam ir pieprasīts atbalstu atmaksāt.

⁽⁴⁸⁾ Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽⁴⁹⁾ Komisijas 2008. gada 30. janvāra Regulu (EK) Nr. 271/2008 ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK Līguma 93. panta piemērošanai (OV L 82, 25.3.2008., 1. lpp.).

2. Portugāle informē Komisiju par veikto valsts pasākumu gaitu, lai īstenotu šo lēmumu, līdz tiek pilnībā atgūts 1. panta 2. punktā minētais atbalsts. Tā pēc vienkārša Komisijas pieprasījuma nekavējoties iesniedz informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem atbilstīgi šim lēmumam. Tā sniedz arī detalizētu informāciju par atbalsta summām un atgūšanas procentiem, kas jau ir atgūti no atbalsta saņēmējiem.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2015. gada 7. maijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

I PIELIKUMS

2012. UN 2013. GADA AIZDEVUMI

Parakstīšanas datums	Summa	Piemērotā procentu likme
2012. gada 6. janvāris	970 000,00	7,108 %
2012. gada 9. janvāris	175 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 7,108 %
2012. gada 31. janvāris	3 445 258,51	3 mēnešu EURIBOR + 6,62 %
2012. gada 8. februāris	64 741,49	3 mēnešu EURIBOR + 6,62 %
2012. gada 30. marts	1 026 647,44	3 mēnešu EURIBOR + 7,887 %
2012. gada 30. marts	16 700 000,00	2 %
2012. gada 30. aprīlis	1 268 536,13	3 mēnešu EURIBOR + 5 %
2012. gada 2. maijs	48 997,82	3 mēnešu EURIBOR + 7,887 %
2012. gada 30. maijs	1 100 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,431 %
2012. gada 31. maijs	5 375 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,5 %
2012. gada 31. maijs	834 830,96	3 mēnešu EURIBOR + 8,451 %
2012. gada 1. jūnijs	12 844 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %
2012. gada 5. jūnijs	281 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %
2012. gada 6. jūnijs	345 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 7,682 %
2012. gada 8. jūnijs	1 449 714,00	3 mēnešu EURIBOR + 7,682 %
2012. gada 11. jūnijs	696 481,42	3 mēnešu EURIBOR + 7,682 %
2012. gada 21. jūnijs	177 979,74	3 mēnešu EURIBOR + 7,682 %
2012. gada 21. jūnijs	4 785 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,1509 %
2012. gada 22. jūnijs	118 070,71	3 mēnešu EURIBOR + 7,682 %
2012. gada 25. jūnijs	83 694,43	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %
2012. gada 26. jūnijs	1 163 308,28	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %
2012. gada 29. jūnijs	664 537,83	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %
2012. gada 3. jūlijs	272 811,37	3 mēnešu EURIBOR + 8,5 %
2012. gada 11. jūlijs	71 104,02	3 mēnešu EURIBOR + 4,976 %

Parakstīšanas datums	Summa	Piemērotā procentu likme
2012. gada 11. jūlijs	1 742 275,55	3 mēnešu EURIBOR + 8,1509 %
2012. gada 13. jūlijs	40 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,431 %
2012. gada 19. jūlijs	45 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,956 %
2012. gada 27. jūlijs	1 000 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,78 %
2012. gada 31. jūlijs	400 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,182 %
2012. gada 31. jūlijs	1 450 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,756 %
2012. gada 2. augusts	100 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,182 %
2012. gada 14. augusts	275 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,151 %
2012. gada 17. augusts	180 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 8,1509 %
2012. gada 20. augusts	1 186 322,44	3 mēnešu EURIBOR + 8,1509 %
2012. gada 20. augusts	400 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 24. augusts	600 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 13. septembris	365 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 19. septembris	5 111 910,08	ENVC parāds <i>Parvalorem</i> , ko uzņēms EMPORDEF
2012. gada 21. septembris	19 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 25. septembris	1 180 491,65	3 mēnešu EURIBOR + 4,668 %
2012. gada 27. septembris	1 050 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 28. septembris	48 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 5,624 %
2012. gada 12. oktobris	120 000,00	5,871 %
2012. gada 16. oktobris	15 000,00	8,1509 %
2012. gada 19. oktobris	566 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,64 %
2012. gada 26. oktobris	1 000 000,00	3 mēnešu EURIBOR + 4,64 %
2012. gada 29. oktobris	84 685,34	8,151 %
2012. gada 30. oktobris	120 000,00	8,1509 %
2012. gada 2. novembris	10 570 971,04	5,871 %
2012. gada 9. novembris	5 227,50	4,459 %

Parakstīšanas datums	Summa	Piemērotā procentu likme
2012. gada 27. novembris	250 000,00	5,871 %
2012. gada 28. novembris	250 000,00	8,1509 %
2012. gada 29. novembris	200 000,00	7,915 %
2012. gada 29. novembris	120 000,00	5,871 %
2012. gada 30. novembris	84 685,12	5,871 %
2012. gada 3. decembris	300 000,00	4,459 %
2012. gada 3. decembris	35 000,00	7,915 %
2012. gada 7. decembris	1 500,00	8,151 %
2012. gada 11. decembris	100 000,00	4,459 %
2012. gada 14. decembris	180 000,00	4,459 %
2012. gada 19. decembris	200 000,00	4,459 %
2012. gada 20. decembris	29 159,75	4,459 %
2012. gada 21. decembris	1 000 000,00	5,871 %
2012. gada 28. decembris	5 000 000,00	7,915 %
2012. gada 31. decembris	16 500,00	4,459 %
2013. gada 4. janvāris	120 000,00	4,459 %
2013. gada 9. janvāris	84 756,80	4,459 %
2013. gada 11. janvāris	260 000,00	7,911 %
2013. gada 17. janvāris	200 000,00	8,15 %
2013. gada 8. februāris	5 767 984,59	4,165 %
2013. gada 31. maijs	5 281 882,02	Procenti, kas ENVC jāmaksā EMPORDEF par 2012. gada aizdevumiem

Kopā: 101 118 066,03

II PIELIKUMS

KUĢU BŪVES SUBSĪDIJAS

Līguma numurs	2000. g.	2001. g.	2002. g.	2003. g.	2004. g.	2005. g.	KOPĀ	Piešķiršanas lēmums (Despacho)	Publicēšanas datums <i>Diário da República</i>
C206	679 362,74						679 362,74		
C211			2 081 867,70				2 081 867,70	31.12.2001. Lēmums 245/2002	6.4.2002.
C212			1 629 892,00	407 473,00			2 037 365,00	25.12.2002. Lēmums 882/2002	12.12.2002.
C213			2 265 871,06	541 732,94	701 901,00		3 509 505,00	25.12.2002. Lēmums 880/2002	12.12.2002.
C214			2 807 604,01		701 901,00		3 509 505,01	25.12.2002. Lēmums 880/2002	12.12.2002.
C217		1 415 887,71					1 415 887,71	29.12.2000. Lēmums 158/2001	16.2.2001.
C218		1 415 887,71					1 415 887,71	29.12.2000. Lēmums 158/2001	16.2.2001.
C219		1 425 998,34					1 425 998,34	29.12.2000. Lēmums 158/2001	16.2.2001.
C220		1 425 998,34					1 425 998,34	29.12.2000. Lēmums 158/2001	16.2.2001.
C221	1 140 802,66	276 446,76	8 753,90				1 426 003,32	25.7.2000. Lēmums 810/2000	5.8.2000.
C222			1 426 003,33				1 426 003,33	31.12.2001. Lēmums 244/2002	6.4.2002.
C223			1 425 999,00				1 425 999,00	25.11.2002. Lēmums 881/2002	12.12.2002.

Līguma numurs	2000. g.	2001. g.	2002. g.	2003. g.	2004. g.	2005. g.	KOPĀ	Piešķiršanas lēmums (<i>Despacho</i>)	Publicēšanas datums <i>Diário da República</i>
C224				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	25.11.2002. Lēmums 879/2002	12.12.2002.
C225				2 140 220,00		535 055,00	2 675 275,00	25.11.2002. Lēmums 879/2002	12.12.2002.
	1 820 165,40	5 960 218,86	11 645 991,00	5 229 645,94	1 403 802,00	1 070 110,00	27 129 933,20		

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV